Provinzial-
Gesetzsammlung
des
Königreichs
Galizien und Lodomerien
für das Jahr 1830.

Herausgegeben
auf allerhöchsten Befehl unter der Aufsicht des k. k.
galizischen Landesguberniums.

Zwölfter Jahrgang.

Lemberg, 1832.
Aus der k. k. galizischen Aerarial = Druckerey.

Zbiór Ustaw prowincyionalnych dla Królewstwa Galicyi i Lodomeryi z roku 1830.

Wydany
za naywyższym rozkazem pod dozorem c. k. Galicyyskiego Rządu kraiowego.

Rok dwunasty.

We Lwowie, 1832.
Z ces. król. galicyyskiéy drukarni skarbowéy.

Chronologisches Verzeichniß
der
in der Provinzial-Gesetzsammlung des Königreichs Galizien und Lodomerien für das Jahr 1830 enthaltenen Verordnungen.

Zahl der Verord-nung | Seite

Monat Jäner.

Spis chronologiczny

rozporządzeń

w prowincyionalnym zbiorze ustaw Królewstwa

Galicyi z roku 1830 zawartych.

Mónat März.

Miesiąc Marzec.

Monat Mai.

Miesiąc May.

Miesiąc Czerwiec.

Monat Julius.

Miesiąc Lipiec.

Monat August.

Monat Oktober.

Miesiąc Październik.

Monat November.

Miesiąc Listopad.

Liczba rozporządzenia | Stronica

Miesiąc Grudzień.

[illegible] ustanowienie [illegible]
[illegible] z dnia 16 Grudnia.
[illegible] dla zabezpieczenia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
z dnia 21 Grudnia.
[illegible] opłaty [illegible]
z dnia [illegible] 1850.

238 [illegible] wynaszanie [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
z dnia 24 [illegible]
[illegible]
[illegible] każdego miesiąca wypłacać.
[illegible]
z dnia 29 Czerwca.

238 [illegible] opłat [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible], a ostatnie [illegible].
z dnia 30 Czerwca.
[illegible] [illegible]
[illegible]
z dnia 30 [illegible].
[illegible] Wywóz broni, koni, wołów [illegible]
[illegible] do Polski i Litwy [illegible]
z dnia 31 Grudnia.

Provinzial-
Gesetzsammlung
der
Königreiche
Galizien und Lodomerien
für das Jahr 1830.

Zbiór Ustaw
Prowincyionalnych
w Królestwach
Galicyi i Lodomeryi
z roku 1830.

1.

Bestimmungen, wie von akatholischen Seelsorgern eigene Matrikeln zu führen seyen.

Seine k. k. Majestät haben laut hohen Hofkanzleidekrets vom 26. November 1829 Zahl 27801, mit allerhöchster Entschließung vom 20. desselben Monats, um den Tauf = Trauungs= und Beerdigungs=Akten der Akatholiken den möglichsten Grad der Zuverläßlichkeit und Glaubwürdigkeit zu ertheilen, auch den akatholischen Seelsorgern unter nachstehenden Beschränkungen die Befugniß eingeräumt, von nun an, eigene Tauf=Trauungs= und Beerdigungs = Matrikeln zu führen, wie sie schon bei den katholischen Pfarrern eingeführt, und vorgeschrieben sind:

1) Der akatholische Seelsorger ist verpflichtet, jeden in seinem Sprengel bei einem seiner Glaubensgenossen vorfallenden Tauf=, Trauungs = und Beerdigungsakt nach den hierwegen schon bestehenden gesetzlichen Vorschriften in die dazu gewidmeten Bücher mit Anschluß der erforderlichen Urkunden einzutragen, und diese Bücher sammt den dazu gehörigen Urkunden mit gesetzlicher Vorschrift aufzubewahren.

2) Jeder akatholische Seelsorger hat jeden derlei Akt, nebst dem auf einem besondern Bogen, welcher mit den gleichen vorgeschriebenen Rubriken wie die Matrikel selbst versehen ist, und mit Beobachtung aller für die Führung dieser Matrikel selbst bestehenden Vorschriften einzutragen, eigentlich ein Duplikat der in der Matrikel geschehenen Eintragung zu verfassen, mit dem einzigen Unterschiede, daß die der Matrikel selbst beigefügten Urkunden, auf diesem Bogen nur mit Hindeutung auf die Matrikel, bei welcher sie sich befinden, verzeichnet, diesem besonderen Bogen aber nicht angeschlossen werden.

3) Jeder akatholische Seelsorger ist schuldig, diesen Bogen, eigentlich dieses Duplikat der Eintragung in die Matrikel, so bald als möglich, durch eine gute zuverlassige, seiner Wahl überlassene Person, den betreffenden katholischen Pfar=

1.

Przepisy, jak osobne metryki przez duchownych Akatolików prowadzone być maią.

Jego c. k. Mość podług brzmienia Dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 26. Listopada 1829 do l. 27801 raczył naywyższém postanowieniem z dnia 20. t. m. dozwolić, aby w celu nadania aktom chrztu, ślubu i pogrzebu akatolików iak naywiększéy niezawodności i wierzytelności, akatoliccy duchowni właściwe metryki chrztu, ślubu i pogrzebu, tak, iak iuż dla Parochów katolickich zaprowadzone i przepisane są, pod następuiącemi ograniczeniami utrzymywali:

1) Duchowny akatolicki obowiązany iest, każdy akt chrztu, ślubu lub pogrzebu w parafii iego, u którego z iego spółwyznawców wydarzony, podług istnących w téy mierze prawnych przepisów, do ksiąg na to przeznaczonych z załączeniem potrzebnych dokumentów, zapisać, i te księgi z należącemi do nich dokumentami z przepisaną prawem ostrożnością zachować.

2) Każdy duchowny akatolicki ma oprócz tego każdy akt tego rodzaiu na osobnym arkuszu opatrzonym podobnemi przepisanemi rubrykami, iak księga metryk i z zachowaniem wszystkich przepisów dla prowadzenia samych ksiąg metrykalnych ustanowionych, zapisać, czyli właściwie duplikat zapisów metrykalnych sporządzić z tą iedyną różnicą, że dokumenta do samych ksiąg metrykalnych dołączone, na tym arkuszu tylko z odwołaniem się do metryk, gdzie się znayduią, spisane, do tego zaś osobnego arkusza dołączone być nie maią.

3) Każdy duchowny akatolicki obowiązany iest arkusz ten, a właściwie ten duplikat zapisu metrykalnego, ile można iak nayrychléy przez osobę pewną, iego wyborowi zostawioną, dotyczącemu Parochowi katolickiemu przesłać,

rern zuzusenden, sich von diesen Pfarrern den Empfang bestättigen zu lassen, und diese Empfangsbestättigung seiner Matrikel beizulegen, und bei dem betreffenden Akte anzumerken.

4) Der katholische Pfarrer ist schuldig, das erwähnte Duplikat seiner eigenen Matrikel beizulegen, und den Akt selbst mit Beziehung auf dieses Duplikat in seiner Matrikel an der Stelle, wohin er nach der chronologischen Ordnung, gehören würde, anzumerken.

5) Der akatolische Seelsorger ist zwar berechtigt, Tauf-, Trau- und Todtenscheine auszustellen, er darf aber dafür in keinem Falle eine Gebühr abnehmen, und derlei Scheine an Partheien erst dann erfolgen, wenn sie mit dem Vidit des katholischen Pfarrers versehen, und an diesen die Stollgebühr dafür entrichtet worden ist.

Die Verabfolgung der Tauf-, Trau- und Todtenscheine ohne vorläufige Vidirung derselben durch den katholischen Pfarrer, und eben so die Abnahme von Stollgebühren von Seite des akatholischen Seelsorgers, ist an diesem, als ein Eingriff in die Toleranzgesetze zu ahnden. Sollte ein katholischer Seelsorger von einer Behörde von Amtswegen um die Herausgabe eines Tauf-, Trauungs- oder Todtenscheines angegangen werden, so sind derley Scheine mittels des katholischen Pfarrers, welcher denselben sein Vidit beizufügen hat, den Behörden zu überreichen.

6) Ueber die genaue Befolgung dieser Vorschriften, haben im Allgemeinen die Kreisämter, bei den katholischen Seelsorgern insbesondere die Bischöfe und ihre Vikarien bei den kanonischen Visitazionen, bei den akatholischen Seelsorgern ihre Vorsteher bei Bereisuug der ihnen unterstehenden Pastorate zu wachen.

Gubernial-Kundmachung vom 8. Jänner 1830. Gub. Zahl 73587 ex 1829.

2.

Die Entlassung der, unter dem rekrutirungspflichtigen Alter zum Militär gestellten Individuen wird der Landesstelle einvernehmlich mit dem General-Kommando überlassen.

Man ist mit dem Hofkriegsrathe übereingekommen, daß die Entscheidung in vorkommenden Entlassungsfällen eines unter dem rekrutirungspflichtigen Alter gestellten Individuums der Landesstelle im Einvernehmen mit dem betreffenden General-Kommando überlassen wird, ohne gehalten zu seyn, solche dem Ausspruche der Hofstelle vorzulegen.

odebranie takowego przez Parocha sobie poświadczyć kazać, takowe poświadczenie do swoich metryk dołączyć, i przy akcie właściwym to samo zapisać.

4) Paroch katolicki obowiązany iest duplikat pomieniony do swoiéy księgi metryk dołączyć a sam akt z odwołaniem się na duplikat w metryce swoiéy, w mieyscu, do któregoby podług porządku czasowego należał, wpisać.

5) Duchowny akatolicki upoważnionym iest w prawdzie, metryki chrztu, ślubu i śmierci wydawać, wszakże za to nie iest mocen w żadnym przypadku iakiéy opłaty przyjmować, i podobne zaświadczenia stronóm wtenczas dopiero wydać może, ieżeli takowe przez Vidit Parocha katolickiego utwierdzone są i temuż zato należytość stuły uiszczoną została.

Wydawanie metryk chrztu, ślubu i śmierci bez poprzedniczego Vidit Parocha katolickiego, równie iak pobieranie należytości stuły przez Duchownego akatolickiego, iako zgwałcenie ustaw o tolerancyi na tymże karane być ma. Gdyby Duchowny akatolicki od któréy Instancyi o wydanie metryki chrztu, ślubu lub śmierci urzędownie wezwanym był, natenczas metryki takowe przez Parocha katolickiego, który tymże swoie Vidit przydać ma, Instancyiom przysłane być powinny.

6) Nad ścisłém dopełnieniem tych przepisów czuwać maią w ogólności Urzędy cyrkułowe co do Parochów katolickich, a w szczególności Biskupi i ich Wikaryiusze podczas kanonicznych wizytacyy; co do duchownych akatolików, ich przełożeni podczas objazdek powierzonych sobie pastoratów.

Rozporządzenie gub. z d. 8. Stycznia 1830 do l. gub. 73587 z r. 1829.

2.

Odprawa osób wieku rekrutacyi podlegaiącego, do woyska stawionych, porucza się Rządowi kraiowemu za porozumieniem się z główną Komendą.

Umówiono się z nadworną Radą woienną, by rostrzygnienie względem zachodzącego odprawienia osoby wieku, rekrutacyi podległego, do woyska stawionéy, Rządowi kraiowemu łącznie z właściwą główną Komendą poruczone było, bez obowiązku przełożenia takowego pod wyrok Instancyi nadworncy

Was der Landesstelle zur Darnachachtung mit dem Beisatze eröffnet wird, daß der Hofkriegsrath dem dortigen k. k. General-Kommando die entsprechende Weisung bereits ertheilt habe.

Gubernial-Erledigung vom 8. Jänner 1830. Gub. Zahl 841.

3.

Vorschrift, zur Hindanhaltung überspannter Reisekosten-aufrechnungen des Sanitätspersonals.

Ungeachtet wiederholter nachdrücklicher Weisungen, welche zur Hindanhaltung der überspannten Reiseköstenaufrechnungen von Seite des Sanitätspersonals bei Epidemien, Viehseuchen bei Aufnahmen von visa reperta und vorzüglich bei Impfungen von Zeit zu Zeit sowohl im allgemeinen als auch bei einzelnen Anlässen ergangen, und erneuert in Erinnerung gebracht worden sind, muß die Landesstelle die unliebsame Wahrnehmung machen; daß dieselben immer noch wiederkehrend, häufig vorkommen, und eine sehr bedeutende Summe Geldes verschlingen, die der Staatsschatz größtentheils hiezu beitragen muß.

Um diesem Uebelstande Schranken zu setzen, und das Aerar vor weiteren Verkürzungen und Bevortheilungen zu bewahren, wird mit Berufung auf alles das, was insbesonders zur Hindanhaltung der überspannten Aufrechnungen für die Impfung mit den dießortigen Normalvorschriften vom 3ten März 1817 Z. 11833., 28ten April 1818 Z. 20382., 29ten Jänner 1819 Z. 4202., 21ten May 1818 Z. 30496., 15ten Februar 1821. Z. 7666. und 25ten September 1821. Zahl 50457. angeordnet worden ist, deren genauere Beobachtung wiederholt den Kreisämtern in Erinnerung gebracht wird, Folgendes zur genauesten Darnachachtung und Befolgung festgesetzt:

1) Dem Kreisarzte als Sanitätsreferenten liegt insbesonders die Verpflichtung ob, jedes Reisepartikulare der im Kreise befindlichen ihm untergeordneten Sanitätsindividuen genau zu prüfen, und gewissenhaft zu würdigen, nach seinem Standpunkte, sind ihm die örtlichen Verhältnisse, die intellektuellen und moralischen Eigenschaften der ihm untergeordneten Individuen, der zur Schlichtung der ihnen zur Besorgung übertragenen Geschäfte nöthige Zeitaufwand am genauesten bekannt, derselbe ist daher um so leichter zu beurtheilen im Stande, ob die von den Partikularlegern ausgewiesene Zeitverwendung getreu und richtig angegeben wurde, als bei den Im-

Co się oznaymia Rządowi kraiowemu dla stosowania się z tym dokładem, iż nadworna Rada woienna tameczney c. k. główney Komendze odpowiadaiące zalecenie iuż udzieliła.

Rezolucyia gub. z d. 8. Stycznia 1830 do liczby gub. 841.

3.

Przepis, aby Urzędnicy zdrowia nie przesadzali w podawaniu kosztów podróży.

Pomimo wielokrotnie powtarzanych dobitnych przestróg, w celu powciągnienia od przesadnych rachunków podróżnych, ze strony Urzędników zdrowia w razach epidemii, zarazy na bydło, przedsiębrania visum repertum a szczególniéy, z powodu szczepienia krowinki, czynionych, różnemi czasami to w ogólności, to z okoliczności poiedyńczéy, wydawanych i świeżo na pamięć przywiedzionych; Rząd kraiowy zniewolony iest niemiłe wynurzyć postrzeżenie, że podobne rachunki znowu często wydarzać się poczęły i bardzo znakomity pieniądz pochłaniaią, do którego Skarb publiczny w naywiększéy części przykładać się musi.

Aby nadużyciu takiemu położyć granicę i Skarb od dalszych uszczerbków i pokrzywdzeń zasłonić, z odwołaniem się na to wszystko, cokolwiek w celu powściągnienia od przesadnych rachunków szczepienia krowinki tuteyszemi normalnemi przepisami pod dniem 3. Marca 1817 do l. 11833; 28. Kwietnia 1818 do l. 20382, 29. Stycznia 1819 do l. 4202; 21. Maia 1818 do l. 30496; 15. Lutego 1821 do l. 7666 i 25. Września 1821 do l. 50457 rozporządzoném zostało; ściśleysze zachowanie tych przepisów Urzędom cyrkułowym powtórnie przypominaiąc, stanowi się co następuie do iak nayściśleyszego zachowania i uskutecznienia.

1) Na Fizyka cyrkułowego, iako Referentowi w rzeczach zdrowia wkłada się szczególny obowiązek, wszystkie rachunki podróży podwładnych sobie i w cyrkule znayduiących się Urzędników zdrowia ściśle przetrząsać i sumiennie oceniać; iemuto, z iego stanowiska wiadome są naydokładniéy mieyscowe stosunki, umysłowe i moralne przymioty podwładnych iemu osób i czas do załatwienia poruczonych onym czynności, potrzebny; ón więc tém snadniéy osadzić iest w stanie, czyli wykazane przez likwiduiących koszta podróży, strawienie czasu wiernie i dokładnie podawane iest, i iak często i w iaki sposób rewizyia mieysc

pfungen ohnehin gesetzlich vorgeschrieben ist, wie viel Ortschaften in einem bestimmten Zeitraume abgeimpft werden, wie oft und in welcher Art die Revision der abgeimpften Ortschaften vorgenommen werden soll; bei den übrigen Verrichtungen aber sich die hiezu erforderliche Zeit meistens ziemlich genau bestimmen läßt, da zudem jedes eingetretene Hinderniß von dem Partikularleger nachgewiesen werden muß. Versäumt er nun diese in das Bereich seines Berufs einschlagende Verpflichtung; so macht er sich hiedurch mit verantwortlich. In diesem Anbetrachte wird daher angeordnet; daß auf jedem Reisepartikulare, von dem Kreisarzte, dem selbes stets zur Prüfung mitzutheilen ist, angedeutet werden müsse, daß er es genau gewürdigt habe, ohne dieser Bestättigung wird von nun an kein Reisepartikulare zur buchhalterischen Adjustirung geleitet. Um sich jedoch zu versichern, daß der Kreisarzt auch diese Würdigung genau und gewissenhaft vorgenommen habe, wird zugleich bestimmt: daß jeder von ihm unbeanständet belassene, und dennoch als unrichtig oder offenbar überspannt aufgerechnet befundene Diätenbetrag, ihm als Strafe zum Ersatz fürgeschrieben werden wird. Die Reisepartikularien des Kreisarzten selbst, haben dagegen die Herren Kreisvorsteher mit der größten Genauigkeit zu prüfen und zu würdigen, was auch, daß dieß erfolgt sey, auf dem Reisepartikulare eigenhändig zu bestättigen.

2) Sind von nun an sammtliche Zeugnisse über die Zeitverwendung, welche Sanitäts-Individuen den Reisepartikularen beizuschliessen haben, nicht nur von den Dominien, sondern auch von den Ortspfarrern zu fertigen, in denen genau der Tag und die Zeit, wann der Partikularleger, und zwar, ob Vor- oder Nachmittags im Orte angelangt ist, durch wie viel Tage er sich daselbst aufgehalten, was er während der Zeit zum Behuf des ihm übertragenen Amtsgeschäfts bewirkt, und insbesonders bei Impfungen, wie viel Kinder er geimpft, wie viel Certifikate hierüber ausgestellt, und an welchem Tage, wie auch in welcher Zeit er sich von dem Orte wegbegeben habe. Ohne hiernach ausgestellten Zeugnissen, in denen nicht das mindeste korrigirt seyn darf, und welche mit den Vakzinationsausweisen der Dominien Nro. 2. genau übereinstimmen müssen, ist von nun an kein Reisepartikulare anzunehmen.

Für deren getreue Ausstellung bleiben die Aussteller persönlich verantwortlich, welches sämmtlichen Dominien und Ortspfarrern mit dem ausdrücklichen Beisatze bekannt zu geben ist; daß im Falle es sich erweisen sollte, daß ein Zeugniß in der Absicht um das Aerar zu bevortheilen, unrichtig ausgestellt worden sey, gegen den unredlichen Aussteller als Theil-

szczepionéy krowinki, przedsiębraną być powinna; przy innych czynnościach atoli, czas na to potrzebny daie się dość dokładnie oznaczyć, zwłaszcza, gdy każda zayść mogąca przeszkoda przez likwiduiącego podróżne, udowodniona być powinna. Jezeli więc obowiązek ten w zakresie powołania iego będący zaniedba, stanie się témsamém współodpowiedzialnym. Z téy uwagi nakazuie się, iż na każdym rachunku podróży, Urząd cyrkułowy, któremu takowy zawsze do roztrząśnienia udzielony być ma, poświadczyć powinien, że go fizyk ścisle rospoznawał; bez tego poświadczenia żaden odtąd rachunek podróży Izbie rachunkowéy do sprawdzenia posłany nie będzie. Chcąc się iednak zapewnić, iż fizyk cyrkułowy to ocenienie ze ścisłą sumiennością przedsięwziął, stanowi się oraz: iż każda ilość dziennego przezeń niezakwestyiowana, wszelako, iako nierzetelnie lub oczywiście z przesadą narachowaną znaleziona, iemu za karę do wynagrodzenia przypisaną będzie. Rachunki podróżne samego Fizyka cyrkułowego, naczelnicy cyrkułów iak nayściśléy przeglądać i oceniać, a że się to stało, na rachunkach podróżnych własnoręcznie poświadczyć maią.

2) Odtąd wszelkie świadectwa względem strawienia czasu, które przez Urzędników zdrowia do rachunków podróżnych załączone być maią, nietylko przez Dominia, ale i przez Parocha mieyscowego podpisane, a w tych dzień i czas, kiedy likwiduiący podróż, a mianowicie, czyli przed lub po południu na mieyscu stanął, wiele dni tam zabawił, co przez ten czas we względzie porucзonéy sobie czynności zdziałał, a w szczególności co do szczepienia krowinki, wielu dzieciom takową zaszczepił, wiele na to wydał certifikatów i którego dnia i w którym czasie z tego mieysca oddalił się, wytknięte być maią. Bez zaświadczeń na to wydanych, w których, bynaymniéysza rzecz poprawioną być nie może, i które z wykazami wakcynacyi dominikalnemi Nro. 2 zupełnie zgadzać się powinny, żaden odtąd rachunek podróży przyiętym nie będzie.

Za wierne onych wydawanie, wydawcy osobiście odpowiedzialnymi są; co wszystkim Dominium i Parochóm mieyscowym z tym wyraźnym dokładem oznaymione być ma; iż gdyby się okazać miało, iż świadectwo które w celu ukrzywdzenia Skarbu nierzetelnie wydane zostało, względem nierzetelnych wydawców, iako uczestników w oszustwie po-

nehmer an dem Betruge nach dem Strafgesetzbuche §. 179. und 180. I. Theil und §. 211. II. Theil ohne Nachsicht vorgegangen werden wird.

3) Derselben Ahndung, und zwar in einem viel höhern Grade unterliegt auch jeder Partikularleger, der von solchen unrichtigen Zeugnissen in der Absicht um das Aerar zu verkürzen, oder zu bevortheilen, Gebrauch macht.

4) Da jedoch sich Fälle ereignen können, wo Partikularlegern in der Besorgung der ihnen übertragenen Agenden Anstände in den Weg treten, deren Behebung oft nicht in ihrer Willkühr gelegen ist; so wird, um anderer Seits redliche Rechnungsleger vor Schaden zu bewahren, angeordnet; daß jedes ähnliche Hinderniß bestimmt nachgewiesen, und durch legale Zeugnisse gehörig begründet werden müsse, dieß gilt insbesondere von der Impfung, wo öfters der Impfarzt bei seinem Eintreffen im Orte, die Impflinge nicht bereit findet, um deren Inokulirung oder die Revision der Geimpften gleich vornehmen zu können. Wenn derselbe den Tag seines Eintreffens bei Zeiten der Ortsobrigkeit eröffnet; und dieselbe auffordert die nöthigen Vorbereitungen gehörig zu treffen; so wird er selten in diese unangenehme Lage sich versetzt finden, geschieht es dennoch, so hat er sich solches von der Ortsobrigkeit und dem Ortspfarrer genau bestättigen zu lassen, wo sodann der hiedurch herbeigeführte grössere Kostenaufwand der betreffenden Ortsobrigkeit, welche der Aufforderung des Impfarztes nicht bei Zeiten nachgekommen ist, und die Mehrbeköstigung durch ihre Versäumniß herbeigeführt hat, zur Last fürgeschrieben werden wird, wovon zugleich sämmtliche Dominien zu ihrer Darnachachtung ausdrücklich in die Kenntniß zu setzen sind.

Sämmtliche diese Bestimmungen haben vom 1ten März d. J. in Wirksamkeit zu treten, von welchem Tage sich genau hiernach zu benehmen ist.

Die k. k. Kreisämter haben sogleich den Kreisarzt, als auch das sämmtliche im Kreise befindliche Sanitätspersonale, Dominien, Ortsobrigkeiten und Ortspfarrer in soweit diese Bestimmungen auf sie Bezug haben, zu ihrer genauesten Darnachachtung in die Kenntniß zu setzen, und damit sich die ersteren mit deren Unwissenheit nicht entschuldigen können, die erforderliche Bekanntmachung sich eigends bescheinigen zu lassen, übrigens aber selbst sich auf das genaueste hiernach zu achten, und bei Einbegleitung der Reisepartikularien, die stets eigends zu präsentiren sind, alle wahrgenommenen unrichtigen oder überspannten Aufrechnungen unter persönlicher Dafürhaftung der HH. Kreisvorsteher zu rügen.

Gubernial-Dekret vom 13. Jäner 1830. Gub. Zahl 75322. ex 1829.

dług ustawy karney §. 179 i 180 część. I. i §. 211 część. II. bezwzględnie postąpiono będzie.

3) Temu samemu skarceniu, a do tego w daleko wyższym stopniu, podlega także każdy likwiduiący podróż, który z podobnych nierzetelnych świadectw, w celu pokrzywdzenia Skarbu, użytek robi.

4) Gdy iednak przypadki wydarzyć się mogą, gdzie likwiduiący koszta podróży sprawuiąc czynności sobie poruczone, trafiaią na trudności, których usunienie częstokroć nie iest w ich mocy, przeto dla zachowania z drugiey strony rzetelnych rachunkozdawców od szkody, rosporządza się; by każda podobna przeszkoda dokładnie wskazaną i prawnie ważnemi świadectwy udowodnioną była; rościąga się to szczególniey do szczepienia ospy, gdzie częstokroć lekarz przybywszy na mieysce przeznaczenia, nie zastaie gotowych do przedsięwzięcia szczepienia, lub rewizyi u zaszczepionych. Gdy dzień przybycia swoiego Zwierzchności mieyscowey zawczasu oznaymi i wezwie ią do poczynienia potrzebnych przygotowań, rzadko znaydować się będzie w tém nieprzyiemném położeniu. A gdy się to iednak wydarzy, o dokładne poświadczenie tego u Zwierzchności i Parocha mieysca, postarać się ma, gdzie potém zrządzone przezto większe wydatki, właściwey Zwierzchności mieyscowey, która wezwaniem lekarza zawczasu zadosyć nieuczyniła i opieszałością swoią do tych większych kosztów dała powód, do zwrócenia przypisane będą; oczém oraz wszystkie Dominia dla zachowania się, wyraźnie uprzedzone być maią.

Wszystkie te przepisy z dniem 1. Marca r. b. obowiązywać maią, od którego to dnia podług tego ściśle zachowywać się należy.

C. K. Urzędy cyrkułowe, maią natychmiast tak Fizyka cyrkułowego, iako i wszystkich w ich cyrkule znayduiących się Urzędników zdrowia, Dominia, Zwierzchności mieyscowe, i Parochów, iak dalece przepisy te onych dotyczą się, ku ich nayściśleyszemu zachowaniu uwiadomić, aby zaś owi pierwsi niewiadomością tłómaczyć się nie mogli, uwiadomienie takowe onym własnoręcznie poświadczyć kazać, wreście samym do tego nayściśley stosować się i przy posłaniu rachunków podróżnych, które zawsze osobliwie prezentowane być maią, wszystkie dostrzeżone nierzetelne lub przesadnie narachowane pozycyie pod osobistą odpowiedzialnością JPP. Starostów cyrkułowych wytknąć maią.

Dekret gub. z dnia 13. Stycznia 1830 do l. gub. 75322 z r. 1829.

4.

Behandlung des Vermögens derjenigen Individuen, die vor dem 20ten Jahre auswanderten.

Für die Amtshandlungen der Behörden in Absicht auf das Vermögen der vor dem 20ten Lebensjahre ausgewanderten Individuen, sind in Folge a. h. Entschließung vom 20ten Juli 1818. die beiden in Abschrift beiliegenden Hofdekrete vom 27. Juli und 28ten August 1818 Z. 13194. u. 16557 an die n. österr. Regierung erlassen worden, nach welchen sich die k. k. Kreisämter gemäß dem h. Hofkanzleidekrete vom 24ten Dezember 1829 Zahl 30292. von nun an zu benehmen haben werden.

Gubernial-Verordnung vom 13. Jäner 1830. Gub. Zahl 855.

D e k r e t

an die nied. österr. Regierung ddo. 27. Juli 1818.

Seine k. k. Majestät haben über die mit dem Regierungsberichte vom 27ten Jäner 1816. Zahl 2732. zur Sprache gekommene Frage, wie sich in Rücksicht derjenigen Auswanderer, vorzüglich in Hinsicht auf das von ihnen hinterlassene oder in der Folge zufallende Vermögen zu benehmen sey, welche vor dem 20ten Jahre ausgewandert, und nach erfolgter Ediktalzitation nicht zurückgekeht sind, mit a. h. Entschliessung vom 20ten Juli d. J. folgendes zu bestimmen geruhet: Junge Leute, welche vor ihrem 20ten Jahre ausgewandert sind, unterliegen der Auswanderungsstrafe nicht, wenn sie zu was immer für einer Zeit freywillig zurückkehren. Tritt der Fall ein; daß dergleichen Personen nach erfolgter Ediktalvorladung und nach verstrichener Ediktalfrist als Auswanderer nozionirt werden, so muß für die gesetzliche Sicherstellung ihres Vermögens bei dessen Uebergabe an ihre Kinder oder Verwandten für den Fall der nachher etwan noch erfolgenden Rückkehr gehörig gesorgt werden.

Hiernach wird die nied. österr. Regierung auf ihre Anfrage belehret.

D e k r e t

an die n. österr. Regierung. Wien den 28. August 1818.

In Erledigung des Berichtes vom 11ten August d. J. Zahl 31950; womit die nied. österr. Regierung über die ihr unterm 27ten Juli bekannt gemachte a. h. Entschließung, wie

4.

Postępowanie z maiątkiem owych osób, co przed skończonym 20. rokiem wieku, emigrowali.

Dla urzędowania władz co do maiątku osób przed 20. rokiem życia z kraiu wyszłych, w skutek naywyższéy uchwały z dnia 20. Lipca 1818 wydane zostały dwa tu w kopii załączone dekreta nadworne z dnia 27. Lipca i 28. Sierpnia 1818 do l. 13194 i 16557 do niższo-austryiackiego Rządu, podług których c. k. Urzędy cyrkułowe, stosownie do dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 24. Grudnia 1829 do l. 30292 odtąd zachowywać się będą.

Rozporządzenie gub. z d. 13. Stycznia 1830 do l. gub. 855.

D e k r e t

do niższo-austryiakiego Rządu z dnia 27. Lipca 1818.

Jego c. k. Mość, na zapytanie w relacyi rządowéy z dnia 27. Stycznia 1816 l. 2732, uczynione w tém: iak postępować z owémi wychodźcami, a szczególniéy we względzie pozostawionego przez nich, lub następnie na nich spadaiącego maiątku, co przed 20 rokiem życia emigrowali, a po edyktalném onych powołaniu nie powrócili; naywyższém postanowieniem z dnia 20. Lipca r. b. przepisać raczył, co następuie: Młodzi ludzie, którzy przed 20 rokiem życia swego emigrowali, nie podlegaią karze emigracyjnéy, skoro kiedykolwiek dobrowolnie powrócą. Jeżeli zaydzie przypadek; iż osoby takie po wezwaniu edyktalném i upłynieniu terminu, iako wychodźcy uznanemi zostaną, natenczas o prawne bezpieczeństwo ich maiątku, przy oddawaniu go ich dzieciom lub krewnym, na przypadek póżniéy ieszcze nastąpić mogącego powrotu ich, należyte staranie mieć należy.

Tém odbiéra Rząd niż. austr. rozstrzygnienie swoiego zapytania.

D e k r e t

do Rządu niższo-austryiackiego w Wiédniu dnia 28. Sierpnia 1818.

Odpowiadaiąc na relacyią z dnia 11. Sierpnia r. b. do l. gub. 31950, w któréy Rząd niższo-austr. na udzieloną sobie pod dniem 27. Lipca naywyższą uchwałę: iak z tymi,

diejenigen, die vor dem 20ten Jahre auswandern, zu behandeln sind, und was mit ihrem Vermögen vorzukehren ist, neuerdings einige Anfragen gestellet hat, wird derselben zu ihrer Belehrung Folgendes mitgegeben:

Der politische Richter hat in Auswanderungsfällen zwar das Urtheil nach den Vorschriften des Auswanderungspatentes zu fällen, und erkennt, wenn es die Gesetze so verordnen, auf die Einziehung des Vermögens, wenn aber das Vermögen nur bedingt, wie bei jenen, die vor dem 20ten Jahre auswandern, zur Einziehung oder zur Uebergabe an die natürlichen Erben von der politischen Behörde erkannt wird; so gehören die weiteren Vorkehrungen mit dem hinterlassenen Vermögen dem ordentlichen Richter, der nur davon in Kenntniß zu setzen kömmt; daß, wenn jener, der sich vor dem 20ten Jahre vom Hause entfernt hat, und auswanderte, in der Folge freywillig zurückkehren sollte, er wieder in den Genuß aller bürgerlichen Rechte einzutreten hätte; wie nun das hinterlassene, oder ihm nach seiner Auswanderung zufallende Vermögen sicher zu stellen ist, damit bei der etwa erfolgenden freywilligen Rückkehr, er, oder, wenn diese nicht erfolget, die natürlichen Erben, oder der Fiskus dasselbe unbedingt und unverkürzet erhalten, dieses zu bestimmen, stehet dem ordentlichen Richter zu, der zu beurtheilen hat, ob in dem Falle, wo bei nicht erfolgter Rückkehr das Vermögen den natürlichen Erben zuzufallen hat, es ihnen einstweilen zur Administration, und Benützung, und gegen was für Sicherheit belassen, oder ob es in gerichtlicher Verwahrung zurückbehalten werden müsse.

Eben so stehet es dem ordentlichen Richter zu, zu entscheiden, wann der Abwesende nach den Vorschriften des bürgerlichen Gesetzbuches als todt zu erklären, und das Vermögen entweder den Erben, oder dem Fiskus unbedingt zu überlassen ist. Die erste Anfrage der nied. österr. Regierung beantwortet sich durch die Vorschrift des 27ten §§. des Auswanderungspatentes, worinn es heißt: wenn aber der Auswanderer Kinder hinterläßt, soll das väterliche Vermögen ihnen als angefallen gelassen werden.

5.

Die Verzehrungssteuer ist nach dem Netto-Gewichte abzunehmen.

Die h. Hofkammer hat mit Dekret vom 12ten v. M. Zahl 47830/4941. entschieden; daß die Gebühren bei Artikeln, deren

co przed 20 rokiem życia emigrowali, postępować i co z ich maiątkiem zrobić, znowu nieiakie zapytania poczynił, daie się temuż następuiąca instrukcyia:

Sędzia polityczny w przypadkach wychodźtwa wprawdzie wyrok podług przepisów patentu emigracyinego wydać, i ieżeli prawo tak rozporządza, skonfiskowanie maiątku zadeklarować ma; ieżeli zaś maiątek tylko warunkowo iako względem wychodźców, którzy 20 roku życia nie skończyli, do skonfiskowania lub oddania go naturalnym dziedzicom, przez polityczną Instancyą deklarowanym zostauie, dalsze rozrządzenia względem zostawionego maiątku należą do zwyczaynego Sędziego, którego tylko o tém uwiadomić przypada, iż, gdyby ten, co się z domu przed ukończonym rokiem 20tym oddalił, i emigrował, później dobrowolnie powrócić miał, znowu do używania wszystkich praw cywilnych przychodzi; postanowić więc, iak maiątek pozostały lub po wywędrowaniu iego, nań spadły, zabezpieczonym być ma, aby w razie dobrowolnego może powrotu, ón, lbu gdyby to nie nastąpiło, iego naturalni spadkobiercy, albo-też Fiskus maiątek ów bezwarunkowo i nieuszczuplony odebrali, iest rzeczą zwyczaynego Sędziego, który osądzić powinien, czyli w przypadku, gdzie dla niepowrotu maiatek naturalnym spadkobiercom przypaść powinien, onym tymczasowie w administracyią i użytek i na iaką hypotekę zostawionym, lub też pod zarządem sądowym zatrzymanym być musi.

Podobnież do Sedziego zwyczaynego należy stanowić, kiedy nieobecny podług przepisów ustawy cywilnéy za umarłego ogłoszonym i maiątek albo dzieciom, albo Fiskusowi bezwarunkowo zdany być ma. Piérwsze zapytanie Rządu nisz. austr. rozstrzyga się przepisem §. 27 patentu emigracyinego, gdzie wyrażono: Jeżeli zaś Wychodźca zostawia dzieci, maiątek oyczysty onym, iako spadek pozostawionym być ma.

5.

Podatek konsumowy podług wagi Netto pobiérany być ma.

Wysoka nadworna Kamera dekretem z dnia 12. z. m. do l. 47830/4941 zawyrokowała: iż należytosci od artykułów,

Versteuerung in dem Tariffe der allgemeinen Verzehrungssteuer nach dem Gewichte angeordnet ist, nach dem Nettogewichte abzunehmen seyen.

Gubernial-Dekret vom 15. Jänner 1830. Gub. Zahl 76627 ex 1829.

6.

Die Verzehrungssteuer sey in Lemberg vom Brandweingeiste und versüßten geistigen Getränken mit Abzug des darauf verwendeten Brandweins zu berechnen.

Die h. Hofkammer hat laut Dekrets vom 18ten Dezember 1829. Zahl 48671/5045. in Absicht auf die Erzeugung von Brandweingeist, dann von Rosoglio und andern versüßten geistigen Getränken in der Stadt Lemberg die k. k. Zollgefällen-Administration ermächtigt, und angewiesen, in Fällen der Steuerentrichtung nach der tariffmässigen Gebühr bei den Anmeldungen über die Erzeugung von Brandweingeist, dann von Rosoglio und andern versüßten geistigen Getränken von der Verzehrungssteuergebühr, die nach der angemeldeten Quantität der zu erzeugenden geistigen Flüssigkeit zu berechnen kömmt, der Betrag der Gebühr, welcher auf den zur Erzeugung des Brandweingeistes, oder des versüßten Getränkes zu verwendenden Brandweines entfallt, in Abzug zu bringen. Wenn also z. B. angemeldet wird, daß mittelst zwei Eimern Brandwein drei Eimer Rosoglio erzeuget werden, so ist die Gebühr von drei Eimern Rosoglio mit 20 fl. 15 kr. anzusetzen, hievon die Gebühr für zwei Eimer Brandwein mit 8 fl. in Abzug zu bringen, und die sonach mit 12 fl. 15 kr. entfallende Verzehrungssteuer einzuheben. Dieß wird den k. Kreisämtern zur Wissenschaft uud Nachachtung eröffnet.

Gubernial-Verordnung vom 15. Jäner 1830. Gub. Zahl 77707 ex 1829.

7.

Bestimmung des Termins zur Abfuhr der Verzehrungssteuergelder durch die Steuerbezirksobrigkeiten.

Laut des hh. Hofkanzleidekretes vom 22ten Dezember 1829 Zahl 4858. ist im Einvernehmen mit der hochlöblichen k. k. allgemeinen Hofkammer der, im §. 31 des Kreisschreibens vom

których wymiar podatkowy, w taryfie powszechnego podatku konsumowego podług wagi nakazany iest, podług wagi Netto pobierane być maią.

Dekret gub. z d. 15. Stycznia 1830 do l. gub. 76627 z r. 1829.

6.

Podatek konsumowy we Lwowie od spiritusu gorzałczanego i mocnych trunków słodzonych, z potrąceniem użytéy na to gorzałki, wyrachowany być ma.

Wysoka nadworna Kamera mocą dekretu z dnia 18. Grudnia 1829 do l. 48671J5045, względem robienia spirytusu gorzałczanego, rosolisów i innych słodzonych wódek w mieście Lwowie, upoważniła c. k. Administracyię cłową i zaleciła iéy, by w razach płacenia podatku podług należytości taryfą oznaczonéy, przy oznaymieniach względem robienia spiritusu gorzałczanego, rosolisów i innych słodzonych wódek od opłaty podatku konsumowego, która podług oznaymionéy ilości produkować się maiącego płynu spiritusowego, wyrachowaną być ma, ilość należytości przypadaiącą od gorzałki na spiritus lub słodzone wódki użytą, odtrącić; jeżeli więc n. p. oznaymiono będzie, iż z dwóch wiader gorzałki, trzy wiadra rosolisu zrobiono, należytość od 3 wiader rosolisu na 20 ZłR. 15 kr. położona, od tego należytość za 2 wiadra gorzałki 8 ZłR. potrącona i tym sposobem wypadaiący podatek konsumowy 12 ZłR. 15. kr. odebrany być ma.

Co się c. k. Urzędóm cyrkułowym dla wiadomości i stosowania się, udziela.

Rozporządzenie gub. l.d. 15. Stycznia 1830 do l. gub. 77707 z r. 1829.

7.

Względem terminu do odwożenia przez Zwierzchności obw. podatk. wpłynionych pieniędzy z podatku konsumcyinego.

Według dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 22. Grudnia 1829 do liczby 4858 za porozumieniem się z wysoką c. k. powszechną Kamerą nadworną, ustanowiony

5ten Juli 1829. Zahl 5039., dann im §. 14 der mit Kreisschreiben vom 20ten August 1829. Zahl 48774. kundgemachten Instruktion für die Steuerbezirksobrigkeiten festgesetzte Termin zur Abfuhr der Steuergelder, und der Gemeindezuschläge in der Art modifizirt worden, daß die von dem Orte des Verzehrungssteuer-Inspektoratssitzes bis 3 Meilen entlegenen Steuerbezirksobrigkeiten längstens bis zum 3ten, jene, die über 3, jedoch nicht weiter als 6 Meilen entfernt sich befinden, längstens bis zum 6ten, und alle übrigen weiter gelegenen Obrigkeiten bis zum 8ten des nächstfolgenden Monats, als dem längsten Termin, die Verzehrungssteuergelder sammt den Gemeindezuschlägen abzuführen haben.

Jedoch bleibt die in dem 31. §. des Verzehrungssteuer-Cirkulars enthaltene Bestimmung, wegen Eintreibung der Rückstände mit Rücksicht auf den abgeänderten Termin der Abfuhr der Steuergelder in Wirksamkeit.

Hiernach haben sich die Steuerbezirksobrigkeiten auf das genaueste zu achten.

Gubernial-Kundmachung vom 15. Jäner 1830. Gub. Zahl 77978. ex 1829.

8.

Behandlung der Beamten der Staats-Netto-Kassen rücksichtlich ihrer Rechnungs-Absolutorien.

In der Erwägung, daß die Beamten solcher Staats-Netto-Kassen, bei welchen Gelder, die mehreren abgesonderten Fonds angehören, mittelst eben so vielen besonderen Journalien verrechnet werden müssen, ohnehin nur dann erst von ihrer auferlegten Haftung vollständig freygesprochen sind, wenn sie die Absolutorien, die bisher über jede Kasseabtheilung einzeln ausgefertigt worden sind, insgesammt erhalten haben; so ist die k. k. allgemeine Hofkammer mit dem k. k. General-Rechnungs-Direktorium darin übereingekommen, daß um die frühere Anerkennung einer theilweisen, nicht alle Abtheilungen und die ganze Gebahrung umfassenden Rechnungsrichtigkeit zu verhindern, den Staats-Netto-Kassen in Zukunft statt dieser einzelnen Absolutorien, nur ein einziges, jedoch die Gebahrung aller Kassa-Abtheilungen umfassendes Haupt-Absolutorium ausgefertigt werde, und diese Maßregel tritt mit dem Rechnungsjahre 1829 in Wirksamkeit.

Gubernial-Verordnung vom 16. Jäner 1830. Gub. Zahl 2803.

w §. 31. okólnika z dnia 5. Lipca 1829 do liczby 5039, tudzież w §. 14. obwieszczoney okolnikiem z dnia 20. Sierpnia 1829 do liczby 48774 Instrukcyi dla Zwierzchności obw. podatk. termin, do odwożenia pieniędzy podatkowych i dodatków dla gmin, w ten sposób umiarkowanym został, że Zwierzchności obwodów podatkowych, od mieysca siedziby Inspektoratu podatku konsumcyynego do trzech mil odległe naydaléy do 3go, zaś owe, które nad 3 mile iednak nie więcéy iak 6 mil odległe są, naydaléy do 6. a wszystkie inne w większéy odległości znayduiące się Zwierzchności aż do 8. dnia miesiąca następuiącego, iako do nayduższego terminu pieniądze za podatek konsumcyyny wpłynione wraz z dodatkami dla gmin odwozić maią.

Przepis iednak w §. 31. okólnika o podatku konsumcyynym wydanego, zawarty, co do exekwowania zaległości względnie na odmieniony termin odwożenia pieniędzy podatkowych, w działalności pozostaie.

Podług czego Zwierzchności obwodów podatkowych iak nayściśléy zachować się maią.

Uwiadomienie gub. z d. 15. Stycznia 1830 do l. gub. 77978 z r. 1829.

8.

Postępowanie z Urzędnikami kraiowych kass, wpływów Netto, co do ich rachunkowych absolutoriów.

Zważywszy, że Urzędnicy owych kraiowych kass, wpływów Netto, w których pieniądze różnym oddzielnym funduszóm należące, do tyleż oddzielnych dzienników (Żurnalów) zapisywane być muszą, prócz tego tylko wtenczas od włożonéy na ich odpowiedzialności zupełnie są uwolnieni, gdy absolutoria, które dotąd, co do każdego oddziału kassowego poiedyńczo wydawane były, ogólem otrzymali, przeto c. k. powszechna Kamera nadworna łącznie z c. k. główną Dyrekcyia rachunkową zgodziła się na to, iż dla zapobieżenia wcześnieyszemu uznaniu dokładności rachunków częściowéy, a nie wszystkie oddziały i całe zarządzenie pieniądzmi obeymuiącéy, kassóm kraiowym wpływów Netto na przyszłości zamiast tych poiedyńczych absolutoriów, iedno tylko, wszakże zarządzenie wszystkiemi oddziałami kassowemi obeymuiące absolutorium wydawane być ma, które to ustanowienie z rokiem rachunkowym 1829, moc obowiązuiąca nabiera.

Rozporządzenie gub. z d. 16. Stycznia 1830 do l. gub. 2803.

9.

Exekuzions-Uiberschußgelder, die in W. W. vorgeschrieben sind, können auch in Metall-Münze nach dem Redukzionsmaßstabe zu 250/100 angenommen werden.

Wenn gleich die Exekuzionsüberschußgelder bei der Kreiskasse in W. W. vorgeschrieben werden, und im betreffenden Vorschreibungsausweise keine Rubrick für die Metall-Münze besteht, auch in W. W. eingezahlt werden sollen; so kann man dennoch nicht zugeben, daß deßhalb die Einzahlung derselben in Metall Münze von den k. Kreiskassen beanständet, oder wohl gar nicht angenommen werde, indem die dazu nöthige W. W. wegen deren fortwährenden Einlösung, und wegen ihres allmähligen Verschwindens im täglichen Verkehre immer schwerer aufzubringen, und die vorläufige Umsetzung der M. M. auf W. W. für die Partheyen, besonders bei grösseren Summen, oft mit Schwierigkeiten und empfindlichem Zeitverluste verbunden und der augenblicklichen Berichtigung dieser Gebühren hinderlich, und es übrigens für den Zweck, zu welchem die Exekutionsüberschußgelder bestimmt sind, ganz gleichgiltig ist, ob sie in W. W. oder nach dem allgemein angenommenen Redukzionsmaßstabe zu 250/100 in M. M. einfliessen.

In diesem Anbetrachte, und aus Anlaß bereits mehrerer vorgekommenen Beschwerden wegen verweigerter Annahme der Exekuzionsüberschußgelder zu 250/100 in M. M. wird den k. Kreiskassen bedeutet, daß dieselben allerdings nach diesem Redukzionsmaßstabe von nun an auch in M. M. berichtigt werden können, somit von der k. Kreiskasse ohne Anstand anzunehmen seyen.

Gubernial-Dekret vom 19. Jäner 1830. Gub. Zahl 75513 ex 1829.

10.

Erneuerung der Bestimmungen des Kapitulazionspatents rücksichtlich der Aufsicht über ausgediente Militärkapitulanten.

Es ist zur Kenntniß Seiner Majestät gekommen, daß die Civilbehörden über die nach ausgedienter Kapitulationszeit in das Civilleben zurückgetretenen Soldaten zu wenig oder gar keine Aufsicht führen, und sich in Ansehung derselben nicht nach dem Kapitulazionspatente vom 4ten May 1802 benehmen.

9.

Przewyżki exekucyyne w walucie wiedeńskiéy przepisane, także i w mon. kon. podług wymiaru 250/100 przyymowane być mogą.

Chociaż przewyżki exekucyyne w kassach cyrkułowych w wal. wiéd. przepisane są i w właściwym wykazie nie ma rubryki na monetę kruszczową, iakoteż takowe także w wal. wiéd. płacone być powinny; nie można iednak dopuścić, aby kassy cyrkułowe z tego powodu płacenie takowych w M. K. utrudniały, albo takowego wcale przyymować niechciały, gdyż potrzebna do tego waluta wiédeńska, przez ciągłe onéy wykupno i powolne iéy znikanie, coraz trudniéyszą iest w codziennym obiegu do dostania, a poprzednicza mieńba monety kruszczowéy na walutę wiédeńską, osobliwie, gdzie większe zachodzą summy, połączona iest dla strón częstokroć z trudnościami i dotkliwą utratą czasu oraz prędkiemu uiszczeniu należytości stoi na przeszkodzie, gdy tymczasem dla osiągnienia celu, ku któremu przewyżki exekucyyne przeznaczone są, zupełnie obojętną iest rzeczą, czyli takowe w wal. wiéd. lub podług przyiętéy skali po 250/100 w M. K. wpływaią.

Z téy uwagi, i z powodu wielu zaszłych uskarzeń o odmówione przyięcie przewyżków exekucyynych po 250/100 w M. K. oświadcza się c. k. cyrkułowym kassom, iż te przewyżki odtąd bezwzględnie podług pomienionéy skali także i w M. K. uiszczane być mogą, i przez k. kassy cyrkułowe bez trudności przyymowane być maią.

Dekret gub. z d. 19. Stycznia 1830 do l. gub. 75513 z r. 1829.

10.

Ponowienie przepisów patentu o kapitulacyi woyskowéy co do nadzoru nad wysłużonymi kapitulantami.

Doszło wiadomości Nayiaśnieyszego Pana, że Instancyie cywilne nad żołniérzami po wysłużonéy kapitulacyi do cywilności wracaiącemi, za mało lub wcale żadnego nie maią dozoru i względem tychże podług patentu kapitulacyynego z dnia 4. Maia 1802 nie zachowuią się.

Daher geruhten Allerhöchstdieselben mit Handschreiben vom 7ten Dezember v. J. zu befehlen, daß derlei Leute unter genauer Aufsicht gehalten, und daß den Obrigkeiten die in dem Kapitulazionspatente enthaltenen Bestimmungen in Erinnerung gebracht werden.

Das Kapitulazionspatent, welches den k. Kreisämtern mit dem hierortigen Erlasse vom 11ten Jäner 1802 Z. 17301. zugekommen ist, enthält in dieser Beziehung folgende Bestimmungen:

Im §. 1.: Diejenigen, welche nach vollbrachter Dienstzeit zu einem andern Berufe übergehen, sollen in allen ihren künftigen Verhältnissen sich arbeitsam, friedfertig und unterwürfig gegen ihre bürgerlichen Obrigkeiten betragen, indem alle diejenigen, welche sich als Geschäftslose betreten lassen, ohne Rücksicht auf ihre bereits vollendete Dienstzeit aufs neue zum Gewehr würden ausgehoben werden.

Im §. 3.: Es wird den Civilobrigkeiten zur Pflicht gemacht, Rekapitulanten, welche ins Civilleben zurückkehren, zur Antretung eines Gewerbes vorzüglichen Vorschub zu leisten.

Den k. Kreisämtern wird demnach zu Folge h. Hofkanzleidekrets vom 17ten v. M. Zahl 29070. aufgetragen, den Obrigkeiten diese Bestimmungen des Kapitulazionspatents in Erinnerung zu bringen, und strenge darüber zu wachen, daß sie dieselben genau befolgen.

Gubernial-Verordnung vom 20. Jäner 1830. Gub. Zahl 843.

11.

Abgabe des Lagerstrohes für einquartierte Militär-Mannschaft durch die Quartiersträger.

Seine k. k. Majestät haben mit allerhöchster Entschliessung vom 22ten Dezember v. J. laut hohen Hofkanzleidekretes vom 31ten v. M. anzuordnen geruhet: daß der bisher bestandene Militär-Landesbettenfond aufgelöset, und die Erfüllung seiner Verbindlichkeiten an die Militär-Verwaltung übertragen werde; ferners, daß fortan der halbe Schlafkreuzer vom Militär an den Quartiersträger bezahlt werde, aber dafür vom Quartiersträger nebst dem, was er bis itzt dafür geleistet hat, auch das reglementsmässig erforderliche Lagerstroh, vom Augenblicke der Übernahme des Landes-Betten-Geschäftes in die Militär-Verwaltung hergegeben werden müsse.

Raczył przeto Nayiaśnieyszy Pan własnoręcznym listem swoim z dnia 7. Grudnia r. z. roskazać: iż ludzie ci pod ścisłym dozorem trzymani i Zwierzchnościom przepisy w patencie kapitulacyinym zawarte na pamięć przywiedzione być maią.

Patent kapitulacyyny c. k. Urzędóm cyrkułowym tuteyszą rezolucyią z dnia 11. Stycznia 1802 do l. 17301 udzielony, zawiéra w tym względzie następuiące przepisy:

W §. 1.: Ci, co po skończonéy służbie kapitułowanéy w inny zawód przechodzą, we wszystkich przyszłych stosunkach swoich, pracowicie, spokoynie i dla cywilnéy Zwierzchności swoiéy z uległością zachować się powinni, gdyż ci wszyscy, co bez zatrudnienia dostrédz się dadzą, bez względu na skończony iuż czas ich służby, na odwrót do woyska zaciągnieni zostaną.

W §. 3.: Wkłada się na Zwierzchności cywilne obowiązek, aby rekapitulantom do cywilności wracaiącym, do obięcia iakiéy profesyi szczególniéy pomagali.

Zaleca się przeto c. k. Urzędóm cyrkułowym w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 17. z. m. l. 29070, Zwierzchnościom te przepisy patentu kapitulacyynego przypomniéć, i ściśle czuwać, aby ie zachowywały.

Rozporządzenie gub. z d. 20. Stycznia 1830 do liczby gub. 843.

11.

Że słoma nad podściel dla rozłożonego po kwatérach woyska, na przyszłość przez dawcę kwatéry dostarczana być ma.

Jego c. k. Mość naywyższém postanowieniem z dnia 22. Grudnia r. z. raczył, iak ogłasza dekret wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 31. z. m. rozporządzić: iż do tychczas istnący fundusz kraiowych podścieli dla woyska zniesionym, a dopełnienie obowiązków onego na zarząd woyskowy przeniesione być ma; niemniéy, że półkraycara noclegowego, ciągle dawcóm kwatéry płacone, ale też za to przez dawców kwatéry, oprócz tego, co dotąd za to uiszczali, także potrzebna, podług regulaminu, słoma na podściel od chwili obięcia czynności względem kraiowych podścieli dla woyska przez Zarząd woyskowy, dostarczoną być powinną.

Diese Verbindlichkeit hat vom 1ten May d. J. in Ausübung zu kommen: wornach sämmtliche Militär-Quartiersträger der gegen halben Schlafkreuzer einquartierten Mannschaft sich genau zu richten haben.

Gubernial-Kundmachung vom 20. Jäner 1830. Gub. Zahl 2809.

12.

Baare Auszahlung der am 2ten Jäner d. J. verlosten Banco-Capitalien.

In Folge Verordnung der k. k. allgemeinen Hofkammer vom 9ten d. M. wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die fünfpercentigen Banco-Capitalien, welche in die am 2ten d. M. verloste Serie 77. von Nummer 70160 bis 70813 eingetheilt sind, an die Gläubiger im Nennwerthe des Kapitals, am 1ten Februar d. J. von der k. k. Univ. Staats- und Bancoschulden-Kasse bar in Conventions-Münze ausbezahlt werden.

Mit der Zurückzahlung des Kapitals werden zugleich die bis zum 1ten d. J. verfallenen Zinsen in Wiener Währung, und vom 1ten Jäner bis 1ten Februar d. J. die ursprünglichen Zinsen zu Fünf vom Hundert in Conv. Münze berichtigt.

Die in dem Kreisschreiben vom 19ten November 1829 Zahl 8569 §. 4, 5 und 6 festgesetzten Bestimmungen finden auch bei dieser Kapitals-Auszahlung ihre Anwendung.

Gubernial-Kundmachung vom 21. Jäner 1830. Präsidial Zahl 487.

13.

Aufhebung der Ergänzungs-Steuer.

Zufolge hohen Hofkanzleidekrets vom 7ten d. M. Zahl 750. haben Se. Majestät am 4ten d. M. nachstehende allerhöchste Entschließung zu erlassen geruhet: „Aus Gnade will ich in Galizien vom Verwaltungsjahre 1829 angefangen, von der Umlegung und Einhebung einer Ergänzungssteuer ganz abkommen lassen, daher sich von dem bemerkten Zeitpunkt an bezüglich auf den Koscherfleisch-, und Lichterzündungs-Aufschlag mit demjenigen zu begnügen ist, was für diese Gefälle theils durch Verpachtung, theils durch Uibergabe an die Gemeinden erzielt worden ist und werden wird.“

Gubernial-Verordnung vom 25. Jäner 1830. Gub. Zahl 2397.

Obowiązek ten od piérwszego Maia r. b. wykonanym być ma; do czego wszyscy dawcy kwatér dla woysk za zapłatę półkraycara noclegowego rozłożonych, ściśle stosować się maią.

Uwiadomienie gub. z dnia 20. Stycznia 1830 do l. gub. 2809.

12.

Względem wypłaty w gotowiźnie summ kapitalnych bankowych w dniu 2. Stycznia r. b. przez los wyciągnionych.

W moc rozporządzenia c. k. powszechnéy Kamery nadwornéy z dnia 9. b. m. podaie się do powszechnéy wiadomości, że pięć procentowe kapitały bankowe, które do wyciągnionego na dniu 2. t. m. losem, rzędu 77go od liczby 70160 do 70813 włączone są, wierzycielóm w wartości nominalnéy kapitału dnia 1. Lutego r. b. przez c. k. uniwersalną kassę długów stanu i banku w gotowiźnie monetą kowencyyną wypłacone zostaną.

Przy wypłacaniu kapitału będą oraz należące do 1. Stycznia r. b. w walucie wiédeńskiéy, a od 1. Lutego r. b. pierwiastkowe prowizye po pięć od sta w M. K. wypłacone.

Przepisy w okolniku z dnia 19. Listopada 1829 do l. 8569 w §. 4. 5. i 6. ustanowione, i przy téy wypłacie kapitałów zastosowane zostaną.

Uwiadomienie gubern. z dnia 21. Stycznia 1830 do l. Prezyd. 487.

13.

Zniesienie podatku uzupełniaiącego.

W skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 7. b. m. do liczby 750, raczył Nayiaśnieyszy Pan na dniu 4. b. m. następuiące naywyższe postanowienie wydać: „Przez łaskę chcę, by w Galicyi od roku administracyinego 1829 poczynaiąc, od rospisania i poboru podatku uzupełniaiącego odstąpiono było, dla czego od czasu pomienionego, względnie nakładu koszernego i świéczkowego, tém się kontentować należy, co na rzecz tych dochodów, częścią w drodze wydzierzawienia, częścią przez zdanie na gminy osiągniono zostało i będzie.

Rozporządzenie gub. z dnia 25. Stycznia 1830 do l. gub. 2397.

14.

Berichtigung des in das Kreisschreiben vom 26. April 1828 Zahl 28681. wegen Erlangung der österreichischen Staatsbürgerschaft durch Eintritt in einen öffentlichen Dienst irrig aufgenommenen Ausdruckes.

Nachdem sich in den Schlußabsatz des Gubernial-Kreisschreibens vom 26ten April 1828 Zahl 28681, wodurch der erste Satz des 29ten §. des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches, wegen Erlangung der österreichischen Staatsbürgerschaft durch Eintretung in einen öffentlichen Dienst, erläutert worden ist, der irrige Ausdruck „Anerkennung“ statt des richtigen „Anordnung„ eingeschlichen hat, und daraus eine Schlußfolge gezogen wurde, welche der allerhöchsten Willensmeinung Seiner k. k. Majestät ganz zuwieder lauft; so wird das erwähnte Kreisschreiben hiermit widerrufen, an dessen Stelle nunmehr das vorliegende folgenden Inhaltes tritt:

Auf allerhöchsten Befehl ist bei den betreffenden Hofstellen die Frage in Berathung gezogen worden: ob der erste Satz des §. 29. des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches sich auch auf provisorische, öffentliche nicht stabile, nicht definitive Dienstleistung anwenden lasse?

Ueber den hierüber erstatteten allerunterthänigsten Vortrag der k. k. Hofkommission in Justiz-Gesetzsachen haben nun Seine k. k. Majestät mit allerhöchster Entschliesung vom 15. März 1828 zu erklären geruhet: daß unter dem öffentlichen Dienste, durch dessen Antretung Fremde nach dem §. 29. des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches, die österreichische Staatsbürgerschaft erwerben, blos ein wirklicher Staatsdienst, und keine provisorische, oder andere öffentliche Dienstleistung zu verstehen sey, daher diese Anordnung nicht für die bereits in provisorischer oder anderer öffentlicher Dienstleistung stehende Individuen zu gelten habe.

Diese allerhöchste Entschliessung wird in Gemäßheit eines neuerlichen Befehls Seiner k. k. Majestät vom 25ten Dezember 1829 und in Folge h. Hofkanzleidekrets vom 4ten Jäner 1830 Zahl 48. mit Beziehung auf das frühere vom 15ten April 1828 Zahl 8740. zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 25. Jäner 1830. Gub. Zahl 3231.

14.

Sprostowanie wyrazu w okolniku z dnia 26. Kwietnia 1828 Nru. 28681, względem dostąpienia obywatelstwa austryiackiego przez weyście w służbę publiczną, mylnie umieszczonego.

Gdy ku końcu okólnika gubernialnego z dnia 26. Kwietnia 1828 do liczby 28681 obiaśniaiącego dział 1szy §. 29. powszechnéy ustawy cywilnéy względem dostąpienia obywatelstwa austryiackiego przez weyście w służbę publiczną, mylny wyraz: „Anerkennung“ (uznanie) zamiast należytego: „Anordnung“ (rozporządzenie) wśliznął się, a z tąd wypadł wniosek naywyższéy woli Jego c. k. Mości przeciwny; przeto okólnik rzeczony ninieyszém odwołanym zostaie, a następuiącéy treści mieyce onego zastąpi:

Z naywyższego rozkazu pytanie w przyzwoitych Instancyiach nadwornych pod rozwagę wzięte zostało, czyli piérwszy dział §fu 29. powszechnéy ustawy cywilnéy, także do służby publicznéy, tymczasowéy, nie stałéy, za stałą nie oznaczonéy, zastosować się daie.

Na uczynione więc w téy mierze naypokornieysze przełożenie c. k. Kommissyi nadwornéy w rzeczach prawodawstwa sądowniczego, raczył Nayiaśnieyszy Pan naywyższém postanowieniem swoiém z dnia 15. Marca r. y. postanowić: iż pod nazwiskiem służby publicznéy, przez któréy dostąpienie, cudzoziemcy mocą §. 29. powszechnéy ustawy cywilnéy, austryiackiego obywatelstwa nabywaią, na przyszłość tylko rzeczywista służba monarchiczna, a żadna tymczasowa, lub inna iaka publiczna, rozumiana być ma; że zatem to rozporządzenie dla osób w służbie tymczasowéy lub innéy publicznéy zostaiących, służyć nie ma.

To naywyższe postanowienie stosownie do naynowszego rozkazu Jego c. k. Mości z dnia 25. Grudnia 1829 i w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 4. Stycznia 1830, Nr. 48 z odwołaniem się na dawnieyszy z dnia 15. Kwietnia 1828 do liczby 8740, do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 25. Stycznia 1830 do l. gub. 3231.

15.

Modifizirung der sächsischen Gränzsperre gegen Böhmen in Absicht auf die so genannten nordischen Produkte.

Nach einer Eröffnung des böhmischen k. k. Landesguberniums vom 27ten v. M. hat sich die k. sächsische Oberamts = Regierung des Markgrafthums Oberlausitz im Einverständnisse mit der k. sächsischen Landesregierung zu Dresden bewogen gefunden, eine anderweitige Modifikazion der gegen Böhmen angeordneten Gränzsperre in der Art eintreten zu lassen, daß nunmehr die unbeschränkte Einfuhr, der so genannten nordischen Produkte, als: Hasenfelle, Schweinsborsten, Ziegenhaare, Talg, Roßhaare, Rauchwerk, Häute, Wachs, Kupfer u. d. gl. mit Ausnahme der Rinderhäute, hinsichtlich derer das unbedingte Einfuhrsverboth fort besteht, so wie der Wolle, bey welcher es bey den am 21ten d. M. Zahl 76309. bekannt gegebenen Sicherheitsmaßregeln noch zu verbleiben hat, wieder freygegeben wird.

Wovon die k. k. Kreisämter im Nachhange der bezogenen hierortigen Verordnung zur Wissenschaft und weitern Veranlassung an sämmtliche Ortsobrigkeiten und Magistrate in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 26. Jäner 1830. Gub. Zahl 959.

16.

Behandlung der auf dem Assentplatze nicht erschienenen militärpflichtigen Individuen aus den jüngsten Altersklassen.

Mit Hinweisung auf die Gubernial-Verordnungen vom 26ten Jänner 1828 Z. 2095., vom 20ten Juli 1828 Z. 49859., vom 6ten September 1828 Z. 59683. und 63230. vom 14ten Oktober 1828 Z. 69927., vom 9ten März 1829 Z. 8116. wird den k. Kreisämtern in Folge h. Hofkanzleidekrets vom 31ten Dezember v. J. Z. 30507 aufgetragen:

1) Daß gegen jene Dominien, welche bei der letzten Rekrutenstellung ihre militärpflichtigen Individuen aus der jüngsten Altersklasse nicht gleich Anfangs, sondern nur auf wiederholte Betreibungen, der Assentirungskommission vorgeführt haben, ferners gegen jene Dominien, welche an dem gesetzwidrigen Unfuge Schuld tragen; daß viele nach ihrer Altersklasse beru-

15.

Modyfikowanie zamknięcia granicy saskiéy od Czech, względnie tak zwanych płodów północnych.

Podług oznaymienia c. k. czeskiego rządu kraiowego z d. 27. z. m. główny rząd król. Saski margrabstwa wyżéy Luzacyi w porozumieniu się z król. saskim rządem kraiowym w Dreznie spowodowany został, zaprowadzić inną modyfikacyią nakazanego od Czech zamknięcia granicy w tym sposobie, iż odtąd nieograniczony przywóz tak zwanych płodów północnych iako to: Skórek zaięczych, śierci świniéy, koziey welny, łoiu, włosienia końskiego, futer, skór, wosku, miedzi i t. p. z wyiątkiem skór wolich, względem których bezwarunkowy zakaz przywozu trwa ciągle, równie iak welny, względem któréy przy środkach ostrożności pod dniem 21. b. m. do liczby 76309 ogłoszonych ieszcze pozostać ma, znowu wolno puszczony będzie.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe dodatkowo do powołanego tuteyszego rozporządzenia dla wiadomości i dalszego rozporządzenia do wszystkich Zwierzchności mieyscowych i Magistratów wydać się maiącego, informuią się.

Rozporządzenie gub. z dnia 26. Stycznia 1830 do l. gub. 959.

16.

Postępowanie z obowiązanymi do woyska na placu assentowania niestawaiących z wieku klass naymłodszych.

Z odkazaniem do rozporządzeń gubernialnych z dnia 26. Stycznia 1828 l. 2095, z dnia 20. Lipca 1828 do liczby 49859., z dnia 6. Września 1828 do l. 59688 i 63230, z dnia 14. Października 1828 do l. 69927 i z dnia 9. Marca 1829 do l. 8116 zaleca się c. k. Urzędom cyrkułowym na mocy dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 31. Grudnia r. z. do l. 3057 wydanego:

1) iż przeciwko owym Dominiom, które podczas ostatniego stawienia rekrutów, obowiązanych do woyska z naymłodszych klass wieku, nie zaraz na początku, ale dopiéro na krotne znaglania do Kommissyi assentowania stawiały, tudzież przeciwko dominiom, które tego bezprawia winnemi staią się, iż wielu podług klassy ich wieku powołanych do

fenen Militärpflichtigen ohne eine Ursache anzugeben, nicht erschienen sind, mit strengen Verweisen, und bei höherem Grade der Schuld mit vorschriftsmässigen Strafen vorzugehen sey.

2) Um aber diesen Uebelständen für die Zukunft vorzubeugen, hat die h. Hofkanzlei im Einvernehmen mit dem k. k. Hofkriegsrathe verordnet, daß bei künftigen Rekrutirungen

a) die des erwähnten Vergehens schuldig befundenen Militärpflichtigen, vor allen andern der Assentirungskommission vorgeführt;

b) die Tauglichen hievon a Conto dem Militärstande gewidmet;

c) die Nichtnachgestellten als Rekrutirungsflüchtlinge in Vormerkung genommen werden.

Hiernach werden die k. Kreisämter sämmtliche Stellungsobrigkeiten anzuweisen, und selbst pflichtmässig im Einvernehmen mit dem Werbbezirks = Kommando ihr Amt zu handeln haben.

Gubernial-Dekret vom 30. Jäner 1830. Gub. Zahl 3253.

17.

Kauzionen der Aerarial = Kontrahenten können auch in, mit Papiergeld verzinslichen Obligazionen beigebracht werden.

Nach den bestehenden Vorschriften ist den Aerarial = Kontrahenten freygestellt, den als Kauzion bedungenen Betrag auch in öffentlichen im Papiergelde verzinslichen Obligationen nach dem zur Zeit des Erlages bekannten börsemässigen Kourswerthe sicherzustellen.

Da jedoch aus den Lizitations = Kundmachungen wahrgenommen worden ist, daß die Behörden bei Aerarialkontrakten den Kauzionserlag in verzinslichen Staatspapieren beinahe ausschließend nur in Obligazionen die in Metallmünze verzinslich sind, bedingen, wodurch die irrige Ansicht verbreitet werden könnte, daß in solchen Fällen, die im Papiergelde verzinslichen Obligazionen zum Erlage der Kauzionen nicht verwendet werden dürfen; so wird in Folge hohen Hofkammerdekrets vom 17ten Dezember v. J. Z. 45324. das dießfalls bestehende h. Hofkammerdekret vom 27ten Februar 1821 Zahl 35573. welches mittelst hierortiger Verordnung vom 27ten März 1821 Zahl 13614. bekannt gemacht worden ist, zur genauen Befolgung in Erinnerung gebracht.

Gubernial-Verordnung vom 1. Februar 1830. Gub. Zahl 1908.

woyska, bez dania przyczyny nie stawia się, do surowego upomnienia a w razie większego przewinienia, do przepisanéy kary przystąpić należy.

2) Dla zapobieżenia iednak téy niedogodności, wysoka Kancelaryia nadworna w porozumieniu z c. k. nadworną Radą woienną rozporządziła: iż podczas przyszłych naborów:

a) obowiązani do woyska pomienionego przestępstwa za winnych uznani, przed innymi, do Kommissyi asentuiącéy stawieni,

b) zdatni z pomiędzy tych, a Conto woyskowości oddani,

c) niestawieni, iako przed rekrutacyią zbiegli, zapisani być maią.

Podług tego zawiadomią c. k. Urzędy cyrkułowe wszystkie Zwierzchności rekrutów stawiaiace i same łącznie z werbowniczemi komendami Urząd swóy pełnić będą.

Dekret gub. z dnia 30. Stycznia 1830 do liczby gub. 3253.

17.

Kaucyie kontrahentów skarbowych, dane być mogą także w obligacyiach, w pieniądzu papiérowym uprocentowanych.

Podług istnących przepisów kontrahentom skarbowym dozwolono, ilość za kaucyią umówioną także w obligacyiach publicznych na pieniądz papiérowy uprocentowanych, podług wartości obiegowéy w czasie onéy dawania na giełdzie, zapewnić.

Gdy iednak z uwiadomień licytacyynych postrzeżono zostało, iż Instancyie przy kontraktach skarbowych, kaucyą złożoną w papiérach Stanu uprocentowanych, wyłącznie prawie w obligacyiach w mon. kon. uprocentowanych, obwarowuia, przezcoby owe mylne zdanie powzięte być mogło, iż w przypadkach takich, obligacyie w pieniądzach papiérowych uprocentowane, na kaucyie użyte być nie mogą; przeto, w skutek dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 17. Grudnia r. z. do liczby 45324 istnący w téy mierze dekret wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 27. Lutego 1821 do liczby 35573 rozporządzeniem tutcyszém z dnia 27. Marca 1831 do liczby 13614 ogłoszony, dla ścisłego zachowania na pamięć przywodzi się.

Rozporządzenie gub. z dnia 1. Lutego 1830 do liczby gub. 1908.

18.

Inhaber radizirter Gewerbe sind von der Militärstellung befreit.

Die neuen Rekrutirungsvorschriften bestimmen, daß es rücksichtlich der Gewerbsinhaber bei den bisherigen Normativen zu verbleiben habe.

Dem Wortlaute dieser Bestimmung gemäß, sind Inhaber von radizirten Gewerben von der Stellung zum Militär befreit.

Was aber dienende Soldaten betrifft, welche sich in der Lage befinden, unter den verschiedenen Erwerbstiteln radizirte Gewerbe als eine Realität an sich zu bringen, so sind in Bezug auf ihre Entlassung aus dem Militär eben jene Grundsätze zu befolgen, welche für Militärentlassungen auf Bauernwirthschaften die Richtschnur geben.

Wovon die k. Kreisämter in Folge h. Hofkanzleidekrets vom 3ten v. M. Zahl 59. zur Wissenschaft, Darnachachtung und weitereren Kundmachung in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Dekret vom 1. Februar 1830. Gub. Zahl 3257.

19.

Ausstellung der Waarendurchfuhrserklärungen.

Die mit dem gedruckten Kreisschreiben vom 19ten Mai v. J. Zahl 29747. über die Waarendurchfuhr bekannt gemachten Vorschriften setzen §. 12 fest, daß in den Fällen, wo eine allgemeine Bürgschaftserklärung geleistet war, und die Deklarazion nicht von dem Bürgen, sondern von der Parthei, für deren Sendungen die Bürgschaft gilt, unterfertigt ist, die Richtigkeit der Unterschrift auf der Deklarazion von der Ortsobrigkeit des Wohnsitzes der Parthei, in der für die Legalisirung der Vollmachten vorgezeichneten Form bestättigt werde.

Auf dieselbe Art muß in dem Falle verfahren werden, in welchem zu Folge §. 5 der gedachten Vorschriften eine allgemeine Vollmacht rücksichtlich mehrerer während eines bestimmten Zeitraumes vorkommenden Waarensendungen ausgestellt ward, die Erklärung von dem Bevollmächtigten unterschrieben ist, und der leztere nach §. 10 derselben Vorschriften die Eigenschaft eines bekannten Handelsmannes oder Fuhrmanns hat.

18.

Właściciele professyy do mieysca przywiązanych, od stawienia się do woyska są wolni.

Nowe przepisy o rekrutowaniu stanowią; iż co do właścicieli professyy pozostać ma przy dotychczasowych przepisach. Podług dosłownéy treści tego postanowienia, właściciele professyy do mieysca przywiązanych od stawienia się do woyska są wolni.

Co się zaś tyczé zostaiących w służbie żołniérzy, będących w tém położeniu, że pomiędzy różnemi tytułami zarobkowości, professyie do mieysca przywiązane, nabywaią na sposób realności; przeto względem dymissyionowania onych od woyska, zachowane być maią owe zasady, które dla dymissyi na gospodarstwa chłopskie, stanowią prawidło.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe w skutek dekretu wysokiéy Kancelary nadwornéy z dnia 8. z. m. do l. 59. dla wiadomości, zachowania się i dalszego ogłoszenia, informuią się.

Dekret gub. z dnia 1. Lutego 1830 do liczby gub. 3257.

19.

Względem wydawania Deklaracyy na przewożenie towarów.

Przepisy drukowanym okólnikiem z dnia 19. Maja r. z. do liczby 29749, względem przewożenia towarów ogłoszone, w §fie 12. stanowią: że w przypadkach, gdzie powszechna deklaracyia nie od poręczyciela, ale od strony, któréy transportém rękoymia służy, podpisaną iest; rzetelność podpisu na deklaracyi przez Zwiérzchność mieysca zamieszkania strony, w kształcie dla uwierzytelnienia pełnomocnictw przepisanym, poświadczoną być ma.

Tym samym sposobem postępować należy w przypadku, w którym podług §. 5. pomienionych przepisów pełnomocnictwo powszechne względem więcéy w pewnym okresie czasu wydarzaiących się transportów wydane było, deklaracyia przez mocodawcę podpisana iest, lecz tenże, czego §. 10. tych samych przepisów wymaga, znanym kupcem lub furmanem iest.

Um den Partheien in der Anwendung dieser, vorzugsweise die Sicherheit derselben bezweckenden Anordnung die thunlichste Erleichterung einzuräumen, wird von der h. Hofkammer gestattet, daß die Partheien, welche eine allgemeine Bürgschaftserklärung oder Vollmacht ausstellen, entweder in der Bürgschaftserklärung, in dem zweiten Falle aber in der allgemeinen Vollmachts-Urkunde, oder mittelst einer besondern Erklärung in der unter A. und B. ersichtlichen Form die ächte Firmazeichnung oder eigenhändige Unterschrift der Parthei, für welche die Bürgschaft geleistet wird, oder des ernannten Bevollmächtigten anzeigen, und bestättigen, in welcher Art die im Grunde der Bürgschafts-Urkunde oder der Vollmacht anzunehmenden Waarenerklärungen unterschrieben seyn werden. Die besondere Eingabe, mittelst welcher die Firmazeichnung oder Unterschrift eingelegt wird, muß mit der für Bürgschafts-Urkunden und Vollmachten vorgeschriebenen obrigkeitlichen Bestättigung versehen seyn.

Die Waarenerklärungen, rücksichtlich deren die Firmazeichnung oder Unterschrift eingelegt wurde, bedürfen während der Dauer, für welche die Bürgschaft oder Vollmacht Giltigkeit hat, nicht der besondern von Fall zu Fall einzuholenden obrigkeitlichen Bestättigung.

Dieses wird in Folge h. Hofkammerdekretes vom 12ten v. M. Zahl 49228, zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 1. Hornung 1830. Gub. Zahl 6029.

Dla ułatwienia stronóm zastosowania tego, ich bezpieczeństwo na celu maiącego rozporządzenia, wysoka c. k. Kamera nadworna dozwala, aby strony powszechną deklaracyią porękoiemną lub pełnomocnictwo wydaiące, albo w deklaracyi rękoiemnéy, w drugim przypadku zaś w pełnomocnictwie ogólném, ałboteż przez szczególną deklaracyią w kształcie ut A. et B. prawdziwy znak firmy lub podpis własnoręczny strony, dla któréy porękoymia dana, alboteż obranego pełnomocnika wskazały i poświadczyły, w iakim sposobie deklaracyie na towary w moc dokumentu rękoymi albo pełnomocnictwa przyiętemi być maiące, podpisane będą. Osobne podanie, do którego znak firmy lub podpis załącza się, opatrzony ma być zatwierdzeniem Zwierzchności, dla dokumentów rękoiemnych i pełnomocnictw przepisaném.

Deklaracyie na towary, względem których znak firmy lub podpis iuż załączonym został, przez czas trwaiącéy ważności danéy porękoymi lub pełnomocnictwa, nie potrzebuią każdego razu osobliwego Zwierzchności potwierdzenia.

To urządzenie podaie się w skutek dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 12. z. m. do liczby 49228 do powszechnéy wiadomości.

Uwiadomienie gub. z dnia 1. Lutego 1830 do liczby gub. 6029.

A.

Zusatz zur allgemeinen Vollmacht oder Bürgschafts-Erklärung.

Zugleich wird nebenstehend die ächte Firmazeichnung (oder eigenhändige Unterschrift) des *) mit dem Beisatze beigerückt, daß die Durchfuhrserklärungen, rücksichtlich deren die gegenwärtige Vollmacht (Bürgschaftserklärung) in Anwendung zu kommen hat, auf die nebenstehende Art unterschrieben seyn werden, daher diejenigen Deklarazionen, welche in dieser Art gefertiget seyn werden, eben so anzusehen sind, als ob dieselben mit der eigenhändigen Unterschrift **) des Gefertigten versehen wären.

Aechte Firmazeichnung oder eigenhändige Unterschrift des Bevollmächtigten oder der Parthei, für welche die Bürgschaft geleistet wird.

---

*) Hier ist der Name des Bevollmächtigten oder der Parthei, für welche die Bürgschaft geleistet wurde, anzusetzen.

**) Bei Bürgschaften ist zu setzen: „eigenhändigen Mitfertigung des Unterzeichneten als Bürge und Zahler versehen wären."

A.

Dodatek do pełnomocnictwa ogólnego lub deklaracyi rękoiemskiéy.

Załącza się oraz tu obok prawdziwy znak Firmy, (lub własnoręczny podpis) *) z tym dodatkiem, że deklaracyie na przewiezienie, dla których ninieysze umocowanie (deklaracya na rękoymią) służyć ma, sposobem obok wskazanym podpisane będą; a zatém deklaracyie tym sposobem podpisane tak uważane być maią, iakby własnoręcznym podpisem **) nieżeypodpisanego opatrzone były.

Prawdziwy znak Firmy lub własnoręczny podpis Pełnomocnika, lub strony, dla ktorey porękoymia dana.

*) Tu nazwisko umocowanego albo strony, dla ktorey porękoymia dana, położone być ma.

**) Na porękoymiach dodać należy: „własnoręczném podpisem spolném niżeywyrażonego iako ręczyciela i płatnika, opatrzone były.“

B.

Besondere Eingabe über die Firmazeichnung oder Unterschrift des Bevollmächtigten, oder der verbürgten Parthei.

Zu der am 18 in Hinsicht der Durchfuhrsendungen die von zu an zu in dem Zeitraume von bis 18 bei dem Zollamte zu vorkommen werden, ausgestellten Vollmachtsurkunde (Bürgschaftserklärung) wird nebenstehend die ächte Firmazeichnung oder eigenhändige Unterschrift des *) mit dem Beisatze angezeigt, daß die Durchfuhrerklärungen, rücksichtlich deren die gedachte Vollmacht (Bürgschaft) in Anwendung zu kommen hat, auf die nebenstehende Art unterschrieben seyn werden, daher diejenigen Deklarazionen, welche in dieser Art gefertigt seyn werden, eben so anzusehen sind, als ob dieselben mit der eigenhändigen Unterschrift **) des Gefertigten versehen wären.

Aechte Firmazeichnung oder eigenhändige Unterschrift des Bevollmächtigten oder der Parthei, für welche die Bürgschaft geleistet wird.

*) Hier ist der Name des Bevollmächtigten oder der Parthei, für welche die Bürgschaft geleistet wurde, anzusetzen.

**) Bei Bürgschaften ist zu setzen: „eigenhändigen Mitfertigung des Unterzeichneten als Bürge und Zahler versehen wären.“

B.

Osobne podanie względem Firmy lub podpisu umocowanego albo strony poręczoney.

Do wydanego pod dniem 18 Instrumentu pełnomocnictwa (deklaracyi na rękoymią) względem transportów, które od w do w przeciągu czasu od do 18 przez komorę Urzędu cłowego w przechodzić będą, wskazuie się tu obok prawdziwy znak firmy albo własnoręczny podpis *) z tym dodatkiem, iż deklaracyie przewiezienia, dla których rzeczone pełnomocnictwo (rękoiemstwo) służyć ma, obok wskazanym sposobem podpisane będą, a zatém deklaracyie tym sposobem podpisane, tak uważane być maią, iak gdyby własnoręcznym podpisem **) niżéywyrażonego opatrzone były.

Prawdziwy znak Firmy lub własnoręczny podpis Pełnomocnika, albo strony, dla ktorey porękoymia dana.

---

*) Tu nazwisko umocowanego albo strony, dla ktorey porękoymia dana, położona być ma.

**) Na porękoymiach dodać należy: „własnoręcznem podpisem spolnem niżéywyrażonego iako ręczyciela i płatnika, opatrzone były."

20.

Bei Ernennung von Kreisärzten und Kreiswundärzten gibt ein Diplom aus der Thierarzneikunde den Vorzug.

Vermög a. h. Entschliessung Sr. k. k. Majestät vom 25ten November v. J. ist von nun an bei Ernennung von Kreisärzten und Kreiswundärzten jenen Individuen, welche ein Diplom aus der Thierarzneikunde besitzen, caeteris paribus der Vorzug einzuräumen, welche a. h. Entschliessung in Folge h. Hofkanzlei=Dekrets vom 7ten v. M. Zahl 28219. gehörig kund zu machen ist.

Gubernial=Verordnung vom 3. Hornung 1830. Gub. Zahl 5590.

21.

Verwendung baar zurückgezahlter Kapitalien verloofter Obligazionen, welche öffentlichen Fonden gehören.

In der mittelst gedruckten Kreisschreibens vom 19ten November 1829 Zahl 8569. bekannt gemachten Verordnung der h. Hofkammer vom 6ten November 1829 ist bestimmt worden, daß die 5 0/0 Banco=Capitalien, welche in die, am 2ten November 1829 verlooste Serie 65 von 56307 bis incl. 57391. eingetheilt sind, an die Gläubiger im Nennwerthe des Kapitals baar in M. M. ausbezahlt werden sollen. Vermöge Eröffnung des h. Hofkanzleipräsidiums vom 4ten Dezember 1829 Zahl 28063. ist nun die vereinigte Hofkanzlei mit dem Herrn Finanzminister dahin übereingekommen, daß es am vortheilhaftesten sey, wenn Kapitalien, welche öffentlichen Fonden gehören, und in Folge der Verloosung baar zurückgezahlt werden, wieder zum Ankaufe von Staatsobligazionen und zwar in solchen Kathegorien, welche sich mit Rücksicht auf Verzinsung und Ankaufspreis für die Fonde am besten rentiren, verwendet werden.

Der Ankauf solcher Papiere wird, wie dieses auch gegenwärtig geschieht, durch die k. k. Direktion des Tilgungsfondes und der Staatsschuld bewirkt werden. Es hat übrigens eine gleiche Verwendung auch hinsichtlich solcher zurückzuzahlenden Kapitalien einzutreten, welche Kirchen, Klöstern und Stiftungen 2c. 2c. gehören, die dem landesfürstlichen Patronate unterstehen, während den Privatkirchen, Klöstern und Stiftungen

20.

Przy mianowaniu fizyków i chirurgów cyrkułowych, dyplom z weterynaryi nadaie pierwszeństwo.

Mocą naywyższéy uchwały Jego c. k. Mości z dnia 25. Listopada r. z. odtąd przy mianowaniu fizyków i chirurgów cyrkułowych, tym osobóm, co maią dyploma z weterynaryi (nauki leczenia bydląt), przy innych równych zaletach dane być ma pierwszeństwo; która to naywyższa ustanowa wskutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z d. 7. z. m. do liczby 28219 należycie obwieszczoną być ma.

Rozporządzenię gub. z dnia 3. Lutego 1830 do liczby gub. 5590.

21.

Użycie spłaconych kapitałów z obligacyi wylosowanych, a do publicznych funduszów należących.

W rozporządzeniu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 6. Listopada 1829, drukowanym okólnikiem z dnia 19. Listopada 1829 do liczby 8569 ogłoszoném, przepisano iest: iż 5|00we kapitały bankowe, które od liczby 56307 do 57391 włącznie, w rzad 65. na dniu 2. Listopada 1829 wylosowany, podzielone są, wierzycielóm podług wartości imiennéy kapitału gotowizną w mon. kon. wypłacone być maią. Na mocy oznaymienia wysokiego Prezydium połączonéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 4. Grudnia 1829 do liczby 28063, połączona Kancelaryia nadworna spólnie z Ministrem Skarbu zgodziła się na to, iż naykorzystniéy będzie, gdy kapitały do publicznych funduszów należące i przez wylosowanie gotowizną spłacone, znowu na zakup obligacyi w takich kategoryiach obrócone zostaną, które ze względu na procenta i cenę zakupu, dla funduszów nayzyskownieysze przynoszą dochody.

Zakupno takich papiérów, uskuteczni c. k. Dyrekcyia funduszu umarzaiącego i długów Stanu, jak to się i teraz dzieie. Wreście podobne zarządzenie nastąpić ma także i względem takich spłacać się maiących kapitałów, które należą kościolóm, klasztoróm fundacyióm i t. d. podlegaiącym patronatowi Monarchy; gdy przeciwnie kościolóm, klasztoróm i fundacyiom patronatów prywatnych, zarządzenie

die Disposition unter Beobachtung der bestehenden allgemeinen Normen vorbehalten bleibt.

Wovon die k. Kreisämter zur Wissenschaft und Nachachtung in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Dekret vom 6. Februar 1830. Gub. Zahl 742.

22.

Erneuerung des Verbòths, daß an Sonn- und Feyertagen nicht konskribirt werden soll.

Aus Anlaß eines von dem Przemysler Konsistorium r. l. angezeigten Falles, wo in einem Pfarrbezirke dieser Diözese die Konskripzion an Sonn- und Feyertagen Vormittags vor beendigtem Gottesdienste vorgenommen wurde, erhalten die k. k. Kreisämter den Auftrag, sämmtlichen Konskripzions-Obrigkeiten die hierortige Verordnung vom 12ten Hornung 1818 Zahl 3767. in Erinnerung zu bringen, nach welcher an Sonn- und Feyertagen, wenn das Dominium oder die Gemeinde an einem dieser Tage nach ganz vollendetem Gottesdienste konskribirt zu werden nicht ausdrücklich verlanget, nicht konskribiret werden darf. Das k. k. General-Militär-Kommando wird unter Einem angegangen, diese Vorschrift auch den Werbbezirks-Kommanden in's Gedächtniß zurückzurufen.

Gubernial-Verordnung vom 7. Februar 1830. Gub. Zahl 5386.

23.

Strassen- und Wasserbaufondseinnahmen, so wie die Erträgnisse der Weg- und Brückenmäuthe haben in die Kammeral-Kassen einzufliessen.

Die hohe Hofkanzlei hat mit Dekret vom 19ten Jäner l. J. Zahl 1105|99. folgendes anher bedeutet:

Seine k. k. Majestät haben über einen Allerhöchstderselben erstatteten allerunterthänigsten Vortrag wegen Uebertragung der verschiedenen Einnahmen der Strassenfonde auf die Staats-Kassen, mit allerhöchster Entschliessung vom 5ten Dezember v. J. allergnädigst anzuordnen geruhet, die bei den Provinzial-Strassenfonden noch in besonderer Evidenz gehaltenen Neben-einnahmen seyen eben so, wie die Wegmäuthe, an die Kamme-

takowe pod obowiązkiem zachowywania istnących prawideł powszechnych zostawione iest.

Oczém c. k. Urzędy cyrkułowe do wiadomości i stosowania się informowane zostaią.

Dekret gub. z dnia 6. Lutego 1830 do liczby gub. 742.

22.

Ponowienie zakazu konskrybowania w dnie Niedzielne i świąteczne.

Z powodu doniesienia przez konsystorz Przemyślki ob. łac. uczynionego, że w pewnéy parafii z téyże dyecezyi konskrypcyia w Niedziele i święta przed południem i przed skończeniem się służby Bożéy przedsiębraną była; c. k. Urzędy cyrkułowe odbieraią zlecenie, aby wszystkim Zwierzchnościom konskrypcyinym rozporządzenie tuteysze z dnia 12. Lutego 1818 do liczby 3767 przywieść na pamięć, podług którego konskrypcyia w tenczas, gdy dominium lub gmina w takie dnie po skończoném zupełnie nabożeństwie téy konskrypcyi wyraźnie nie żąda, przedsiębraną być nie może. C. k. główna Komenda woyskowa uprasza się wraz, aby przepis ten także komendom werbowniczym na pamięć przywiodła.

Rozporządzenie gub. z dnia 7. Lutego 1830 do liczby gub. 5386.

23.

Pobory funduszu budowy dróg i wodnéy, równie iak dochody z myta drogowego i mostowego wpływać maią do kass kameralnych.

Wysoka nadworna Kancelaryia dekretem z dnia 19. Stycznia r. b. do liczby 1105|99 oznaymiła tu, co następuie:

Jego c. k. Mość na naypokornieysze przełożenie względem przeniesienia różnych dochodów funduszu drogowego do kass kameralnych uczynione, raczył naywyższém postanowieniem swoiém z dnia 5. Grudnia r. z. nayłaskawiéy rozporządzić: iż pobory uboczne przy funduszach drogowych prowincyynych dotąd ieszcze w osobnéy ewidencyi utrymywane, tak równie, iak myta drogowe do kass kame-

ralkassen zu überweisen, und der ganze Bedarf der Strassenanstalten mit Ausnahme von Ungarn und den verwandten Provinzen aus dem Staatsschatze zu bedecken.

Eben so ist es der Wille Seiner Majestät, daß auch in Hinsicht des Wasserbaufondes eine gleichmässige Behandlung eintrete.

Dieser allerhöchsten Entschliessung zu Folge, haben daher nicht nur alle Weg- und Brückenmauth-Erträgnisse, sondern auch alle übrigen Nebeneinnahmen der Provinzial-Strassenfonde, dann die Wassermäuthe, was schon gegenwärtig geschieht, und die übrigen Nebeneinnahmen der Wasserbaufonde in die Kammeralkassen einzufliessen.

Aus dem Angeführten ergiebt sich von selbst, daß es hiernach von eigenen Provinzialstrassen- und Wasserbaufonden abkomme, und daß die, von den Landesstellen hier vorzulegenden Voranschläge für Strassen- und Wasserbauanstalten sich nur auf die, für diese Anstalten erforderlichen Ausgaben ohne Aufführung der damit in Verbindung stehenden Einnahmen, zu beschränken haben werden.

Die Einführung der erwähnten Maaßregeln hat übrigens mit dem Militärjahr 1831 einzutreten.

Gubernial-Verordnung vom 7. Hornung 1830. Gub. Zahl 6950.

24.

Bei Ausstellung der Gesundheitszeugnisse für das aus Galizien nach Ungarn eintrettende Hornvieh soll mit der größten Genauigkeit vorgegangen werden.

Nach einer Eröffnung vom 4ten v. M. hat sich die ungarische k. Statthalterey, bei dem Umstande, daß in dem dortigen Königreiche die Rinderpest noch fortwährend herrsche, und selbst durch das aus Galizien dahin getriebene Rindvieh, ungeachtet dasselbe mit Gesundheitszertifikaten versehen war, in mehrere Distrikte verbreitet wurde, veranlaßt gefunden, die Einfuhr der rohen Häute, jeder Gattung, ohne Ausnahme zu untersagen, den Eintrieb des Hornviehes hingegen nur in so ferne zu gestatten, als sich die Eigenthümer oder Treiber mit gehörigen, von den betreffenden Ortsobrigkeiten, ausgestellten Gesundheitszeugnissen, daß in dem Orte, woher dasselbe kömmt keine Viehseuche herrsche, auch keine kurz zuvor geherrscht habe, und daß das Rindvieh, dessen Anzahl, Gattung, Größe und Farbe, genau angesetzt seyn muß, vollkommen gesund sey, auszuweisen vermögen. Zugleich hat sich dieselbe bestimmt gefun-

ralnych odkazane i wszystkie potrzeby zakładów drogowych z wyiątkiem Węgier i prowincyy pobratymczych, ze skarbu kameralnego załatwiane być maią.

Równieteż wolą iest Nayiaśnieyszego Pana, by także i co do funduszu budów wodnych tożsamo postępowanie zaprowadzone było.

Stosownie więc do tego naywyższego postanowienia nie tylko dochody wszystkich myt drogowych i mostowych, ale wszystkie nawet inne postronne przychody funduszów drogowych prowincyonalnych, niemniéy myta z zakładów wodnych iak to się iuż i teraz dzieie i inne pobory postronne funduszu budów wodnych do kass kameralnych wpływać maią.

Z tego co się rzekło, wynika samo z siebie, iż tym sposobem właściwie fundusze prowincyyne budów drogowych i wodnych, ustaią, i że przygotowawcze anszlagi przez Rządy kraiowe tu przełożyć się maiące, dla zakładu budów drogowych i wodnych, tylko na potrzebnych dla tych zakładów wydatkach, bez przywodzenia będących z nimi w związku dochodów, ograniczać się maią.

Zaprowadzenie pomienionych urządzeń poczynać się ma z rokiem woyskowym 1831.

Rozporządzenie gub. z dnia 7. Lutego 1830 do liczby gub. 6950.

24.

Przy wydaniu zaświadczeń zdrowia dla bydła rogatego z Galicyi do Węgier prowadzonego, z naywiększą dokładnością postępować należy.

Podług oznaymienia z d. 4. z. m. Wielkorządztwo królestwa Węgierskiego, z uwagi, że w królestwie tameczném zaraza na bydło ciągle ieszcze panuie, a nawet przez bydło tamże z Galicyi pędzone, pomimo że certyfikatami zdrowia opatrzone było, w wielu obwodach rozszérzoną była; spowodowaném zostało przywóz skór surowych każdego gatunku bez wyiątku, zakazać; przypędzanie zaś bydła rogatego tak dalece tylko dozwolić, ieżeli właściciele, lub poganiacze przyzwoitemi przez właściwe Zwierzchności mieyscowe wydanemi zaświadczeniami zdrowia, wykazać się potrafią, że w mieyscu, z którego bydło przychodzi, zaraza bydlęca nie panuie, anitéż niedawno przed tém nie panowała i że bydło to, którego liczba, gatunek, wielkość i maść dokładnie zapisane być maią, zupełnie iest zdrowe. Niemniéy spowodowaném zo-

den, diese Vorsichtsmaaßregel auch auf die übrigen, die Rinderpest verbreitenden animalischen Stoffe, mit dem Beisatze auszudehnen, daß für den Fall, als auch durch diese Verfügung der gehoffte Endzweck nicht erreicht werden sollte, die gänzliche Sperre gegen Galizien eingeleitet werden würde.

Schon die hierüber mehrfältig aufgenommenen Erhebungen, und nunmehr auch die erhaltene Mittheilung der ungarischen k. Statthalterey, liefern nicht ungegründete Anzeigungen, daß die wegen Ausstellung der Gesundheitszeugnisse erlassenen Anordnungen nicht mit jener Genauigkeit und Strenge gehandhabt werden, welche sowohl zur Abwendung der Rinderpest im Allgemeinen, als auch zur Vermeidung des unvorsichtigen Handelsverkehrs unerläßlich ist.

Indem man daher den k. k. Kreisämtern die genaueste Befolgung, aller jener Vorsichtsmaaßregeln, welche in dieser Beziehung, mit den hierortigen Verordnungen vom 30ten Jäner, 25ten September, 23ten Oktober v. J. und 13ten v. M. Zahl 5545., 54439., 62583. und 433. vorgezeichnet wurden, wiederholt auf das angelegentlichste empfiehlt, und zur besondern Pflicht macht, sieht man sich bemüssiget, hiefür die Herrn Kreisvorsteher persönlich verantwortlich zu erklären, und es wird ihnen allein überlassen, mittelst der Dominien und Ortsobrigkeiten, sich einer genauen Handhabung dieser Anordnungen zu versichern, und sich durch unnachsichtliche gesetzliche Strenge, gegen die allenfalls Schuldtragenden, jeder unliebsamen Ahndung zu entziehen.

Wovon die k. k. Kreisämter zur weiteren Verfügung an die unterstehenden Dominien und Ortsobrigkeiten in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Dekret vom 8. Hornung 1830. Gub. Zahl 2358.

25.

Ernennung des Nikolaus Otto Bieber zum prov. Vice-Konsul am brasilianischen Hofe.

Laut hohen Hofkammerdekretes vom 20ten Jäner l. J. Zahl 2253|96. hat der Herr k. k. Gesandte am brasilianischen Hofe in der Stadt Pernambuco einen provisorischen österreichischen Vice-Consul in der Person des dort ansässigen Nikolaus Otto Bieber ernannt, und auch bereits dessen Annerkennung von Seite der dortigen Regierung bewirkt.

Gubernial-Dekret vom 9. Februar 1830. Gub. Zahl 6031.

stało Wielkorządztwo, środki te ostrożności, także na inne zaraze bydlęcą szérzące przedmioty zwiérzęce, z tym dokładem rozciągnąć, iż na przypadek, gdyby i tém urządzeniem cel pożądany osiągnionym być nie miał, granica od Galicyi zupełnie zamkniętąby zostać musiała.

Same iuż śledztwa w téy mierze wielokrotnie przedsiębrane, a teraz także i odezwa król. węgierskiego Wielkorządztwa, podaią niebezzasadne poznaki, iż rozporządzenia względem używania certyfikatów zdrowia, nie z ową dokładnością i surowością dopełniane bywaią, które tak dla odwrócenia zarazy w ogólności, iakoteż dla uchronienia się od handlu nieostrożnego, nieodzownie są potrzebnémi.

Zalecaiąc więc powtórnie nayusilniéy c. k. Urzędóm cyrkułowym iak nayściśleysze dopełnienie tych wszystkich przepisów ostrożności, które w tym względzie rozporządzeniami tuteyszemi, z dnia 30. Stycznia, 25. Września, 23. Października r. z. i 13. z. m. do N. 5545, 54439, 62583, i 433 wskazane zostały, niemniéy takowe onym za szczególny obowiązek wkładaiąc; zniewolonym się widzi Rząd kraiowy Szefów cyrkułowych w téy mierze osobiście odpowiedzialnymi deklarować, iakoż im tylko samym poruczono zostaie, za pomocą Dominiów i Zwierzchności mieyscowych, ścisłe dopełnianie tych rozporządzeń sobie zapewnić i bezwzględną prawem ustanowioną surowością przeciwko winnym, od niemiłéy nagany ochronić się.

Oczém c. k. Urzędy cyrkułowe dla dalszego rozporządzenia wszystkim podległym Dominiom i Zwierzchnościom mieyscowym, odbieraią wiadomość.

Dekret gub. z dnia 8. Lutego 1830 do liczby gub. 2358.

25.

Mianowanie Mikołaia Ottona Biber tymczasowym Wice-konzulem przy dworze Brazyliyskim.

Podług dekretu wysokiéy Kamery nadworney z dnia 22. Stycznia r. b. do liczby 2253|96 c. k. Poseł przy dworze Brazyliyskim w mieście Pernambuko mianował tymczasowego austryiackiego Wice-konzula w osobie osiadłego tamże Mikołaia Ottona Biber, wyiednawszy iuż dla niego uznanie tamteyszego Rządu.

Dekret gub. z dnia 9. Lutego 1830 do liczby gub. 6031.

26.

Für die Entdeckung der Brandleger dürfen Belohnungen erfolgt werden.

Vermöge hohen Hofkanzleidekretes vom 20ten Jäner l. J. Zahl 1334. haben Seine k. k. Majestät unterm 12ten desselben Monats über allerunterthänigsten Vortrag, der die Lösung der Frage zur Aufgabe hatte, ob für die Entdeckung von Brandlegern eine Taglia festzusetzen wäre? folgende a. h. Entschliessung herablangen zu lassen geruhet:

„Für die Entdeckung von Brandlegern ist im Allgemei„nen keine Taglia festzusetzen; doch will ich gestatten: daß in „jenen besondern Fällen, wo sich die Brandlegungen in einer „Provinz mehr häufen, von den Länderstellen im Einverstand„nisse mit den Appellazionsgerichten zeitweilige Belohnungen „für die Entdecker der Brandleger festgesetzt werden, worüber „jedes Mal die Anzeige an die vereinigte k. k. Hofkanzlei, und „Beziehungsweise an die oberste Justizstelle zu erstatten ist."

Gubernial-Erledigung vom 10. Hornung 1830. Gub. Zahl 6888.

27.

Behandlung der Witwen und Kinder solcher Individuen, welche sich eines Verbrechens oder einer schweren Polizeyübertretung schuldig gemacht haben, rücksichtlich der Pension.

Mit hohen Hofkammerdekrete vom 2ten Jäner l. J. Zahl 128. wurde eröffnet, daß Seine k. k. Majestät über die der a. h. Entschliessung unterstellte Frage: wie die Witwen und Kinder solcher Individuen, welche sich eines Verbrechens oder einer schweren Polizeyübertretung schuldig gemacht haben, und während der Untersuchung, jedoch noch vor ihrer Verurtheilung gestorben sind, oder deren Verbrechen oder schwere Polizeyübertretung erst nach ihrem Tode entdecket wurde, rücksichtlich der Pensionirung zu behandeln seyen? unterm 22ten Dezember 1829 folgende a. h. Entschliessung herabgelangen zu lassen geruhet haben:

„Wenn gegen einen Beamten oder minderen Staatsdiener noch vor seinem Tode, oder zwar nach demselben, aber noch eher als über die Pensions- oder Provisionsbehandlung seiner zurückgelassenen Familie definitiv entschieden ist, solche Ver-

26.

Za odkrycie podpalaczów wyznaczenie nagród pozwala się.

Podług dekretu wysokiéy Kancelaryi nadworney z dnia 20. Stycznia r. b. do liczby 1334 raczył Jego c. k. Mość pod dniem 12. b. m. na naypokornieysze przedstawienie do rozstrzygnienia podane, czyli za wykrycie podpalaczów Taglia ustanowiona być ma? następniące naywyższe wydać postanowienie:

„Za wykrycie podpalaczów nie należy w ogólności „żadnéy Taglii stanowić, wszakże pozwolić chcę: by w tych „szczególnych przypadkach, gdzie się podpalania w prowin„cyi iakiéy bardziéy zageszczaią, czasowa nagroda dla wy„krywaiącego podpalaczów wyznaczoną była, o czém każda „razą c. k. połączonéy Kancelaryi nadwornéy a odnośnie „naywyższemu Trybunałowi sprawiedliwości doniesienie uczy„nione być ma."

Uwiadomienie gub. z dnia 10. Lutego 1830 do liczby gub. 6888.

27.

Postępowanie co do pensyionowania wdów i dzieci tych, co się stali winnymi zbrodni lub ciężkiego przestępstwa policyynego.

Dekretem wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 2. Stycznia r. b. do liczby 128 oznaymiono zostało: iż Jego c. k. Mość na zapytanie do naywyższego rozstrzygnienia przełożone: — iak względem pensyionowania wdów i dzieci tych osób, co się iakiéy zbrodni, lub ciężkiego przestępstwa policyynego winnymi okazały, i śród śledztwa, wszakże ieszcze przed skazaniem onych zmarły, lub których zbrodnia, albo ciężkie przestępstwo policyyne, dopiéro po ich śmierci odkryte zostały, postąpiono być ma? raczył pod dniem 22. Grudnia 1829 przesłać następuiące naywyżse postanowienie:

„Jeżeli przeciwko urzędnikowi lub niższemu słudze Stanu, ieszcze przed iego śmiercią, lub też wprawdzie po śmierci, albo też prędzéy, aniżeli rzecz o pensyią lub prowizyią dla iego pozostałéy rodziny ostatecznie roztrzygniona

schuldungen, Dienstes- oder moralische Vergehen vorkommen, und gehörig dargethan sind, welche ihn nach den bestehenden Vorschriften des Dienstes oder der allenfalls genossener Pension oder Provision verlustig, oder derselben unwürdig gemacht haben würden, so hat auch jeder Pensions-, Provisions-, oder sonstige Unterstützungs- und Versorgungsanspruch der zurückgelassenen Wittwe oder Kinder desselben zu entfallen, wenn gleich wegen des früheren Todes eines solchen Beamten, oder Dieners gegen ihn selbst kein Strafurtheil oder Erkenntniß erfolgt wäre.

Um hiernach in jedem einzelnen Falle mit gehöriger Ordnung zu verfahren, ist vor Allem eine genaue Erhebung der Thatsachen und Beweismittel vorzunehmen, und sodann von der Administrationsbehörde, zu deren Wirkungskreise die Pensionsbewilligung gehört, mit Beiziehung zweyer Räthe des betreffenden Justizgremiums nach eben jenen Normen, welche für die Fälle der Dienstentlassung von Beamten vorgezeichnet sind, gründliche Berathung zu pflegen, und gewissenhaft zu entscheiden, ob die dem Verstorbenen zur Last gelegte Verschuldung, oder das Vergehen als gehörig dargethan anzusehen, und von solcher Art sey, um den Verlust der Pensionsfähigkeit für ihn, und seine hinterlassene Familie mit Beruhigung aussprechen zu können. Im Falle sich getheilte Meinungen zwischen der Administrationsbehörde und den beigezogenen Justizräthen ergeben, ist die Entscheidung der höheren Behörde, die dabei ein gleiches Verfahren zu beobachten hat, und rücksichtlich Meine Schlußfassung hierüber anzusuchen.

Wenn jedoch den Wittwen oder Waisen bereits Pensionen, Provisionen, oder Erziehungsbeiträge normalmässig angewiesen worden sind, so sind ihnen dieselben wegen eines erst nach der Hand hervorgenommenen Verschuldens des verstorbenen Gatten oder Vaters, woran sie selbst keinen Antheil haben, nicht wieder zu entziehen.

Uebrigens hat es in Beziehung auf die Ersatzforderungen des Aerariums, welche aus der Dienstleistung eines verstorbenen Beamten oder Dieners herrühren, bei den wegen Sicherstellung und Hereinbringung der Ersätze bestehenden Vorschriften zu bewenden.

Diese Meine Anordnung hat nun von ihrer Kundmachung an, zu gelten, und sind Fälle, welche Wittwen und Waisen betreffen, die bis zu diesem Zeitpunkte sich in diesem Falle befinden, Mir zur Entscheidung vorzulegen."

Wovon die k. k. Kreisämter zur eigenen Wissenschaft und Darnachachtung bei Vorlegung der Gesuche um Pensionen, Provisionen oder Erziehungsbeiträge in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 11. Februar 1830, Gub. Zahl 5298.

iest, takie zaydą i przyzwoicie udowodnione zostaną wykroczenia w służbie lub występki moralne, którcby go według istniących przepisów o utratę służby, albo może pobieranéy pensyi lub prowizyi przyprawiły, albo też takowych niegodnym uczyniły, natenczas i pozostałe po nim wdowy lub dzieci, tracić maią wszelkie prawo do pensyi, prowizyi, lub innego wsparcia i opatrzenia, chociażby dla wcześnieyszéy śmierci takiego urzędnika lub sługi, żaden wyrok karny nie nastąpił."

Aby więc podług tego w każdym szczególnym razie z należytym porządkiem postępować, przedewszystkiém dokładny wywód czynu i dowódów przedsięwzięty być, a potém Instancyia administracyyna, do któréy urzędowania zezwolenie na pensyią należy, za przyzwaniem dwóch Radźców przyzwoitego Sądu, podług owych prawideł, które w przypadkach oddalenia urzędnika ze służby przepisane są, gruntownie naradzić się, i sumiennie rozstrzygnąć ma, czyli ciążące na zmarłym zawinienie lub przestępstwo, iako należycie udowodnione, uważaném być powinno i tego iest rodzaiu, że utratę prawa do pensyi dla niego i pozostałéy rodziny z wewnętrzném zaspokoieniem wyrzec można. Gdyby się zdania między Instancyią administracyyną a przyzwanymi Radźcami sądowniczymi różnić miały, o rozstrygnienie wyższéy Władzy, która w téy mierze tosamo postępowanie zachować ma, a względnie, o móy wyrok w téy mierze dopraszać się należy.

Jeżeli iednak wdowóm i sierotóm, pensyie, prowizyie albo dodatki na wychowanie stosownie do przepisów zaznaczone zostały, takowe onym dla przewinienia zmarłego małżonka lub oyca, dopiéro po iego śmierci wykrytego, do którego one żadnego udziału nie miały, cofnione być więcéy nie mogą. Wreście względem roszczeń Skarbu o wynagrodzenie ze związku służby zmarłego urzędnika lub sługi wynikłych, pozostać ma przy przepisach o zabezpieczeniu i odebraniu należnych wynagrodzeń istniejących.

To rozporządzenie moie obowiązywać ma od chwili ogłoszenia onego, a przypadki, gdzie się wdowy i sieroty aż do owego czasu w podobném znayduią położeniu, mnie do rozstrzygnienia przełożone być maią.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe dla własnéy wiadomości i zachowania się przy przedstawieniu prośb o pensyie, prowizyie i dodatki na wychowanie, informuie się.

Rozporządzenie gub. z dnia 11. Lutego 1830 do liczby gub. 5298.

28.

Bestimmung, ob und nach welchen Tariffsätzen der allgemeinen Verzehrungssteuer das Heidekorn, die Heidegrütze und derlei Graupen, dann die Gerste und der Spelz zu besteuern, endlich was unter Halbfrucht tariffmässig zu verstehen sey.

Das hohe k. k. Finanzministerium hat mit Dekret vom 20ten November v. J. Zahl 8977. entschieden, daß Heidekorn oder Buchwaitzen nach dem 32ten Tariffsatze der allgemeinen Verzehrungssteuer, Heidegrütze und derlei Graupen nach dem 30. Tariffsatze zu behandeln sind.

Der Spelz ist in der Tariffpost 32. namentlich aufgeführt, und daher von demselben die darin enthaltene Gebühr abzunehmen.

Die Gerste unterliegt nicht der Verzehrungssteuer, weil sie als Hauptbestandtheil des Bieres durch die Belegung desselben getroffen ist.

Endlich ist unter Halbfrucht tariffmässig ein jedes Gemenge von Waitzen und Korn zu verstehen, wie dieses in einigen Provinzen vorkömmt.

Welches in Folge hohen Hofkammerdekrets vom 20ten Jäner 1830, Zahl 2828|257. zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 13. Februar 1830. Gub. Zahl 6882.

29.

Bestimmung der Verzehrungssteuer von Feigen.

Die hohe Hofkammer hat mit Dekret vom 12ten Jäner 1830 Zahl 1265|107. entschieden, daß die frischen Feigen in Lemberg nach dem 39. Tariffsatze des allgemeinen Verzehrungssteuergesetzes zu versteuern sind, die getrockneten Feigen aber, so wie Pomeranzen, Citronen, Datteln, Rosinen und andere Südfrüchte der Verzehrungssteuer nicht unterliegen. Wovon die k. Kreisämter zur weitern Verständigung der Dominien in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Dekret vom 13. Hornung 1830. Gub. Zahl 8925.

28.

Oznaczenie, czyli i podług których rzędów taryfy powszechnego konsumcyynego podatku, tatarka, krupy tatarczane i takież krupki, tudzież ięczmień i orkisz (szpełta) tym podatkiem nałożone być maią, nakoniec co pod zbożem mieszaném rozumié się.

Wysokie c. k. Ministeryium Skarbu dekretem z dnia 20. Listopada r. z. do liczby 8977 zawyrokowało, iż tatarka czyli hreczka podług 32. rzędu taryfy powszechnego podatku konsumcyynego a krupy i krupki hreczane podług rzędu 30. teyże taryfy obłożone być maią.

Szpełta (orkisz) pod Nrem. porząd. 32 imiennie wyrażona iest, należytość zatém od takowéy, tamże zawarta, pobieraną być ma.

Jęczmień podatkowi konsumowemu nie podlega, ponieważ iuż iako główny artykuł fabrykacyi piwa, przez obłożenie tegoż podatkiem, dotkniętym iest.

Nakoniec pod zbożem mieszaném rozumié się podług taryfy każda mieszanina pszenicy z innym zbożem, iak to w niektórych prowincyiach w zwyczaiu iest.

Co w skutek dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 20. Stycznia 1830 do liczby 2828|257 do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 13. Lutego 1830 liczba gub. 6682.

29.

Oznaczenie podatku konsumowego od fig.

Wysoka nadworna Kamera dekretem z dnia 12. Stycznia 1830 do liczby 1265|107 zawyrokowała: iż świéże figi we Lwowie, podług taxy pod l. 39 taryfy powszechnego podatku konsumowego oznaczonéy, tymże podatkiem nałożone być maią; figi atoli suszone, równie iak pomarańcze, cytryny, daktele, rozenki i inne kraiów południowych owoce, podatkowi konsumowemu nie podlegaią. O czém c. k. Urzędy cyrkułowe, dla dalszego zawiadomienia o tém Dominiów, wiadomość otrzymuią.

Dekret gub. z dnia 13. Lutego 1830 do liczby gub. 8925.

30.

Vorschrift wegen Liquidirung, Zahlung und Verrechnung der Militär-Quartier-Zinse.

Die Verrechnung der Militärquartierzinsauslagen vom Anfange des gegenwärtigen Militärjahres vom 1ten November 1829 an, wird nach dem einstimmigen Beschluße der h. Hofstellen, nicht mehr durch die Prov. Staatsbuchhaltung, sondern durch die Hofkriegsbuchhaltung geschehen.

1) Ueber die Militärquartierzinsausweise vom 1ten November v. J. an, welche nur der vorläufigen Zahlungsanweisung der Feldkriegskommissariate, dann erst nach der Auszahlung der Liquidirung des k. k. Oberkriegskommissariats unterzogen werden, wird immer gleich die Zahlungsanweisung der richtig gestellten Geldbeträge aus der betreffenden Militär-Casse erfolgen, indem die k. k. Hofkriegsbuchhaltung auf die Liquidirung der Zinse vor der geleisteten Zahlung keinen Einfluß nehmen wird, sondern ihr nur die Prüfung der nach der erfolgten Zahlung eingesendeten Militär-Quartierzins-Rechnungs-Ausweise obliegt. Dadurch wird für die Zukunft eine den Militärquartiersträgern sehr vortheilhafte Beschleunigung der Zinsauszahlung entstehen, indem bisher die buchhalterische Liquidation abgewartet werden mußte.

2) Die seit dem Jahre 1826 bestehende Zinsauszahlungsart aus den Militärkassen an die Hauseigenthümer, und der Zahlungstermin gleich nach Verlauf eines jeden Semesters des Militärjahres, wird ganz beibehalten.

3) Der Hauseigenthümer erhält wie bisher das Quartierszertifikat von der einquartierten Militärparthei, und übergiebt es an die Obrigkeit. Die Obrigkeit sammelt dieselben, und übergiebt sie an das Kreisamt mit der Bestättigung der Angemessenheit des Zinsausmasses, und der Richtigkeit der in dem Zertifikate auszudrückenden Daten gleich in den ersten Tagen der Monate November und Mai jedes Jahres mit regimenterweise verfaßten Consignationen. Die k. Kreisämter haben die Berichtigung dieser halbjährigen Zinsbemessungs-Verzeichnisse wie bisher nach den ihnen bekannten Lokalverhältnissen und den bestehenden Miethzinspreisen jeder Bequartierungsstation beizufügen, wobei die bisher bestehenden Militärquartierszinse zum Anhaltspunkte dieser Zinsvergütungsausweise dienen werden, und bei jedem Quartier der billig gebührende jährliche Zins anzusetzen ist. Wenn sich in einzelnen Fällen wichtige

30.

Przepis likwidowania płacenia i obliczenia czynszów za kwatéry woyskowe.

Obliczenie wydatków na czynsze za kwatéry woyskowe, poczynaiąc od roku woyskowego teraźnieyszego, to iest: od dnia 1. Listopada 1829 przedsięwzięte być ma stosownie do iednomyślnéy uchwały wysokich Instancyy nadwornych, iuż nie przez prowincyyną Izbę rachunkową, ale przez nadworną Izbę rachunkową woienną.

1) Na wykazy czynszów za kwatéry woyskowe od 1. Listopada r. z. poczynaiąc, które tylko pod uprzednią assygnacyię kommissaryiatów woiennych na wypłatę, i dopiéro po wypłacie pod likwidacyię c. k. Nadkomissaryiatów woiennych podciągnione będą, nastąpi zawsze i natychmiast assygnacyia wypłaty zlikwidowanych ilości pieniężnych, z właściwéy kassy woiennéy; gdyż c. k. nadworna Izba rachunkowa woienna na likwidacyię czynszów przed wypłatą żadnego wpływu mieć nie będzie, i tylko trutynowanie wykazów rachunkowych na czynsze za kwatéry woyskowe po nastąpionéy wypłacie nadesłanych do téyże, należy. Z tąd wyniknie na przyszłość nader korzystne dla dostarczaiących kwatéry przyśpieszenie wypłaty czynszów, gdzie dotąd oblikwidacyia Izby rachunkowéy oczekiwana być musiała.

2) Sposób wypłacenia czynszów właścicielom domów z kassy woyskowéy od roku 1826 istnący, i termin wypłaty zaraz po upłynieniu półrocza roku woyskowego, w zupełności zatrzymuie się.

3) Właściciel domu odbierze, iak dotąd certyfikat na kwatérę daną dla osoby woyskowéy i odda Zwierzchności; Zwierzchność zbiéra ie, i oddaie Urzędnikowi cyrkułowemu z poświadczeniem o stosowności wymiaru czynszów, i dokładności dat w certyfikacie wyrazić się maiących, zaraz w piérwszych dniach miesięcy Listopada i Maja każdego roku wraz ze spisem podług pułków ułożonym.

C. k. Urzędy cyrkułowe przydać maią poświadczenie sprawdzenia tych półrocznych spisów wymierzonego czynszu tak, iak dotąd, podług wiadomych im stosunków mieyscowych i trwaiących cen naymu każdéy stacyi kwaterunkowéy; przyczém trwaicące dotychczas czynsze kwatér woyskowych za posadę tych wykazów służyć będą i przy każdéy kwatérze domieszczony ma być czynsz roczny słusznie należący. Gdyby w szczególnych przypadkach okazać się mia-

Bedenken und Anstände ergeben sollten, sind die k. Kreisämter verpflichtet, gemeinschaftlich mit dem betreffenden Kommando im Orte diese Anstände zu erheben und zu berichtigen.

Hierauf haben die k. Kreisämter in dem oberwähnten Termine die berichtigten gehörig instruirten Miethzinsausweise an das betreffende Regiments- oder Abtheilungs- Militärkommando zu übersenden.

4) Nach erfolgter Zahlungsanweisung, die von der kriegskommissariatischen oder von der sonstigen Militärlokalkontrolle gleich geschehen wird, können die Quartiersträger gegen Quittungen, welche alle §. 11. der Instruktion vorgeschriebene Erfordernisse, jedoch mit Ausnahme der Bestättigung der Militärparthei, deren Stelle das Quartierszertifikat vertritt, haben müssen, aus der betreffenden Militärkasse gleich den Zins erheben, wovon sie bei Einsendung des Semestralzinsausweises durch die k. Kreisämter verständiget werden müssen.

5) Die Zinse für sämmtliche Militär-Verpflegs-Unterkünfte, welche die Verpflegsmagazine zu verrechnen haben, werden auch künftig von denselben unmittelbar bezahlt werden.

6) Die in den Staabsstationen bestehenden perpetuirlichen Absteigquartiere werden hinsichtlich der Verrechnung des Zinses gleich allen übrigen Offiziersquartieren behandelt, und sind überall vom Werbbezirksregimente in die Rechnung zu nehmen.

7) Die Quasikasernen, die Quartiere der Landwehr-Offiziere, dann die kontraktmässig gemietheten Stallungen, endlich alle jene Generals- oder andere Militärquartiere, welche vertragsweise gemiethet sind, werden wie bisher gegen gestempelte Quittungen aus den Militärkassen ausbezahlt werden, und gehören nicht in die halbjährigen Zinsausweise.

8) Das k. k. General-Militär-Kommando wird sämmtliche Militärpartheien beauftragen, die vollständig ausgefertigten Quartierszertifikate gleich bei Ausgang eines halben Militärjahres, oder wenn während desselben ein Quartier gewechselt oder aufgelassen würde, gleich bei der Räumung dem Quartiersträger zu übergeben, und in jedem Quartierszertifikate folgende Daten anzusetzen:

a) Tauf- und Zunamen und Stand des Hauseigenthümers,

b) das Hausnumer, und ob das Haus in der Stadt oder Vorstadt sich befinde,

c) die Zeit von — bis zu welchem Zeitpunkte die Militärparthei das Quartier bewohnte,

d) sämmtliche bewohnte Quartiersbestandtheile, als: Zimmer, Kammer, Küchen, Holzgewölber, Speisegewölber, Keller, Stallungen, Wagenschopfen,

ły ważne wątpliwości i trudności, obowiązane są Urzędy cyrkułowe spólnie z przyzwoitą komendą przeszkody te na mieyscu uprzątnąć i sprostować.

Poczém Urzędy cyrkułowe w pomienionym wyżéy terminie sprostowane i należycie urządzone wykazy czynszu naiemnego właściwemu pułkowi lub woyskowéy komendzie oddziałowéy przesłać maią.

4) Po nastąpionéy assygnacyi, która przez komissaryiat lub przez inną mieyscową kontrolę woyskową natychmiast wydana będzie, daiący kwatery, mogą za kwitami, które wszystkie attrybucie §. 11 instrukcyi przepisane, z wyiątkiem poświadczenia strony woyskowéy, którey mieysce certyfikat zastępuie, mieć muszą, z przyzwoitych kass woyskowéy czynsz przypadaiący zaraz podnieść, oczém przy posełaniu wykazów czynszów półrocznych przez c. k. Urzędy cyrkułowe zawiadomionymi być maią.

5) Czynsze za umieszczenie wszelakich artykułów żywności woyskowéy, z których magazyny żywności rachować się maią, także i na przyszłość one bezpośrednio wypłacać będą.

6) Stałe kwatéry zaiezdne w stacyiach sztabowych co do obrachunków czynszowych zarówno ze wszystkiemi innemi kwatérami oficerskiémi uważane i wszędzie przez pułki werbownicze do rachunku wzięte być maią.

7) Domy na koszary zaięte, kwatéry oficerów milicyi kraiowéy, staynie za kontraktami naymowane, nakoniec wszystkie kwatéry jeneralskie i inne woyskowe za kontraktem naymowane, iak dotąd wypłacane będą z kass woyskowych i nie należą do wykazów czynszów półrocznych.

8) C. k. główna Komenda woyskowa zaleci wszystkim woyskowym, by wygotowane dokładnie certyfikaty kwatérowe zaraz przy końcu półrocza woyskowego, lub gdyby w ciągu tym kwatéra odmienioną lub opuszczoną została; zaraz po ustąpieniu z niéy, dawcy kwatéry oddane zostały, i w każdym certyfikacie następuiące szczegóły zamieszczone były:

a) Imię, przezwisko i stan właściciela domu;
b) Numer domu i mieysce położenia iego, czyli w mieście lub na przedmieściu?
c) Odkąd i do którego czasu osoba woyskowa kwatérę zamieszkiwała?
d) wszystkie części kwatéry zamieszkane, iako to: izby, komory, kuchnie, składy drwalne, spiżarnie, piewnice, staynie, wozownie;

e) den Ort und Datum der Ausfertigung des Zertifikats,
f) den Tauf- und Zunamen und vollständigen Charakter des Quittirenden und das Regiment oder die Branche, zu welcher derselbe gehöret.

Nach diesen Zertifikaten wird es den Quartiersträgern leicht seyn, auch ihre Zinsempfangsquittungen auszufertigen. Damit sie keine Anstände bei der Militärkasse befahren, sind sie eigends anzuweisen, daß jede Quittung folgende Daten enthalten müsse, um angenommen zu werden:

1) Summe des gezahlten Betrages,
2) Zeit, wofür der Zins gezahlt wird,
3) Hausnumer,
4) das Regiment oder Corps, welches den Zins auszahlet,
5) Namen und Charakter des einquartierten Offiziers,
6) Zeit, wie lange er das Quartier bewohnt,
7) Angabe, ob der Zins kontraktmässig oder nach bestimmter Bemessung bezahlt wird,
8) ortsobrigkeitliche Koramisirung und Bestättigung von der Richtigkeit dieser Daten, und der Aechtheit der Unterschrift des Zinsempfängers.

Auch werden die Kreisämter noch beauftragt, sich hinsichtlich der Militärkassen, aus welchen aller Orten die Zinse an die Quartiersträger zu bezahlen seyn werden, sogleich mit den betreffenden Kommanden einzuvernehmen, um hiernach die Quartiersträger zu belehren, und selbst ihres Ortes sich die größte Beschleunigung der in den festgesetzten Terminen zu bewirkenden Einsendung der Quartierzinskonsignationen an die betreffenden Kommanden angelegen zu halten, wovon künftig die baldigste Befriedigung der Quartiersträger ganz abhängen wird, somit es nur an der Thätigkeit und Wirksamkeit derselben liegen wird, künftig nach dieser izt in Folge h. Hofkanzleidekrets vom 4ten Oktober v. J. geschehenen verbesserten Einrichtung allen bisherigen Klagen der Quartiersträger über jahrelanges Zuwarten auf die Bezahlung ihrer Militärquartierszinse abzuhelfen, wofür dieselben hiemit besonders verantwortlich gemacht werden.

Gubernial-Verordnung vom 17. Februar 1830. Gub. Zahl 9640.

31.

Bestimmungen in Beziehung auf die Errichtung von Grabmählern und die hiefür zu entrichtenden Taxen auf den christlichen Leichenhöfen zu Lemberg.

In Beziehung auf die Errichtung von Grabmählern, und die

e) mieysce i datę wydania certyfikatu;
f) imie i przezwisko oraz dokładne oznaczenie charakteru (rangi) kwituiącego i pułku lub wydziału, do którego należy.

Podług takich certyfikatów łatwo przyydzie dawcóm kwatér wygotować także kwity na odebrane czynsze; aby zaś w kassach woyskowych żadnéy w téy mierze nie doznawali trudności, wkazać im należy umyślnie, iż każdy kwit następuiące szczegóły zawierać ma, aby był przyiętym:

1) Summę wypłaconéy ilości;
2) Czas, za który czynsz wypłaca się;
3) Numer domu;
4) Pułk lub oddział, który czynsz wypłaca;
5) Nazwisko i rangę oficera zakwatérowanego;
6) Czas, przez który kwatérę zamieskuie;
7) Czyli czynsz za kontraktem lub podług pewnego wymiaru opłacony iest;
8) Koramizacyia Zwierzchności mieyscowéy i poświadczenie rzetelności dat podanych, oraz prawdziwości podpisu czynsz odbieraiącego.

Zaleca się oprócz tego Urzędóm cyrkułowym, co do kass woyskowych, z których czynsze dawcóm kwatér we wszystkich mieyscach opłacone będą, z dotyczącą komendą natychmiast porozumieć się, aby podług tego dawców kwatér zainformować a nawet ze swoiéy strony o naywiększe przyśpieszenie posłania do przyzwoitych komend spisów czynszów kwatérowych, starać się, od czego na przyszłość prędkie zaspokoienie dawców kwatér, zupełnie zależyć będzie; ich tylko zatém skutecznéy czynności potrzeba, by na przyszłość podług tego teraz w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 4. Października r. z. poprawnego urządzenia, wszystkim dotychczasowym skargóm dawców kwatér o długie czekanie na wypłatę czynszów kwatér woyskowych, zaradzono było, za co też Urzędy cyrkułowe ninieyszém w szczególności odpowiedzialnemi czynią się.

Rozporządzenie gub. z dnia 17. Lutego 1830 do liczby gub. 9640.

31.

Przepisy względem stawienia nagrobków na chrześciiańskich cmętarzach we Lwowie, i ustanowionych za to opłat.

Co do wznoszenia nagrobków i za nie opłacać się maią-

hiefür zu entrichtenden Taxen hat es in der Regel a) bei der Normal = Vorschrift vom 9ten September 1784. 7ten Punkt zu bleiben, daß Grabmähler nur an der Begränzungslinie der Leichenhöfe zu errichten seyen; b) nur für höhere Standespersonen, aus den Klassen des Adels, der Beamten und des Militärs, und bei besonders rücksichtswürdigen Umständen wird die Errichtung von gemauerten Gräbern oder steinernen Denkmählern auf dem Leichenhofe selbst, ausnahmsweise gestattet; c) an Taxen wird für den Platz unter, und bis zu einer Quadratklafter ad a) 25 fl. Sage Zwanzig Fünf Gulden, und ad b) 50 fl. Sage Fünfzig Gulden Conv. Münze festgesetzt, und dieser nämliche Betrag ist für jeden eine Quadratklafter übersteigenden Raum, bis zu einer ganzen 2ten Quadratklafter und so weiter, nach diesen beiden Abtheilungen zu entrichten. Die Errichtung derlei Grabmähler darf nur nach Berichtigung dieser Taxen angefangen werden. Die dießfälligen eingehenden Geldbeträge sind vom Stadtmagistrat als Stamm-Kapital zu behandeln, aus dessen Interessen die Kosten der Einfriedungen und der künftig nothwendigen Leichenplätze zu bestreiten seyn werden. Gegenwärtige Bestimmung gilt für alle zu Lemberg bestehenden christlichen Leichenhöfe.

Gubernial-Verordnung vom 19. Hornung 1830. Gub. Zahl 1343.

32.

Juden dürfen zu Pachtungen der Verzehrungssteuer zugelassen werden; Erläuterung der dießfälligen Anordnung.

Die den k. Kreisämtern mit dem Landespräsidialerlasse vom 27ten September 1829 Zahl 7283. intimirte h. Hofkanzlei-Präsidial = Verordnung vom 21ten September v. J. Zahl 22401|1451., laut welcher die Juden zu den Pachtungen der allgemeinen Verzehrungssteuer und der Gemeindezuschlage nicht nur in den Städten, sondern auch in den Dörfern, und auf dem flachen Lande zuzulassen sind, jedoch nach dem §. 25. der Judenordnung vom 7ten Mai 1789 ihren bleibenden Wohnsitz dahin nicht verlegen dürfen, wenn sie zu dem Aufenthalte daselbst nicht berechtigt sind, hat in der Anwendung manche Schwierigkeiten gefunden.

Insbesonders wurde der Ausdruck bleibender Wohnsitz von den Behörden auf verschiedene Weise ausgelegt.

Ueber den hierüber an die h. Hofkanzlei erstatteten Bericht wurde mit h. Hofkanzleidekrete vom 19ten Jäner l. J. Zahl 1134|78. Folgendes entschieden:

cych tax, pozostać ma z porządku a) przy rozporządzeniu normalném z dnia 9. Września 1784 punkcie 7mym; mianowicie: iż nagrobki tylko w linii obwodowéy cmętarzów wznoszone być maią; b) budowanie grobów murowanych lub nagrobków kamiennych na samém cmętarzu tylko osobóm wyższego stanu z pomiędzy szlachty, Urzędników lub woyskowych i tylko ze szczególnych na wzgląd zasługuiących okoliczności, iako wyiątek pozwolone być może; c) za mieysce do iednego sążnia kwad. stanowi się taxa ad a, 25 ZłR. mówię dwadzieścia pięć ZłR., ad b, 50 ZłR. mówię piećdziesiąt ZłR. mon. kon. i ta sama ilość za każde mieysce sążeń kwadr. przenoszące, aż do całych dwóch sążni kwadr. i t. d. podług tych dwóch oddziałów płacona być ma. Stawienie nagrobków takich tylko po uiszczeniu tych tax rozpoczęta być może. Wpływaiące z tego pieniądze uważać będzie magistrat iako iściznę, z któréy procentów koszta oparkanienia i na przyszłość potrzebnych na cmętarz płaców opędzane być maią. Przepis ninieyszy służy dla wszystkich we Lwowie będących chrześciiańskich cmętarzów.

Rozporządzenie gub. z dnia 19. Lutego 1830 do liczby gub. 1343.

32.

Żydzi mogą przypuszczeni być do dzierżawienia podatku konsumowego. Obiaśnienie takowego rozporządzenia.

Rozporządzenie prezydyialne wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 21. Września r. z. do liczby 22401|1451 c. k. Urzędóm cyrkułowym, uwiadomieniem Prezydyium kraiowego z dnia 27. Września 1829 do liczby 7283 udzielone, podług którego żydzi do dzierżawienia powszechnego podatku konsumowego i dodatków gminnych nie tylko po miastach, ale i po wsiach i na prowincyi przypuszczeni być maią, atoli podług §. 25 regulaminu żydowskiego z dnia 7. Maia 1789, tamże stałego mieszkania swoiego przenosić im nie wolno, ieżeli do pobywania tamże nie są uprawnieni; w zastosowaniu znalazło nieiakie trudności.

W szczególności wyraz „stały pobyt" wykładany był przez Instancyie rozmaitym sposobem.

Na zdanie sprawy w téy mierze wysokiéy Kancelaryi nadwornéy uczynione, dekretem wysokiéy Kancelaryi na-

Das h. Hofkanzlei-Präsidium ist in der Eingangs bezogenen h. Weisung nur der nämlichen Richtschnur gefolgt, welche die Hofkanzlei bei der am 29. Juli 1822 Z. 18311/1469 erlassenen Weisung hinsichtlich der Zulassung der Juden zur Pachtung der Aerarial Weg- und Brückenmäuthe sich vorgezeichnet hatte. Es ist nämlich bei jener Weisung von dem Grundsatze ausgegangen worden, daß

1) den Juden auch die Möglichkeit verschafft werden müsse, das gepachtete Gefäll mit voller Beruhigung und Sicherheit zu verwalten, und daß

2) dabei die Schranken der Nothwendigkeit nicht überschritten, und alle möglichen Mißbräuche hintangehalten werden.

In der ersten Rücksicht war zugestanden worden, daß der Jude, welcher in was immer für einer Eigenschaft für sich oder für Andere das Gefäll verwaltet, mit seiner Familie in dem Orte der Pachtung, wenn er auch sonst die Tolleranz dort nicht genießt, während der Pachtzeit wohnen darf.

In der zweiten Rücksicht war vorgesehen:

a) daß der Jude außer der ihm obliegenden Verwaltung des Gefälls keinen Handel, oder ein sonstiges Gewerbe, das nur förmlich tollerirten Juden gestattet ist, betreiben darf, und

b) daß sich dieses Befugniß in jedem Orte, wo wirklich die Einhebung geschieht, nur auf eine einzige Familie zu beschränken hat, keineswegs aber auf mehrere Familien, unter keinem Vorwande, selbst nicht unter dem der Theilnahme an der Pachtung.

Diese Gestattung unter den eben angedeuteten Vorsichten ist auch vollkommen auf die Verpachtung der Verzehrungssteuer anwendbar, und bei gehöriger Beobachtung dieser Vorsichten wird ohnehin die unter mancherlei Vorwänden versuchte Einschleichung mehrerer Judenfamilien an einem Orte beseitiget werden.

Hiernach haben sich die k. Kreisämter auf das genaueste zu achten.

Gubernial-Dekret vom 19. Hornung 1830. Gub. Zahl 5148.

33.

Belehrung zur Abhaltung der Viehseuchen.

Alle bisher zur gänzlichen Unterdrückung, der im Lande bereits in das zweite Jahr dauernden Viehseuche, welche einen großen Theil des hierländigen Hornviehes hingerafft hat, erlassenen Anordnungen, haben den gehofften Endzweck bis nun

dworney z dnia 19. Stycznia r. b. do liczby 1134|78 zawyrokowano co następuie: Wysokie Prezydyium c. k. Kancelaryi nadworney trzymało się w powołaném na początku rozporządzeniu, tylko tego samego prawidła, które Kancelaryia nadworna przy rozporządzeniu z dnia 29. Lipca 1822 do liczby 18311|1469 względem przypuszczenia żydów do dzierżawienia skarbowych myt, drogowego i mostowego zaznaczyła. Przy tém rozporządzeniu mianowicie, trzymano się tey zasady, iż

1) żydom i ta możność przysporzona być ma, by dochodem zadzierżawionym z zupełném zaspokoieniem i bezpieczeństwem zawiadywali; i że

2) przytém granice konieczności nieprzekraczane, oraz wszelkie nadużycia zatamowane być maią.

W piérwszym względzie przyznano: iż żyd, w iakieykolwiek własności sam za siebie lub za drugich administruiący z rodziną swoią w mieyscu dzierżawy, chociażby tam nie doznawał tolerancyi, przez czas trwaiącéy dzierżawy mieszkać może.

W drugim względzie zapobieżono:

a) iż żyd, oprócz powierzonéy sobie administracyi dochodu, żadnego handlu, albo innéy professyi, tylko żydóm formalnie tolerowanym, dozwolonych, prowadzić nie może;

b) iż uprawnienie to w każdém mieyscu, gdzie pobór dochodu istotnie zachodzi, tylko na iednéy rodzinie ograniczać się ma, nigdy zaś na więcéy i pod żadnym pozorém, nawet ani pod pozorem spółki w téyże dzierzawie.

Dozwolenie to pod ostrożnościami wskazanemi, daie się zupełnie zastosować także i do dzierżawy podatku konsumowego, a przy należytém zachowaniu tych ostrożności usunione będzie prócz tego wkradanie się kilku rodzin do iednego mieysca, pod różnemi pozorami.

Podług tego zachować się maią nayściśléy c. k. Urzędy cyrkułowe.

Dekret gub. z dnia 19. Lutego 1830 do liczby gub. 5148.

33.

Nauka o wstrzymaniu zarazy bydlęcéy.

Wszystkie rozporządzenia dotychczas ku zupełnemu utłumieniu zarazy bydlęcéy w kraiu drugi iuż rok trwaiącéy, wydane, która wielką część kraiowego bydła rogatego zagarnęła, nie osiągnęły dotychczas spodziewanego celu; a

nicht erreicht, und die hierüber mehrfältig aufgenommenen Erhebungen, liefern die unangenehme Ueberzeugung, daß dieses Uebel hauptsächlich durch die Vernachlässigung der so nothwendigen genauen Reinigung, stets neue Nahrung erhalte.

Das herannahende Frühjahr läßt die Entwicklung des durch die anhaltende strenge Kälte bloß gebundenen keineswegs aber zerstörten Contagiums nur zu sehr besorgen, und fordert zu einer verdoppelten Aufmerksamkeit gegen die für den Landmann und die Nationalindustrie so sehr verderblichen Folgen eines neuerlichen Ausbruchs dieses fürchterlichen Uebels auf.

Der eigene Vortheil der Eigenthümer des Hornviehes sollte zwar sie von selbst hiezu antreiben, die so häufigen Erfahrungen haben aber leider bewiesen, daß dieser Impuls an vielen Orten nicht zureichend gewesen sey, und veranlassen die k. k. Landesstelle Folgendes zur genauesten Beobachtung vorzuzeichnen: Die vorzüglichsten Ursachen, wodurch das Rinderpest-Contagium, selbst wenn die Seuche schon in einem Orte erstickt wurde, wieder erwacht, und weiter verbreitet wird, beziehen sich

1) auf die Thiere, und ihre Theile;
2) auf die Lokalitäten, wo selbe standen;
3) auf die Menschen, welche mit ihnen in Berührung kammen.

ad 1.) Sind die Thiere, da sie ohnehin im Stall oder in dem Lokale, wo sie erkrankt sind, falls selbe nicht in dem Nothstall unterbracht worden wären, bis zu ihrer Genesung bleiben müssen, öfters lau, und zwar nicht allein an der behaarten Oberfläche des Körpers, sondern auch an den Hörnern, Klauen, Schweif, After und besonders in dem Maul zu waschen; sehr vortheilhaft ist es, wenn die Waschung des Körpers mit einer Auflösung des Chlorkalkes (40 Theile Wasser und 1 Theil Chlorkalk) und falls dieß nicht thunlich wäre, mit Aschenlauge vorgenommen wird; diese Säuberung muß wenigstens am ersten Tage der Genesung und am letzten Tag der 20tägigen Kontumaz- oder Reinigungsperiode Statt finden, und nur dann kann selbes, aus dem Orte, wo es erkrankte, nach Hause entlassen, und zwischen das übrige Vieh gestellt werden.

Alle Theile der kranken oder gefallenen Stücke sind eben so ansteckend, als die Thiere selbst, es ist somit unerläßlich damit alles, mit Ausnahme der Häute, von dem gefallenen oder geschlachteten Thiere, nämlich: Hörner, Klauen, Haare, Fleisch, Eingeweide, Unrath 2c. 2c. vertilgt oder tief verscharrt, das Verschleppen derselben aber durch Menschen oder Hunde, so wie auch jede Berührung anderer Thiere, als: Katzen, Pferde,

śledztwa w téy mierze wielokrotnie przedsięwzięte, podaią niemiłe przekonanie, iż to złe naygłówniéy w zaniedbaniu istotnie potrzebnego utrzymywania iak największéy czystości ciągle nową znayduie podsytę.

Zbliżaiąca się wiosna nader obawiać się każe rozwinienia się téyże zarazy tylko przez ostre ciągle trwaiące zimna skrępowanéy, wszakże bynaymniéy nie zniszczonéy, i wzywa do powiększenia w dwóynasób uwagi na skutki ponowionego wybuchu téy okropnéy klęski dla włościanina i przemysłu narodowego tyle zgubnéy.

Własny interes właścicieli bydła rogatego powinienby wprawdzie ich samych do tego pobudzić, atoli tylokrotne doświadczenia okazały niestety, że ten popęd w wielu mieyscach nie był dostatecznym, i spowodowały c. k. Rząd kraiowy: przepisać co następuie dla nayściśleyszego zachowania.

Nayglównieysze przyczyny, dla których zaraza bydlęca chociażby już w iedném mieyscu utłumioną została, znowu się wznieca i daléy szérzy, odnoszą się:

1) do bydląt i ich części;
2) do mieyscowości, gdzie stały;
3) do ludzi, którzy z niemi do styczności przychodzą.

Ad 1) Ponieważ źwiérzęta czyli bydło w stayni lub mieyscu, gdzie zachorowało, ieżeli do stayni osobnéy przeprowadone nie było, aż do wyzdrowienia swego pozostać musi, przeto bydłe nie tylko po obrośniętéy powierzchni, ale także u rogów, kopyt, ogona i uścia kątnicy, czysto na letnio obmywać, szczególniéy zaś pysk we środku wymywać należy; skutecznie bardzo, gdy zewnątrz myte będzie rozciekiem chloranu wapna (40 częściami wody z 1 częścią chloranu wapna), a gdyby to być nie mogło, ługiem popiołowym; czyszczenie to przynaymniéy piérwszego dnia wyzdrowiania i ostatniego 20dniowéy kontumacyi, czyli czasu czyszczenia nastąpić powinno i wtenczas tylko z mieysca, w którém zachorowało, do domu puszczoném i między inne bydło postawioném być może.

Wszystkie części chorego lub odeszłego bydlęcia są tyleż zaraźliwe, co i samo bydle; nieodzowną zatém iest potrzeba, by wszystko, oprócz skóry, z padłego lub zabitego bydlęcia, mianowicie: rogi, kopyta, sierść, mięso, wnętrzności, gnóy i t. d. zniszczone lub głęboko zakopane było; przestrzegać zaś tego należy iak nayściśléy, aby takowe części przez ludzi przeniesione, lub przez psów prze-

Schweine ꝛc. mit den gefallenen oder angesteckten Thieren, und deren Theile strengstens vermieden werde.

Wie die Reinigung der Häute durch Auslaugung zu geschehen hat, lehrt der §. 45. des gedruckten Unterrichtes vom Jahre 1811.

ad 2.) Von der höchsten Wichtigkeit ist die Reinigung der Stallungen, wo die kranken Thiere gestanden sind, bevor in dieselben wieder gesunde, genesene oder gereinigte Thiere aufgestellt werden dürfen. Diese Reinigung muß auf das sorgfältigste nach den §§. 51 und 52 des bezogenen Unterrichtes mit Rücksicht auf das Materiale, aus welchen die Stallungen bestehen, und auf deren Zustand, vorgenommen werden, sie muß nicht allein öfters an den Wänden, Fußböden, Krippen ꝛc. des Stalles, wenigstens mit scharfer Lauge geschehen, sondern es müssen auch die Wände abgekrazt, die Stricke und das unbrauchbare Holzwerk verbrannt, Ketten und anderes Eisenwerk entweder ausgeglüht, oder doch mit warmer Lauge oder warmen Essig sorgfältig gewaschen; der Fußboden wenn er aus Erde besteht, muß wenigstens um einen halben Fuß tiefer, als bei den vorigen ausgegraben, und mit neuer frischer festgestampfter Erde ersetzt, die verdächtige Erde hingegen abseitig tief vergraben, ist er aber gedielt, so muß auch die unter der Diele befindliche Erde entfernt, die Dielen aber selbst verbrannt und mit neuen ersetzt, eben so auch der Mist und aller Dunger in und um den Stall beseitigt und verbrannt werden, da dessen Verscharrung keine Beruhigung gewährt, und leicht durch die Ausdunstung dem Vieh in der Folge schädlich werden könnte. Dasselbe hat mit dem Futter zu geschehen, welches sowohl in dem Stalle als auch in den Krippen und auf den Böden der Ställe, wenn selbes vor den Ausdünstungen des Stalls nicht hinlänglich gesichert ist, oder wenn es bereits mit solchem Futter vermischt war, welches schon dem kranken Vieh dargereicht wurde. Die Benützung des Mistes aus einem Orte, wo die Rinderpest herrschte, darf auf keinen Fall und unter keinem Vorwande gestattet werden, weil der Ansteckungsstoff nicht flüchtig, und lange gleich wirksam in demselben verborgen bleibt.

Nachdem übrigens bei der strengen Kälte des heurigen Winters die Verscharrung der gefallenen Stücke sehr erschwert, hie und da nicht mit der gehörigen Genauigkeit vollzogen worden seyn mag, so muß zur Verhinderung jeder Entwicklung des verborgenen Seuchestoffs bei eintretendem Thauwetter, auf die Kadaverpläze frische Erde aufgeschüttet, fest gestampft, und dieselben durch Dorner oder sonstige Sträucher vor dem Ausgraben durch andere Thiere gesichert werden.

wleczone nie były, i by inne zwierzęta iako to: koty, konie, świnie i t. d. z padłemi lub zdechłemi bydlętami lub ich częściami nie stykały się.

Jak skóry przez wyługowanie czyszczone być maią, uczy drukowana Instrukcyia z roku 1814 w §. 45.

Ad 2) Czyszczenie staien, gdzie chore bydło zostawało, iest naywiększéy wagi, nim do nich zdrowe lub wyzdrowiałe albo czyszczone zaprowadzonémi być mogły. Czyszczenie to uczynione być ma naystaranniéy podług §§. 51 i 52 rzeczonéy instrukcyi z uwagą na materyiał, z którego porobione są staynie i na stan onychże. Czyszczone zaś maią być i to często nie tylko ściany, pomosty, żłoby i t. d. w tych stayniach, przynaymniéy mocnym ługiem, ale nawet ściany zeskrobane, postronki, nieużyteczne części z drzewa, spalone, łańcuchy i inne żelaziwo albo wypalone, albo też przynaymniéy ciepłym ługiem lub ciepłym octem starannie wymyte; podłoga, ieżeli iest z ziemi, przynaymniéy na pół stopy głębiéy, aniżeli przódy, wykopaną i świeżą dobrze ubitą ziemią wyrównaną, ziemia zaś podeyrzana głęboko gdzie na ustroniu zakopaną być ma; ieżeli zaś wyłożona dylami, także ziemia pod temiż znayduiąca się uprzątnioną, dyle spalone, i natomiast nowe dane być maią; podobnież śmiecie i gnóy wszelki, ze stayni i około niéy uprzętniony i spalony być powinien, ponieważ zakopanie tegoż bynaymniéy nie zaspokaia, i przez wyziewy bydłu następnie bardzo łatwo szkodzić może. To samo stać się ma z obrokiem znayduiącym się tak w stayni, iako i w żłobach i na powale staien, ieżeli od wyziewów w stayni dostatecznie zabezpieczonym nie był, lub z takim obrokiem był zmieszany, który dawano iuż choremu bydłu. Użycie nawozu z mieysca, gdzie zaraza bydlęca panowała, w żadnym razie i pod żadnym pozorem dozwolone być nie może, ponieważ materyia zaraźliwa nie iest ulotną i długo w nim równie działalna, ukrytą zostaie.

Gdy wreście podczas silnego zimna tegorocznéy zimy, zakopywanie sztuk odeszłych, nader trudno a tu i ówdzie z należytą ostrożnością i dokładnością możeby uskutecznioném być nie mogło, przeto dla przeszkodzenia wszelkiemu rozwinieniu się ukrytéy materyi chorobnéy przy nastaiących mglach, świeża ziemia na mieyscu złożonéy padliny posypana, dobrze ubita, i by od innych zwierząt odgrzebywana nie była, darniną lub inną chruściną zabezpieczona być ma.

ad 3.) **Menschen, welche wie immer mit den kranken** Thieren, oder mit den Aesern, Häuten ꝛc. ja selbst mit dem Mist derselben in Berührung kommen, worunter insbesondere Wärter und Abdecker zu rechnen sind, dürfen, bevor selbe ihren Körper, ihre Wäsche, Kleidungsstücke, und vorzüglich ihr Pelzwerk nicht auf das sorgfältigste gewaschen und gereinigt haben, während der Reinigungszeit, so wie dieß während der Seuche selbst, zu geschehen hat, weder mit dem übrigen Ortsvieh, noch deren Eigenthümern in irgend eine Gemeinschaft kommen; eben so sind auch Fremde, insbesondere aber Viehhändler und Fleischhauer von dem Ortsvieh entfernt zu halten.

Indem man endlich unter den häufigen, und zu wenig beachteten Ursachen des Entstehens der Rinderpest die Außerachtlassung der Vorschrift des §. 30 des gedruckten Unterrichts vom Jahre 1811, nach welcher jede Gemeinde, an einem abseitigen von den Wohnhäusern, Strassen und Weideplätzen entfernten Ort, mit einem Nothstall nebst Zugehör, versehen seyn soll, bemerkte; so wird es zur vorzüglichen Pflicht gemacht, auf die Beseitigung dieses Uebelstandes zu dringen, und dahin zu wirken, damit jedes fremde, aus einem andern Ort gekaufte selbst gesund scheinende Stück, so wie auch die einheimisch Kranken in den Nothstall gebracht, darin durch 20 Tage von eigenen Wärtern gepflegt, und erst nach Verlauf dieser Kontumazperiode und gehörig vollzogener Reinigung, unter das herrschaftliche oder Gemeindevieh gemengt werde.

Gubernial-Kundmachung vom 20. Hornung 1830. Gub. Zahl 5143.

34.

Die Zollbegünstigung für die Einfuhr der Siebenbürger Weine nach der Bukowina wird für erloschen erklärt.

Die k. k. allgemeine Hofkammer hat mit Dekret vom 5ten Februar d. J. Zahl 4031|163 entschieden, daß die Zollbegünstigung, welche den Siebenbürger Weinen bei ihrer Einfuhr für den Gebrauch der Bukowina in Folge früherer Bestimmungen zugekommen ist, vom 1ten November 1829 erloschen sey, folglich dieselben von diesem Tage angefangen, den für die ungarischen Weine mit dem h. Hofdekrete vom 3ten Oktober v. J. Zahl 39172|689 festgesetzten und mit dem Kreisschreiben vom 23ten Oktober v. J. Zahl 64070. zur allgemeinen Kenntniß gebrachten Einfuhrszoll und ständischen Entschädigungs-Aufschlag

Ad 3) Ludzie, maiacy iakakolwiek styczność z chorém bydlęciem, lub ich ściérwem, skórami i t. p. a nawet z ich gnoiem, iako są szczególniéy parobki i oprawcy, ani z innćm bydłem mieyscowém, ani z właścicielami tegoż nie powinni w żadnéy zostawać społeczności pierwéy, dopóki ciała, bielizny, odzieży a szczególniéy korzuchów nay-staranniéy nie wypierą i nie oczyszczą tak podczas kontumacyi, iako podczas trwania sameyże zarazy, równie i obcy w szczególności zaś wolarze i rzeźnicy od bydła mieyscowego w oddaleniu znaydować się powinni.

Na ostatek, ponieważ między licznemi przyczynami wzniecenia się zarazy bydlęcéy za mało uważanemi, dostrzeżono, niezważanie na przepis §. 30. drukowanéy instrukcyi z roku 1811, podług któréy każda gmina powinna mieć odosobnioną od budynków mieszkalnych, gościńców i pastwisk staynią dla bydła chorego we wszystkie potrzeby opatrzoną; wkłada się przeto ten główny obowiązek, aby na zaradzenie téy chybie nalégać i do tego doprowadzić, by każda sztuka bydła obcego z innego mieysca zakupionego, chociażby się zdrową zdawała, równie iak chore bydło mieyscowe w téy osobnéy stayni umieszczoną, tamże przez dni 20 od właściwych parobków pilnowana, i dopiéro po upłynieniu tego czasu kontumacyynego i należytém sczyszczeniu, między bydło pańskie lub gromadzkie puszczoną była.

Uwiadomienie gub. z dnia 20. Lutego 1830 do liczby gub. 5143.

34.

Względem zgaśnienia udzielonego dawnieyszémi przepisami ulżenia cła od win Siedmiogrodzkich dla użytku Bukowiny wprowadzanych.

C. k. powszechna Kamera nadworna dekretem z dnia 5. Lutego r. b. do liczby 4031|163 zawyrokowała: że ulżenie cła, które dla win Siedmiogrodzkich podczas ich wprowadzania na użytek Bukowiny w skutek dawnieyszych przepisów udzielonćm było, od dnia 1. Listopada 1829 zgasło; a zatém takowe począwszy od dnia rzeczonego opłacie cła wchodowego i nakładu wynagrodzenia stanowego dla win węgierskich wys. dekretem nadwornym z dnia 3. Października r. z. do liczby 39172|689 ustanowionych a okólnikiem z d. 23. Października r. z. do liczby 64070 powszechnie ogło-

mit zwei Gulden Conv. Münze vom Centner Sporco zu entrichten haben.

Was hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 20. Februar 1830. Gub. Zahl 10337.

35.

Von Verlassenschaften der Bukowinaer Juden darf weder eine Mortuartaxe, noch sonstige Abhandlungsgebühr abgenommen werden.

Die hohe Hofkammer hat mit Dekret vom 17ten Jäner l. J. Zahl 2227|162. erklärt, daß den bestehenden gesetzlichen Vorschriften gemäß, dem k. k. Bukowinaer Stadt- und Landrechte für die demselben obliegende Bestättigung der Verlassenschafts-Einantwortungs-Dekrete kein Anspruch auf einen solchen Taxbezug zusteht.

Wovon das Bukowinaer k. k. Kreisamt zu dem Ende verständiget wird, hievon die Verlautbarung im Kreise zu veranlassen.

Gubernial-Dekret vom 25. Hornung 1830. Gub. Zahl 9453.

36.

Venezianische Klassen - Lotterie wird als Staatsschuld erklärt, und zur Verloosung bestimmt.

Das venezianische Gubernium theilt mit die Kundmachung, ./. in Folge allerhöchster Entschliessung vom 12ten May 1829, wormit die für die venezianischen Provinzen am 24ten August 1802 eingeführte Klassenlotterie vom 25ten August 1802 angefangen für eine österreichische in die Verloosung fallende Staatsschuld erkläret wurde, zur allgemeinen Kundmachung.

Gubernial-Kundmachung vom 26. Februar 1830. Gub. Zahl 10952.

37.

Bestimmung der geistlichen Jurisdikzion über die bei Militär - Individuen sich aufhaltenden Anverwandten.

Im Nachhange der hierortigen Verordnung vom 29ten Juni 1822 Zahl 32416 wird den Kreisämtern der von der hohen

N. 1388/397 C. Demanio.

IMPERIALE REGIO GOVERNO DI VENEZIA.

NOTIFICAZIONE.

SUA MAESTA' colla clementissima Sovrana Risoluzione 12 maggio 1829 si é benignissimamente degnata di ordinare, che li crediti procedenti dalla Lotteria in classi aperta nelle Provincie Venete li 24 agosto 1802 pel ritiro della moneta erosa da 12 Carantani, e li capitali che sono stati investiti nell'imprestito aperto, a questo medesimo effetto, li 25 agosto 1802 sieno trattati come debito Austriaco dello Stato.

In conformita di cio SUA MAESTA' si e degnata di ordinare contemporaneamente che li suddetti crediti di capitali, come si e fatto pei capitali di egual categoria nelle altre Provincie Austriache, siano pareggiati colla emissione di obbligazioni dell' Aulica Camera Generale, fruttanti l' interesse del 4 per 100 in valuta di Vienna, carta monetata, che queste obbligazioni siano comprese nella estrazione; e che tanto gl'interessi arretrati, quanto quelli che scaderanno nell'avvenire debbano esser posti in corso secondo le determinazioni della Sovrana Patente 20 febbrajo 1811.

Per eseguire questa Sovrana Risoluzione viene quindi portato a conoscenza generale quanto segue in obbedienza anche agli ordini abbassati dall' Eccelsa I. R. Camera Aulica Generale coll' ossequiato suo Dispaccio 22 maggio 1829 N. 19873—2002.

I.

I creditori di questi que imprestiti ai quali sono state consegnate obbligazioni Camerali Venete per le vincite estratte nella Lotteria delle classi, o per le investite relative all'imprestito 25 agosto 1802 dovranno presentare alla I. R. Cassa Universale dei debiti dello Stato e Banco queste obbligazioni unitamente ai documenti che fossero ancor necessarj per comprovarne la proprieta, e verificatane la legittimita riceveranno invece le nuove obbligazioni dell' Aulica Camera per lo stesso importo, ed il pagamento in contante degl'interessi arretrati.

(Zur Sig. 5 Seite 70.)

II.

Dei biglietti di vincita estratti del suddetto imprestito di Lotto che non furono cambiati verso obbligazioni Camerali di Venezia, e sono rimasti quindi nelle mani dei creditori, verranno ammessi alla liquidazione, e cambiati verso obligazioni, soltanto quelli per i quali li proprietarj somministreranno la pruova che la originaria infirmazione affine di verificarne la realizzazione, ebbe luogo entro il termine perentorio di tre mesi dopo l' estrazione fissato dalla Notificazione 24 agosto 1802.

III.

L'interesse delle obbligazioni dell' Aulica Camera incominciera a decorrere dal 1.° gennajo 1806, dal qual giorno pure seguira la loro data.

Se però dei creditori credessero di avere un titolo anteriore alla suddetta epoca potranno presentarne le prove legali.

Venezia primo febbrajo 1830.

szonych, w ilości dwóch ZłR. od cetnara Sporko podlegać maią.

Co ninieyszém do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 20. Lutego 1830 do liczby gub. 10337.

35.

Od spadków po Żydach Bukowińskich, ani mortuarium, ani inna opłata pertraktacyyna pobierana być nie może.

Wysoka Kamera nadworna dekretem z dnia 17. Stycznia r. b. do liczby 2227|162 oświadczyła: że podług istnących przepisów, c. k. Sąd mieysko-szlachecki w Bukowinie, za powinne od niego potwierdzenie dekretu przyznania dziedzictwa, do poboru takowéy taxy prawa nie ma.

O czém c. k. Urząd cyrkułowy Bukowiński tym końcem zawiadamia się, by to w swoim cyrkule ogłosić rozporządził.

Dekret gub. z dnia 25. Lutego 1830 do liczby gub. 9453.

36.

Loteryia klassyczna w Wenecyi ogłasza się za dług Stanu i przeznacza się do wylosowania.

Rząd kraiowy Wenecki udziela dla powszechnego ogłoszenia uwiadomienie, .|· w skutek naywyższego postanowienia z dnia 12. Maia 1829 wydane, którém loteryia klassyczna dla prowincyy Weneckich na dniu 24. Sierpnia 1802 zaprowadzona, poczynaiąc od 25. Sierpnia 1802 za dług Stanu austryiacki wylosowaniu podpadaiący uznaną iest.

Uwiadomienie gub. z dnia 26. Lutego 1830 do liczby gub. 10952.

37.

Oznaczenie juryzdykcyi duchownéy nad krewnymi bawiącymi przy osobach woyskowych.

Dodatkowo do rozporządzenia tuteyszego z dnia 29. Czerwca 1822 do liczby 32416, w skutek dekretu wysokiéy Kan-

Hofkanzlei mit Dekret vom 19ten Jäner 1830 anhergelangte .|. Auszug aus dem Heurathsnormale der k. k. Armee vom Jahre 1812 nebst einer Entscheidung des k. k. Hofkriegsraths vom 10ten August 1826 in Betreff der geistlichen Jurisdiktion über die bei Militär-Individuen sich aufhaltenden Verwandten zur Darnachachtung in vorkommenden Fällen in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 19ten Jäner d. J. mitgetheilt.

Gubernial-Verordnung vom 2. May 1830. Gub. Zahl 8974.

.|.

Auszug

aus der Vorschrift über die Heurathen in der kaiserlichen königlichen Armee.

§. 2.

Wer die Heurathserlaubniß zu ertheilen hat:

A. Bey der Armee.

Die Heurathserlaubniß ertheilen:

I. Seine Majestät selbst:

a) der gesammten Generalität,
b) den General- und Flügel-Adjutanten, und
c) allen bei der Armee angestellten Obersten, nachdem sie vorher ihren Regimentsinhaber, die Obersten der Gränzregimenter aber den Gränzinspekteur, wenn diese Stelle besetzt ist, so wie die Obersten der zur Artillerie, und zum Ingenieurkorps gehörigen Truppen und Branchen, den betreffenden Direkteurs hievon die Anzeige erstattet, und ihre Zustimmung erhalten haben.

Das dießfällige Ansuchen muß von jedem Generalen, und den erwähnten Staabsoffizieren im ordentlichen Dienstwege durch den Hofkriegsrath an Seine Majestät gelangen.

II. Die General-Commanden in den Ländern, die Armee-General,- oder abgesonderten selbstständige Truppen-Corps-Commanden.

a) allen Staabs- und Oberoffiziers vom Oberstlieutenant abwärts, dann den Staabspartheyen derjenigen ihnen unterstehenden Regimenter, welche keinen Inhaber, Direkteur oder Inspekteur haben, oder wo die Stelle des Inhabers, Direktors oder Inspektors vacant ist, des Militärfuhrwesen-Corps mit Einschluß der Rechnungsadjunkten, Thierarzney-Institutes, Pontonniers-Bataillons,

celaryi nadworney z dnia 19. Stycznia r. t. udziela się Urzędóm cyrkułowym wyciąg z przepisu zaślubin w c. k. armii, z roku 1812 przez wysoką Kancelaryią nadworną dekretem z dnia 19. Stycznia 1830 tu, wraz z zawyrokowaniem c. k. nadworney Rady woienney z dnia 10. Sierpnia 1826 względem zwierzchnictwa duchownego nad krewnymi przy osobach woyskowych bawiącymi, nadeszłe.

Rozporządzenie gub. z dnia 2. Marca 1830 do liczby gub. 8974.

W y c i ą g

z przepisu o żenieniu się w c. k. woysku.

§. 2.

Kto pozwolenie do ożenienia się udziela?

A. W woysku.

Pozwolenie do ożenienia się udzielaią:

I. Sam Nayiaśnieyszy Pan:

a) wszystkim jenerałóm,

b) adjutantóm jeneralnym i skrzydłowym (jenerał- i fligeladjutantom),

c) wszystkim przy woysku pułkownikom za poprzedniém w tey mierze oświadczeniem się przed właścicielami pułkowymi; co do pułkowników pułków granicznych zaś, przed inspekcyią graniczną, ieżeli obsadzona iest, a co do pułkowników woyska i wydziałów artyleryi i korpusu inżynieryi, przed właściwymi dyrektorami i za uzyskaném od tychże przyzwoleniem.

Prośba w tey mierze od każdego jenerała i każdego z pomienionych oficerów sztabowych dochodzić ma Nayiaśnieyszego Pana w porządkowey drodze służby przez nadworną Radę woienną.

II. Komendy główne w prowincyiach, komendy woyska jeneralne albo oddzielnie samoistne korpusów:

a) wszystkim sztabowym i innym oficeróm od podpułkownika wstecz, niemnièy wydziałom sztabowym im podległych pułków, które nie maią właściciela, dyrektora lub inspektora, lub gdzie mieysce właściciela, dyrektora albo inspektora wakuie, takimże oficeróm korpusu zaprzęgów woyskowych z policzeniem do tego adjunktów rachunkowych, instytutu weterynaryi, bata-

obersten Schiffamtes mit seinen untergebenen Schiffämtern, Gränzkordons, der Jäger-Bataillons und resp. Divisionen, Garnisons, Bataillons, ungarischen Kronwache, Gränzregimentern und des Czaikisten-Bataillons, dann der Monturs-Oekonomie-Kommissionen mit Einschluß der Rechnungsadjunkten, und der Militär-Gestütts-Beschell- und Rimontirungs-Departements, wenn die Stellen der betreffenden Inspekteurs, in deren Befugniß solches eigentlich einschlägt, unbesetzt sind. Ferner der etwa im Kriege bestehenden leichten Bataillons, Freykorps und Sanitätskompagnien, der Packreserve, Fleischregie, Feldspitäler, wenn die dabei Angestellten nicht zu einem Regiment oder Korps gehören;

b) den Staabs- und Oberoffiziers von Obristlieutenant abwärts, welche bei dem Platzpersonale einer Festung oder als Kasernenverwalter, oder bei Garnisonsspitalern, Transportshäusern, bei Konskripzions- oder einem sonstigen Geschäfte in den Ländern angestellt, und zu keinem Regimente oder Korps gehörig sind;

c) dem bei denselben angestellten Generalauditorlieutenant, Staabs- und Garnisons-Auditor und feldärztlichen Personale;

d) allen pensionirten in- und außerhalb der Invalidenhäuser, so wie auch den mit Beibehaltung des Militärcharakters ausgetretenen Obersten und übrigen Staabs- und Oberoffiziers dann Staabspartheyen;

e) den Primaplanisten und der Mannschaft vom Wachtmeister abwärts, bei den Gestütts-Beschell- und Rimontirungs-Departement auf das Einrathen der Inspekteurs;

f) den Leuten vom Unteroffizier abwärts, und den mit ihnen gleichgehenden Primaplanisten aller Branchen, für welche bloß Halbinvaliden gewidmet sind, als z. B. Gränzkordons, Thierarzney-Institut, der Feldspitäler, Fleischregie, ungarische Kronwache, und so weiter;

g) den in Friedensstationen angestellten Staabsprofosen, Stockmeistern und Militär-Freymännern in der Gränze;

h) dem Verpflegsoberbäckermeister und dem übrigen Bäckerpersonale vom Unteroffizier abwärts;

i) den bei dem Platzpersonale angestellten Funktions-Korporalen;

k) den in den Kassernen als Hausmeister angestellten Militär-Individuen;

l) allen Invaliden, sie mögen in den Invalidenhäusern oder

lionów pontoniérskich, naywyższego Urzędu marynarki i podległych iemu aktuaryiuszów, kordonu granicznego, batalionów strzeleckich i właściwych dywizyy, garnizonów batalionów, węgierskiéy straży koronnéy, pułków granicznych i batalionu czaykistów, tudzież kommissyy ekonomii mundurowéy z policzeniem adjunktów rachunkowych, i wydziału stadniczego i remontów, ieżeli mieysca ich Inspektorów, do których takowe upoważnienie należy, obsadzonemi nie są. Wreście batalionów lekkich może pod czas woyny istnacych, iakoto ochotników, kompanii urzędników zdrowia, rezerwy juków, zarządu mięsa, szpitalów polnych, ieżeli umieszczeni przy tychże oficerowie do którego pułku lub korpusu nie należą;

b) sztabowym i innym oficerów od pułkownika wstecz, którzy przy komendzie placu w iakiéy twierdzy, albo iako zawiadowcy koszar lub przy szpitalach załogi, domach transportowych, przy konskrypcyi lub innych urzędach w prowincyi umieszczeni są, a do żadnego pułku, lub korpusu nie należą;

c) umieszczonemu przy tychże jeneralnemu audytorowi porucznikowi, audytorowi sztabowemu lub garnizonowemu, i lékarzóm polowym;

d) wszystkim pensyionowanym w domu i za domem inwalidóm znayduiącym się, równie iak i pułkownikóm i innym sztabowym i nadoficeróm, tudzież urzędnikóm sztabowym, którzy z zatrzymaniem charakteru woyskowego wystąpili;

e) prima-planistóm i żołniérzóm od wachtmistrza wstecz, przy wydziale stadniczym i remontowym za doradą inspektora;

f) żołniérzóm od podoficera wstecz i równaiącym się z tym prima-planistóm wszystkich wydziałów, dla których tylko pólinwalidzi przeznaczeni są, iak n. p. kordonu granicznego, instytutu weterynaryi, szpitalów polowych, zarządu mięsa, węgierskiéy straży koronnéy, i t. d.;

g) umieszczonym na stacyiach pokoiu profosom sztabowym, sztokmistrzóm i woyskowym wolnym osadnikóm na granicy;

h) magazynowym mistrzom piekarskim i ludzióm piekarnym od podoficera wstecz;

i) umieszczonym przy komendzie placu kapralóm służbowym;

k) woyskowym przy koszarach za burgrabiów pryiętym;

l) wszystkim inwalidom bądź w domach inwalidzkich, bądź

in der Patental-Verpflegung sich befinden, oder mit einer Reservations-Urkunde versehen seyn;

m) in den Militärgränzen allen Chargen, welche weder in den Stand eines Gränzregimentes, noch in die Kathegorie der Beamten gehören, und deren Wittwen nicht pensionsfähig sind.

III. Der General-Artillerie-Direktor

in so ferne derselbe sein Befugniß nicht den Inhabern oder den verschiedenen Kommandanten überläßt:

a) den Staabs- und Oberoffiziers, dann Staabspartheyen der Artillerie-Regimenter, des Bombardiers-Korps, des Feldzeugamtes, des Artillerie-Handlanger-Korps und der Garnisons-Artillerie;

b) dem gesammten Personale aller zur Artillerie gehörigen Branchen.

IV. Der General-Genie-Direktor:

a) den Staabs- und Oberoffiziers, dann Staabspartheyen des Genie, Mineurs- und Sapeurs-Korps;

b) den bei der Ingenieurs-Akademie angestellten Staabs- und Oberoffiziers des Ingenieur-Korps;

c) dem Fortifikazions-Rechnungsführer, und Rechnungsführers-Adjunkten, den Fortifikazionsfouriers, Schanzkorporalen, dann den bei dem Fortifikatorium eigends angestellten zur Militär-Jurisdikzion gehörigen Professionisten und andern Individuen.

V. Die Regiments-Inhaber:

a) den Staabsoffizieren vom Obristlieutenant abwärts, den Oberoffizieren, dann Staabspartheyen ihrer innehabenden Linien-Infanterie-, Kavallerie-, auch der Artillerie-Regimenter, wenn der Artillerie-Direktor ihnen die dießfällige Befugniß übertragen hat;

b) den Unteroffiziers und den mit denselben gleichgehenden Primaplanisten dieser Regimenter in dem Falle, daß sie den Kommandanten derselben die Befugniß hiezu nicht ausdrücklich verliehen haben.

VI. Der Oberdirektor der Militärkadeten-Akademie:

a) den Staabs- und Oberoffizieren, dann Staabspartheyen dieser Akademie, in so weit selbe im Stande eines Regiments oder Korps nicht geführet werden;

b) den daselbst angestellten Unteroffizieren nnd Dienern.

na utrzymaniu patentalném znayduiącym się, lub też maiącym patent z obwarowaniem;

m) woyskowości graniczney wszelkiey rangi, ani do stanu pułku granicznego, ani do kategorii urzędników nie należącey i których wdowy do pensyi kwalifikowane nie są.

III. Jenerał-Dyrektor Artyleryi

iak dalece upoważnienia swoiego, właścicielom pułków lub innym dowódzcóm nie poruczy:

a) oficeróm sztabowym i nadoficeróm, osobom sztabowym pułków artyleryi, korpusu bombardyierów, urzędu zbroiowni polowey, korpusu rękodzielników artyleryi i artyleryi załogowey;

b) wszystkim osobóm wszelkich wydziałów do artyleryi należących.

IV. Jenerał Dyrektor Inżynieryi:

a) sztabowym i innym oficeróm, tudzież osobóm sztabowym korpusu inżynierów, podkopników (minerów) i hawerzów (saperów);

b) umieszczonym przy akademii inżynierskiey sztabowym i innym oficeróm korpusu inżynierów;

c) rachmistrzowi fortyfikacyynemu i tegoż adiunktóm, furieróm fortyfiacyynym kapralóm szańcowym, niemniey umieszczonym właściwie przy wydziale fortyfikacyynym professyionistom i innym osobóm do iuryzdykcyi woyskowey należącym.

V. Właściciele pułków:

a) oficeróm sztabowym od podpułkownika wstecz; oficeróm, tudzież osobóm sztabowym tych pułków liniiowych piechoty, iazdy i artyleryi, których są właścicielami, ieżeli ich dyrektor artyleryi do tego upoważnił;

b) podoficeróm i będącym z nimi w równym stopniu prima-planistóm tych pułków, w razie, gdy dowodzcóm tychże wyraźnego na to upoważnienia nie udzieli.

VI. Naddyrektor akademii kadetów woyskowych:

a) sztabowym i innym oficeróm, tudzież osobóm sztabowym teyże akademii, iak dalece ci do stanu pułkowego lub korpusu nie są zapisani;

b) umieszczonym tamże podoficeróm i służebnym;

VII. Der General-Quartiermeister im Frieden und Kriege:

den Staabs- und Oberoffiziers des General-Quartiermeister-Staabs und des Pioniers-Korps vom Obristlieutenant abwärts;

im Kriege:

a) den bei der Armee angestellten General-Gewaltiger, Ober- und Unter-Staabsprofosen;
b) allen zum General-Quartiermeister-Staabe gehörigen Partheyen, als: den wirklichen und Vice-Staabs-Quartiermeistern, den Ober- und Unterwagen- und Wegmeistern Staabs-Fourirs u. s. w.

VIII. Die Kommandanten:

a) der Linien-Infanterie-, Kavallerie-, Artillerie-Regimenter nach Maßgabe der ihnen von den Regiments-Inhabern ertheilten Vollmacht;
b) der Bataillons- und Korps, welche keinen eigentlichen Inhaber haben, als: der Garnisons-Bataillons, des Mineurs-, Sappeurs-, Pontonieurs- und des Pioniers-Korps, der Jäger-Bataillons, des Fuhr- und Packwesens;
c) der Gränz-Regimenter;
d) der Montours-Oekonomie-Kommission, jedoch nach vorläufig erhaltener Befugniß des Montours-Inspekteurs;
e) der verschiedenen Branchen, als: bei dem obersten Schiff-Amt, bei dem Militär-Fuhrwesen, der Packreserve, endlich der Artillerie, der Feuergewehrfabrick, und dem Büchsenmacher Lehr-Institute, in so weit sie bei den zulezt genannten Branchen von dem General-Artillerie-Direktor ausdrücklich dazu bevollmächtigt worden sind:
a) allen Chargen vom Unteroffizier abwärts, und den mit denselben gleichgehenden Primaplanisten;
b) dem zu den angeführten Branchen gehörigen Handwerkspersonale vom Obermeister abwärts.

Bei den zusammengesetzten Grenadiers-Bataillons, kann der Kommandant desselben eine Heurathserlaubniß nicht anders, als mit Einwilligung des Regimentes, von welchem der Heurathswerber ist, ertheilen.

IX. Der Feldapotheken-Direktor:

den bei den Feldapotheken und der Medikamenten-Regie angestellten Laboranten.

VII. **Jenerał-kwatermistrz w pokoiu i woynie:**

sztabowym i innym oficerom jeneralnego sztabu kwatermistrzowskiego i korpusu podkopników, od podpułkownika wstecz.

We woynie:

a) umieszczonym przy woysku ieneralnym władzcóm, nad- i podprofosom sztabowym;

b) wszystkim osobóm do ieneralnego sztabu kwatermistrzowskiego należącym, iako to: rzeczywistym i wicekwatérmistrzóm sztabowym, nad- i podsteluistrzom i pisarzóm drogowym, sztabowym furierom i t. d.

VIII. **Dowódzcy**

a) piechoty liniiowéy, jazdy, pułków artyleryi w miare udzielonego im od właścicieli pułków pełnomocnictwa;

b) bataliionów i korpusów niemaiących swoich właścicieli, iako to: batalionów załogowych, korpusu podkopników (minerów), kopaczy (saperów), pontonierów i piionierów; batalionów strzeleckich, zaprzęgów i juków woyskowych;

c) pułków granicznych;

d) kommissyi ekonomii mundurowéy, wszakże po otrzymaném do tego uprzedniém pozwoleniem inspektora mundurów;

e) różnych wydziałów, iako to: przy naywyższym Urzędzie marynarki, zaprzęgach woyskowych, korpusu odwodowego juków, nakoniec artyleryi, ludwisarni i instytutu naukowego ruśnikarni, iak dalece przy pomienionych na ostatku wydziałach, od jenerała-dyrektora artyleryi do tego wyraźnie upoważnieni są:

a) wszystkim rangom od podoficera wstecz, i równego z tymi stopnia prima-planistom;

b) rzemieślnikóm do pomienionych wydziałów należącym od nadmaystrzego wstecz;

Przy bataliionach grenadyierów składanych, nie może dowódzca bataliionu pozwolenia na ożenienie się inaczéy dawać, iak za przyzwoleniem pułku, do którego proszący należy.

IX. **Dyrektor aptéki polowéy**

laborantom przy aptékach polowych i zarządzie lékarstw umieszczonym.

§. 3.

B. Bei der Polizeywache und den Landesdragonern.

Die bei der Polizeywache, und die als Landesdragoner bei den Kreisämtern angestellten Unteroffiziers, Primaplanisten und Gemeine, haben die Heurathserlaubniß bei den ihnen vorgesetzten Civilbehörden anzusuchen, welche solche gegen den von der Braut auszustellenden Renunziations-Revers auf alle Militärbenefizien, ertheilen können.

§. 4.

C. Bei den Garden und der Hofburgwache.

Die Heurathsbewilligungen für die bei den Garden Seiner Majestät befindlichen General-Staabs-und Oberoffiziers, dann Staabspartheyen hängen in jedem einzelnen Falle einzig und allein von der allerhöchsten Entschliessung Sr. Majestät selbst ab. Bei der Trabanten-Garde und der Hofburgwache hängt die Bewilligung der Heurathserlaubniß für die Unteroffiziers und Gemeine von dem Garde-Kapitaine unter den bestehenden Beobachtungen ab.

Verordnung

des k. k. Hofkriegsrathes an sämmtliche General-Commanden ddo. 10. August 1826. Litt. N. Nro. 2159.

Ueber die von einer der Behörden an den Hofkriegsrath gestellte Anfrage, ob auch Verwandte, welche sich fortwährend bei wirklichen Militär-Individuen als Haus- und Familiengenossen aufhalten, ohne als Gatten, Kinder oder Diener der Militär-Familie anzugehören, zugleich mit ihren Aufenthaltsgönnern der Militärgerichtsbarkeit beizuzählen seyen? ist vom Hofkriegsrathe die Belehrung erfolgt: daß solche Anverwandte, um so weniger dahin gezählet werden können, als nach dem bestehenden Militär-Jurisdiktions-Normale die Gränzen der Militär-Familien ausdrücklich nur auf Gatten, Kinder und Diener beschränkt werden, und in Fällen, wo positive Anordnungen sich bestimmt aussprechen, weder eine weitere Ausdehnung noch eine Beschränkung einer solchen Vorschrift Statt finden darf.

§. 3.

B. Co do straży policyinéy i dragonów cyrkułowych.

Pododficerowie, primaplaniści i szeregowi przy straży policyinéy, lub iako dragoni kraiowi przy Urzędach cyrkułowych umieszczeni, o pozwolenie żenienia się prosić maią u przełożonych nad nimi Instancyi cywilnych, które odebrawszy od narzeczonéy rewers zrzeczenia się wszelkich dobrodzieystw woyskowych, takowe pozwolenie dać mogą.

§. 4.

C. Co do gwardyi i straży.

Pozwolenie do żenienia się jeneralným sztabowym i innym oficerom przy gwardyi jego ces. król. Mości, tudzież osobom sztabu, w każdym poiedynczym razie, zależy iedynie od naywyższego rozstrzygnienia samego Nayiaśnieyszego Pana. Co do gwardyi trabantów i straży zamkowéy, pozwolenie to dla podoficerów i szeregowych, zależy od kapitana gwardyi pod zachowaniem istnących przepisów.

Rozporządzenie

c. k. nadwornéy Rady woiennéy do wszystkich głównych Komend z dnia 10. Sierpnia 1826 lit. N. Nr. 2159.

Na zapytanie przez iedną Instancyię do nadwornéy Rady woiennéy uczynione: czyli także krewni przy rzeczywistych woyskowych, iako domownicy i do rodziny należący, ciągle bawiący się, do rodziny woyskowego, iako żona, dzieci, lub sługi nie należący, wraz z dawcami przytułku pod jurysdykcyią woyskową liczone być maią? nadworna Rada woienna udzieliła takie obiaśnienie: iż krewni tego rodzaiu, tém mniéy do tego policzani być mogą, ile, że podług przepisów jurysdykcyi woyskowéy, granice rodziny woyskowego wyraźnie tylko na żonę, dzieci i sługi rozciągaią się; i w przypadkach, gdzie rozporządzenie stanowcze wyraźnie opiewaią, ani dalsze rozciągnienie onych, ani ograniczenie takiego przepisu mieysca miéć nie może.

38.

Der unbefugte Uebertritt über den Pestkordon, und das Herumschleichen an der Kordonslinie wird verpönt.

Da der aufgestellte Sanitätskordon lediglich den Zweck hat, das Einschleichen der Pestseuche zu verhüten, und nur der Uebertritt aus dem Auslande, die Gefahr der Ansteckung zur Folge haben kann, so kann auch nach dem 3ten und 4ten §. des Kreisschreibens vom 1ten März 1805 Zahl 8559. nur der unbefugte heimliche Uebertritt von der jenseitigen Gränze nach dem Inlande als ein Pestvergehen angesehen und behandelt werden. — Da jedoch der Uebertritt aus dem In= nach dem Auslande, ohne von dem hohen Landespräsidium oder nach Umständen vom Kreisamte ausgefertigten Passe Niemanden gestattet ist, zu dem ein Herumschleichen an einer Pestkordons-Linie um so weniger geduldet werden kann, so wird unter Einem auch das k. k. General=Commando angegangen, die Pest-Kordonsmannschaft anzuweisen, Niemanden auf dieser Linie zu dulden, somit die mit einem ordentlichen Passe zum Uebertritt ins Ausland versehenen Individuen an das Gränz-Zollamt zu verweisen, die damit aber nicht versehen seyn sollten, geradezu zurückzuweisen. — Wenn ein oder das andere Individuum aber der Weisung nicht sogleich Folge leisten, oder sich gar beikommen lassen sollte, demungeachtet den Uibertritt mit Gewalt oder List durchzusetzen, ihn fest zu nehmen, und an die nächste Civil=Ortsobrigkeit abzuliefern, die ihn unverweilt an das Kreisamt abzustellen hat, welche letzteren zugleich beauftragt werden, in ihren Kreisbezirken solches mit dem Beisatze allgemein kund zu machen, daß jedes dawider handelnde auf einem ähnlichen Versuche die Gränze unbefugt zu übertreten angehaltene Individuum, unnachsichtlich mit einem Arreste nach Umständen von 8 bis 14 Tagen, welcher bei einem wiederholten Versuche, oder besonders erschwerenden Umständen mit Fasten, bei der untern, vom Taglohne sich ernährenden Volksklasse auch mit körperlicher Züchtigung und Gemeindearbeit verschärften Arreste, und bei der letzteren auch glech in eine verhältnißmässige Anzahl Stockstreiche umgewandelt werden kann, unnachsichtlich geahndet werden wird.

Wornach sich die k. Kreisämter selbst genau zu benehmen, als auch unverweilt solches in den unterstehenden Kreisen zur allgemeinen Kenntniß zu bringen haben, damit sich Niemand mit der Unkenntniß dieser Anordnung entschuldigen könne.

Gubernial=Verordnung vom 2. März 1830. Gub. Zahl 11083.

38.

Kara na nieuprawnione przeyście kordonu od zapowietrzenia i na krążenie po nad liniią kordonu.

Gdy ustanowiony kordon zdrowia ma iedynie ten cel, aby zapobiédz wkradnieniu się zarazy morowéy, i tylko przeyście z zagranicy pociągnąć może za sobą niebezpieczeństwo zarażenia się; przeto podług §. 2. i 4. okólnika z dnia 1. Marca 1805 do liczby 8559 tylko niedozwzlone, skryte przeyście z nad granicy do kraiu, iako przekroczenie przepisów w zarazie morowéy uważane i traktowane być może. Gdy iednak przeyście z kraiu za granicę bez paszportów wysokiego Prezydium kraiowych Rządów, alboteż podług okoliczności c. k. Urzędu cyrkułowego, nikomu nie iest wolne, a nadto, krążenie po nad liniią kordonu tém mniéy cierpiane być może, przeto wzywa się oraz c. k. główną Komendą, aby woysku kordonu zdrowia zalecono było, nikogo na téy linii nie ciérpić, a zatém osoby porządnemi paszportami do przeyścia za granicę opatrzone, do granicznego Urzędu cłowego odkazać, którzyby takiemi opatrzeni nie byli, wzrącz na powrót cofnąć. Gdyby zaś ktokolwiek tego nie usłuchał, albotez wcale dopuścić się miał przeyścia gwałtownego lub podstępnego; takowego przytrzymać i naybliższéy Zwierzchności mieyscowéy cywilnéy oddać, która go bezwłocznie cyrkułowemu Urzędowi odstawić ma; a ten upoważniony iest wraz ogłosić to w swoich obwodach cyrkułowych z tym dokładem, iż każdy przeciwko temu działaiący, na podobném kuszeniu się niepozwolonego przekroczenia granicy dopadnięty, aresztem od 8 do 14 dni w miarę okoliczności bezwzględnie ukaranym będzie, który w razie powtórzonym, lub przy okolicznościach obciążaiących, postem, a co do klassy ludzi z dziennego zarobku utrzymuiących się, także chłostą cielesną i robotą publiczną, która nawet w stosowną liczbę plag zamienioną być może, obostrzonym być ma.

Podług tego ściśle zachować się maią c. k. Urzędy cyrkułowe i to w podległych sobie cyrkułach do powszechnéy wiadomości podać, by nikt niewiadomością tego rozporządzenia wymawiać się nie mógł.

Rozporządzenie gub. z dnia 2. Marca 1830 do liczby gub. 11083.

39.

Konkurs = Verfahren rücksichtlich des Predigertalentes der Konkurrenten um Lehrkanzeln der Religion an philosophischen Anstalten.

Seine Majestät haben durch a. h. Entschliessung vom 4ten Hornung d. J. zu befehlen geruhet, daß nebst dem vorgeschriebenen schriftlichen und mündlichen Konkurse für die Religionslehre an den philosophischen Lehranstalten, künftighin auch noch ein besonderer Beweis für das Predigertalent des Konkurrenten geliefert werden soll, daher dieser Konkurs in Zukunft auf folgende Art abzuhalten sey:

1) Am ersten Tage sind die drey Fragen nach den, für Konkurse allerhöchst vorgeschriebenen Bestimmungen, wie es bisher üblich war, zu beantworten.

2) Der mündliche Konkurs für den Lehrvortrag ist am folgenden Tage auf die gewöhnliche Weise abzuhalten.

3) Jeder Konkurrent hat eine wirklich von ihm vor dem Konkurse über ein beliebiges Thema nach Materie und Form für die akademische Jugend berechnete und ausgearbeitete Predigt mitzubringen, und dem betreffenden Ordinariate zu übergeben.

4) Diese Predigt hat derselbe bei dem betreffenden Konsistorium vor den gewählten Ordinariatscensoren, welche immer Männer vom Fache seyn sollen, und zu denen auch der Professor der Pastoral, wo er in loco ist, zu ziehen ist, vollständig, in einem grösseren Lokale frey am andern Tage nach der mündlichen Konkursprüfung vorzutragen.

5) Der gewöhnlichen Ordinariatscensur der gelösten Fragen, und des mündlichen Lehrvortrages ist dann auch diese Predigt nach ihrer Materie sowohl als auch nach ihrer Form, so wie besonders die Beschaffenheit des mündlichen Vortrags derselben anzufügen, und überhaupt wie die übrigen Konkursakten zu behandeln.

Von dieser a. h. Entschliessung, welche nicht nur allein für die Konkurse für öffentliche Lehranstalten, sondern auch für alle konkursartigen Prüfungen für bischöfliche Lehranstalten Geltung hat, werden die Konsistorien im Grunde herabgelangten h. Studienhofkommissionsdekrets vom 13ten v. M. Z. 765. zur genauen Darnachachtung mit dem Bedeuten in die Kenntniß gesetzt, in Zukunft bei Einlangung von Konkursakten aus der Religionslehre, und bei der eigenen Begutachtung auf diese a. h. vorgeschriebenen Erfordernisse Rücksicht zu nehmen.

Gubernial-Dekret vom 2. März 1830. Gub. Zahl 12596.

39.

Sposób odbywania konkursu dla okazania talentu kaznodzieyskiego ubiegaiąc się o katedrę nauki religiynéy przy instytucie filozoficznym.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższém postanowieniem z dnia 4. Lutego r. b. rozkazać raczył: iż oprócz przepisanego pisemnego i ustnego konkursu dla nauki religiynéy przy Instytucie filozoficznym, na przyszłość także osobny dowód co do talentu kaznodzieyskiego przez konkurenta okazany być ma; zatém konkurs ten na przyszłość tym sposobem odbywać się będzie:

1) Piérwszego dnia odpowiedziano być ma, iak dotąd zwyczaiem, na trzy pytania, podług przepisów dla konkursów w naywyższém mieyscu postanowionych.

2) Konkurs ustny z wymowy nauczycielskiéy, dnia następnego sposobem zwyczaynym odprawi się.

3) Każdy konkurent przynieść ma z sobą i właściwemu ordynaryiatowi oddać kazanie, przez siebie istotnie, ieszcze przed konkursem z dowolnego tematu wypracowane, co do materyi i formy, dla młodzieży akademicznéy stosowne.

4) Kazanie to nazaiutrz po konkursie ustnym wygłosić ma dokładnie w przyzwoitym konsystorzu i obszernieyszym lokalu przed wybranemi cenzorami ordynaryiatu, którzy w rzeczy biegłymi być powinni, i do których przyzwać należy professora pastoralnéy mieyscowego.

5) I to kazanie oddane być ma tak co do przedmiotu iak i kształtu, a szczególniéy co do ustnego wygłoszenia zwyczaynéy ordynaryiackiéy cenzurze pytań odpisanych i ustnéy wymowy nauczycielskiéy, z którém tak, iak z innemi aktami konkursowemi postąpić należy.

O tém naywyższém postanowieniu, które nie tylko dla konkursów we wszystkich publicznych instytutach naukowych, ale także dla wszystkich examinów konkursowych w instytutach naukowych biskupich służyć ma, zawiadamia się Konsystorze, na mocy odebranego dekretu wysokiéy nadwornéy Kommissyi naukowéy z dnia 13. z. m. do liczby 765, dla ścisłego zachowania z tym dokładem, aby na przyszłość przy posełaniu aktów konkursowych z nauki religyynéy i własnéy opinii, na te naywyższe przepisy uważać.

Dekret gub. z dnia 2. Marca 1830 do liczby gub. 12596.

40.

Behandlung der aus österreichischen Militärdiensten entlassenen Ausländer in Absicht auf die Staatsbürgerschaft.

Mit dem h. Hofkanzleidekrete vom 23ten Jäner 1830 Zahl 1728/144. ist anher bedeutet worden, daß Seine Majestät in Absicht auf die allerhöchst ihrer Entscheidung unterzogene Frage, wie ein aus den österreichischen Militärdiensten entlassener Ausländer rücksichtlich seiner Niederlassung im österr. Kaiserstaate zu behandeln sey? zu Folge a. h. Entschliessung vom 16ten Jänner 1830 Nachstehendes anzuordnen geruhet haben.

Jenen Ausländern, welche die vorgeschriebene Kapitulazionszeit in den österr. Militärdiensten vollstreckt haben, ist die Niederlassung in den österr. Staaten, wenn sie darum ansuchen, und gegen sie weder in Hinsicht der Moralität noch sonstiger Beziehung ein Anstand obwaltet, zu gestatten; auch kann ihnen die österreichische Staatsbürgerschaft, wenn sie darum bitten, und die erforderlichen Eigenschaften nachweisen, ertheilt werden. Werden derley Ausländer in der Folge erwerbsunfähig, so sind sie nach den bestehenden allgemeinen Versorgungsvorschriften zu behandeln. Hat aber ein solcher Ausländer der bereits in der Invalidenversorgung wirklich war, seinen Abschied genommen um in sein Vaterland zurückzukehren, von wo er aber zurückgewiesen wurde, was er bestimmt erweisen muß, so ist er wieder in die frühere Invalidenversorgung zu übernehmen. Wovon die k. Kreisämter zur Wissenschaft und künftigen Darnachachtung in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 3. März 1830. Gub. Zahl 8351.

41.

Evidenzhaltung der mit Wanderbüchern Abwesenden.

Im Anschlusse erhalten die k. Kreisämter ein Exemplar des h. hofkriegsräthlichen Reskripts vom 17ten Jäner d. J. Z. 111. K. welches im Einvernehmen mit der k. k. Hofkanzlei aus Anlaß der von einem Werbbezirkskommando geäußerten Besorgniß, daß durch die Wanderbücher, welche an die Stelle der bisher üblichen Kundschaften und Wanderpässe eingeführt worden sind, die Evidenzhaltung der Abwesenden beirret werden dürfte, ergangen ist, zur Wissenschaft und weiteren Verständigung der Konskriptionsobrigkeiten mit der Bemerkung, daß von

40.

Postępowanie z cudzoziemcami zes łużby woyska austryiackiego wyszłymi, co do obywatelstwa kraiu.

Dekretem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 23. Stycznia 1830 do liczby 1728/144 oznaymiono tu zostało: iż Nayiaśnieyszy Pan względem pytania naywyższemu rozpoznaniu swoiemu przełeżonego, iak z cudzoziemcem ze służby woyska austryiackiego wyszłym, co do osiedlenia się iego w monarchii austryiackiéy postępować? podług naywyższego postanowienia z dnia 16. Stycznia 1830, co następuie rozporządzić raczył:

Cudzoziemcóm, którzy przepisany czas kapitulacyi w c. k. woysku austryiackiém wysłużyli, osiedlenie się w państwach austryiackich, ieżeli o to proszą i ieżeli względem nich, ani co do ich moralności, anitež z innych względów nie zachodzi przeszkoda, dozwolone być ma; także i obywatelstwo kraju austryiackiego onym udzielone być może, ieżeli o to proszą i potrzebne własności wykażą. Jeżeli tacy cudzoziemcy następnie do zarobkowości niezdolnymi się okażą, natenczas podług powszechnych przepisów zaopatrzenia z nimi postępować należy. Jeżeli zaś taki cudzoziemiec, który iuż był rzeczywiście w instytucie zaopatrzenia Inwalidów i dymisyię swoią wziął dla powrócenia do oyczyzny, zkąd wszelako odprawiony został, co dowodnie okazać musi; natenczas znowu do instytutu zaopatrzenia Inwalidów przyiętym być ma.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe dla wiadomości i zachowania informuie się.

Rozporządzenie gub. z d. 3. Marca 1830 do liczby gub. 8351.

41.

Utrzymywanie w ewidencyi nieobecnych za książkami na wędrówkę.

W załączeniu otrzymuią c. k. Urzędy cyrkułowe exemplarz reskryptu nadwornéy Rady woiennéy z dnia 17. Stycznia r. b. do liczby gub. 111 w porozumieniu się z c. k. Kancelaryią nadworną, z powodu wynurzonéy obawy ze strony iednéy komendy werbowniczéy, iż przez książki na wędrówkę w mieyscu dotąd używanych kunszaftów i paszportów wędrowniczych, zaprowadzone, utrzymywanie w ewidencyi nieobecnych trudności podlegaćby mogło, wyszłego; a to dla swoiéy wiadomości dalszego zawiadomienia Zwierzchności

Seite des k. k. Generalmilitär-Kommando hiernach sämmtliche Werbbezirks-Kommanden zur Belehrung der konskribirenden Offiziere angewiesen worden sind.

Gubernial-Dekret vom 4. März 1830. Gub. Zahl 7404.

Hofkriegsräthliches Reskript ddo. 17ten Jäner 1830. K. Nro 111.

Es ist die Besorgniß geäußert worden, daß durch die Wanderbücher, welche an Platze der bisher üblichen Kundschaften und Wanderpässe nun eingeführt worden sind, die Evidenzhaltung der mit Wanderbücher Abwesenden beirret werden dürfte.

Die k. k. vereinte Hofkanzlei hat in der Rücksprache hierüber mit dem h. Hofkriegsrathe bei Hinweisung auf die Vorschriften über das Verfahren mit den Wanderbüchern Nachstehendes eröffnet: „Vor allen muß bemerkt werden, daß nur die Hülfsarbeiter bei Gewerben, folglich Handwerksgesellen und Jungen, technische Fabriksarbeiter u. d. gl., keineswegs aber Bauernjungen oder Taglöhner, die auf keine Profession arbeiten, zur Betheilung mit Wanderbüchern geeignet sind. Ferner vertreten die Wanderbücher die Stelle nicht nur der bisherigen Handwerkskundschaften, sondern auch jene der Pässe. Die Ertheilung eines Wanderbuchs allein berechtigt noch nicht zum Reisen, so wenig als früher die Kundschaft ohne einen Paß. Gedenkt ein solches Individuum sich von dem Orte des Aufenthaltes zu entfernen; so bedarf es hiezu von seiner Obrigkeit (und wenn es sich um Wanderung ins Ausland handelt) von der Landesstelle der ordnungsmässig erwirkten Reisebewilligung wie alle übrigen Klassen von Unterthanen, und es tritt daher bei Professionisten nur der Unterschied ein, daß statt eines eigenen Passes die Reisebewilligung und die Dauer ihrer Gültigkeit in das Wanderbuch eingetragen wird."

„Die Dauer der Abwesenheit ist daher in Fällen von Wanderungen blos in so lange gültig, als die im Wanderbuche von der ertheilenden Konskripzionsobrigkeit angemerkte Wanderzeit nicht abgelaufen ist."

„Nach Ablauf der Wanderzeit kommt der Besitzer eines Wanderbuches eben so wie jeder Besitzer eines Reisepasses dessen Dauerzeit verstrichen ist, als paßlos zu behandeln, und kann demnach auf Rechnung des apprehendirenden Dominiums mit Beobachtung der in dieser Beziehung bestehenden Vorschrif-

konskrypcyinych z tym dokładem, iż ze strony c. k. głównéy komendy woyskowéy, stosownie do tego wszystkie komendy werbownicze dla informowania oficerów spisuiących, zawiadomione zostały.

Dekret gub. z dnia 4. Marca 1830 do liczby gub. 7404.

·|·

Reskrypt nadwornéy Rady woiennéy z dnia 17go Stycznia 1830 K. Nr. 111.

Wzniecono obawę, iż przez książki na wędrówkę na mieysce dotąd używanych kunszaftów i wędrowniczych paszportów zaprowadzone, utrzymywanie w ewidencyi nieobecnych, pomyłkóm i trudnościom ulegaćby mogło.

C. k. połączona Kancelaryia nadworna zniosłszy się w téy mierze z wysoką nadworną Radą woienną, odwołuiąc się do przepisów o postępowaniu z książkami na wędrówkę zadeklarowała co następuie: „Przedewszystkiém namienić potrzeba, iż tylko pomocnicy przy professyiach, a zatém czeladnicy i chłopcy terminuiący u rzemieślników, robotnicy fabryk technicznych i tym podobni, bynaymniéy zaś chłopcy włościan lub wyrobnicy, którzy przy żadnéy professyi nie robią, do uzyskania tych książek uwłaściwieni są. Wreście książki na wędrówkę zastępuią mieysce nie tylko dotychczasowych kunszaftów rzemieślniczych, ale i takichże paszportów. Samo nadanie książki na wędrówkę, nie upewnia ieszcze do wędrowania, podobnie iak przedtém kunaszafty bez paszportów. Jeżeli indiwiduum takie zamyśla z mieysca pobytu swoiego oddalić się, natenczas potrzebuie go Zwierzchności swoiéy, (a ieżeli chce wędrować za granicą) od Rządu kraiowego pozwolenia w drodze przepisanéy uzyskanego, równie, iak wszystkie inne klassy poddanych; dla tego też u professyionistów ta tylko zachodzi różnica, iż zamiast właściwego paszportu, pozwolenie do wędrowania, i czas ważności iego, do książki na wędrówkę zapisany będą.“

„Nieobecność zatém w przypadkach wędrówki tylko na tak długo iest prawnie ważna, dopóki czas wędrowania w książce wędrówki przez udzielaiącą Zwierzchność konskrypcyyną zapisany, nie upłynie.“

„Po upłynieniu tego czasu, posiadacz książki na wędrówkę, tak iak każdy posiadacz paszportu, po upłynieniu czasu trwania paszportu iako bezpaszportowy uważany być ma, i może podług tego na rachunek Dominium, które go schwytało, z zachowaniem istnących w téy mierze przepi-

ten zum Militär gestellt werden. Es steht zwar in solchen Fällen den auf Wanderung befindlichen Partheien frey, sich um eine Verlängerung der ursprünglichen Reisebewilligung zu bewerben. Allein eine solche Verlängerung kann keineswegs (wie das Werbbezirkskommando vorauszusetzen scheint) von der Ortsbehörde, wo sich der Wanderer zufällig befindet, ertheilt, sondern sie muß ebenfalls so wie die ursprüngliche Bewilligung von der Konskripzionsobrigkeit des Bewerbers erwirkt werden. Nur zur Erleichterung der Partheien ist die Einleitung getroffen worden, daß sich diese unmittelbar mit ihrem Begehren an die Localbehörden ihres zeitweiligen Aufenthaltes wenden können, welche letzteren sodann bei den Konskripzionsobrigkeiten der Bewerber um die nachgesuchte Verlängerung einzuschreiten und Falls selbe erfolgt, die ertheilte Verlängerung in das Wanderbuch des Bittstellers im Namen der kompetenten Konskripzions-Obrigkeit einzutragen haben. Aus dem Gesagten ergiebt sich, daß bei Befolgung dieser Vorschriften die Konskripzionsobrigkeiten sich bei denen mit Wanderbüchern Abwesenden nicht minder, wie bei den mit eigenen Reisepässen Betheilten in der Evidenz ihrer Aufenthaltsorte befinden, und selbe mittelst der Localbehörden zu reklamiren in der Lage sind, wenn anders der Besitzer des Wanderbuches nicht gefliessentlich von der ihm ertheilten Bewilligung in Absicht auf Zeit und Ort seines Aufenthaltes abweicht, welche Fälle jedoch nicht erst durch die Einführung der Wanderbücher erleichtert und vervielfältigt wurden, da dergleichen Uibertretungen der Paß-Vorschriften eben so gut bei der früheren Ertheilung von Reisepässen Statt finden konnten, und wirklich gefunden haben. Das General-Kommando wird in Verfolg des Reskriptes vom 9ten September v. J. K. 2687. von dieser Aeußerung der k. k. vereinten Hofkanzlei mit dem Auftrage in die Kenntniß gesetzt, die betreffenden unterstehenden Behörden hievon zur Wissenschaft und zur Nachachtung in so ferne ein und das andere ihren Wirkungskreis betrifft, zu verständigen.

42.

Dem Kreissanitätspersonale gebühren in Fällen des 528. §. I. Theils und 446. §. II. Theils des Strafgetzbuches, Diäten.

Den k. k. Kreisämtern wurde unterm 22ten Jäner 1819 Z. 2492. vermöge des h. Hofkanzleidekrets vom 24ten Dezember 1818 Zahl 29062. eröffnet, es sey im Einverständnisse mit

sów, do woyska być oddanym. Wolno wprawdzie w takim razie osobom na wędrówce bawiącym starać się o przedłużenie pierwiastkowego pozwolenia; atoli takowe przedłużenie udzielać nie może bynaymniéy (iak to komenda werbownicza dopuszczać zdaie się), Zwierzchność mieysca, gdzie wędrowni przypadkowo znayduią się; ale takowe wyiednane być musi równie, iak pierwiastkowe pozwolenie od Zwierzchności konskrypcyynéy proszącego. Rozporządzono tylko dla ulgi strón, iż z żądaniem swoiém bezpośrednio do Zwierzchności mieyscowéy ich czasowego mieysca pobytu udać się mogą, która o proszone przedłużenie do Zwierzchności konskrypcyynéy proszącego wstawić się, i gdy nastąpi, takowego udzielenie do książki wędrowniczéy proszącego, w imieniu właściwéy Zwierzchności konskrypcyynéy, zapisać ma. Z tego, co się rzekło, wypływa, iż przestrzegaiąc tych przepisów Zwierzchności konskrypcyyne z nieobecnymi za książkami wędrowniczemi, co do ich mieysca pobytu równie w ewidencyi zostawać mogą, co i z maiącymi właściwe paszporta i że ich przez Zwierzchności mieyscowe reklamować są w stanie, ieżeli posiadacz książki wędrowniczéy od udzielonego sobie pozwolenia co do czasu i mieysca umyślnie nie zbacza; któreto przypadki nie dopiéro przez zaprowadzenie wędrowniczych książek ułatwione i pomnożone zostały, gdyż podobne wykroczenia przeciwko przepisóm paszportowym, równie za czasów udzielania dawnieyszych paszporów wydarzać się mogły, iako się też w istocie wydarzały. Główna komenda w dalszym ciągu reskryptu z dnia 9. Września r. z. do. l. 2687 zawiadamia się o tém wyiaśnieniu rzeczy przez c. k. połączoną Kancelaryią nadworną, z tym zaleceniem, aby o tém podległe Instancyie, których się to tyczy, dla wiadomości i zachowania, iak dalece iedno lub drugie do zakresu ich działalności należyć będzie, zainformowała."

42.

Urzędnikóm zdrowia cyrkułowym w przypadkach §. 528. części I. i §. 446 części II. ustawy karnéy oznaczonych, należą dyurny.

C. k. Urzędóm cyrkułowym na mocy dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 24. Grudnia 1818 do liczby 29002 oznaymiono pod dniem 22. Stycznia 1819 do liczby

der k. k. Hofkommission in Justizgesetzsachen festzusetzen befunden worden, daß dem Kreissanitätspersonale in den Fällen des §. 528. des I. Theils und des §. 446 des II. Theils des Strafgesetzbuches, die Diäten von Amtswegen gebühren, weil dasselbe nach den allgemeinen Ausdrücken dieser §§. nebst der Fuhr auch die Kost anzusprechen hat, die ausgemessenen Diäten aber den Auslagen für eine anständige Kost angemessen sind. Da nun nach dem Wortlaute des Gesetzes, und zwar im ersten Falle laut §. 534 des I. Theils das Kriminalgericht eigentlich der Kriminalfond, im zweiten Falle laut §. 449 des II. Theils die untersuchende politische Obrigkeit diese Gebühren gegen Erhebung an der sachfälligen Parthey, in so ferne diese zu dem Ersatz der Kosten verfällt und ihr Lebensunterhalt dadurch nicht geschmälert wird, zu tragen hat; so ist bei Einsendung der Reisepartikularien von Aerzten, Wundärzten oder Hebammen, welche entweder nach dem §. 528. des I. Theils oder 446. des II. Theils des Strafgesetzbuches zu Untersuchungen außer ihrem Wohnorte beordert worden sind, genau und bestimmt zu bemerken, ob die weitere Untersuchung des vorgekommenen Falles sammt dem ärztlichen Befundscheine in die Amtswirksamkeit des betreffenden k. Strafgerichts, oder in jene der politischen Ortsobrigkeit gehöre. Im erstern Falle muß das betreffende k. Strafgericht, an welches die Verhandlung überging, nahmhaft gemacht werden, damit von demselben die Auskunft eingeholt werden könne, wer die aufgerechneten Obductionskosten zu ersetzen haben wird? Im zweiten Falle ist zu berücksichtigen, ob

a) durch die nach den §§. 276. und 282. des Gesetzbuches über schwere Polizeyübertrettungen zur Gerichtsbarkeit berufene Ortsobrigkeit die Untersuchung selbst gepflogen habe, oder ob diese

b) blos wegen Mangel eines eigenen Polizeygerichtes, durch einen delegirten Magistrat, oder benachbarte Ortsobrigkeit gepflogen worden sey, oder ob endlich

c) eine der, in den §§. 283., 284. und 286. des Gesetzbuches über schwere Polizeyübertretungen ausgesprochenen Ausnahmen eintritt, welche die Ortsobrigkeit von der Gerichtsbarkeit ausschließt.

Da nach dem §. 449. des II. Theils des St. G. Buches sämmtliche in den §§. 445., 446., 447., 448. bezeichneten Kosten von der untersuchenden politischen Obrigkeit bezahlt werden sollen, so versteht es sich von selbst, daß die liquid befundenen Reise- und Zehrungskosten des betreffenden Arztes in den ad a) und b) bezeichneten Fällen von der Ortsobrigkeit, der gesetzlich die Gerichtsbarkeit zustand, und welche daher bei Vorlegung

2492, iż załącznie z c. k. nadworną Kommissyią w rzeczach sądowniczego prawodawstwa postanowiono zostało, że Urzędnikóm zdrowia cyrkułowym, w przypadkach §. 528 części I. i §. 446 części II. ustawy karnéy, dyurny ex officio należą; ponieważ ciż podług ogólnych wyrazów tychże §§fów oprócz podwody, maią także prawo żądać utrzymania a dyurny wymierzone, do wydatków na przyzwoite żywienie się, zastosowane są. Gdy zatém podług brzmienia ustawy a mianowicie w piérwszym przypadku podług §. 534 części I. ustawy karnéy, właściwie fundusz kryminalny, w drugim razie podług §. 449. części II. śledząca Zwierzchność polityczna, należytości te z prawem poszukiwania na stronie w sprawie upadléy, iak dalece takowa do zwrócenia kosztów skazana i przezto utrzymanie iéy życia uszczerbku nie dozna, ponosić ma; przeto przy posełaniu rachunków podróżnych od lékarzy, chyrurgów lub akuszerek, którzy albo podług §. 528. części I. albo §. 446 części II. ustawy karnéy, do śledztw po za mieysce mieskania swoiego, przekazani są, dokładnie i stanowczo wyrazić się ma, czyli dalsze śledztwo zaszłego przypadku, z lekarskiém visum et repertum, do zakresu działalności właściwego k. Sądu karnego, albo też do Zwierzchności politycznéy należy. W piérwszym przypadku właściwy Sąd karny, do którego akta przesłane zostały, wymieniony być ma, aby od tegoż dowiedzieć się można, kto narachowane koszta obdukcyi zwrócić obowiazanym będzie. W drugim przypadku należy mieć wzgląd na to:

a) Czyli sama Zwierzchność mieyscowa podług §§. 276 i 282 ustawy o cięźkich przestępstwach policyynych do sądowniczenia powołana, śledztwo przedsiębrała, albo-też

b) iedynie dla braku własnego sędziego policyynego przez delegowany Magistrat, lub sąsiednią Zwierzchność mieyscową śledztwo przedsięwzięte zostało, albotéż nakoniec

c) zaszedł ieden z wyiątków obiętych §§. 283, 284, i 286 Ustawy o cięźkich przestępstwach policyynych, Zwierzchność mieyscową od sądowniczenia wyłączaiący.

Gdy podług §. 449 części II. Ustawy karnéy wszystkie koszta §§. 445, 446, 447 i 448 oznaczone, przez Zwierzchność śledczą mieyscową zapłacone być powinny, przeto rozumi się samo przez się, iż koszta podróży i utrzymania lékarza, należnemi uznane, w prypadkach ad a) i b) oznaczonych, przez mieyscową Zwierzchność, do któréy sądownictwo prawnie należało, którą zatém przy każdém

solcher Reiseberechnungen immer anzuzeigen ist, der k. Kreis-kasse, welche diese Kosten aus dem Kammeralfonde vorschuß-weise leistet, zurückersetzen muß; in dem ad c) bemerkten Falle hingegen, wo das Kreisamt, oder eine dessen Stelle vertrettende, durch dieses hiezu delegirte Ortsobrigkeit die Verhandlung pflegt, aus dem Kammeralfonde angewiesen werden müssen, und da nach dem bezogenen §. 449. der untersuchenden politischen Obrigkeit das Recht zusteht, von der sachfälligen Parthei den Ersatz zu fordern, so ist solche im Falle ad c) wo der Kammeralfond die Kosten tragt, zu Gunsten dieses Fondes zu deren Ersatz zu verhalten.

Um nun hinsichtlich der Ersatzleistung der noch sonstigen Obductionskosten einen bestimmten Maßstab festzusetzen, hat man Folgendes zur unabweichlichen Norm zu beschliessen befunden, und zwar: daß wenn Jemand durch das Militar mißhandelt wird, und diese Mißhandlung eine langwierige Krankheit oder gar den Tod zur Folge hat, und in solchen Fällen die ärztliche Untersuchung vor sich gehen muß, so sind derlei ärztliche Untersuchungskosten wie bisher um so mehr von dem Kammeralfonde ohne Erholung an der sachfälligen Parthei zu tragen, weil hier nicht das Strafgericht oder die politische Ortsobrigkeit, sondern das Militärgericht gegen den Soldaten die Untersuchung über die begangene That vornehmen muß, der gemeine Soldat für die begangenen Exzessen ohnehin bestraft wird, und von demselben wegen seiner gewöhnlichen Mittellosigkeit die dießfälligen Kosten ohnehin nicht hereingebracht werden können. Hierunter werden auch die Kosten, wegen Behandlung oder Obduzirung eines Schwärzers oder Kordonsübertreters in soweit verstanden, als derselbe kein eigenes Vermögen hat, oder er ganz unbekannt ist. Geschieht aber die Leichenbeschau an einem, durch einen Sturz vom Baume oder sonst einem andern Gegenstande oder durch den Bliz Getroffenen, an einem Erfrorenen, Ertrunckenen, durch Schlag Gerührten, durch Feuersbrunst Beschädigten oder Umgekommenen, Erstickten, oder sonst wie immer durch Zufall ohne Schuld eines Dritten ums Leben gekommenen Menschen, so hat die Obductionskosten, wo die ärztliche Untersuchung das Resultat liefert, daß der Verstorbene eines natürlichen, oder wie es bei Unglücksfallen geschieht, zwar gewaltsamen aber zufälligen Todes gestorben ist, nicht das Aerar, sondern die betreffende die Ortspolizey handhabende Obrigkeit wie bisher auch weiter zu tragen, ohne jedoch die geringste Erholung an die Verlassenschaft des Verschiedenen hiefür anzusprechen. Nach den §§. 90., 91., 286 des II. Theils des St. G. Buches ist der Ortsobrigkeit gestattet, mit Rücksicht auf den §. 451. des II.

przełożeniu rachunków podróżnych, zawsze wytknąć należy k. Kassie cyrkułowéy, która koszta te z funduszu kameralnego zaliczała, zwrócić powinna; w przypadku zaś ad c) określonym, gdzie Urząd cyrkułowy, albotéż przez tenże delegowana, iego mieysce zastępuiąca Zwierzchność mieyscowa, śledztwo przedsiębierze, z funduszu kameralnego zaznaczone być muszą; a gdy podług powołanego §. 449. Zwierzchności śledczéy mieyscowéy służy prawo żądać wynagrodzenia od strony w sprawie upadłéy, przeto taż w przypadku ad c) gdzie fundusz kameralny koszta ponosi, na rzecz tego funduszu do wynagrodzenia onych, zobowiązaną być ma.

Aby więc co do wynagrodzenia innych kosztów obdukcyi pewny wymiar oznaczyć, następuiące przepisy za nienaruszone prawidło ustanowione zostały, a mianowicie: iż ieżeli kto przez woyskowość na ciele pokrzywdzonym zostaie i to pokrzywdzenie albo długą chorobę, albotéż wcale śmierć za sobą pociągnie i w takich przypadkach rospoznanie lekarza zayść musi, podobne koszta lekarskiego śledztwa, tak, iak dotąd z funduszu kameralnego bez poszukiwania takowych na stronie w sprawie upadłéy tém bardziéy zastąpione być muszą, ponieważ tu nie Sąd karny, albo Zwierzchność mieyscowa polityczna, ale Sąd woyskowy śledztwo przeciw żołniérzowi o popełniony występek przedsiębrać ma, żołniérz szeregowy za popełnione bezprawie oprócz tego ukaranym będzie, a koszta z tego względu wynikłe, dla zwyczaynéy niemożności od tegoż odzyskane być nie mogą. Pod temi rozumieią się także koszta kuracyi albo obdukcyi przemytnika kordon przekraczaiącego, ieżeli tenże nie ma własnego maiątku lub wcale iest niewiadomym. Jeżeli zaś ogląd przedsięwzięty iest na człowieku, który spadł z drzewa, lub iakiéy wysokości, albotéż od piorunu rażonym został, albo umarzł, utopił się, apoplexyią tknięty, przez pożar uszkodzony, albotéż zabił, udusił się, lub też innym iakim przypadkiem bez winy trzeciego życie postradł; koszta obdukcyi, ieżeli rozpoznanie lekarskie wkazuie rezultat, iż zmarły padł śmiercią naturalną, lub iak się to w nieszczęśliwych przypadkach zdarza, gwałtowną wprawdzie, ale tylko przypadkową iuż nie Skarb, ale przyzwoita Zwierzchność, policyią mieyscową zawiaduiąca, tak, iak dotąd i nadal ponosić ma, nie maiąc prawa bynaymniéy poszukiwać wydatków tych na spuściźnie zmarłego. Podług §§. 90, 91, 286, części II. Ustawy karnéy dozwolono Zwierzchności mieyscowéy z uwagą na §. 451 części

Theils des St. G. Buches, sich an der Verlassenschaft des Selbstmörders zu erholen.

Hiernach haben sich die k. Kreisämter genau zu benehmen und die zu derlei Untersuchungen delegirten Aerzte oder Wundärzte zur genauen Verfassung der Befundscheine nach der mit der Verordnung vom 16ten Juni 1815 Zahl 21256. für dieselben ertheilten gedruckten Instruktion, und dem gedruckten Kreisschreiben vom 27ten März 1827 Zahl 14611. anzuweisen und eine Abschrift des Befundscheines jederzeit dem Reiseparticulare anzuschliessen.

Gubernial-Verordnung vom 4. März 1830. Gub. Zahl 11053.

43.

Stellung reklamirter oder ediktaliter zitirter militärpflichtiger Individuen auf Rechnung ihrer eigenen Obrigkeit.

Es ist aus der Natur der Sache, so wie aus den bereits bestehenden Vorschriften bekannt, daß selbst paßlose oder mit ungiltigen, oder erloschenen Pässen versehene Individuen in dem Falle nicht auf Rechnung des ergreifenden Dominiums, sondern auf jene ihrer wirklichen Obrigkeit zum Militär gestellt werden können, wenn letztere sie vor der laufenden Rekrutirung reklamiret hat.

Seine Majestät haben nun mit a. h. Resolution vom 29ten Jäner d. J. neuerlich zu verordnen befunden, daß ein von seinem Dominium reklamirtes oder ediktaliter zitirtes Individuum nicht auf Rechnung eines andern Dominiums gestellt werden kann.

Welche allerhöchste Weisung in Folge hohen Hofkanzleidekretes vom 4ten Februar d. J. Zahl 2610/222. öffentlich kund gemacht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 5. März 1830. Gub. Zahl 11588.

44.

Weglassung des sogenannten Reservatpunktes in Rechnungsabsolutorien der öffentlichen Behörden, und Wirkung dieser Absolutorien oder Erledigungen; in vim absolutorii auf die Rechnungsleger.

Seine k. k. Majestät haben zufolge Dekretes der allgemeinen

II. Ustawy karnéy kosztów tych poszukiwać na spuściznie samobóycy.

Podług tego zachować się maią c. k. Urzędy cyrkułowe i delegowanych do podobnych śledztw lekarzy lub chyrurgów dla dokładnego wydania wizorepertów, podług drukowanéy instrukcyi, owym rozporządzeniem z dnia 16. Czerwca 1815 do liczby 21256 udzielonéy, i drukowanego okólnika z dnia 27. Marca 1827 do liczby 14611, o tém zawiadomić, oraz kopią Visum repertum każdą razą do rachunków podróżnych załączyć.

Rozporządzenie gub. 4. Marca 1830 do liczby gub. 11053.

43.

Stawienie reklamowanych, albo edyktalnie cytowanych, do służby woyskowéy obowiązanych indywiduów, na rachunek ich własnych Zwierzchności.

Z natury rzeczy, równie iak z istnących iuż przepisów wiadomo, że nawet bez paszportów, albo nieważnemi lub wyszłemi paszportami opatrzone osoby w tym przypadku, nie na rachunek tego Dominium, które onych schwyta, lecz na rachunek ich rzeczywistéy Zwierzchności do woyska stawione być mogą, ieżeli takowa onychże przed będącą w ciągu rekrutacyą reklamowała.

Nayiaśnieyszy Pan raczył zatém naywyższą uchwałą z dnia 29. Stycznia r. b. na nowo rozporządzić, że osoba przez swoie Dominium reklamowana, lub edyktalnie cytowana, na rachunek innego Dominium stawioną być nie może.

Który to naywyższy przepis w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 4. Lutego r. b. do liczby 2610|222 publicznie ogłasza się.

Uwiadomienie gub. z dnia 5. Marca 1830. do liczby gub. 11588.

44.

Opuszczenie tak zwanego punktu rezerwacyynego w absolutoryiach rachunkowych przez publiczne Urzędy wydawanych i skutek tych absolutoriów, czyli rezolucyy w moc absolutorium wydawanych dla zdawcy rachunków.

Jego c. k. Mość raczył podług dekretu wysokiéy Kamery

Hofkammer vom 10ten v. M. Zahl 1505. unterm 26ten Jäner l. J. allergnädigst zu beschliessen geruht, daß der bis jetzt üblich gewesene sogenannte Reservatpunkt in den Rechnungsabsolutorien der öffentlichen Behörden von nun an wegzulassen sey.

Um jedoch alle diejenigen, welche an öffentlichen Behörden über öffentliche Gelder und Geschäfte Rechnung zu legen verpflichtet sind, über die Wirkung zu belehren, welche mit den ihnen zu ertheilenden Absolutorien oder Erledigungen in vim absolutorii verbunden sind, haben Seine Majestät zugleich befohlen, daß die in den österreichischen Staaten wegen der Vormundschafts-Rechnungen bestehenden gesetzlichen Vorschriften auch auf ihre Rechnungen Anwendung zu finden haben, daher wenn in der Rechnung etwas vergessen wird, oder was immer für ein Verstoß unterlaufen ist, solches auch, wenn es nach ertheiltem Absolutorium oder nach ertheilter Rechnungserledigung entdeckt wird, weder dem Rechnungsleger, noch dem öffentlichen Fonde zum Nachtheile gereichen können, so wie auch der Rechnungsleger durch diese Urkunde von der Verbindlichkeit, aus einer später entdeckten arglistigen Handlung nicht losgezählt werde.

Uebrigens haben Seine k. k. Majestät gleichfalls zu bestimmen geruhet, daß die gegenwärtige Kundmachung auf die nach den bestehenden Einrichtungen des Militärs üblichen periodischen Personal- und Finalabrechnungen rechnungsführender Körper selbst mit ihren Partheyen, welche nur unter dem Vorbehalte der etwa noch nachfolgenden Hofkriegsbuchhaltungs-Vorschreibungen und Bemänglungen ausgefertigt werden, keine Beziehung habe.

Diese a. h. Entschliessung wird hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 9. März 1830 Gub. Zahl 12119.

45.

Aus der Kontumaz darf nach überstandener Reinigungszeit kein Erkrankter entlassen werden.

Nach einer Eröffnung des k. k. Hofkriegsraths vom 11ten d. M. haben Seine Majestät aus Anlaß eines spezifischen Falles, wo ein Kontumazist, der mit Abweichen aus der Kontumaz entlassen worden war, wenige Tage darauf an der blutigen Ruhr verstarb, sich vermöge a. h. Handschreibens vom 7ten d. M. bewogen gefunden, anzuordnen, daß Niemand

nadworney z dnia 10. z. m. do liczby 1505 pod dniem 26. Stycznia r. b. nayłaskawiey postanowić: iż używany dotąd w absolutoryiach rachunkowych przez publiczne instancyie wydawanych, tak zwany punkt rezerwacyyny, odtąd opuszczany być ma.

Aby zaś tych wszystkich, co z publicznego grosza i urzędowania przed publicznemi Instancyiami rachunek zdawać maią, o skutku z absolutaryiami albo rezolucyiami onym in vim absolutorii wydawanemi, połączoném, obiaśnić; Jego c. k. Mość rozporządził, iż istnieiące w Państwach przepisy dla rachunków opiekuńskich, także i do rachunków urzędniczych zastosowane być maią; ieżeliby zatém w rachunkach co zapomniano, lub iakakolwiek zaszła pomyłka, ta gdyby nawet po wydaném absolutorium lub rezolucyi w moc absolutorium, odkrytą została, ani zdawcy rachunków, ani publicznemu funduszowi szkodzić nie może, tak, iak też zdawca rachunków temi dokumentami od odpowiedzialności za odkryty w późnieyszym czasie podstęp, uwolnionym nie iest.

Wreście jego c. k. Mość podobnież postanowić raczył, iż ninieysze obwieszczenie do obrachunków periodycznych, osobistych i ostatecznych korporacyy rachunki prowadzących, i ich dotyczących się stron, podług istnącego woyskowości urządzenia zwyczaynych, które tylko pod zastrzeżeniem nastąpić ieszcze mogących sprostowań i cenzury, ze strony nadworney Izby rachunkowey woienney wydawane bywaią, bynaymniey nie ściąga się.

To naywyższe rozporządzenie podaie się niniejszém do powszechney wiadomości.

Uwiadomienie gub. z dnia 9. Marca 1830 do liczby gub. 12119.

45.

Ten, co w kontumacyi pod odbyciu czasu czyszczenia zachorował, wypuszczonym być nie może.

Podług oznaymienia c. k. nadworney Rady woienney z dnia 11. b. m. raczył Nayiaśnieyszy Pan z powodu szczególnego przypadku, gdzie zostaiący w kontumacyi maiac biegunkę z kontumacyi wypuszczonym został i w kilka dni na krwawą biegunkę umarł, uznać w tém powód, mocą naywyższego listu własnoręcznego z dnia 7. b. m. do rozkazania, by nikt po

nach überstandener Reinigungszeit als Erkrankter, besonders bei ungünstiger Witterung aus der Kontumaz entlassen werde.

Gubernial-Erledigung vom 9. März 1830. Gub. Zahl 14148.

46.

Aufstellung der Briefsammlungskästen bei Postämtern und Behandlung der unabgesendet liegen gebliebenen, so wie der im Orte der Abgabe nicht bestellt werden könnenden Briefe.

Die hohe k. k. allgemeine Hofkammer hat nach genauer Würdigung aller, für und wider die Beibehaltung der Briefsammlungskästen bei den Postämtern sprechenden Gründe, jene für die Beibehaltung weit überwiegender, zugleich aber, um einzelne Unzukömmlichkeiten zu beseitigen, und die Korrespondenten zur baldigen Kenntniß der unabgesendet oder unangebracht liegen gebliebenen Briefe zu bringen, mit Dekret vom 18ten v. M. Zahl 1489/66. folgende Bestimmungen mittelst der k. k. obersten Hofpostverwaltung in Ausführung zu bringen befunden:

1) Ist über jeden Briefsamlungskasten eine Ankündigung in der Landessprache, entweder gedruckt mit grösseren Buchstaben, oder mit lesbarer Frakturschrift anzubringen; des Inhalts „In diesen Briefssammlungskasten dürfen bloß Briefe eingelegt werden, welche bei der Aufgabe, der Zahlung der Postgebühr, nicht unterliegen."

„Jene Briefe, welche bei der Aufgabe der Zahlung der Postgebühr (Frankirung) unterliegen, namentlich, alle Briefe in fremde Staaten, und an inländische portofreye Personen, Behörden und Aemter müssen hingegen in die Hände der Postbeamten übergeben werden, würden sie aber in den Briefsammlungskasten eingelegt, so kann deren Absendung nicht Statt finden."

„Die unabgesendet liegen gebliebenen Briefe, so wie jene Briefe, welche in den Orten der Abgabe nicht bestellt werden konnten, sind aus den, zu Jedermanns Einsicht ausgehängten zwei Verzeichnissen zu ersehen, und den Partheien steht es frey, die Absendung der ersten durch die Zahlung der Postgebühr zu bewirken, oder auch diese, dann die, in den Orten der Abgabe unbestellten Briefe zurückzufordern, in welchem Falle das gebrauchte Siegel vorgezeigt werden muß."

odbytém czasie czyszczenia, gdy zachornie, osobliwie podczas nieprzyiazney pogody z kontumacyi wypuszczonym nie był.
Uwiadomienie gubern. z dnia 9. Marca 1830 do liczby gub. 14148.

46.

Zaprowadzenie skrzyń listowych przy Urzędach poczty i sposób postępowania z listami pozostałémi, równie iak témi, które w mieyscu oddania doręczonémi być nie mogły.

Wysoka c. k. powszechna Kamera nadworna rozpoznawszy ściśle wszystkie powody za, i przeciwko zatrzymaniu skrzyń listowych przy Urzędach poczty przemawiaiące uznała owe za zatrzymaniem skrzyń, daleko bardziéy przemagaiącémi, atoli razem dla usunienia poiedyńczych nieprzyzwoitości i doprowadzenia do tego, aby koresponduiący z sobą o listach zaległych niemogacych być odesłanémi lub doręczonémi, prędką wiadomość otrzymali, dekretem z dnia 18. z. m. do liczby 1489|66 następuiące przepisy przez c. k. naywyższy nadworny Zarząd poczty do skutku przyprowadzić:

1) Nad każdą skrzynią zbierania listów przybić należy uwiadomienie w ięzyku kraiowym drukowane większemi głoskami, lub pisane wyraźnemi frakturami, téy treści: „Do „téy skrzyni zrzucane maią być takie tylko li- „sty, które przy oddawaniu opłacie poczto- „wéy nie podlegaią."

„Listy, które przy oddawaniu opłacie pocztowéy (fran- „kowaniu) podlegaią, mianowicie wszystkie listy w kraie „zagraniczne i do osób kraiowych od téy opłaty wolnych, „do Instancyi i Urzędów, oddane być muszą do rąk urzęd- „nikóm poczty; gdyby zaś takowe złożone być miały do „skrzyni, posełane być nie mogą."

„Listy nieodesłane pozostaiące, równie iak owe, które „w mieyscu doręczenia, doręczonémi być nie mogły, wykazane „być maią w dwóch spisach, dla przeyrzenia każdemu wolnego „wywieszonych, i wolno iest stronóm odesłanie pierwszego „gatunku przez opłacenie należytości pocztowéy uzyskać, lub „też ie tak, iak i owe, które w mieyscu doręczenia doręczonemi być nie mogły, nazad odebrać, w którymto razie „użyta pieczątka okazana być ma."

2) Die in den Briefsammlungskästen vorgefundenen, der Frankirung unterliegenden Briefe, deren Absendung nicht Statt finden kann, müssen beim Postamte von Tag zu Tag in ein eigenes, alphabetisch abgetheiltes Protokoll nach den Namen der Addressenten eingetragen, zugleich aber von Tag zu Tag in ein Verzeichniß eingetragen werden, welches nach der Bestimmung im §. 1. zu Jedermanns Einsicht ausgehängt werden muß. Hievon sind einzig ausgenommen, die Briefe und Pakete an Seine Majestät den Kaiser, und an Allerhöchstderselben geheimes Kabinet, welche nach dem h. Hofkammerdekrete vom 10ten November 1826 Zahl 45709|1677. ungeachtet der unterlassenen Frankirung, immer sogleich abgesendet, vom Postamte jedoch mit den Worten bezeichnet werden müssen: „Unfrankirt aufgegeben."

3) Die unabgesendet liegen gebliebenen Briefe, müssen von einem halben Monate zum andern von jedem Aufgabsorte alphabetisch nach den Namen der Addressenten verzeichnet, und von der Oberpostverwaltung, an welche die Verzeichnisse von den ihr untergeordneten Aemtern einzusenden seyn werden, mittelst der Zeitung, und im Falle das Verzeichniß von großer Ausdehnung wäre, mittelst eigener gedruckter Blätter, die der Zeitung beizulegen sind, in drey kurzen Zwischenräumen mit der Erinnerung bekannt gegeben werden, daß in so ferne deren Absendung durch die Zahlung der Postgebühr binnen drey Monaten vom Tage der Bekanntmachung nicht bewirkt wird, sie verbrannt werden würden.

Werden in den Briefsammlungskästen ungesiegelte Briefe vorgefunden, deren Absendung Statt finden darf, so muß das Postamt dieselben an der Siegelseite mit dem ämtlichen Siegel in der Art siegeln, daß wahrgenommen werden kann; daß der Aufgeber das Siegel aufzudrücken unterließ. Auch muß an der Siegelseite vom Postamte angeschrieben werden: „Ist ungesiegelt aufgegeben worden."

In Betreff der Retour = Briefe (jener Briefe nämlich, welche im Orte der Abgabe an den Addressenten nicht angebracht werden konnten, und an das Postamt, bei welchem die Aufgabe geschah, zurückgelangen) liegt den Postämtern ob, die Aufgeber, wenn diese aus dem Siegel oder aus der Aufschrift der einzelnen Briefe erkannt werden, unverzüglich von der Nichtbestellung des Briefes und der Ursache davon in Kenntniß zu setzen, in so ferne aber die Aufgeber unbekannt sind, so muß wegen Protokollirung dieser Briefe, deren Aufnahme in ein auszuhängendes Verzeichniß, und wegen deren Kundmachung mittelst der Zeitungsblätter eben so verfahren

2) Listy w skrzyni znalezione, frankowaniu podległe, które odesłane być nie mogą, w Urzędzie poczty od dnia do dnia do protokołu alfabetycznie podzielonego, podług nazwiska adresentów, oraz zaś od dnia do dnia do owego spisu wciągnione być maią, który podług przepisu §. 1 dla wolnego każdemu przeyrzenia, wywieszanym być powinien. Od tego wyięte są iedynie listy i pakiety do Nayiaśnieyszego Pana, Jego c. k. Mości i Tegoż naywyższego taynego gabinetu posélane, które podług dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 10. Listopa 1826 do l. 45709|1677 pomimo niefrankowania onych, zawsze natychmiast odesłane, przez Urząd pocztowy iednak temi słowami naznaczone być maią: „Niefrankowane oddano."

3) Listy nieodesłane pozostaiące, od połowy do połowy miesiąca, z każdego mieysca podawania listów alfabetycznie podług nazwisk adresentów spisane, i przez zwierzchiczny zarząd pocztowy, do którego spisy od podwładnych urzędów przesełane będą, przez gazetę, przy większéy obiętości spisu zaś przez osobne drukowane karty, do gazety załączyć się maiące, w trzech krótkich przerwach czasu z tém upomnieniem ogłoszone być maią, iż ieżeliby odesłanie tych listów, przez zapłacenie należytości pocztowéy w ciągu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia ułatwione nie było, takowe spalone zostaną.

4) Jeżeli w skrzyniach listów znaydą się listy niezapieczętowane, które odesłane być mogą, Urząd pocztowy takowe na stronie pieczętowania, pieczęcią urzędową tym sposobem opieczętuie, aby poznać było, że podawca listu pieczęć przyłożyć omieszkał. I tu Urząd pocztowy, na stronie pieczęciowéy dopisać ma: „Nieopieczętowany Podano."

5) Co do listów retour recepisowanych (owych mianowicie listów, które w mieyscu oddawania adresentóm, onym doręczone być nie mogły i do Urzędu pocztowego, gdzie podane były, wracaią) obowiązkiem iest Urzędów pocztowych podawcóm, ieżeli z pieczęci lub pisma na adresie poiedyńczych listów poznani zostaną, o nieuskutecznioném doręczeniu listu i przyczynie tegoż, bezwłocznie uwiadomić, ieżeli zaś podawcy niewiadomymi są, względem zaprotokułowania takich listów, ich do spisu wywiesić się maiącego umieszczenia i względem ogłoszenia onych przez gazety tak postąpić należy,

werden, wie es die §§. 2. und 3. für die unabgesendet liegen gebliebenen Briefe, vorschreiben.

6) Mit den, nach Ablauf der im §. 3. bestimmten dreymonatlichen Frist unangebrachten Briefen ist in der bisherigen Art von Monat zu Monat zu verfahren.

Wovon die k. Kreisämter mit dem Auftrage verständigt werden, diese Bestimmungen in so weit sie dem korrespondirenden Publikum zu wissen nothwendig sind, sogleich zur allgemeinen Kenntniß zu bringen; übrigens aber darüber zu wachen, damit dieselben durch die Postämter gehörig in Vollzug gesetzt, und befolgt werden.

Gubernial-Dekret vom 23. März 1830. Gub. Zahl 14151.

47.

Wie bei Konkursprüfungen für öffentliche theologische Lehrämter vorzugehen sey.

Seine k. k. Majestät haben mit allerhöchster Entschliessung vom 14ten Dezember v. J. anzuordnen geruhet, daß auch für die Zukunft, wie bisher, die Konkursprüfungen für öffentliche theologische Lehrämter, an den öffentlichen Lehranstalten zu halten, doch von der betreffenden Landesstelle vor Erstattung des Vorschlags zur Besetzung eines öffentlichen theologischen Lehramtes an die Studienhofkommission, die Namen der Competenten, und deren Konkurselaborate in der Absicht dem Ordinarius loci mitzutheilen seyen, damit derselbe, wenn er allenfällige Bemerkungen gegen die Person des Aspiranten, oder gegen die Ortodoxie seines Konkurselaborates zu machen fände, selbe der Landesstelle zur geeigneten Berücksichtigung bey Erstattung des Vorschlages mittheilen könne.

Von welcher mit Dekret der hohen Studienhofkommission vom 16ten Jäner l. J. Zahl 170. herabgelangten a. h. Entschliessung die Consistorien einstweilen zur Wissenschaft in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Dekret vom 24. März 1830. Gub. Zahl 15595.

48.

Bei Entbindungen christlicher Frauen durch jüdische Hebammen sey eine in der Nothtaufe unterrichtete christliche Frau beizuziehen.

Mit hohem Hofkanzleidekrete vom 4ten v. M. Zahl 776|93.

iak to przepisuią §§. 2 i 3 względem listów dla nieodesłania pozostaiących.

6) Z listami, po upłynieniu terminu trzymiesięcznego §. 3 oznaczonego, niedoręczonémi, sposobem dotychczasowym od miesiąca do miesiąca postąpiono być ma.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe z tém zaleceniem zawiadamia się, iż te przepisy, ile o nich publiczność listuiąca koniecznie wiedzieć potrzebuie, natychmiast do powszechnéy wiadomości podać maią, wreszcie na to czuwać, by takowe przez Urzędy pocztowe należycie dopełniane i zachowywane były.

Dekret gub. z dnia 23. Marca 1830 do liczby gub. 14151.

47.

Jak postępować przy examinach konkursowych dla osiągnienia katedry publicznéy nauk teologicznych.

Jego c. k. Mość naywyszém postanowiewiem z dnia 14. Grudnia r. z. rozporządzić raczył: iż na przyszłość podobne iak dotąd examina konkursowe na publiczne katedry nauk teoligicznych, przy publicznych instytutach naukowych odbywać się, wskaże od właściwego Rządu kraiowego przed wygotowaniem propozycyi do obsadzenia katedry publicznych nauk teologii, dla nadwornéy Kommissyi nauk, nazwiska kompetentów i ich wypracowania konkursowe ordynaryiatowi mieysca tym końcem udzielone być maią, aby tenże, gdyby znalazł powód do poczynienia iakowych uwag względem osoby aspiranta lub względem ortodoxyi iego konkursowego elaboratu, takowe Rządowi kraiowemu dla właściwego onych przy robieniu propozycyi ocenienia, udzielić mógł.

O którémto naywyższém postanowieniu mocą dekretu wysokiéy nadwornéy Kommissyi naukowéy z dnia 16. Stycznia r. b. do liczby 170 przysłaném, konsystorze tymczasowie dla swoiéy wiadomości informuią się.

Dekret gub. z dnia 24. Marca 1830 do liczby gub. 15595.

48.

Przy użyciu akuszerek żydowskich do połogów chrześciianek, w razie chrzczenia w niebezpieczeństwie, chrześciianka w religii uczona przyzwana być ma.

Mocą dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 4.

wurde anher bedeutet: „Aus Veranlassung eines vorgekomme-
„nen speziellen Falles wird der Landesstelle bedeutet, daß dort
„wo jüdische Wehmütter zur Ausübung ihrer Kunst bei christ-
„lichen Frauen verwendet werden, da die Verpflichtung einer
„Hebamme die Kinder nothzutaufen eintreten kann, in jedem
„Fall, wo jüdische Hebammen vorhanden sind, die Einrich-
„tung (im Falle sie ohnehin nicht schon bestehen sollte) zu tref-
„fen ist, daß wenn eine solche gerufen wird, von den Aeltern
„des zu taufenden Kindes, deren Pflicht es ist, für die Taufe
„desselben Sorge zu tragen, auch immer zugleich eine, rück-
„sichtlich der Nothtaufe genau unterrichtete Christenfrau zuge-
„zogen werde, um wenn es erforderlich seyn sollte, die Noth-
„taufe zu ertheilen."

Die k. Kreisämter haben hiernach sämmtlichen im Kreise befindlichen jüdischen Hebammen die Weisung zu ertheilen, daß sie bei der Ausübung ihrer Kunst bei christlichen Frauen stets eine, in der Ertheilung der Nothtaufe wohl unterrichtete christliche Frau, welche hiezu von der betreffenden Ortsobrigkeit im Einverständnisse mit dem Ortsseelsorger zu bestimmen ist, unter strenger Ahndung beizuziehen haben.

Uebrigens wird den k. Kreisämtern verordnet, die Uiberwachung dieser Bestimmung sämmtlichen Ortsobrigkeiten einzubinden.

Gubernial-Verordnung vom 25. März 1830. Gub. Zahl 14588.

49.

Geburts-, Trauungs- und Sterb-Metrikenbücher sind den Kreisämtern zur Einsicht und Bestätigung vorzulegen.

Um die unerläßlich nothwendige Ordnung und Genauigkeit in der Führung der Geburts-, Trauungs- und Sterberegister oder sogenannte Metrikenbücher, für die Zukunft strenge handhaben zu können, und in dieser Hinsicht die Absicht der Vorschriften des allerhöchsten Patents vom 20ten Februar 1784 zu erreichen, hat man Folgendes anzuordnen befunden:

1) Die k. k. Kreisämter sind verpflichtet, jedes Tauf-, Geburts-, Beschneidungs-, Trauungs- und Sterb- oder Begräbnißmetrikenbuch jedes zu deren Führung verpflichteten Religionsbekenntnißes ohne Unterschied zur sicheren Evidenzhaltung und Beseitigung jedes Verdachtes von Unterschleifen, ordentlich mit der Blätterzahl zu bezeichnen, am Schluße des Buches die Anzahl der Blätter anzumerken, sofort dasselbe mit einem

z. m. do liczby 776/93 oznaymiono zostało: „Z powodu „wydarzonego szczególnego przypadku, zaleca się Rządowi „kraiowemu; iż tam, gdzie żydowskie akuszerki do wyko- „nania swéy sztuki u chrześciian użyte zostaią, gdy wyda- „rzyć się może powinność akuszerki, chrzcić dzieci w nie- „bezpieczeństwie życia, zawsze tak urządzić należy (ieżeli iuż „urządzono nie iest), by, gdy żydówka przywołana będzie, „rodzice dziecka chrzcić maiącego się, których obowiąz- „kiem iest na ochrzczenie dziecka pamiętać, zawsze dla „chrztu w razie niebezpieczeństwa, wraz chrześciiankę, w re- „ligii dobrze oświeconą, dla udzielenia nagłego chrztu w „razie potrzeby, przyzwać nie omieszkali.

C. k. Urzędy cyrkułowe zalecić maią podług tego wszystkim w cyrkule znayduiącym się żydowskim akuszerkóm, iż, gdy im sztukę swoią u chrześciianek wykonywać przychodzi, zawsze do dania chrztu w niebezpieczeństwie należycie oświeconą chrześciiankę, którą tym końcem przyzwoita Zwierzchność mieyscowa za porozumieniem się z Parochem mieysca wyznaczyć ma, pod surową karą przyzwać nie omieszkały.

Wreście Urzędóm cyrkułowym zaleca się, nakazać wszystkim Zwierzchnościom mieyscowym, aby tych przepisów przestrzegały.

Rozporządzenie gub. z dnia 25. Marca 1830 do liczby gub. 14588.

49.

Książki metryk urodzonych, zaślubionych i umarłych Urzędóm cyrkułowym do przeyrzenia i zatwierdzenia podawane być maią.

Dla ścisłego utrzymania na przyszłość nieodzownie potrzebnego porządku, iak i dokładności w prowadzeniu rejestrów, czyli tak zwanych ksiąg metrykalnych urodzenia, ślubu i pogrzebu, i dopełnienia w tym względzie zamiaru przepisów naywyższym uniwersałem z dnia 20. Lutego 1784 oznaczonych, stanowi się co następuie:

1) C. k. Urzędy cyrkułowe obowiązane są, każdą księgę metryki chrztu, urodzenia, obrzezania, ślubu i śmierci czyli pogrzebu, każdego wyznania religii, do prowadzenia takowych obowiązanego bez różnicy, celem tém pewnieyszego utrzymania ewidencyi i uchylenia wszelakich podeyrzeń o nierzetelność, porządnie liczbą kart naznaczyć; na końcu księgi liczbę kart zapisać, iedwabnym sznurkiem

gelb und schwarzen Seidenfaden zu durchziehen, mit dem Amtssiegel zu versehen, und unter Fertigung des Amtsvorstehers gehörig zu klausuliren.

2) Zur Bewirkung dieser Vorsichtsmaßregeln wird hiemit allen Seelsorgern des lateinischen, griechischen und armenisch- katholischen, des akatholisch griechischen und armenischen Ritus, dann allen evangelischen und reformirten Pastoren, wie auch jüdischen Rabbinern zur strengsten Pflicht gemacht, jedes künftig neu zu verlegende solches Metrikenbuch dem k. k. Kreisamte in der erwähnten Absicht vorzulegen.

3) Auch müssen dieselben gleich dermal, sobald sie die gegenwärtige Anordnung erhalten, alle früheren vorhandenen Metrikenbücher ohne Ausnahme dem k. k. Kreismte übergeben, damit sie itzt nachträglich mit der Blätterzahl bezeichnet, durchgezogen, gesiegelt und klausulirt werden.

4) Versteht es sich von selbst, daß eine jede Verfälschung oder eigenmächtige Veränderung in denen vom Kreisamte bestättigten Metrikenbüchern an den Schuldtragenden als Verfälschung einer öffentlichen Urkunde werde geahndet werden.

Gubernial-Kundmachung vom 26. März 1830. Gub. Zahl 13431.

50.

Schulvisitazionsgebühren für akatholiche Schulen.

Mit Dekret der h. Stüdienhof-Commission vom 3ten d. M Zahl 1192. ist folgende a. h. Entschliessung Seiner Majestät vom 26ten v. M. herabgelangt. „In Absicht auf die akatholischen Schulen ist die den Schulvisitatoren bewilligte Gebühr von 3 fl. aus dem Schulenfonde nur in jenen Provinzen, wo den akatholischen Superintendenten und Senioren das Reisepauschale von 50 fl. C. M. jährlich, nicht zugestanden ist, zu erfolgen. Da wo das bemerkte Reisepauschale besteht, ist die Schulvisitazionsgebühr, und zwar von dem Zeitpunkte an einzustellen, von welchem an die Reisepauschalien von Mir festgesetzt worden sind.“

Gubernial-Verordnung vom 26. März 1830. Gub. Zahl 16448.

51.

Schuldistrikts - Auffehern in deutschen Staaten wird eine Visitazionsgebühr von drey Gulden für jede Schule bewilliget.

Seine Majestät haben mittelst a. h. Entschliessung vom 26.

żółto czarnym przeciągnąć, pieczęcią Urzędu i przyzwoitą przez przełożonego Urzędu podpisaną klauzułą opatrzyć.

2) Dla uskutecznienia tego ostrożności środka, wszystkim parochom katolickim obrządku łacińskiego, greckiego i ormiańskiego, niemniéy akatolickim odbrządku greckiego i ormiańskiego, nakoniec wszystkim ewangelickim i reformowanym pastoróm, iakoteż rabinóm żydowskim, ninieyszém za ścisły obowiązek kładzie się, aby każdą takową na przyszłość nowo sporządzoną księgę c. k. Urzędowi cyrkułowemu w wymienionym zamiarze przedstawili.

3) Nawet i teraz, iak tylko ninieysze rozporządzenie otrzymaią, wszystkie dawnieysze u nich znayduiące się księgi metryk bez wyiątku, c. k. Urzędóm cyrkułowym tym końcem okazać maią, aby te dodatkowo teraz liczbą kart naznaczone, iedwabiem przeciągnione, napieczętowane i zaklauzułowane zostały.

4) Rozumie się samo z siebie, iż wszelkie podrobienie lub samowładnie uczyniona odmiana w tych, przez Urzędy cyrkułowe uwierzytelnionych księgach metrykalnych, na osobie winowaycy, iako zbrodnia sfałszowania publicznego dokumentu, ukarane będą.

Uwiadomienie gub. z dnia 26. Marca 1830 do liczby gub. 13431.

50.

Należytości za wizytowanie szkół niekatolickich.

Dekretem wysokiéy Kommissyi nadwornéy naukowéy z d. 3. b. m. do liczby 1192 następuiące naywyższe postanowienie Jego c. k. Mości z dnia 26. z. m. udzielone zostało. Co do szkół niekatolickich, zatwierdzona wizitatoróm szkół należytość 3 ZłR. z funduszu szkolnego, w tych tylko prowincyiach, gdzie superintendentóm akatolickim i seniorom ryczałtowe podróżne 50 ZłR. mon. kon. rocznie przyznane nie iest, wypłacona być ma. Tam, gdzie to ryczałtowe podróżne istnieie, należytość za wizytacyią szkół, a właściwie od tego czasu utrzymaną być ma, od którego ryczałtowe wynagrodzenie podróżne ustanowione zostało.

Rozporządzenie gub. z dnia 26. Marca 1830 do liczby gub. 16448.

51.

Inspektoróm dystryktowym szkół w Państwach niemieckich, należytość za wizytacyią po trzy ZłR. od każdéy szkoły naznacza się.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z dnia 26. Lutego

Februar l. J. allergnädigst zu bewilligen geruhet, daß den Schuldistriktsaufsehern in den deutschen Staaten abermahl eine Visitazionsgebühr von drey Gulden von jeder Schule verabfolgt werde, welche Gebühr aus dem Vermögen der betreffenden Kirche, und bey erwiesener Unmöglichkeit, daß diese Letztere sie bestreiten könne, aus dem Schulfonde zu leisten ist.

Von dieser mit Dekret der hohen Studienhof-Commission vom 11ten d. M. Zahl 1193. herabgelangten a. h. Entschliessung werden die Consistorien zur Wissenschaft und genauen Nachachtung, wie auch zur weiteren Belehrung der unterstehenden Schulendistrikts-Aufseher und derjenigen Kirchenvorsteher, die es betrift in Kenntniß gesetzt.

Gubernial-Verordnung vom 26. März 1830. Gub. Zahl 18242.

52.

Rimontenankauf im Inlande für die leichte Kavallerie, dann die Bestimmung des Alters, Maßes und der Preise für anzukaufende Pferde.

Der k. k. Hofkriegsrath überzeugt, daß die Pferdezucht keine kräftigere Unterstützung erhalten kann, als wenn dem Produzenten ein gesicherter Absatz seiner Pferde verschafft wird, ist Willens, nicht allein im laufenden Jahre, sondern auch künftig die Erforderniße an Rimonten auch für die leichte Kavallerie, so weit es möglich ist, im Inlande kaufen zu lassen.

Um diese Absicht zu erreichen, hat der k. k. Hofkriegsrath mit dem an das k. k. General-Militär-Commando erlassenen hohen Reskripte vom 19ten v. M. K. 469. bewilliget, daß das galizische Beschelldepartement 250 Stück des Chevauxlegers-Regiment O'Reilly 130 Stück, des Husaren Regiment Geramb 130 Stück, das Chevauxlegers-Regiment Hohenzollern und das Chevauxlegers-Regiment Rosenberg, dann Kaiser Husaren-Regiment jedes 60, mithin zusammen 180 Rimonten im Laufe des Militärjahrs 1830 um den festgesetzten Preis von 103 fl. 30 kr. C. M. einkaufen darf.

Es ist zwar als Regel festgesetzt, daß jedes leichte Rimont bereits das 5te Jahr erreicht habe, und wenigstens 14 Faust 3 Zoll messen soll.

Allein es ist auch dem Ubernahms (Assentirungs)-Commissär eingeräumt, Pferde von besonders guten Eigenschaften für die leichte Kavallerie auch dann, wenn sie nur über 14 Faust 2 Zoll, und bei Pferden im 5ten Jahre, welche noch Wachsthum hoffen lassen, blos mit 14 Faust 2 Zoll anzunehmen.

r. b. nayłaskawiéy pozwolić raczył, by inspektoróm szkół dystryktowym w prowincyiach niemieckich, należytość za wizytacyie znowu po trzy ZłR. od każdéy szkoły, wypłacana była, którato należytość z iścizny dotyczącego kościoła, a w razie okazanéy niemożności uiszczenia iéy przez kościoł, z funduszu szkolnego wyliczoną być ma.

O tém naywyższém postanowieniu, przez dekret wysokiéy Kommissyi nadwornéy naukowéy z dnia 11. b. m. do liczby 1193 nadeszłém, konsytorze dla wiadomości i ścisłego zachowania, niemniéy dla dalszego zawiadomienia podległych im Inspektoratów dystryktowych szkół i przełożonych nad kościołami, których to dotycze, informuie się.

Rozporządzenie gub. z dnia 26. Marca 1830 do liczby gub. 18242.

52.

Zakup remontów w kraiu dla lekkiéy iazdy, tudzież oznaczenie wieku, miary i ceny koni zakupić się maiących.

C. k. nadworna Rada woienna przekonana, że chów koni nie może dzielnieyszego mieć wsparcia, iak gdy wychowuiącemu pewny odbyt na konie iego nastręczony zostanie, chce nietylko w roku bieżącym, ale i na przyszłość potrzebną ilość remontów także i dla iazdy lekkiéy, ile się da osiągnąć, w kraiu zakupywać.

Dla osiągnienia tego zamiaru, c. k. nadworna Rada woienna, mocą reskryptu z dnia 19. z. m. K. 469 do c. k głównéy Komendy woyskowéy wydanego, uchwaliła: iż wydział stadniczy galicyyski 250 koni, pułk lekkiéy jazdy O'Reillego 130, pułk huzarów Geramb 130, pułk lekkiéy jazdy Hohenzollern i Rosenberga, tudzież huzarów imienia Cesarza, każdy po 60 koni, razem 180 remontów w ciągu roku woyskowego 1830 za ustanowioną cenę 103 ZłR. 30. kr. mon. kon. zakupić może.

Ustanowiono wprawdzie za regułę, by każdy koń remontowy dla jazdy lekkiéy, miał lat 5 i trzymał przynaymniéy 14tą miarę i 3 cale.

Atoli pozwolono także kommissarzowi odbieraiącemu (assentuiącemu), konie szczególniéy dobréy własności dla jazdy lekkiéy, wtenczas także, gdyby tylko nad 14 miarę i 2 cale, a konie w 5tym roku, które ieszcze rośćby mogły, także i spełna 14 miary 2 cali, przyymować.

Unter dieser Maaß darf nie ein Pferd, welches schon das 5te Jahr gemacht hat, angenommen werden.

Die k. k. Kreisämter werden angewiesen, das Vorgesagte unverzüglich allgemein bekannt zu machen, und sämmtliche Gestütts-Inhaber, Pferdezüchtler und Pferdebesitzer aufzufordern, ihre beihabenden jungen Pferde, entweder dem galizischen Beschelldepartement, oder den obgenannten Kavallerie-Regimentern zum Verkaufe anbiethen zu können.

Gubernial-Dekret vom 28. März 1830. Gub. Zahl 17297.

53.

Für Offiziersquartiere in Konzentrirungsstazionen tritt keine Zinsvergütung ein.

Mit h. Hofkanzleidekrete vom 24ten Februar d. J. ist bedeutet worden, daß sich die h. Hofstellen in der Berathung wegen Regulirung der Militär-Bequartierungs-Angelegenheiten zu dem Beschluße vereiniget haben, daß für die in Conzentrirungsstazionen benöthigten Offiziersquartiere keine Zinsvergütung einzutreten habe, daher künftig vom k. k. Militär-Aerarium für diese Quartiere kein Zins vergütet werden wird.

Da übrigens bei allen Transennen die unentgeltliche reihenweise Naturalbequartierung einzutreten hat, werden nur die in Staabsstazionen systemmässig bestehenden Absteigquartiere eine Ausnahme machen, so hat der k. k. Hofkriegsrath auch die Einleitung getroffen, damit bei Rimonten-Transporten, in Beziehung auf die Transportsführenden Offiziers und Mannschaft wegen ihrer unentgeltlichen reihenweisen Einquartierung, eben so wie bei allen andern Transennen sich künftig genau benommen werde.

Gubernial-Verordnung vom 29. März 1830. Gub. Zahl 15085.

54.

Aufhebung des Gaboltoer Zoll- und Dreißigst-Bolletantenamtes.

Die k. k. allgemeine Hofkammer hat mittelst Dekret vom 19. Hornung d. J. Zahl 4880. das Zoll- und Dreißigst-Bolletantenamt zu Gabolto im Saroszer Comitate aufzuheben befunden.

Niżey tey miary żaden koń w skończonym 5tym roku przyiętym być nie może.

C. k. Urzędy cyrkułowe odbieraią zlecenie, by to co tu oznaymiono natychmiast powszechnie ogłosić, wszystkich właścicieli stadnin, wychowuiących zwykle i posiadaczy koni wezwać, by młode konie swoie, albo galicyiskiemu wydziałowi stadniczemu, lub wyżmienionym pułkóm jazdy, na przedaż wystawić mogli.

Dekret gub. z dnia 28. Marca 1830 do liczby gub. 17297.

53.

Za kwatéry oficerskie w stacyiach koncentrowania się woyska, nie należy żadne wynagrodzenie czynszowe.

Dekretem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 24. Lutego r. b. oznaymiono zostało: iż wysokie nadworne Instancyie w naradzie względem urządzenia rzeczy, kwatérunków woyskowych dotyczących się, łącznie uchwaliły: iż za kwatéry oficerskie w stacyiach koncentrowania się woyska potrzebowaue, żadne wynagrodzenie czynszu nie należy, że zatém na przyszłość c. k. Skarb woyskowy za takie kwatéry żadnego czynszu wynagradzać nie będzie. Gdy wreście przy wszystkich kwatérach przemiiaiących roskwatérowanie bezpłatne z kolei ustąpić powinno, tylko kwatéry zaieźdne w stacyiach sztabowych podług systemu istnieiące, stanowią wyiątek; a więc c. k. nadworna Rada woienna to rozporządziła, że przy transportach koni remontowych, co do oficerów i żołnierzy transport prowadzących, względem ich bezpłatnego koleynego roskwatérowania tak, iak względem wszystkich innych kwaterunków przemiiaiących na przyszłość ściśle postąpić należy.

Rozporządzenie gub. z dnia 29. Marca 1830 do liczby gub. 15085.

54.

O zniesieniu cłowego i trzydziestowego-paletowego Urzędu w Gabolto.

C. k. powszechna Kamera nadworna dekretem z dnia 19. Lutego r. b. do liczby 4880 Urząd cłowy i trzydziestowy paletowy w Gabolto, komitacie Saroszyskim, uchyliła.

Welches zur allgemeinen Kenntniß mit dem Beisatze gebracht wird, daß die Wirksamkeit des gedachten Bolletantenamtes mit letztem April l. J. aufhöre.

Gubernial-Kundmachung vom 1. April 1830. Gub. Zahl 19458.

55.

Aerarial-Kassabeamte dürfen ihre Kauzionen noch immer entweder in Staatsobligationen, oder fidejussorisch in der Valuta der Wiener-Währung leisten.

In so lange die Legislation in Bezug auf die Wiener-Währung keine Aenderung erleidet, und die Bestimmung des Finanz-Hofkommissions-Dekretes vom 10ten August 1811 Zahl 1892. wegen Leistung der fidejussorischen Kauzionen in dieser Währung nicht durch eine ausdrückliche höhere Vorschrift aufgehoben seyn wird, steht es auch den Aerarial-Kassabeamten, wie bisher, noch immer frey, ihre Kauzionen entweder in annehmbaren Staatsobligationen, oder fidejussorisch in der Valuta der Wiener-Währung zu leisten, es kann daher vor der Hand die Zurückweisung der auf diese Währung lautenden Dienstes-Kauzions-Instrumente nicht Platz greifen.

Gubernial-Erledigung vom 2. April 1830. Gub. Zahl 18243.

56.

Vorschrift wegen Untersuchung der theologischen Lehranstalten.

Seine k. k. Majestät haben mit allerhöchster Entschliessung vom 24ten Jäner l. J. anzuordnen geruhet, daß die theologischen Diözesanlehranstalten, welche unter der unmittelbaren Aufsicht und Leitung ihrer Ordinarien stehen, von nun an nicht weiter durch die theologischen Direktoren zu untersuchen seyen, wohl aber haben diese Lehranstalten, wie öffentliche Unterrichtsanstalten, alle periodischen Eingaben jährlich den betreffenden Landesbehörden und der hohen Studienhofkommission zu unterlegen.

Bei den übrigen theologischen Hauslehranstalten hat die bis nun bestandene Untersuchung wenigstens alle drey Jahre einmal nach der in der Beilage mitfolgenden a. h. genehmigten ·|· Instrukzion Statt zu finden.

Co do powszechnéy wiadomości z tym dodatkiem podaie się, iż działalność rzeczonego Urzędu z ostatnim dniem Kwietnia r. b. ustaie.

Uwiadomienie gub. z dnia 1. Kwietnia 1830 do liczby gub. 19458.

55.

Urzędnicy kass skarbowych, kaucyie swoie mogą zawsze ieszcze albo w obligacyiach Stanu, albo za porękoymią w walucie wiedeńskiéy, dawać.

Dopóki prawodawstwo żadnéy odmianie co do waluty wiedeńskiéy nie ulegnie, i przepis nadworney Kommissyi Skarbu z dniem 10. Sierpnia 1811 do liczby 1892 względem dawania kaucyy porękoiemnych w téyże walucie, przez wyraźne rozporządzenie wyższe uchylonym nie zostanie, dopóty wolno także urzędnikóm kass skarbowych tak, iak dotychczas, kaucyie swoie albo w obligacyiach Stanu mogących być przyiętemi albotez porękoiemnie w walucie wiedeńskiéy dawać; dany więc dokument kaucyi służbowéy na tę walutę brzmiący, przez ciąg tego czasu odrzuconym być nie może.

Rezolucyia gub. z dnia 2. Kwietnia 1830 do liczby gub. 18243.

56.

Przepis względem wizytowania teologicznych zakładów.

Jego c. k. Mość raczył naywyższém postanowieniem z dnia 24. Stycznia r. b. rozporządzić: iż teologiczne zakłady dyiecezalne pod bezpośrednim nadzorem i stérem Ordynaryiuszów swoich zostaiące, odtąd przez Dyrektorów teologicznych wizytowane być nie maią, ale zakłady te, iako publiczne instytuta naukowe, wszystkie peryiodyczne podania co rok właściwym Rządóm kraiowym i wysokiéy nadwornéy Kommissyi nauk przedkładać maią.

Co do innych teologicznych zakładów domestykalnych istnące dotąd onych wizytowanie, przynaymniéy co trzy lata raz podług załączonéy tu w naywyższém mieyscu potwierdzonéy instrukcyi, przedsiębrane być ma.

Wovon die Konsistorien in Folge Dekrets der hohen Studienhofkommission vom 6ten Februar l. J. Zahl 568. zur Wissenschaft, und so ferne es dasselbe betrifft, zur Nachachtung und weiteren Verfügung in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 2. April 1830. Gub. Zahl 19527.

Instrukzion

für die theologischen Direktoren oder deren Stellvertreter in den Provinzen, wo keine Direktoren bestehen, als: Tirol und Küstenland (hier in Niederösterreich Vice-Direktor) bei den Bereisungen der theologischen Hauslehranstalten.

§. 1.

Vor allem hat sich der Direktor mit einem Creditiv vom Landeschef zur vorzunehmenden Untersuchung zu versehen, welches er bei seiner Ankunft an der Lehranstalt dem Ordensvorsteher als Lokaldirektor vorzuweisen, und demselben den Zweck seiner Anwesenheit anzudeuten hat.

§. 2.

Der Direktor hat zwar keinen Aktuar mitzunehmen, wohl aber in einer jeden Lehranstalt sich ein geeignetes Individiduum zur Führung des Protokolls zu wählen.

§. 3.

Hierauf läßt er sich von jedem Professor ein schriftliches Verzeichniß der bis zu diesem Tage vorgetragenen Materien und den Handkatalog über das Resultat der Kollegialprüfungen vorlegen.

§. 4.

Dann läßt er durch 5 bis 6 Stunden aus jedem Jahrgange, je nachdem die Schülerzahl klein oder groß ist, Vorlesungen und Prüfungen abhalten, um dabei die Fähigkeiten sowohl der Professoren als der Schüler gehörig beobachten zu können. Jedoch steht es dem Direktor bei den Prüfungen frei, über die bis dahin abgehandelten Materien entweder selbst Fragen zu stellen, oder den zu prüfenden Gegenstand nach dem ihm vorgelegten Verzeichnisse zu bestimmen.

§. 5.

Nach geendigter Prüfung hält er nach Befund mit dem Lehrpersonale sowohl gemeinschaftliche als abgesonderte Konferenzen, in welchen das Nöthige über den Fleiß und Fortgang der Schüler, über die Mittel zur Verbesserung des Unterrichtes, über die Amtsführung der Professoren, besonders über den Stand der Schulkataloge, und über die periodischen Ein-

O czém Konsystorze w skutek dekretu wysokiéy nadworney Kommissyi nauk z dnia 6. Lutego r. b. do liczby 568 dla wiadomości i iak dalece się którego dotyczé, dla zachowania i dalszego zawiadomienia informuie się.

Rozporządzenie gub. z dnia 2. Kwietnia 1830 do liczby gub. 19528.

Instrukcyia

dla dyrektorów nauk teologicznych, lub ich zastępców na prowincyiach, gdzie dyrektorów nie ma, iako to: w Tyrolu i nadbrzeżach (tu w Austryi niższéy, wicedyrektora) przy obieżdzaniu Instytutów teologicznych domestykalnych.

§. 1.

Przedewszystkiém wyiednać sobie ma dyrektor u naczelnika kraiu Credentiales, do przedsięwziąć się maiących wizytacyy, które za przybyciem swoiém do Instytutu przełożonemu zakonu, iako mieyscowemu dyrektorowi okazać i temuż zamiar swoiego przybycia oświadczyć ma.

§. 2.

Dyrektor wprawdzie aktuaryiusza z sobą brać nie powinien, wszakże w każdym Instytucie obrać sobie ma indywiduum do prowadzenia protokołu zdatne.

§. 3.

Potém złożyć sobie każe przez każdego profesora spis dawanych do tegoż dnia naukowych przedmiotów i katalog ręczny obeymuiący rezultata examinów kolegiialnych.

§. 4.

Potém każe przez 5 do 6 godzin z każdego kursu rocznego w miarę mnieyszéy lub większéy liczby uczniów dawać prelekcyie i robić examina, aby przytém uważać mógł należycie zdolności professorów i uczniów. Wolno wprawdzie dyrektorowi podczas examinów w materyiach do owego czasu dawanych, albo samemu pytania zadawać, alboteż przedmiot, z którego examin przedsiębrany być ma, podług podanego sobie spisu oznaczyć.

§. 5.

Po skończonym examinie powinien podług swego rozumienia z profesorami mieć narady tak spólnie iak i poiedyńczo, na których z oględnością rozmówić się i ściśle rozstrząsnąć należy, co tylko potrzeba względem pilności i postępowania w naukach uczniów, względem środków poprawienia sposobu nauki, urzędowania professorów, w szcze-

gaben, welche jede Lehranstalt an die hohe und die höchsten Behörden vorschriftsmässig zu leisten haben, mit Umsicht zu besprechen, und mit Genauigkeit zu erheben ist, wobei er sich auch das Protokoll aller die theologischen Studien, und besonders diese Lehranstalt betreffenden Verordnungen, welche nach der Vorschrift der älteste Professor jeder Lehranstalt aufzubewahren hat, zur Einsicht vorlegen läßt.

§. 6.

Sowohl bei der Prüfung als bei den mit den Professoren anzustellenden Konferenzen, sollen die Grundsätze derselben und ihre Beschaffenheit erforscht, nach den Leitfaden und Hilfsbüchern, deren sie sich bedienen, gefragt, die Lehrmethode und ihre Zweckmässigkeit ermittelt, und um die Art, wie die Schüler sich den Vortrag des Lehrers aufzeichnen, Nachfrage gehalten werden.

§. 7.

Alles bestimmten, bestehenden Vorschriften Entgegenlaufende, ist sogleich abzustellen, die Gebrechen der Lehrer hat der Direktor mit väterlichen Ermahnungen und Vorstellungen zugleich mit Angabe der Mittel zur Verbesserung zu rügen, und den Ordensvorsteher hierauf insbesondere aufmerksam zu machen.

§. 8.

Nach geendigter Visitation hinterläßt der Direktor alles dasjenige, was sich an der Lehranstalt Gutes und Lobenswürdiges vorfindet, und was etwa noch zu verbessern und zur Förderung des Unterrichtes wünschenswerth sey, dem Ordensvorsteher umständlich und schriftlich.

§. 9.

Schlüßlich hat der Direktor oder dessen Stellvertreter längstens binnen vier Wochen nach gepflogener Bereisung über das ganze Resultat seiner Untersuchung eine ausführliche Relation, welcher er den in den einzelnen Lehranstalten aufgenommenen Akt, eigentlich Kommissionsprotokoll beilegt, mit den ihm zweckmässig scheinenden Anträgen an die Landesstelle zu übergeben, welche diesen binnen weiteren vier Wochen mit ihrem Gutachten an die Studienhofkommission einzubegleiten hat.

57.

Bestätigungen über Brodsatzungen sollen nur nach dem wahren Bestande ertheilt werden.

Das Brodgeld für die bei Kordons- und Tabak-Assistenzsta-

gólności zaś względem stanu katalogów szkolnych i peryiodycznych podań, które każdy instytut do wysokich i naywyższych Instancyy posélać ma, przyczém także przełożyć sobie każe do przeyrzenia protokół wszelkich rozporządzeń dotyczących nauk teologicznych; a szczególniéy wizitowanego instytutu, które podług przepisów naystarszy z nauczycieli każdego instytutu przechowywać obowiązany.

§. 6.

Tak przy examinie, iako i przy naradach z professorami ich zasady i przymioty rozpoznawać; iakich się prawideł trzymaią i iakich książek używaią pytać się, sposób uczenia i odpowiedność tegoż zamiarowi oznaczyć, niemniéy dochodzić, iakim sposobem ucznie dawaną przez profesora naukę sobie zapisuią.

§. 7.

To wszystko, co wyraźnym istnieiącym przepisóm sprzeciwia się, natychmiast uchylić, wady w professorach dostrzeżone dyrektor naganić ma z oycowskiém napomnieniem i przełożeniem, oraz podać im środki do poprawy, a w szczególności przełożonego zakonu na to uważnym uczynić.

§. 8.

Po skończonéy wizytacyi dyrektor to wszystko, co w tym instytucie znalazł dobrego i chwalebnego i co ieszcze do poprawienia i do wzrostu nauk życzyćby należało, przełożonemu zakonu dokładnie na piśmie zostawi.

§. 9.

Nakoniec dyrektor, lub tegoż zastępca naydaléy w cztéry tygodnie po skończonéy obiaździe dokładne zdanie sprawy o rezultatach swoiéy wizytacyi, do któréy akt, właściwie protokół Kommissyi w poiedyńczych instytutach naukowych przedsięwzięty, dołączy, wraz z proiektami, które się mu stosownemi zdawać będą, Rządowi kraiowemu przeszle, który takowe w drugich 4 tygodniach z opinią swoią nadwornéy Kommissyi naukowéy przełoży.

57.

Poświadczenia taryfy chleba tylko podług istotnéy przedaży wydawane być maią.

Chlebowe dla żołniérzy przy stacyiach kordonowych i do

zionen verwendete Militärmannschaft wird nach den Civil-Brodsatzungen bemessen.

Aus Anlaß der vorgekommenen Fälle, daß dieses Brodgeld wegen arbitrarischer Bestättigung der obrigkeitlichen Brodsatzungen überspannt ausgemittelt worden seye, werden die k. k. Kreisämter beauftragt, die betreffenden Ortsobrigkeiten anzuweisen, die Bestättigung über die Brodsatzungen nur nach dem wahren Bestande zu ertheilen.

Die k. k. Kreisämter haben die genaue Befolgung dieser Anordnung gehörig zu überwachen, und bei Befund der Unrichtigkeit den Schuldtragenden nach Beschaffenheit der Umstände mit empfindlichen Straffen zu belegen, im Falle absichtlich eingetretener falschen Angaben aber, nach dem Gesetzbuche über schwere Polizey-Uebertretungen und Verbrechen zu behandeln.

Gubernial-Verordnung vom 3. April 1830. Gub. Zahl 13921.

58.

Bestättigungen des Adels, Ritterstandes und der Landstandschaft für galizische Edelleute, wie derlei Ansuchen zu behandeln.

Mit Hofkanzleidekret vom 13ten Hornung d. J. Zahl 3488. gelangte folgende a. h. Entschliessung vom 9ten Hornung d. J. herab.

Nebst denjenigen durch das Patent vom 13ten April 1817 dem galizischen Ritterstande als angehörig bezeichneten Edelleuten, sind auch jene angeborne Edelleute mit den Vorrechten des Ritterstandes und der Landstandschaft betheilt anzusehen, welche seit dem Jahre 1782 bis zur Kundmachung dieser Meiner Entschliessung die Bestättigung ihres Adels erhalten haben; für die Zukunft ist unter der von Mir von Fall zu Fall anzusuchenden und erwirkten Bestättigung des galizischen Adels für solche eingeborne galizische Edelleute, welche alle durch das Patent vom 20ten Jänner 1782 vorgeschriebenen Eigenschaften ausgewiesen haben, immer auch der Ritterstand mit der damit für Galizien insbesondere verbundenen Landstandschaft zu verstehen, die Hofkanzlei wird aber bei Vorlegung solcher Adelsbestättigungsgesuche sich die genauste Untersuchung der von dem Gesetze geforderten Bedingungen zur strengen Pflicht machen.

Uebrigens wird sich versehen, daß diejenigen, deren Adelsansprüche noch nicht bestättigt sind, der dem Gubernium am

asystencyi tutiunowéy użytych, wymierzane bywa podług taryfy chleba cywilnéy.

A że wydarzyło się, iż to chlebowe, z powodu dowolnych poświadczeń tax chleba Zwierzchności mieyscowéy przesadnie wymierzane bywało, przeto zaleca się c. k. Urzędóm cyrkułowym, dotyczącym Zwierzchnościom mieyscowym nakazać, aby poświadczenia tax chleba tylko podług istotnéy przedaży wydawały.

C. k. Urzędy cyrkułowe nad ścisłém dopełnieniem tego rozporządzenia należycie czuwać, a w razie dostrzeżonéy nierzetelności winnego podług okoliczności dotkliwie ukarać maią; w razie zaś umyślnie uczynionych fałszywych podań, podług ustawy o ciężkich przestępstwach policyynych i zbrodniach sobie postąpić.

Rozporządzenie gub. z dnia 3. Kwietnia 1830 do liczby gub. 13921.

58.

Postępowanie z prośbami o poświadczenie ślachectwa, stanu rycérskiego i należenia do stanów kraiowych dla szlachty galicyyskiéy.

Dekretem Kancelaryi nadwornéy z dnia 13. Lutego r. b. do liczby 3488 nadeszła tu następuiąca naywyższa uchwała: z dnia 9. Lutego r. t.

„Oprócz szlachty patentem z dnia 13. Kwietnia 1817 iako należącéy do stanu rycerskiego oznaczonéy, ci także szlachtą urodzeni, za maiących perogatywy stanu rycerskiego i możność należenia do stanów kraiowych uważani być maią, którzy od roku 1782, do ogłoszenia niniéyszego postanowienia moiego, potwierdzenie szlachectwa swoiego uzyskali. Na przyszłość pod zatwierdzeniem szlachectwa galicyyskiego u mnie w każdym szczególnym razie upraszać się maiącém i uzyskaném dla owych rodowitych galicyiskich szlachty, którzy wszystkie patentem z dnia 20. Stycznia 1782 przepisane własności wykazali, zawsze i stan rycérski z połączoną z nim, dla Galicyianów w szczególności możnością należenia do stanów kraiowych rozumieć się ma; atoli Kancelaryia nadworna przedstawiaiąc podobne prośby o zatwierdzenie szlachectwa poczyta sobie za naysurowszy obowiązek, dochodzić nayściśléy warunków prawem wymaganych.

Wreście rozumie się, że ci, których prawa do szlachectwa ieszcze nie potwierdzone, stosownie do naywyższéy

5ten Hornung 1789 Zahl 112. bekannt gemachten allerhöchsten Entschliessung gemäß, als Unadeliche behandelt, und in der Militärkonskripzion auch als solche behandelt werden.

Gubernial-Verordnung vom 3. April 1830. Gub. Zahl 16890.

59.

Wegen Vergehen entlassene Seminaristen sind von den theologischen Studien ausgeschlossen.

Seine k. k. Majestät haben mit allerhöchster Entschliessung vom 31ten Jänner d. J. anzuordnen geruhet, daß Zöglinge, welche wegen was immer für Vergehungen aus einem geistlichen Seminarium entlassen worden sind, für die Hinkunft dadurch auch von den theologischen Studien als ausgeschlossen anzusehen seyen.

Woron die Ordinariate im Grunde herabgelangten h. Studienhofkommissionsdekretes vom 13ten Februar d. J. Zahl 688. zur Wissenschaft und Darnachachtung in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Dekret vom 3. April 1830. Gub. Zahl 18773.

60.

Behandlung der am 1ten März d. J. verlosten königl. ungarischen Hofkammer-Obligationen.

Vermög Verordnung der k. k. allgemeinen Hofkammer vom 30ten März d. J. wird mit Beziehung auf die Circular-Verordnung vom 16ten November v. J. Zahl 8345. nachstehendes zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

§. 1.

Die fünfperzentigen Obligationen der königl. ungarischen Hofkammer, welche in die am 1ten März d. J. verloste Serie 262, von Numer 3331 bis 3518 eingetheilt sind, und der in dieser Serie begriffene Theil der Obligation, Numer 3178, werden an die Gläubiger im Nennwerthe des Kapitals baar in Conv. Münze ausbezahlt.

§. 2.

Die in dieselbe Serie eingetheilten vierperzentigen, dann drey und einhalbperzentigen königl. ungarischen Hofkammer-Obligationen, werden nach den Bestimmungen des allerhöchsten Patentes vom 21ten März 1818 auf den unrsprünglich rersicherten Zinsenfuß in Conv. Münze zurückgeführt, und gegen neue Staatsschuldverschreibungen umgewechselt.

uchwały Rządowi kraiowemu pod dniem 5. Lutego 1789 do liczby 112 oznaymionéy, iako nieszlachta uważani i przy spisie woyskowym, iako tacy zanotowani będą.

Rozporządzenie gub. z dnia 3. Kwietnia 1830 do liczby gub. 16890.

59.

Seminarzyści dla występku odprawieni, wyłączeni są z nauk teologicznych.

Jego c. k. Mość naywyższém postanowieniem z dnia 31. Stycznia r. b. rosporządzić raczył: iż alumni, którzy za iakiebądź występki z seminarium duchownego oddaleni zostali, przez to także za wyłączonych ze szkół teologicznych uważani być maią.

O czém ordynaryiaty na mocy dekretu wysokiéy nadwornéy Kommissyi naukowéy z dnia 13. Lutego r. b. do liczby 688 dla wiadomości i zachowania informuie się.

Dekret gub. z dnia 3. Kwietnia 1830 do liczby gub. 18773.

60.

O postępowaniu z wylosowanemi na dniu 1. Marca r. b. obligacyiami król. węgierskiéy Kamery nadwornéy.

Na mocy rozporządzenia c. k. powszechnéy Kamery nadwornéy z dnia 30. Marca r. b., z odniesieniem się do ogólnego rozporządzenia z dnia 16. Listopada r. z. do l. 8345, podaie się do powszechnéy wiadomości, co następuie:

§. 1.

Obligacyie król. węgierskiéy Kamery nadwornéy, które w wylosowanym na dniu 1. Marca r. b. rzędzie 262 od liczby 3331 do 3518 umieszczone są i obięta tym rzędem część liczby obligacyi 3178, wierzycielom podług wartości imiennéy kapitału gotowizną w monecie konwencyionalnéy wypłacone będą.

§. 2.

Umieszczone w tym samym rzędzie cztéry i półczwarta procentowe król. węgierskie obligacyie Kamery nadwornéy podług przepisów naywyższego patentu z dnia 21. Marca 1818, do pierwotnie zapewnionéy stopy w mon. konw. zwrócone i na nowe obligacyie długu kraiowego zamienione zostaną.

§. 3.

Die Auszahlung der verlosten fünfperzentigen Kapitalien erfolgt am 1ten Mai d. J. von der königlich ungarischen Kredits-Kasse in Ofen.

§. 4.

Mit der Zurückzahlung des Kapitals werden zugleich die bis zum 1ten März d. J. verfallenen Zinsen in Wiener-Währung, und vom 1ten März bis 1ten Mai d. J. die ursprünglichen Zinsen zu fünf von Hundert in Con. Münze berichtiget.

§. 5.

Die Umstaltung der in die Verlosung gefallenen vierperzentigen, dann drei und einhalbperzentigen königlich ungarischen Hofkammer-Obligationen in neue Staatsschuldverschreibungen geschieht gleichfalls bei der Ofner Kredits-Kasse.

§. 6.

Die Zinsen der neuen Schuldverschreibungen in Con. Münze laufen vom 1ten März d. J. und die bis dahin ausständigen Interessen in Wiener-Währung von den älteren Schuldbriefen werden bei der Umwechslung der Obligationen berichtiget.

§. 7.

Bei Obligationen, auf welchen ein Beschlag, ein Verboth oder sonst eine Vormerkung haftet, ist vor der Kapitals-Auszahlung von der Behörde, welche den Beschlag, den Verboth oder die Vormerkung veranlaßt hat, deren Aufhebung zu bewirken.

§. 8.

Auch bei jenen Obligationen, welche zur Umstaltung in neue Schuldverschreibungen bestimmt sind, worauf jedoch ein Beschlag, Verboth oder sonst eine die Interessenzahlung hindernde Vormerkung bestehet, ist vorläufig von der Behörde, welche die Vormerkung veranlaßt hat, die Ermächtigung zur Umsetzung der Obligation und zur Erhebung des Interessen-Ausstandes bis zum Tage der Verlosung zu erwirken.

§. 9.

Bei der Kapitals-Auszahlung der verlosten fünfperzentigen Obligationen, welche auf Fonde, Kirchen, Klöster, Stiftungen, öffentliche Institute und andere Körperschaften lauten, finden die Vorschriften, welche bei der Umschreibung dergleichen Obligationen befolgt werden müssen, ihre Anwendung.

Gubernial-Kundmachung vom 6. April 1830. Präsidial Zahl 2933.

§. 3.

Wypłata kapitałów wylosowanych 5procentowych nastąpi dnia 1. Maia r. b. z król. węgierskiéy Kassy kredytowéy w Budzie.

§. 4.

Z odpłatą kapitału razem i prowizyie do 1. Marca r. b. zapadłe, w walucie wiedeńskiéy, a od 1. Marca r. t. prowizyie pierwotne po pięć od sta w monecie konwencyynéy uiszczone zostaną.

§. 5.

Zamiana wylosowanych 4procentowych i trzy półprocentowych król. węgierskich obligacyy Kamery nadwornéy na nowe zapisy długu kraiowego, równie w kredytowéy kassie Budzkiéy uskuteczniona będzie.

§. 6.

Prowizyie nowych zapisów długu kraiowego w monecie konwencyinéy idą od 1. Marca r. b., a zapadłe aż do tego czasu prowizyie w walucie wiedeńskiéy od obligacyy dawnieyszych przy zamianie obligacyy wypłacone będą.

§. 7.

Co do obligacyy, na których ciąży areszt, kondykcyia, lub inna iaka prenotacyia, w tym Urzędzie, który areszt, kondykcyia, lub prenotacyia rozporządził, zniesienie takowych przed wypłatą kapitału wyiednać należy.

§. 8.

Także i co do obligacyy do zamiany na nowe zapisy długu kraiowego przeznaczonych, na których iednak areszt, kondykcyia, lub inna iaka wypłacie prowizyi na przeszkodzie będąca prenotacyia ciąży, upoważenie do zamiany obligacyy i podniesienia zaległych prowizyi w tym Urzędzie, który prenotacyią rozporządził, uprzednie do dnia nastąpić maiącego losowania wyiednane być ma.

§. 9.

Przy wypłacie kapitałów z wylosowanych 5procentowych obligacyy na imię funduszów, kościołów, klasztorów, fundacyy, institutów publicznych i innych korporacyy wydane, przepisy, które przy przepisywaniu podobnych obligacyy przestrzegane być muszą, zastosowane być maią.

Uwiadomienie gub. z dnia 6. Kwietnia 1830 do liczby Prez. 2933.

61.

Mit dem Bergbau in Verbindung stehende Gewerke, welche die Bergfrohne entrichten, sind von der Erwerbsteuer befreit.

Aus Anlaß eines speziellen Falls, daß von einem ärarischen Gewerke, dessen Erzeugnisse der Bergfrohne unterliegen, die Erwerbsteuerfassion abgefordert wurde, hat die hohe Hofkanzlei auf Ansinnen der hohen Hofkammer mit Dekret zur Zahl 440. ex 1830 dieser Landesstelle bedeutet, den Kreisämtern die mit hierortiger Verordnung vom 27ten Oktober 1815 Zahl 43791. in Gemäßheit des hohen Hofkanzleidekretes vom 4ten Oktober 1815, Zahl 17903. mitgetheilten allerhöchsten Entschließung vom 30ten September 1815 nach welcher alle mit dem Bergbau in Verbindung stehende Gewerke, welche die Bergfrohne entrichten, von der Erwerbsteuer frey zu zählen sind, mit der Belehrung in Erinnerung zu bringen, daß diese hohe Verordnung durch die nachgefolgte spätere mit Gubernialerlaß vom 7ten September 1829 Zahl 52915. mitgetheilten hohen Hofkanzlei-Anordnung vom 4ten August 1829 Zahl 2757. nicht aufgehoben wurde, und daß die erwähnte allerhöchste Entschließung auch auf die ärarischen Gewerke in Anwendung zu bringen sey.

Hievon werden die Kreisämter in Folge des bezogenen hohen Hofkanzleidekrets zur künftigen Darnachachtung verständigt.

Gubernial-Verordnung vom 6. April 1830. Gub. Zahl 18831.

62.

Evidenzhaltung der Beurlaubten.

Mittelst der von der hohen Hofkanzlei unterm 9ten Oktober 1817 Zahl 23305. (Franz des Ersten politische Verordnungen 45. Theil 337. Seite) erlassenen Verordnung wurde zur Aufrechthaltung einer genauen Uebersicht

a) der Beurlaubten, und
b) der Invaliden.

Die Einleitung getroffen, daß die Kreisämter jene Verzeichnisse über dießfalls eingetretene Veränderungen, die sie früher nur alle Vierteljahre den Werbbezirksrevisoriaten mittheilten, in Zukunft monatlich überreichen mußten.

61.

Fabryki z kopalniami górniczemi połączone do szarwarków górniczych obowiązane, wolne są od podatku zarobkowego.

Z powodu szczególnego wypadku, że od fabryki skarbowéy, któréy wyroby podlegaią szarwarkóm gorniczym, żądano fassyi do podatku zarobkowego; wysoka nadworna Kancelaryia na żądanie wysokiéy Kamery nadwornéy dekretem do liczby 440 z r. 1830 oznaymiła temu Rządowi: iż naywyższe postanowienie z dnia 30. Września 1815 stosownie do dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 4. Październik 1815 do liczby 17903, rozporządzeniem tuteyszém z d. 27. Października 1815 do liczby 43791 udzielone, podług którego wszystkie fabryki z kopalniami w związku będące i do gorniczych szarwarków obowiązane, od padatku zarobkowego wolne być maią, z tym dokładem Urzędóm cyrkułowym przypomnić należy, iż to wysokie rozporządzenie przez poźniéy zapadłe gubernialném z dnia 7. Września 1829 do liczby 52915 udzielone rozporządzenie wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 4. Sierpnia 1829 do liczby 2757 uchylonėm nie zostało, i że pomienione naywyższe postanowienie także i do fabryk skarbowych zastosowane być ma.

O tém Urzędy cyrkułowe w skutek powołanego dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy dla zachowania zawiadamia się.

Rozporządzenie gub. z dnia 6. Kwietnia 1830 do l. gub. 18831.

62.

Utrzymywanie w ewidencyi urlopników.

Rozporządzeniem przez wysoką Kancelaryią nadworną pod dniem 9. Października 1817 do liczby 23305 (Franciszka I. rozporządzenia polityczne cześć 45 ştron. 337) wydanem, dla utrzymania dokładnéy ewidencyi

a) urlopników i
b) Inwalidów

zaprowadzono, by Urzędy cyrkułowe owe spisy zaszłych w téy mierze odmian, które przódy tylko co ćwierć roku Rewizoriatóm werbowniczym udzielały, odtąd na przyszłość co miesiąc przesyłać musiały.

In Ansehung der Invaliden, hat diese Maßregel, nachdem ohnehin eine Reorganisation des Invalidenwesens im Geschäftszuge ist, einstweilen noch fortzubestehen.

Was hingegen die Beurlaubten betrifft, so ist die hohe Hofkanzlei laut des herabgelangten Dekretes vom 11ten März d. J. Zahl 5010. mit dem k. k. Hofkriegsrathe übereingekommen, eine andere zur Erleichterung der konskripzionsobrigkeitlichen Geschäfte beitragende Modifikation einzuleiten.

Bei einer jeweiligen Bevölkerungs-Aufnahme, werden ohnehin auch die an jedem Orte befindlichen Militärbeurlaubten verzeichnet, und zwar nach dem eigends dazu mit der neuen unterm 23ten September v. J. Zahl 57113. erlassenen Konskripzions-Instruktion verlegten Formulare Nro. 14.

Nach diesem Formulare wird nun jede Konskripzions-Obrigkeit auch jenes Verzeichniß (Protokoll), welches sie vorschriftsmässig über die Militärbeurlaubten führet, verfassen, die Namen dieser Beurlaubten nebst den übrigen Daten aus den Konskripzionslisten (Tabelle Nro. 14.) in dieses Verzeichniß übertragen und den Beurlaubten mit fortlaufenden Numern bezeichnen.

Dieses Verzeichniß (Protokoll) hat zur fortwährenden Uebersicht des Standes der Beurlaubten zu dienen.

In selbes sind sodann in der mit einem verhältnißmässigen Raum zu versehenden Rubrik Anmerkung, alle mit jedem Manne vorfallende Veränderungen mit den darauf Bezug nehmenden Verhandlungen aufzuführen, als z. B.

1) Die ihm in einem andern Orte des nämlichen Regiments-Bezirks ertheilte Absentirungs-Lizenz, deren Verlängerung und dessen Rückkehr;

2) eine während des Urlaubes erhaltene und vollzogene Heirathsbewilligung;

3) der gänzliche Abgang vom Urlaubsstand:

a) durch Einberufung oder freywilliges Einrücken,
b) durch Uebertragung der Beurlaubung in einem andern Bezirke mit Vorwissen des betreffenden Regiments,
c) durch gänzliche Fortlassung,
d) durch den Tod.

Die von einer Konskripzions-Revision zur andern zuwachsenden Beurlaubten sind dann ebenfalls in oberwähntes Verzeichniß (Protokoll) gleich bei der Vorlegung ihrer Militärpässen einzutragen, letztere mit dem in der ersten Rubrick dem Manne gegebener Nummer zn bezeichnen, und in einem eigenen Faszikel aufzubewahren, damit dem so oft angegebenen Verluste der Militärpässe vorgebeugt werde. In jedem gänzlichen Abgangsfalle eines Beurlaubten kömmt die

Środek ten co do inwalidów, ponieważ prócz tego reorganizacya stanu inwalidów iest w robocie, ma tymczasem ieszcze pozostać.

Co do urlopników atoli wysoka nadworna Kancelaryia podług brzmienia nadeszłego dekretu z dnia 11. Marca r. b. do liczby 5010 zgodziła się z c. k. nadworną Radą wojenną na to, aby inne urządzenie ku ułatwieniu spraw Zwierzchności konskrypcyinych zaprowadzone było.

Podczas każdego spisu ludności spisywani bywaią prócz tego znayduiący się w każdém mieyscu urlopnicy woyskowi i to podług właściwego do tego stosownego w nowéy, pod dniem 23. Września r. z. do liczby 57113 wydanéy Instrukcyi konskrypcyynéy ułożonego formularza Nro. 14.

Podług tego więc formularza każda Zwierzchność konskrypcyyna ułoży także ów spis (protokuł) który podług przepisu względem urlopników woyskowych prowadzi; nazwiska tychże urlopników oprócz innych dat, z listy konskrypcyynéy (tabeli Nro. 14.) do tego spisu przeniesie i urlopnika liczbą porządkową oznaczy.

Spis ten (protokuł) służyć ma ku ciągłéy ewidencyi stanu urlopników.

Do tegoż zapisane być maią w rubryce: Uwaga. (na którą stosowne mieysce zostawione być ma) wszystkie z każdym urlopnikiem zaszłe odmiany wraz z aktami do tego odnoszącemi się, iak n. p.

1) Pozwolenie oddalenia się temuż w innéms mieyscu tegoż samego obwodu pułkowego udzielone, tegoż przedłużenie i iego powrót;

3) pozwolenie do ożenienia się w ciągu trwaiącego urlopu otrzymane i uskutecznione;

3) całkowity ubytek ze stanu urlopowanych:

a) przez powołanie lub dobrowolne powrócenie,
b) przez przeniesienie urlopu do innego obwodu za wiadomością właściwego pułku;
c) przez zupełne uwolnienie;
d) przez śmierć.

Urlopnicy od iednéy rewizyi spisowéy do drugiéy przyrastaiący, podobnież do pomienionego spisu (protokołu) zaraz przy złożeniu ich paszportów woyskowych wpisani, ostatnie liczbą w pierwszéy rubryce żołnierzowi daną, naznaczone, i we właściwym fascykule zachowane być maią, aby zatraceniu paszportów woyskowych, tylekroć udawanemu, zapobieżono zostało. W każdym razie zupełnego ubytku urlopnika, przyczyna tego z paszportu woy-

Ursache davon aus dem Militärpaße unter der Fertigung der Konskripzionsobrigkeit anzumerken, und dieser Paß bei Einberufungen oder freiwilligem Einrücken dem Manne mitzutheilen, in allen übrigen Fällen aber dem Kreisamte und in Todesfällen mit dem Todenschein und der ärarischen Montur zu übersenden, und daß dieses geschehe, im oberwähnten Verzeichniße anzumerken.

Nebst der genauen Führung dieses Verzeichnißes (Protokolls) haben die Konskripzionsobrigkeiten dann nur einmal im Jahre und zwar mit Ende Juli dem Kreisamte einen Ausweis des im Bezirke bestehenden Beurlaubten-Standes nach dem Formulare Nro. 14. einzusenden, und zwar nur den Veränderungs-Ausweis, in welchem

a) der bei der letzten Konskripzionsrevision erhobene Stand der Beurlaubten bloß summarisch mit Ziffern anzugeben, und

b) der Abgang und Zuwachs, der sich seit der beendigten Revision in dem Stande der Beurlaubten ergeben hat, nominativ mit Beysetzung der nöthigen Daten bei jedem Manne anzuführen ist.

Diese gesammelten Veränderungs-Ausweise haben sodann die Kreisämter bis 15ten August jeden Jahres dem betreffenden Werbbezirks-Revisoriate zu übergeben.

Bei der nächstjährigen Konskripzion, so wie bei jeder nachfolgenden müssen sohin die bei den Konskripzionsobrigkeiten aufbewahrten Beurlaubten-Verzeichnisse (Protokolle) mit den militärischen Urlaubs-Verzeichnissen verglichen, und jene Veränderungen, die sich seit Ende Juli in dem Stande der Beurlaubten ergeben haben, aus erstern in letztere übertragen werden, woraus die Rektifizirung der konskripzionsobrigkeitlichen Verzeichnisse mit jenen des Militärs von selbst resultirt.

Ueber die genaue Befolgung dieser Anordnung haben die k. k. Kreisämter um so strenger zu wachen, als damit eine Erleichterung der Konskripzionsobrigkeiten verknüpft ist, indem sie statt der bisherigen viertieljährigen Einsendung der Beurlaubten-Ausweise, nunmehr nur jährlich einmal den Veränderungs-Ausweis vorzulegen haben werden, dann die Evidenzhaltung der Beurlaubten nicht nur für den Militärdienst, sondern auch aus polizeilichen Rücksichten wichtig ist, übrigens hervorgekommen ist, daß ungeachtet der dießfalls an die Kreisämter erlassenen hierortigen Weisungen vom 25ten November 1827 Zahl 78653 und vom 30ten Dezember 1828 Zahl 86557. die in der Frage stehenden Beurlaubten-Ausweise von den konskribirenden Obrigkeiten an die Kreisämter nicht eingesendet,

skowego przez podpis Zwierzchności konskrypcyyney zapisana, a paszport ten za powołaniem lub dobrowolnym powrotem żołnierza udzielony, we wszystkich innych przypadkach atoli Urzędowi cyrkułowemu, a w razie śmierci z sepulturą i mundurem skarbowym przesłanym, i że się to stało, w pomienionym spisie, oznaczono być ma.

Oprócz dokładnego prowadzenia tego spisu (protokołu) Zwierzchności konskrypcyyne przesłać maią w ten czas Urzędowi cyrkułowemu raz tylko do roku i to z końcem Lipca wykaz stanu urlopników w obwodzie znayduiących się, podług formularza Nro. 14, a to tylko wykaz odmian, w którym

a) stan urlopników podczas ostatniey rewizyi konskrypcyyney wyśledzony, tylko sumarycznie liczbami podanym, i

b) ubytek i przyrost od ukończoney rewizyi w stanie urlopników wykazuiący się, wypisany być ma imiennie z dołożeniem przy każdym urlopniku dat potrzebnych.

Zebrane Wykazy odmian, Urzędy cyrkułowe do dnia 15. Sierpnia każdego roku, przyzwoitym Rewizoryiatóm werbowniczym przeséłać maią.

Przy konskrypcyi roku następnego, iako przy każdéy następuiacéy, spisy urlopników (protokoły) u Zwierzchności konskrypcyynych zachowywane, z woyskowemi spisami urlopowanych porównane, i owe zmiany, które od ostatniego Lipca w stanie urlopników zaszły, z piérwszych do drugich przeniesione być maią; przeto sprostowanie spisów Zwierzchności konskrypcyynych z woyskowemi samo z siebie wypływa.

Nad ścisłém dopełnieniem tego rozporządzenia, c. k. Urzedy cyrkułowe tém surowiéy czuwać maią, ile że z tém połączona iest ulga dla Zwierzchności konskrypcyynych, gdy te zamiast dotychczasowego poséłania ćwierćrocznych wykazów urlopowych, teraz tylko raz na rok wykaz odmian podawać maia, i że utrzymywanie w ewidencyi urlopników nie tylko dla służby woyskowéy, ale nawet ze względów policyynych ważne iest, wreście okazało się, iż mimo wydanych w téy mierze do Urzędów cyrkułowych tuteyszych rozporządzeń z dnia 25. Listopada 1827 do liczby 78653 i z dnia 30. Grudnia 1828 do liczby 86557 wykazy urlopników w obmowie będące od Zwierzchności konskrypcyynych do Urzędów cyrkułowych przeséłane, co większa nawet spisy

ja von vielen sogar die zur dießfälligen Evidenzhaltung unentbehrlichen und daher vorgeschriebenen Verzeichnisse (Protokolle) nicht geführt werden.

Gubernial-Dekret vom 7. April 1830. Gub. Zahl 18019.

63.

Revision und Läuterung der Invaliden.

Nach der neuen Instruktion, welche in dem verflossenen Jahre wegen Aufnahme der Bevölkerung hinausgegeben wurde, sind zwar die Verzeichnisse über die Invaliden für die Zukunft nicht mehr zu verfassen. Seine Majestät haben aber laut einer an die hohe Hofkanzlei gelangten Eröffnung des k. k. Hofkriegsrathes anzuordnen geruhet, bei Gelegenheit der Konskriptions-Revisionen alle zwei Jahre eine Revision aller Invaliden vorzunehmen, und damit bei der nächsten Konskriptionsrevision zu beginnen.

Damit nun die Revision und Läuterung der Invaliden bei Gelegenheit der nächsten Konskriptionsrevision den allerhöchsten Befehlen gemäß und in der Art bewerkstelliget werden kann, wie sie bereits hinsichtlich der in der Verpflegung in den Invalidenhäusern stehenden, und jener Invaliden vorgeschrieben wurde, welche ihren Patentalgehalt in den Invalidenhäusern selbst abhohlen, so erhalten die k. k. Kreisämter in Folge hohen Hofkanzleidekretes vom 20ten v. M. Zahl 6390 den Auftrag, zur rechten Zeit die Einleitung zu treffen;

1) daß die Konskripzionsobrigkeiten bei Gelegenheit der Konskripzionsrevision namentliche Verzeichnisse über die in ihren Bezirken befindlichen Invaliden beibringen;

2) daß den Invaliden bedeutet werde, sich bei der Konskripzion zur weitern Behandlung persönlich vorzustellen, oder wenn sie wegen Krankheit oder sonstigen rücksichtswürdigen Verhältnissen bei der Konskripzion nicht erscheinen können, sich mit legalen Zeugnissen ihrer Obrigkeiten, wo sie sich aufhalten, welche Zeugnisse die Ursache ihres Nichterscheinens enthalten müssen, auszuweisen;

3) daß die Invaliden verhalten werden, bei der Konskripzionsrevision obrigkeitliche Zeugnisse beizubringen, über ihr Vermögen, über ihr Besitzthum, über ihre Profession und Arbeitsfähigkeit.

Durch diese Zeugniße wird man bei der Konskriptionsrevision in die Lage versetzt, genau beurtheilen zu können, ob ein Invalid in pekuniarer Hinsicht noch länger eine Beihilfe benöthige, oder nicht.

(protokoły) do utrzymania téy ewidencyi niezbędnie potrzebne, a zatém przepisane, prowadzone nie były.

Dekret gub. z dnia 7. Kwietnia 1830 do liczby gub. 18019.

63.

Rewizyia i kwalifikowanie Inwalidów.

Podług nowéy instrukcyi względem spisywania ludności roku zeszłego wydanéy, spisy inwalidów wprawdzie na przyszłość układane być nie maią. N. Pan atoli podług oznaymienia c. k. nadwornéy Rady woiennéy do wysokiéy Kancelaryi nadwornéy nadeszłego, rozporządzić raczył: aby przy rewizyiach konskrypcyynych co dwa lata rewizyię wszystkich inwalidów przedsięwzięto, i z tém przy nayblizszéy konskrypcyi rozpoczęto.

Aby więc rewizya i kwalifikowanie inwalidów, przy nayblizszéy rewizyi konskrypcyynéy stosownie do naywyzszych rozkazów i w tym sposobie uskuteczniona być mogła, iak względem inwalidów w domach inwalidzkich na utrzymaniu zostaiących i owych inwalidów przepisanym było, którzy swoią pensyią patentową w domach inwalidzkich sami odbieraią, przeto c. k. Urzędy cyrkułowe odbieraią w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 20. z. m. do liczby 6390 zlecenie, rozporządzić w przyzwoitym czasie:

1) aby Zwierzchności konskrypcyyne przy rewizyi konskrypcyynéy imienne spisy inwalidów w ich obwodach znayduiących się, podawały;

2) aby inwalidów oznaymiono, by się do konskrypcyi osobiście stawili dla przedsięwzięcia z nimi dalszéy czynności, lub ieżeli dla choroby lub innéy uwagi godnéy przyczyny do konskrypcyi stanąć nie mogą, urzędowemi świadectwami Zwierzchności mieysca, gdzie przebywaią, przyczynę ich niestawania zawieraięcemi, wywiedli się;

3) aby inwalidzi przy rewizyi konskrypcyynéy świadectwa zwierzchnicze składali, udowodniaiące ich maiątek, posiadłość, professyią i zdolność do pracowania;

Z takowych świadectw będzie można przy rewizyi konskrypcyynéy dokładnie osądzić, czyli inwalid we względzie pieniężnym dalszéy pomocy potrzebuie lub nie.

Was die Invaliden anbelangt, welche bei der Konskripzionsrevision dem äußern Anschein nach für irgend eine Dienstleistung für geeignet erkannt werden, so hat der k. k. Hofkriegsrath die General = Militär = Kommanden beauftraget, solche Individuen zur nähern ärztlichen Untersuchung und Behandlung an das zunächst stehende Militär, bei welchem ein Regimentsarzt sich befindet, abgeben zu lassen.

Gubernial=Verordnung vom 7. April 1830. Gub. Zahl 19769.

64.

Für Wanderbücher dürfen außer den Taxen keine Nachtragsgebühren abgenommen werden.

Aus Anlaß einer vorgekommenen Anfrage, ob nebst der bei Ausfertigung der Wanderbücher für die im Inlande oder ins Ausland reisenden Handwerksgesellen vorgeschriebenen Taxe von 15 kr. C. M. und der Stempelgebühr von gleichem Betrage, für die übrigen hiebei noch Statt findenden amtlichen Verhandlungen der politischen Behörden eine weitere Gebühr in Aufrechnung zu bringen sey; wurde mit hohem Hofkammer=dekrete vom 16ten März 1830 Zahl 6183/477 im Sinne des dießfalls erflossenen allerhöchsten Patents vom 24ten Hornung 1827 entschieden: daß außer den hiernach festgesetzten obigen Beträgen zusammen von 30 kr. C. M. für mündliche oder schriftliche Amtshandlungen bei dem Einschreiten der Partheien um Erfolglassung der Wanderbücher, so wie bei Ausfertigung derselben, eben so wenig als für die schriftlichen Zeugnisse der Arbeitsgeber, dann der mit denselben oder mit den Handwerksgesellen über ihr mündliches Ansuchen, um Uiberkommung der Wanderbücher aufgenommenen Protokolle, eine weitere Nachtragsgebühr abgefordert werden dürfe.

Wovon die Kreisämter zur künftigen Richtschnur und Darnachachtung mit dem Beisatze in die Kenntniß gesetzt werden, hiernach auch den unterstehenden Magistraten und Dominien die nöthige Belehrung zu ertheilen.

Gubernial=Dekret vom 7. April 1830. Gub. Zahl 20452.

65.

Magistrate haben in Städten, wo kein Inspektorat ist, die Verzehrungssteuer = Gelder vierteljährig an die Inspektorats = Cassen abzuführen.

Was die hohe k. k. Hofkammer in Betreff der Abfuhr der

Co do inwalidów, którzy przy rewizyi konskrypcyyney z powierzchowności zdaią się ieszcze do służby zdolnymi, zaleciła c. k. nadworna Rada wojenna głównym Komendóm woyskowym, takie osoby dla dokładnieyszego lekarskiego rozpoznania do nayblizéy stoiącego woyska, przy którém lekarz pułkowy znayduie się, oddać rozkazać.

Rozporządzenie gub. z dnia 7. Kwietnia 1830 do liczby gub. 19769.

64.

Za książki na wędrówkę oprócz tax, żadnych innych dodatkowych należytości pobierać nie wolno.

Z powodu zaszłego pytania, czyli przy wydaniu książek na wędrówkę dla czeladzi rzemieślniczéy w kraiu lub zagranicę wędruiącéy, oprócz przepisanéy taxy 15 kr. m. k. i należytości za stępel téy saméy ilości, za inne przytém zachodzące czynności urzędowe Instancyy politycznych, dalsza iaka należytość porachowana być ma? Dekretem wysokiéy Kamery nadwornéy z d. 16 Marca 1830 do liczby 6183|477 w myśl wydanego w téy mierze naywyższego patentu z dnia 24. Lutego 1827 zawyrokowano: iż oprócz ustanowionych powyższych ilości razem 30 kr. w monecie konwencyinéy za ustne lub pisemne sprawy urzędowe przy prośbach strón o wydanie książek wędrowniczych, i przy wydawaniu tychże, podobnie, iak i za świadectwa pisemne dawców roboty i protokuły z temiż lub z czeladzią na ich ustne prośbę o otrzymanie książki wędrowniczéy przedprzedsięwzięte, żadna dalsza należytość dodatkowa wymagana być nie może.

O czém Urzędy cyrkułowe dla przyszłéy skazówki i zachowania z tym dokładem zawiadamia się, aby podług tego Magistratom i Dominiom sobie podległym, potrzebną dały informacyą.

Dekret gub. z dnia 7. Kwietnia 1830 do liczby gub. 20452.

65.

Magistraty w miastach, gdzie nie ma Inspektoratu, pieniądz podatku konsumowego co ćwierć roku do kass inspektorackich oddawać maią.

O tém, co wysoka c. k. nadworna Kamera względem od-

Verzehrungssteuergelder von den Magistraten der Städte, in welchen die Verzehrungssteuer=Inspektorate nicht ihren Sitz haben, zu verfügen für nothwendig befunden hat, werden die k. Kreisämter aus der in der Anlage mitfolgenden Hofkammer=Verordnung .|. vom 16ten März l. J. Zahl 771 an die hierortige vereinte k. k. Gefällen=Verwaltung entnehmen.

Wovon die betreffenden Magistrate zu verständigen sind.

Gubernial=Verordnung vom 9. April 1830. Gub. Zahl 21091.

.|.

Hofkammer Verordnung ddo. 16ten März 1830. Nro. 771.

Ueber eine Vorstellung des galizischen k. k. Landesguberniums vom 3ten Februar d. J. hat man zu bewilligen befunden, daß die Magistrate als Steuerbezirsobrigkeiten in Städten, in welchen die Verzehrungssteuer=Inspektorate nicht ihren Sitz haben, die eingehobenen Verzehrungssteuergelder nicht monatlich sondern vierteljährig an die betreffenden Inspektoratskassen abführen.

Jedoch bleibt die Bestimmung des §. 31 des allgemeinen Verzehrungssteuergesetzes, wegen Eintreibung der rückständigen Steuergelder mit Rücksicht auf den abgeänderten Termin zur Abfuhr der Steuergelder in Wirksamkeit.

Auch versteht es sich von selbst, daß die Partheien, welche Abfindungs= oder Pachtschillingsbeträge an die ständischen Kassen zu entrichten haben, diese Zahlungen in den bisherigen gesetzlichen oder vertragsmässigen Fristen auch künftig leisten müssen.

Unter Einem wird das k. k. Landesgubernium von dieser Verfügung zu dem Ende in die Kenntniß gesetzt, von dieser Maßregel diejenigen Magistrate, die es betrifft, durch die Kreisämter verständigen zu lassen.

66.

Theilweise Aufkündigung der Staatsschuld.

Um die Vortheile, welche sich aus der Befestigung des Staats=Credites und aus der Bereitwilligkeit der Capitalsbesitzer, ihre Capitale der Regierung gegen mäßige Zinsen zu überlassen, ergeben, zum Besten des Staates und zur Erleichterung der Contribuenten zu benützen, haben Seine Majestät die theilweise Aufkündigung der mit einer höheren Verzinsung als mit Vier vom Hundert verbundenen Staatsschuldverschreibungen und der Renturkunden des Lombardisch=Venetianischen Monte anzuordnen geruhet.

Verzeichniß

der ersten Serie der aufgekündigten Capitale.

Capitalsbetrag Gulden	
7000000	Von der mit Fünf von Hundert in Conv. Münze verzinslichen Staatsschuld, und zwar: die Schuldverschreibungen
	von Nummer 349 bis einschliessig 439 vom 1 November 1816, jede über 10000 fl.
	= = 455 = = 5417 = 1 April 1817, = = 10000 fl.
	= = 901 = = 1000 = 1 November 1816, = = 5000 fl.
	= = 1004 = = 1172 = 1 März 1817, = = 5000 fl.
	= = 5731 = = 16960 = 1 Dezember 1816, = = 1000 fl.
	= = 4351 = = 4750 = 1 November 1816, = = 500 fl.
	= = 4751 = = 4976 = 1 März 1817, = = 500 fl.
	= = 8554 = = 9549 = 1 November 1816, = = 100 fl.
	= = 9501 = = 10025 = 1 März 1817, = = 100 fl.
1700000	Von der Renten=Schuld des Lombardisch=Venetianischen Monte, worüber das Verzeichniß von dem Gubernium zu Mailand bekannt gemacht wird.
293102	Von der fünfperzentigen, aus der Verlosung hervorgegangenen Staatsschuld, die Staatsschuldverschreibungen von Numer 1840 bis einschließig 2428.
755807	Das in den Jahren 1805 und 1806, dann 1809 und 1810 in Krain aufgenommene Zwangsdarlehen zu fünf von Hundert.
93783	Das sechsperzentige, im Jahre 1809 in Tyrol aufgenommene gezwungene Anlehen.
19475	Das fünfperzentige, im Jahre 1809 in Tyrol aufgenommene freiwillige Anlehen.
117833	Die sechsperzentige Salzburger Landesschuld.
20000	Die sechsperzentige Passauer Cameral=Schuld.
10000000	Summa der aufgekündigten Capitale.

(Zur Sig. 9. Pag. 138.)

S p i s

piérwszego rzędu wypowiedzianych kapitałów.

Ilość kapitału	
Zł. R.	
7000000	Z długu Stanu 5procentowego w monecie konwencyionalnéy, a mianowicie: zapisy długowe od liczby 349 włącznie do 439, od 1 Listopada 1816, każda po 10000 ZłR. - - 455 - 3417, - 1 Kwietnia 1817, - - 10000 ZłR. - - 901 - 1000, - 1 Listopada 1816, - - 5000 ZłR. - - 1004 - 1172, - 1 Marca 1817, - - 5000 ZłR. - - 5751 - 16960, - 1 Grudnia 1816, - - 1000 ZłR. - - 4351 - 4750, - 1 Listopada 1816, - - 500 ZłR. - - 4751 - 4976, - 1 Marca 1817, - - 500 ZłR. - - 8554 - 9549, - 1 Listopada 1816, - - 100 ZłR. - - 9501 - 10025, - 1 Marca 1817, - - 100 ZłR.
1700000	Z długów dochodowych Lombardzko-Weneckiego Monte, których spis Gubernium Medyolańskie ogłosi.
293102	Z długu stanu 5procentowego z losowania wynikłego, obligacyie tego długu od liczby 1840 włącznie do 2428.
755807	Pożyczka przymuszona w latach 1805 i 1806, tudzież 1809 i 1810 w Karnioli na 5 od 100 zaciągnięta.
93783	Pożyczka przymuszona 6 procentowa, r. 1809 w Tyrolu zaciągnięta.
19475	5procentowa dobrowolna pożyczka w Tyrolu r. 1809 zaciągnięta.
117833	6procentowy dług kraiowy Salcburski.
20000	6procentowy dług skarbowy Passawski.
10000000	Summa wypowiedzianych kapitałów.

dawania pieniędzy podatku konsumowego od Magistratów miast, gdzie Inspektoraty tegoż podatku siedziby swoiéy nie maią, za potrzebne do rozporządzenia uznała, dowiedzą się c. k. Urzędy cyrkułowe z załączonego tu rozporządzenia c. k. Kamery nadworney z dnia 16. Marca r. b. do liczby 771 do tuteyszéy c. k. połączonéy Administracyi przychodów, wydanego.

O czém Magistraty zawiadomione być maią.

Rozporządzenie gub. z dnia 9. Kwietnia 1830 do liczby gub. 21091.

·|·

Rozporządzenie Kamery nadworney z dnia 16. Marca 1830 do liczby 771.

Na przedstawienie c. k. galic. Rządu kraiowego z dnia 3. Lutego r. b. uchwalono, by Magistraty iako Zwierzchności obwodów podatkowych po miastach, w których Inspektoraty podatku konsumowego siedziby swoiéy nie maią, pieniądz na ten podatek wybrany nie co miesiąc, ale co ćwierćroku do kass inspektorackich oddawały.

Wszakże przepis §. 31 Ustawy powszechnego podatku konsumowego, względem wybierania zaległych pieniędzy podatkowych z uwagą na odmieniony termin oddawania pieniędzy podatkowych zostaie w swéy mocy.

Rozumie się także samo z siebie, iż strony, maiace w kassach mieyskich płacić ilości ugodzone lub dzierżawne, wypłaty takowe w ustanowionych dotychczasowych kontraktowych terminach, także i na przyszłość uiszczać maią.

C. k. Rząd kraiowy zawiadamia się wraz o tém rozporządzeniu tym końcem, aby o takowém ustanowieniu Magistraty, których to dotycze, przez Urzędy cyrkułowe obwieszczone zostały.

66.

O cząstkowym wypowiadaniu długu Stanu.

Chcąc korzyści, z ustalenia kredytu publicznego i z ochoty posiadaczy kapitałów, oddawania kapitałów swoich Rządowi na umiarkowane prowizyie, wynikaiące, na dobro Państwa i ulżenie kontrybuentów, użyć, raczył Nayiaśnieyszy Pan cząstkowe wypowiedzenie obligacyy Stanu i zapisów na dochody Lombardzko-Weneckiego Monte z większą nad cztéry od sta opłatą prowizyi połączonych, nakazać.

In dem beigeschlossenen Verzeichnisse ./. sind die Capitale aufgeführt, welche in Gemäßheit dieser allerhöchsten Anordnung mit dem Beisatze aufgekündet werden, daß am 1ten November 1830 die Zurückzahlung derselben bei den in der Folge näher zu bezeichnenden Creditskassen erfolgen wird, und daß von dem angegebenen Tage ihre Verzinsung erlischt.

Um die Sorge für die Erleichterung der öffentlichen Lasten mit den wohlwollenden Rücksichten für die Staatsgläubiger zu verbinden, haben Seine Majestät zugleich beschlossen, den Besitzern der hier aufgekündigten Schuldverschreibungen die Umstaltung derselben in vierperzentige Schuldbriefe in der Art zu gestatten, daß sie für 100 fl. in fünfperzentigen Staatsschuldverschreibungen oder Renturkunden, 104 fl. in vierperzentigen Schuldbriefen erhalten können, wenn sie längstens bis zum 1. Juli 1830 ihre Schuldverschreibungen zum Behufe der Verwechslung überreichen.

Die näheren Bestimmungen, in Beziehung auf die Einleitung und das dabei zu beobachtende Verfahren, werden durch besondere Cirkular-Verordnungen bekannt gemacht werden.

Welches zu Folge Verordnung der hohen Hofkammer vom 31ten März d. J. zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 10. April 1830. Präsidial-Zahl 3016.

67.

Der Ersatz der Vorspannsmehrauslagen wird nachgesehen, und die Militär- mit den Zivil-Vorspannsgebühren gleichgestellt.

Seine k. k. Majestät haben mit allerhöchster Entschliessung vom 19ten Jäner d. J. laut hohen Hofkanzleidekrets vom 18. März d. J. Zahl 6067 dem Lande Galizien und Bukowina aus besonderer allerhöchster Gnade die im Wege der Umlegung auf die unterthänigen Grundbesitzer zu bezahlende Ersatzleistung der Militär-Vorspanns-Mehrauslagen für die ganze Vergangenheit gänzlich nachzusehen geruhet, welche sich auf frühere allerhöchste Anordnungen gründende Ersatzeistung vom 1ten November 1819 bis Ende Oktober 1826 für Galizien auf 267,768 fl. 56 2/8 kr. Conv. Münze, und 21,180 fl. 7 6/8 kr. W. W., dann für die Bukowina auf 123,304 fl. 13 2/8 kr. Conv. Münze und 31,808 fl. 30 7/8 kr. W. W., seither aber bis dermal wieder auf eine viel bedeutendere noch nicht in volle Rechnungsevidenz gestellte Summe gestiegen ist.

W spisie załączonym wykazane są kapitały, które stosownie do tego naywyższego rozporządzenia z tym dodatkiem wypowiada się; iż z dniem 1. Listopada 1830 odpłata onych w kassach kredytowych następnie dokładniey oznaczyć się maiących, nastąpi, i że od dnia wspomnionego prowyizyie ich ustaią.

Dla połączenia troskliwości o ulżenie ciężarom publicznym z życzliwemi względami dla wierzycieli Stanu; Nayiaśnieyszy Pan oraz postanowił, właścicielom obligacyy niniejszém wypowiedzianych na przeistoczenie takowych w 4procentowe zapisy długu w tym sposobie pozwolić, iżby za 100 ZłR. w 5procentowych zapisach długu, czyli zapisach na dochody, 104 ZłR. w 4procentowych zapisach otrzymać mogli, ieżeli naypóźniey do 1. Lipca 1830 swoie zapisy długowe w celu onych wymienienia podadzą.

Dokładnieysze przepisy względem tego rozporządzenia zachować się maiącego przy tém sposobie postępowania, osobnym okolnikiem ogłoszone zostaną.

Co w skutek rozporządzenia wysokiéy Kamery nadworney z dnia 31. Marca r. b. ku powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 10. Kwietnia 1830 do l. Prezyd. 3016.

67.

Wynagrodzenie nadzwyżnych wydatków na forszpany darowane i należytości forszpanowe woyskowe z cywilnemi w równi postawione.

Jego c. k. Mość naywyższém postanowieniem z dnia 19. Stycznia r. b., a stosownie do osnowy dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 18. Marca r. b. do liczby 6067, raczył ze szczególnéy łaski Swoiéy dla Galicyi i Bukowiny wynagrodzenie nadzwyżnych wydatków na podwody woyskowe przez rozłożenie onych na poddańczych posiadaczy gruntowych płacić się maiące, za cały czas upłyniony darować, które to wynagrodzenie na dawnieyszych naywyższych rozporządzeniach oparte, od dnia 1. Listopada 1819 do końca Października 1826 dla Galicyi 267,768 ZłR. 56 2/6 kr. mon. kon. i 21180 ZłR. 7 6/8 kr. w. w., a dla Bukowiny 123,304 ZłR. 13 2/8 kr. mon. kon. i 31,808 ZłR. 30 7/8 kr. w. w. wynosi, odtąd zaś aż do teraźnieyszego czasu znowu, do daleko znakomitszéy, w ewidencyi rachunkowéy ieszcze nie postawionéy summy, urosło.

Bei dieser allergnädigsten Wohlthat Sr. Majestät für das Land wurde zugleich angeordnet, daß das k. k. Militär auch künftig wie dermal seit 1ten Jäner 1821 ganz gleich mit den Zivilpartheien die Vorspann pr. Pferd und Meile mit zehn Kreuzer Metallmünze zu bezahlen verpflichtet sey, wobei nun die bisher für die Militärverrechnung bestandene Ausweisung des Unterschiedes der Militär- und Zivil-Vorspannsgebühr nach §§. 17. 18., 19, und 23. des Vorspannspatents vom 25ten November 1784 gänzlich aufzuhören haben wird.

Hiernach haben die k. Kreisämter die gehörige Kundmachung zu erlassen.

Gubernial-Dekret vom 10. April 1830. Gub. Zahl 20451.

68.

Beschränkung der Waide- und Mastungsbolleten für das außerhalb der Linien der Stadt Lemberg auf Waide und Mastung gegebene Vieh.

Im Anschluße erhält der Magistrat ein Exemplare .|. des Hofkammer-Dekrets vom 23ten März laufenden Jahrs Zahl 7513|709 an die vereinigte Gefällen-Verwaltung in Betreff der Ausfertigung der Waide- und Mastungsbolleten zu seiner Wissenschaft und Darnachachtung.

Gubernial-Verordnung vom 17. April 1830. Gub. Zahl 21491.

.|.

Verordnung an die galizische vereinte Gefällen-Verwaltung ddto. 23ten März 1830 Zahl 7513|709.

Das, zur Bewirthschaftung der, innerhalb der Verzehrungssteuer-Linie in Lemberg befindlichen Gründe gehörige, oder zur Milchnutzung bestimmte Vieh, welches täglich zur Waide aus- und eingetrieben wird, ist wie bisher in genaue Vormerkung zu nehmen, und nur dann der Versteuerung zu unterziehen, wenn es nicht innerhalb 24 Stunden nach dem Austritte wieder zurückkehrt. Der Ausfertigung von Waide- und Mastungsbolleten für jenes Vieh, welches Fleischer und andere Viehhälter über die Linien hinaustreiben, kann wegen der, für das Gefäll damit verbundenen Gefahren, nicht Statt gegeben werden; dagegen will man noch fernerhin gestatten, daß den Besitzern der innerhalb der Lemberger Linien gelegenen Maierhöfe über besonderes Einschreiten, und gegen genaue

Obok tego nayłaskawszego dobrodzieystwa Jego c. k. Mości dla kraiu, rozporządzono oraz, iż c. k. Woyskowość i na przyszłość tak, iak teraz od 1. Stycznia 1831 zarówno z osobami cywilnemi podwody po dziesięć kraycarów m. k. od konia i mili płacić obowiązaną iest; w skutek czego wykazanie różnicy między należytościami za podwody woyskowe i cywilne, dotychczas dla rachunków woyskowych podług §§. 17, 18, 19, 23, patentu o forszpanach z dnia 25. Listopada 1784 przepisane, zupełnie ustać ma.

Stosownie do tego c. k. Urzędy cyrkułowe wydać maią potrzebne uwiadomienie.

Dekret gub. z dnia 10. Kwietnia 1830 do liczby gub. 20451.

68.

Ograniczenie biletów pastwiska i karmy dla bydła po za liniie miasta Lwowa na paszę i karmę danego.

W załączeniu odbiéra Magistrat dla wiadomości i zachowania egzemplarz .|. dekretu Kamery nadwornéy z dnia 23. Marca r. b. do liczby 7513|709 do połączonéy Administracyi przychodów, względem wydawania biletów pastwisk i karmy zapadłego.

Rozporządzenie gub. z dnia 17. Kwietnia 1830 do l. gub. 21491.

.|.

Rozporządzenie do połączonéy galicyyskiéy Administracyi przychodów z dnia 23. Marca 1830 do liczby 7513|709.

Bydło do uprawy gruntów śród linii podatku konsumowego we Lwowie położonych, należące, lub na wydoy przeznaczone, codzień na paszę pędzone lub wprowadzane, iako dotąd ściśle zapisywane, i wtenczas tylko podatkiem nałożone być ma, ieżeli we 24 godzin po wyyściu nie powróci. Bilety na pastwisko i karmę bydła, które rzeźnicy i inni bydło utrzymuiący po za liniie wyganiaią, z powodu połączonego z tém niebezpieczeństwa dla Zarządu dochodowego, wydawane być nie mogą, atoli i nadal pozwala się, aby posiadaczóm folwarków śród linii miasta Lwowa położonych, na szczególne żądanie i za dokładném wykazaniem z kąd bydło to pochodzi, które po za obwód miasta na

Nachweisung des Bezuges jener Viehstücke, die sie außerhalb der Stadt für längere Zeit auf der Waide oder in die Mastung zu geben gedenken, derlei Bolleten bewilliget werden.

Die k. k. Administration hat fortwährend ihre Aufmerksamkeit darauf zu richten, ob und in wie weit sich an dieses Befugniß Unterschleife knüpfen.

69.

Vorlesebücher über die orientalischen Dialekte werden als Prämien für Theologen eingeführt.

Seine Majestät haben mit a. h. Entschliessung vom 16. Dezember v. J. nachträglich zur a. h. Entschliessung vom 11. Jäner v. J. zu bewilligen geruhet, daß theils um den Buchdrucker Schmidt in Wien bei ähnlichen Arbeiten zu unterstützen, theils um das eben so wichtige als schwierige Studium der orientalischen Dialekte mehr als bisher auszuzeichnen, und die Studirenden für dieses Fach sowohl mehr aufzumuntern und zu begeistern, als auch ihre Ausbildung in diesem so ausgebreiteten Zweige der theologischen Wissenschaften so zu begründen, daß sie nach vollendeten Studien mit den nöthigen Hülfsmitteln versehen, dieses Studium fortsetzen können, daß die beim Buchdrucker Schmidt aufgelegten Vorlesebücher über die orientalischen Dialekte als Prämien alljährlich nicht nur an allen öffentlichen theologischen Lehranstalten, sondern auch an allen Diözesan- oder Seminarial-Lehranstalten, wo die orientalischen Dialekte mit Erfolg gelehrt werden, jedoch so zu vertheilen seyen, daß einerseits nur ganz geeignete Individuen mit den fraglichen Büchern betheilt werden, andererseits aber ein zu beträchtlicher Aufwand hindangehalten werde. Die a. h. sankzionirten Grundsätze, nach welchen die Vertheilung dieser Prämien alljährlich zu geschehen hat, sind folgende:

1) Haben an dieser Prämienvertheilung alle in dieser Provinz studirenden Theologen, sie mögen zum Sekular- oder Regular-Klerus gehören, Theil zu nehmen.

2) Wenn gleich sämmtliche Zuhörer dieses außerordentlichen Studiums stets nur die durch Talent und Fleiß ausgezeichnetsten Theologen sind, so sind doch unter ihnen nur solche Schüler zu Prämien in Vorschlag zu bringen, welche ihre theologischen Studien mit besonderer Auszeichnung vollendet, die Vorlesungen über die orientalischen Dialekte durch mehrere Jahre gehört haben, und gegründete Hoffnung geben, daß sie zu diesem oder irgend einem andern theologischen Lehrfache aspiriren, und daher in der Lage sind, von diesen Büchern fortwährenden Gebrauch machen zu müssen.

na czas dłuższy na paszę lub karmę oddać chcą, takowe bilety udzielone były.

C. k. Administracyia czuwać ma ciągle nadtém, czyli i iak dalece przytém pozwoleniu przemycania wydarzać się będą.

69.

Książki naukowe dla ięzyków wschodnich, iako premiia dla teologów wprowadza się.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższém postanowieniem z dnia 16. Grudnia r. z. dodatkowo do naywyższego postanowienia z dnia 11. Stycznia r. z. częścią dla wsparcia typografa Wiedeńskiego Schmidt przy podobnych robotach, częścią zaś, aby równie ważną, iak trudną naukę ięzyków wschodnich więcéy niż dotychczas odznaczyć i uczących się w tym zawodzie nie tylko bardziéy zachęcić i zagrzać, ale też i wykształcenie ich w téy tak obszernéy gałęzi nauk teologicznych ustalić, tak dalece, by po ukończonych naukach potrzebnemi środkami pomocy opatrzeni, takowe daléy prowadzić mogli, uchwalić raczył: aby wychodzące u typografa Schmidt książki naukowe (do prelekcyi) o ięzykach wschodnich, iako premiia corocznie nie tylko we wszystkich publicznych Instytutach teologicznych, ale także i we wszystkich Instytutach naukowych dyecezialnych i seminaryynych, gdzie nauka ięzyków wschodnich ze skutkiem dawana bywa, wszakże tym sposobem rozdawane były, by z iednéy strony tylko sami zdolni ucznie takowemi książkami obdarzani, z drugiéy strony zaś by takowe rozdawanie nie ze zbyt wielkim kosztem połączone było.

Zasady przez N. Pana zatwierdzone, podług których premiia każdego roku rozdawane być maią, są następuiące:

1) Wszyscy w téy prowincyi uczący się teologowie, czyliby do kleru świeckiego lub zakonnego należeli, maią mieć udział do otrzymania tych premiiów;

2) chociaż wszyscy słuchacze téy nadporządkowéy nauki bywaią zawsze teologowie talentem i pilnością odznaczaiący się, wszelako tacy tylko z pomiędzy nich ucznie do premiiów przedstawiani być maią, którzy nauki teologiczne z osobliwém wyszczególnieniem się pokończyli, nauki o ięzykach wschodnich przez kilka lat słuchali, i po których zasadnie obiecywać sobie można, że do iednéy albo drugiéy katedry teologicznéy zmierzaią, a tém samém są w tém położeniu, że z tych książek ciągły użytek czynić będą musieli.

3) Die Anzahl der alljährlich mit Prämien zu betheilenden Theologen läßt sich nicht voraus bestimmen, weil in manchen Jahren gar kein zu diesem Prämium geeigneter Theolog an irgend einer Lehranstalt sich vorfinden könnte

4) Die jährliche Auswahl solcher Theologen, welche mit Prämien zu betheilen sind, hat an allen öffentlichen Lehranstalten vom theolog. Direktor einverständlich mit dem Professor dieses Faches, so wie an den Diözesenlehranstalten vom Bischofe und dem von demselben bestellten Vicedirektor, einverständlich mit dem Professor des Bibelstudium A. B., wenn die orientalischen Dialekte daselbst gelehrt werden, zu geschehen.

Der aus einer solchen gemeinschaftlichen Berathung hervorgehende Vorschlag ist der Landesstelle motivirt vorzulegen, und von dieser zur endlichen Entscheidung und Anweisung des nöthigen Geldbetrages an den Buchdrucker Schmidt der hohen Studienhofkommission einzusenden.

5) Die jährliche Auslage für die öffentlichen Lehranstalten hat der Studienfond, für die Diözesan-Lehranstalten der Seminarialfond, und wo dieser nicht hinreicht, der Religionsfond zu tragen.

Von dieser mit Dekret der hohen Studienhofkommission vom 15ten v. M. Zahl 6686 herabgelangten a. h. Entschliessung werden die k. Direktorate mit dem Auftrage in Kenntniß gesetzt, sich bei Erstattung dieser Prämienvorschläge streng an die hier ausgesprochenen a. h. sankzionirten Grundsätze zu halten. Uebrigens ist mit Erstattung dieser Vorschläge schon am Schluße des laufenden Schuljahres der Anfang zu machen, und mit dem Schluße jedes folgenden Schuljahres damit fortzufahren, oder wenn keine nach den obigen Grundsätzen zu dieser Prämienbetheilung ganz geeignete Individuen vorhanden sind, in eben diesem Termine der negative Bericht zu erstatten.

Gubernial-Dekret vom 17. April 1830. Gub. Zahl 22705.

70.

Verfahren bei der Zurückzahlung der aufgekündigten Capitale, und der freiwilligen Umstaltung derselben in vierperzentige Staatsschuldverschreibungen.

Mit Beziehung auf die Zirkular-Verordnung vom 10ten d. M., über die theilweise Aufkündigung der Staatsschuld, werden nun in Folge Hofkammerverordnung vom 10ten d. M. die näheren Bestimmungen in Hinsicht auf das Verfahren bei der Zurückzahlung der aufgekündigten Capitale, und der freiwilligen Umstaltung derselben in vierperzentige Staatsschuldverschreibungen zur öffentlichen Kenntniß gebracht.

3) Liczba teologów, każdego roku premiami obdarzonymi być maiących nie daie się napród wyrachować, gdyż w iednym roku może być kilkunastu, a w drugim ani ieden do otrzymania praemium godny teolog przy iakowym Instytucie.

4) Roczny wybór takich teologów, którzyby do premiów udział mieć powinni, uczyniony być ma we wszystkich publicznych Instytutach przez Dyrektora Teologii zmownie z profesorem materyi, równie iak w Instytutach dyecezyialnych przez Biskupa i wyznaczonego przez tegoż Wicedyrektora zmownie z profesorem nauki bibliyney S. T., ieżeli tamże ięzyków wschodnich uczą.

Propozycyia z tey spólney narady pochodząca, przełożona ma być Rządowi kraiowemu z powodami, a ztamtąd dla ostateczzego rzeczy rozstrzygnienia i dla wyznaczenia potrzebney ilości pieniężney typografowi Schmidt, wysokiey nadworney Komissyi nauk przesłana.

5) Roczne wydatki dla Instytutów publicznych ponosić ma fundusz naukowy, dla Instytutów dyecezyialnych fundusz seminarski, a gdyby ten nie wystarczał, fundusz religiyny.

O tey naywyższey uchwale dekretem wysokiey nadworney Komissyi naukowey z dnia 15. z. m. do liczby 6686 udzieloney, c. k. Dyrektoryiaty zawiadamia się z tym nakazem, aby przy robieniu propozycyy o premia, wytkniętych tu przez N. Pana zatwierdzonych zasad, ściśle trzymali się. Wreście podawanie tych propozycyy iuż z końcem biegącego roku szkolnego rozpocząć się i z końcem każdego następnego roku szkolnego podobnież dziać się ma, lub gdyby podług powyższych zasad żadnego tych premiów zupełnie godnego ucznia nie było, w tym samym czasie, o tém uczynić doniesienie.

Dekret gub. z dnia 17. Kwietnia 1830 do liczby gub. 22705.

70.

Sposób postępowania przy odpłacie wypowiedzianych kapitałów i dobrowolném przeistoczeniu tychże na 4procentowe zapisy długu Stanu (obligacyie.)

Z odwołaniem się na okólnik z dnia 10. t. m. o cząstkowém wypowiadaniu długu Stanu, podaią się teraz w skutek dekretu Kamery nadworney z dnia 10. b. m. dokładnieysze przepisy względem sposobu postępowania przy odpłacie wypowiedzianych kapitałów, i dobrowolném przeistoczeniu tychże na czteryprocentowe zapisy długu do powszechney wiadomości.

Verfahren bei der Kapitalszurückzahlung.

§. 1.

Die in der ersten Serie aufgekündigten Kapitale werden, wenn nicht in der vorgeschriebenen Frist deren Umstaltung in 4perzentige Schuldbriefe erfolgt ist, am 1ten November dieses Jahres im Nennwerthe des Kapitals und in Konv. Münze zurückbezahlt, an welchem Tage auch ihre Verzinsung erlischt.

§. 2.

Die Auszahlung der aufgekündigten Kapitale erfolgt in der Regel von jener Kreditskasse, bei welcher bisher die Zinsen erhoben worden sind.

§. 3.

Wünschen die Besitzer solcher Kapitale deren Auszahlung bei einer andern Kreditskasse zu erhalten, so haben sie sich unter Beibringung der Original-Schuldverschreibung an die Kasse, welche bisher mit der Zahlung der Zinsen beauftragt war, längstens bis 1ten September dieses Jahres zu wenden, und ihr die Kreditskasse zu bezeichnen, bei welcher die Zurückzahlung des Kapitals erfolgen soll, wornach die entsprechende Anmerkung auf der Rückseite der Obligazion beigefügt werden wird.

§. 4.

Nebst der Universal-Staatsschuldenkasse in Wien bestehen noch Kreditskassen zu Linz, Grätz, Prag, Brün, Lemberg, Ofen, Hermannstadt, Laibach, Klagenfurth, Görz, Salzburg, Inspruck, Mailand, Venedig und Zara, bei welchen Kapitalsauszahlungen Statt finden werden. Die Kasse des Monte zu Mailand ist mit der Zurückzahlung der aufgekündigten Rentenschuld des Lombardisch-Venetianischen Monte beauftragt.

§. 5.

Zur Kapitalsauszahlung sind die Originalschuldverschreibungen, und nach den besondern Verhältnissen der Gläubiger, auch die allenfalls noch dazu erforderlichen Dokumente bei der Kreditskasse gegen Empfangschein zu überreichen.

§. 6.

Von allen auf Ueberbringer lautenden mit Coupons versehenen Schuldverschreibungen müssen sämmtliche dazu gehörigen, noch nicht verfallenen Zinsen-Coupons, und bei jenen Obligazionen, welchen ein Talon beiliegt, auch dieser der Kreditskasse übergeben werden. Tritt der Fall ein, daß die zu einer solchen Obligazion gehörigen Zinsen-Coupons gar nicht oder nur zum Theil beigebracht werden können, so ist der Betrag der abgängigen Coupons baar in Conv. Münze zu ersetzen.

Sposób postępowania przy odpłacie kapitału.

§. 1.

Wypowiedziane w piérwszym rzędzie kapitały, ieżeli przeistoczenie tychże na cztéryprocentowe zapisy długu w przepisanym terminie nie nastąpiło, odpłacone zostaną dnia 1. Listopada roku teraźnieyszego w nominalnéy wartości i w monecie konwencyinnéy, od któregoto dnia także prowizyie ich ustaią.

§. 2.

Odpłata wypowiedzianych kapitałów nastąpi podług reguły w téy kassie kredytowéy, w któréy dotąd prowizyie pobierane były.

§. 3.

Gdyby właściciele takich kapitałów odpłatę tychże w innéy kassie kredytowéy otrzymać sobie życzyli, tedy naydaléy do 1. Września r. b. za złożeniem zapisu długu, maią się udać do téy kassy, która dotąd do płacenia prowizyy upoważniona była, i onéy tę kassę kredytową wskazać, w któréy odpłata kapitału nastąpić ma, według czego odpowiadaiąca żądaniu uwaga na tylnéy stronie obligacyi dodana będzie.

§. 4.

Oprócz uniwersalnéy kassy długów Stanu w Wiédniu istnieią ieszcze kassy kredytowe w Lincu, Gracu, Pradze, Brynie, Lwowie, Budzie, Hermansztadzie, w Lublanie (Laibach), Klagenfurcie, Gorycyi (Görz), Salzburgu, Insprku, Medyolanie, Wenecyi i Zarze, w których odpłaty kapitału mieysce mieć będą. Kassa instytutu Monte w Medyolanie upoważnioną iest do odpłaty wypowiedzianego długu na dochody Lombardzko-Weneckiego Monte.

§. 5.

Do wypłacenia kapitału potrzeba oryginalne zapisy długu, i według szczególnych stosunków wierzycieli, także na każdy przypadek ieszcze dokumenta do tego potrzebne, do kassy kredytowéy za rewersem podać.

§. 6.

Od wszystkich na oddawcę opiewaiących, kuponami opatrzonych zapisów długu, wszystkie do nich należące, ieszcze do płacenia niezapadłe kupony prowizyine, a przy tych obligacyiach, do których assygnacya (talon) załączona iest, także i ta do kassy kredytowéy oddane być maią. Na przypadek zaś, gdyby należące do takowéy obligacyi kupony prowizyine wcale nie, albo tylko w części podane być mogły, tedy ilość niestaiących kuponów, gotowizną w monecie konwencyinéy zapłacona być powinna.

Mangelt die Anweisung auf fernere Zinsen-Coupons, so ist die Amortisirung derselben zu erwirken.

§. 7.

Kann eine aufgekündigte Obligazion nicht beigebracht werden, so findet die Zurückzahlung des Kapitals erst nach erfolgter Amortisirung des abgängigen Schuldbriefes Statt.

§. 8.

Bei Obligazionen, auf welchen ein Beschlag, ein Verboth, oder sonst eine Vormerkung haftet, ist vor der Kapitalsauszahlung von der Behörde, welche den Beschlag, das Verboth, oder die Vormerkung verfügt hat, deren Aufhebung zu bewirken.

§. 9.

Bei der Auszahlung aufgekündigter Staatsschulderschreibungen, welche auf Kirchen, Klöster, Stiftungen, öffentliche Institute, Gemeinden und andere Körperschaften lauten, finden die Vorschriften, welche bei der Umschreibung solcher Obligazionen befolgt werden müssen, ihre Anwendung.

§. 10.

Die Zurückzahlung des Kapitals wird nach erfolgter Liquidirung der Schuldverschreibung bei derjenigen Kreditskasse, bei welcher dieselbe eingereicht worden ist, vor sich gehen, wobei zugleich die bis 1ten November 1830 haftenden Zinsen berichtiget werden.

§. 11.

In den Fällen, wo nach den §§. 6 und 7 die Amortisazion eintritt wird die Kapitalszahlung geleistet, wenn das Amortisazions-Erkenntniß erfolgt ist, und dabei die Berichtigung der Zinsen bis 1ten November 1830 vorgenommen, wenn nicht vor Ausgang der Amortisazionsfrist die Schuldverschreibung beigebracht worden ist.

Verfahren bei der Kapitalsumstaltung in vierperzentige Schuld-Briefe.

§. 12.

Den Besitzern der in der ersten Serie aufgekündigten Kapitale ist die Umstaltung derselben in vierperzentige Obligazionen in der Art gestattet, daß sie für hundert Gulden in aufgekündigten Staatsschuldverschreibungen sofort einhundert und vier Gulden in vierperzentigen Schuldbriefen erhalten können, wenn sie vom 1ten Mai bis 1ten Juli d. J. ihre Schuldverschreibungen zum Behufe der Verwechslung bei den nachbenannten Kassen überreichen.

Jeżeli assygnacyi na dalsze kupony prowizyine brakuie, umorzenie téyże wyiednać potrzeba.

§. 7.

Jeżeli wypowiedziana obligacyia podaną być nie może, wtedy odpłata kapitału dopiéro po nastąpioném umorzeniu brakuiącéy obligacyi uskutecznioną zostanie.

§. 8.

Przy obligacyiach, na których areszt, zakaz, albo też inna iaka prenotacyia ciąży, potrzeba, aby przed wypłaceniem kapitału, przez Instancyią, która takowy areszt, zakaz albo prenotacyią zaleciła, zniesienie tychże uskutecznione było.

§. 9.

Przy wypłaceniu wypowiedzianych zapisów długu, opiewaiących na kościoły, klasztory, fundacyie, publiczne Instytuta, gminy i inne korporacye, zastosowane będą przepisy, które przy odmienieniu takich obligacyy wykonano być muszą.

§. 10.

Odpłata kapitału po zaszłéy likwidacyi zapisu długu, nastąpi u téy kassy kredytowey, do którey tenże zapis długu podany był, przyczém oraz prowizyia do 1. Listopada 1830 należąca się zapłaconą zostanie.

§. 11.

W przypadkach, gdzie według §. 6 i 7 umorzenie zachodzi, kapitał wtedy wypłacony będzie, gdy wyrok na umorzenie zapadnie, przyczém także zapłacenie prowizyi do 1. Listopada 1830 nastąpi, ieżeliby przed wyiściem terminu amortyzacyi, zapis długu wynalezionym i podanym nie był.

Sposób postępowania przy przeistoczeniu kapitału na cztéryprocentowe obligacyie.

§. 12.

Właścicielom kapitałów w piérwszym rzędzie wypowiedzianych, dozwolone iest przeistoczenie tychże na 4procentowe obligacyie w ten sposób, że ciż za sto ZłR. w wypowiedzianych zapisach długu natychmiast sto cztéry ZłR. w 4procentowych obligacyiach otrzymać mogą, ieżeli od 1. Maia do 1. Lipca r. t. swoie zapisy długu celem zamiany tychże do niżéy wymienionych kass podadzą.

§. 13.

Die aufgekündigten Obligazionen sind in der Regel bei jener Kreditskasse zur Verwechslung einzureichen, wo sie bisher verzinset worden sind, doch bleibt es der Wahl der Besitzer solcher Schuldverschreibungen frei gestellt, dieselben auch bei einer der §. 4 bezeichneten Kreditskassen abzugeben. Die aufgekündigten Renturkunden des Lombardisch = Venezianischen Monte sind bei der Kasse des Monte zu Mailand einzureichen.

§. 14.

Für die zur Umwechslung eingereichten Schuldbriefe wird von der Kreditskasse ein Empfangsschein ausgefolgt, worin die übergebenen Schuldverschreibungen mit ihren Merkmalen verzeichnet sind, und die Zeit angegeben ist, wann die vierperzentigen Staatsschuldverschreibungen erhoben werden können.

§. 15.

Die auf Ueberbringer lautende mit Zinsen = Coupons versehene Schuldverschreibungen müssen mit allen noch nicht fälligen Coupons belegt seyn. In Ermanglung derselben treten die Bestimmungen des §. 6 in Wirksamkeit.

Kann der Talon nicht beigebracht werden, so ist die Amortisirung desselben nothwendig.

§. 16.

Wenn über eine aufgekündigte Staatsschuldverschreibung die Amortisazions=Verhandlung im Zuge ist, und der Amortisazionswerber die in Verlust gerathene Schuldurkunde in der Periode vom 1ten Mai bis 1ten Juli d. J. bei einer Kreditskasse zur Umsetzung in eine vierperzentige Staatsschuldverschreibung anmeldet; so hat dieses die Folge, daß er nach beigebrachtem Amortisazions=Erkenntniß die vierperzentige Obligazion nach den Bestimmungen des §. 12 erhält, und die Zinsenausgleichung nach §. 25 erfolgt, wenn nicht vor Ausgang der Amortisazionsfrist die Schuldverschreibung beigebracht worden ist.

§. 17.

Obligazionen, welche mit Beschlag belegt sind, worauf ein Verboth haftet, oder bei welchen was immer für eine Vormerkung besteht, werden zwar in der Art in vierperzentige Staatsschuldverschreibungen umgestaltet, daß der Beschlag, das Verboth, oder die Vormerkung auf die neuen Obligazionen übergeht, jedoch ist auch dazu die Zustimmung der Behörde erforderlich, welche den Beschlag, das Verboth, oder die Vormerkung erwirkt hat.

§. 18.

Die vierperzentigen Staatsschuldverschreibungen, welche für die aufgekündigten Schuldbriefe ausgegeben werden, lauten auf Ueberbringer, sind über Kapitalsbeträge von 1000 fl., 500

§. 13.

Wypowiedziane obligacyie w porządku do tey kassy dla wymiany podawać należy, w któréy dotąd od nich prowizyie pobierane były, iednak zostawia się do wyboru właścicieli, takowe zapisy długu także do iednéy z wymienionych w §. 4. kass kredytowych podawać. Wypowiedziane zapisy na dochody Lombardzko-Weneckiego Monte, do kassy Instytutu Monte w Medyolanie podawać należy.

§. 14.

Na podane do wymiany zapisy długu, kassa kredytowa wydawać będzie recepisse, w którém oddane zapisy długu z onych znamionami opisane są, i czas wskazany iest, kiedy 4procentowe zapisy długu odebrane być mogą.

§. 15.

Do zapisów długu na oddawcę opiewaiących, i kuponami prowizyinemi opatrzonych, wszystkie do opłacenia ieszcze nie przypadłe kupony załączone być muszą. W niedostatku tychże wstępuią w działalność przepisy §fu 6go.

Gdyby talon podanym być nie mógł, tedy umorzenie tegoż staie się potrzebném.

§. 16.

Jeżeli względem wypowiedzianego zapisu długu sprawa o umorzenie toczy się, a proszący o umorzenie, zaginioną obligacyię w czasie od 1. Maia do 1. Lipca r. b. w któréy kassie kredytowéy dla przeistoczenia téyże na 4procentowy zapis długu zapowie (zamelduie), z tego ten wypływa skutek, że podawca za okazaniem wyroku umorzenia, 4procentową obligacyię według przepisów §. 12. otrzyma, i wyrachowanie prowizyi podług §. 25. nastąpi; ieżeliby przed wyyściem czasu umorzenia zapis długu poddanym nie był.

§. 17.

Obligacyie, na które areszt położono, lub na których zakaz ciąży, albo iakakolwiek iest prenotacyia, przeistoczone będą w prawdzie tym sposobem na 4procentowe zapisy długu Stanu, że arestz, zakaz albo prenotacyia na nowe obligacyie przechodzi, lecz i na to potrzeba przyzwolenia Instancyi, która areszt, zakaz lub prenotacyią wyiednała.

§. 18.

Cztéryprocentowe zapisy długu Stanu, które za wypowiedziane obligacyie wydane będą, opiewaią na oddawcę, są na summy kapitałów 1000 ZłR., 500 ZłR. 100 ZłR. wydane,

fl. 100 fl. ausgestellt, mit den Zinsenanweisungen, (Coupons) für 16 Jahre, und mit der Versicherung auf weitere Zinsenanweisung (Talon) versehen.

Die Form dieser Schuldverschreibung ist aus der Beilage A. zu entnehmen.

§. 19.

Die Zinsen davon werden von der Universal-Staatsschuldenkasse in halbjährigen Terminen an den Ueberbringer der fälligen Zinsenanweisung bezahlet. Auf Verlangen der Gläubiger werden jedoch die Zinsen auch bei einer andern im §. 4 benannten Kreditskasse flüssig gemacht, wobei sich nach der Zirkularverordnung vom 1ten Mai 1824 zu benehmen ist.

§. 20.

Ueber Kapitalsbeträge unter 100 fl. werden keine Schuldverschreibungen ausgestellt, sondern einstweilen Anweisungen nach dem Formulare B. ausgegeben, wofür, wenn mehrere den Betrag von Hundert, Fünfhundert, oder Eintausend Gulden erreichen, die Ausfertigung einer Obligazion erfolgt.

§. 21.

Die vierperzentigen Zinsen von diesen Anweisungen werden erst bei deren Umsetzung in vierperzentige Staasschuldverschreibungen berichtiget.

§. 22.

Für die aufgekündigten, zur Umstaltung in vierperzentige Schuldbriefe dargebrachten Renturkunden des Lombardisch-Venezianischen Monte werden vierperzentige auf Ueberbringer lautende Staatsschuldverschreibungen in italienischer Sprache ausgefertiget. Auch die Anweisungen über Kapitalsbeträge unter Hundert Gulden werden in italienischer Sprache ausgestellt. Die Formularien darüber werden von dem Gubernium zu Mailand bekannt gemacht werden.

§. 23.

Diejenige Kreditskasse, bei welcher die zur Umwechslung bestimmten Schuldverschreibungen eingereicht worden sind, verabfolgt auch gegen Uebernahme der ausgefertigten Empfangsscheine, die neuen vierperzentigen Staatsschuldverschreibungen, und die Anweisung auf solche Schuldbriefe.

§. 24.

Für eine aufgekündigte Schuldverschreibung von Hundert Gulden Kapital, und für eine Renturkunde von fünf Gulden, wird eine Schuldverscheibung über Hundert Gulden zu vier perzent, und eine Anweisung über ein Kapital von vier Gulden den Gläubigern ausgefolgt. Nach diesem Verhältnisse wird

assygnacyiami prowizyinemi (kuponami) na 16 lat, i zapewnieniem na dalszą assygnacyię prowizyi (talon) opatrzone.

Model czyli formę tego zapisu długu z alegatu A. powziąć można.

§. 19.

Prowizyie od tych zapisów, wypłacać będzie uniwersalna kassa długów Stanu w półrocznych terminach ukazicielowi do płacenia zapadłych assygnacyy prowizyinych. Wszakże na żądanie wierzycieli, prowizyie te także inney w §fie czwartym wymieniońey kassie kredytowey do wypłaty przekazane zostaną, przy czém sobie podług cyrkularza z dnia 11. Maia 1824 postąpić należy.

§. 20.

Na summy kapitałowe 100 ZłR. niewynoszące, zapisy długu wydane nie będą, lecz tylko assygnacyie podług wzoru B., za które, ieżeli więcey takowych summę sta, pięciuset, albo tysiąca ZłR. dosięgną, wydanie obligacyi nastąpi.

§. 21.

Czteryprocentowe prowizyie od tych assygnacyy wypłacone zostaną dopiéro po ich przemianie na czteryprocentowe zapisy długu Stanu.

§. 22.

Za wypowiedziane, i do przeistoczenia na czteryprocentowe obligacyie podane zapisy na dochody Lombardzko-Weneckiego Monte, wydane będą 4procentowe, na oddawcę brzmiące zapisy długu Stanu w ięzyku włoskim. Równie też assygnacyie na kwoty kapitałów sto ZłR. nie wynoszące, w ięzyku włoskim wydawane będą. Formularze na to przez Gubernium w Medyolanie ogłoszone zostaną.

§. 23.

Ta kassa kredytowa, do którey zapisy długu, do wymiany przeznaczone, podane były, wydawać będzie także za odebraniem recepisów nowe 4procentowe zapisy długu Stanu, i assygnacyie na też zapisy.

§. 24.

Za wypowiedziany zapis długu sto ZłR. kapitału, i za zapis dochodowy na pięć ZłR., wierzycielom zapis długu na sto ZłR. po cztery od sta procentu, i assygnacyia na kapitał czterych ZłR. wydanemi zostaną. Podług tego stosunku postępować się będzie przy przeistoczeniu większych

bei der Umstaltung höherer Kapitalsbeträge vorgegangen, und dabei immer über jenen Betrag, welcher nicht Hundert Gulden erreicht, eine Anweisung zur Erlangung einer vierperzentigen Staatsschuldverschreibung ausgegeben.

§. 25.

Bei der Ausfolgung der neuen Schuldbriefe werden die Zinsen der zur Umwechslung gelangten fünfperzentigen Obligazionen bis zum 1. November 1830 berichtigt, und die Zinsen der vierperzentigen Staatsschuldverschreibungen, so wie der Anweisungen laufen vom 1ten November 1830.

§. 26.

Der allgemeine Staatsschuldentilgungsfond, und die Amortisazionskasse zu Mailand, werden die Anweisungen auf vierperzentige Staatsschuldverschreibungen, so wie diese Schuldverschreibungen selbst, nach dem Börsekurse einlösen.

Gubernial-Kundmachung vom 18. April 1830. Präsidial Zahl 3288.

sum kapitałowych, a przy tém zawsze na kwotę, która stu ZłR. nie dosięga, assygnacyia dla dostania 4procentowego zapisu długu wydaną zostanie.

§. 25.

Przy wydawaniu nowych zapisów długu, wypłacone będą prowizyie od podanych do wymiany pięć procentowych obligacyy aż do 1. Listopada 1830, prowizyie zaś od 4procentowych zapisów długu Stanu, i od assygnacyy zaczynaią się od 1. Listopada 1830.

§. 26.

Powszechny fundusz umarzania długów Stanu, i umarzaiąca kassa w Medyolanie, wykupywać będą tak assygnacyie na 4procentowe zapisy długu Stanu, iako też same zapisy długu Stanu podług kursu giełdy.

Uwiadomienie gub. z dnia 18. Kwietnia 1830 do L. Prezyd. 3288.

Formulare A.

1000 fl. Nro.

zu Vier von Hundert

(k. k. Adler.)

Staatsschuldverschreibung.

Ueber Ein Tausend Gulden in Conv. Münze, welche die k. k. Universal=Staatsschulden=Kasse mit Vier von Hundert in Conv. Münze an den Ueberbringer der zu dieser Staatsschuldverschreibung gehörigen Zinsen=Anweisungen halbjährig verzinsen wird.

Wien am 1ten April 1830.

(Unterschrift.)

(Unterschrift.)

Vorstehende Staatsschuldverschreibung ist in dem Kredits= und = Liquidazions =Buche der k. k. Universal = Staatsschulden= Kasse gehörig eingetragen.

Wien am 1ten April 1830.

(Amtssiegel.)

Für die k. k. Universal-Staats-schuldenkasse.

(Unterschrift.)

Formularz A.

1000 ZR. **Nro.** ______
po 4 od sta.

(C. K. Orzeł.)

Zapis długu Stanu.

Na tysiąc ZłR. w monecie konwencyinéy, od których c. k. uniwersalna kassa długów Stanu po cztéry od sta w monecie konwencyinéy ukazicielowi należących do tego zapisu długu assygnacyy prowizyinych, półrocznie prowizyę płacić będzie.

W Wiédniu dnia 1. Kwietnia 1830.

(Podpis.)

(Podpis.)

Powyższy zapis długu Stanu, w kredytowéy i likwidacyinéy księdze c. k. uniwersalnéy kassy długów Stanu, należycie wpisany iest.

W Wiédniu 1. Kwietnia 1830.

(Pieczęć urzędowa.)

Przez c. k. uniwersalną kassę długów Stanu.

(Podpis.)

Formulare B.

Nro. ________ ________ C. M.

zu Vier von Hundert

(k. k. Adler.)

Anweisung.

Ueber ein Kapital von ________ ________ C. M. welches in Folge der Umstaltung der aufgekündigten Staatsschuldverschreibungen in vierperzentige Schuldbriefe entstanden ist.

Hierüber wird eine förmliche Schuldverschreibung erst dann ausgefertiget, und die Entrichtung der von laufenden vierperzentigen Zinsen geleistet werden, wenn mehrere solche Anweisungen zur k. k. Univ. Staatsschuldenkasse gebracht werden, welche den Betrag von 100, 500, oder 1000 fl. erreichen.

(Amtssiegel.)

Für die k. k. Universal-Staatsschuldenkasse.

Wien den

Formularz B.

Nro. ________ ________ M.K.

(C. K. Orzeł.)

Assygnacyia.

Na kapitał ________ M. K.
który z przeistoczenia wypowiedzianych zapisów długu na cztéryprocentowe obligacyie wyniknął.

Na to formalny zapis długu dopiéro natenczas wydanym, i wypłata cztéryprocentowéy prowizyi od dnia płynacéy uiszczoną będzie, iak więcéy takich assygnacyy od c. k. uniwersalnéy kassy długów Stanu podanych zostanie, które razem summy 100, 500, albo 1000 ZlR. dosięgną.

(Pieczęć urzędowa.)

Przez c. k. uniwersalną kassę długów Stanu.

W Wiédniu dnia

71.

Modalitäten wegen Vergütung des Lagerstrohes, welches von Subarrendatoren bis zum Ausgang ihrer Kontrakte statt der Quartierträger für das Militär geliefert wird.

Mit Verordnung vom 20ten Jäner d. J. Zahl 2809 und dem gedruckten Kreisschreiben von demselben Tage ist bereits bekannt gemacht worden, daß vom 1ten Mai, als vom Tage der gänzlichen Auflösung des Landesbettengeschäftes, jeder Militär-Quartiersträger verpflichtet sey, selbst das reglementmässige Lagerstroh gegen den bisherigen Bezug des halben Schlafkreuzers, der einquartirten Mannschaft zu geben.

In der Ausführung dieser a. h. Anordnung Seiner Majestät ist aber zwischen den Militärstazionen, wo noch länger dauernde Lagerstroh-Subarendirungskontrakte bestehen, und jenen, wo diese Kontrakte schon mit letzten April zu Ende gehen, zu unterscheiden.

1) Da die Aufrechthaltung dieser Verträge von den höchsten Hofstellen ausgesprochen worden, so wurde zugleich entschieden, daß die Quartiersträger für das Lagerstroh, welche statt ihrer noch die Subarendatoren gegen Bezahlung vom Militär-Aerar liefern werden, dem Militär-Aerar den Ersatz zu leisten verpflichtet sind.

Um auf die leichteste, möglichste und kürzeste Art, mit der mindest möglichen Belastung der Quartiersträger diese Ersatzleistung einzuleiten, ist man mit dem k. k. General-Militär-Kommando in folgenden Modalitäten übereingekommen.

Der Ersatz dieser Lagerstrohlieferung längstens bis Ende November d. J. ist durch Abrechnung und Abzug von dem, jedem Militär-Quartiersträger gebührenden halben Schlafkreuzer zu bewirken, da derselbe alle Monate an die Ortsobrigkeiten zu Gunsten der Quartiersträger von den Stazionskommandanten bezahlt werden muß.

Es werden daher die Verpflegsämter monatlich den Stationskommandanten die für diese Stazion, an den Subarendator vorschußweise geschehene Vergütung des Lagerstrohes von Fall zu Fall bekannt machen; diesen Betrag werden die Stationskommandanten an die Magazine baar von den entfallenden Schlafkreuzergeldern berichtigen, und die Empfangs-Quittungen der Verpflegsämter hierüber den Ortsobrigkeiten bei Auszahlung der Schlafkreuzer für die Quartiersträger, statt

71.

Prawidła względem wynagrodzenia słomy podściałowéy przez subarendatorów do końca ich kontraktów zamiast dawców kwatér woysku dostarczanych.

Rozporządzeniem z dnia 20. Stycznia r. b. do liczby 2809 i okólnikiem drukowanym z tegoż dnia ogłoszono iuż zostało: iż od 1. Maia iako od dnia zupełnego uchylenia dawania przez kray pościeli dla woyska, każdy daiący kwatérę woyskową obowiązanym iest słomę regulaminem przepisaną za pobiéraniem dotychczasowego kraycara noclegowego, zakwatérowanemu woysku sam dawać.

Przy uskutecznieniu atoli tego naywyższego rozporządzenia Nayiaśnieyszego Pana rozróżniać należy stacyie woyskowe, gdzie kontrakty subarendacyyne na podściałową słomę dłużéy trwaiące ieszcze trwaią, od owych, gdzie takowe kontrakty z ostatnim Kwietnia iuż się kończą.

1) Gdy utrzymanie tych kontraktów od nayw. nadwornych Instancyy zawyrokowane zostało; postanowiono razem, iż daiący kwatéry za słomę, którą subarendotorowie na ich mieyscu za zapłatę ze skarbu woyskowego dostarczać będą, do wynagrodzenia tego skarbowi woyskowemu obowiązani są.

Aby to wynagrodzenie sposobem naytatwieyszym i naykrótszym, z iak naymnieyszą dla dawców kwatér uciążliwością działo się, zgodzono się z c. k. główną Komendą woyskową na środki następuiące:

Wynagrodzenie za dostawę téy słomy naydaléy do końca Listopada r. b. uskutecznione być ma przez odrachowanie i odsiągnienie należącego się każdemu dawcy kwatér woyskowych półkraycara noclegowego, gdyż takowe półkraycara, dowódcy stacyyni Zwierzchnościom mieyscowym na rzecz dawców kwatér, każdego miesiąca zapłacić muszą.

Urzędy zatém prowiantowe, dowódcom stacyynym każdego miesiąca o uczynionem każdego razu z góry dla ich stacyi subarendatoróm wynagrodzeniu za słomę, doniosą, ilość takową dowódcy stacyyni złożą do magazynów gotowizną z przypadaiących pieniędzy kraycarów noclegowych, a kwity na to odebrane od urzędów prowiantowych dorecza Zwierzchnościom mieyscowym przy wypłacaniu dla dawców kwatér kraycarów noclegowych zamiast gotowych pieniędzy

baaren Geldes zu ihrer Ueberzeugung über die daraus geschehene Berichtigung des Lagerstroherſatzes und zum Rechnungsbelage gegenüber der Quartiersträger, einhändigen.

Sodann sind die Ortsobrigkeiten verpflichtet, dem Truppenkommandanten zum Belage seiner Rechnungen, die gehörige Quittung über die für die Quartiersträger erhaltenen Schlafkreuzer mit dem ganzen Betrage und der Bezeichnung, welcher Theil davon baar, welcher Theil nur als Lagerstroh-Vergütungsersaz durch Quittung des Magazins berichtiget worden ist, sogleich zu ersetzen.

Ueber die genaue Ausführung dieser Einleitung mit Beseitigung aller Unterschleife und Unrichtigkeiten ist mit besonderer Aufmerksamkeit bei eigener Verantwortung zu wachen.

2) Die Lagerstrohabgabe sie möge schon vom 1ten Mai, oder in jenen Stazionen, wo längere Subarendirungsverträge bestehen, später ihren Anfang nehmen, muß nach der ausdrücklichen a. h. Anordnung Seiner Majestät reglementmässig geschehen. Es sind daher alle Militär-Quartiersträger zu belehren, daß nach den bestehenden Reglements:

a) die Einfüllung und Nachfüllung der Strohsäcke und Kopfpölster nur von Viertel zu Vierteljahr zu geschehen habe, und daß jeder angesprochene und geleistete Uevergenuß vom Militär ersetzt werden müßte, welche Vorschrift allen k. k. Truppen und anweisenden Behörden vom k. k. General-Militär-Kommando schon vorlängst ertheilt worden ist;

b) daß zur Füllung mit Stroh eines doppelten Bettes, nämlich des Strohsackes und Kopfpolsters, Vierzig, und eines einfachen Bettes Dreißig Pfund bestimmt sind, daß aber bei den Nachfüllungen ausnahmsweise, wenn bei der vierteljährigen kommissionellen Militäruntersuchung der Betten sich zeigt, daß der Soldat nicht die ganze obige Gebühr zur Nachfüllung seines Bettes benöthige, sondern ein Theil des benützten Strohes sich noch brauchbar zeigt, von derselben 1/6 weniger, als ohne Nachtheil für die Ruhe und Bequemlichkeit des Soldaten entbehrlich zur Füllung gegeben werden könne;

c) da nur alle Vierteljahre reglementmässig gefüllt oder nachgefüllt wird, so versteht es sich wohl von selbst, daß auf dem Lande, wo zur Erleichterung der Militär-Einquartierungslast für den Landmann der Soldat oft nicht immer bei dem nämlichen Unterthan einquartirt bleibt, sondern monatlich oder noch öfters reihenweise von dem einen zu dem andern umquartirt wird, er nicht bei jeder Umquartirung eine frische Strohfüllung für das Bett, welches er ohnehin mitnimmt, fordern könne.

dla przekonania ich o uskutecznioném z tego grosza wynagrodzeniu za dostawę słomy, które razem dawcóm kwatér za dowody do ich rachunków służyć będą.

Obowiązane są potém Zwierzchności mieyscowe, dowódcy woyska dla dowodu do iego rachunków wygotować natychmiast przyzwoite kwity na otrzymane dla dawców kwatér kraycary noclegowe w zupełnéy ilości i z oznaczeniem, iaka część z tego gotowizną, a iaka kwitami magazynu, tylko iako wynagrodzenie za dostarczoną słomę, uiszczona została.

Nad ścisłém dopełnieniem tego urządzenia, zapobiegaiąc wszelkiemu oszukaństwu i nierzetelności, ze szczególną pilnością pod własną odpowiedzią czuwać należy.

2) Dawanie słomy podściałowéy czylito początek swóy od 1. Maia, lub też w owych stacyiach, gdzie są kontrakty subarendacyyne na dłuższy czas zawarte, późniéy brać będzie, uiszczane być ma na mocy wyraźnego naywyższego rozporządzenie N. Pana podług regulaminu. Wszystkich zatém dawców kwatér woyskowych nauczyć potrzeba, że podług istnieiącego regulaminu:

a) wypychanie i dodawanie słomy do sienników i poduszek, tylko co ćwierćroku dziać się ma, że każda większa ilość żądana i dostarczona, musiałaby przez woyskowość być wynagrodzoną; któryto przepis wszystkim c. k. woyskom i Urzędom assygnuiącym przez główną c. k. Komendą woyskową dawno iuż udzielony został; że

b) do wypychania słomą iednéy podwóynéy pościeli, to iest siennika i poduszki, funtów c z t é r d z i e ś c i, a dla pościeli poiedyńczéy t r z y d z i e ś c i przeznaczonych iest; że zaś na dopychanie wyiatkowo, ieżeli się podczas ćwierćroczněy komissyi przeglądawczéy pościeli woyskowych okaże, że żołniérz nie potrzebuie całéy powyższéy ilości na dodatkowe wypychanie pościeli, lecz że część potrzebowanéy słomy ieszcze użytą być może, od téyże o 1|6 część mniéy, iako bez uszczérbku dla wygody i spoczynku żołniérza zbyteczną, do wypychania dana być może;

c) gdy zatém podług regulaminu pościel co ćwierć roku wypychana i dopychana być ma; rozumi się samo z siebe, że na wsi, gdzie dla ulżenia ciężaru kwaterunków woyskowych włościaninowi żołniérz nie zawsze u iednego poddanego na kwatérze zostaie, ale co miesiąc a niekiedy i częściéy po kolei dla wygody i spoczynku od iednego do drugiego przenoszony bywa, nie może przy każdéy odmienionéy kwatérze żądać nowéy słomy do pościeli, która prócz tego z sobą zabiéra.

Den Kreisämtern wird hiernach die genaue Ueberwachung der Beobachtung dieser Vorschriften mit dem Beisatze zur Pflicht gemacht; daß, weil bei dem vierteljährigen Nachfüllungen nur dann der 1/6 Abschlag von dem Füllungsstrohquantum zulässig ist, wenn eine Militär-Lokalvisitazionskommission diesen Abschlag ohne Anstand thunlich findet, in allen Fällen, wo dieß nicht eintreten, oder auch bei der einzelnen Bequartirung der Mannschaft auf dem Lande die Untersuchung des alten Strohbelages nicht geschehen sollte, die Nachfüllung vierteljährig ohne Abschlag bei doppelten Betten mit 40, und bei einfachen Betten mit 30 Pfund geschehen müsse, und auf die Beobachtung dieser Regel durch die Ortsobrigkeiten zu dringen sey.

Gubernial-Verordnung vom 18. April 1830. Gub. Zahl 24160.

72.

Ausländische Juden werden von Aerarial- und städtischen Pachtungen ausgeschlossen.

Da das in Folge des hohen Hofkanzleidekretes vom 1ten Oktober 1801 Zahl 2580/1113 am 23ten desselben Monats und Jahres erlassene Kreisschreiben nur jenen fremden Juden, die sich über die Nothwendigkeit ihres Eintrittes in das Land auszuweisen, und glaubwürdige Pässe oder Geleitscheine beizubringen vermögen, auch die Geschäfte, wegen welchen sie gekommen sind, anzeigen, einen auf die Zeit binnen welcher sie ihre Geschäfte abzuthun im Stande sind, beschränkten Aufenthalt gestattet, aber den Behörden nicht die Berechtigung ertheilt, solchen Juden den Aufenthalt auf die Dauer von neuen Geschäften zu verlängern, in welche sie sich erst während ihres Aufenthaltes eingelassen haben, und die nicht eine nothwendige Folge derjenigen sind, welche als den ursprünglichen Beweggrund ihres Eintrittes in das Land angegeben worden waren, und da endlich die Absicht Aerarial- oder städtische Pachtungen zu erstehen, nicht als ein nothwendiges, fremde Juden zum Eintritt in das Land berechtigendes Geschäft angesehen werden kann, so wird zu Folge hohen Hofkanzleidekretes vom 11ten März 1830 Zahl 5063/312 zur genauen Darnachachtung bekannt gemacht, daß ausländische Juden von Aerarial- und städtischen Pachtungen auszuschliessen seyen, und daß den Lizitazions-Ankündigungen von Pachtungen, zu welchen inländische Juden gesetzlich zugelassen sind, die Beschränkung dieser Zulassung auf inländische Juden ausdrücklich einzuschalten, und

Urzędom cyrkułowym wkłada się zatém obowiązek czuwania surowo nad zachowaniem tych przepisów z tym dokładem, iż ponieważ podczas ćwierćrocznych dodatków słomy, wtenczas tylko 1|6 od. ilości słomy na wypychanie siennika daney odtrącona być może, ieżeli kommissyia mieyscowa, pościel woyskową oglądaiąca do takowego odtrącenia nie znaydzie iakiéy przeszkody; we wszytkich przypadkach, gdzieby to nie zachodziło, lub też przy poiedyńczym rozłożeniu woyska po wsiach, opatrywanie dawnéy słomy nie nastąpiło, dopychanie bez potrącenia, co do łóżek podwóynych czterdziestma, a co do poiedyńczych trzydziestma funtami słomy nastąpić musi, a Zwierzchności mieyscowe nalégać maią na to, aby ten przepis zachowany był.

Rozporządzenie gub. z dnia 18. Kwietnia 1830 do liczby gub. 24160.

72.

Żydzi zagraniczni wyłączeni są od dzierzaw skarbowych i mieyskich.

Gdy okólnik w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 1. Października 1801 do liczby 2580|1113 pod dniem 23. t. m. i r. wydany, owym tylko zagranicznym żydom, którzy potrzebę przybycia swoiego do kraiu udowodnić, i wierzytelne paszporty lub też listy warowne (gleytowe) złożyć mogą, niemniéy sprawy, dla których przybywaią, wskazuią, pobytu na czas, w którym sprawy swoie ukończyć mogą ograniczonego, dozwala, atoli Instancyiom władzy nie udziela, aby żydóm tym pobyt na czas ułatwienia nowych spraw, przedłużać, w które dopiéro w ciągu bytności swoiéy wdali się, a które nie są koniecznym skutkiem tych, co za pierwotny powód ich do kraiu przybycia podane były; gdy wreście zamiar zalicytowania skarbowych albo mieyskich wydzierżawień, nie może za sprawę konieczną obcych żydów do przybycia w kray uprawniaiącą, być uważanym; przeto w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 11. Marca 1830 do liczby 5063|312 dla ścisłego zachowania oznaymuie się, iż żydzi zagraniczni od dzierzaw skarbowych i mieyskich wyłączeni być maią, i że uwiadomienia licytacyyne o dzierzawach, do których żydzi kraiowi prawem przypuszczeni są, to ograniczenie przypuszczenia tylko na żydów kraiowych, wyraźnie umieszczone, i uwaga dodaną być ma, iż komissyia licytacyyna od żydów,

die Erinnerung beizufügen ist, daß die Lizitazions-Kommission bei jenen Juden, die ihr nicht als Inländer bekannt sind, auf die Beibringung des Beweises vor dem Erlage des Vadiums dringen werde.

Gubernial-Dekret vom 21. April 1830. Gub. Zahl 18367.

73.

Vorschrift wegen genauer Verfassung der Partikular-Eingaben der Steuerbezirksobrigkeiten über eingehobene, direkte Steuern.

Aus der Mangelhaftigkeit und Unordnung, mit welcher die mit der hierortigen Verordnung vom 15ten September 1829 Zahl 52914 angeordneten Partikulareingaben der Steuerbezirksobrigkeiten, Dominien und Judengemeinden über die von denselben im 1ten Quartal 1830 sowohl pro praeterito als auch pro currenti eingehobenen direkten Steuern bei den Kreisämtern einlangten, ist zu besorgen, daß diese Mängel im 2ten und den folgenden Quartalen sich noch vermehren werden. Ein großer Theil der Partikulareingaben hat mit den bei den Kreiskassen geleisteten Einzahlungen nicht übereingestimmt, indem ein großer Theil der Steuereinnahmsbehörden, welche wirklich Zahlungen an die Kasse abgeführt hatten, entweder gar nichts oder weit kleinere Beträge als eingehoben anführten. Dieser Irrthum kann nur dadurch entstanden seyn, daß manche Dominien die oberwähnte hierortige Verordnung unrichtig dahin auslegten, daß nicht die im ganzen Quartale eingehobenen, sondern nur die am Schluße des Quartals in der Steuerkasse verbliebenen Beträge auszuweisen seyen. Andere Steuerbezirksobrigkeiten haben wieder weit größere Steuerbeiträge als eingehoben erklärt, und weit kleinere wirklich an die Kasse abgeführt. Um ähnlichen irrigen Nachweisungen vorzubeugen, welche nur eben so mühsame als zeitraubende Berichtigungen erforderlich machen, wird festgesetzt, daß

1) Mit dem letzten Tage des 2ten Quartals 1830 jede St. B. Obrigkeit, Dominium und Judengemeinde ihre Steuereinzahlungstabellen abzuschliessen und zu berechnen habe was in dem 2ten Quartale des Jahres 1830

a) an den Steuerrückständen der früheren Jahre inclusive 1829,

onéy za kraiowców nieznanych o okazanie w téy mierze dowodu przed złożeniem wadium nastawać będzie.

Dekret gub. z dnia 21. Kwietnia 1830 do liczby gub. 18367.

73.

Przepis, względem dodatkowego podawania rachunków (wykazów) przez Zwierzchności podatkowe względem wybranych stałych podatków.

Z niedokładności i nieporządku, z iakiémi rachunki (wykazy) Zwierzchności podatkowych, Dominiów i gmin żydowskich, względem wybranych przez te w 1szym półroczu 1830, tak za przeszłe iako i za bieżące, stałych podatków, rozporządzeniem tuteyszém z dnia 15. Września 1829 do liczby 52914 nakazane, do Urzędów cyrkułowych nadesłane zostały, obawiać się należy, że te uchybienia w 2gim i w następuiących ćwierćroczach ieszcze pomnażać się będą. Wielka część tych wykazów nie zgadzała się z pieniądzmi kassóm cyrkułowym wypłaconemi, gdy znaczna część urzędów poborowych, które istotnie wypłaty do kassy popuszczały, albo wcale nie, albo też daleko mnieysze ilości, od wybranych popodawały. Ta myłka, z tąd tylko powstać mogła, że niektóre Dominia, pomienione tuteysze rozporządzenie w tém nie właściwie sobie wykładały, iakoby nie wybrane w całém ćwierćroczu, ale tylko z końcem ćwierćrocza w kassie podatkowéy pozostałe ilości wykazywane być miały. Inne Zwierzchności podatkowe daleko większe ilości podatkowe wykazały, aniżeli wybrały, a rzeczywiście daleko mnieysze do kassy oddały. Dla zapobieżenia podobnym mylnym wykazywaniom, które tylko mozolne równie, iak czas zabieraiące prostowania za sobą pociągaią, stanowi się;

1) że z ostatnim dniem drugim półrocza 1830 każda Zwierzchność obwodu podatkowego, Dominium i gmina żydowska wykazy oddawanych podatków zamknąć i obrachować ma: co w drugim ćwierćroczu 1830 roku

a) na zaległości podatkowe lat przeszłych włącznie do 1829

b) an der kurrenten Steuerschuldigkeit des Jahrs 1830 von den einzelnen Kontribuenten wirklich baar eigehoben worden sey.

2) Diese im 2ten Quartale eingehobenen Steuerbeträge sind nach ihrem ganzen Betrage in die dem Kreisamte vorzulegenden Partikularausweise gehörig einzutragen, sie mögen nun im Laufe des Quartals ganz an die Kreiskasse abgeführt worden, oder hievon noch ein Theil bei der Steuerbezirksobrigkeit befindlich seyn. Hieraus folgt

3) daß wenn am Schluße des 1ten Quartals 1830 bei der Steuerbezirksobrigkeit noch ein baarer im 1ten Quartale eingehobener aber nicht abgeführter Steuerbetrag vorhanden war, derselbe in den Ausweis der im 2ten Quartale eingehobenen Steuern nicht mehr aufzunehmen sey, weil derselbe schon im 1ten Quartale als eingehoben ausgewiesen erscheint, und sonst nur eine ganz irrige Rechnung sich ergeben würde; dagegen aber haben

4) Die St. B. Obrigkeiten, Dominien und Judengemeinden stäts die eingehobenen Steuerbeträge so schleunig als möglich an die Kreiskassen abzuführen, und insonderheit ihre Abfuhren dergestalt einzurichten, daß wo möglich vor dem Schluße jeden Quartals die eingehobenen Steuergelder ganz an die Kreiskasse abgeführt werden, und mit Schluß des Quartals keine baaren Kassareste bei der Steuerkasse vorhanden seyn, wodurch die Uebereinstimmung der Partikulareingaben mit den Kassaausweisen am richtigsten erzielt werden wird. Nach dieser hier für den Schluß des 2ten Quartals 1830 gegebenen Bestimmungen ist sich dann am Schluße eines jeden Quartals zu benehmen.

Die gegenwärtige Erläuterung haben die k. Kreisämter den dortigen St. B. Obrigkeiten, Dominien und Judengemeinden gehörig bekannt zu machen, und zugleich über deren Beobachtung dergestalt feste Hand zu halten, daß, wenn dessen ungeachtet noch offenbar unrichtige und unbrauchbare Eingaben hie und da einlaufen sollten, die Dominikalbeamten zur Belehrung und Berichtigung ihrer Fehler zum k. Kreisamte zu berufen, dort, wo wiederholte Unachtsamkeit oder Unrichtigkeit obwaltet, mit der erforderlichen Ahndung vorzugehen sey, so wie auch mit Ernst auf die jedesmalige schleunige Abfuhr der eingehobenen Steuern zu sehen und nicht zu dulden ist, das selbe längere Zeit in größeren Beträgen bei der St. B. Obrigkeit zurückbleiben, da hiedurch nur Unterschleife und Unterschlagungen derselben begünstiget werden.

Gubernial-Verordnung vom 22. April 1830. Gub. Zahl 23990.

b) na bieżące podatki roku 1830, od każdego poiedyńczego kontrybuenta rzeczywiście w gotowych pieniądzach wybrano zostało.

2) Te w drugim ćwierćroczu wybrane ilości podatkowe zaciągnione być maią należycie w całości do wykazów Urzędowi cyrkułowemu podawać się maiących, czyliby w ciągu ćwierćrocza do kassy w całkowitości oddane były, lub też z tego ieszcze iaka część przy Zwierzchności podatkowéy znaydowała się. Z tego wypływa

3) iż, ieżeli z końcem 1go ćwierćrocza 1830, u Zwierzchności ob. podatkowego gotowizna iaka z podatków w iednym ćwierćroczu wybrana, ale nieoddana znaydowała się, taż do wykazu podatków w drugim ćwierćroczu wybranych iuż więcéy wzięta być nie ma, ponieważ takowa iuż w piérwszym ćwierćroczu iako wybrana wykazaną iest i tylkoby z tąd mylna całkiem rachuba wypadła; atoli

4) Zwierzchności obw. podatkowych Dominia i gminy żydowskie pieniądze na podatki wybrane, zawsze iak nayprędzéy do kass cyrkułowych odwozić maią, a w szczególności odwóz ten tym sposobem urządzić, aby ile tylko można, wybrane pieniądze podatkowe przed końcem każdego ćwierćrocza w zupełności do kassy cyrkułowéy oddawane były i by z końcem ćwierćrocza żadna reszta w gotowiźnie przy kassie podatkowéy nie znaydowała się, przezco zgodność wykazów poiedyńczych z wykazami kassowemi naypewniéy osiągnioną zostanie. Podług tego względem zamknięcia ćwierćrocza drugiego 1830 tu danego przepisu postępować należy przy końcu każdego ćwierćrocza.

Obiaśnienie to udzielić maią Urzędy cyrkułowe Zwierzchnościom obw. podatkowych, Dominiόm i gminóm żydowskim, a razem nad zachowaniem tego tak dalece czuwać, iż, gdyby pomimo to, oczywiście niezgodne i nieużyteczne wykazy tu i ówdzie ieszcze pokazać się miały, Urzędnicy dominikalni, dla nauczenia się i sprostowania swoich myłek do c. k. Urzędu cyrkułowego przywołani, a tam, gdzieby się powtórzona nieuwaga lub niezgodność okazała, przyzwoicie skarceni być maią; niemniéy należy także na prędkie odwożenie wybranych podatków każdego razu surowo uważać i nie ścierpić, by takowe w większych ilościach przez czas dłuższy przy Zwierzchnościach podatkowych zostawały, gdyż przezto tylko zataieniom i małactwom sposobność podaie się.

Rozporządzenie gub. z dnia 22. Kwietnia 1830 do l. gub. 23990.

74.

Vertrag mit dem Großherzogthum Baden, wegen wechselseitiger Auslieferung der Deserteurs.

Wir Franz der Erste, ꝛc. ꝛc.

Nachdem Wir und Seine königliche Hohheit der Herr Großherzog von Baden zum Vortheile Unserer respectiven Staaten übereingekommen sind, einen Vertrag wegen gegenseitiger Auslieferung der Militär-Deserteurs und Conscriptions-Flüchtlinge zu errichten; so sind von Unserem und dem Bevollmächtigten Seiner königlichen Hohheit des Herrn Großherzogs von Baden nachfolgende Puncte verabredet und förmlich unterzeichnet worden:

Artikel I.

Alle Civil- und Militär-Behörden der hohen Contrahenten, besonders aber die Commandanten der den Gränzen zunächst befindlichen Militär-Posten, sollen angewiesen werden, mit der sorgfältigsten Aufmersamkeit darüber zu wachen, daß kein Deserteur von den Truppen des einen contrahirenden Theiles die Gränzen der Staaten des anderen Theiles überschreiten, noch in selben Schutz und Zuflucht finden könne.

Artikel II.

Diesem zu Folge sollen alle und jede in der Cavallerie, Infanterie, Artillerie, dem Fuhrwesen oder irgend einem anderen Zweige der Truppen des einen contrahirenden Theiles dienenden Militär-Personen, ingleichen die Fourierschützen der Offiziere, welche das Gebieth des andern contrahirenden Theiles betreten, oder sich auf demselben befinden würden, ohne mit einem Passe oder einer militärischen Ordre in guter und gehöriger Form versehen zu seyn, auf der Stelle angehalten werden; und soll deren Auslieferung mit Waffen, Pferden, Kleidungs-Rüstungsstücken oder was man sonst bei ihnen finden möchte, oder sie zur Zeit der Entweichung mit sich genommen, oder anderwärts in Verwahrung gegeben haben könnten, auch dann erfolgen, wenn ein solcher Deserteur nicht eigens reklamirt werden sollte. Wäre ein solcher Deserteur früher von den Truppen eines andern Souverains oder eines anderen Staates, zwischen welchem und einem der jetzt contrahirenden Theile ein Cartell bestehet, entwichen, so ist dieser Deserteur nichts desto weniger an diejenigen Truppen zurück zu stellen, von welchen er zuletzt entwichen ist. Alles dieses soll gleicher Gestalt in dem Falle Statt finden, wo die Desertion von den Truppen

74.

Umowa z W. Xięstwem Badeńskiém względem wzaiemnego wydawania zbiegów woyskowych.

My Fzanciszek Piérwszy etc. etc.

Gdyśmy i Jego Królewiczowska Mość, Wielki Xiążę Badeński, dla korzyści obustronnych Państw Naszych nato zgodzili się, aby o wzaiemne wydawanie zbiegów woyskowych i uchodzących przed konskrypcyią, umowa zawarta była, przeto nastepuiące punkta w téy mierze przez pełnomocników Naszego, i Jego królewiczowskiéy Mości Wielkiego Xięcia Badeńskiego ułożone i formalnie podpisane zostały:

Artykuł I.

Wszystkim cywilnym i woyskowym Urzędóm wysokich umawiaiących się Strón, a w szczególności dowodcóm woysk nad granica nayblizéy stoiących, zalecono być ma, nato naywiększa mieć baczność, aby żaden zbieg z woyska iednéy umawiaiacéy się strony granicę Państw drugiéy strony przestąpić, ani też w tychże obrony i przytułku znaleść nie mógł.

Artykuł II.

Wszyscy zatém woyskowi, czylito od iazdy, piechoty, artyleryi, woyskowych zaprzęgów, lub też od iakiegobądź innego oddziału woyska, u iednéy z umawiaiących się strón w służbie zostaiący, podobnież słudzy oficerów stanu woyskowego, (Furierszycy), którzyby na terytorium drugiéy umawiaiącéy się strony wstąpili, lub się w oném znaydowali nie maiąc paszportu albo woyskowéy karty w dobréy i należytéy formie wydanéy, natychmiast przytrzymani być maią, i wydanie onychże z bronią, końmi, odzieżą, rynsztunkiem i z tém wszystkiém, co by przy nich znaleziono, lub co by w czasie swoiéy ucieczki z sobą wziąć i w inném mieyscu do schowania dać mogli, wtenczas nawet nastąpić ma, choćby takowe zbiegi i nie byli właściwie na powrót żądani (reklamowani). Jeżeliby zbieg takowy wprzódy od woyska innego iakiego Monarchy, lub innego państwa, między którém a iedna z umawiaiących się strón kartel zawarty iest, uciekł, niemniéy przeto zbieg temu woysku zwrócony być ma, od którego ostatnią razą uszedł. To wszystko równym sposobem zachowane być powinno, i w tym przypadku, gdyby dezercyia z woysk iednéy do woyska

des einen contrahirenden Theiles zu denen des andern, wenn diese auch außerhalb ihrers Vaterlandes sich befänden, erfolgen sollte.

Artikel III.

Sollte es ungeachtet aller Vorsichtsmaßregeln einem Deserteur gelingen, sich in die Staaten eines der hohen Contrahenten heimlich einzuschleichen, oder die Wachsamkeit der Behörden durch Verkleidung oder durch Vorweisung falscher Päße zu hintergehen; so soll er, selbst wenn er sich an einem Orte, in einer Stadt oder einem Dorfe dieses Staates ansäßig gemacht hätte, nichts desto weniger zurück gegeben und ausgeliefert werden, sobald er erkannt, oder durch die Behörden des Staates, aus welchem er entwichen ist, reklamirt wird.

Artikel IV.

Von dieser Zurückstellung sind ausgenommen: die Deserteurs von den Truppen des einen Staates, welche geborne Unterthanen des andern sind, in so fern sie nicht früher in demjenigen Staate, aus dessen Diensten sie desertirt, auf gesetzliche Art Staatsbürger geworden wären; indem man sich gegenseitig dahin einverstanden hat, daß kein Theil verbunden seyn soll, die eigenen Unterthanen auszuliefern, welche, nachdem sie bei den Truppen des andern Staates gedient haben, durch Entweichung in das Gebieth ihres natürlichen Souverains zurückkehren würden.

Gleichwohl sind alle von dergleichen Deserteurs mitgenommenen Dienstpferde, Armatur- und Equipagen-Stücke gegen Vergütung der Fütterungskosten bei den Pferden, nach den Bestimmungen des Artikels V. und des allenfälligen Bothen- oder Fuhrlohns bei den Equipage- und Armaturs-Stücken, falls diese Kosten nicht aus dem eigenen Vermögen des Deserteurs ersetzt werden können, oder derjenige, welchem sie zu vergüten kommen, sich nicht der Verhehlung des Deserteurs schuldig gemacht hätte, zurück zu geben; in deren Ermanglung ist der Ersatz dafür nach dem wahren Werthe gleichfalls aus dem bereitesten Vermögen des Deserteurs, in so fern er eines besitzt, zu leisten.

Artikel V.

Die Verpflegung der Deserteurs von dem Augenblicke ihrer Verhaftung an, bis zu jenem der Zurückstellung, wird täglich auf 4 Kreuzer Conv. Münze im 20 Guldenfuße, oder 4 4/5 Kreuzer im 24 Guldenfuße; und 1 3/4 Pfund Brot Oesterreichischen, oder 2 Pfund Frankfurter Gewichtes; die Ration aber auf 6 Pfund Hafer Oesterreichischen, oder 8 Pfund Frankfurter Gewichtes, 8 Pfund Heu Oesterreichischen oder 10 Pf. Frankfurter Gewichtes, und 3 Pfund Stroh Oesterreichischen, oder 4 Pfund Frankfurter Gewichtes festgesetzt. Die Vergü-

drugiéy umawiaiącéy się strony wtenczas, kiedy woyska za granicą oyczyzny znayduią się, nastąpiła.

Artykuł III.

Gdyby iednak mimo wszelkich ostrożności iakowemu zbiegowi udało się, do Państw iednego z umawiaiących się Mocarstw taiemnie wkraść się, lub też czuyność Urzędów bądź przez przebranie się, lub przez okazanie fałszywych paszportów udaremnić, takowy chociażby w iakiém mieyscu, mieście, lub wsi tego kraiu iuż osiadł, zawsze wydany i powrócony być powinien, iak tylko poznanym, albo przez Urzędy tego Państwa, z którego uszedł, powołanym zostanie.

Artykuł IV.

Wyiętemi są od tego wydawania, zbiegi z woysk iednego Państwa, którzy poddanymi drugiego rodzili się, ieżeli dawniéy w tém Państwie, z którego służby zbiegli, prawnym sposobem obywatelami kraiowemi nie zostali, albowiem taka obustronnie stanęła umowa, iż żadna strona obowiązaną nie iest, własnych poddanych wydawać, którzyby służywszy w woysku iednego Państwa, przez ucieczkę do kraiów swoiego naturalnego Monarchy powracali.

Jednakże wszystkie przez takowych zbiegów uprowadzone konie, broń i mundur, zwrócone być maią za wynagrodzeniem kostów, za karmę dla koni, podług przepisów artykułu V., tudzież kosztów na posłańców, lub podwodę pod broń i mundur, ieżeli tych kosztów z własnego maiątku zbiega odebrać nie będzie można, albo ieżeli ten, któremu te koszta powrócone być maią, ukrycia zbiega nie stał się winnym, a ieżeli tych rzeczy nie ma, wynagrodzenie za takowe, podług ostatnéy wartości podobnież z gotowego maiątku zbiega, ieżeli iaki ma, uiszczone być powinno.

Artykuł V.

Żywienie zbiegów od chwili ich schwytania, aż do onych wydania, stanowi się na dzień po 4 kr. w mon. kon. stopy 20 ZłR. albo po 4 4/5 kr. stopy 24 ZłR. i 1 3/4 funta chleba wagi austryiackiéy, czyli 2 funty wagi frankfurtskiéy; racyia zaś dla konia po 6 funtów owsa wagi austryiackiéy, czyli 8 funtów frankfurstskiéy, 8 funtów siana wagi austryiackiéy albo 10 funtów frankfurtskiéy, i 3 funty słomy wagi austryiackiéy, albo 4 funty frankfurtskiéy. Wynagrodzenie tych wydatków, uczynić ma Urząd, odbieraiący

tung des dießfälligen Kostenbetrages hat von der übernehmenden Behörde bei der Uebergabe der Deserteurs und der Pferde in klingender Silbermünze, und hinsichtlich der Naturalien, mit Inbegriff des Brotes, nach dem an dem Orte der Auslieferung laufenden Marktpreise zu geschehen.

Der Tag der Ergreifung des Deserteurs als Termin, von welchem die Verpflegung zu berechnen kommt, soll durch das von der ergreifenden Behörde aufgenommene Constitut, welches zugleich das Nationale des ergriffenen Deserteurs möglichst genau enthalten muß, ausgewiesen werden.

Die von einem Deserteur kontrahirten Schulden können in keinem Falle die Auslieferung verhindern oder verzögern, und kann von deren Bezahlung oder Vergütung von Seite des reklamirenden Staates nicht die Rede seyn: wogegen aber den etwaigen Gläubigern eines Deserteurs die Geltendmachung ihrer Forderungen gegen denselben, in so fern er ein Privat-Vermögen besitzt, im gehörigen Rechtswege vorbehalten bleibt.

Artikel VI.

Demjenigen, welcher einen Deserteur anzeigt oder einbringt, wird gegenseitig eine Belohnung im Gelde (Taglia) zugestanden, nähmlich: für einen Mann zu Fuß 8 fl. C. M. nach dem 20 Guldenfuße, oder 9 fl. 36 kr. nach dem 24 Guldenfuße; für einen Kavalleristen mit dem Pferde aber 12 fl. im 20 Guldenfuße, oder 14 fl. 24 kr. im 24 Guldenfuße; wohl verstanden, daß die Kosten des Bewachens und des Transportes in diese Summe mit eingerechnet werden müssen. Doch soll die Belohnung für die bloße Anzeige eines Deserteurs nur in dem Falle Statt finden, wenn sie die wirkliche Ergreifung desselben zur Folge gehabt hat; auch soll, wenn der Deserteur an dem durch die Parthei, von welcher er desertirt ist, angezeigten Orte arretirt, und nicht durch einen Unterthan des andern Staates eingebracht wird, die Belohnung im Gelde (Taglia) nicht Statt finden.

Außer den Verpflegungskosten und der Taglia kann unter keinem Vorwande etwas verlangt werden; und in dem Falle, daß der Deserteur aus Unwissenheit schon bei den Truppen der Regierung, die ihn zurück zu stellen hat, in Dienst genommen worden wäre, sollen nur jene Kleidungsstücke zurück behalten werden, welche man ihm gegeben hat. Alles übrige wird, so wie der Deserteur dem es angehört, in Gemäßheit des zweiten Artikels zurück gestellt.

Sollten sich über den genaueren Verhalt einer bei der Requisition eines Deserteurs angegebenen Thatsache Zweifel ergeben, so sollen diese keineswegs zum Vorwande dienen, um die

przy wydawaniu zbiegów i koni, a to w monecie brzęczącéy śrebrnéy, zaś co do naturaliów wraz z chlebem, podług owoczesnéy ceny targowéy mieysca, gdzie zbieg wydany zostanie.

Dzień schwytania zbiega iako termin, od którego żywienie rachować się ma, wykazany być powinien w protokule wywodu słownego, przez Urząd zbiega imaiący, w którym oraz pochodzenie (nationale) zbiega przytrzymanego, ile możności dokładnie wymienione być ma.

Długi przez zbiega zaciągnione, w żadnym razie wydaniu onego przeszkadzać, lub też onego przewlékać nie mogą, równie iak o zapłaceniu albo wynagrodzeniu ze strony Państwa reklamuiącego, nie może być mowa, atoli wierzycielóm zbiega poszukiwanie swych pretensyy przeciwko niemu, iak dalece maiątek własny posiada, w przyzwoitéy drodze prawa zachowaném być ma.

Artykuł VI.

Temu, co o zbiegu doniesie, lub schwytanego przystawi, przyznana iest obustronie nagroda pieniężna, (Taglia), mianowicie: za piechotnego żołniérza 8 ZłR. w mon. kon. podług stopy 20 ZłR., czyli 9 ZłR. 36 kr. podług stopy 24 ZłR., za żołniérza od iazdy z koniem 12 ZłR. podług stopy 20 ZłR., czyli 14 ZłR. 24 kr., podług stopy 24 ZłR.; iednak rozumieć się ma, że koszta dopilnowania i doprowadzenia (transportu), w tę summę wrachowane być maią. Wszakże nagroda za proste doniesienie o zbiegu, wtenczas tylko mieysce miéć może, gdy po takowém zbieg istotnie schwytanym został. Równie też wtenczas nagroda pieniężna (Taglia) nie należy, gdy zbieg w mieyscu wskazaném od strony, z kąd uszedł, przytrzymanym, nie zaś przez poddanego drugiego Państwa przystawionym będzie.

Oprócz wydatków na żywność i nagrody pieniężnéy, nic więcéy pod żadnym pozorem wymagać nie można, a w tym razie, gdyby zbieg przez niewiadomość w służbę woyskową tego Rządu, który go oddać ma, iuż był przyiętym, wtedy tylko odzienie, które dane było, zatrzymane być powinno, wszystko zaś pozostałe, wraz ze zbiegiem, korpusowi, do którego ón należy, stosownie do artykułu wtórego, zwrócone być ma.

Jeżeliby przy rekwizycyi o zbiega, iakie wątpliwości względem rzeczywistości podanego stanu rzeczy (in facto) zachodziły, te żadnym prawem za pozor do zaprzeczenia

Auslieferung des Deserteurs zu verweigern; zur Verhinderung jedes Irrthums wird von den Militär- und Civil-Behörden ein Protokoll aufgenommen, und dieß sogleich mit dem Deserteur eingeschickt, eine Abschrift davon aber derjenigen Regierung an welche die Auslieferung zu geschehen hat, mitgetheilt werden; mit der Bestrafung des Deserteurs wird indessen bis zur vollständigen Aufklärung des Zweifels inne gehalten.

Artikel VII.

In Ansehung derjenigen auszuliefernden Deserteurs, welche während ihrer Entweichung ein Verbrechen verübt haben, wird hiermit festgesetzt: daß alle von ihnen begangenen Verbrechen in demjenigen Lande, wo sie begangen wurden, zu untersuchen, und den dortigen Gesetzen gemäß zu bestrafen seyen.

Hätte ein Deserteur in dem andern Lande ein grobes Verbrechen, z. B. Mord, Raub oder jedes andere begangen, worauf die Todes- oder ewige Gefängnißstrafe steht; so fallt die Auslieferung weg. Hat derselbe ein minderes Verbrechen begangen, so wird er nach überstandener Strafe ausgeliefert, und für die Zeit, da er in Untersuchung oder im Gefängnisse gewesen ist, werden keine Unterhaltskosten vergütet. Jeden Falls wird, wenn der Deserteur in Untersuchung befangen ist, davon gleich Nachricht ertheilet, und sollen, wenn in der Folge dessen Auslieferung eintritt, zugleich die denselben betreffenden Untersuchungs-Akten entweder im Original oder auszugsweise, und in beglaubigter Abschrift übergeben werden, damit ermessen werden könne, ob ein dergleichen Deserteur noch zum Militär-Dienste geeignet sey oder nicht

Ein Pferd oder andere Effekten, welche ein solcher Deserteur mitgenommen, werden in beiden Fällen sogleich ausgeliefert.

Artikel VIII.

Für den Fall einer Auslieferung von Deserteurs, so wie einer zugleich zu bewerkstelligenden Zurückgabe von Effekten und Pferden, sollen von Seite Oesterreich die Badenschen Deserteurs in Constanz und Manheim abgeliefert, die Oesterreichschen Deserteurs aber in Bregenz und Mainz übernommen werden.

Der ausliefernde Commandant stellt seinerseits dem übernehmenden Commandanten eine Quittung über die erfolgte Bezahlung der oben in den Artikeln V. und VI. festgesetzten Kosten und Auslagen aus, wogegen ihm dieser letztere für den überlieferten Deserteur eine Bescheinigung, welche im Falle der Zurückgabe von Effekten und Pferden auf dieselben auszudehnen ist, übergibt.

wydania zbiega służyć nie mogą; owszém dla zapobieżenia wszelkiéy myłce, spisany zostanie protokół przez Instancyie woyskowe i cywilne, i takowy natychmiast wraz zbiegiem odesłany, a kopia tegoż, temu Rządowi, któremu zbieg wydany być ma, przesłana będzie. Ukaranie zbiega tymczasem, aż do zupełnego wyiaśnienia wątpliwości wstrzymane zostanie.

Artykuł VII.

Względem owych wydanymi być maiących zbiegów, którzy podczas ucieczki zbrodnią popełnili, ninieyszém stanowi się: że wszystkie przez nich popełnione zbrodnie, w tym kraiu, gdzie popełnione zostały, śledzone, i podług tamteyszych praw karane być maią.

Gdyby zbieg w drugim kraiu ciężką zbrodnią, n. p. zabóystwo, rozbóy i każdą inną, na którą kara śmierci, lub wiecznego więzienia wymierzona iest, popełnił, wtedy wydanie onego nie ma mieysca. Gdyby zaś mnieyszy występek popełnił, po odbytéy karze wydanym będzie, a za czas, przez który w śledztwie lub w więzieniu zostawał, koszta żywienia wynagrodzone nie będą. W każdym zaś przypadku, gdy zbieg do śledztwa pociągnionym zostanie, o tém zaraz zawiadomić, i gdy potém wydanie onego nastąpi, dotyczące onego śledztwa akta, w oryginale lub przez wypisy i w wierzytelnych kopiach przesłać należy, aby z nich rozpoznać można, czyli zbieg takowy do służby woyskowéy ieszcze zdatnym iest, lub nie.

Koń zaś i inne rzeczy przez takiego zbiega z sobą wzięte, w obu przypadkach natychmiast wydane zostaną.

Artykuł VIII.

W przypadku wydania zbiegów oraz uskutecznić się maiącego zwrócenia rzeczy i koni, zbiegi Badeńscy ze strony Austryi w Konstancyi i Manhejmie wydanymi, Austryiaccy zaś w Bregencyi i Moguncyi przyymowani będą.

Dowódca zbiega oddaiący, wyda ze swoiéy strony komendantowi takowego odbieraiącemu, kwit na uiszczoną zapłatę kosztów i wydatków w powyższych artykułach V. i VI. ustanowionych, przeciwnie zaś ten drugi wyda mu poświadczenie na odebranego zbiega, króre także na rzeczy i konie, gdy takowych zwrócenie zaydzie, rozciągać się ma.

Artikel IX.

Gleicherweise sollen die Dienstleute der Offiziere des einen Staates, welche nicht, wie die im Artikel II. benannten Fourierschützen zum Militär-Etat gehören, oder bei den Regimentern wirklich in den Listen geführet werden, wenn sie nach einem begangenen Verbrechen bei den Truppen des andern Staates Dienste nehmen, oder auf dessen Gebieth entweichen, nebst den etwa mitgenommenen Pferden und Effekten, gegen Vergütung der im Artikel V. bestimmten Verpflegskosten, auf vorgängige Reklamationen ausgeliefert werden.

Artikel X.

Ein jeder Offizier der Truppen des einen Staates, welcher sich beigehen lassen würde, durch List oder Gewalt ein zu dem Militär-Dienste des andern Staates gehöriges Individuum zur Desertion zu verleiten oder anzuwerben, oder einen Deserteur wissentlich anzunehmen und beizubehalten, oder zu seiner Verhehlung beizutragen und seine Entweichung zu befördern, oder in nach weiter rückwärts liegenden Provinzen zu schaffen, soll mit zweimonatlichem Arreste bestraft, und jedes andere Individuum, welches sich der wissentlichen Verhehlung eines Deserteurs und der Beförderung der Flucht desselben schuldig macht, nach seinem Stande zu einer körperlichen oder Geldstrafe verurtheilt werden.

Artikel XI.

Allen Unterthanen der kontrahirenden Theile soll untersagt werden, den Deserteurs von den gegenseitigen Truppen irgend etwas von Kleidungs- oder Rüstungsstücken, Pferde, Waffen oder dergleichen abzukaufen. Diese Effekten sind überall, wo man sie findet, als gestohlenes Gut wegzunehmen, und dem Regimente oder Corps zurückzustellen, von welchem der Deserteur entwichen ist. Derjenige, welcher sie gekauft hat, kann auf keine Entschädigung Anspruch machen, und wenn sie nicht in Natura wieder gefunden werden, so hat der Käufer den Werth derselben in gangbarer Münze zu erstatten; auch, wenn bewiesen wird, daß er wissentlich von einem Deserteur gekauft habe, noch außerdem, wegen Uebertretung des Verbothes, einer den Gesetzen gemäßen Strafe zu unterliegen.

Artikel XII.

Alle rücksichtlich der Auslieferung der Deserteurs festgesetzten Bestimmungen werden hiermit ausdrücklich auf die flüchtigen Militär-Pflichtigen ausgedehnt; und, so weit sie auf diese letzteren anwendbar sind, vorkommenden Falls in Vollzug gesetzt. In dieser Beziehung werden die gesicherten Einleitungen getroffen werden, damit

Artykuł IX.

Podobnież słudzy oficerów Państwa iednego, którzy do stanu woyskowego, iako wymienieni w artykule VI. tak zwani furierszycy, nie należą, albo przy pułkach istotnie w listę zapisani nie są, ieżeli popełniwszy zbrodnią, w woysku drugiego Państwa służbę przyymą, albo też do iego kraiów zbiegną, wraz z wziętemi z sobą końmi i rzeczami, za wynagrodzeniem ustanowionych w artykule V. kosztów żywienia i uprzednią reklamacyią, wydani być maią.

Artykuł X.

Każdy oficer z woyska iednego Mocarstwa, któryby się poważył, bąć przez podstęp lub gwałt, iakąkolwiek osobę w służbie woyskowey drugiego Mocarstwa zostaiącą, do ucieczki namówić lub zwerbować, lub zbiega wiadomie przyiąć i utrzymywać, albo też do iego ukrycia przyczynić się i iego ucieczkę ułatwić, albo w odległeysze od granic prowincyie odesłać, dwumiesięcznym aresztem ukaranym być ma, a każda inna osoba, któraby się umyślnego ukrycia zbiega i dopomagania mu do ucieczki winną stała, podług stanu swego na karę cielesną lub pieniężną osądzona będzie.

Artykuł XI.

Wszystkim poddanym Mocarstw ninieyszą ugodę zawieraiących, ma być zakazano, u zbiegów z woysk obustronnych cokolwiek z odzienia, zbroi, koni, broni i t. d. kupować. Rzeczy te, wszędzie gdzie się znaydą, iako rzecz ukradziona odebrane, i temu pułkowi lub korpusowi zwrócone być maią, z kąd zbieg uciekł. Ten co ie kupił, nie może żądać wynagrodzenia, a ieżeli nie w naturze odszukane zostaną, kupiciel wartość tychże w mon. kon. zapłaci; a ieżeli się okaże, iż ie kupił od zbiega wiadomie, oprócz tego za przekroczenie zakazu, karze prawami oznaczoney podlegać ma.

Artykuł XII.

Wszystkie względem wydawania zbiegów ustanowione przepisy, rozciągaią się ninieyszém wyraźnie na zbiegłe, do woyska obowiązane osoby, i iak dalece przepisy te do nich zastósowane być mogą, w razie zachodzącym, wykonane zostaną. W tym względzie upewnione rozporządzenia wydane będą; aby:

1) die an der Gränze des einen Staates ohne legale Bewilligung und vorschriftsmässigen Paß erscheinenden, nicht zum Militär gehörigen männlichen Unterthanen des andern Staates ohne Weiteres zurück in ihr Vaterland gewiesen werden;
2) sollten die mit legalen Bewilligungen und vorschriftsmässigen Pässen in dem Gebiethe des andern Staates befindlichen Unterthanen, wenn sie zur Militär-Dienstleistung in der Linie, Reserve oder Landwehr die Bestimmung erhalten, auf vorgängige Reklamirung ihrer vorgesetzten Behörde in ihr Vaterland zurück geschickt; so wie
3) die Unterthanen des einen Staates, welche sich darüber nicht genügend ausweisen können, daß sie in ihrem Vaterlande der Militär-Pflicht nicht mehr unterliegen, zu keiner Art der Militär-Dienstleistung in dem andern Staate angeworben werden.

Auch versprechen beide Souverains Sich ausdrücklich, allen Ihren Behörden, die es angehet, deßhalb die nöthigen Befehle zu ertheilen, den ergangenen Reklamationen in solchen Fällen auf das Schleunigste zu entsprechen, und alle diejenigen Obrigkeiten, welche sich eine Nachlässigkeit zu Schulden kommen lassen, so wie auch diejenigen Ihrer Unterthanen, welche die Paßlosen oder Reklamirten bei sich verbergen, oder ihre weitere Flucht befördern, auf eine ihrem Vergehen angemessene Art zu bestrafen.

Artikel XIII.

Gegenwärtige Uebereinkunft soll für die Zukunft von fünf zu 5 Jahren in so lange fortgesetzt werden, bis nicht vor dem jeweiligen Ablauf dieser Frist von einem oder dem andern kontrahirenden Theile eine entgegengesetzte Aeußerung erfolgt.

Uebrigens versteht es sich von selbst, daß in dem Falle, wenn in der Folge allgemeine Kartels-Vorschriften für sämmtliche Deutsche Bundesstaaten zu Stande kommen sollten, diese auch statt der gegenwärtigen Uebereinkunft zu gelten haben, und dadurch deren Stipulationen als erloschen zu betrachten seyn werden; es wäre denn, daß man sich über die Beobachtung einzelner, den allgemeinen Vorschriften nicht widersprechender Stipulationen nachträglich vereinige.

Artikel XIV.

Nach erfolgter Ratifikations-Auswechslung soll diese Uebereinkunft, damit Niemand sich dießfalls mit Unwissenheit entschuldigen könne, in den beiderseitigen Staaten auf die gewöhnliche Weise zur öffentlichen Kenntniß gebracht, und zugleich auch allen Unterthanen, insbesondere aber allen Militär- und Civil-

1) na granicę Państwa iednego bez prawnego pozwolenia i stosownego do przepisów paszportu przybywaiącym do woyska nie należącym poddanym płci męzkiéy drugiego kraiu, bezwzględnie powrót do oyczyzny wskazanym był;

2) poddani za prawnemi zaświadczeniami i stosownie do przepisów wydanemi paszportami w kraiach drugiego Mocarstwa znayduiący się, ieżeli do służby woyskowéy w pułku, obwodzie, albo w milicyi kraiowéy przeznaczonymi zostaną, za uprzednią reklamacyią, przez ich przełożoną władzę uczynioną, na powrót do oyczyzny odesłani byli, podobnież

3) Poddani iednego Państwa, którzyby tego dostatecznie udowodnić nie mogli, że w oyczyznie obowiązkowi służenia w woysku więcéy nie podlegaia, do żadnéy służby woyskowéy w drugiém Państwie zaciągani nie byli.

Niemniéy przyrzekaią obadwa Monarchowie wyraźnie, do wszystkich Urzędów swoich, których się to dotycze, wydać w téy mierze potrzebne rozkazy, aby zaszłym w takowych przypadkach reklamacyiom, iak nayśpieszniéy zadosyć uczyniono, i te wszystkie Zwierzchności, któreby się opuszczenia iakiego winnemi stały, równie iak i tych poddanych swoich, którzyby osoby paszportów nie maiące, albo reklamowane u siebie przechowywali, lub im do dalszéy ucieczki dopomagali, stosownie do przystępstwa karano.

Artykuł XIII.

Niniejsza konwencyia na przyszłość zawsze od pięciu do pięciu lat, i to tak długo za ciągle trwaiąca uważana być ma, dopóki przed każdym upłynieniem tego terminu, od iednego lub drugiego Mocarstwa, przeciwne oświadczenie nie nastąpi.

Wreście rozumie się, że w tym razie, gdyby dla wszystkich Państw Związku Niemieckiego, powszechne ustawy kartelowe do skutku przyszły, takowe także i zamiast niniejszéy umowy za ważne służyć, i przeto iéy warunki za zgasłe uważane być maią, chybaby względem zachowania poiedyńczych, powszechnym ustawóm niesprzecznych warunków dodatkowo ułożono się.

Artykuł XIV.

Po wymianie ratyfikacyi umowa niniejsza dla tego, aby się nikt iéy niewiadomością nie zasłaniał, w obu Państwach zwyczaynym sposobem publicznie ogłoszoną, oraz wszystkim poddanym, a w szczególności wszystkim urzędnikóm woyskowym i cywilnym, równie iak i innym przełożo-

Beamten und andrn Vorgesetzten befohlen werden, darauf zu halten, daß dieselbe nach ihrem vollen Umfange und Inhalte vollzogen werde.

Da wir nun allen diesen Bestimmungen durchaus Unsere Genehmigung ertheilt haben, und dieselben mittelst gegenwärtigen allenthalben kund zumachenden Ediktes zur Kenntniß Unserer Unterthanen bringen, damit sie sich genau darnach achten können; befehlen Wir zugleich allen Unsern Civil- und Militär-Beamten und andern Vorgesetzten, darauf zu halten, damit dasselbe von jetzt an, nach seinem ganzen Umfange und Inhalte genau befolgt und vollzogen werde.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien, den dreißigsten November, im Jahre des Herrn Ein Tausend Achthundert Neun und Zwanzig, Unserer Regierung im Acht und Dreißigsten.

Franz.

(L.S.)

Friedrich Xaver Prinz zu Hohenzollern-Hechingen,
General der Cavallerie und Hofkriegsraths-Präsident.

Joseph Freyherr von Stipsicz,
General der Cavallerie und Hofkriegsraths-Vice-Präsident.

Nach Seiner k. k. apostol. Majestät
höchst eigenem Befehle:
Caspar Lehmann.

Gubernial-Kundmachung vom 22. April 1830. Gub. Zahl 24388.

75.

Bezahlungs- und Verrechnungsart der Stallzinse und Stallbeleuchtung für die, vom Militär benutzten Privatstallungen.

Aus Anlaß der von Seite eines General-Commandos an den k. k. Hofkriegsrath gemachten Anfrage, auf welche Art die Bezahlung und Verrechnung der Stall- und Lichtervergütung für die in Privatstallungen eingestellten Dienstpferde zu geschehen habe, hat die genannte Hofstelle im Nachhange zu der Instrukzion

nym zalecona być ma baczność, aby umowa w całym swoim okresie i treści dopełniona była.

Gdy zatém ustanowy te we wszystkiém potwierdzamy, i takowe edyktem niniéyszym, powszechnie ogłosić się maiącym, do wiadomości poddanych Naszych podaiemy, aby się wedle nich ściśle zachować mogli, rozkazuiemy oraz wszystkim Naszym urzędnikóm cywilnym i woyskowym i innym przełożonym na to czuwać, by ten edykt w całéy osnowie i obiętości swoiéy, ściśle zachowanym i dopełnionym był.

Dań w Naszém główném i stołeczném mieście Wiédniu, dnia trzydziestego Listopada, roku Pańskiego tysiąc ośmset dwudziestego dziewiątego, a Panowania Naszego w roku trzydziestym ósmym.

Franciszek.

(L.S.)

Frydryk Xawery Xiąże Hohenzollern - Hechingen,
Jenerał jazdy i Prezes nadworněy Rady woienněy.

Józef Baron de Stipsicz,
Jenerał jazdy i Wice-Prezes nadworněy Rady woienněy.

Za naywyższym Jego c. k. Mości rozkazem:
Kasper Lehmann.

Uwiadomienie gub. z dnia 22. Kwietnia 1830 do liczby gub. 24388.

75.

Sposób płacenia i rachowania czynszów, za staynie prywatne przez woysko używane i za staienne światło.

Z powodu zapytania ze strony iednéy główněy Komendy do c. k. nadworněy Rady woienněy, uczynionego, iakim sposobem opłacać i rachować się maią wynagrodzenia za staynią i światło od koni służbowych w stayniach prywatnych umieszczonych, pomieniona Instancyia nadworna dodatkowo do

über die neue Verrechnungsart der Militär-Quartierzinses-Auslagen zu verordnen befunden, daß das für die in Privatstallungen eingestellten Dienstpferde zu bezahlende Stallzins- und Lichtgeld dort nämlich, wo dergleichen besteht, in dem Service-Entwurfe in einer eigenen Rubrik unter der Benennung »Stallgeld« zur Gebühr zu stellen, und so fort in der Schlafgelder Consignation in einer eigenen Rubrik zu verrechnen kömmt.

Von dieser Anordnung, von welcher das k. k. General-Militär-Commando sämmtliche hierlandes stationirte Cavallerie Regimenter, das Beschelldepartement, das Bukowinaer-Militair-Gestütt- und das Fuhrwesens-Postokommando zur Darnachachtung verständiget hat, werden den k. Kreisämtern im Nachhange zu dem hierortigen Erlasse vom 17ten Februar d. J. Zahl 9640 zur Wissenschaft und weiteren Verständigung der Magistrate und Dominien mit dem Beisatze in die Kenntniß gesetzt, daß hiernach diese Gebühr mit dem Schlafkreuzer zügleich, also monatlich bezahlt werden wird.

Gubernial-Dekret vom 23. April 1830. Gub. Zahl 22372.

76.

Maaßregeln gegen die Verbreitung der Viehseuche durch ausländische Viehtriebe.

Nach erfolgter Aufhebung des Pestkordons gegen Rußland, von Staragrod bis Okopy und Freigebung des Hornvieheintriebs an dieser Gränzstrecke, muß die Aufmerksamkeit auf alle aus diesem Theile des Auslandes einlangenden Viehtriebe, um so mehr verdoppelt werden, als nach den vorhandenen ämtlichen Nachrichten die Viehseuche in Volhynien zwar nachgelassen, jedoch nicht ganz ausgerottet ist, in Bessarabien und der Moldau aber, (von woher der Vieheintrieb jedoch nach Galizien ohne vorläufiger Kontumazirung in den Kontumazanstalten, noch vorläufig gänzlich eingestellt bleibt) noch immer fortherrscht.

In der Absicht wird daher:

1) Sämmtlichen Dominien, Ortsobrigkeiten, und Magisträten, die genaueste Beobachtung des gedruckten mit dem h. Kreisschreiben vom 14ten Dezember 1811 Zahl 52,847 bekannt gemachten Unterrichtes über Viehseuchen, und der h. Gubernial-Verordnung vom 13ten Oktober 1828 Zahl 71,298 vorzüglich in Absicht auf die ausgemittelten Treppelwege, Aufstellung der Sanitäts-Individuen auf denselben, Untersuchung aller in- und ausländischen Viehheerden und das Bestehen auf Vorweisung

Instrukcyi o nowym sposobie podawania rachunków z wydatków na czynsze za kwatéry woyskowe, rozporządziła: iż postaienne i świécowe od koni woyskowych w prywatnych stayniach umieszczonych, opłacane, mianowicie tam, gdzie to istnieie, do planu służby, we właściwéy rubryce pod nazwiskiem »postaienne« iako należytość wciągnione, i tak w spisie kraycarów noclegowych we właściwéy rubryce umieszczone być maią.

To rozporządzenie o którém c. k. główna Komenda woyskowa, wszystkie tu w kraiu rozłożone pułki iazdy, wydział stadniczy, Komendę stadnin woyskowych na Bukowinie, tudzież Komendę zaprzęgów dla zachowania uwiadomiła, c. k. Urzędóm cyrkułowym, dodatkowo do tuteyszego Uwiadomienia z dnia 17. Lutego r. b. do liczby 9640 dla wiadomości i dalszego informowania Magistratów i Dominiów, z tym dokładem udziela się, iż podług tego należytość ta wraz z kraycarami noclegowemi, a zatém miesięcznie płacona będzie.

Dekret gub. z dnia 23. Kwietnia 1830 do liczby gub. 22372.

76.

Przepisy przeciwko szérzeniu się zarazy bydlęcéy przez pędzenie bydła zagranicznego.

Po zniesieniu kordonu zdrowia ku Rossyi od Starogrodu do Okopów, i daném pozwoleniu wolnego przypędzania bydła rogatego przez tę granicę, baczność na wszystkie bydło z téy części zagranicy prowadzone tém więcéy podwoiona być musi, ile, że podług urzędowych doniesień wprawdzie zaraza bydlęca na Wołyniu zwolniała, lecz ieszcze zupełnie wytępioną nie iest, a w Besarabii i Multanach (z kąd wszelako pędzenie bydła do Galicyi bez poprzedzaiącego przetrzymania w zakładach kontumacyynych, dotąd ieszcze zupełnie zakazaném pozostaie), wciąż ieszcze panuie.

Tym końcem zatém

1) Wszystkim Dominióm, Zwierzchnościom mieyscowym i Magistratóm zaleca się surowo pod osobistą odpowiedzialnością reprezentantów dominikalnych i przełożonych magistratowych, iak nayściśleysze zachowanie drukowanéy okolnikiem z dnia 14. Grudnia 1811 do liczby 52847 ogłoszonéy instrukcyi o zarazach bydlęcych i wys. rozporządzenia gubernialnego z dnia 13. Października 1828 do liczby 71298 szczególniéy względem wyznaczonych wygonów, ustano-

ordentlicher und genauer Sanitäts-Zeugnisse, und Kontumazirung aller jener Heerden, welche damit nicht versehen sind, oder wo Differenzen und Unrichtigkeiten wahrgenommen werden, unter persönlicher Dafürhaltung der Dominikal-Repräsentanten und Magistratsvorstehern, eingeschärft.

2) Werden sämmtliche Dominien, Ortsobrigkeiten, und Magisträte wiederhohlt erinnert, darüber zu wachen, damit jedes von wo immer her angekaufte Hornvieh durch 20 Täge abgesondert aufgestellt, und durch eigene Wächter, welche mit den übrigen nicht in Berührung zu treten hätten, bewacht werde, ehe selbes mit den andern vermengt wird, damit ferner das Ortsvieh nie an jenem Platze gelassen werde, wo das Treibvieh abgefüttert wurde, und dieses Futter, sammt den hinterbliebenen Streustroh und Mist, gleich nach Abgang des Treibviehes vertilgt, endlich kein Treibvieh in den Wirthshäusern oder Stallungen des Orts, sondern stets bloß im Freien in abgelegenem Orte aufgestellt, oder in Kontumaz gesetzt werde.

3) Sollte jedoch ungeachtet aller angewandten Vorsicht, dennoch die Rinderpest in einem Orte ausgebrochen seyn, was aus den, in den §§. 22, 23, 24 und 25 des gedruckten Unterrichts vom Jahre 1811 angegebenen Kennzeichen beurtheilt werden kann, so ist hievon ungesäumt dem k. Kreisamte, bei Vermeidung der in dem §. 43. festgesetzten Strafe, die Anzeige zu erstatten; einstweilen aber sind ohne Verzug die in diesem Unterrichte vorgezeichneten Maßregeln zu ergreifen und strenge Hand zu haben, somit bis auf weitere Anordnung die Ausgänge des Orts mit Wachen zu besetzen, die Wirthe, Fleischhauer, Viehhändler, Viehhirten und Abdecker, sorgsam zu überwachen und dieselben bei Vermeidung der in den §§. 154 und 155 des Strafgesetzbuches 2ten Theils bestimmten Strafen zu warnen, heimlich oder öffentlich krankes Vieh, Fleisch, Milch, Butter, Häute, Unschlitt oder was immer für andere Theile des Rindviehes, sey es nun von gesunden oder kranken, von geschlachteten oder gefallenen Stücken, aus verdächtigen Orten einzukaufen, einzuschwärzen, und in nicht angesteckte Ortschaften einzuführen.

4) Ist den von den Kreisämtern zur Behandlung, der in einem Orte ausgebrochenen Rinderpest, abgeordneten Sanitäts-Individuen von den Dominien, Ortsobrigkeiten und Gemeinden, bei strengster Verantwortung und unnachsichtlicher gesetzlicher Ahndung, in allen ihren die Viehseuche betreffenden Anordnungen und Verfügungen, unbedingt Folge zu leisten.

5) Die Reinigung der Ortschaften und Stallungen, der Häute, der Wächter bei dem kranken Viehe muß mit aller Ge-

wienia na tychże urzędników zdrowia, oglądania wszystkich kraiowych i zagranicznych stad bydła i nastawania na okazanie porządnych i dokładnych świadectw zdrowia i przytrzymania w kontumacyi tych wszystkich stadów, które niemi opatrzone nie są, lub gdzie dyferencyie i nierzetelności dostrzeżone byłyby.

2) Wszystkie Dominia i Zwierzchności mieyscowe i Magistraty upomina się powtórnie, by na to czuwały, aby każde bydło, gdziekolwiek zakupione, przez 20 dni oddzielnie umieszczone i przez kilku stróżów, którzy z drugimi w styczności zostawać nie maią, pilnowane było, nim z drugiém zmieszane zostanie; by wreście bydło mieyscowe nigdy na tém mieyscu nie było zostawione, gdzie przypędzone karmiło się, oraz by tak pasza pozostała, iako i słoma mierzwiasta wraz z gnoiem z pod tego bydła pozostałym, zaraz po odeyściu przypędzonego bydła zniszczoną została; nakoniec, by żadne bydło przypędzone, po karczmach lub stayniach tego mieysca, ale zawsze na otwartém powietrzu opodal umieszczone lub do kontumacyi wzięte było.

3) Gdyby iednak pomimo wszelkiéy ostrożności, zaraza bydlęca w którém mieyscu wybuchnąć miała, co z oznaków w §. 22, 23, 24 i 25 drukowanéy instrukcyi 1811 określonych poznano być może, natychmiast o tém c. k. Urzędowi cyrkułowemu, unikaiąc kary §. 45. ustanowionéy doniesiono być ma; tymczasem zaś użyć należy bezzwłocznie środków zaradczych w téyże instrukcyi wskazanych i tego surowo przestrzegać, aby aż do dalszego rozporządzenia, wychody z tego mieysca strażą obsadzić, gospodników, rzeźników, handlarzy bydlnych, pastuchów i oprawców troskliwie pilnować i tychże napomieć, by unikaiąc kar §§. 154 i 155 ustawy karnéy części II. ustanowionych, bydla, mięsa, mleka, masła, skór, łoiu, lub innéy iakiéy części, czyliby takowe były ze zdrowego lub chorego, z zabitego lub padłego bydlęcia, z mieysc podeyrzanych ani skrycie ani publicznie zakupywać, przemycać i do mieysc niezarażonych wprowadzać nie ważyli się.

4) Urzędnikóm zdrowia, od Urzędów cyrkułowych do użycia środków naprzeciw zarazie bydlęcéy w mieyscu ziawienia się iéy, wysłanym, Dominia, Zwierzchności mieyscowe i Gminy pod surową odpowiedzialnością i nieubłaganą przepisaną karę we wszystkich ich rozporządzeniach i urządzeniach téy zarazy tyczących się bezwarunkowo powodować się powinni.

5) Czyszczenie mieysc i stayni, skór i stróżow bydła chorego z naywikszą dokładnością i troskliwością sposobem

ordentlicher und genauer Sanitäts=Zeugnisse, und Kontumazirung aller jener Heerden, welche damit nicht versehen sind, oder wo Differenzen und Unrichtigkeiten wahrgenommen werden, unter persönlicher Dafürhaltung der Dominikal=Repräsentanten und Magistratsvorstehern, eingeschärft.

2) Werden sämmtliche Dominien, Ortsobrigkeiten, und Magisträte wiederhohlt erinnert, darüber zu wachen, damit jedes von wo immer her angekaufte Hornvieh durch 20 Täge abgesondert aufgestellt, und durch eigene Wächter, welche mit den übrigen nicht in Berührung zu treten hätten, bewacht werde, ehe selbes mit den andern vermengt wird, damit ferner das Ortsvieh nie an jenem Platze gelassen werde, wo das Treibvieh abgefüttert wurde, und dieses Futter, sammt den hinterbliebenen Streustroh und Mist, gleich nach Abgang des Treibviehes vertilgt, endlich kein Treibvieh in den Wirthshäusern oder Stallungen des Orts, sondern stets bloß im Freien in abgelegenem Orte aufgestellt, oder in Kontumaz gesetzt werde.

3) Sollte jedoch ungeachtet aller angewandten Vorsicht, dennoch die Rinderpest in einem Orte ausgebrochen seyn, was aus den, in den §§. 22, 23, 24 und 25 des gedruckten Unterrichts vom Jahre 1811 angegebenen Kennzeichen beurtheilt werden kann, so ist hievon ungesäumt dem k. Kreisamte, bei Vermeidung der in dem §. 43. festgesetzten Strafe, die Anzeige zu erstatten; einstweilen aber sind ohne Verzug die in diesem Unterrichte vorgezeichneten Maßregeln zu ergreifen und strenge Hand zu haben, somit bis auf weitere Anordnung die Ausgänge des Orts mit Wachen zu besetzen, die Wirthe, Fleischhauer, Viehhändler, Viehhirten und Abdecker, sorgsam zu überwachen und dieselben bei Vermeidung der in den §§. 154 und 155 des Strafgesetzbuches 2ten Theils bestimmten Strafen zu warnen, heimlich oder öffentlich krankes Vieh, Fleisch, Milch, Butter, Häute, Unschlitt oder was immer für andere Theile des Rindviehes, sey es nun von gesunden oder kranken, von geschlachteten oder gefallenen Stücken, aus verdächtigen Orten einzukaufen, einzuschwärzen, und in nicht angesteckte Ortschaften einzuführen.

4) Ist den von den Kreisämtern zur Behandlung, der in einem Orte ausgebrochenen Rinderpest, abgeordneten Sanitäts=Individuen von den Dominien, Ortsobrigkeiten und Gemeinden, bei strengster Verantwortung und unnachsichtlicher gesetzlicher Ahndung, in allen ihren die Viehseuche betreffenden Anordnungen und Verfügungen, unbedingt Folge zu leisten.

5) Die Reinigung der Ortschaften und Stallungen, der Häute, der Wächter bei dem kranken Viehe muß mit aller Ge=

wienia na tychże urzędników zdrowia, oglądania wszystkich kraiowych i zagranicznych stad bydła i nastawania na okazanie porządnych i dokładnych świadectw zdrowia i przytrzymania w kontumacyi tych wszystkich stadów, które niemi opatrzone nie są, lub gdzie dyferencyie i nierzetelności dostrzeżone byłyby.

2) Wszystkie Dominia i Zwierzchności mieyscowe i Magistraty upomina się powtórnie, by na to czuwały, aby każde bydło, gdziekolwiek zakupione, przez 20 dni oddzielnie umieszczone i przez kilku stróżów, którzy z drugimi w styczności zostawać nie maią, pilnowane było, nim z drugiém zmieszane zostanie; by wreście bydło mieyscowe nigdy na tém mieyscu nie było zostawione, gdzie przypędzone karmiło się, oraz by tak pasza pozostała, iako i słoma mierzwiasta wraz z gnoiem z pod tego bydła pozostałym, zaraz po odeyściu przypędzonego bydła zniszczoną została; nakoniec, by żadne bydło przypędzone, po karczmach lub staryniach tego mieysca, ale zawsze na otwartém powietrzu opodal umieszczone lub do kontumacyi wzięte było.

3) Gdyby iednak pomimo wszelkiéy ostrożności, zaraza bydlęca w którém mieyscu wybuchnąć miała, co z oznaków w §. 22, 23, 24 i 25 drukowanéy instrukcyi 1811 określonych poznano być może, natychmiast o tém c. k. Urzędowi cyrkułowemu, unikaiąc kary §. 45. ustanowionéy doniesiono być ma; tymczasem zaś użyć należy bezzwłocznie środków zaradczych w téyże instrukcyi wskazanych i tego surowo przestrzegać, aby aż do dalszego rozporządzenia, wychody z tego mieysca strażą obsadzić, gospodników, rzeźników, handlarzy bydlnych, pastuchów i oprawców troskliwie pilnować i tychże napomieć, by unikaiąc kar §§. 154 i 155 ustawy karnéy części II. ustanowionych, bydła, mięsa, mleka, masła, skór, łoiu, lub innéy iakiéy części, czyliby takowe były ze zdrowego lub chorego, z zabitego lub padłego bydlęcia, z mieysc podeyrzanych ani skrycie ani publicznie zakupywać, przemycać i do mieysc niezarażonych wprowadzać nie ważyli się.

4) Urzędnikóm zdrowia, od Urzędów cyrkułowych do użycia środków naprzeciw zarazie bydlęcéy w mieyscu ziawienia się iéy, wysłanym, Dominia, Zwierzchności mieyscowe i Gminy pod surową odpowiedzialnością i nieubłaganą przepisaną karę we wszystkich ich rozporządzeniach i urządzeniach téy zarazy tyczących się bezwarunkowo powodować się powinni.

5) Czyszczenie mieysc i stayni, skór i stróżow bydła chorego z naywikszą dokładnością i troskliwością sposobem

nauigkeit und Strenge auf die, in den §§. 51 und 52 des bezogenen gedruckten Unterrichts und der h. Gubernialweisung vom 20ten Hornung d. J. Zahl 5143 bezeichnete Art, vollführt werden.

6) Nachdem aber die vorzüglichste Aufmerksamkeit auf die bei der Gränzeinbruchsstazion zu Szarpaůce, Radziwiłow und Hussiatyn, aus dem Auslande eintrettenden Viehtriebe gerichtet werden muß, so wurde von der h. Landesstelle die Verfügung getroffen, damit alle aus Rußland eintretenden Viehtriebe an der Gränze des Landes bei den Gränz-Einbruchsstazionen zu Szarpaůce, Radziwiłow und Hussiatyn, bevor sie in das Land eintreten, untersucht werden, worüber die Eigenthümer der Viehtriebe oder deren Bestellte, sich mit ordentlichen von dem Gränzeinbruchszollamte in Radiwiłow und Hussiatyn, nebstbei auch von einem ärztlichen Individuum und dem obrigkeitlichen Beamten auszufertigenden Zeugniße auszuweisen gehalten sind, in denen die Zahl, Gattung und Farbe der einzelnen Viehstücke so viel möglich genau bezeichnet und angedeutet zu erscheinen hat, woher dieselben eingetrieben wurden. Außer diesem Zeugniße liegt denselben, wie es sich von selbst versteht, die Verpflichtung ob, die mit den h. Gubernial-Verordnungen vom 30. Jäner und 25ten September 1829 Zahl 5545 und 54439 vorgeschriebenen Zertifikate inner Landes von jeder Futter- und Nachtstazion selbst, sich zu verschaffen, und auf jedes Verlangen vorzuweisen.

Sollten sich dieselben damit auszuweisen außer Stande seyn, so sind die Viehtriebe anzuhalten, durch ein ärztliches Individuum zu untersuchen, und nach Befund der Umstände kontumaziren zu lassen, welches um so mehr einzutretten hat, falls in der Heerde wirklich kranke oder verdächtige Viehstücke sich vorfinden sollten.

Von welchem Tage diese Einleitung an der Gränze in Ausführung treten soll, wird den Dominien, Ortsobrigkeiten und Magisträten nachträglich bekannt gegeben werden; einstweilen haben dieselben bloß auf die Nachweisung über die Beobachtung der bisher vorgeschriebenen Vorsichtsmaßregeln anzudringen.

7) Außerdem haben sämmtliche Dominien, Ortsobrigkeiten und Magistrate auch an allen jenen Strecken des Kreises, wo gewöhnlich die Viehtriebe am häufigsten zu passiren pflegen, und insbesondere nächst den hiezu bestimmten Treppelwegen auf alle Viehtriebe ein aufmerksames Auge zu verwenden, dieselben durch hiezu bestimmte verläßliche obrigkeitliche Beamten, und wo im Orte Sanitäts-Individuen vorhanden sind, auch durch dieselben, untersuchen zu lassen, und im Falle

w §.§. 51 i 52 powołanéy drukowanéy instrukcyi i wysokiego gubernialnego rozporządzenia z dnia 20. Lutego r. b. do l. 5143 wskazanym, uskutecznione być ma.

6) Ponieważ zaś naygłównieysza uwaga zwrócona być musi na bydło z zagranicy przez stacyie graniczne wchodowe w Szarpańcach, Radziwiłłowie i Husiatynie wkraczaiące, rozporządził zatém wys. Rząd kraiowy, by wszystkie bydło z Rossyi przypędzone, przy granicy kraiu, na stacyiach wchodowych w Szarpańcach, Radziwiłłowie i Husiatynie nim do kraiu wkroczy, rewidowane było, z czego właściciele pędzonego bydła lub ich zastępcy porządnemi świadectwami granicznego Urzędu cła wchodowego Radziwiłłowskiego i Husiatyńskiego, oprócz tego także Urzędnika zdrowia i Zwierzchności miescowéy wywieść się obowiązani są, w których liczba, gatunek, i maść każdego bydlęcia w szczególności, iak tylko można dokładnie określona i wskazaném być ma, z kąd to bydło przypędzone. Oprócz tych świadectw obowiązkiem ich będzie, iak się to samo z siebie rozumie, certyfikaty wys. rozporzędzeniami gubernialnemi z dnia 30. Stycznia i 25. Września 1829 do liczby 5545 i 54439 przepisane wewnątrz kraiu z każdéy stacyi popasu i noclegu sobie wyiednać, i na każde żądanie okazać.

Gdyby się temi wykazać nie byli w stanie, bydło pędzone zatzymane, przez lekarza lub chyrurga opatrzone i w miarę okoliczności do kontumacyi wzięte być ma, co tém bardziéy nastąpić powinno, gdyby między stadem chore lub podeyrzane bydlęta istotnie znalezione zostały.

Od którego dnia to urządzenie na granicy do skutku przyiść ma, Dominiom Zwierzchnościom i Magistratóm następnie oznaymiono będzie, tymczasem maią tylko nalégać na wykazanie się, że środki ostrożności dotychczas przepisane, zachowane zostaią.

7) Oprócz tego wszystkie Dominiia, Zwierzchności mieyscowe i Magistraty, maią baczne zwracać oko, na bydło na tych wszystkich drogach Cyrkułu, któremi nayczęściéy przechodzić zwykło, a w szczególności na wygonach do tego przeznaczonych pędzone, takowe przez niezawodnego na to wyznaczonego urzędnika Zwierzchności, a gdzie się lekarze lub chyrurgi znayduią, także i przez tych opatrzéć kazać, w przypadku znalezienia chorych lub też

kranke oder auch nur verdächtige Viehstücke darunter sich vorfinden sollten, den ganzen Viehtrieb sogleich anzuhalten, zu kontumaziren und dem k. Kreisamte die Anzeige zu erstatten.

Es versteht sich übrigens von selbst, daß im Falle wirklich eine oder die andere Heerde von der Rinderpest angesteckt seyn sollte, unverzüglich die Spur, durch welche Ortschaften der Trieb seinen Zug genommen hat, verfolgt und überhaupt sogleich zur Ergreifung aller nöthigen Vorsichtsmaßregeln geschritten werden müsse.

Gubernial-Verordnung vom 23. April 1830. Gub. Zahl 23161.

77.

Uebertragung des Zollinspektorats von Podgorze nach Wadowice.

Das h. Finanzministerium hat laut h. Dekrets vom 16ten Hornung l. J. Zahl 5559|599 die Uebertragung des Zollinspektorats von Podgorze nach Wadowice zu genehmigen befunden.

Welches mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird, daß das gedachte Inspektorat seine Amtirung zu Wadowice mit 1ten Juni l. J. beginnen werde.

Gubernial-Kundmachung vom 28. April 1830. Gub. Zahl 22980.

78.

Aufhebung des Eingangsverboths auf Bücher, Musikalien, Häute, Pelzwerk, Geflügel, Leder, Material- und Spezereywaaren, Papier, Salze, Säuren, Seide, Waffen aller Gattungen und Wildpret. Bewilligung der unbeschränkten Ausfuhr von Waffen und sonstigen Kriegsbedürfnissen, dann Gleichstellung des Mast- und Schiffbauholzes in der Zollbehandlung mit dem übrigen Bauholze.

Mit Beziehung auf das unterm Heutigen, Zahl 25,880 erlassene, zur sogleichen Kundmachung den k. k. Kreisämtern zukommende Kreisschreiben in Betreff mehrerer neuen Zollbestimmungen, wird den k. k. Kreisämtern bei dem Umstande, wo Seine k. k. Majestät in der in erwähnten a. h. Entschliessung vom 13ten Mai l. J. bei Gleichstellung des Mast- und Schiffbauholzes in

tylko podeyrzanych bydląt, cały transport bydła natychmiast zatrzymać, do kontumacyi oddać, i o tém c. k. Urzędowi cyrkułowemu donieść.

Rozumi się wreście samo z siebie, iż gdyby istotnie iedno lub drugie stado zarażone być miało, mieysca, przez które pędzone było, bezzwłocznie śledzone, i w ogólności wszystkie potrzebne środki ostrożności, natychmiast przedsięwzięte być maią.

Rozporządzenie gub. z dnia 23. Kwietnia 1830 do l. gub. 23161.

77.

O przeniesieniu Inspektoratu cłowego z Podgórza do Wadowic.

Wysokie Ministerium Skarbu dekretem z dnia 16. Lutego r. b. do liczby 5559|599 na przeniesienie Inspektoratu cłowego z Podgórza do Wadowic zezwolić raczyło.

Co z tym dokładem do powszechnéy wiadomości podaie się, że wspomniony Inspektorat swoie urzędowanie w Wadowicach z dniem 1. Czerwca r. b. zacznie.

Uwiadomienie gub. z dnia 28. Kwietnia 1830 do l. gub. 22980.

78.

Zniesienie zakazu wprowadzania książek, sztuk muzycznych, skór, futer, ptactwa, rzemienia, towarów materyialnych i korzennych, papieru, soli, kwasów, iedwabiu, broni wszelkiego gatunku i zwierzyny. Pozwolenie nieograniczonego wywozu broni i innych potrzeb woiennych, tudzież porównanie drzewa na budowę okrętów i maszty w ocleniu z resztą drzewa budowlanego.

Odwołuiąc się do okólnika pod dniem dzisieyszym do l. 25880 c. k. Urzędom cyrkułowym dla doraźnego ogłoszenia udzielonego, a względem wielu nowych przepisów cłowych wydanego, zaleca się c. k. Urzędom cyrkułowym naymocniéy, maiąc na pamięci, że Jego c. k. Mość w naywyższém postanowieniu swoiém tamże namienioném z dnia 13. Maia r. b. porównywaiąc

Tariff.

Taryfa.

(Zur Sign. 12. Seite 192.))(

Zoll-Tariff.

Post-Nro.	Benennung der Artikel.	Maßstab der Verzollung.	Eingangszoll. fl.	kr.	dr	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Eingange zu geschehen hat.	Ausgangszoll. fl.	kr.	dr	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Ausgange zu geschehen hat.
1	Apotheker-Waaren, unzubereitete, welche in dem Tariffe nicht besonders genannt sind .	1 Cnt. Spo.	15	—	—	Legstätte	—	25	—	Gränzzollamt
	Anmerkung. Die Einfuhr der zubereiteten Apotheker-Waaren (Arzneien), als: der Latwerge, Mixturen, Tincturen, Salben, Pflaster, Pillen, Pulver, Wässern u. dgl. mit Ausnahme der zu den Parfumerie-Artikeln gehörigen Objekte dieser Art, ist nur den Apothekern zum Absatze und den Privaten zum eigenen Gebrauche gegen Bewilligung der Länderstellen, und gegen Entrichtung des eben genannten Zolles gestattet. — Diese Beschränkung erstreckt sich jedoch nicht auf den Verkehr zwischen Ungarn und den Deutschen Provinzen.									
2	Bücher und Musikalien, gedruckte oder geschriebene, wenn sie auch ungebunden oder bloß geheftet sind	1 Cnt. netto	5	—	—	detto	—	12	2	detto
3	Farben und Färbestoffe, welche keine besonderen Zollsätze haben, auch Muscheln mit Farben in Kästchen, Pastellfarben u. dgl.	1 Cnt. Spo.	15	—	—	detto	—	25	—	detto
	Felle und Häute, rohe, dann Pelzwerk.									
	Unter rohen Fellen und Häuten werden alle noch ganz unbearbeitete Felle und Häute verstanden, sie mögen grün oder trocken seyn. Zu den bearbeiteten gehören nur jene Felle und Häute, welche mit ihrer Bedeckung zu Pelzwerk zubereitet sind; ohne die Bedeckung bearbeitet, gehören sie zu den Ledergattungen.									
4	Ochsen-, Küh- und Terzhäute, Roß-, Füllen- und Schweinshäute, dann Häute, von Eseln und Maulthieren, rohe.	1 Cnt. netto	—	25	—	Gränzzollamt	1	'0	—	Commerz-Zoll.
5	—— Diese Häute nach Ungarn	1 Cnt. Spo.	—	—	—		—	12	2	
6	Bock-, Ziegen- und Kitzfelle, Gems- und Rehfelle, Hirsch- und Elendthier-Häute, Hundshäute, Kalbfelle gemeine Schaf-, Schöpsen-, Lamm- und Sterblingfelle, wie auch Chagrin-, Fisch- und Zappfelle im rohen Zustande, dann Biberhäute und gemeine Hasenbelge, diese beiden Arten mögen roh oder bearbeitet seyn	1 Cnt. netto	—	50	—	Gränzzollamt	3	20	—	detto
7	—— Dieselben nach Ungarn	1 Cnt. Spo.	—	—	—		—	25	—	
8	Lammfelle, gemeine, gesalzen und halbgearbeitet	1 Cnt. netto	8	20	—	Legstätte	—	25	—	Gränzzollamt
9	Schaf-, Schöpsen-, Lamm- und Sterblingfelle, gemeine, bearbeitet und derlei Futter	detto	16	40	—	detto	—	25	—	detto
10	Bären- und Dachshäute, gemeine Kaninchenbelge, weiße Hasenbälge, Katzenbälge aller Art, Billich- oder Billmausbälge, Bisamkatzenbälge, Murmel-									

TARYFA CEŁ.

Nr. porządkowy.	Nazwisko Towarów.	Wymiar oclenia.	Cło wchodowe. zr.	kr.	dr.	Komory, na których oclenie przy wprowadzaniu dziać się ma.	Cło wychodowe. zr.	kr.	dr.	Komory, na których oclenie przy wyprowadzaniu dziać się ma.
1	Towary apteczne, które w taryfie osobno wymienione nie są	1 cet.sporc.	15	—	—	Komora cłowa składowa	—	25	—	Urz. cł. gra.
	Uwaga. Wprowadzanie towarow aptecznych preparowanych (lekarstw czyli medykamentow), iako to: konfekta, mixtury, tynktury, maście, plastry, pigułki, proszki, wody i t. p., oprocz artykułow tego rodzaiu należących do pachnideł, (perfumow), tylko aptekarzom na przedaż i osobom prywatnym do własnego użytku za pozwoleniem Rządu kraiowego i opłatą cła dopiero wymienionego dozwala się. — To ograniczenie iednak nie rozciąga się na handel między Węgrami a Prowincyiami niemieckiemi.									
2	Książki i dzieła muzyczne, drukowane lub pisane, chociażby nieoprawne, lub tylko zszyte były	1 cet. netto	5	—	—	detto	—	12	2	detto
3	Farby i materyały farbne cła osobnego niemaiące, także muszelki z farbami w pudełkach, pastele i t. p.	1 cet.sporc.	15	—	—	detto	—	25	—	detto
	Skórki i skóry surowe tudzież futra.									
	Pod skorkami i skorami surowemi rozumie się wszystkie, całkiem ieszcze niewyprawione, bąć mokre bąć wysuszone skory. — Do wyprawionych należą tylko takie skorki i skory, ktore z zostawionym włosem na futro przygotowane są; wyprawione bez włosa należą do skor wyprawnych na rzemień.									
4	Skóry wołowe, krowie i iałowicze, końskie, źrzebięce i świnie, surowe	1 cet. netto	—	25	—	Ur. cł. gra.	1	40	—	detto
5	— Też same skóry do Węgier	1 cet.sporc.	—	—	—		—	12	2	detto
6	Skóry koźle, kozie i koźlęce, z dzikiéy kozy i sarnie, ielenie i łosie, psie, cielęce, pospolite skóry owcze i baranie, iagnięce i z wyporków, niemniéy szagrynowe, rybie i tak zwane zappe w stanie surowym; nakoniec bobrowe i zaięcze skórki pospolite, te oba rodzaie mogą być surowe lub wyprawne	1 cet. netto	—	30	—	detto	3	20	—	Urz. cłowy
7	— Te same do Węgier	1 cet.sporc.	—	—	—	detto	—	25	—	kom.
8	Skórki iagnięce pospolite, solone i półwyprawne	1 cet. netto	8	20	—	kom. skł.	—	25	—	Urz. cł. gra.
9	Skórki owcze, iagnięce i z wyporków, pospolite wyprawne i takież podbicia.	detto	16	40	—	detto	—	25	—	detto
10	Skóry niedzwiedzie i z iamników, lisie pospolite skóry, łapki i ogony, pospolite królicze, białe zaięcze, kocie wszelkiego rodzaiu, skórki bielkowe									

Post-Nro.	Benennung der Artikel.	Maßstab der Verzollung.	Eingangszoll.			Zollstätten, bei denen die Verzollung im Eingange zu geschehen hat.	Ausgangszoll.			Zollstätten, bei denen die Verzollung im Ausgange zu geschehen hat.
			fl.	kr.	dr		fl.	kr.	dr	
	thier- oder Bergmausbälge, Löwen-, Panther- und Tieger-Häute, Schuppenfelle u. derlei Schweife, Seehunds- und Vielfraßfelle und Wolfshäute im rohen Zustande	1 Cnt. netto	10	—	—	Legstätte	1	40	—	Gränzzollamt
11	—— Dieselben nach Ungarn	1 Cnt. Spo.	—	—	—	detto	—	25	—	detto
12	Die in der vorstehenden Post genannten Felle und Häute bearbeitet	1 Cet. netto	25	—	—	detto	—	25	—	detto
13	Hamsterfelle, Iltisbälge ohne Unterschied und derlei Schweifchen, silberhaarige und graue Kaninchenbälge, Luchs- und Luchskatzenbälge, Maulwurfbälge, feine Lammfelle, sogenannte Zmascheln, Krimmer oder Baranken und Astrakan, ohne Unterschied der Farbe, asiatische Angora-, Schaf- und Ziegenfelle endlich Zibolafelle, alle diese im rohen Zustande	detto	25	—	—	Haupt-Legstätte	1	40	—	detto
14	Die in der Post Nr. 13 genannten Felle bearbeitet, dann Fuchsrücken, Fuchskehlen, Wammen und Nacken, endlich auch Eisvögel-, Gänse- und Schwanenhäute.	detto	50	—	—	detto	1	40	—	detto
15	Fehe- und Chinchillas-Felle, nordamerikanische Marderbälge, dann Edel- und Steinmarderbälge und derlei Schweifchen, auch Nerzfelle und Otterbälge, roh	detto	50	—	—	detto	1	40	—	detto
16	Die in dem vorstehenden Satze verzeichneten Felle bearbeitet, dann Fuchswammen-Futter in Tafeln, endlich blaue, schwarze, weiße und Kreuzfuchsbälge, Hermeline und Zobeln sammt derlei Schweifchen, roh oder bearbeitet	1 Pf. netto	1	—	—	detto	—	1	—	detto
17	Fischbein ohne Unterschied	1 Cnt. netto	10	—	—	Legstätte	—	25	—	detto
	Geflügel, zahmes und wildes.									
18	Truthühner, Gänse und Perlhühner .	1 Stück	—	3	—	Gränzzollamt	—	—	1/2	detto
19	Enten, Kapaune, u. dgl.	detto	—	1	2	detto	—	—	1/2	detto
20	Hühner	detto	—	1	—	detto	—	—	1/2	detto
21	Tauben	detto	—	—	1	detto	—	—	1/2	detto
22	Auerhühner, Fasanen, Birk- und Haselhühner, Schwäne und Trappen .	detto	—	4	—	detto	—	—	1	detto
23	Enten und Gänse (wilde), Repphühner, Schneehühner und Waldschnepfen .	detto	—	2	—	detto	—	—	1/2	detto
24	Moos-, Wiesen- und Heidschnepfen, Kibitz, Rohrhühner und Wildtauben .	detto	—	1	—	detto	—	—	1/2	detto

Nr. porządkowy.	Nazwisko Towarów.	Wymiar oclenia.	Cło wchodowe.			Komory, na których oclenie przy wprowadzaniu dziać się ma.	Cło wychodowe.			Komory, na których oclenie przy wyprowadzeniu dziać się ma.
			zr.	kr.	dr.		zr.	kr.	dr.	
	piżmokocie, bobakowe czyli swiszczowe, albo myszy górskich, lwie, rysie, tygrysie, szopy, tychże ogony, skóry psów morskich i rosomaków, wilcze w stanie surowości	1 cet. netto	10	—	—	kom. skł.	1	40	—	Urz. cł. gra.
11	— Te same do Węgier	1 cet.sporc.	—	—	—	detto	—	25	—	
12	Skórki i skóry pod poprzedniczą pozycyią wymienione wyprawne	1 cet. netto	25	—	—	detto	—	25	—	detto
13	Amstry, tchórze bez różnicy, tychże ogónki, skórki królicze srebrno- i siwowłose, ostrowidzie i kotorysie, krecie, przednie iagnięce, baranki, smużki krymskie i astrakańskie bez różnicy koloru, skórki owiec i kóz Azyatyckich, Angorskich, Zibolskie, wszystkie surowe	detto	25	—	—	detto	1	40	—	detto
14	Skórki pod Nr. pozycyi 13 wymienione, wyprawne, tudzież grzbiety lisie, gardła, brzuchy i karki, nakoniec skórki zimorodkowe, gęsie i łabędzie . .	detto	50	—	—	Głów. kom. skład.	1	40	—	detto
15	Popielice i Chinchille, kuny północno amerykańskie i skalne przednie, kunie ogónki i wydry, w stanie surowym	detto	50	—	—	detto	1	40	—	detto
16	Wymienione w powyższym rzędzie futra, tudzież brzuchy lisie w błamach, nakoniec niebieskie, czarne, białe krzyżaki, gronostaie i sobole, ogónki surowe lub wyprawne	1 funt. net.	1	—	—	detto	—	1	—	detto
17	Fiszbin bez różnicy.	1 cet. netto	10	—	—	kom. skł.	—	25	—	detto
	Ptactwo domowe i dzikie.									
18	Indyki, gęsi i kury perłowe	1 sztuk	—	3	—	Urz. cł. gra.	—	—	1/2	detto
19	Kaczki, kapłony i t. p.	detto	—	1	2	detto	—	—	1/2	detto
20	Kury	detto	—	1	—	detto	—	—	1/2	detto
21	Gołębie	detto	—	—	1	detto	—	—	1/2	detto
22	Głuszce, bażanty, cietrzewie, iarząbki, łabędzie i dropie	detto	—	4	—	detto	—	—	1	detto
23	Kaczki i gęsi (dzikie), kuropatwy, pardwy i bekasy funtowe	detto	—	2	—	detto	—	—	1/2	detto
24	Krzyki, słomki, czayki i dzikie gołębie	detto	—	1	—	detto	—	—	1/2	detto

Post-Nro.	Benennung der Artikel.	Maßstab der Verzollung.	Eingangszoll.			Zollstätten, bei denen die Verzollung im Eingange zu geschehen hat.	Ausgangszoll			Zollstätten, bei denen die Verzollung im Ausgange zu geschehen hat.
			fl.	kr.	dr		fl.	kr.	dr	
25	Krametsvögel, Drosseln, Zaretzer, Lerchen und Wachteln	1 Dutzend	—	3	—	Gränzzollamt	—	—	1	Gränzzollamt
26	Alle übrigen kleinen Vögel	detto	—	1	—	detto	—	—	1/2	detto
27	Holz, nämlich Mast- und Schiffbauholz.	v. j. G. d. Werth	—	3	—	detto	—	—	1	detto
28	Honig, geläuterter und ungeläuterter, mit Inbegriff der Bienenstöcke mit zusammen gestossenem Honig und Wachs, der sogenannten Bienenkeule und des Wachskothes, wie auch des Honigwassers .	1 Cnt. Spo.	2	30	—	Legstätte	—	5	—	detto
	Leder.									
	a) Sämisches, gelbes, dann in Alaun gearbeitetes, weißes Leder.									
29	Bock-, Ziegen-, Gems-, Elendthier-, Hirsch- und Rehleder	1 Cnt. netto	50	—	—	Haupt-Legstätte	—	50	—	detto
30	Büffel-, Ochsen- und Kühleder . . .	detto	15	—	—	detto	—	25	—	detto
31	Kalbleder	detto	35	—	—	detto	—	50	—	detto
32	Schweins-, Schaf-, Schöps-, Kitz-, und Sterblingleder	detto	25	—	—	detto	—	25	—	detto
	b) In Lohe, Kräutern, Knoppern oder Gallus bearbeitetes Leder.									
33	Bock-, Schaf-, Lamm-, Kitz- und Sterblingleder in Lohe oder Gallus gearbeitet .	detto	10	—	—	detto	—	12	2	detto
34	Die in dem vorstehenden Satze genannten Ledergattungen in Kräutern bearbeitet (Meschinenleder), gefärbt oder ungefärbt . . .	detto	8	20	—	detto	—	25	—	detto
35	Kalb- und Hundsleder, braunes und schwarzes, Kuh- und Terzenleder, Roß- und Seeroßleder, wie auch Stiefelschäfte, Vorschuhe, Umschläge u. dgl. von diesen Ledergattungen, dann auch Schweinsleder	detto	15	—	—	detto	—	25	—	detto
36	Juchten ohne Unterschied	detto	10	—	—	detto	—	12	2	detto
37	Pfundleder	detto	8	20	—	detto	—	12	2	detto
	c) Gefärbtes und lackirtes Leder.									
38	Kalbleder, Carmoisin und Maroquin, eigentlich Corduan und Saffian, worunter auch das schwarze Geiß- und Schafleder begriffen ist; Chagrin-, dann lackirtes, vergoldetes und gepreßtes Leder ohne Unterschied, auch Pergament	detto	40	—	—	detto	—	50	—	detto
39	Lederabschnitte oder Leimleder wie auch Biberleder	detto	—	3	—	Commerzzoll.	—	50	—	Commerz-Zoll.
40	—— nach Ungarn	1 Cet. Spo.	—	—	—		—	2	—	

Nr. porządkowy.	Nazwisko Towarów.	Wymiar oclenia.	Cło wchodowe.			Komory, na których oclenie przy wprowadzaniu dziać się ma.	Cło wychodowe.			Komory, na których oclenie przy wyprowadzaniu dziać się ma.
			zr.	kr.	dr.		zr.	kr.	dr.	
25	Kwiczoły, drozdy, skowronki i przepiórki i t. p.	1 tuzin	—	3	—	Urz. cł. gra.	—	—	1	Ur. cł. gra.
26	Wszelkie inne małe ptactwo	detto	—	1	—	detto	—	—	1/2	detto
27	Drzewo (na maszty i okrętowe)	od każdego ZR. wart.	—	3	—	detto	—	—	1	detto
28	Miód przaśny, czyszczony i nieczyszczony, do którego także liczą się ule zbitemi pszczołami, tak zwane pszczele gniazda i woszczyny, także i syta miodowa .	1 cet.sporc.	2	30	—	kom. skł.	—	5	—	detto
	Skóry wyprawne na Rzemień.									
	a) Zamszowe (ierszane) żółte, z alunem wyprawne, białe:									
29	Koźle, baranie, iagnięce, z dzikiéy kozy, łosie, ielenie i sarnie . . .	1 cet. netto	50	—	—	Główn. ko. skład.	—	50	—	detto
30	Bawole, wołowe i krowie	detto	15	—	—	detto	—	25	—	detto
31	Cielęce	detto	35	—	—	detto	—	50	—	detto
32	Świnie, owcze, baranie, koźlęce i z wyporków	detto	25	—	—	detto	—	25	—	detto
	b) Skóry na rzemień wyprawione w dębiance, ziołach lub w galasie:									
33	Koźle, owcze, iagnięce, z dzikiéy kozy, koźlęce i z wyporków w dębiance lub galasie wyprawne	detto	10	—	—	detto	—	12	2	detto
34	Skóry w poprzedniczym rzędzie wymienione a w ziołach wyprawione (meszyńskie) farbowane i niefarbowane	detto	8	20	—	detto	—	25	—	detto
35	Cielęce i psie brunatne i czarne, krowie i iałowicze, końskie i z konia morskiego skóry, iakoteż cholewy, przyszycia, obkładki i t. p. do obówia z tego gatunku skór, nakoniec skóry świnie .	detto	15	—	—	detto	—	25	—	detto
36	Juchty bez różnicy	detto	10	—	—	detto	—	12	—	detto
37	Skóry funtowe	detto	8	20	—	detto	—	12	2	detto
	c) Skóry na rzemień wyprawne, farbowane i lakierowane:									
38	Cielęce, karmazyn i marokin, właściwie korduan i safian, do czego także skóry czarne z dzikiéy kozy i owcze liczą się; szagrynowe (iaszczur), wreszcie lakierowane, złocone i wybiiane bez różnicy, także pargamin	detto	40	—	—	detto	—	50	—	detto
39	Okrawki rzemienne, czyli rzemień na kley, iakoteż bobrowy	detto	—	3	—	Urz. cł. ko.	—	50	—	Ur. cł. kom.
40	— do Węgier	1 cet.sporc.	—	—	—		—	2	—	

Post-Nro.	Benennung der Artikel.	Maßstab der Verzollung.	Eingangszoll. fl.	kr.	dr	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Eingange zu geschehen hat.	Ausgangszoll. fl.	kr.	dr	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Ausgange zu geschehen hat.
41	Material- und Spezerei-Waaren, welche keine besonderen Zollsätze haben, sie mögen zu was immer für einem Gebrauche bestimmt seyn	1 Cnt. Spo.	15	—	—	Legstätte	—	25	—	Gränzzollamt
	Papier.									
42	Papier, nämlich: Schrenz-, Konzept- und Kanzlei-Papier, worunter auch das Goldschläger-, Seiden- und Einlegpapier, das Weiß-, Tapeten- und Elephantpapier, das rastrirte und unrastrirte Notenpapier, das Rost-, Pack-, und Haubenpapier ohne Unterschied des Formates und der Benennung gehören, und zwar ohne Rücksicht, ob diese Papiergattungen geleimt oder ungeleimt sind	1 Cet. netto	3	20	—	Haupt-Legstätte	—	4	—	detto
43	—— Diese Papiergattungen aus Ungarn . .	detto	—	25	—		—	4	—	detto
44	Alle übrigen Papiergattungen, sie mögen weiß, glatt, gedruckt, gefärbt oder gemahlt seyn .	detto	10	—	—	detto	—	12	2	detto
45	Pappe oder Pappendeckel	detto	—	50	—	Commerz.	—	2	—	detto
46	Preßspäne	detto	—	5	—	Zoll.	—	2	—	detto
47	Röhre, nämlich Bambusröhre im rohen Zustande	v. j. G. d. Werth	—	12	—	Legstätte	—	—	1	detto
	Salze und Säuren.									
48	Salze, Säuren und Geister, als: Bleizucker, Boraxsaure, chlorsaurer Kalk (Chlorkalk), essigsaurer Kalk (Rothkalk), Salzsäure und Scheidewasser, endlich weiße und braune Schwefelsäure . . .	1 Cet. Spo.	5	—	—	detto	—	5	—	detto
49	—— Agt- oder Bernsteinsalz und Kleesalz, dann alle übrigen Salze, Säuren, Geister, Beitzen, Aetz-Reservagen u. dgl., für welche keine besondern Zollsäze bestehen, zu welchem Gebrauche sie immer dienen mögen	detto	15	—	—	detto	—	25	—	detto
50	Samen, als: Arznei- und Gartensamen, wie auch Samen zur Färberei, dann Wald- und Feldsamen, mit Ausschluß der Getreide- und besonders benannten Samengattungen	detto	—	50	—	Commerz-Zoll.	—	5	—	detto
51	Schmalte nebst Eschel und Blaustärke, Wasch- und Neublau genannt	detto	24	—	—	Haupt-Legstätte	—	2	—	detto
52	Schmalz, Schmeer, Speck, dann Schwein-, und Gänsefett	detto	2	30	—	Gränzzollamt	—	5	—	detto
53	Schwefel ohne Unterschied	detto	—	50	—	Legstätte	—	1	2	detto

Nr. porządkowy.	Nazwisko Towarów.	Wymiar oclenia.	Cło wchodowe.			Komory, na których oclenie przy wprowadzaniu dziać się ma.	Cło wychodowe.			Komory, na których oclenie przy wyprowadzaniu dziać się ma.
			zr.	kr.	dr.		zr.	kr.	dr.	
41	Towary materyialne i korzenne niemaiące cła osobnego do iakiegobądźkolwiek użytku przeznaczone	1 cet. spo.	13	—	—	kom. skład.	—	25	—	Urz. cł. gra.
	Papier.									
42	Papier, iakoto: bibuła, konceptowy, kancelaryyny, do którego także gultślagier, papier iedwabny i do wkładania, biały na obicia, i słoni (największego formatu), rastrowany i nierastrowany papier na nóty, pakułowy i pod czapki i kapelusze należy, bez różnicy formatu i nazwiska i bez względu, czyli te gatunki kleione lub niekleione są	1 cet. net.	3	20	—	Głów. kom.	—	4	—	detto
43	— też gatunki z Węgier	detto	—	25	—	skład.	—	4	—	detto
44	Wszelkie inne gatunki papieru, biały, gładki, wybiiany, farbowany lub malowany . . .	detto	10	—	—	detto	—	12	2	detto
45	Teki i tektury	detto	—	50	—	Ur. cł. kom.	—	2	—	detto
46	Okrawki	detto	—	5	—	detto	—	2	—	detto
47	Trzciny, mianowicie bambusowe w stanie surowym	od 1 ZR. wart.	—	12	—	kom. skład.	—	—	1	detto
	Sole i kwasy.									
48	Sole, kwasy i wyskoki, iakoto: cukier ołowiany, kwas borasowy, chloran wapna, kwasian wapna, kwas solny i serwaser, nakoniec kwas siarczanny biały i brunatny	1 cet. spo.	5	—	—	detto	—	5	—	detto
49	Sól bursztynna i szczawowa, tudzież wszystkie inne sole, kwasy, wyskoki, kwasidła (beyce) ługi gryzące i t. p. dla których nie ma cła osobnego, do iakiegobądźkolwiek użytku służące	detto	15	—	—	detto	—	5	—	detto
50	Nasiona, iakoto: nasiona lekarskie i ogrodnicze oraz farbierskie, daléy lasowe i polne, oprócz zbożnych i osobno wymienionych gatunków nasion	detto	—	50	—	Ur. cł. kom.	—	5	—	detto
51	Szmalta (lazurek), krochmalik niebieski, farba do prania i tak zwany Neublau	detto	24	—	—	Głów. kom. skład	—	2	—	detto
52	Masło topione, sadło, słonina, niemniéy tłuszcz świni i gęsi	detto	2	30	—	Ur. cł. gra.	—	5	—	detto
53	Siarka bez różnicy	detto	—	50	—	kom. skład.	—	1	2	detto

Post = Nro.	Benennung der Artikel.	Maßstab der Verzollung.	Eingangszoll. fl.	kr.	dr	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Eingange zu geschehen hat.	Ausgangszoll fl.	kr.	dr	Zollstätten, bei denen die Verzollung im Ausgange zu geschehen hat.
	Seide, nämlich: Floretseide und Seidenabfälle, und zwar:									
54	—— Seidenabfälle: Strazza di Seta, Strazza di doppio, Costa di doppio, oder capitoni, auch Strazze non scartamezzate und Strusa greggia	1 Cnt. netto	—	13	—	Legstätte	6	32	—	Commerzzoll.
55	—— Samen=Cocons, rohe und aufgeweichte (Gallette reali di semente, greggie e macerate)	detto	—	13	—	detto	3	14	—	detto
56	—— Floretseide, rohe und gehechelte, dann Seidenabfälle aller Art, mit Ausnahme der in den beiden früheren Tariffssätzen genannten Abfälle Nro. 54 und 55. (Filugello greggio ed in fiocco; come pure i Cascami di seta d'ogni qualita, eccettuati i Cascami descritti nei due numeri antecedenti: Nr. 54, 55.	detto	—	13	—	detto	—	34	—	detto
57	—— Floretseide, gesponnene, gezwirnte, rohe, gemeine (Filugello filato, greggio, comune)	detto	2	—	—	detto	—	34	—	detto
58	—— Floretseide, gesponnene, der feinsten Gattung, ganz weiße, Fantaisie genannt (Filugello filato della piu fina qualita, cioe affatto bianco, detto Fantaisie)	detto	8	—	—	detto	—	34	—	detto
59	—— Floretseide, gesponnene, gereinigte und gefärbte (Filugello filato purgato e tinto . .	detto	21	32	—	detto	—	17	—	detto
60	Siegellack	1 Pf. netto	—	24	—	detto	—	—	2	Gränzzollamt
61	Süßholzsaft	1 Cnt. netto	8	20	—	detto	—	10	—	detto
62	Uhrenbestandtheile ohne Unterschied, mit Einschluß der rohen Werke (mouvemens bruts)	v. j. G. d. Werth	—	6	—	Haupt=Legstätte	—	—	1	detto
63	Uhrmacher= und Uhrgehäusmacher=Werkzeuge	detto	—	6	—	Legstätte	—	—	1	detto
64	Waffen aller Gattung und ihre Bestandtheile, zum Privat = und Militär = Gebrauche, als: Flinten, Stutzbüchsen, Scheibenröhre, Pistolen, Terzerole, Flinten=und Pistolenläufe und Schlösser, Säbel, Degen, Säbel= und Degenklingen, auch Rapiere und Rapierklingen	detto	—	12	—	Haupt=Legstätte	—	—	1	detto
	Wildpret.									
65	Hirsche	1 Stück	—	48	—	Gränzzollamt	—	2	—	detto
66	Dammhirsche, Gemse, Rehe und Wildschweine	detto	—	36	—	detto	—	1	2	detto
67	Hasen und Kaninchen in Bälgen . . .	detto	—	6	—	detto	—	—	1	detto
68	Roth= und Schwarzwild außer den Decken	1 Cnt.Spo.	—	36	—	detto	—	1	2	detto

Nr. porządkowy.	Nazwisko Towarów.	Wymiar oclenia.	Cło wchodowe. zr.	kr.	dr.	Komory, na których oclenie przy wprowadzaniu dziać się ma.	Cło wychodowe. zr.	kr.	dr.	Komory, na których oclenie przy wyprowadzaniu dziać się ma.
	Jedwab, iakoto: Jedwab gruby i iedwabne wyczoski:									
54	— Wyczoski iedwabne: Strazza di Seta, Strazza di doppio, albo: cappitoni, także Strazze non scartamezzate i Strusa greggia.	1 cet. netto	—	13	—	kom. skł.	6	32	—	Ur. cł. kom.
55	Orzeszki iedwabne, nasienie (kokony) surowe lub odmiękczone (Gallete reali di semente, greggie e macerate	detto	—	13	—	detto	2	14	—	detto
56	Jedwab gruby (floransowy) surowy i czesany i wyczoski iedwabne z wyiątkiem wyczosków w obu poprzedniczych rzędach Nr. 54. i 55. wymienionych (Filugello greggio ed in fiocco, come pure i Cascami di seta d'ogni qualita, eccettuati i Cascami descritti nei due numeri antecedenti: Nr. 54. 55.	detto	—	13	—	detto	—	34	—	detto
57	— Jedwab gruby, przędzony, surowy pospolity, (Filugello filato, greggio, commune)	detto	2	—	—	detto	—	34	—	detto
58	Jedwab gruby, przędzony, nayprzednieyszego gatunku całkiem biały, fantazyią zwany, (Filugello filato della piu fina qualita, cioe affatto bianco, detto Fantaisie) . . .	detto	8	—	—	detto	—	34	—	detto
59	— Jedwab gruby, przędzony, czyszczony i farbowany, (Filugello filato purgato e tinto)	detto	21	32	—	detto	—	17	—	detto
60	Lak	1 funt. netto	—	24	—	detto	—	—	2	Urz. cł. gra.
61	Sok lukrecyi	1 cet. netto	8	20	—	detto	—	10	—	detto
62	Części zegarowe bez różnicy z werkami surowemi (mouvemens bruts)	od 1 ZR. wart.	—	6	—	Główn. kom. skład.	—	—	1	detto
63	Narzędzia zegarmistrzowskie i kopertniczary	detto	—	6	—	kom. skł.	—	—	1	detto
64	Broń wszelkiego gatunku i iéy części do użytku prywatnego i woyskowego, iakoto: fuzyie, sztućce, rusznice, pistolety, krucice, lufy i zamki do fuzyy i pistoletów, szable, szpady, klingi do tychże, rapiry i klingi do tychże	detto	—	12	—	Główn. kom. skład.	—	—	1	detto
	Zwierzyna.									
65	Jelenie	1 sztuka	—	48	—	Urz. cł. gra.	—	2	—	detto
66	Daniele, dzikie kozy, sarny, dziki .	detto	—	36	—	detto	—	1	2	detto
67	Zaiące i króliki w skórze	detto	—	6	—	detto	—	—	1	detto
68	Zwierzyna płowa i dziczyzna bez skóry	1 cet. sporc	—	36	—	detto	—	1	2	detto

Post = Nro.	Benennung der Artikel.	Maßstab der Verzollung.	Eingangszoll.			Zollstätten, bei denen die Verzollung im Eingange zu geschehen hat.	Ausgangszoll.			Zollstätten, bei denen die Verzollung im Ausgange zu geschehen hat.
			fl.	kr.	dr		fl.	kr.	dr	
69	Wurzeln gemeiner Art, als: Alant=, Cichorien=, Enzian=, Galgant=, Hermodactylen=, Stein= und Süßholzwurzeln u. dgl., dann auch Speik= oder Spieke=, China= und weiße Seeblumenwurzel	1 Cnt.Spo.	1	—	—	Legstätte	—	5	—	Gränzzollamt

Anmerkung. Die in diesem Tariffe bemessenen Ausgangszölle sind für die Waaren sammt dem ganzen Sporko=Gewichte einzuheben, nur die unter den Zahlen 57, 58 und 59 genannten Seidengattungen sind bloß mit der innern, das ist, mit der letzten Emballage in die Verzollung zu nehmen.

Nr. porządkowy.	Nazwisko Towarów.	Wymiar oclenia.	Cło wchodowe.			Komory, na których oclenie przy wprowadzaniu dziać się ma.	Cło wychodowe.			Komory, na których oclenie przy wyprowadzaniu dziać się ma.
			zr.	kr.	dr.		zr.	kr.	dr.	
69	Korzenie pospolite, iako to: oman, cykorya, goryczka, galgant, hermodaktyle, lukrecyia i t. p. także korzeń szpeykowy, chinowy i białego grzybienia	1 cet. sporc.	1	—	—	kom. skład.	—	5	—	Ur. cł. gra.

Uwaga: Wymierzone w tey taryfie cła wchodowe, pobierane być maią od całey wagi sporco, tylko gatunki iedwabiu pod liczbą 57, 58 i 59 wyrażone, iedynie z wewnętrznem, to iest ostatniém obwiciem, oclone być maią.

drzewo masztowe i okrętowe w rzeczach oclenia, z resztą drzewa budowlanego, wyraźnie rozkazać raczył, iż w téy mierze nad ścisłém zachowaniem istnącego porządku policyi lasowéy pod surową odpowiedzialnością dotyczących się Władz, czuwać należy, podrządnym Dominiom ściśle przestrzeganie istnących w téy mierze przepisów, za ścisły obowiązek włożyli, dostrzeżone nieporządki natychmiast uchylali, a względem przepisów podług całéy surowości praw swóy urząd pełnili, aby przy tém ulżeniu lasy nie za nadto wycinane były i by tém samém na przyszłość dotkliwy niedostatek drzewa zrządzonym nie został.

Uwiadomienie gub. z dnia 29. Kwietnia 1830 do liczby gub. 25880.

.|.

Okólnik z dnia 29. Kwietnia 1830 do l. gub. 25880.

Jego k. k. apostolska Mość mocą nayważszych postanowień z dnia 4. Stycznia, tudzież 6. i 13. Marca r. b. nayłaskawiéy dozwolić raczył: aby zakazy prowadzenia niektórych artykułów uchylone, a nowe stosowne cła wchodowe i wychodowe tak na te, iako i na wiele innych przedmiotów ustanowione były.

Niemniéyteż c. k. powszechna Kamera nadworna w porozumieniu z należącemi do tego nadwornemi Instancyiami spowodowaną została, dotychczasowe warunki i ograniczenia wywozu broni i innych potrzeb woiennych całkiem uchylić w tym sposobie, iż wywóz tychże na przyszłość na wszystkie strony za granicę bez uprzedniego zezwolenia c. k. Kamery nadwornéy, lub Rządów kraiowych i bez żadnego warunku z zachowaniem przepisów cłowych, pozwolony iest.

Załączona taryfa .|. zawiera nowe ustanowy cła, które na mocy dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 25. Marca r. b. do liczby 1921|79 z tym dokładem do powszechnéy wiadomości podane zostaią, iż ustanowy te, z dniem publicznego onych obwieszczenia działać zaczynaią, na którymto dniu równie i dotychczasowe cła wchodowe i wychodowe względem tych towarów lub zachodzące przytém ograniczenia, ustaią.

79.

Verbesserung der 4ten Auflage des Gymnasialkodex, daß zur Aufnahme in das Gymnasium das angetretene zehnte Lebensjahr genüge.

Bei der vierten Auflage der »Sammlung der Verordnungen und Vorschriften über die Verfassung und Einrichtung der Gymnasien« ist im 1ten Abschnitte derselben Nro. 7. der 1te Absatz aus Versehen stehen geblieben, welcher die Aufnahme eines Jünglings vor dem vollendeten 10ten Lebensjahre verbiethet, da doch die a. h. Verordnung vom 19ten Oktober 1807 im 2ten Absatze das angetretene 10te Lebensjahr zur Aufnahme für hinreichend erklärt, wodurch der 1te Absatz des Nro. 7 außer Wirksamkeit gesetzt worden ist.

Hievon haben die k. Direktorate in Folge Dekret der h. Studien Hofkommission vom 14ten d. M. Zahl 1935 die Präfekten der unterstehenden Gymnasien zu ihrem Benehmen zu verständigen.

Gubernial-Dekret vom 30. April 1830. Gub. Zahl 25992.

80.

Erläuterung des §. 38 des gedruckten Kreisschreibens vom 5ten Juli 1829 Zahl 5039 wegen der Strafgebühren der Verzehrungssteuer.

Das hohe k. k. Finanzministerium hat mit Dekret vom 6ten April l. J. Zahl 6651/643 entschieden, daß nach den Bestimmungen des §. 38 des gedruckten Kreisschreibens vom 5ten Juli 1829 Zahl 5039 die fünffache Verzehrungssteuergebühr, und überdieß noch der einfache Steuerbetrag von dem ganzen Gegenstande, um den es sich handelt, also sowohl von dem etwa hievon bereits verkauften Theile, als von dem noch vorräthigen, und bei der Untersuchung vorgefundenen Reste einzuheben sey.

Welche Erläuterung zur Beseitigung allfälliger Mißdeutungen von Seite der Steuerpflichtigen zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 1. Mai 1830. Gub. Zahl 26856.

79.

Poprawa 4go wydania (edycyi) ustawy gymnazyialnéy, że, aby przyiętym być do gymnazium, zaczęty rok 10. życia iest dostatecznym.

Przy czwartém wydaniu zbioru rozporządzeń i przepisów względem ustanowienia i urządzenia gymnaziów, piérwsza część oddziału piérwszego Nro. 7. przez niedostrzeżenie się pozostała, która przyymować młodzieńca przed u k o ń c z o n y m rokiem 10tym życia zabrania, gdy iednak naywyższe rozporządzenie z dnia 19. Października 1807 w części drugiéy z a c z ę t y rok dziesiąty do tegoż przyięcia za dostateczny deklaruie, przezco część piérwsza Nru. 7. w swéy mocy ustaie.

O tém c. k. Dyrektoraty w skutek dekretu wysokiéy nadwornéy Komissyi naukowéy z dnia 14. b. m. do l. 1935 prefektów podległych sobie gymnazyiów, dla ich zachowania się zawiadomić maią.

Dekret gub. z dnia 30. Kwietnia 1830 do liczby gub. 25992.

80.

Ogłasza się obiaśnienie §. 38. drukowanego okólnika z dnia 5. Lipca 1829 do liczby 5039, o karach w przekroczeniach przepisów podatku konsumowego.

Wysokie c. k. Ministeriium Skarbu uchwaliło dekretem z dnia 6. Kwietnia r. b. do liczby 6651|643, że podług przepisów §. 38 drukowanego okólnika z dnia 5. Lipca 1829 l. 5039 pięćkrotna należytość podatku konsumcyynego, i prócz tego ieszcze poiedyńcza ilość podatku od całego przedmiotu, o który rzecz idzie, a zatém tak od téy części, która iuż może z niego sprzedaną została, iako też od reszty ieszcze w zapasie znayduiącéy się, i podczas śledzenia przydybanéy, pobiéraną być ma.

Które obiaśnienie dla uchylenia wszelkiego niewyrozumienia ze strony kontrybuentów do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 1. Maia 1830 do liczby gub. 26856.

81.

Bestimmungen, für die Erzeugung und den Verschleiß von Feuerwerkskörpern.

Zur Verhütung der Feuersgefahren und anderer, die persönliche Sicherheit bedrohenden Unglücksfälle, welche durch die Erzeugung und den Verschleiß von Feuerwerkskörpern herbeigeführt werden können, werden im Grunde h. Hofkanzleidekrets vom 8 April 1830 Zahl 7311|984 nachstehende Bestimmungen zur allgemeinen Richtschnur vorgezeichnet:

1) Zur Erzeugung und zum Verkaufe aller Arten pyrotechnischer Gegenstände ist ein durch die Landesstelle zu ertheilendes Befugniß erforderlich.

2) Die Bewerber um solche Befugnisse haben sich über ihre Kenntnisse der Fabrikation solcher Artikel gehörig auszuweisen, und das Verfahren, nach welchem sie vorzugehen gedenken, mittels Einlegung genauer Beschreibungen anzugeben.

3) Ist von den Bewerbern die Beschaffenheit, und die örtliche Lage des zur Erzeugung zu bestimmenden Laboratoriums, das auf jeden Fall in größerer Entfernung von andern Gebäuden und von den Strassen gewählt werden muß, gehörig anzuführen.

4) Vor der Befugniß-Ertheilung wird jedoch noch die vorläufige Einvernehmung geeigneter Sachverständigen eintreten, welche die technischen Kenntnisse der Bewerber, ihre Methode, und die Beschaffenheit der Laboratorien prüfen werden.

5) Können Veränderungen der Laboratorien, auf welche die Befugnisse zu lauten haben, nur mit Bewilligung der Landesstelle erfolgen.

6) Darf der Verschleiß pyrotechnischer Gegegenstände nur von befugten Erzeugern ausgeübt werden.

Diese Bestimmungen haben vom Tage der allgemeinen Verlautbarung in Wirksamkeit zu treten.

Gubernial-Kundmachung vom 2. Mai 1830. Gub. Zahl 25127.

82.

Ausfertigung von Duplikaten der in Verlust gerathenen Verzehrungssteuer-Scheine und Zahlungsbollete.

Um den steuerpflichtigen Partheien, denen die Verzehrungssteuerscheine oder Verzehrungssteuer-Zahlungsbollete in Verlust

81.

Pod iakiemi warunkami robienie i przedaż przedmiotów do ogniów sztucznych (faierwerków) iest dozwolone.

Dla uniknienia niebezpieczeństwa ognia i innych osobiste bezpieczeństwo narażaiących przypadków, które z robienia i przedaży przedmiotów do ogniów sztucznych wydarzyć się mogą, następuiące przepisy na mocy dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 8. Kwietnia 1830 do liczby 7311/984 za powszechne prawidło stanowi się:

1) Do robienia i przedawania wszelkich artykułów pyrotechnicznych, potrzebne iest uprawnienie od Rządu kraiowego;

2) Staraiący się o takowe uprawnienie, wywieść się maią należycie względem umieiętności robienia takowych rzeczy i sposób, iakim około tego postępować zamyślaią, przez dokładne opisanie onego wskazać;

3) Ubiegaiący się o to pozwolenie wskazać ma także, iak należy, urządzenie i miescowe położenie przeznaczonego na to Laboratorium, które w każdym razie, w większéy odległości od innych budynków i gościńca obrane być musi.

4) Przed udzieleniem takiego uprawnienia, poprzedzać będzie zapytanie o to biegłych w sztuce, którzy umieiętności techniczne proszących, ich sposób postępowania, i skład Laboratoriów ich rozpoznaią.

5) Odmiany w Laboratoriach, na które uprawnienia opiewać maią, tylko za dozwoleniom Rządów kraiowych nastąpić mogą.

6) Przedaż przedmiotów pyrotechnicznych tylko uprawnionym fabrykantom iest pozwolona.

Przepisy te z dniem powszechnego ogłoszenia obowiązywać maią.

Uwiadomienie gub. z dnia 2. Maia 1830 do liczby gub. 25127.

82.

Względem wydawania duplikatów, zgubionych arkuszów podatku konsumcyynego i biletów opłaty.

Aby strony podatkuiące, które arkusze podatku konsumcyynego lub bilety opłaty tegoż podatku zgubiły, do posiadania

gerathen, die Möglichkeit zu verschaffen, wieder in den Besitz der zu ihrer Deckung nothwendigen Dokumente zu gelangen, hat, die h. Hokammer mit Dekret vom 23ten März l. J. Zahl 9169 die Ausfertigung von Duplikaten unter folgenden Bestimmungen zu gestatten befunden:

1) Die Parthei, welche ein Duplikat ihres in Verlust gerathenen Steuerscheines, oder des verlorenen Verzehrungs-Steuerzahlungsbolletes zu erhalten wünscht, hat darum bei dem Verzehrungssteuer-Inspektorate des Kreises, in welchem sie ihr steuerpflichtiges Gewerbe ausübt, schriftlich anzusuchen.

Betreibt die Parthei ihr Gewerbe innerhalb der Linien einer in die höhere Tariffsklasse gehörenden Stadt, so hat sie ihr Gesuch um Duplikate der erwähnten Dokumente bei dem Verzehrungssteuer-Oberamte einzureichen.

2) Waltet gegen die Willfahrung des Gesuches kein Anstand ob, so ist sogleich die Verfügung zur Erfolgung des angesuchten Duplikates des Steuerscheines oder des Zahlungsbolletes zu treffen.

Bei wichtigen Bedenken ist die Entscheidung der Prov. Gefällenverwaltung einzuholen.

3) Die Ausfertigung des Duplikates selbst hat von jenem Verzehrungssteuer-Inspektorat-Oberamte, oder Kommissariate zu geschehen, von welchem der Originalsteuerschein oder das ursprüngliche Zahlungsbollet ausgefertigt worden ist. Die Bewilligung zur Ausfertigung ist den betreffenden Rechnungen beizulegen.

4) Die Zustellung des ausgefertigten Duplikates an die Parthei ist auf dem Lande durch die Steuerbezirksobrigkeiten zu veranlassen.

In den Städten der höheren Tariffsklasse hat die Parthei selbst das Duplikat beim Verzehrungssteuer-Oberamte zu beheben.

5) Für das Duplikat ist die mit dem h. Hofkammerdekrete vom 1ten April 1829 Zahl 29163/2491 für Duplikate von Zollbolleten festgesetzte Schreibgebühr einzuheben, welche als Maximum Zwei Gulden beträgt, aber nicht die Hälfte des Gesammtbetrages der Steuergebühr übersteigen darf, auf welchen der Steuerschein oder das Verzehrungssteuer-Zahlungsbollet lautet.

Diese Gebühr hat in das Verzehrungssteuer-Gefäll einzufließen.

6) Diese Schreibgebühr wird eingehoben und verrechnet von jener Bezirksobrigkeit oder jenem Verzehrungssteuer-Oberamte, welches das Duplikat der Parthei zustellt, die geleistete Zahlung wird auf dem Rücken des Duplikates bestättiget.

tych dla ich zasłony potrzebnych dokumentów znowu przyyść mogły, wysoka Kamera nadworna dekretem z dnia 23. Marca r. b. do liczby 9169 uznała za rzecz potrzebną, dozwolić wydawania duplikatów pod następuiącemi warunkami:

1) Strona, która duplikat swoiego zgubionego arkusza na podatek konsumcyyny, albo biletu opłaty tegoż podatku otrzymać chce, podać ma o to prożbę na piśmie do Inspektoratu podatku konsumcyynego tego cyrkułu, w którym swoią professyę podatkowi podlegaiącą wykonywa.

Jeżeli strona swoią professyę w liniiach miasta, do wyższéy klassy taryfy należącego wykonywa, wtedy podać ma swoią prożbę o wydanie duplikatu wspomnionych dokumentów do zwierzchniczego Urzędu podatku konsumcyynego.

2) Gdy zezwoleniu na prożbę nic na zawadzie nie iest, należy natychmiast uczynić rozporządzenie względem wydania proszonego duplikatu arkusza na podatek konsumcyyny, albo biletu opłaty tegoż podatku.

W przykadku zaś zachodzącéy ważnéy wątpliwości, zasiągnąć potrzeba sądu prowincyionalnéy Administracyi przychodów.

3) Wydanie duplikatu ma być uskutecznione przez ten Inspektorat, zwierzchni Urząd lub Kommissaryat podatku konsumcyynego, który pierwotny arkusz podatku konsumcyynego, lub pierwotny bilet opłaty wydał. Pozwolenie do wydania do dotyczących rachunków załączone być ma.

4) Doręczenie wydanego duplikatu stronie na prowincyi, nastąpić ma przez Zwierzchność obwodu podatkowego.

W miastach, do wyższéy klassy taryfy należących, strona sama odebrać ma duplikat w zwierzchnim Urzędzie podatku konsumcyynego.

5) Za wydanie duplikatu pobiérać się ma taxa, dekretem wys. Kamery nadwornéy z dnia 1. Kwietnia 1829 do liczby 29163|2491 za duplikaty biletów opłaty cła przepisana, która iako M a x i m u m dwa ZłR. wynosi, ale połowy ogólnéy kwoty należytości podatkowéy, na którą arkusz podatkowy, lub bilet opłaty podatku konsumcyynego opiewa, przewyższać nie może.

Ta opłata wpływać ma do przychodu z podatku konsumcyynego.

6) Powyższa taxa pobiérana i porachowana być ma przez tę Zwierzchność obwodu, albo przez ten zwierzchni Urząd podatku konsumcyynego, która lub który stronie duplikat doręczy, zaś uiszczenie opłaty na tylnéy stronie duplikatu poświadczoném być ma.

7) Ueber die bewilligten Duplikate von Steuerscheinen und Zahlungsbolleten, so wie über die von denselben entfallenden Gebühren ist bei den Verzehrungssteuer = Inspektoraten und Verz. Steuer = Oberämtern eine genaue Vormerkung zu führen, und diese mit den übrigen Verzehrungssteuer = Gefällsrechnungen an die Gefallen = und Domainen=Hofbuchhaltung zur Prüfung einzusenden.

8) Endlich findet auch hier alles Anwendung, was rücksichtlich des Stempels und Postporto im 10ten Abschnitte des obgedachten h. Hofkammerdekretes vom 1ten April v. J. in Betreff der Berichte und Erledigungen über die Eingabe der Partheien um Duplikate bestimmt worden ist.

Diese Bestimmungen werden zur Kenntniß der Steuerbezirksobrigkeiten und der steuerpflichtigen Partheien hiemit bekannt gemacht.

Gubernial=Kundmachung vom 4. Mai 1830. Gub. Zahl 22463.

83.

Wie sich hinsichtlich der Verzehrungssteuer = Abfindungsraten bei Gewerbsanheimsagungen zu benehmen sey.

Eine Parthei, welche sich hinsichtlich der Entrichtung der Verzehrungssteuer mit der Finanzverwaltung abgefunden hat, aber im Verlaufe der Zeit, für welche dieser Abfindungsvertrag gilt, ihr Gewerbe förmlich anheimsagt, kann nicht verhalten werden, für den, der Anheimsagung folgenden Monat, und für die noch übrige Kontrakts = Zeit die stipulirte Abfindungssumme zu leisten, weil weder aus den positiven Anordnungen des Verzehrungssteuer = Gesetzes noch aus allgemeinen Rechtsgrundsätzen sich eine solche Verbindlichkeit ableiten läßt.

Gubernial=Erledigung vom 7. Mai 1830. Gub. Zahl 28379.

84.

Zweite Aufkündigung von Zehn Millionen Gulden der fünfperzentigen Staatsschuld.

Mit Beziehung auf die Zirkular=Verordnung vom 13ten April d. J. Zahl 3016 über die theilweise Aufkündigung der Staatsschuld, wird in Folge eines von der k. k. allgemeinen Hofkammer am 30ten v. M. Zahl 5899 erlassenen Auftrags Nachstehendes zur öffentlichen Kenntniß gebracht:

Verzeichniß

der zweiten Serie der aufgekündigten Capitalien.

Capitals-Betrag. Gulden.	
8300000	in nachbenannten Staatsschuldverschreibungen:

a) Von der mit 5 von Hundert in C. M. verzinslichen Staatsschuld die Obligazionen:

Von Nummer	bis einschliessig	vom			jede über
Von Nummer 156	bis einschliessig 157	vom 1.	November	1816,	jede über 10000 fl.
— — 160	— — 161	— 1.	—	1816,	— — 10000 —
— — 244	— — 245	— 1.	—	1816,	— — 10000 —
— — 342	— — 345	— 1.	Jäner	1825,	— — 10000 —
— — 748	— — 749	— 1.	—	1826,	— — 10000 —
— — 1100	— — 1101	— 1.	—	1827,	— — 10000 —
— — 1657	— — 1671	— 1.	—	1829,	— — 10000 —
— — 247	— — 256	— 1.	November	1816,	— — 5000 —
— — 261	— — 265	— 1.	—	1816,	— — 5000 —
— — 473	— — 478	— 1.	—	1816,	— — 5000 —
— — 1320	— — 1331	— 1.	März	1817,	— — 5000 —
— — 1489	— — 1493	— 1.	—	1817,	— — 5000 —
— — 121	— — 136	— 1.	Jäner	1825,	— — 5000 —
— — 641	— — 666	— 1.	—	1829,	— — 5000 —
— — 44633	— — 44700	— 1.	—	1817,	— — 1000 —
— — 44706	— — 46504	— 1.	Februar	1817,	— — 1000 —
— — 48378	— — 50222	— 1.	—	1817,	— — 1000 —
— — 79893	— — 81680	— 1.	April	1817,	— — 1000 —
— — 24270	— — 25834	— 1.	Junius	1823,	— — 1000 —
— — 53615	— — 55653	— 1.	November	1823,	— — 1000 —
— — 19335	— — 19986	— 1.	Jäner	1827,	— — 1000 —
— — 20201	— — 20396	— 1.	—	1828,	— — 1000 —
— — 25478	— — 25548	— 1.	—	1830,	— — 1000 —
— — 2253	— — 2360	— 1.	November	1816,	— — 500 —
— — 2477	— — 2585	— 1.	—	1816,	— — 500 —
— — 5037	— — 5144	— 1.	März	1817,	— — 500 —
— — 12055	— — 12172	— 1.	Mai	1817,	— — 500 —
— — 1570	— — 1682	— 1.	Jäner	1825,	— — 500 —
— — 7094	— — 7445	— 1.	—	1827,	— — 500 —
— — 12125	— — 12257	— 1.	—	1829,	— — 500 —
— — 5249	— — 5541	— 1.	November	1816,	— — 100 —
— — 5838	— — 6136	— 1.	—	1816,	— — 100 —
— — 12019	— — 12309	— 1.	März	1817,	— — 100 —
— — 34339	— — 34839	— 1.	Oktober	1817,	— — 100 —
— — 507	— — 1058	— 1.	Jäner	1824,	— — 100 —
— — 21006	— — 22262	— 1.	—	1826,	— — 100 —
— — 46952	— — 47878	— 1.	—	1828,	— — 100 —

(Zur Sig. 13. Pag. 202.)

Capitals-Betrag. Gulden.	
	Die Hauptschuldverschreibung Numer 59 vom 1. April 1826, jede über 500000 fl.
	— — — 60 — 1. Julius 1829, — — 100000 —
	b) Von der fünfperzentigen aus der Verlosung hervorgegangenen Staatsschuld die Schuldverschreibungen:
	Von Numer 91 bis einschließig 168 von verschiedenen Daten und Capitalsbeträgen:
	— — 9787 — — 9878 — — — — —
	— — 12939 — — 13149 — — — — —
	— — 23036 — — 23207 — — — — —
	— — 374 — — 467 vom 1. März 1823 jede zu Capitalsbetr. 1000 fl.
	— — 468 — — 587 — 1. Nov. 1824 — — — 800 —
	— — 791 — — 976 — 1. — 1824 — — — 800 —
	c) Von der fünfperzentigen Tiroler Landesschuld die Obligazionen:
	Von Numer 576 bis einschliessig 697 von verschiedenen Daten und Capitalsbeträgen:
	— — 4489 — — 4966 — — — — —
	— — 5982 — — 6144 — — — — —
	d) Von den fünfperzentigen Vorarlberger Landesschuld die Schuldverschreibungen:
	Von Numer 698 bis einschliessig 761 von verschiedenen Daten und Capitalsbeträgen:
	— — 2 — — 356 — — — — —
	e) Die gesammte fünfperzentige Salzburger Landesschuld.
1700000	Von der Rentenschuld des Lombardisch-Venezianischen Monte, worüber das Verzeichniß von dem Gubernium zu Mailand bekannt gemacht wird.
10000000	Summe der aufgekündigten Capitale.

S p i s

drugiego rzędu kapitałów wypowiedzianych.

Ilość kapitału Zł. R.													
8300000	w następuiących zapisach długu Stanu:												
	a) Z długu Stanu pięć procentu w monecie konwencyinéy przynoszącego, obligacye:												
	od	liczby	156	włącznie	do	157	z dnia	1.	Listopada	1816	każda	na	10000 ZR.
	—	—	160	—	—	161	—	1.	—	1816	—	—	10000 —
	—	—	244	—	—	245	—	1.	—	1816	—	—	10000 —
	—	—	342	—	—	345	—	1.	Stycznia	1825	—	—	10000 —
	—	—	748	—	—	749	—	1.	—	1826	—	—	10000 —
	—	—	1100	—	—	1101	—	1.	—	1827	—	—	10000 —
	—	—	1657	—	—	1671	—	1.	—	1829	—	—	10000 —
	—	—	247	—	—	256	—	1.	Listopada	1816	—	—	5000 —
	—	—	261	—	—	265	—	1.	—	1816	—	—	5000 —
	—	—	473	—	—	478	—	1.	—	1816	—	—	5000 —
	—	—	1320	—	—	1331	—	1.	Marca	1817	—	—	5000 —
	—	—	1489	—	—	1493	—	1.	—	1817	—	—	5000 —
	—	—	121	—	—	136	—	1.	Stycznia	1825	—	—	5000 —
	—	—	641	—	—	666	—	1.	—	1829	—	—	5000 —
	—	—	44633	—	—	44700	—	1.	—	1817	—	—	1000 —
	—	—	44706	—	—	46504	—	1.	Lutego	1817	—	—	1000 —
	—	—	48378	—	—	50222	—	1.	—	1817	—	—	1000 —
	—	—	79893	—	—	81680	—	1.	Kwietnia	1817	—	—	1000 —
	—	—	24270	—	—	25834	—	7.	Czerwca	1823	—	—	1000 —
	—	—	53615	—	—	55653	—	1.	Listopada	1823	—	—	1000 —
	—	—	19335	—	—	19986	—	1.	Stycznia	1827	—	—	1000 —
	—	—	20201	—	—	20396	—	1.	—	1828	—	—	1000 —
	—	—	25478	—	—	25548	—	1.	—	1830	—	—	1000 —
	—	—	2253	—	—	2360	—	1.	Listopada	1816	—	—	500 —
	—	—	2477	—	—	2585	—	1.	—	1816	—	—	500 —
	—	—	5037	—	—	5144	—	1.	Marca	1817	—	—	500 —
	—	—	12055	—	—	12172	—	1.	Maia	1817	—	—	500 —
	—	—	1570	—	—	1682	—	1.	Stycznia	1825	—	—	500 —
	—	—	7094	—	—	7445	—	1.	—	1827	—	—	500 —
	—	—	12125	—	—	12257	—	1.	—	1829	—	—	500 —
	—	—	5249	—	—	5541	—	1.	Listopada	1816	—	—	100 —
	—	—	5838	—	—	6136	—	1.	—	1816	—	—	100 —
	—	—	12019	—	—	12309	—	1.	Marca	1817	—	—	100 —
	—	—	34339	—	—	34839	—	1.	Paździer.	1817	—	—	100 —
	—	—	507	—	—	1058	—	1.	Stycznia	1824	—	—	100 —
	—	—	21006	—	—	22262	—	1.	—	1826	—	—	100 —
	—	—	46952	—	—	47878	—	1.	—	1828	—	—	100 —

Ilość kapitału ZłR.	
	Zapis głównego długu do liczby 59 z dnia 1. Kwietnia 1826 każda na 500000 ZłR.
	— — — — — 60 — 1. Lipca 1829 — — 100000 —
	b) Z pięćprocentowego długu Stanu przez losowanie wynikłego, a mianowicie zapisy długu:
	od liczby 91 włącznie do 168 różnych dat i ilości kapitałowych.
	— — 9787 — — 9878 — — — —
	— — 12939 — — 13149 — — — —
	— — 23036 — — 23207 — — — —
	— — 374 — — 467 z dnia 1. Marca 1823 każda na 1000 ZłR.
	— — 468 — — 587 — 1. Listopada 1824 — — 800 —
	— — 791 — — 976 — 1. — 1824 — — 800 —
	c) Z pięćprocentowego Tyrolskiego długu kraiowego, obligacye:
	od liczby 576 włącznie do 697 różnych dat i ilości kapitałowych.
	— — 4489 — — 4966 — — — —
	— — 5982 — — 6144 — — — —
	d) Z pięćprocentowego Forarlbergskiego długu kraiowego, zapisy długu:
	od liczby 698 włącznie do 761 różnych dat i ilości kapitałowych.
	— — 2 — — 356 — — — —
	e) Cały pięćprocentowy Salcburski dług kraiowy;
1700000	Z długów dochodowych Lombardzko-Weneckiego Monte, których spis Medyolańskie Gubernium ogłosi.
10000000	Summa wypowiedzianych kapitałów.

7) Na pozwolone duplikaty arkuszów podatkowych i biletów opłaty, tudzież na taxy za one wypadaiące, prowadzić maią dokładną prenotacyę Inspektoraty i zwierzchnie Urzędy podatku konsumcyynego, i takową do sprawdzenia z innemi rachunkami przychodu podatku konsumcyynego przesyłać do nadworney Izby rachunkowéy dochodów i Dóbr kraiowych.

8) Nakoniec zastosowane być maią i w tym względzie przepisy, w 10. punkcie wyżéy wspomnionego dekretu wys. Kamery nadworney z dnia 1. Kwietnia r. z. względem opłaty stemplu i poczty, od strón za relacyie i rezolucyie na ich podania o duplikaty należącéy się, zawarte.

Ninieysze przepisy podaią się do wiadomości Zwierzchności obwodów podatkowych i strón podatkuiących.

Uwiadomienie gub. z dnia 4. Maia 1830 do liczby gub. 22463.

83.

Jak postępować z ratami ugodzonemi podatku konsumcyynego w razie złożenia professyi.

Strona, która względem płacenia podatku konsumcyynego z Administracyią Skarbu ułożyła się, a wciągu czasu trwaiącego kontraktu professyią swoię formalnie złożyła, nie może być pociągnioną do płacenia umówioney ilości za miesiąc po złożeniu professyi następuiący, ani też za resztę czasu trwaiącego kontraktu; ponieważ obowiązek taki ani z rozporządzeń ustawy podatku konsumowego, ani też z powszechnych zasad prawa wywieść nie daie.

Rozporządzenie gub. z dnia 7. Maia 1830 do liczby gub. 28379.

84.

O drugiém wypowiedzeniu dziesięciu milionów ZłR. pięćprocentowego długu Stanu.

Z odwołaniem się do okolnika z dnia 13. Kwietnia r. b. do liczby 3016 względem cząstkowego wypowiadania długu Stanu, w skutku otrzymanego rozporządzenia powszechney Kamery nadworney z dnia 30. z. m. do liczby 5899 podaie się do publiczney wiadomości co następuie:

§. 1.

Bei der am 27ten vorigen Monats vorgenommenen öffentlichen Verlosung, sind die in dem beigeschlossenen Verzeichnisse .|. aufgeführten Kapitale der fünfperzentigen Staatsschuld zur Aufkündigung bestimmt worden.

§. 2.

Diese aufgekündigten Kapitale werden, wenn nicht deren Umstaltung in vierperzentige Staatsschuldverschreibungen erfolgt, am 1ten November d. J. im Nennwerthe des Kapitals und in C. M. zurückbezahlt, an welchem Tage auch ihre Verzinsung erlischt.

§. 3.

Den Besitzern der aufgekündigten Staatsschuldverschreibung ist die Umstaltung derselben in vierperzentige Obligazionen in der Art gestattet, daß sie für hundert Gulden in aufgekündigten Kapitalien Ein hundert und Vier Gulden in 4perzentigen Schuldbriefen erhalten können, wenn sie vom 1ten Mai bis 1ten Juli d. J. die aufgekündigten Obligazionen bei einer Kreditskasse zur Verwechslung überreichen.

§. 4.

Bei der Ausfolgung der vierperzentigen Schuldbriefe werden die Zinsen der zur Umwechslung gelangten fünfperzentigen Staatsschuldverschreibungen bis zum 1ten November 1830 berichtiget, und die vierperzentigen Zinsen der neuen Obligazionen laufen vom 1ten November 1830.

§. 5.

Die übrigen in der Zirkular-Verordnung vom 18ten April d. J. Zahl 3288 festgesetzten Bestimmungen finden auch bei dieser Aufkündigung, sowohl in Beziehung auf die Kapitals-Zurückzahlung als auf die Umstaltung in vierperzentige Schuldbriefe ihre Anwendung.

Gubernial-Kundmachung vom 8. Mai 1830. Präsidial-Zahl 3754.

§. 1.

Przy losowaniu dnia 27. z. m. publicznie przedsięwziętém, przeznaczonemi zostały do wypowiedzenia kapitały, tu w załączonym spisie .|· wyszczególnione pięćprocentowego długu Stanu.

§. 2.

Te wypowiedziane kapitały, ieżeli przeistoczenie onych na cztéryprocentowe zapisy długu Stanu nie nastąpi, wypłacone będą podług imiennéy wartości kapitału w mon. kon. dnia 1. Listopada 1830, w którymto dniu także płacenie prowizyi od nich ustaie.

§. 3.

Właścicielom wypowiedzianych zapisów długu, pozwolone iest przeistoczenie tychże na cztéryprocentowe obligacyie w ten sposób, że ciż za sto ZłR. kapitału wypowiedzianego, sto cztéry ZłR. w cztéryprocentowych zapisach długu otrzymać mogą, ieżeli w czasie od 1. Maia do 1. Lipca r. b. obligacyie wypowiedziane, do iednéy z kass kredytowych dla wymienienia podadzą.

§. 4.

Przy wydawaniu cztéryprocentowych zapisów długu, wypłacone będą prowizyie od pięćprocentowych zapisów długu Stanu, do przemiany podanych, aż do dnia 1. Lipca 1830, zaś cztéryprocentowa prowizya od nowych obligacyy zacznie się od 1. Listopada 1830.

§. 5.

Reszta przepisów, w okólniku z dnia 18. Kwietnia r. b. do liczby 3288 zawartych, zastosowana być ma także przy teraznieyszém wypowiedzeniu, tak co do wypłaty kapitałów, iako też co do przeistoczenia na cztéryprocentowe zapisy długu.

Uwiadomienie gub. z dnia 8. Maia 1830. do liczby Prezyd. 3754.

85.

Anmerkung abgeschlagener Einverleibungs- und Vormerkungsgesuche in den Grundbüchern.

Seine k. k. Majestät haben durch allerhöchste Entschliessung vom 16ten März 1830 das Hofdekret vom 28ten August 1804, Nro. 681 der Justizgesetz-Sammlung, aufzuheben, und zu befehlen geruhet, daß künftig das Patent vom 14ten Februar 1804 Nro. 652 und die Erläuterung desselben vom 21ten Juni 1805, Nro. 734 der Justizgesetz-Sammlung, auch bei den Gesuchen um eine Einverleibung (Intabulazion), Vormerkung (Pränotazion) Besitz- oder Gewähranschreibung oder Löschung (Extabulazion) auf die zu den Grundbüchern der Städte und Obrigkeiten gehörigen unbeweglichen Güter befolgt, daß jedoch in Fällen, wo dergleichen Gesuche wegen unterlassener gehöriger Instruirung nicht sogleich bewilligt werden können, keine Vorbescheide ertheilt, sondern an deren Statt die Gesuche mit Aufführung der Ursache, lediglich abgeschlagen werden sollen.

Welches in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 26ten April 1830 Zahl 9375 zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 10. Mai 1830. Gub. Zahl 28473.

86.

Erneuerung der Vorschriften wegen Inventirung der Kloster- und Kirchenschätze.

Ungeachtet der bestehenden Vorschriften vom 27ten August 1791 Zahl 20062, 3ten April 1821 Zahl 16266 und 13ten Juni 1826 Zahl 30827, wienach von allen bestehenden Klöstern, Stiftern und ihren Kirchen, über ihre Präziosen und Kirchenschätze ein getreues und verläßliches Inventarium, da wo noch keines vorhanden ist errichtet, in selben jedes Stück mit seinem Werthe umständlich beschrieben, über die Zuwächse von 5 zu 5 Jahren Nachträge geleistet und der Landesstelle eingeschickt werden sollen; so hat sich doch der Fall ergeben, daß bei einem Kirchendiebstahle, von Seite des Kreisvorstehers dem Kriminalgerichte weder der Werth der gestohlenen Kirchensachen, Präziosen, und frommen Opfergaben, noch auch die Namen jener Personen angegeben werden konnten, welche diese Opfergaben gespendet haben.

85.

Względem zanotowania w księgach gruntowych prośb odrzuconych o intabulacyą lub prenotacyą.

Jego c. k. Mość naywyższą uchwałą z dnia 16. Marca 1830 raczył uchylić dekret nadworny z dnia 28. Sierpnia 1804 do liczby 681 zbioru ustaw sądownictwa tyczących się, a zarazem nakazać, aby na przyszłość uniwersał z dnia 14. Lutego 1804 Nr. 652 i obiaśnienie tegoż z dnia 21. Czerwca 1805 do liczby 734 zbioru praw sadowych, także przy prośbach o wcielenie (intabulacya), zanotowanie (prenotacyą), o zapisanie posiadania lub hypoteki, albo o zmazanie (extabulacyą) na nieruchomościach, do ksiąg gruntowych dominikalnych należących, wykonywane były, iednak w przypadkach, gdzie takowe prośby względem opuszczonego należnego udowodnienia (instruowania) natychmiast przyięte i dozwolone być nie mogą, aby na takowe prośby żadne uprzednie rezolucye wydawane nie były, ale zamiast onych, prośby z wyszczególnieniem przyczyn odrzucone zostały.

Co w skutku dekretu wysokiéy Kancelaryi nadworney z dnia 23. Kwietnia 1830 do liczby 9375 do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 10. Maia 1830 do liczby gub. 28473.

86.

Ponowienie przepisów względem inwentowania skarbców klasztornych i kościelnych.

Pomimo istnących przepisów z dnia 27. Sierpnia 1791 do liczby 20062, 3. Kwietnia 1821 do liczby 16266 i 13. Czerwca 1826 do liczby 30827, iak inwentarze kleynotów i skarbów kościelnych we wszystkich klasztorach, fundacyiach i ich kościołach, tam gdzie się ieszcze nie znayduią, wiernie i niezawodnie spisywane i wszystkie sztuki podług swéy wartości dokładnie opisane, oraz iak inwentarze dodatkowe względem rzeczy przybyłych co 5 lat robione Rządowi kraiowemu przesełane być maią; wydarzyło się iednak, iż z okoliczności okradzionego kościoła, ze strony przełożonego, ani wartość skradzionych rzeczy, kleynotów i innych ofiar kościołowi danych, ani nawet imiona dawców tych ofiar wymienione być nie mogły.

Den k. Kreisämtern wird demnach die genaue Erfüllung der oben bemerkten Vorschriften in Erinnerung gebracht.

Gubernial-Verordnung vom 15. Mai 1830. Gub. Zahl 24275.

87.

Pensionirte oder mit Karakter ausgetretene Offiziere dürfen ohne höherer Genehmigung zu Gütersequestrazionen nicht verwendet werden.

Nach einer von dem k. k. General-Militär-Komando unterm 14ten April d. J. Zahl 689 P. anher gemachten Eröffnung, hat der k. k. Hofkriegsrath über die gemachte Anfrage, ob es den pensionirten oder mit Karakter ausgetretenen Offiziers gestattet sey, sich von den k. k. Kreisämtern zu Sequestrationen von Gütern verwenden zu lassen, mit Reskript von 21. v. M. Zahl 866 G. festzusetzen befunden, daß solche nur nach einer vorläufig eingehohlten Genehmigung des k. k. General-Kommando eine derlei Verwendung übernehmen dürfen.

Indem von Seiten des k. k. General-Kommando bereits die Werbbezirks-Regimenter beauftragt sind, darüber zu wachen, damit kein pensionirter oder mit Karakter ausgetretene Offizier derlei Sequestrazionen ohne Genehmigung des k. k. General-Kommando übernehme, werden die k. Kreisämter hievon zu ihrer künftigen Darnachtung mit dem weitern Beisatze in die Kenntniß gesetzt, daß kein pensionirter oder mit Karakter quittirte Offizier zu einer Sequestrazion verwendet werden kann, in so lange er sich nicht mit der höhern Genehmigung ausgewiesen haben wird.

Gubernial-Dekret vom 15. Mai 1830. Gub. Zahl 26405.

88.

Beseitigung vorgekommener Anstände, und Erleichterung des Gebrauchs öffentlicher Bücher.

Um vorgekommene Anstände zu beseitigen, und den Gebrauch der öffentlichen Bücher zu erleichtern, haben Se. k. k. Majestät mit a. h. Entschliessung vom 30ten März 1830 zu erklären geruhet: daß bei den Landtafeln und Grundbüchern zur Eintragung der ersten und weiteren Zessionen von eingetragenen Schuldforderungen in die öffentlichen Bücher, dann zur Löschung von eingetragenen Forderungen und Rechten, es mögen

Przypomina się więc c. k. Urzędóm cyrkułowym, aby powyżey tknięte przepisy ściśle dopełniane były.

Rozporządzenie gub. 15. Maja 1830 do liczby gub. 24275.

87.

Oficerowie pensyionowani lub tacy, co z rangą wystąpili, bez wyższego pozwolenia na sekwestratorów dóbr użyci być nie mogą.

Podług oznaymienia c. k. główney Komendy woyskowey pod dniem 14. Kwietnia r. b. do liczby 689 P. tu uczynionego, c. k. nadworna Rada woienna z powodu zapytania, czyli oficeróm pensyionowanym, lub takim, co z rangą wystąpili, pozwolono iest, użyć się dać przez c. k. Urzędy cyrkułowe, na sekwestratorów dóbr, reskryptem z dnia 21. z. m. do licz. 866 G. postanowiła, iż takowi tylko za uzyskaném uprzednio pozwoleniem c. k. główney Komendy, obowiązku rzeczonego podiąć się mogą.

Gdy c. k. główna Komenda pułkóm werbowniczym iuż zalecila, czuwać nad tém, aby żaden oficer pensyionowany lub z rangą dymissyionowany tych sekwestracyi bez zezwolenia c. k. główney Komendy nie przyymował, c. k. Urzędy cyrkułowe uwiadamiaią się dla przyszłego zachowania się z tym dokładem, iż żaden oficer pensyionowany lub z rangą kwituiący, do sekwestracyi użytym być nie może, dopóki się uzyskaném w tey mierze wyższém pozwoleniem nie wywiedzie.

Dekret gub. z dnia 15. Maja 1830 do liczby gub. 26405.

88.

O uchyleniu zaszłych trudności i ułatwieniu użycia ksiąg publicznych (tabularnych.)

Aby zaszłe trudności uchylić i użycie ksiąg publicznych (tabularnych) ułatwić, raczył Jego c. k. Mość naywyższém postanowieniem z dnia 30. Marca 1830, zadeklarować: iż przy tabulach i księgach gruntowych do wciągnienia pierwszych i dalszych cessyy w księgi publiczne wpisanych długów, tudzież do wymazania wciągniętych praw i pretensyy, czyliby o takowe w skutek otworzoney krydy, exekucyi są-

diese in Folge eines Konkurses, einer gerichtlichen Exekuzion oder eines andern Rechtsgeschäftes angesucht werden, die Beibringung der in die öffentlichen Bücher schon eingetragenen Schuldscheine, Zessionen und andern Urkunden, welche auf die abgetretenen Forderungen und Rechte Beziehung haben, nicht erforderlich sey; wodurch es von allen bisher bestandenen gegentheiligen gesetzlichen Vorschriften oder Anordnungen abzukommen hat.

Welche allerhöchste Entschliessung in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 27ten April 1830 Zahl 9374 hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 15. Mai 1830. Gub. Zahl 29254.

89.

Vorschrift wegen Sicherung des Brodbedarfs für die marschirende Militär-Mannschaft.

Um den Beschwerden abzuhelfen, welche sich dadurch ergeben, daß die auf dem Marsche begriffene Mannschaft ohne mit Brot versehen zu seyn, in dem Bequartirungsorte eintrifft, und dasselbe sodann von dem Quartiersträger unentgeltlich abfordert, hat sich die h. Hofkanzlei mit dem k. k. Hofkriegsrathe über einige von Seiner Majestät allerhöchst genehmigte Bestimmungen dahin vereiniget, daß nämlich die Kreisämter nach dem Erfolge der stattgefundenen Subarendirungsbehandlungen nicht nur den Obrigkeiten der Bequartirungsorte, in welchen der auf dem Marsche begriffene Soldat gegen Schlafkreuzer untergebracht ist, bekannt machen, ob derselbe seine tägliche Brotgebühr daselbst in Natura oder im Gelde, und im letztern Falle, nach welchem Preise erhalte, sondern daß auch die Marschstazions-Kommissärs in Ansehung der marschirenden Truppe strenge für ihre Obliegenheit verpflichtet werden, in den Marschrouten die von Seite der instradirenden Kriegskommissärs oder derselben Vertreter bestimmt ausgesetzte Anweisung (an welchem Orte und auf wie viel Tage das Brot in Natura abzufassen, sohin von dem Manne mitzubringen sey, oder ob derselbe, für welche Stazionen und in welchem Preise das liberale Brodgeld des 2ten Falles erhalten habe,) genau zu beobachten. Nach dieser Anweisung der Marschroute ist es auch die Obliegenheit des Marschstazionskommissärs die Ortsobrigkeit und die Quartiersträger zu verständigen, damit letztere jede unentgeldliche Brotanforderung abweisen, und diejenigen von der Mannschaft, welche sich Exzesse erlauben, gleich auf der Stelle der Ortsobrigkeit zu weitern Anzeige nahmbaft machen.

dowéy, albo innéy iakiéy czynności prawniczéy proszono było, okazanie wciągnionych iuż w księgi publiczne skryptów długowych, cessyiów i innych dokumentów do ustąpionych praw i pretensyi ściągaiących się, potrzebném nie iest; przezco wszystkie dotąd istniałe temu przeciwne przepisy lub rozporządzenia ustać maią.

Któreto nayw yższe postanowienie w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 27. Kwietnia 1830 do liczby 9374 ninieyszém do powszechnéy wiadomości podanem zostaie.

Uwiadomienie gub. z dnia 15. Maia 1830 do liczby gub. 29254.

89.

Przepis zabezpieczenia chleba dla woyska będącego w pochodzie.

Dla zaradzenia skargom wydarzaiącym się z tego powodu, że woysko w pochodzie będące na kwatery bez chleba przychodzi, a potém od dawców kwatér tegoż bezpłatnie żąda; wysoka c. k. Kancelaryia nadworna łącznie z c. k. nadworną Radą woienną względnie niektórych przez Nayiaśnieyszego Pana uchwalonych przepisów zgodziła się na to, że mianowicie Urzędy cyrkułowe po doprowadzonych do skutku licytacyiach subarendacyynych nie tylko Zwierzchnościom mieysca kwuterunku, w którym żołniérz na pochodzie znayduiący się za opłatą kraycara noclegowego, umieszczonym zostaie, oznaymić maią, czyli ón dzienną należytość chleba tamże w naturze lub w pieniądzach, a w razie ostatnim, podług iakiéy ceny otrzymuie; ale nawet, iż także komisarze stacyiów pochodowych względem woyska ciągnącego, z mocy powinności swoiéy surowo obowiązani zostaią ściśle przestrzegać assygnacyi na marszrutach ze strony instraduiącego (drogę przepisuiącego) komisarza woiennego lub tego zastępcę dokładnie wypisanéy (w którém mieyscu i na wiele dni chléb w naturze branym, a tém samém przez żołniérza z sobą przyniesionym być ma, lub czyli tenże, na które stacyie i w iakiéy cenie dowolny pieniądz chlebowego w drugim przypadku otrzymał.) Podług assygnacyi marszrutowéy powinnością także iest komisarza stacyy pochodowych zawiadomić o tém Zwierzchności i dawców kwatér, by ci ostatni wszelkie żądania chleba bezpłatnego nie przyymowali i tych żołniérzy, którzyby się bezprawiów dopuszczali, natychmiast Zwierzchności mieyscowéy imiennie podawali, dla dalszego onych doniesienia.

Durch diese Verfügung wird der Obrigkeit des Quartierortes, im Falle der Mann kein Brot mitbringt, aus der Marschroute entweder der mit dem in Natura erhaltenen Brote verübte Unfug, oder wenn er das Brotgeld erhalten hat, zugleich der Preis bekannt, in welchem er um das Brot nach vollem Werth zu bezahlen, das Geld bekommen hat.

Wovon die k. Kreisämter in Folge h. Hofkanzleidekrets vom 25ten v. M. Zahl 9239/771 zur Nachachtung mit dem Beisatze in die Kenntniß gesetzt werden, hievon die Ortsobrigkeiten zu verständigen, und insbesondere diejenigen Obrigkeiten, welche hierlandes in den betreffenden Militärstazionen die Geschäfte der Unterbringung, Verpflegung und Beförderung der durchmarschirenden Truppen zu besorgen haben, anzuweisen; daß sie die Quartiersträger von der in der Marschroute in Absicht auf das Brot enthaltenen Anweisung jedesmal richtig in die Kenntniß setzen.

Gubernial=Verordnung vom 15. Mai 1830. Gub. Zahl 30108.

90.

Sämmtliche Lotto=Administrazionen haben in Zukunft die Benennung von Lotto=Aemtern zu führen, und der Name „Lotto=Administrator" mit jenem eines „Lotto=Amtsvorstehers" zu verwechseln.

Seine k. k. Majestät haben a. h. zu bestimmen geruht, daß die sämmtlichen Lotto = Administrazionen für die Zukunft die Benennungen von Lotto=Aemtern zu führen haben. Dieses wird mit dem Bemerken zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß der Vorsteher des hierortigen Lotto=Amtes den bisherigen Titel eines Lotto=Administrators mit jenem eines Lotto=Amts=Vorstehers verwechselt.

Gubernial=Kundmachung vom 16. Mai 1830. Gub. Zahl 23408.

91.

Modalitäten wegen Bezahlung und Verrechnung der Zinse für Quartiere der Verpflegsbeamten und Verpflegs=Magazins=Kanzleien.

Im Nachhange zu dem hierortigen Erlasse vom 17ten Februar d. J. Zahl 9640 in Betreff der seit dem 1ten November 1829 eingetretenen Verrechnungsart der Militärquartierzins=Auslagen,

Takowém rozporządzeniem Zwierzchności kwaterunkowéy w przypadku, gdy żołniérz chléb z sobą nie przynosi z marszruty, albo bezprawie z chlebem w naturze otrzymanym popełnione, lub gdy dostaiąc pieniądz chlebowy, zarazem i cena wiadoma będzie, podług któréy pieniądze dostał, by za nie chléb w zupełnéy wartości zapłacić.

O czém c. k. Urzędy cyrkulowe w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 25. z. m. do liczby 9239|771 z tym dokładem zawiadamia się, aby o tém Zwierzchności mieyscowe informować, osobliwie zaś tym Zwierzchnościom, które w tym kraiu we właściwych stacyiach woyskowych czynności umieszczenia, żywienia i prowadzenia woysk w pochodzie sprawować maią, zalecić, by dawców kwatér o assygnacyi co do chleba w marszrucie zawartéy każdą razą dokładnie uprzedziły.

Rozporządzenie gub. z dnia 15. Maia 1830 do liczby gub. 30108.

90.

Wszystkie Administracyie loteryyne maią na przyszłość Urzędami loteryynemi nazywać się, a nazwizko »Administrator loteryi« na »Przełożonego Urzędu loteryynego« zamienione być ma.

Jego c. k. Mość postanowić raczył: że wszystkie Administracyie loteryyne na przyszłość Urzędami loteryynemi nazywać się maią. Co z tym dokładem do powszechnéy wiadomości podaie się, iż przełożony tuteyszego Urzędu loteryi, dotychczasowy tytuł Administratora loteryi na tytuł Przełożonego Urzędu loteryi zamienił.

Uwiadomienie gub. z dnia 16. Maia 1830 do liczby gub. 23408.

91.

Przepis płacenia i likwidowania czynszów za kwatéry Urzędników żywności, i kancelaryi magazynów żywności.

Dodatkowo do tuteyszego rozporządzenia z dnia 17. Lutego r. b. do liczby 9640, względem sposobu rachowania wydatków na czynsze kwatér woyskowych, z dniem 1. Listopada

werden nun auch die Modalitäten bekannt gemacht, unter welchen nach der vom k. k. General-Militär-Kommando an sämmtliche Haupt-Verpflegs-Magazine erlassenen Anordnung die Bezahlung und Verrechnung der Zinse für die Quartiere der Verpflegs-Beamten und für die Verpflegs-Magazins-Kanzleien zu geschehen hat.

1) Die kontraktsmässig gemietheten Verpflegs-Beamtens-Wohnungen und Kanzleien werden in die Militärquartierzins-Ausweise nicht aufgenommen, sondern nach den eingegangenen Bedingungen ganz wie bisher bezahlet und verrechnet.

2) Die Zahlung der übrigen Quartierzinse geschieht immer nach Verlauf eines jeden halben Militärjahres, daher auch die Ausweise in diesen Terminen zur Liquidazion einzusenden sind.

Zu diesem Ende hat

3) das k. k. General-Militär-Kommando sämmtliche Verpflegsbeamte, welche angewiesene Quartiere haben, beauftraget, gleich bei Ausgang eines jeden halben Jahres, nämlich am 31ten Oktober und am 30. April, oder wenn während desselben ein Quartier aufgelassen oder gewechselt wurde, gleich nach der Räumung desselben das Quartiers-Certifikat dem Quartierträger zu übergeben, und darin die in dem 8ten Absatze des hierortigen Erlasses vom 17ten Februar d. J. Zahl 9640 aufgeführten Daten genau anzusetzen.

4) Die Hauseigenthümer übergeben diese Certifikate der Ortsobrigkeit, welche dieselben sammelt, und mittels einer Konsignazion an das Kreisamt mit der Bestättigung der Angemessenheit der Zinsausmaß und der Richtigkeit der in dem Certifikate ausgedrückten Daten gleich in den ersten Tagen der Monate November und Mai jeden Jahres übergiebt.

Die Kreisämter werden die Berichtigung dieser Konsignazionen wie bisher nach den demselben bekannten Lokalverhältnissen und den in jeder Bequartierungsstazion bestehenden Miethzinspreisen beifügen, und bei jedem Quartiere den billig gebührenden Zins ansetzen, wobei die früher bestandenen Zinse, zum Anhaltspunkte dienen werden. Hierauf übersenden die Kreisämter die berichtigten und gehörig instruirten Konsignazionen an das betreffende Verpflegs-Hauptmagazin.

5) Das Verpflegs-Hauptmagazin bezahlt sofort entweder selbst oder mittels der unterstehenden Filialmagazine in Gegenwart der im Orte stazionirten Feldkriegs-Kommissariate oder der sonstigen Lokalkontrolle die gebührenden Zinse gegen Quittungen, welche alle in dem 8ten Absatze des hierortigen Erlasses vom 17ten Februar d. J. Zahl 9640 bezeichneten Erfordernisse mit Ausnahme der Bestättigung des Verpflegsbeamten, deren

1829 zaprowadzonego, podaią się teraz także przepisy, podług których stosownie do rozporządzenia przez c. k. główną Komendę woyskową do wszystkich głównych składów żywności wydanego, płacenie i likwidowanie czynszów za kwatery Urzędników żywności i kancelaryi magazynów żywności, działane być powinny.

1) Pomieszkanie i kancelaryie Urzędników żywności za kontraktem naięte, do wykazów czynszów kwater. woyskowych wciągane nie będą, ale podług warunków umówionych zupełnie tak, iak dotychczas płacone i porachowane.

2) Opłata reszty czynszów kwaterowych nastepuie zawsze po upłynieniu każdego półrocza woyskowego, dla tegoteż i wykazy w tychże terminach do likwidacyi podane być maią.

Tym końcem

3) c. k. główna Komenda woyskowa zalecić ma wszystkim Urzędnikóm żywności, którzy kwatery wyznaczone maią, by zaraz po upłynieniu każdego półrocza mianowicie w dniu 31. Października i 30. Kwietnia, lub gdyby w ciągu tego czasu kwatera opuszczoną lub odmienioną została, zaraz po ustąpieniu z teyże, certyfikat kwaterowy dawcy kwatery doręczali, umieściwszy w takowych dokładne daty w ósmym ustępie tuteyszego rozporządzenia z dnia 17. Lutego r. b. do liczby 9640 wytknięte.

4) Właściciele domów podadzą owe certyfikaty Zwierzchności mieyscowey, która takowe zbierać będzie, a potém wiedną konsygnacyię spisane, Urzędowi cyrkułowemu zaraz w pierwszych dniach Listopada i Maia każdego roku, z poświadczeniem należytego wymiaru czynszów i rzetelności dat w każdym certyfikacie wyrażonych przeszle.

Urzędy cyrkułowe dołaczą sprostowanie tych konsygnacyy iak dotąd, podług wiadomych im stosunków mieyscowych i cen czynszów naymu w każdey stacyi kwaterunkowey istnieiących, przy każdey zaś kwaterze dołożą czynsz słusznie należący się, przyczém czynsze dawnieysze za posadę służyć będą. Potém Urzędy cyrkułowe konsygnacyie sprostowane i należycie zainstruowane przeszlą do właściwych głównych magazynów żywności.

5) Główny skład żywności zapłaci przypadaiące czynsze natychmiast albo sam, albo przez podległy sobie magazyn filialny w obecności ustanowionego w mieyscu komisarza woiennego lub inney mieyscowey kontroli za kwitami, które wszystkiemi w ustępie ósmym tuteyszego rozporządzenia z dnia 17. Lutego r. b. do liczby 9640 oznaczonemi atrybucyiami, z wyłatkiem poświadczenia Urzędnika żywności

Stelle das Quartiers=Certifikat vertritt, enthalten, und mit der Koramisirung der anweisenden Kontrollsbehörde versehen seyn müssen.

6) Hinsichtlich der Anweisung und Abschätzung der Verpflegsbeamtenswohnungen und Kanzleien, dann der sonstigen Vorsichten bei der Auszahlung der Miethzinse selbst bestehen alle jene Modalitäten, welche bei den übrigen Militärquartieren in Wirksamkeit sind.

7) Es ist jedem Haupt=Verpflegs=Magazin zur Pflicht gemacht worden, sich die schleunigste Befriedigung der Quartiersträger angelegen seyn zu lassen.

Nach diesen Bestimmungen haben sich die k. Kreisämter sowohl selbst genau zu achten, als auch hievon die Ortsobrigkeiten zur weiteren Verständigung der Quartiersträger in die Kenntniß zu setzen.

Gubernial=Dekret vom 17. Mai 1830. Gub. Zahl 28460.

92.

Beförderung des Schulunterrichts.

Man hat sich aus den von der Konsistorien über den Zustand der Volksschulen für das Schuljahr 1829 erstatteten Berichten neuerdings die unangenehme Ueberzeugung verschafft, daß nicht nur die Anzahl der schulfähigen Kinder zu jener der Schulbesuchenden noch immer in einem auffallenden Mißverhältnisse stehe, sondern daß selbst die Anzahl der letzteren sich im vorigen Schuljahr um 3886 vermindert habe.

Es ist zwar nicht zu verkennen, daß der Emporbringung des Volksschulwesens in Galizien noch immer viele Schwierigkeiten und Hindernisse im Wege stehen, auch kann nicht in Abrede gestellt werden, daß die Ungunst der eingetretenen Zeitverhältnisse die Fortschritte in der Ausdehnung, welche für die neue Errichtung ordentlicher Trivialschulen erwünschlich wären, hindere; jedoch kann deswegen weder das Bestehende gleichsam als aufgegeben betrachtet, noch einer Abspannung in dem Eifer zur Beförderung des auf Religiosität und Sittlichkeit abzielenden Volksunterrichtes Raum gegeben werden; denn eben da, wo man mit den Mitteln augenblicklich beengt ist, muß sich der standhafte Eifer für das Gute desto kräftiger zeigen.

Sämmtliche Konsistorien werden daher angewiesen, mit aller Thätigkeit dahin zu wirken, damit der unterstehende Kuratklerus besonders in den Gebirgsgegenden, sich des Volksunterrichtes, welcher vorzugsweise auf die Beförderung der Religiosität und Sittlichkeit gerichtet ist, thätigst annehme, und

certyfikatem kwatérowym zastąpionego, i poświadczeniem koramizuiącéy Instancyi kontroli, opatrzone być musza.

6) Względem wyznaczenia i oszacowania pomieszkań i kancelaryi dla urzędników żywności, równie iak względem innych ostrożności przy wypłacie czynszu naiemnego, służą te wszystkie przepisy, które dla innych kwatér woyskowych w swoiéy mocy zostaią.

7) Każdy główny skład żywności włożono ma sobie za powinność, aby starano się dawców kwatér iak nayprędzéy zaspokaiać.

Podług tych przepisów Urzędy cyrkułowe, tak same ściśle zachować się maią, iako też o nich Zwierzchności mieyscowe dla dalszego dawców kwatér informowania uwiadomić.

Dekret gub. z dnia 17. Maia 1830 do liczby gub. 28460.

92.

Srodki podnoszące nauki szkolne.

Raporta konsystorzów względem stanu szkół trywialnych za rok 1829 przesłane, sprawiły znowu to niemiłe przekonanie, iż nie tylko liczba zdolnych do nauk dzieci z chodzącémi do szkół zawsze ieszcze w uderzaiacém niestosunku znayduie się, ale nawet że liczba tych drugich w zeszłym roku szkolnym o 3886 umnieyszyła się.

Nie iest to wprawdzie do zapoznania, iż do podzwignienia nauki ludu w Galicyi, z wielu ieszcze trudnościami i przeszkodami ciągle walczyć potrzeba, równie iak i temu zaprzeczyć nie można, iż zaszłe nieprzyiazne okoliczności czasu, tamuią postęp pożądanego w utworzeniu porządnych szkół dla ludu zakresu; wszakże iednak dla tego, ani to co iuż istnieie, iakoby zaniechane, uważaném być nie może, ani też można dopuścić, by w gorliwości popierania nauki ludu, religiyność i obyczayność na celu maiacéy, miano ustawać; bo właśnie, tam, gdzie na czas chwilowy w środkach niedostatek, nieugięta gorliwość o rzecz dobrą, tém dzielniéy obiawiać się powinna.

Wszystkim zatém Konsystorzóm zaleca się, iak naydzielniéy nad tém pracować, by się podlegli duchowni po parafiach, osobliwie w okolicach gór, do nauki ludu rozkrzewienie duchu religiynego i obyczayności na głównym celu maiacéy, iak nayskuteczniéy przykładali i o pomnażanie chodzących do

zur Beförderung des Schulbesuches nach dem Geiste der a. h. Entschliessung vom 15ten September 1812 durch Belehrung thätigst mitwirke, und wie es die politische Schulverfassung im XI. Abschnitte §. 260 vorschreibt, nicht allein in der vorgeschriebenen Predigt bei dem Anfange des Schuljahres, sondern auch im Beichtstuhle, in andern Predigten, und Christenlehren, und bei jeder schicklichen Gelegenheit den Aeltern die Pflicht einer guten Kinderzucht, wovon der Unterricht einen Hauptheil ausmacht, eingreifend zu Gemüthe führe; überhaupt das Volk in jedem zu Gebothe stehenden Wege von der Nothwendigkeit und Gemeinnützigkeit des Schulunterrichtes zu überzeugen, und für denselben empfänglicher zu machen.

Da aber die Leitung und Förderung des Volksschulwesens den Konsistorien und den Kreisämtern gemeinschaftlich obliegt, und das Gedeihen des Volksunterrichtes nur durch das kräftige Zusammenwirken dieser beiden Behörden erzielt werden kann, so wird den k. k. Kreisämtern aufgetragen, nach dem Geiste der politischen Schulverfassung die Konsistorien sowohl, als auch die Schuldistriktsaufseher mit den in ihrem Wirkungskreise liegenden Amtshandlungen zu unterstützen, wie auch die Ortsobrigkeiten zur gemeinschaftlichen Mitwirkung und Beförderung des Schulbesuches zu verhalten, und überhaupt das Schulwesen durch Einleitung zweckmässiger Verhandlungen wegen Ausmittlung und Sicherstellung der Schuldotazionen thätigst zu befördern.

Da man übrigens zur Kenntniß gekommen ist, daß schon oft Trivial- und Pfarrschulen wegen Mangel einer Unterkunft oder wegen Baufälligkeit des Schulgebäudes, entweder gänzlich eingegangen sind, oder wenigstens der Unterricht durch längere Zeit ausgesetzt werden mußte, und in dieser Beziehung die Amtshandlung der Kreisämter entweder gar nicht, oder auf wiederholte Begrüssungen der Konsistorien und Schuldistrikts-Aufseher erst sehr spät eintreten, so wird den k. Kreisämtern zur Pflicht gemacht, wegen Ausmittlung der Schulubikazionen und wegen Herstellung der Schulgebäude, auf das jedesmalige Ansinnen der Konsistorien und Schuldistriksaufseher nach den bestehenden Vorschriften ohne Verzug das Amt zu handeln, und wegen schleuniger Abhilfe der angezeigten Gebrechen die entsprechenden Einleitungen zu treffen, und sich überhaupt in dieser Beziehung keine Saumseligkeit zu Schulden kommen zu lassen.

Gubernial-Verordnung vom 18. Mai 1830. Gub. Zahl 23493.

szkół w myśl naywyższéy uchwały z dnia 15. Września 1812 oświecaniem ludu, usilnie starali się; niemniéy odpowiadaiąc przepisom §. 260 oddziału XI. polityczněy ustanowy szkolnéy, nie tylko na zaleconém kazaniu rok szkolny zagaiaiącém, ale nawet przy spowiedzi i na innych kazaniach lub naukach chrześciiańskich i przy każdéy stósownéy sposobności rodzicóm obowiązek utrzymywania dzieci w dobréy karności, któréy główną część składa nauka, żywo przekładali; w ogólności, by lud wszelkiemi w ich mocy będącemi środkami o potrzebie i społeczněy pożyteczności nauk szkolnych przekonywać i ochotnieyszym go do téy nauki uczynić usiłowali.

Atoli ponieważ stér i rozkrzewianie nauki między ludem iest spólną Konsystorzów i Urzędów cyrkułowych powinnością i wzrost nauki ludu tylko za spólném na przyszłość działaniem tych obóch Władz osiąguionym być może; przeto c. k. Urzędóm cyrkułowym zaleca się, by w duchu polityczněy ustanowy szkolnéy tak Konsystorze iak i dozorców szkół obwodowych urzędowaniem swoiém w zakresie ich działalności położoném, wspierały, niemniéy Zwierzchności mieyscowe do spółdziałania i pomnażania liczby chodzących do szkół skłaniały, a w ogólności rzecz nauki szkolnéy, użyciem odpowiednych zamiarowi środków względem obmyślenia i zapewnienia uposażeń szkolnych, iak naydzielniéy popierały.

Gdy nakoniec do wiadomości doszło, iż szkoły trywialne i parafialne dla braku umieszczenia lub upadkiem grożących budynków szkolnych albo całkiem ustały, albo też przynaymniéy nauka przez czas dłuższy przerwaną być musiała i w tym względzie czynność Urzędów cyrkułowych albo wcale nie następuie, albo też bardzo późno i dopiéro po wielokrotnych odezwach konsystorzów i dozorców szkół obwodowych, przeto wkłada się na Urzędy cyrkułowe obowiązek, by względem obmyślenia mieysca na szkoły i odbudowania domów szkolnych, na każde żądania konsystorzów i dozorców szkół podług istnących przepisów bezzwłocznie swóy urząd pełniły, a wcelu prędkiego zaradzenia doniesionym brakóm odpowiedne urządzenia przedsięwziąć niezamieszkiwały i w ogólności żadnéy opieszałości nie dopuszczały się.

Rozporządzenie gub. z dnia 18. Maia 1830 do liczby gub. 23493.

93.

Gehaltssperre der Beamten gemischter Instanzen.

Seine Majestät haben unterm 13ten März l. J. in Beziehung auf die Gehaltssperre über Beamte gemischter Instanzen nachstehende a. h. Entschliessung herabgelangen zu lassen geruht:

»In den Fällen, wo die Gehaltssperre nur als Mittel »zur Vollziehung gegebener Aufträge oder zur Erfüllung der »Amtspflicht verhängt wird, steht das Recht dazu auch bei Be»amten gemischter Behörden jener Authorität allein zu, deren »Aufträge nicht vollzogen worden sind, oder der die Ueberwa»chung der unerfüllt gebliebenen Amtspflicht obliegt.«

In allen andern Fällen der Gehaltssperre bei Beamten gemischter Instanzen befehlen Seine Majestät, sich nach dem mit Gub. Verordnung vom 27ten Juli 1820 Zahl 36326 denselben bekannt gemachten h. Hofkanzleidekrete vom 7ten Juli 1820 Zahl 12338|698 zu benehmen.

Hievon werden die k. Kreisämter zu Folge h. Hofkanzleidekrets vom 18ten März l. J. Zahl 6290|568 zur künftigen genauen Darnachachtung in die Kenntniß gesetzt.

Gubernial-Dekret vom 19. Mai 1830. Gub. Zahl 20447.

94.

Handels- und Schiffahrts-Traktat zwischen Oesterreich und Großbritanien.

Zufolge k. k. Hofkanzleidekretes vom 8ten April l. J. Zahl 8065 werden die Bestimmungen der zwischen Oesterreich und Großbritanien abgeschlossenen Handels- und Schiffahrts-Convenzion zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

I. Artikel.

Von dem 1ten Februar des Jahres 1830 angefangen und für die Folge, sollen die österreichischen Schiffe, bei ihrem Einlaufen in die Häfen der vereinigten Königreiche von Großbritanien und Irland, oder bei ihrem Auslaufen aus denselben, und die englischen Schiffe bei ihrem Einlaufen in die österreichischen Häfen, oder bei ihrem Auslaufen aus denselben, keinen andern oder höheren Abgaben und Zöllen, von welcher Benennung selbe immer seyn mögen, unterworfen seyn, als jenen, welche gegenwärtig den eigenen Schiffen der Nazion bei ihrem Einlaufen in die besagten Häfen, oder bei ihrem

93.

Zatrzymanie płacy Urzędnikóm Intancyy mieszanych (składanych.)

Nayiaśnieyszy Pan raczył względem zatrzymania płacy Urzędnikóm Instancyi mieszanych, następuiącą pod dniem 13. Marca r. b. wydać naywyższą uchwałę:

»W przypadkach, gdzie zatrzymanie płacy iedynie iako »środek do nsknteczniania danych zleceń, lub pełnienie »obowiązku urzędu, nakazane zostaie, prawo do tego także »i względem Urzędników Instancyy mieszanych, tym tylko »Władzom przystoi, których zlecenia uskutecznione nie zo»stały, lub do którey należy czuwać nad niewypełnionym »obowiązkiem Urzędu.«

We wszystkich innych przypadkach zatrzymywanie płacy Urzędnikóm Instancyy mieszanych, rozkazał Nayiaśnieyszy Pan zachować się podług dekretn wysokiéy Kancelaryi nadworney z dnia 7. Lipca 1820 do licz. 12338|698 rozporządzeniem gubernialném z dnia 27. Lipca 1820 do liczby 36326 ogłoszonego.

O tém c. k. Urzędy cyrkułowe zawiadamia się w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadworney z dnia 18. Marca r. b. do liczby 6209|568 dla ścisłego na przyszłość zachowonia się.

Dekret gub. z dnia 19. Maia 1830 do liczby gub. 20447.

94.

Traktat handlu i żeglugi między Austryią a Wielką Brytaniią.

Stosownie do dekretu c. k. Kancelaryi nadworney z dnia 8. Kwietnia r. b. do liczby 8065 pnnkta traktatu handlu i żeglugi między Austryią i Wielką Brytaniią zawartego, podaią się do powszechney wiadomości.

Artykuł I.

Poczynaiąc od 1. Lutego r. 1830 i w następności, okręty austryiackie zawiiaiąc do portów połączonych królestw W. Brytanii i Irlandyi, lub wychodząc z tychże, a okręty angielskie zawiiaiąc do portów austryiackich lub wychodząc z tychże żadnym innym lub wyższym opłatom i cłom, iakiegobąć nazwiska byłyby, podlegać nie maią, iak tylko tym, które obecnie na własne okręty narodowe przy

Auslaufen aus denselben, auferlegt sind, oder in der Folge ihnen auferlegt werden dürften.

II. Artikel.

Alle und jede Güter, Waaren und Artikel, welche Erzeugnisse des Bodens oder des Gewerb = und Kunstfleißes der Staaten der hohen kontrahirenden Theile sind, deren Einfuhr in die österreichischen und in die Häfen des vereinigten Königreiches, oder deren Ausfuhr aus denselben auf Schiffen der Nation gestattet ist, oder gestattet werden dürfte, können in gleicher Weise durch die Schiffe der andern Nation in die besagten Häfen eingeführt, oder aus denselben ausgeführt werden.

III. Artikel.

Alle Güter, Waaren und Artikel, welche nicht Erzeugnisse des Bodens oder des Gewerbs= und Kunstfleißes der Staaten Sr. Großbritanischen Majestät sind, und deren Ausfuhr aus dem vereinigten Königreiche von Großbritanien und Irland nach den österreichischen Häfen gesetzlich erlaubt ist, sollen bei ihrer Einfuhr in diese Häfen, auf englischen Schiffen, nur denselben Abgaben unterworfen seyn, welche diese Artikel zu entrichten hätten, falls selbe auf österreichischen Schiffen eingeführt würden, und dasselbe Verfahren soll in Betreff aller jener Güter, Waaren und Artikel, welche nicht das Erzeugniß des Bodens oder des Gewerbs= und Kunstfleißes der Staaten Seiner k. k. apostolischen Majestät sind, und welche in die Häfen des vereinigten Königreiches gesetzlich eingeführt werden dürfen, falls deren Einfuhr auf österreichischen Schiffen Statt findet, beobachtet werden.

IV. Artikel.

Alle Güter, Waaren und Artikel, deren Einfuhr in die Häfen der kontrahirenden Mächte gesetzlich erlaubt ist, sollen nach einem und demselben Fuße der Abgaben behandelt werden, es mögen selbe auf Schiffen des andern Staates, als auf denen der Nation selbst eingeführt werden, und alle Güter Waaren und Artikel, deren Ausfuhr aus den Häfen der kontrahirenden Mächte gesetzlich erlaubt ist, sollen zu denselben Prämien, Zoll = Erstattungen und Vortheilen berechtiget seyn, diese Ausfuhr mag nun auf Schiffen der Nation, oder auf Schiffen des andern Staates geschehen.

V. Artikel.

In keiner Art sollen von der Regierung des einen wie des andern Staates, noch durch irgend welche in deren Namen oder unter deren Authorität handelnde Gesellschaft, Corporation oder Agenten, den Erzeugnissen des Bodens und des Gewerbs = und Kunstfleißes des einen oder des andern Staates,

zawiianiu do rzeczonych portów lub wychodzeniu z tychże, nałożone są, lub na przyszłość nałożonemi zostaćby mogły.

Artykuł II.

Wszelkie rzeczy, towary i artykuły będące płodami ziemi, lub rękodzielni i przemysłu w kraiach wysokich strón umawiaiących się, których przywóz do portów austryiackich lub królestw połączonych, albo których wywóz z tychże na okrętach narodowych dozwolony iest, lub dozwolonym być może, mogą równym sposobem okrętami drugiego narodu do pomienionych portów wprowadzonemi być, lub z tychże wyprowadzonemi.

Artykuł III.

Wszelkie rzeczy, towary i artykuły nie będące płodami ziemi lub rękodzielni i przemysłu państw Króla Jmci Wielkiey Brytanii, których wywóz z królestw połączonych Wielkiey Brytanii i Irlandyi do portów austryiackich prawnie dozwolony, przy wprowadzaniu ich do tych portów na okrętach angielskich, tym tylko opłatom ulegać maią, któreby od tych artykułów należały, gdyby na okrętach austryiackich wprowadzane były i to samo postępowanie względem tych wszystkich rzeczy, towarów i artykułów zachowane być ma, które nie są płodami ziemi lub rękodzielni i przemysłu kraiów Jego c. k. apostolskiey Mości a do portów Królestw połączonych prawnie wprowadzane być mogą, ieżeli przywóz ich na okrętach austryiackich dzieie się.

Artykuł IV.

Wszystkie rzeczy, towary i artykuły, których przywóz do portów Mocarstw umawiaiących się prawnie dozwolony, podług iednakiey stopy opłat brane być maią, chociażby na okrętach drugiego Państwa a nie tego samego narodu, wprowadzane były; wszystkie zaś rzeczy, towary, i artykuły, których wywóz z portów Mocarstw umawiaiących się prawnie dozwolony, będą miały prawo premiiów, opłat cłowych i korzyści, czyliby wywóz ten na okrętach narodu, lub innego Państwa nastąpił.

Artykuł V.

W żadnym sposobie Rząd iednego lub drugiego Państwa aniteż inne iakie ich imieniem lub pod ich powagą, działaiące towarzystwo, iaka korporacyia lub ajencyia nie maią ani wprost, ani pośrednio płodom ziemi, rękodzielni lub przemysłu iednego lub drugiego Państwa, gdy do por-

wenn selbe in die Häfen des andern Staates eingeführt werden, in Anbetracht der Nationalität des Schiffes, durch welches die Einfuhr Statt gefunden hätte, irgend ein direkter oder indirekter Vorzug bei ihrem Kaufe gegeben werden, indem es die bestimmte Absicht der beiden hohen kontrahirenden Theile ist, daß auf keine Weise in solcher Hinsicht irgend ein Unterschied Platz greifen solle.

VI. Artikel.

In Betreff des Handelsverkehrs österreichischer Schiffe mit den Besitzungen Sr. Großbritanischen Majestät in Ostindien sowohl, als mit jenen Besitzungen, welche sich dermahlen in den Händen der ostindischen Compagnie, in Folge der ihr verliehenen Akte befinden, willigt Se. Großbrit. Majestät ein, den Unterthanen Sr. k. k. apostolischen Majestät alle jene Erleichterungen und Privilegien zuzugestehen, deren Genuß, in Folge irgend eines Vertrages oder irgend einer Parlaments-Akte, den Unterthanen oder Bürgern der meist begünstigten Nation, gegenwärtig zugestanden ist, oder denselben ferners zugestanden werden dürfte, innerhalb derselben Gesetze, Normen, Verordnungen und Einschränkungen, welche gegen die Schiffe und Unterthanen jedes andern zum Behufe des Handelsverkehrs mit den besagten brittischen Besitzungen im Genuße derselben Zugeständnisse und Privilegien sich befindenden Staates, bereits in Anwendung sind, oder in der Folge anwendbar befunden werden dürften.

VII. Artikel.

Alle Besitzungen Sr. großbritanischen Majestät in Europa, mit Ausnahme jener im mittelländischen Meere, sollen in Bezug auf den Gegenstand des gegenwärtigen Vertrages als Theile des vereinigten Königreiches von Großbritanien und Irland angesehen werden.

VIII. Artikel.

Die Klausel des VII. Artikel der zwischen den Höfen von Oesterreich, Großbritanien, Preußen und Rußland am 5ten November 1815 zu Paris abgeschlossenen Convention, welche sich auf den Handelsverkehr zwischen den Staaten Sr. k. k. apostolischen Majestät und den vereinigten Staaten der Jonischen Inseln bezieht, wird hiemit förmlich bestättiget.

IX. Artikel.

Gegenwärtige Convenzion soll bis zum 18ten März 1836 und noch überdieß bis nach Verlauf einer Frist von 12 Monaten, nachdem einer der hohen kontrahirenden Theile dem andern seine Absicht ihrer Wirkung eine Gränze zu setzen, zu erkennen gegeben haben wird, in Kraft verbleiben, indem

tów drugiego wprowadzane będą, względnie narodowości okrętu, którym wprowadzane byłyby, dawać przy ich zakupie pierwszeństwa; ponieważ wyraźnym iest zamiarem wysokich Strón umawiaiących się, by w tym względzie na żaden sposób różnica iaka mieysca nie miała.

Artykuł VI.

Względem handlu żeglugi austryiackiéy z posiadłościami Króla Jmci Wielkiéy Brytanii w Indyiach wschodnich, iako i z posiadłościami, które obecnie w rękach kompanii wschodnio-indyyskiéy, w skutek nadanego im przywileiu znayduią się, zezwala Król Jmć Wielkiéy Brytanii poddanym Jego c. k. apostolskiéy Mości, przyznać te wszystkie ulżenia i przywileie, których używanie w skutek iakiéy umowy lub iakiego aktu parlamentowego, poddanym albo obywatelom narodu naywięcéy sprzyianego obecnie przyznane są, lub tymże nadal przyznane być mogą, a to śród tych samych praw, przepisów, rozporządzeń i ograniczeń, które już zachowuią się względem okrętów i poddanych każdego innego dla popierania handlu z pomienionemi posiadłościami angielskiemi, w używaniu tych samych przyznań i przywileiów znayduiącego się Państwa, lub następnie do zachowania uznane zostaną.

Artykuł VII.

Wszystkie posiadłości Króla Jmci Wielkiéy Brytanii w Europie z wyiątkiem położonych na morzu środziemném, co do przedmiotu nnieyszéy konwencyi, iako części połączonego królestwa Wielkiéy Brytanii i Irlandyi, uważane być maią.

Artykuł VIII.

Klauzuła artykułu VII. konwencyi między Dworami Austryi, Wielkiéy Brytanii, Pruss i Rossyi dnia 5. Listopada 1815, w Paryżu zawartéy, odnosząca się do handlu między kraiami Jego c. k. apostolskiéy Mości, a połączonemi Państwami wysp Jońskich, ninieyszém formalnie potwierdzoną zostaie.

Artykuł IX.

Ninieysza konwencyia pozostać ma w swoiéy mocy do dnia 18. Marca 1836, a oprócz tego ieszcze aż do upłynienia 12 miesięcy, gdy iedna z wysokich Strón umawiaiących się drugiéy swóy zamiar położenia granic iéy działalności obiawi; ponieważ każda z obu umawiaiących się strón, za-

jeder der beiden hohen kontrahirenden Theile sich das Recht vorbehält, dem Andern dießfalls die Erklärung entweder am besagten Tage, den 18ten März 1836 oder zu jeder beliebigen Zeit nach diesem Tage zu machen, und sie sind deshalb übereingekommen, daß nach Verlauf von 12 Monaten nach dem Tage, an welchem eine der hohen kontrahirenden Mächte eine solche Erklärung von der Andern erhalten haben würde, die gegenwärtige Convenzion und alle in ihr enthaltenen Stipulazionen, in Betreff beider Theile, aufhören sollen, verbindliche Kraft zu haben.

X. Artikel.

Die gegenwärtige Convenzion soll ratifizirt, und die Ratifikazions-Akten sollen ausgewechselt werden zu London innerhalb eines Monats, vom Tage der Unterschrift, oder wo möglich noch früher

Urkund dessen haben die beiderseitigen Bevollmächtigten dieselbe unterzeichnet, und ihre Insigel beigedruckt.

So geschehen zu London am 21ten Dezember des Jahres unseres Herrn Eintausend acht hundert und neun und zwanzig.

Gubernial-Kundmachung vom 19ten Mai 1830. Gub. Zahl 24387.

95.

Verfassung und Dienstobliegenheiten der Gränzwache.

Seine k. k. Majestät haben die Errichtung einer Gränzwache anzuordnen geruhet, welche die Bewachung der Gränze an der Stelle des bisherigen Militär-Gränz-Kordons, und der Civil-Gränzaufsicht vollziehen wird.

Da diese Gränzwache im Kurzen in Wirksamkeit zu treten hat, so wird der beiliegende Auszug aus der Verfassung der Gränzwache und ihrer Dienstvorschrift zu Folge h. Hofkammerdekrets vom 10ten April 1830 Zahl 5882/642 zur allgemeinen Kenntniß und Darnachachtung gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 20ten März 1830. Gub. Zahl 29851.

Auszug aus der Verfassung der Gränzwache.

§. 1.

Provinzen, in denen die Gränzwache aufgestellt wird.

In den Deutschen, Galizischen und Lombardisch-Venezianischen Provinzen wird zur Bewachung der ausländischen Gränze, dann der diese Provinzen von Ungarn und Siebenbürgen trennenden

chowuie sobie prawo, podać w téy mierze drugiéy swoie oświadczenie, albo w pomienionym dniu 18. Marca 1836 lub każdego czasu po tym dniu, kiedy się iéy podobać będzie, iakoż zgodziły się w téy mierze, iż po upływie miesięcy 12tu po dniu, w którymby iedno z wysokich umawiaiących się Mocarstw oświadczenie takowe od drugiego odebrało, konwencyia ninieysza i wszystkie obięte nią warunki obustronnie w swéy obowiązuiącéy mocy ustać maią.

Artykuł X.

Konwencyia ninieysza ratyfikowaną, akta ratyfikacyi zaś wymienione być maią w Londynie, w ciągu iednego miesiąca od dnia podpisu lub gdy można prędzéy ieszcze.

W dowód czego obustronni pełnomocnicy, takową podpisali i pieczęci swoie wycisnęli.

Działo się w Londynie dnia 21. Grudnia roku Pańskiego 1829.

Uwiadomienie gub. z dnia 19. Maia 1830 do liczby gub. 24387.

95.

O ustawie i obowiązkach służby straży graniczney.

Jego c. k. Mość rączył nakazać ustanowienie straży graniczney, która pilnowaniem granic na mieyscu dotad istnieiących woyskowych kordonistów, i cywilnych strażników granicznych trudnić się będzie.

Ponieważ wspomniona straż graniczna w krótkim czasie do działalności przyiść ma, przeto w skutku dekretu wysokiéy Kamery nadworney z dnia 10. Kwietnia 1830 do liczby 5882|642 załączony wypis z ustawy i przepisów służby straży graniczney do powszechney wiadomości i zachowania podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 20. Maia 1830 do liczby gub. 29851.

Wyciąg z ustawy dla straży graniczney.

§. 1.

Prowincye, w ktorych straż graniczna ustanowiona.

W niemieckich, galicyiskich, lombardzko-weneckich prowincyiach do pilnowania granic zewnętrznych, tudzież linii, też prowincyie od Węgier i Siedmiogrodu oddzielaiącéy, utworzo-

Zwischenlinie ein bewaffnetes Corps, unter der Benennung: k. k. Gränzjäger, aufgestellt. Mit der Errichtung dieser Gränzwache haben alle bisher bestandenen Abtheilungen der Gränzaufsicht, als: der Militär-Gränz-Cordon, die Zoll-, Tabak- und Salz-Gränzaufseher, dann die an der Gränze aufgestellte Forza attiva di Finanza, im Lombardisch-Venezianischen Königreiche aufzuhören.

§. 2.

Unmittelbare Bestimmung derselben.

Die Gränzwache ist bestimmt:

a) den Schleichhandel und die Uebertretungen der Finanz-Gesetze zu verhindern;
b) verdächtige, mit den erforderlichen Ausweisen nicht versehene Leute von dem Eintritte in das Land abzuhalten;
c) den Austritt der Militär-Ausreißer, der Auswanderer oder anderer Personen in das Ausland zu hindern, die sich dahin ohne die erforderliche Befugniß begeben wollen.

§. 3.

Verwendung zu Vorkehrungen für die öffentliche Sicherheit.

Die Gränzwache ist ferner verpflichtet, in den durch die Vorschrift festgesetzten Fällen, auf die vorläufige Aufforderung der dazu beruffenen Behörden zur Vollstreckung der Vorkehrungen für die öffentliche Sicherheit in dem der Gränzwache zugewiesenen Bezirke Hülfe zu leisten.

§. 5.

Vorgesetzte Behörden.

Die Gränzwache ist ausschließend den Finanz-Behörden, und in der höchsten Instanz der k. k. allgemeinen Hofkammer untergeordnet.

§. 20.

Aufmerksamkeit auf Waarenzüge und Reisende.

Die Gränzwache hat die gespannteste Aufmerksamkeit auf die vorkommenden Waarenzüge, Reisenden, und alle sich über die Gränze begebenden, oder über dieselbe eintretenden Partheien zu richten. Die näheren Bestimmungen über die Art, in welcher dieselbe diese Verpflichtung zu erfüllen hat, werden durch besondere Belehrungen festgesetzt.

§. 21.

Die Partheien sind verpflichtet, den Angestellten der Gränzwache auf ihr Befragen, den Ort, von welchem sie kommen, und die Richtung, die sie nehmen, anzugeben, ihre Päße und Zoll-Bolleten vorzuzeigen, die Besichtigung der bei ihnen befind-

nym będzie uzbroiony korpus, pod nazwiskiem c. k. strzelców granicznych. Z utworzeniem téy straży graniczney ustać maią wszystkie dotąd istnące oddziały dozoru granicy, iako to: woyskowy graniczny kordon, graniczni strażnicy cła, tabaki i soli, tudzież ustanowiona w lombardzko-weneckiém królestwie na granicy straż, Forza attiva di Finanza zwana.

§. 2.

Bezpośrednie przeznaczenie téy straży.

Przeznaczeniem straży graniczney iest:

a) Zapobiegać przemycaniu i przestępstwom praw finansowych;

b) podeyrzanym, i potrzebnemi dokumentami nieopatrzonym ludziom nie dopuszczać wstępu do kraiu;

c) woyskowym zbiegom, wychodźcom (emigrantóm) i innym osobóm, któreby bez potrzebnego pozwolenia z kraiu wyiść chciały, wyiscia za granicę bronić.

§. 3.

Użycie straży do rozporządzeń, co do publicznego bezpieczeństwa.

Straż graniczna iest także obowiązana, w przypadkach ustawami przepisanych, za uprzedniém wezwaniem Urzędów do tego upoważnionych, do wykonania rozporządzeń, publicznego bezpieczeństwa tyczących się, w obwodzie straży graniczney oddanym, pomoc dawać.

§. 5.

Przełożone Urzędy.

Straż graniczna iest wyłacznie Urzędóm finansowym, a w naywyższéy instancyi, c. k. powszechnéy Kamerze nadwornéy podległą.

§. 20.

Danie baczności na transporta towarów i na podróżuiących.

Straż graniczna zwracać ma naywiększą baczność na przechody towarów, na podróżuiących, i na wszystkie za granicę udaiące się, albo z zagranicy przychodzące strony. Dokładnieysze przepisy o sposobie dopełnienia przez nią tego obowiązku, oznaczone będą przez osobne instrukcyie.

§. 21.

Strony są obowiązane umieszczonym przy straży graniczney, na ich zapytanie, mieysce z którego przychodzą, i kierunek dalszéy drogi oznaymić, swoie paszporta i bilety cłowe ukazać, ogląd znayduiących się przy nich pak lub skrzyń,

15 *

lichen Behältnisse, und falls dieselben zollämtlich gesiegelt sind, der Schnüre und Siegel zu gestatten, wie auch auf die an sie gestellte Aufforderung sich zu dem nächsten Gefällsamte zu begeben.

§. 22.

Den in der Ausübung des Dienstes begriffenen Individuen der Gränzwache kommen die in den Gesetzen gegründeten Rechte der Wache zu. Die gegen dieselben mit gefährlicher Drohung oder gewaltsamer Handanlegung verübte Widersetzlichkeit wird als Verbrechen der öffentlichen Gewaltthätigkeit, und die Zusammenrottung mehrerer Personen, um denselben Widerstand zu leisten, als das Verbrechen des Aufstandes geahndet.

§. 81.

Gerichtsstand.

Die Glieder der Gränzwache unterstehen in Civil= und strafgerichtlichen Angelegenheiten der Gerichtsbarkeit desjenigen Gerichtsstandes, der ihrer persönlichen Eigenschaft angemessen ist. Als der Wohnsitz der Individuen, die keinen dauernden Standort haben, wird in dieser Beziehung der für das Kompagnie=Kommando bestimmte Standort angesehen.

§. 82.

Verehligung.

Den Kommissären und den höher im Range stehenden Angestellten der Gränzwache ist die Verheirathung gegen vorläufige Meldung bei ihren Vorgesetzten gestattet.

§. 83.

Die Individuen der Mannschaft vom Führer abwärts dürfen hingegen ohne früher erlangte ausdrückliche Bewilligung eine Ehe nicht eingehen. Diejenigen, welche ohne diese Bewilligung heirathen, sind des Dienstes verlustig.

§. 86.

Militärpflicht.

Den Individuen der Mannschaft vom Führer abwärts, welche ihrer gesetzlichen Militärpflicht noch nicht Genüge leisteten, und die bei der Gränzwache eine Dienstdauer von zehn Jahren zu Folge §. 9. noch nicht zurücklegten, wird die zeitliche Befreiung vom Kriegsdienste mit dem Beisatze zugestanden, daß diejenigen, welche vor Ablauf von zehn Jahren wegen ihres nicht vollständig entsprechenden Benehmens aus dem Dienste der Gränzwache entfernt

a ieżeli te przez Urząd cłowy opieczętowane są, sznurów i pieczęci dozwolić, i na uczynione wezwanie do nayblizszego urzędu przychodów, udać się.

§. 22.

Osobóm straży graniczney, które wykonaniem obowiązków służby zaięte są, przynależą gruntuiace się na ustawach prawa straży. Opór przeciw tymże z niebezpieczném grożeniem, albo gwałtownem porwaniem się wykonany, iako zbrodnia publicznego gwałtu, a skupienie się więcey osób w celu dania odporu straży, iako zbrodnia buntu ukaraną zostanie.

§. 81.

Jurysdykcya.

Członki straży graniczney podlegaią w sprawach cywilnych i kryminalnych jurysdykcyi tego Sądu, który ich osobistemu charakterowi przystoi. Za mieysce pobytu indiwiduów, które żadnego trwałego stanowiska nie maią, w tym względzie uważane będzie stanowisko dla komendy kompanii przeznaczone.

§. 82.

Zaślubienie się.

Komissarzóm i umieszczonym przy straży graniczney osobóm w wyższey randze, dozwolone iest zaślubienie się za uprzedniém oznaymieniem u swoich przełożonych.

§. 83.

Umieszczeni zaś przy straży graniczney od Wachmistrza (Führer) nadół, bez uzyskanego wcześniey wyraźnego pozwolenia, ślubów małżeńskich zawierać nie mogą. Owi zaś, którzy bez tego pozwolenia zaślubią się, utracą służbę.

§. 86.

Obowiązek do służby woyskowey.

Ludziom straży graniczney od dowódzcy nadół, którzy swoiemu prawnemu obowiązkowi służby woyskowey ieszce zadosyć nie uczynili, i którzy przy straży graniczney czasu służby dziesięciu lat w skutku §. 9 ieszcze nie skończyli, przyznaie się doczesne uwolnienie od służby woyskowey z tym dodatkiem, że ci, którzy przed wyiściem dziesięciu lat dla niedoskonale odpowiadaiącego sprawowania się, z służby straży

werden, der Militärstellung in jener Altersklasse unterliegen, in welcher sie beigezogen worden wären, wenn sie sich nicht im Dienste der Gränzwache befunden hätten.

§. 87.

Die Angestellten der Gränzwache hingegen, welche nach einer zehnjährigen Dienstleistung bei derselben behalten werden, dann die Kommissäre, und die höher im Range stehenden Individuen werden in Absicht auf die Militärpflichtigkeit den Staatsbeamten gleichgehalten.

§. 88.

Uniform.

Die Gränzwache hat einen Uniform zu tragen, über den eine besondere Vorschrift das Nähere bestimmt.

§. 89.

Kein Angestellter der Gränzwache vom Ober-Kommissäre abwärts darf im Dienste, kein Individuum vom Führer abwärts hingegen auch außer dem Dienste, ohne ausdrückliche bloß aus wichtigen Gründen zu ertheilende Bewilligung seines Vorgesetzten anders, als in dem vorgeschriebenen Uniform und bewaffnet erscheinen.

§. 90.

Waffen.

Die Waffen haben in einem Säbel und einem mit Bajonnete versehenen leichten Feuergewehre zu bestehen. Die Kommissäre und Ober-Kommissäre tragen bloß Säbel.

§. 93.

Gebrauch der Waffen.

Das Feuergewehr darf nie ungeladen zu einer Dienstes-Verrichtung genommen werden.

§. 94.

Es ist strenge untersagt, sich der Waffen außer dem Dienste, und zu irgend einem nicht unmittelbar in der Dienstes-Verrichtung liegenden Zwecke zu bedienen.

§. 95.

Auch im Dienste sind die Waffen nur so weit es die Nothwehr unumgänglich erheischt, mit möglichster Sorgfalt zu gebrauchen, damit nicht das Leben eines Menschen ohne Noth in Gefahr gesetzt werde. Gegen Individuen, die sich der Gränzwache bei der Anhaltung gewaltsam widersetzen, oder dieselbe mit Waffen oder andern gefährlichen Werk-

graniczney oddaleni zostaną, obowiązkowi stawienia się do woyska w owey klassie wieku podlegaią, w któreyby do tego pociągnieni byli, gdyby w służbie straży graniczney nie znaydowali się.

§. 87.

Umieszczeni zaś przy straży graniczney, którzy po dziesięcioletniey służbie przy teyże utrzymani zostaną, tudzież Komisarze i osoby w wyższey randze zostaiące, we względzie obowiązku do służby woyskowey z urzędnikami kraiowemi za równo uważani będą.

§. 88.

Uniform.

Straż graniczna nosić ma mundur, o czém osobny przepis dokładniey postanowi.

§. 89.

W służbie żaden z umieszczonych przy straży graniczney od Nadkomisarza nadół, żadne zaś indywidum od Wachmistrza nadół nawet nie w służbie, bez wyraźnego iedynie z ważnych przyczyn udzielać się maiacego pozwolenia od swoiego przełożonego, inaczey iak tylko w mundurze i z bronią pokazywać się nie powinien.

§. 90.

Broń.

Broń składać się ma z szabli i lekkiey strzelby bagnetem opatrzoney. Komisarze i Nadkomisarze nosić będą tylko szable.

§. 93.

Użycie broni.

Strzelba nigdy inaczey iak tylko nabita, do pełnienia służby użyta być ma.

§. 94.

Surowo zakazaném iest, broni oprócz służby, i do iakiegobać innego, bezpośrednio do pełnienia służby nienależącego zamiaru używać.

§. 95.

Nawet w służbie broni tylko, ile tego potrzeba własney obrony nieodzownie wymaga, z naywiększą ostrożnością używać należy, aby życia ludzkiego bez potrzeby na niebezpieczeństwo nie podawać. Przeciw osobom, które straży graniczney przy zatrzymaniu gwałtownie się opieraią, albo na takową bronią lub innemi niebezpiecznemi

zeugen anfallen, kann von den Waffen, jedoch mit Beobachtung der gedachten Vorsicht, Gebrauch gemacht werden.

Auszug aus der allgemeinen Dienstvorschrift der Gränzwache.

§. 30.

Amtshandlung der Gränzwache mit Frachtfuhren und Reisenden.

Frachtfuhren, die auf der gewöhnlichen zum Zollamte führenden Hauptstrasse zwischen dem Letzteren und der Gränze in der Richtung nach dem Amte getroffen werden, sind, falls nicht der Verdacht einer Gesetzübertretung obwaltet, nicht anzuhalten.

Bei Reisenden ist dasselbe zu beobachten, wenn sie auf der gedachten Hauptstrasse in der Richtung vom Amte gegen die Gränze, oder gegen das Innere des Landes vorkommen.

§. 31.

Reisende hingengen, die auf andern Wegen getroffen werden und Frachtfuhren, die, wenn gleich auf der zum Zollamte führenden Hauptstrasse, in der Richtung von demselben gegen die Gränze oder gegen das Innere des Landes in dem der Gränzwache zugewiesenen Bezirke vorkommen, sollen stets zur Vorweisung ihrer Pässe und zollämtlichen Deckungen aufgefordert werden.

§. 32.

Diese Aufforderung hat immer mit Anstand, mit gebührender Höflichkeit, ohne heftiges Schreien und drohende Geberde zu geschehen.

In die vorgewiesenen Papiere ist unverweilt Einsicht zu nehmen. Bei Frachtfuhren, Lastthieren oder Frachtträgern sollen die ämtlichen Siegel und Schnüre an den Waarenbehältnissen, in so fern die Letztern aber nicht gesiegelt sind, und dieselben ohne Nachtheil geöffnet werden können, soll ihr Inhalt besichtiget werden. Auch ist die Zahl und Beschaffenheit der Behältnisse, Päcke und Stücke, dann ihre äußere Bezeichnung mit dem Inhalte der beigebrachten Deckungen zu vergleichen.

§. 33.

Diese Amtshandlung ist stets schleunigst zu pflegen, damit die Partheien nicht länger, als es

narzędźmi napadaią, można broni użyć, iednak z zachowaniem wspomnionéy ostrożności.

Wyciąg z powszechnego przepisu służby dla straży granicznéy.

§. 30.

Bryki ładowne, które na zwyczaynym do Urzędu cłowego idącym trakcie głównym, między Urzędem i granicą w kierunku do Urzędu spotkane zostaną, ieżeli nie zachodzi podeyrzenie o przestąpienie prawa, zatrzymywane być nie powinny.

Urzędowe postępowanie straży granicznéy z ładownemi brykami i z podrożuiącemi.

Przy podróżuiących toż samo zachować należy, ieżeli na wspomnionym trakcie głównym w kierunku od Urzędu ku granicy albo w głąb kraiu idącym spotkani będą.

§. 31.

Podróżuiący zaś, którzy na innych drogach spotkanymi zostaną, i bryki, które chociaż na głównym trakcie do Urzędu w kierunku od Urzędu ku granicy, albo w głąb kraiu idącym w wyznaczonym obwodzie straży granicznéy znaydą się, zawsze wezwanymi być powinni do ukazania swoich paszportów i cłowych biletów.

§. 32.

To wezwanie nastąpić ma zawsze z przyzwoitością i należną grzecznością, bez hałasu i grożących giestów.

Ukazane papiéry należy niezwłocznie przeyrzeć. Przy brykach, bydlętach iucznych, albo ludziach niosących towary, potrzeba urzędowe pieczęci i sznury na pakach lub skrzyniach z towarami, a ieżeliby te ostatnie opieczętowane nie były, i takowe bez uszkodzenia otworzone być mogły, także to, co w nich się zawiéra, opatrzyć. Tudzież należy liczbę i stan skrzyń, pak i sztuk, iako też ich zewnętrzne znaki, z treścią ukazanych dokumentów porównać.

§. 33.

Ta czynność urzędowa powinna zawsze iak nayspieszniéy być przedsięwziętą, aby strony dłu-

zur Vollziehung der Vorschrift unumgänglich nothwendig ist, aufgehalten werden.

§. 34.

Geschieht die Anhaltung bei Nacht, und ist an der Stelle kein Licht vorhanden, um die vorgeschriebene Besichtigung der Papiere und der Ladung vornehmen zu können, oder treten andere Hindernisse ein, welche die Vornahme der Amtshandlung an dem Platze der Anhaltung unmöglich machen, so sind die Angestellten der Gränzwache berechtigt, die Parthei bis in den nächsten Ort, wo diese Besichtigung gehörig vorgenommen werden kann, zu begleiten, und zu fordern, daß nicht schneller gefahren werde, als solches ihre Begleitung gestattet.

§. 35.

Landesfürstliche Post-, Eil- oder Packwägen dürfen an Orten, in denen sich kein Zollamt befindet, mit Ausnahme des Falles, wenn dieselben auf einen verbothenen Weg gerathen seyn sollten, nicht angehalten werden. Dagegen gelten rücksichtlich der Partheien, die mit der Post reisen, die für Reisende überhaupt festgesetzten Grundsätze.

§. 37.

Zum Behufe der mit Reisenden oder Frachtfuhren nach den obigen Bestimmungen vorzunehmenden Amtshandlung darf weder die Abladung des Gepäckes oder der Fracht auf offener Strasse oder freiem Felde gefordert, noch darf von den Reisenden verlangt werden, daß sie den Wagen oder das Fahrzeug im Freien verlassen.

§. 38.

Weisen Partheien, die mit einem Passe oder einer zollämtlichen Deckung (Bollete) versehen seyn sollen, die dießfällige Urkunde auf die an sie gestellte Aufforderung nicht vor, befindet sich die vorgewiesene Urkunde nicht in Ordnung, werden an den Siegeln, den Schnüren, den Waarenbehältnissen u. dgl. Mängel wahrgenommen, oder ergeben sich überhaupt Umstände, die den Verdacht einer Gesetzübertretung begründen; so sind Personen, denen der vorgeschriebene Paß mangelt, an die nächste Obrigkeit; Waaren, deren ämtliche Deckung oder äußerer Verschluß sich nicht in der Ordnung befin-

żéy, iak do dopełnienia przepisu niezbędnie potrzeba, zatrzymywane nie były.

§. 34.

Jeżeliby to zatrzymanie w nocy nastąpiło, i światła natychmiast na doręczu nie było, aby przepisane przeyrzenie papierów i ładunku przedsięwziąć można, albo gdyby inne okoliczności zaszły, któreby przedsięwzięcie urzędowania na mieyscu zatrzymania niepodobném czyniły, wtedy osoby straży graniczney są upoważnione, stronę aż do nayblizszego mieysca, gdzie takowe przeyrzenie należycie przedsięwziętém być może, konwoiować, i od niéy żądać, aby prędzéy nie iechano, iak konwóy tego dozwala.

§. 35.

Monarchiczne pocztowe powozy, skorowozy albo bryki, zatrzymywane być nie mogą w tych mieyscach, gdzie Urzędu cłowego nie ma, wyiąwszy ten przypadek, gdyby na zakazanéy drodze spotkane zostały. Co do strón zaś pocztą iadących, służą ustawy dla podróżuiących w ogólności przepisane.

§. 37.

W celu przedsięwziąć się maiącego urzędowania z podróżuiacémi lub brykami ładownémi nie można wyładowania tłómoków albo ładunku na otwartym trakcie lub na wolném polu żądać, ani też od podróżuiących wymagać, aby powóz lub brykę na otwartém mieyscu opuścili.

§. 38.

Jeżeli strony, które paszportem, albo urzędowym biletym cłowym opatrzone być powinny, na uczynione do nich wezwanie, takowego dokumentu nieukażą, albo gdy ukazany dokument w należnym porządku znalezionym nie będzie, lub gdy na pieczęciach, sznurach, skrzyniach lub pakach z towarami i t. p. iakie niedosteczności dostrzeżone zostaną, albo zgoła ieżeli takie zachodzą okoliczności, które podeyrzenie o przestąpienie prawa stwierdzaią, natenczas strony niemaiąc przepisanego paszportu, do nayblizszéy Zwierzchności, towary zaś, których bilet urzę-

det, hingegen an das nächste Zollamt, wenn solches aber zu weit entfernet wäre, an die nächste Obrigkeit zu geleiten. Die Reisenden und Frachtfuhren sind so wenig, als es nach den obwaltenden Umständen thunlich ist, zu nöthigen, von der Strasse, welche sie bei ihrer Betretung eingeschlagen hatten, zum Behufe der vorzunehmenden Amtshandlung abzugehen.

§. 39.

Menschen und Transportmittel, die im Eingange aus dem Auslande oder aus dem außer der Zoll-Linie liegenden Gebiethe, dieselbe an einer für diesen Verkehr untersagten Stelle überschritten, oder die auf einem Wege, dessen Benützung verbothen ist, betreten werden, sind anzuhalten, und an das nächste Zollamt oder die nächste Obrigkeit zur gesetzmässigen Amtshandlung zu stellen. Die rücksichtlich der Gränzbewohner bestehenden besondern Bewilligungen sollen jedoch für die Personen, die sich als Gränzbewohner ausweisen, oder als solche bekannt sind, dann für die Gegenstände, auf welche sich jene Bewilligungen beziehen, gehörig beobachtet werden.

§. 40.

Werden inner der Zoll-Linie Partheien wahrgenommen, welche die Richtung gegen einen Weg oder einen Ort, dessen Betretung untersagt ist, nehmen, gegen welche jedoch der Verdacht einer Gesetzübertretung nicht obwaltet; so sollen dieselben gewarnet, und zur Einschlagung einer andern Richtung angewiesen werden. Leisten sie der Warnung nicht Folge, und begeben sie sich auf den verbothenen Weg, oder versuchen sie, ungeachtet der Mahnung zur Zoll-Linie in einer Richtung, wo ihre Ueberschreitung untersagt ist, zu gelangen, so sind dieselben anzuhalten, und zum nächsten Zollamte oder zur nächsten Obrigkeit zu stellen.

§. 41.

Eine besondere Aufmerksamkeit hat die Gränzwache auf Militär-Ausreißer, Rekrutirungsflüchtige, Landstreicher, Hausirer, und Leute, deren Gewerbe oder gewöhnliche Beschäftigung das Umherziehen an mehreren Orten erheischt, endlich auf diejenigen Personen zu richten, die derselben durch die von

dowy, albo zewnętrzne zamknięcie w porządku nie iest, do naybliższego Urzędu cłowego, a ieżeli ten za daleko odległy iest, do naybliższéy Zwierzchności odprawić należy. Podróżuiący i bryki, ile to tylko zachodzące okoliczności dowalaią, do zboczenia zdrogi, którą przy onych spotkaniu iechali, w celu przedsięwzięcia urzędowania, iak naymniéy być może, zniewoleni być maią.

§. 39.

Ludzi i transporty, które w przyieździe z zagranicy, albo z powiatu, za liniią cłową położonego, też liniię w mieyscu do przeiazdu zakazaném przekroczą, albo na drodze zakazanéy spotkanémi zostaną, należy zatrzymać, i do naybliższego Urzędu cłowego, albo do naybliższéy Zwierzchności w celu przedsięwzięcia prawem przepisanego urzędowania odprowadzić. Istnące iednak względem mieszkańców pogranicznych osobne pozwolenia, tak co do osób, które się mieszkańcami pogranicznemi być wywiedą, albo za takowych znane są, iako też co do przedmiotów, do których te pozwolenia ściągaią się, należycie zachowane być powinny.

§. 40.

Gdyby po téy stronie linii cłowéy, strony dostrzeżone zostały, któreby na gościniec lub mieysce do przechodu zakazane zboczyć chciały, przeciw którym stronom iednak podeyrzenie o przestępstwo prawa nie zachodzi, należy takowe napomnieć, i onym wzięcie innego kierunku wskazać. Jeżeliby zaś napomnienia tego nie słuchały, i udały się drogą zakazaną, albo pomimo napomnienia, do linii cłowéy w kierunku do przeyścia onéy zakazaném dostać się usiłowały, w ówczas należy takowe strony zatrzymać, i do naybliższego Urzędu cłowego, albo do naybliższéy Zwierzchności odstawić.

§. 41.

Szczególną baczność i uwagę zwracać ma straż graniczna na woyskowych dezerterów, na zbiegłych przed rekrutacyą, na włóczęgów, domokrążców, i na tych ludzi, których rzemiosło lub zatrudnienie zwyczayne krążenia po wielu mieyscach wymaga, nakoniec na te osoby, które

den Polizey-Behörden mitgetheilten Personsbeschreibungen oder Steckbriefe bekannt gemacht werden.

Militär-Ausreißer, Rekrutirungs-Flüchtlinge, Landstreicher, und die Personen, welche von den Polizey- oder Gerichtsbehörden mit Steckbriefen oder Personsbeschreibungen verfolgt werden, hat die Gränzwache, falls sie dieselben bei der Ausübung des vorgeschriebenen Dienstes trifft, zu verhaften, und, so weit es sich um Militär-Ausreißer handelt, und ein Militär-Commando in der Nähe ist, an dasselbe, in allen andern Fällen aber an die nächste Obrigkeit, oder wenn der Verdacht einer Gefällsübertretung obwaltet, an das nächste Zollamt zur weiteren Amtshandlung zu überliefern.

§. 42.

Vornahme von Nach-Revisionen bei Waarensendungen.

Den Angestellten der Gränzwache ist gestattet, Waarenladungen, die für den Eingang, Ausgang, oder die Durchfuhr von einem Gefällsbeamten der Amtshandlung unterzogen wurden, wenn sich gleich die zollämtliche Deckung und die Versiegelung in Ordnung befindet, zu dem nächsten Gefällsamte stellen, und eine wiederholte Untersuchung (Nach-Revision) der Ladung vornehmen zu lassen. Von diesem Rechte darf jedoch nur bei vorhandenem dringenden Verdachte Gebrauch gemacht werden. Die Individuen, welche sich dieses Rechtes ohne einen solchen Verdacht bedienen, sind für die Folgen verantwortlich, und werden nach der Beschaffenheit der Umstände zum Ersatze des dadurch der Parthei verursachten Schadens verhalten, in so fern aber sich der Vorgang als eine bloße Neckerei der Parthei darstellt, oder wohl gar mit dem Versuche einer Erpressung verbunden war, außer der zu leistenden Vergütung noch auch zur gesetzlichen Strafe gezogen werden.

§. 43.

Benehmen gegen Rotten, die Gesetzübertretungen verübten, oder derselben verdächtig sind.

Trifft eine in der Ausübung des Dienstes begriffene Abtheilung der Gränzwache eine derselben an Zahl überlegene Vereinigung von Menschen, die durch ihre persönliche Beschaffenheit, durch den Ort, an dem sich dieselben befinden, oder durch die Gegenstände, die sie bei sich haben, offenbar den Verdacht erwecken, daß sie eine Schwärzung, oder

straży graniczney, przez udzielone oney od Urzędów policyinyich opisania osoby, albo listy gończe, do wiadomości dóyda.

Dezerterów woyskowych, zbiegów przed rekrutacyą, włoczęgów i tych, którzy od Urzędów policyinych lub Sądów przez listy gończe lub opisania osoby, ścigani są, ma straż graniczna, ieżeli takowych przy pełnieniu przepisaney służby przydybie, przytrzymać, i ieżeli to dezerterów woyskowych tycze się, i komenda woyskowa w blizkości znayduie się, takowych do téyże komendy, zaś we wszystkich innych razach, do nayblizszéy Zwierzchności, albo ieżeli podeyrzenie o przestąpienie prawa zachodzi, do nayblizszego Urzędu cłowego dla dalszego urzędowania odstawić.

§. 42.

Przedsięwzięcie powtorney rewizyi przy transportach towarow.

Umieszczonym osobóm przy straży graniczney wolno, ładunki towarów, które w przywozie, wywozie albo przewozie (tranzyto) pod urzędowanie komory podciągnione zostały, chociażby bilet urzędowy i opieczętowanie w porządku znaydowały się, do nayblizszego Urzędu cłowego odstawić i powtórną rewizyę ładunku przedsięwziąć kazać. Z tego prawa iednak można tylko przy okazuiącém się mocném podeyrzeniu użytek zrobić. Indywidua, które tego prawa bez podobnego podeyrzenia użyią, są za skutki odpowiedzialnemi, i według okoliczności do wynagrodzenia szkody, stronie przez to wyrządzoney, zmuszonemi zostaną; ieżeliby zaś postępek ten iedynie iako napastowanie strón okazał się, albo nawet z chęcią zdzierstwa połączony był, wtedy oprócz wynagrodzenia szkody, także ieszcze do kary prawem ustanowioney pociągnionemi będą.

§. 43.

Postępowanie z zgraią ludzi, która przestępstwa prawa dopuściła się, albo o takowe podeyrzaną iest.

Jeżeli oddział straży graniczney pełnieniem służby zaięty, na zgraię ludzi w liczbie przewyższaiącą natrafi, którzy dla swoiey osobistey postawy, lub dla mieysca, w którém znayduią się, albo dla przedmiotów, które z sobą maią, oczywiste podeyrzenie wznięcaią, że przemycenie lub inne przestępstwo prawa popełnili: albo popełnić za-

eine andere Gesetzübertretung verübten, oder zu verüben im Begriffe sind, so soll der Anführer der Abtheilung der Gränzwache sie in der landesüblichen Sprache anrufen, und zum Stillstehen, falls sie aber mit Waffen, oder anderen zur Anwendung der Gewalt geeigneten Werkzeugen versehen sind, zur ausdrücklichen Ablegung der Waffen oder dieser Werkzeuge mit dem Beisatze auffordern, daß sie einzeln sich sammt den Gegenständen, die sie mit sich bringen, zu der Abtheilung der Gränzwache zu stellen, und ihre Pässe, oder andere Ausweise und Deckungen vorzuzeigen haben. Diese Aufforderung hat nicht auf eine weitere Entfernung, als die leichte Verständlichkeit zuläßt, zu geschehen, und ist so weit dieses die Umstände gestatten, wenigstens einmal deutlich zu wiederholen.

§. 44.

Leisten die Partheien der Aufforderung Folge, so ist mit ihnen den Vorschriften gemäß zu verfahren. Diejenigen, die sich gehörig ausweisen, und die keinen zur Anhaltung geeigneten Gegenstand mit sich führen, dürfen nicht weiter aufgehalten werden.

§. 45.

Lassen die Partheien hingegen die Aufforderung unbefolgt, setzen sie ungeachtet derselben den eingeschlagenen Weg fort, verweigern sie die Ablegung der Waffen und der zur Anwendung der Gewalt geeigneten Werkzeuge, oder wollen sie sich nicht trennen, und einzeln zur Abtheilung der Gränzwache verfügen, so sind sie beherzt anzugreifen, und in Verhaft zu nehmen.

§. 46.

Besteht jedoch die Rotte aus einer so starken Zahl Menschen, daß es nicht wahrscheinlich ist, dieselbe mit der ihr gegenüber stehenden Abtheilung der Gränzwache zu überwinden, so hat die Letztere eine zur Vertheidigung vortheilhafte Stellung zu nehmen, und nach Kräften das Vordringen der Rotte muthig abzuhalten, zugleich aber Verstärkungen von den nächsten Abtheilungen der Gränzwache, der innern Gefällenaufsicht, oder den Militär-Kommanden an sich zu ziehen. Ist es nicht möglich eine angemessene Verstärkung in gehöriger Zeit zu erlangen, oder die Rotte bis zum Ein-

myślaią; natenczas dowódzca oddziału straży granicznéy na nich w ięzyku w kraiu zwyczaynym zawołać, i do zatrzymania się, a gdyby bronią lub innémi do użycia gwałtu sposobnémi narzędziami opatrzeni byli, do niezwłocznego złożenia broni lub tych narzędzi z tym dokładem wezwać ma, aby poiedyńczo z przedmiotami, które z sobą niosą, do oddziału straży granicznéy stawili się, i swoie paszporty, lub inne udowodnienia i dokumenta ukazali. To wezwanie nie powinno w dalszéy odległości, iak tylko, iakiéy łatwe zrozumienie dozwala, nastąpić, i iak daleko okoliczności dozwalaią, przynaymniéy raz wyraźnie powtórzone być ma.

§. 44.

Gdy strony wezwaniu powoduią się, należy z onemi podług przepisów postąpić. Ci, co należycie wywiedą się, i żadnego zatrzymaniu podlegaiącego przedmiotu z sobą nie prowadzą, dłużéy zatrzymywani być nie powinni.

§. 45.

Jeżeli zaś strony wezwania nie słuchaią, pomimo wezwania obraną drogą daléy idą, lub broni i narzędzi do użycia gwałtu sposobnych złożyć wzbraniaią się, albo też rozłączyć się i poiedyńczo do oddziału straży granicznéy udać się nie chcą, w ówczas należy na nich odważnie uderzyć i przyaresztować.

§. 46.

Gdyby iednak banda z tak wielkiéy liczby ludzi składała się, że nie zdaie się podobném, takową przez stoiący na przeciw niéy oddział straży granicznéy pokonać, w tym razie straż graniczna zaiąć ma do obrony korzystne położenie, i podług sił postępowi bandy dzielnie opiérać się, a oraz posiłki od nayblizszego oddziału straży granicznéy, od wnętrznéy straży przychodów, albo od komend woyskowych do siebie ściągnać. Jeźli nie można stosownego posiłku w czasie należytym dostać, albo bandę aż do nadeyścia potrzebnych sił wstrzymać, natenczas na-

treffen der erforderlichen Kräfte aufzuhalten, so ist wenigstens Alles aufzubiethen, daß die nächsten Wachtposten und Reserven Kenntniß von dem Vorfalle erhalten, und in die Lage kommen, die Uebertreter bei ihrem ferneren Vordringen, so fern dieses nach dem Innern des Landes gerichtet ist, zu erreichen und zu ergreifen.

§. 47.

Gebrauch der Waffen in der Ausübung des Dienstes.

Den Gebrauch der Waffen gestattet das Gesetz der Gränzwache nur in zwei Fällen:

a) als Nothwehr zur Abwendung eines gegen sie gerichteten thätlichen Angriffes, und

b) zur Bezwingung eines gewaltsamen Widerstandes gegen die Vollziehung des der Gränzwache aufgetragenen Dienstes.

§. 48.

Angriffsweise gegen Leute, welche der Gränzwache keinen gewaltsamen Widerstand leisten, insbesondere gegen Leute, welche ohne einen solchen Widerstand, oder einen vorläufigen Angriff auf die Gränzwache die Flucht ergreifen, um sich oder ihre Sachen der Anhaltung zu entziehen, dürfen die Individuen der Gränzwache sich der Waffen nie bedienen.

§. 49.

Auch in den Fällen, in denen die eine oder die andere Bedingung des Gebrauches der Waffen vorhanden ist, dürfen dieselben nur in dem Maaße angewendet werden, als solches zur Abschlagung des Angriffes, oder zur Ueberwältigung des gewaltsamen Widerstandes unumgänglich nothwendig ist. Stets sind aber die Waffen mit der Vorsicht zu gebrauchen, daß das Leben eines Menschen ohne Noth nicht in Gefahr gesetzt werde. So sehr es unter die Pflichten der Individuen der Gränzwache gehört, den ihnen obliegenden Dienstverrichtungen durch den gesetzmässigen Gebrauch der Waffen Nachdruck und Ansehen zu verleihen, eben so sehr haben dieselben jederzeit sich gegenwärtig zu halten, daß sie durch eine leichtsinnige, muthwillige, oder boshafte Anwendung der Waffen eine schwere Verantwortung vor dem zeitlichen und dem ewigen Richter auf sich laden.

leży przynaymniéy wszystkich sił użyć, aby naybliższe posterunki straży i rezerwy o tym wypadku wiadomość otrzymały i uzdolnione zostały, przestępców przy ich dalszym postępie, ieźli takowy w głąb kraiu dąży, dognać i schwycić.

§. 47.

O użyciu broni w pełnieniu służby.

Użycia broni tylko w dwóch przypadkach straży graniczney prawo dozwala:

a) w własnéy znagloney potrzebie do odparcia zamierzonego przeciw niéy gwałtownego napadu, i
b) do pokonania gwałtownego oporu, przeciw dopełnieniu obowiązku na straż graniczną włożonego.

§. 48.

Przeciw ludziom, którzy straży graniczney gwałtownie nie opieraią się, a osobliwie przeciw tym, którzy bez takowego oporu, albo uprzedniego napadu na straż graniczną, uciekaią, by siebie i swoie rzeczy od przytrzymania uratowali, nie może nigdy straż graniczna zaczepnie broni użyć.

§. 49.

Nawet i w tych przypadkach, w których ieden lub drugi warunek użycia broni zachodzi, można takowéy tylko tak dalece użyć, ile to do odparcia napadu, albo do pokonania gwałtownego oporu niezbędnie potrzebném iest. Zawsze iednak należy broni z tą ostrożnością używać, aby życie ludzkie bez potrzeby na niebezpieczeństwo narażone nie było. Ile z iednéy strony do obowiązków osób straży graniczney należy, włożonym na nich powinnościom służby przez prawne użycie broni dzielność i powagę nadać, tyle też z drugiéy strony zawsze to na myśli mieć powinny, że przez lekkomyślne, swawolne i złośliwe użycie broni, ciężką odpowiedzialność przed doczesnym i wiecznym Sędzią na siebie ściągną.

§. 50.

Aus diesen Bestimmungen ist aber keineswegs zu folgern, es müsse um die Waffen zu gebrauchen, erst abgewartet werden, daß die Leute, gegen welche die Individuen der Gränzwache das Amt zu handeln haben, an die Letztern Hand anlegen, wider sie Waffen gebrauchen, oder andere Mittel zur Verwundung anwenden. Als ein thätlicher Anfall ist vielmehr bereits zu betrachten, wenn Leute mit Waffen, oder andern zur Anwendung der Gewalt geeigneten Werkzeugen, oder obgleich unbewaffnet, in einer zur Ueberwältigung der Gränzwache geeigneten Menge, ungeachtet der an sie gerichteten Aufforderungen still zu halten, gegen die Gränzwache vordringen, und dieselbe dadurch in die Gefahr setzen, zu unterliegen.

§. 51.

Die Wahl der Waffen, deren sich zu bedienen ist, ob nämlich das Feuergewehr, der Säbel oder das Bajonnet angewendet werden soll, richtet sich nach den obwaltenden Umständen, wobei der Grundsatz gilt, daß diejenige Waffe angewendet werden soll, deren Gebrauch nach der Beschaffenheit der Umstände unumgänglich nothwendig ist.

§. 52.

Außer dem Handgemenge, in dem sich jeder seiner Wehre nach Maß der Nothwendigkeit, und nach Zulässigkeit der Umstände bedienen muß, darf die Mannschaft von den Waffen, insbesondere von dem Schießgewehre nur nach dem Befehle (Commando) des Anführers der Abtheilung Gebrauch machen.

§. 53.

Die Art der Ladung, ob nämlich zu derselben Schrott oder Kugeln zu nehmen seyen, ist nach den in der Gränzgegend Statt findenden Verhältnissen zu bestimmen.

§. 54.

Sucht jemand durch die Schnelligkeit der Last- oder Zugthiere der Amtshandlung der Gränzwache zu entgehen, so ist dieselbe berechtigt, die Stränge an dem Fuhrwerke abzuhauen, oder die Thiere, deren sich bedient wird, unbrauchbar zu machen.

§. 50.

Lecz z tych przepisów na żaden sposób wnioskować nie można, iakoby do użycia broni dopiero oczekiwać należało, by ludzie, przeciw którym straż graniczna swóy urząd pełnić ma, na nią porwali się, i przeciw niey broni, lub innych do zranienia sposobnych środków użyli. Owszém za gwałtowny napad iuż to uznać należy, ieżeli ludzie bronią lub innémi do popełnienia gwałtu sposobnémi narzędźmi opatrzeni, albo chociaż bezbronni, iednak w liczbie, do pokonania straży dostateczney, nie zważaiąc na uczynione do nich wezwanie, aby zatrzymali się, przeciw straży graniczney postępuią, i takową przez to na niebezpieczeństwo pokonania wystawiaią.

§. 51.

Wybór broni, iakiey użyć potrzeba, t. i. czyli strzelby, pałasza lub bagnetu użyć należy, stosować się ma do zachodzących okoliczności, przytém to za posadę służy, że ta broń użytą być ma, którey użycie podług natury okoliczności koniecznie potrzebném staie się.

§. 52.

Oprócz utarczki ręczney, w którey każdy ze straży w miarę potrzeby, i według okoliczności broni użyć musi, nie może straż graniczna broni, a osobliwie strzelby, iak tylko podług rozkazu (Komando) dowódzcy oddziału użyć.

§. 53.

Nabicie strzelby, czy szrótem lub kulami, od stosunków okoliczności, nad granicą zawisło.

§. 54.

Gdyby kto przez szybkość bydląt zaprzężnych lub iucznych przed urzędowaniem straży graniczney uyść chciał, na ówczas taż straż upoważnioną iest, pociągi iako to: szle i t. p. poodcinać, albo też bydlęta nieużytecznémi zrobić.

§. 55.

Recht zur Verhaftung widerspänstiger, oder die Gränzwache beleidigender Partheien.

Da den Angestellten der Gränzwache in der Ausübung des Dienstes die Rechte der Wache zustehen; so sind dieselben befugt, nach den obigen Bestimmungen Jedermann ohne Unterschied, der sich ihrer Amtshandlung widersetzt, gegen die in der Ausübung des Dienstes begriffenen Individuen Drohungen vorbringt, oder sie während der Ausübung ihres Dienstes wörtlich oder thätlich beleidigt, zu verhaften, und zur nächsten Obrigkeit zur gesetzmässigen Amtshandlung abzustellen.

§. 56.

Als eine thätliche Beleidigung ist insbesondere zu behandeln, wenn Jemand einem in der Ausübung des Dienstes begriffenen Angestellten der Gränzwache ein Geschenk anbiethet, verabreicht, oder aufzudringen sucht.

96.

Behandlung der Seminariums-Kleriker des gr. k. Ritus, welche die Philosophie studieren, rücksichtlich der Rekrutirung.

Seine Majestät haben über das Allerhöchstdenselben von den hierländigen Ordinariaten des gr. k. Ritus überreichte Gesuch, worin der Mangel an Kuratklerus vorgestellt, und um allergnädigste Abhilfe gebethen wurde, mit a. h. Kabinetschreiben vom 14ten April d. J. zu bewilligen geruhet, daß die Seminariums-Kleriker, welche die Philosophie studieren, und in Folge der a. h. Entschliessung vom 26ten März 1816 die sonst für Theologen bestimmten Plätze erhalten, hinsichtlich der Rekrutirung wie die Novizen und Kleriker geistlicher Orden behandelt werden dürfen.

Indem man von dieser mit h. Hofkanzleidekrete vom 5. d. M. Zahl 8831 bekannt gemachten a. h. Entschliessung die Ordinariate des gr. k. Ritus in die Kenntniß setzet, und das k. k. General-Militär-Kommando angehet, die Werbbezirks-Kommanden hiernach anzuweisen, erhalten die k. Kreisämter den Auftrag, Sorge zu tragen, daß die Seminariums-Kleriker des gr. k. Ritus (auf die allein jene Begünstigung vorläufig Bezug hat), bei welchen die a. h. festgesetzten Bedingungen eintreten, nach den Grundsätzen genau behandelt wer-

§. 55.

Prawo aresztowania stron krnąbrnych, albo straż graniczną obrażających.

Ponieważ umieszczonym przy straży graniczney, we względzie pełnienia służby, prawa służące warcie przynależą, przeto takowi upoważnieni są, każdego bez różnicy, ktoby się ich urzędowaniu opierał, przeciw pełnieniem służby zaiętym groźby wyrzekał, albo też onych podczas pełnienia służby słowy lub czynem obraził, przyaresztować i do naybliższey Zwierzchności dla prawnego z nim postąpienia odstawić.

§. 56.

Za uczynkową urazę w szczególności uważać należy, ieźliby kto iakiey pełnieniem służby zaiętey osobie z straży graniczney, iaki podarek ofiarował, dawał albo narzucić chciał.

96.

Postępowanie z klerykami Seminarium obrz. gr. katol. uczącymi się filozofii, co do rekrutacyi.

Nayiaśnieyszy Pan na podaną sobie prośbę tu kraiowego Ordynaryiatu obrz. gr. kat. przekładaiąca brak kleru duchownego i potrzebę nayłaskawszego w tey mierze zaradzenia, raczył naywyższym listem gabinetowym z dnia 14. Kwietnia r. b. uchwalić: iż klerycy seminariów, uczący się filozofii, którzy stosownie do naywyższego postanowienia z dnia 26. Marca 1816 przeznaczone mieysca dla teologów otrzymaią, względnie naboru woyskowego, iako nowicyiusze i klerycy zakonów duchownych uważani być mogą.

Zawiadamiaiąc o tey dekretem wysokiey Kancelaryi nadworney z dnia 5. t. m. do liczby 8831 oznaymioney naywyższey uchwale, Ordynaryiaty obrz. gr. kat. obok wezwania c. k. główney Komendy woyskowey o zainformowanie w tey mierze komend werbowniczych, c. k. Urzędy cyrkułowe odbieraią nakaz starać się o to, 'by z klerykami seminariów obrz. gr. kat. (do których iedynie ten wzgląd poprzedniczo odnosi się), u których postanowione naywyżey warunki zachodzą, ściśle podług tych zasad postępowano, które w przepi-

den, welche in den allerhöchst sankzionirten Rekrutirungs-Vorschriften, die mit der Gub. Verordnung vom 17ten August 1827 Zahl 54787 bekannt gemacht wurden, VI. Abtheilung, 1. Punkt, Buchstabe c) für die Kleriker und Novizen der geistlichen Orden vorgezeichnet worden sind.

Gubernial-Verordnung vom 20ten Mai 1830. Gub. Zahl 31257.

97.

Paßlose, von ihren Dominien bereits reklamirte oder ediktaliter zitirte Individuen seyen auf Rechnung ihres Geburts-Dominiums zum Militär zu stellen.

Nach den im Jahre 1827 erflossenen Rekrutirungs-Vorschriften dürfen die Obrigkeiten jene Individuen, welche sie entweder ganz paßlos, oder mit erloschenen oder sonst ungültigen Pässen ergreifen, auf ihre eigene Rechnung zum Militär stellen, nur ist der Fall ausgenommen, daß, wenn ein solches Individuum vor dem Zeitpunkte der Rekrutirung von seiner Grundobrigkeit, welcher der Aufenthaltsort bekannt war, reklamirt wurde, dasselbe nicht auf Rechnung der ergreifenden Obrigkeit, sondern auf Rechnung seiner Grundobrigkeit gestellet werden muß.

Mit der durch das Kreisschreiben vom 5ten März d. J. Zahl 11588 bekannt gemachten a. h. Entschliessung vom 29ten Jänner d. M. geruheten Seine Majestät weiters zu befehlen, daß nicht nur das von seinem Dominium reklamirte, sondern auch das ediktaliter zitirte Individuum nicht auf Rechnung des ergreifenden Dominiums gestellet werden dürfe.

Es ist nun die Frage über die Art zur Sprache gebracht worden, wie das ergreifende Dominium in Kenntniß der von fremden Dominien erlassener Ediktalzitazionen gelangen könne, und wie solche Paßlose, von denen es unbekannt ist, ob sie von ihren Konskripzionsdominien bereits mit Edikt vorgerufen worden seyen, einstweilen zu behandeln wären?

Zur Beseitigung dießfälliger Anstände, und um ein gleichförmiges Benehmen zu erzielen, fand sich die hohe Hofkanzlei veranlaßt, als Richtschnur mit Dekret vom 22ten April d. J. Zahl 8878 festzusetzen:

Paßlose oder mit erloschenen oder illegalen Pässen ergriffene Individuen, die von ihren Obrigkeiten noch nicht reklamiret wurden, sind auch noch ferner wie bisher von dem ergreifenden Dominium unter Beobachtung der darüber bestehenden Vorschriften und Vorsichten vorläufig auf eigene Rechnung zum Militär zu stellen.

sach rekrutacyynych w naywyższém mieyscu sankcyionowanych, rozporządzeniem gubernialném z dnia 17. Sierpnia 1827 do liczby 54787 ogłoszonych, w oddziale VI., punkcie 1. pod lit. c) dla kleryków i nowicyiuszów oznaczone zostały.

Rozporządzenie gub. z dnia 20. Maia 1830 do l. gub. 31257.

97.

Bezpaszportowi przez ich Dominia iuż powołani lub edyktalnie wezwani, stawieni być maią do woyska na rachunek Dominiów ich urodzenia.

Podług przepisów rekrutacyynych w roku 1827 wydanych, wolno Zwierzchnościom owe indywidua (osoby), które albo bez paszportu albo też z paszportami wyszłemi lub skądinąd nieważnemi, schwytaią, na własny rachunek do woyska przystawić, z tym tylko wyiątkiem, iż ieżeli takie indiwiduum przed czasem rekrutacyi od swoiéy Zwierzchności gruntowéy, któréy mieysce pobytu iego wiadome było, reklamowane zostało, takowe nie na rachunek chwytaiącéy Zwierzchności, ale na rachunek tegoż Zwierzchności gruntowéy stawione być musi.

Mocą naywyższéy uchwały z dnia 29. Stycznia r. k., okolnikiem z dnia 5. Marca t. r. do liczby 11588 obwieszczonéy, raczył Nayiaśnieyszy Pan daléy rozkazać, iż nie tylko osoba przez swoie Dominium reklamowana, ale także edyktalnie wezwana na rachunek Dominium chwytaiącego stawiona być nie może.

Zaszło więc pytanie względem sposobu, iakimby Dominium chwytaiące o powołaniu edyktalném przez obce Dominium wydaném do wiadomości przyyść mogło, i iak z takiemi bezpaszportowemi, o których niewiadomo, czyli już przez swoie Dominia konskrypcyyne edyktem powołane zostały, obeyść się należy.

Dla uchylenia w téy mierze przeszkód i osiągnienia iednokształnego postępowania, wysoką nadworna Kancelaryia spowodowaną została, dekretem z d. 22. Kwietnia r. b. do liczby 8878 postanowić za prawidło:

Bezpaszportowi lub z wyszłemi albo nieprawnemi paszportami schwytani, przez Zwierzchności ich ieszcze niereklamowani, stawieni być maią do woyska uprzednio i nadal, iak dotąd, przez Dominium chwytaiące na ich własny rachunek, z zachowaniem w téy mierze przepisów i ostrożności.

Nach bewirkter Stellung derselben haben die ergreifenden Obrigkeiten (wie dieß überhaupt die Berichtigung der Konskripzions-Tabellen fordert) den betreffenden Konskripzions-Dominien der Gestellten von der erfolgten Stellung Kenntniß zu geben.

Wenn die Konskripzions-Dominien sich dann über die schon vor der Stellung ergangene Ediktalzitazion legal ausweisen können, so wäre dann zu ihren Gunsten nach der mit dem erwähnten Kreisschreiben bekannt gemachten a. h. Entschliessung vom 29ten Jäner d. J. die Zugutschreibung der Gestellten auf ihr Contingent einzuleiten.

Wovon die k. Kreisämter zur Wissenschaft, Darnachachtung und weiteren Kundmachung verständigt werden.

Gubernial-Dekret vom 22. Mai 1830. Gub. Zahl 29255.

98.

Besteuerung mehrerer, im Tariffe der allgemeinen Verzehrungssteuer nicht ausdrücklich genannten Artikel.

Zur Erläuterung einiger Sätze des Verzehrugssteuer-Tariffs, hat die k. k. allgemeine Hofkammer mit Dekret vom 27ten April l. J. Zahl 12067 folgendes zu bestimmen befunden:

1) Da im Gesetze zwischen Hühnern und Hähnen, dann zwischen jungen und alten Hühnern kein Unterschied gemacht wird, so sind sowohl die Hähne als die alten und jungen Hühner nach dem 18ten Tariffssatze zu versteuern.

2) Die in dem 37ten Tariffssatze der allgemeinen Verzehrungssteuer, enthaltend: Gemüse und Küchenwaaren, genannten Gattungen, als: Blumenhkohl, Spargel, grüne Erbsen, Bohnen, Gurken, sind blos beispielsweise angeführt, weshalb in diesen Tariffsatz auch alle übrigen Gemüse und Küchenwaaren gehören, welche nicht ausdrücklich in dem nachfolgenden 38ten Tariffsatze genannt, und darin mit einer geringern Gebühr belegt sind.

3) Alle Gattungen Nüsse, als: Hasel-, Wälsche und Türkische Nüsse, ferner Kastanien sind als getrocknetes Obst, endlich alle Arten des eingesottenen Obstes oder Sulzen, sind als eingelegtes Obst nach dem 40ten Tariffssatze zu behandeln.

Hingegen unterliegen die frischen Beeren, als: Himbeeren, Erdbeeren, u. s. w. der Besteuerung nach dem 39ten Tariffsatz wie frisches Obst.

Welches zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 22. Mai 1830. Gub. Zahl 31488.

Po stawieniu ich, Zwierzchności chwytaiące (iak to w ogólności sprostowanie tabell konskrypcyynych wymaga) uwiadomić maią o uskutecznioném stawieniu dotyczące konskrybuiące Dominia stawionego.

Jeżeli więc Dominia konskrypcyyne należycie wywieść się potrafią, że wezwanie edyktalne ieszcze przed stawieniem wydały; natenczas stosownie do naywyższéy uchwały z dnia 29. Stycznia r. b. pomienionym okólnikiem obwieszczonéy, przypisanie stawionego na kontyngent tychże Dominiów rozporządzone być ma.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe dla wiadomości, zachowania i dalszego ogłoszenia, informuie się.

Dekret gub. z dnia 22. Maia 1830 do liczby gub. 29255.

98.

Względem opłaty podatku od niektórych artykułów w taryfie powszechnego podatku konsumcyynego wyraźnie niewymienionych.

Dla obiaśnienia niektórych pozycyy w taryfie podatku konsumcyynego, c. k. powszechna Kamera nadworna dekretem z dnia 27. Kwietnia r. b. do liczby 12067 postanowiła, co następuie:

1) Ponieważ w prawie między kurami a kogutami, równie iak między młodemi a staremi kurami nie ma różnicy, przeto równie kokosze iak stare i młode kury (kurczęta) podług 18go rzędu taryfy podatkiem nałożone być maią.

2) W rzędzie 37ym taryfy powszechnego podatku konsumcyinego pod napisem: »iarzyny i ogrodowiny kuchenne« wymienione gatunki, iakoto: iarmuż, szparagi, groch zielony, bób, ogórki, są tylko na przykład przytoczone; z którego powodu do tego rzędu także wszystkie inne gatunki iarzyn i warżywa kuchenne należą, które w następuiącym rzędzie taryfy 38ym nie są wyraźnie wymienione i tamże mnieyszą opłatą obłożone.

3) Wszystkie gatunki orzechów, iako to: laskowe, włoskie i tureckie, daléy kasztany, iako owoce suszone; nakoniec wszystkie gatunki owoców smarzonych albo galarety iako: konfitura podług 40go rzędu taryfy uważana być ma.

Atoli świeże iagody iakoto: maliny, poziomki i t. d. podlegaią opłacie podług rzędu 39 taryfy, iako owoc świeży.

Uwiadomienie gub. z dnia 22. Maia 1830 do l. gub. 31488.

99.

Beitragspflicht für das Lokale, die Schulbedürfnisse, Brennstoffe und Schuleinrichtungen bei Kreishauptschulen, welche zugleich die Stelle der Pfarr- oder Trivialschulen vertreten.

Mit Dekret der h. Studienhofkommission vom 10ten v. M. Zahl 1785 wurde verordnet, daß die Auslagen für den Ankauf oder die Miethe des Lokals einer Kreishauptschule, welche zugleich die Stelle der Pfarr- oder Trivialschule vertritt, auf den Schulenfond, den Patron und die Dominien in dem durch die unterm 19ten November v. J. Zahl 69460 hinausgegebene Normal-Vorschrift §§. 3 und 9 vorgeschriebenen Verhältniße zu vertheilen, und die Schulbedürfnisse, wozu auch die Brennstoffe gehören, so wie die Schuleinrichtungen, nach dem §. 7 zu behandeln seyen.

Wovon die k. Kreisämter mit Bezug auf die angeführte Normal-Vorschrift zur Wissenschaft und Nachachtung in vorkommenden Fällen verständiget werden.

Gubernial-Dekret vom 23. Mai 1830. Gub. Zahl 27402.

100.

Behandlung der Leiche eines vermuthlichen Selbstmörders, die vor beendigter Untersuchung aus Gesundheits-Rücksichten beerdigt werden muß.

Ueber einen besondern Fall kam bei der h. Hofkanzlei die Frage zur Sprache: ob der Leichnahm eines vermuthlichen Selbstmörders, der vor Beendigung der nach dem §. 92 des II. Theiles des Strafgesetzbuches eintretender Untersuchung wegen Gesundheitsrücksichten beerdiget werden muß, im Gottesacker, oder vielmehr in ungeweihter Erde zu bestatten, und ob die Untersuchung nach somit erfolgter Beerdigung noch fortzusetzen sey?

Da der Selbstmörder überhaupt kein Gegenstand der Bestrafung seyn kann, und die vom Gesetze festgesetzte Beerdigung seiner Leiche in ungeweihter Erde nur auf die Lebenden abschreckend wirken soll, so kann, wenn die Beerdigung aus Gesundheitsrücksichten nothwendig wird, und die über die That eröffnete Untersuchung noch nicht zu Ende gediehen ist, bei dem so-

99.

Obowiązek składania się na utrzymanie lokału, na potrzeby, opał i porządki szkolne dla głównych szkół cyrkułowych, mieysce szkół parafiialnych i ludu zastępuiących.

Dekretem wysokiéy nadwornéy Kommissyi naukowéy z 10. z. m. do liczby 1785, rozporządzono zostało: iż wydatki na zakupienie lub naięcie lokału dla główney szkoły cyrkułowéy, zastępuiącey razem mieysce szkoły parafiialnéy albo trywialnéy, na fundusz szkolny, Patrona i Dominia podług stosunku przepisem pod dniem 19. Listopada r. z. do liczby 69460 wydanym w §§. 3 i 9 oznaczonego, rozdzielone, a potrzeby szkolne do których także opał należy, równie iak porządki szkolne podług §. 7. załatwiane być maią.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe z odniesieniem się do powołanego przepisu dla wiadomości i zachowania się w zachodzących przypadkach, informowane zostaią.

Dekret gub. z dnia 23. Maia 1830 do liczby gub. 27402.

100.

Obeyście się ze zwłokami domniemanego samobóycy, które ze względów zdrowia przed ukończoném śledztwem, pochowane być muszą.

Ze szczególnego przypadku przyszło do rosprawy u wysokiéy Kancelaryi nadwornéy zapytanie: czyli zwłoki domniemanego zabóycy, które przed ukończeniem śledztwa, wedle §. 92 części II. ustawy karnéy przedsięwziąć się maiącego, ze względów zdrowia pochowane być muszą, na cmętarzu, albo raczéy w ziemi niepoświęconéy pogrzebane, i czyli śledztwo po pogrzebaniu ieszcze daléy prowadzone być ma?

Gdy samobóyca w ogólności nie może być przedmiotem ukarania, a pogrzebanie zwłoków iego w ziemi nie poświęconéy prawem ustanowione tylko na żyiących ku odstraszeniu działać powinno, zwłoki takiego, ieżeli pochowanie ich względy zdrowia nakazuia a śledtwo względem istoty czynu rozpoczęte do końca ieszcze nie doszło, ieżeli względem

mit immer noch über den Selbstmord obwaltenden Zweifel die Leiche nur in geweihter Erde eingescharret werden.

Da aber wegen der nach Befund zu treffenden Vorkehrungen viel daran gelegen seyn muß, die Veranlassung des Todes an und für sich zu kennen, und im Falle des erprobten Selbstmordes zu erheben, ob Bedrückungen, Gebrechen, Mißbräuche, Irrlehren, Aberglauben und dergleichen, die Veranlassung waren, so ist nach der Beerdigung, die übrigens in aller Stille zu geschehen hat, die Untersuchung fortzusetzen, die Leiche aber, wenn auch der Selbstmord erwiesen werden sollte, nicht mehr in ungeweihte Erde zu übertragen, nachdem dieß den geselligen und religiösen Begriffen widersprechen, und statt zur Abschreckung vielmehr zum Skandale dienen würde. Diese von der h. Hofkanzlei im Einverständniße mit der Hofkommission in Justizgesetzsachen festgestellten Grundsätze werden den Kreisämtern zur genauesten Darnachachtung, und zur Belehrung der unterstehenden Ortsobrigkeiten in Folge des h. Hofkanzleidekrets vom 16ten April 1830 Zahl 7879|944 bekannt gemacht.

Gubernial-Verordnung vom 25. Mai 1830. Gub. Zahl 27673.

101.

Bestimmung des Zeitpunktes und der Dauer der Brünner Jahrmärkte.

In der Anlage ·|. werden den k. k. Kreisämtern einige Exemplare der von dem mährisch-schlesischen Landesgubernium anher mitgetheilten Kundmachung rücksichtlich des Zeitpunktes und der Dauer der Brünner Jahrmärkte für die Zukunft mit der Weisung zugestellt, deren Verlautbarung im unterstehenden Kreise sogleich zu veranlassen.

Gubernial-Kundmachung vom 26ten Mai 1830. Gub. Zahl 28233.

·|·

K u n d m a c h u n g.

Von dem Magistrate der k. Hauptstadt Brünn, wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Nachdem die höchste Hofkanzlei mit dem hohen Dekrete ddto. 23ten März 1830 in Uebereinstimmung mit der hohen k. k. Hofkammer zu bewilligen geruhte: daß es rücksichtlich des Anfanges und der Dauerzeit der Jahrmärkte in der k. Hauptstadt Brünn bei jener Observanz zu verbleiben habe, welche vor der

popełnionego samobóystwa zawsze ieszcze zachodzi wątpliwość, tylko w ziemi poświęconéy pogrzebione być mogą.

Atoli ponieważ względem poczynienia stosownych do okoliczności urządzeń, wiele na tém zależyć powinno, aby dóyść istotnéy śmierci przyczyny, a w razie udowodnionego samobóystwa, wyśledzić czy uciski, przywary, nadużycia, błędne nauki, zabobon lub coś podobnego nie było do tego pobudka, dla tego po pogrzebaniu w zupełnéy cichości odbyć się maiącém śledztwo kończone, zwłoki zaś, chociażby samobóystwo udowodnioném zostało, na ziemię niepoświęconą przenoszone być nie maią; gdy to sprzeciwia się poieciom i towarzyskim i religiynym, i zamiast do odstrętu, do zgorszenia posłużyłoby. Zasady te przez w. Kancelaryią nadworną łącznie z nadworną Kommissyią prawodawczą ustanowione, Urzędóm cyrkułowym dla ścisłego zachowania i oświecenia podległych Zwierzchności mieyscowych, w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 16. Kwietnia 1830 do liczby 7879|944 udziela się.

Rozporządzenie gub. z d. 25. Maia 1830 do liczby gub. 27673.

101.

Oznaczenie czasu i trwania jarmarku Bryńskiego.

W załączeniu .|. przeséła się Urzędóm cyrkułowym kilka egzemplarzów Uwiadomienia przez Rząd kraiowy morawsko-szląski względem czasu i trwania na przyszłość jarmarków Bryńskich udzielonego, z tém zleceniem, takowe w Cyrkułach im podległych zaraz obwieścić kazać.

Uwiadomienie gub. z dnia 26. Maia 1830 do liczby gub. 28233.

.|.

U w i a d o m i e n i e.

Od Magistratu król. głównego miasta Brynu podaie się do powszechnéy wiadomości:

Gdy wysoka nadworna Kancelaryia dekretem z dnia 23. Marca 1830 zgodnie z wysoką c. k. Kamerą nadworną uchwalić raczyła, iż względem rozpoczęcia i trwania jarmarków w król. główném mieście Brynie przy tym przepisie pozostać ma, który istniał przed uwiadomieniem Magistratu z

Kundmachung des Magistrats ddto. 28ten August 1829 bestand, so werden in Folge hohe Gubernialdekrets ddto. 9ten April 1830 Zahl 11083 die in der erwähnten Kundmachung vom 28ten August 1829 festgesetzten Bestimmungen außer Wirksamkeit gesetzt, und dießfalls Nachstehendes zur künftigen Richtschnur bestimmt:

1) Die Jahrmärkte in der k. Hauptstadt Brünn haben in Zukunft 14 Tage, das ist, zwei Wochen einschlüssig der Sonn- und Feiertage zu dauern.

2) Der erste Jahrmarkt in der k. Hauptstadt Brünn beginnt am Montage vor dem Aschermittwoche, der 2te am 3ten Montage nach dem Pfingstmontage, der 3te am Montage vor Maria Geburt, und der 4te Jahrmarkt am Montag vor Maria Empfängniß.

3) Den Handelsleuten werden nach dem hohen Hofdekrete vom 25ten Juli 1822 ohne Unterschied drei Tage vor dem Anfang der ersten Woche eines jeden Marktes, das ist: der Donnerstag, Freitag und Samstag, zum Auspacken und zum All'ingrosso-Verkauf gestattet.

Nach dieser höchsten Anordnung, welche sogleich dergestalt in Wirksamkeit tritt, daß schon der Frohnleichnahmsmarkt im Jahre 1830 am 3ten Montag nach dem Pfingstmontage, das ist: den 21ten Juni 1830 seinen Anfang nimmt, werden sich sämmtliche, die hiesigen Jahrmärkte besuchenden Fabrikanten, Handels- und Gewerbsleute, dann Fieranten und Markthändler genau zu benehmen haben.

Brünn am 21ten April 1830.

Johann Ritschel m. pr.
Bürgermeister.

Peter Radda m. pr.
Sekretär.

102.

Zöglingen des höheren weltpriesterlichen Bildungs-Instituts in Wien wird gestattet, die anderswo begonnenen Leistungen zur Erlangung des theologischen Doktorgrades in Wien fortzusetzen.

Da laut a. h. Kabinetschreibens vom 20ten April l. J. Se. k. k. Majestät jenen hoffnungsvollen Priestern, welche a. h. Sr. Majestät von Bischöfen zur Aufnahme in das höhere, weltpriesterliche Bildungs-Institut zum heil. Augustin in Wien

dnia 28. Sierpnia 1829, przeto w skutek dekretu gubernialnego z dnia 9. Kwietnia 1830 do liczby 11083 przepisy w pomnienioném uwiadomieniu z dnia 28. Sierpnia 1829 ustanowione, w działalności swoiéy ustaią, a natomiast stanowi się na przyszłość co następuie za prawidło:

1) Jarmarki w k. głównéın mieście Brynie maią trwać dni 14, t. i. dwa tygodnie z policzeniem dni niedzielnych i świętnych.

2) Piérwszy iarmarek w k. głównym mieście Brynie poczyna się w Poniedziałek przed wstępną Środą, 2gi trzeciego Poniedziałku po Zielonych Świętach Poniedziałku, 3ci w Poniedziałek przed Narodzeniem P. Maryi, a 4ty w Poniedziałek przed Świętem Niepokalanego poczęcia P. Maryi.

3) Kupcóm na mocy wys. dekretu nadwornego z dnia 25. Lipca 1822 dozwala się bez różnicy trzy dni przed zaczęciem pierwszego tygodnia każdego jarmarku, to iest: Czwartek, Piątek i Sobota, do wyładowania i przedaży hurtownéy.

Podług tego naywyższego rozporządzenia, które natychmiast tym sposobem obowiązywać zaczyna, iż iuż iarmarek Bożego Ciała w r. 1830, trzeciego Poniedziałku po Poniedziałku zielono-świątecznym, t. i. dnia 21. Czerwca 1830 początek swóy bierze, zachować się maią ściśle wszyscy fabrykanci, kupcy i professyioniści, tudzież fieranci (goście iarmarkowi) i handlarze, iarmarki tuteysze odwiedzaiący.

W Brynie dnia 21. Kwietnia 1830.

Jan Ritschel m. p.
Burmistrz.

Piotr Radda m. p.
Sekretarz.

102.

Wychowańcom Instytutów wyższego kształcenia księży świeckich w Wiedniu, dozwala się zaczęte gdzie indziey nauki dla osiągnienia stopnia Doktora Teologii, kończyć w Wiedniu.

Gdy Nayiaśnieyszy Pan podług naywyższego listu gabinetowego z dnia 20. Kwietnia r. b. owym nadziei pełnym księżom, którzyby Jego c. k. Mości od Biskupów do przyięcia ich do Instytutu wyższego kształcenia księży świeckich Śgo.

in Antrag gebracht werden dürften, die Gelegenheit ein oder das andere Rigorosum an der Universität ihres Vaterlandes vor ihrer wirklichen Aufnahme in die gedachte Anstalt abzulegen, in der Absicht, die Fortbildung fähiger und fleißiger Individuen nach ihrem Austritte aus dem theologischen Lehrkurse zu fördern, belassen wollen; so hat die h. Studienhofkommission unterm 24ten v. M. Zahl 2132 im Nachhange zu der mit dem Kreisschreiben vom 12ten Juni v. J. Zahl 34135 kundgemachten a. h. Entschliessung vom 7ten Mai v. J. erklärt, daß die von Sr. k. k. Majestät in das erwähnte Institut aufgenommenen Zöglinge, wenn sie gleich einen Theil der Erfordernisse zur Erlangung des theologischen Doktorgrades an einer andern inländischen Universität geleistet haben, doch zur Fortsetzung und Beendigung der dießfällig vorgeschriebenen Leistungen an der Wiener Universität zugelassen werden mögen, und daß die betreffenden Dekane an den Universitäten, wo solche Individuen ihre strengen Prüfungen angefangen haben, die Zeugnisse sowohl über die Schul- als die bereits abgelegten strengen Prüfungen über die eingesehene Bestättigung des Ordinariates, daß um Aufnahme eines derlei Priesters in die höhere Bildungsanstalt eingeschritten werden solle, herauszugeben berechtiget seyn sollen. In Ansehung jener derlei Priester aber, welche in die gedachte Anstalt nicht aufgenommen werden sollten; hat es bei dem bereits Angeordneten zu verbleiben.

Gubernial-Dekret vom 26. Mai 1830. Gub. Zahl 29253.

103.

Katholische Kinder sollen Akatholiken nicht zur Erziehung anvertraut werden.

Aus Anlaß eines vorgekommenen Falles hat die hohe Studienhofkommission unterm 24ten v. M. Zahl 1656 verordnet, daß zufolge wiederholter a. h. Entschliessungen, katholische Kinder bei Akatholiken in Kost, Wohnung und Unterricht nicht untergebracht und überhaupt die Erziehung eines Katholiken keinem Akatholiken überlassen und vertraut werden darf.

Die Behörden haben nach dem zustehenden Wirkungskreise dafür zu sorgen, daß die a. h. Willensmeinung befolgt werde.

Gubernial-Verordnung vom 26. Mai 1830. Gub. Zahl 30798.

Augustyna w Wiédniu, przełożonymi byli, zostawić chce sposobność iedno lub drugie rygorozum zdać w uniwersytecie ich oyczyzny przed rzeczywistém przyięciem onych do pomnienionego Instytutu, a to w zamiarze dopomagania dalszemu kształceniu się zdolnych i pilnych subjektów po ukończonym kursie teologicznym; przeto wysoka nadworna Komissyia naukowa dodatkowo do naywyższéy uchwały z d. 7. Maia r. z. okólnikiem z dnia 12. Czerwca r. z. do liczby 34135 ogłoszonéy, pod dniem 24. z. m. do liczby 2132 zadeklarowała: iż wychowańcy przez Jego c. k. Mość do pomienionego Instytutu przyięci, chociażby w części warunkom dostąpienia Doktoratu Teologii w innym Uniwersytecie kraiowym zadosyć uczynili, iednakże dla dalszego ciągu i ukończenia przepisanych w téy mierze nauk, do Uniwersytetu Wiédeńskiego przypuszczeni być mogą; i że dotyczący się Dziekani Uniwersytetów, w których osoby takie rygorosa rozpoczęli, świadectwa tak egzaminów szkolnych, iako i zdanych iuż rygorozów, niemniéy i na przeyrzane poświadczenie ordynaryiatu, iako o przyięcie takiego księdza do Instytutu wyższego kształcenia wstawiać się należy, wydawać upoważnionymi być maią. Atoli względem księży tego rodzaiu, którzy do pomnienionego Instytutu przyiętymi być nie powinni, pozostać ma przy tém, co iuż rozporządzono.

Dekret gub. z dnia 26. Maia 1830 do liczby gub. 29253.

103.

Dzieci katolickie akatolikóm do wychowania poruczane być nie maią.

Z powodu zaszłego wydarzenia, wysoka nadworna Komissyia naukowa rozporządziła pod dniem 24. do liczby 1656, iż w skutek powtórzonych naywyższych postanowień, dzieci katolickie akatolikóm na mieszkanie, stół i naukę oddawane być nie powinny; a w ogólności wychowanie katolika, akatolikowi zostawione i powierzone być nie ma.

Władze w miarę zakresu ich działalności starać się o to maią, aby ta naywyższa wola Nayiaśnieyszego Pana, dopełniona była.

Rozporządzenie gub. z dnia 26. Maia 1830 do liczby gub. 30798.

104.

Behandlung der Muhamedaner, welche mit Sklaven im Gefolge über die Gränze kommen.

In der Anlage erhalten die k. Kreisämter ein Exemplar der hohen Hofkanzlei = Verordnung vom 19ten April 1830 Zahl 11959, welche hinsichtlich der an den österreichischen Gränzen anlangenden Muhamedaner sofern selbe Sklaven in ihrem Gefolge haben, an die vereinte Gefällen = Verwaltung erlassen wurde, zur Wissenschaft und Darnachachtung mit Bezug auf das Kreisschreiben vom 26ten August 1826 Zahl 49521.

Gubernial=Dekret vom 27. Mai 1830. Gub. Zahl 29252.

./.

Hofkanzleidekret an die k. k. vereinte Gefällen=Verwaltung in Galizien, die k. k. Finanzintendenz in Dalmatien und das k. siebenbürgische Thesaurariat ddto. 19. April 1830.

Im Einverständnisse mit den betreffenden Hofbehörden findet man Folgendes anzuordnen: Die an der Gränze der österreichischen Staaten anlangenden Muhamedaner sind, sofern sie Sklaven in ihrem Gefolge haben, durch die Gränzzollämter, bei denen sie erscheinen, auf eine angemessene Weise von dem Inhalte der Gesetze, insbesondere der a. h. Entschliessung vom 25ten Juni 1826 nach welchen der Zustand der Sklaverey in Sr. k. k. Majestät Staaten nicht geduldet wird, in Kenntniß zu setzen. Hiernach wird es denselben zwar frei stehen, entweder ihre Sklaven auf das jenseitige Gebieth zurückzuschaffen, oder hinsichtlich derselben den hierländigen Gesetzen sich zu unterwerfen; doch wird bei etwaigen Reklamazionen von Sklaven auf dem österreichischen Gebiethe der Vorwand, die wahre oder falsche Angabe, diese Verständigung habe gar nicht, oder auf unvollkommene oder unrichtige Weise Statt gefunden, die genaue Beobachtung und Vollziehung der wider die Sklaverey bestehenden Gesetze in keinem Falle hindern können. Hiernach hat die k. k. (das k.) die an der türkischen Gränze befindlichen Zollämter (Dreißigstämter) anzuweisen, und darüber zu wachen, daß von Seite dieser Gränzbehörden durch aufmerksame Beachtung dieser Weisungen unangenehmen Mißverständnissen vorgebeugt werde.

Den zur See anlangenden Muhamedanern wird diese Mittheilung durch die See = Sanitätsämter gemacht werden.

104.

Obchodzenie się z Mahometanami przechodzącymi granicę z niewolnikami w orszaku.

W załączeniu odbieraią c. k. Urzędy cyrkułowe egzemplarz rozporzadzenia wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 19. Kwietnia 1830 do liczby 11959 wydanego do połączonego zarządu dochodów względem Mohametanów na granicę Austryiacką przybywaiących, ieżeli w orszaku swoim niewolników wiozą, a to dla wiadomości i zachowania się odnośnie do okólnika z dnia 26. Sierpnia 1826 do liczby 49521.

Dekret gub. z dnia 27. Maia 1830 do liczby gub. 29252.

.|.

Dekret Kancelaryi nadwornéy do c. k. połączonéy Administracyi dochodów w Galicyi, c. k. Intendencyi Skarbu w Dalmacyi i k. siedmiogrodzkiego Tezauraryiatu z dnia 19. Kwietnia 1830.

Po zniesieniu się z przyzwoitemi Instancyiami nadwornemi stanowi się, co następuie: Mahometanie na granicę Państw Austryiackich przybywaiący, ieżeli w orszaku maią niewolników, przez Urzędy cłowe graniczne, do których przybędą, o treści ustaw, a w szczególności naywyższego postanowienia z dnia 25. Czerwca 1826, podług których niewolnictwo w Państwach Jego c. k. Mości cierpiane nie iest, sposobem przyzwoitym uwiadomieni być maią; potém wolno im wprawdzie, albo niewolników na stronę zagranicznego teritorium cofnąć, lub względem nich poddać się ustawom tukraiowym; wszakże w razie iakowych reklamacyy co do niewolników na ziemi austryiackiéy, pretext, rzetelnego lub fałszywego podania, lub że to uwiadomienie wcale nie nastąpiło, albo niedokładnym, lub niepewnym sposobem; ścisłego zachowania i dopełnienia ustaw przeciwko niewolnictwu istnących; w żadnym razie tamować nie może. O tém c. k. Urzędy cyrkułowe, znayduiące się na granicy tureckiéy Urzędy cłowe (trzydziestowe) zawiadomić i nadtém czuwać maią, aby ze strony tych granicznych Urzędów przez pilne zachowanie tych urządzeń, niemiłym nieporozumieniom, zapobieżono było.

Mahometanom przybywaiącym wodą udzielą to Urzędy zdrowia nadmorskie.

105.

Für die an den allgemeinen Staatsschulden-Tilgungsfond zur fruchtbringenden Benützung gelangenden Depositen und Kauzionsbeträge werden drei Perzent jährlich an Zinsen gezahlt.

Nach einer Eröffnung des Herrn Finanzministers, werden für die, vom 1. Juni l. J. angefangen an den allgemeinen Staatsschuldentilgungsfond zur fruchtbringenden Benützung gelangenden Depositen und Kauzionsbeträge nicht mehr Vier, sondern drei Perzent jährlich an Zinsen entrichtet werden.

Die übrigen Bedingungen der Anlegung dieser Beträge bei dem Tilgungsfonde bleiben durchaus unverändert.

Hievon werden die Kreisämter in Folge hohen Finanzministerial-Erlasses vom 19ten v. M. Zahl 3555, dann in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 23ten April d. J. Zahl 9192 mit Bezug auf die hierortige Verordnung vom 17ten Oktober 1827 Zahl 69517 in Kenntniß gesetzt.

Gubernial-Verordnung vom 29. Mai 1830. Gub. Zahl 27797.

106.

Wie sich gegen jene Subarrendatoren zu benehmen sey, welche bei Verhandlungen über vorgekommene Klagen wegen schlechter oder nicht hinreichender Verpflegsartikel nicht erscheinen.

Ueber die vorgekommene Anfrage, wie sich zu benehmen sey, wenn der Subarrendator bei den Verhandlungen, welche über vorgekommene Klagen wegen schlechten ,oder nicht hinreichenden Verpflegs-Artikel gepflogen werden entweder wegen Abwesenheit nicht erscheinen kann, oder vorsätzlich nicht erscheint, hat das k. k. General-Militär-Kommando die mitfolgende Weisung •|. an sämmtliche Truppen-Kommandanten und Militär-Verpflegs-Magazine erlassen:

Die k. k. Kreisämter werden hievon im Nachhange zu dem hierortigen Erlasse vom 26ten April d. J. Zahl 23411 mit dem Auftrage in die Kenntniß gesetzt, hiernach sich sowohl selbst zu benehmen, als auch die Ortsobrigkeiten anzuweisen.

Gubernial-Verordnung vom 1. Juni 1830. Gub. Zahl 31535.

105.

Od depozytów i kaucyy do powszechnego funduszu długi umarzaiącego na uprocentowanie dostaiących się, trzyprocentowe prowizyie rocznie płacone będą.

Podług oznaymienia Ministra Skarbu, od depozytów i kaucyy do powszechnego funduszu długi umarzaiącego, na uprocentowanie dostaiących się, poczynaiąc od 1. Czerwca b. r. iuż nie cztéry; ale trzy od sta roczněy prowizyi opłacać się będzie.

Inne warunki umieszczenia takich summ u funduszu umarzaiącego zostaią całkiem nieodmienne.

O tém c. k. Urzędy cyrkułowe w skutek oznaymienia wys. Ministerium Skarbu z d. 19. z. m. do liczby 3555, tudzież dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 23. Kwietnia r. b. do liczby 9192 z odniesieniem się do tuteyszego rozporządzenia z dnia 17. Października 1827 do licz. 69517 uwiadomione zostaią.

Rozporządzenie gub. z dnia 29. Maia 1830 do l. gub. 27797.

106.

Jak postępować z owymi subarendatorami, którzy do Komissyi na skargi o złe lub niedostateczne uprowiantowanie, przedsięwziętéy, nie stawaią.

Na zaszłe pytanie, iak się zachować, gdy Subarendator do Komissyi na skargi o złe lub niedostateczne uprowiantowanie przedsięwziętéy, albo dla nieobecności stanąć nie może, lub umyślnie nie stawa, c. k. główna Komenda woyskowa wydała załączone tu rozporządzenie .|. do wszystkich dowódzców woysk i woyskowych magazynów żywności:

C. k. Urzędy cyrkułowe zawiadamia się o tém dodatkowo do tuteyszego rozporządzenia z dnia 26. Kwietnia r. b. do liczby 23411, z tém zleceniem, aby tak same do niego stosowały się, iak i Zwierzchności mieyscowe o tém uwiadomiły.

Rozporządzenie gub. z dnia 1. Czerwca 1830 do liczby gub. 31535.

·|·

Verordnung des k. k. General-Militär-Kommando de dato 15ten Mai 1830 Zahl 2272.

Das Chevauxlegers-Regiment Fürst Rosenberg hat sich unterm 30ten April d. J. die Weisung zur Richtschnur kommissioneller Verhandlungen für vorkommende Fälle erbeten, wo nämlich die Subarrendatoren entweder weil sie in andern Geschäften abwesend sind, oder vorsätzlich um nicht erscheinen zu müssen, verreisen, und ihre Depositorien verschließen, den kommissionellen Erhebungen und Verhandlungen über klagbares Naturale oder über den Mangel an demselben nicht beigezogen werden können.

Da ein jeder Subarrendator schon durch die Natur des Geschäftes verpflichtet ist, für die Zeit seiner Abwesenheit von dem Abgabsorte zur Besorgung der täglich vorkommen könnenden Lieferungen einen Stellvertreter zu ernennen, und solchen dem betreffenden Militär-Verpflegsamte, und in den auswärtigen Bequartierungsortschaften dem Militärstazionskommandanten anzuzeigen, so versteht es sich von selbst, daß in solchen Fällen die Bestellten auf dieselbe Art zu behandeln kommen, wie es in Ansehung der Subarrendirungs-Kontrahenten vorgeschrieben ist, und da der Bedarf für die Transenen ohnehin immer wenigstens 24 Stunden voraus angesagt wird, so kann auch bei jüdischen Subarrendatoren der Sabath so wenig als alle übrigen Feiertage in der gehörigen Lieferungsordnung irgend ein Hinderniß wirken.

Sollte indessen ein oder der andere Subarrendator entweder vorsätzlich den Beitritt zu einer solchen kommissionellen Verhandlung, oder ohne Grund die Fertigung des Kommissions-Protokolls verweigern, oder endlich sich aus dem Abgabsorte entfernen, ohne an Statt seiner einen Lieferungsbestellten zu hinterlassen, so wäre in einem solchen Falle nach vorher gründlich erhobenen und erwiesenen Thatbestand nach den Bestimmungen der hierortigen Verordnung vom 4ten April l. J. Z. 1497 gegen den betreffenden Subarrendator nicht anders zu verfahren, als wenn derselbe oder sein Bestellter zugegen wäre, und das Kommissions-Protokoll mitunterschrieben hätte.

Welches dem Verpflegs-Magazine zur Wissenschaft, Nachachtung und Belehrung der Subarrendatoren mit Bezug auf die Verordnung Zahl 1497 vom 4ten April d. J. eröffnet wird.

·|·

Rozporządzenie c. k. główney Komendy woyskowey z dnia 15. Maia 1830 do liczby 2272.

Pułk lekkiey jazdy Xięcia Rosenberg wyiednał sobie pod dniem 30. Kwietnia r. b. instrukcyią służącą za prawidło do Komissyi, w zachodzących przypadkach, gdzie mianowicie subarendatorowie, albo z powodu innych zatrudnień nieobecni są, lub umyślnie, aby nie stawić się, depozytoryia swoie zamknąwszy, odieżdżaią, i przez to do śledztw i rospraw komissyionalnych o zaskarzone prowianty lub niedostateczność tychże, pociągnionymi być nie mogą.

Gdy każdy subarendator iuż z natury czynności swoiey obowiązany iest na czas nieobecności swoiey w mieyscu dostawy dla załatwienia dostaw codziennie przypadać mogących, zostawić mianowanego zastępcę i takowego przyzwoitemu Urzędowi żywności woyskowey a w innych mieyscach kwaterunkowych, dowódzcy stacyynemu, wskazać; przeto rozumie się samo z siebie, że w takich przypadkach z zastępcami tym samym sposobem postępować należy, iak dla kontrahentów subarendacyynych przepisano iest; a gdy potrzeby dla woyska przechodzącego prócz tego zawsze przynaymniey na 24 godzin zapowiedziane bywaią, a zatem także i u żydów subarenduiących tak szabas iak i wszystkie inne święta należytemu porządkowi w dostawie przeszkadzać nie mogą.

Gdyby zaś który subarendator stawić się do Komissyi takowey albo umyślnie nie chciał, albo bez przyczyny protokołu komissyi podpisać wzbraniał się, albotež z mieysca dostawy oddalił się nie zostawiwszy na mieyscu swoiem zastępcy; w takim przypadku po wyśledzoney gruntownie i udowodnioney istocie czynu, stosownie do przepisów tuteyszego rozporządzenia z dnia 4. Kwietnia r. b. do liczby 1497 przeciwko takiemu subarendatorowi nie inaczey postąpić należy, iak gdyby ón, albo tegoż zastępca przytomnym był, i protokół Komissyi podpisał.

Co magazynom żywności dla ich wiedzy, zachowania i uwiadomienia subarendatorów, odnośnie do rozporządzenia do liczby 1497 z dnia 4. Kwietnia r. b. oznaymia się.

107.

Behandlung der Subarrendatoren in Fällen, wo es nicht möglich seyn sollte, die verlangte Sicherheit des Aerars durch blosse Bürgschaft zu erreichen.

Laut Eröffnung des k. k. General-Militär-Kommando hat der k. k. Hofkriegsrath mit Reskript vom 29ten April l. J. Zahl 1890 A. anzuordnen befunden, daß um nicht mehrere geeignete Geschäftsleute von der Bewerbung um die Subarendirung abzuschrecken, in Fällen, wo es nicht möglich seyn sollte, die verlangte Sicherheit durch bloße Bürgschaft zu verschaffen, eine Ausnahme gestattet sey, daß nämlich an Statt der grundbücherlichen Vormerkung des Kontraktes, oder der Schuldverschreibung sich damit begnüget werden könne, daß dem Kontrakte bloß die Intabulazions-Klausel beigerückt werde.

Diese Ausnahme könne jedoch nur dann statt finden, wenn die soliden Vermögensumstände und der rechtliche Karakter des Unternehmers von der Ortsobrigkeit bestättigt wird, und es müsse in solchen Fällen der bestättigenden Ortsobrigkeit zur besondern Pflicht gemacht werden, bei jedem über die Solidität des Unternehmers entstehenden Zweifel, sogleich die Anzeige an das k. k. Kreisamt zu erstatten, damit dieses die Vormerkung des Kontrakts oder der Schuldverschreibung auf die Realitäten des Kontrahenten ungesäumt veranlassen könne.

Dagegen sey in Fällen, wo keine volle Zuversicht in die Vermögensumstände und dem Karakter des Unternehmers gesetzt werden kann, immer auf eine hypothekarische oder fidejusorische Sicherstellung zu dringen.

Welches den k. k. Kreisämtern zur Wissenschaft und gemäßen Benehmen mit dem Auftrage bekannt gemacht wird, hiernach die Ortsobrigkeiten anzuweisen.

Gubernial-Dekret vom 1. Juni 1830. Gub. Zahl 33477.

108.

Befreiung der Fuhren zu Uferschutz- und Regulirungsbaulichkeiten von Entrichtung der Weg- und Brückenmauth.

Die k. k. allgemeine Hofkammer hat im Einverständnisse mit der k. k. vereinten Hofkanzlei beschlossen, daß die gegenwärtig

107.

Postępowanie z subarendatorami, ieżeli nie można żadnego zabezpieczenia Skarbu osiągnąć przez samę porękoymią.

Podług oznaymienia c. k. główney Komendy woyskowey c. k. nadworna Rada woienna reskryptem z dnia 29. Kwietnia r. b. do liczby 1890 A. rozporządziła; iż dla nieodstręczenia wielu zdatnych przedsiębierców w ubieganiu się o subarendacyie, w przypadkach, gdzieby żądanego zabezpieczenia Skarbu przez samą porękoymią uzyskać nie można, dozwala się wyiątek, iż mianowicie zamiast tabularney prenotacyi kontraktu lub obligacyi (zapisu) tém zaspokaiać się można, gdy w kontrakcie tylko obwarowanie intabulacyi domieszczone będzie.

Wszakże, wyiątek ten wtenczas tylko mieysce mieć może, ieżeli zapewniaiące (solidne) okoliczności maiątku i prawy charakter przedsiębiercy przez Zwierzchność mieyscową potwierdzone zostaią; zaś w takich przypadkach Zwierzchnościom poświadczaiącym za szczególny obowiązek położono być ma, by w razie każdey wątpliwości o pewność przedsiębiercy c. k. Urzędowi cyrkułowemu natychmiast donieść nie omieszkiwały, by ten przedsięwziąć mógł bezwłocznie prenotacyą kontraktu lub zapisu na realnościach kontrahenta. W przypadkach atoli, gdzie stosunkóm maiątkowym i charakterowi przedsiębiercy zupełnie zaufać nie można, zawsze na hypoteczne lub porękoiemne bezpieczeństwo nastawać należy.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym dla wiadomości i stosownego zachowania się z tym nakazem oznaymuie się, by podług tego Zwierzchności mieyscowe zainformowały.

Dekret gub. z dnia 1. Czerwca 1830 do liczby gub. 33477.

108.

Względem uwolnienia od opłaty myta drogowego i mostowego podwód do zabezpieczenia brzegów i do budowli wodnych, regulacyi koryt rzék, użytych.

C. k. powszechna Kamera nadworna, za porozumieniem się z iednoczoną c. k. Kancelaryią nadworną postanowiła,

bestehende Befreiung der Fuhren zu Strassenbauten von der Entrichtung der Weg- und Brückenmäuthe künftig auch den Fuhren zu Uferschutz- und Regulirungsbaulichkeiten, welche zur Verhüthung von Ueberschwemmungen im Concurrenzwege vorgenommen werden müssen, gegen obrigkeitliche Certifikate zu Statten kommen soll.

Welche Bestimmung im Grunde h. Hofkammerdekrets vom 10ten Dezember 1829 Zahl 42353/1645 mit dem Beifügen zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird, daß diese Mauthbefreiung mit dem 1ten November 1830 beginne.

Gubernial-Kundmachung vom 3. Juni 1830. Gub. Zahl 34148.

109.

Dritte Aufkündigung von zehn Millionen Gulden der fünfperzentigen Staatsschuld.

Vermög Verordnung der k. k. allgemeinen Hofkammer vom 28. v. M. wird mit Beziehung auf die Cirkularverordnung vom 13ten April d. J. Z. 3016 Folgendes zur öffentlichen Kenntniß gebracht:

§. 1.

In dem beigeschlossenen Verzeichnisse ./. sind die Kapitale aufgeführt, welche bei der am 24ten v. M. vorgenommenen öffentlichen Verlosung zur Aufkündigung bestimmt wurden.

§. 2.

Den Besitzern der hier aufgekündigten Schuldverschreibungen ist die Umstaltung derselben in vierperzentige Schuldbriefe in der Art gestattet, daß sie für Hundert Gulden in aufgekündigten Kapitalien Einhundert und Vier Gulden in vierperzentigen Staatsschuldverschreibungen erhalten können, wenn vom 1ten Junius bis 1ten August d. J. die aufgekündigten Obligazionen bei einer Creditskasse zur Verwechslung überreichet werden.

§. 3.

Bei der Ausfolgung der vierperzentigen Schuldbriefe werden die Zinsen der zur Umsetzung gelangten fünfperzentigen Staatsschuldverschreibungen bis zum 1ten Dezember d. J. berichtiget, und die vierperzentigen Zinsen der neuen Obligazionen laufen vom 1ten Dezember d. J.

§. 4.

Die aufgekündigten Kapitale werden, wenn nicht deren Umstaltung in vierperzentige Staatsschuldverschreibungen er-

Verzeichniß

der dritten Serie der aufgekündigten Capitale.

Capitalsbetrag Gulden	
8300000	In nachbenannten Schuldverschreibungen:
	a) Von der mit Fünf vom Hundert in Convenzions-Münze verzinslichen Staatsschuld, die Obligazionen:

Von	Nummer		bis	einschliessig		vom				jede	über		
Von	Nummer	31	bis	einschliessig	35	vom	1.	November	1816,	jede	über	10000	fl.
—	—	82	—	—	91	—	1.	—	1816,	—	—	10000	—
—	—	257	—	—	258	—	1.	—	1816,	—	—	10000	—
—	—	281	—	—	282	—	1.	—	1816,	—	—	10000	—
—	—	419	—	—	421	—	1.	Januar	1825,	—	—	10000	—
—	—	767	—	—	768	—	1.	—	1826,	—	—	10000	—
—	—	923	—	—	924	—	1.	—	1827,	—	—	10000	—
—	—	32	—	—	38	—	1.	November	1816,	—	—	5000	—
—	—	75	—	—	84	—	1.	—	1816,	—	—	5000	—
—	—	512	—	—	526	—	1.	—	1816,	—	—	5000	—
—	—	690	—	—	693	—	1.	—	1816,	—	—	5000	—
—	—	1363	—	—	1367	—	1.	März	1817,	—	—	5000	—
—	—	1534	—	—	1538	—	1.	—	1817,	—	—	5000	—
—	—	1576	—	—	1583	—	1.	—	1817,	—	—	5000	—
—	—	17127	—	—	18958	—	1.	Dezember	1816,	—	—	1000	—
—	—	20614	—	—	22123	—	1.	—	1816,	—	—	1000	—
—	—	92543	—	—	95138	—	1.	Mai	1817,	—	—	1000	—
—	—	120143	—	—	121863	—	1.	Junius	1817,	—	—	1000	—
—	—	31766	—	—	33215	—	7.	—	1823,	—	—	1000	—
—	—	64018	—	—	66251	—	1.	November	1823,	—	—	1000	—
—	—	72403	—	—	73661	—	1.	—	1826,	—	—	1000	—
—	—	396	—	—	507	—	1.	—	1816,	—	—	500	—
—	—	632	—	—	766	—	1.	—	1816,	—	—	500	—
—	—	5717	—	—	5838	—	1.	März	1817,	—	—	500	—
—	—	7091	—	—	7218	—	1.	Mai	1817,	—	—	500	—
—	—	345	—	—	470	—	7.	Junius	1823,	—	—	500	—
—	—	2237	—	—	2347	—	1.	Januar	1825,	—	—	500	—
—	—	2795	—	—	2903	—	1.	—	1825,	—	—	500	—
—	—	849	—	—	1118	—	1.	November	1816,	—	—	100	—
—	—	1406	—	—	1675	—	1.	—	1816,	—	—	100	—
—	—	13866	—	—	14160	—	1.	März	1817,	—	—	100	—
—	—	17366	—	—	17664	—	1.	Julius	1817,	—	—	100	—
—	—	37061	—	—	37587	—	1.	Oktober	1817,	—	—	100	—
—	—	3594	—	—	4114	—	1.	Januar	1824,	—	—	100	—
—	—	6213	—	—	6736	—	1.	—	1825,	—	—	100	—

(Zur Sig. 17. Pag. 268.)

Capitals-Betrag Gulden	
	b) Von der fünfperzentigen aus der Verlosung hervorgegangenen Staatsschuld, die Schuldverschreibungen:
	Von Nummer 400 bis einschliessig 444 von verschiedenen Daten und Capitals-Beträgen.
	— — 608 — — 692 — — — — — —
	— — 693 — — 1048 — — — — — —
	— — 1345 — — 1515 — — — — — —
	— — 7458 — — 7557 — — — — — —
	— — 12718 — — 12938 — — — — — —
	— — 18534 — — 18816 — — — — — —
	— — 22391 — — 22499 — — — — — —
	— — 22626 — — 22763 — — — — — —
	c) Von der fünfperzentigen Tiroler Landesschuld, die Obligazionen:
	Von Nummer 194 bis einschliessig 380 von verschiedenen Daten und Capitals-Beträgen.
	— — 3313 — — 3504 — — — — — —
	— — 3695 — — 4075 — — — — — —
	d) Von der fünfperzentigen Vorarlberger Landesschuld, die Obligazionen:
	Von Nummer 357 bis einschliessig 697 von verschiedenen Daten und Capitals-Beträgen.
1700000	Von der Rentenschuld des Lombardisch-Venezianischen Monte, worüber das Verzeichniß von dem Gubenium zu Mailand bekannt gemacht wird.
10000000	Summe der aufgekündigten Capitale.

S p i s

wypowiedzianych kapitałów rzędu trzeciego.

Ilość kapitału ZłR.	
8300000	W następuiących zapisach długu Stanu:

a) Z długu Stanu pięć procentu w monecie konwencyyney przenoszącego, obligacye:

od	liczby		włącznie	do		z	dnia			każda	na	
od	liczby	31	włącznie	do	35	z	dnia	1. Listopada	1816	każda	na	10000 ZR.
—	—	82	—	—	91	—	1.	—	1816	—	—	10000 —
—	—	257	—	—	258	—	1.	—	1816	—	—	10000 —
—	—	281	—	—	282	—	1.	—	1816	—	—	10000 —
—	—	419	—	—	421	—	1.	Stycznia	1825	—	—	10000 —
—	—	767	—	—	768	—	1.	—	1826	—	—	10000 —
—	—	923	—	—	924	—	1.	—	1827	—	—	10000 —
—	—	32	—	—	38	—	1.	Listopada	1816	—	—	5000 —
—	—	75	—	—	84	—	1.	—	1816	—	—	5000 —
—	—	512	—	—	526	—	1.	—	1816	—	—	5000 —
—	—	690	—	—	693	—	1.	—	1816	—	—	5000 —
—	—	1363	—	—	1367	—	1.	Marca	1817	—	—	5000 —
—	—	1534	—	—	1538	—	1.	—	1817	—	—	5000 —
—	—	1576	—	—	1583	—	1.	—	1817	—	—	5000 —
—	—	17127	—	—	18958	—	1.	Grudnia	1816	—	—	1000 —
—	—	20614	—	—	22123	—	1.	—	1816	—	—	1000 —
—	—	92543	—	—	95138	—	1.	Maia	1817	—	—	1000 —
—	—	120143	—	—	121863	—	1.	Czerwca	1817	—	—	1000 —
—	—	31766	—	—	33215	—	7.	—	1823	—	—	1000 —
—	—	64018	—	—	66251	—	1.	Listopada	1823	—	—	1000 —
—	—	72403	—	—	73661	—	1.	—	1826	—	—	1000 —
—	—	396	—	—	507	—	1.	—	1816	—	—	500 —
—	—	632	—	—	766	—	1.	—	1816	—	—	500 —
—	—	5717	—	—	5838	—	1.	Marca	1817	—	—	500 —
—	—	7091	—	—	7218	—	1.	Maia	1817	—	—	500 —
—	—	345	—	—	470	—	7.	Czerwca	1823	—	—	500 —
—	—	2237	—	—	2347	—	1.	Stycznia	1825	—	—	500 —
—	—	2759	—	—	2903	—	1.	—	1825	—	—	500 —
—	—	849	—	—	1118	—	1.	Listopada	1816	—	—	100 —
—	—	1406	—	—	1675	—	1.	—	1816	—	—	100 —
—	—	13866	—	—	14160	—	1.	Marca	1817	—	—	100 —
—	—	17366	—	—	17664	—	1.	Lipca	1817	—	—	100 —
—	—	37061	—	—	37587	—	1.	Paździer.	1817	—	—	100 —
—	—	3594	—	—	4114	—	1.	Stycznia	1824	—	—	100 —
—	—	6213	—	—	6736	—	1.	—	1825	—	—	100 —

Ilość kapitału ZłR.	
	b) Z pięćprocentowego długu Stanu przez losowanie wynikłego, zapisy długu:
	od liczby 400 włącznie do 444 różnych dat i ilości kapitałów,
	— — 608 — — 692 — — — —
	— — 693 — — 1048 — — — —
	— — 1345 — — 1515 — — — —
	— — 7458 — — 7557 — — — —
	— — 12718 — — 12938 — — — —
	— — 18534 — — 18816 — — — —
	— — 22391 — — 22499 — — — —
	— — 22626 — — 22763 — — — —
	c) Z pięćprocentowego długu kraiowego Tyrolskiego, obligacye:
	od liczby 194 włącznie do 380 różnych dat i ilości kapitałów,
	— — 3313 — — 3504 — — — —
	— — 3695 — — 4075 — — — —
	d) Z pięćprocentowego długu kraiowego Forarlbergskiego, obligacye:
	od liczby 357 włącznie do 697 różnych dat i ilości kapitałowych.
1700000	Z długów dochodowych Lombardzko-Weneckiego Monte, których spis Gubernium Medyolańskie ogłosi.
10000000	Summa wypowiedzianych kapitałów.

że istnące teraz uwolnienie podwód do robót koło drogi od opłaty myta drogowego i mostowego, w przyszłości także nad podwody użyte do robót koło zabezpieczenia brzegów, i budowli do regulacyi koryt rzécznych, które dla zabezpieczenia wylewów wody w drodze składki interessowanych (konkurencyi) przedsięwzięte być muszą, za złożeniem certyfikatów przez Zwierzchności wydanych, rozciągać się powinno.

Które postanowienie na mocy dekretu wysokiéy Kamery nadworney z dnia 10. Grudnia 1829 do l. 42353|1645 z tym dodatkiem do powszechnéy wiadomości podaie się, że to uwolnienie od opłaty myta z dniem 1. Listopada 1830 zaczyna się.

Uwiadomienie gub. z dnia 3. Czerwca 1830 do liczby gub. 34148.

109.

Trzecie wypowiedzenie dziesięciu milionów ZłR. pięćprocentowego długu Stanu.

Na mocy rozporządzenia c. k. powszechnéy Kamery nadwornéy z dnia 28. zeszłego miesiąca, z odwołaniem się na okólnik z dnia 13. Kwietnia r. b. do liczby 3016, podaie się do publicznéy wiadomości, co następuie:

§. 1.

W załączonym tu spisie .|. wyszczególnione są kapitały, które podczas publicznego losowania na dniu 24. z. m. przedsięwziętego, do wypowiedzenia przeznaczone zostały.

§. 2.

Właścicielóm wypowiedzianych tu długów Stanu pozwolone iest przeistoczenie tychże na cztéryprocentowe obligi w ten sposób: iż za sto ZłR. w kapitałach wypowiedzianych, sto cztéry ZłR. w cztéryprocentowych zapisach długu otrzymać mogą, ieżeli od 1. Czerwca do 1. Sierpnia r. b. obligacyie wypowiedziane do któréy z kass kredytowych do wymiany podadzą.

§. 3.

Przy wydawaniu cztéryprocentowych zapisów długu wypłacone będą prowizyie od pięćprocentowych zapisów długu Stanu do przemiany podanych, aż do dnia 1. Grudnia 1830, zaś cztéryprocentowa prowizyia od nowych obligacyy zacznie się od 1. Grudnia roku bieżącego.

§. 4.

Kapitały wypowiedziane, ieżeli onych przerobienie na cztéryprocentowe zapisy nie nastąpi, wypłacone będą podług

folgt, am 1ten Dezember d. J. im Nennwerthe des Kapitals, und in Conv. Münze zurückbezahlt, an welchem Tage auch ihre Verzinsung erlischt.

§. 5.

Da viele Besitzer ihre nicht aufgekündigten fünfperzentigen Obligazionen zur Umstaltung in vierperzentige Schuldverschreibungen angemeldet haben, so wird gestattet, daß auch die nicht aufgekündigten fünfperzentigen Schuldbriefe, wenn sie längstens bis 1ten August d. J. an eine Kreditskasse gelangen, noch in derselben Art, und mit denselben Begünstigungen, die für die aufgekündigten Kapitalien festgesetzt sind, in vierperzentige Obligazionen umgesetzt werden können.

§. 6.

Die übrigen in der Circular-Verordnung vom 18ten April d. J. Zahl 3288 festgesetzten Bestimmungen finden auch bei dieser Aufkündigung, sowohl in Beziehung auf die Kapitals-Rückzahlung, als die Umstaltung in vierperzentige Schuldbriefe, ihre Anwendung.

Gubernial-Kundmachung vom 4. Juni 1830. Präsidial Zahl 4451.

110.

Bestimmungen über die Ausfertigung der Marktpreis-Zetteln für Verpflegsmagazine.

Um den Unrichtigkeiten vorzubeugen, welche bei Ausfertigung der Marktpreiszetteln für die Militär-Verpflegs-Magazine, durch die Reduzirung der Preise nach dem im Militär-Aerar üblichen Maß- und Gewicht entstehen, hat der hohe Hofkriegsrath laut Eröffnung des k. k. General-Militär-Kommando vom 23ten Mai l. J. Zahl 2583 S. mit Reskript vom 12ten Mai l. J. Zahl 2189 A. zu bestimmen befunden, daß die Obrigkeiten dort, wo der Verkehr nicht nach den, in den gedruckten Stampiglien oder Marktpreiszetteln aufgeführten Maß- oder Gewichtstheilen, sondern blos nach Zentnern, Pfund, Koretz oder Metzen betrieben wird, den wirklichen Verkaufspreis bestimmt nach dem beizusetzenden niederösterreichischen oder pohlnischen Maß und Gewicht vor ihrer Fertigung am Ende der gedruckten Rubriken oder Stampiglien in dem Marktpreiszettel deutlich, verläßlich und gewissenhaft anmerken, und daß hiernach die Reduktion derselben, nach dem im Militär-Aerar üblichen Maß und Gewicht den Verpflegsmagazinen überlassen bleiben solle.

imienney wartości kapitału w monecie konwencyyney dnia 1. Grudnia r. b., w którymto dniu także i prowizyia od nich ustsie.

§. 5.

Gdy wielu posiadaczy niewypowiadzianych pięćprocentowych obligacyy o przeistoczenie takowych na czteryprocentowe zapisy zgłosiło się, pozwala się, aby także i niewypowiedziane pięćprocentowe obligacyie, ieżeli naypóźniey do 1. Sierpnia r. b. do którey z kas kredytowych nadeydą, tym samym ieszcze sposobem i z temi samemi korzyściami, które dla wypowiedzianych kapitałów ustanowione są, na czteryprocentowe obligacyie przerobione być mogły.

§. 6.

Reszta przepisów w okólniku z dnia 8. Kwietnia r. b. do liczby 3288 zawartych, zastosowana być ma także przy teraznieyszém wypowiedzeniu tak co do wypłaty kapitałów, iakoteż co do przeistoczenia na czteryprocentowe zapisy długu.

Uwiadomienie gub. z dnia 4. Czerwca 1830 do liczby prez. 4451.

110.

Przepisy wydawania kart ceny targowey dla magazynów żywności.

Zapobiegaiąc niedokładnościom przy układaniu kart ceny targowey dla magazynów woyskowey żywności, przez redukowanie cen podług miary i wagi w skarbie woyskowym używanych, powstaiącym; wysoka nadworna Rada woienna, podług oznaymienia c. k. główney Komendy woyskowey z dnia 23. Maia r. b. do liczby 2583 reskryptem z dnia 12. Maia r. b. A. 2189, postanowiła: iż Zwierzchności tam, gdzie handel nie podług miar i wag w drukowanych stampiliach, czyli kartach cen targowych, umieszczonych, ale tylko na cetnary, funty, korce, mace, prowadzony bywa, rzeczywistą cenę przedaży dokładnie podług dołączyć się maiącey niższo-austryiackiey albo polskiey miary i wagi przed podpisaniem się na końcu drukowanych rubryk czyli stampiliów w karcie ceny targowey, wyraźnie, niewątpliwie i sumiennie zapisywać maią, i że tym sposobem redukowanie takowych podług miary i wagi w skarbie woyskowym używanych, magazynom żywności do uskutecznienia zostaie.

Den k. Kreisämtern wird daher mit Bezug auf die Gubernial-Verordnung vom 13ten Jäner 1829 Zahl 58865 §. 12 und vom 29ten Juli 1829 Z. 33475 aufgetragen, sämmtliche Ortsobrigkeiten anzuweisen, vom 1ten Juli l. J. angefangen, die Marktpreise aller Gattungen Lebensmittel, über welche nach den eben bezogenen Verordnungen, Marktprotokolle geführt werden, nach den in diesen letztern angeführten Massen und Gewichten für alle übrigen Arten Viktualien und Feilschaften aber nur nach jenem Maße und Gewichte, in welchem der Verkehr im Allgemeinen Statt findet, in die gedruckten fünftägigen Marktpreiszetteln einzutragen, und die deutliche und verläßliche Anmerkung, ob nämlich die oder jene Feilschaften in niederösterreichischen oder in Lemberger Maaß und Gewicht, ob in Zentnern oder in Gebünden wirklich verkauft werden gewissenhaft und unerläßlich beizurücken.

Bei der nächsten Auflage der dießfälligen Druckpapiere wird auf diese Abänderung der nöthige Bedacht genommen werden, bis zum gänzlichen Verbrauch des vorhandenen Druckpapiervorraths haben aber die Ortsobrigkeiten in der darin vorkommenden ersten Rubrike das angedeutete Maaß und Gewicht, dann Gebünde hinwegzustreichen, und nur dasjenige anzusetzen, und in der vorgeschriebenen Anmerkung ganz zuverlässig jenes anzudeuten, welches hie und da im Verkehr üblich, und nach welchem die Preise auf dem Markte erhoben und in dem ortsobrigkeitlichen Marktspreis-Protokolle eingetragen werden.

Gubernial-Verordnung vom 4. Juni 1830. Gub. Zahl 34427.

111.

Erläuterung des §. 18 des Patents vom 21ten Dezember 1807 in Absicht des unbefugten Handels mit Salniter und Pulver.

Ueber die vorgekommene Frage, ob das bloße Betreten von Pulver oder Salpeter in einem Handelsgewölbe, wenn auch über den wirklichen Verkauf kein Beweis geführt werden kann, mit Rücksicht auf die Bestimmungen des Salpeter- und Pulver-Patents vom 21ten Dezember 1807 als straffällig anzusehen sey, hat der k. k. Hofkriegsrath den §. 18 dieses Patents dahin zu erläutern befunden, daß künftig jeder zum Pulver- und Salpeter-Verschleiße auch nicht befugte Handelsmann, welcher Pulver oder Salpeter in seinem Verkaufs- oder Handlungsgewölbe oder Waarenmagazine vorräthig hat, oder in

Zaleca się przeto c. k. Urzędóm cyrkułowym z odwołaniem się do rozporządzenia gubernialnego z dnia 13. Stycznia 1829 do liczby 58865 §. 12. i z dnia 29. Lipca 1829 do liczby 33475, wszystkim Zwierzchnościom mieyscowym nakazać, by od 1. Lipca r. b. począwszy, ceny targowe wszelkich gatunków żywności, których protokoły targowe podług powołanych właśnie rozporządzeń prowadzą się, podług miar i wag w tychże położonych, dla wszystkich zaś innych rodzaiów wiktuałów i artykułów przedaży targowéy podług téy miary i wagi, podług których targ ogólnie odbywa się, do drukowanych 5ciodniowych kart ceny targowéy zapisywały, oraz wyraźną i niewątpliwą adnotacyią: czyli te lub owe artykuły na niższo-austryiacką albo lwowską miarę i wagę czyli na cetnary lub wiązki istotnie przedawaią się, sumiennie domieszczały.

Przy następnym nakładzie papierów drukowych tego rodzaiu, miana będzie na to uwaga; dopóki zaś znayduiacy się zapas takich papierów zupełnie wypotrzebowanym nie będzie, Zwierzchności mieyscowe maią w zachodzącéy tam rubryce, wytkniętą miarę i wagę, tudzież wiązki, wykreślić i to tylko położyć i w przepisanéy adnotacyi niezawodnie umieścić, co tu i ówdzie w handlu używane i podług czego ceny na targu wymierzane, a do protokołu cen targowych Zwierzchności mieyscowéy zapisywane bywaią.

Rozporządzenie gub. z dnia 4. Czerwca 1830 do liczby gub. 34427.

111.

Dokładnieysze obiaśnienie §. 18. Patentu z dnia 21. Grudnia 1807 względem nieuprawnionego handlu saletrą i prochem.

Na zaszłe pytanie, czyli samo znalezienie prochu i saletry w sklepie kupieckim, chociażby na rzeczywiste przedawanie żadnego nie było dowodu, ze względem na przepisy Patentu z dnia 21. Grudnia 1807 o saletrze i prochu wydanego, iako karze podpadaiące uważane być ma; c. k. nadworna Rada woienna §. 18. rzeczonego Patentu, tym sposobem obiaśniła: iż na przyszłość każdy do przedaży prochu i saletry osobno nieuprawniony kupiec, który proch i saletrę w swoim sklepie przedaży czyli handlowym, albotéż w składzie towarów w zapasie ma, albotéż w takich schowach

solchen Behältnissen auf was immer für eine Art hält, als mit Pulver und Salpeter handelnd, somit als straffällig zu betrachten sey.

Welche Bestimmung im Grunde h. Hofkammerdekrets vom 22ten Mai l. J. Zahl 17205 zur allgemeinen Kenntniß und Darnachachtung bekannt gegeben wird.

Gubernial-Kundmachung vom 6. Juni 1830. Gub. Zahl 34568.

112.

Bräuer haben künftig jedes zum Kleinverschleiße bestimmte Biergefäß gleich bei der Anzapfung als verausgabt zu verbuchen.

Um den Gefällsverkürzungen von Seite derjenigen Bräuer, welche die Verzehrungssteuer nach dem Tariffe entrichten, zu begegnen, und die Kontrolle der Statt gefundenen Biererzeugung zu erleichtern, hat die hohe Hofkammer mit Dekret vom 13ten April l. J. Zahl 12249/1108, zu bestimmen befunden, daß die Bräuer künftig jedes zum Kleinverschleiße bestimmte Biergefäß gleich bei der Anzapfung nach seinem Inhalte in dem Ausschankregister als verausgabt zu verbuchen, wie es das angeschlossene Formulare ./. nachweiset, und die summarische Uebertragung der, in jedem Monate in dem Ausschanks-Register eingestellten Bierquantität in das Ausstoß-Register nach der in dem gedruckten Kreisschreiben vom 5ten Juli 1829 Z. 5039, im Formulare Nro. 12 vorgezeichneten Art wie bisher vorzunehmen haben.

Welches zu Jedermanns Kenntniß öffentlich kund gemacht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 7. Juni 1830. Gub. Zahl 34402.

113.

Behandlung der am 1ten Junius d. J. verlosten Kapitalien der älteren Staatsschuld.

In Folge Hofkammer = Verordnung vom 4ten d. M. Zahl 7734, wird mit Beziehung auf die Cirkular-Verordnung vom 16ten November v. J. Zahl 8345 Nachstehendes zur allgemeinen Kenntniß gebracht:

Provinz

Ausschanks-Register

von dem

in sub Conscriptions-Nro. befindlichen Bräuhause

des

N. N.

für den Monat November 1829.

Als Beilage zum Ausstoß-Register Post-Nro.

(Zur Sig. 18, Pag. 274.)

	Zum kleinweisen Verschleiße und zum häuslichen Gebrauche wurde verwendet	Bier		
		Fässer	Quantität	
		Stücke	Eimer	Maß
1	November 1829 angezapft	1	4	—
12	detto detto detto	1	4	—
18	detto detto detto	1	4	—
29	detto detto detto	1	4	—
	Summe der Verwendung zum kleineren Verschleiße und häuslichen Gebrauche	4	16	—

Anmerkung. Die obbenannte Summe der kleinweise beausgabten Vierquantitäten, wurde in das Ausstoß-Register sub Post-Nro. übertragen.

Prowincyia

Rejestr Wyszynku

z browaru w pod Nrem. konskr. znayduiącego się

N. N.

własnego

za miesiąc Listopad 1829.

Jako alegat do Reiestru wydatku ze szpilki pod Nr. porząd.

)(*

	Na drobną przedaż (wyszynk) i domową potrzebę wypotrzebowano	Piwa		
		beczki	Ilość	
		sztuk	wiader	miar
1	Listopada 1829 napoczęto z beczki	1	4	—
12	detto detto detto	1	4	—
18	detto detto detto	1	4	—
29	detto detto detto	1	4	—
	Ogól rozchodu na drobną przedaż i domową potrzebę .	4	16	
	Uwaga. Powyższa summa drobnego wydatku piwa przeniesioną została do reiestru wydatku ze szpilki pod Nr. porząd.			

iakimbądź sposobem utrzymuie, za handluiącego prochem i salétrą, a tém samém za kary godnego uważanym być ma.

Który to przepis na mocy dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 22. Maia r. b. do liczby 17205 dla powszechnéy wiadomości i zachowania ogłasza się.

Uwiadomienie gub. z dnia 6. Czerwca 1830 do l. gub. 34568.

112.

Piwowary na przyszłość każdą beczkę piwa na drobną przedaż przeznaczoną, zaraz przy napoczęciu pod rubrykę rozchodu zaciągać maią.

Dla zapobieżenia uszczerbkowi dochodu skarbowego ze strony tych piwowarów, którzy podatek konsumcyyny podług taryfy opłacaią, i dla ułatwienia kontroli zrobionéy warki piwa; wysoka nadworna Kamera dekretem z d. 13. Kwietnia r. b. do liczby 12249|1108 postanowiła; że piwowary na przyszłość, każdą beczkę piwa na drobną przedaż (wyszynk) przeznaczoną, zaraz przy onéy napoczęciu, podług iéy miary do reiestrów wyszynku pod rubrykę rozchodu zaciągać maią, iako formularz tu załączony wykazuie i ilość piwa każdego miesiąca do reiestrów wyszynku wciągniona, do reiestru wydatku ze szpilki sposobem w formularzu Nr. 12 drukowanego okólnika z dnia 5. Lipca 1829 do liczby 5039 wskazanym, iak dotąd summarycznie przenosić.

Co dla wiadomości powszechnéy publicznie ogłasza się.

Uwiadomienie gub. z dnia 7. Czerwca 1830 do liczby gub. 34402.

113.

Sposób postępowania z kapitałami dawnieyszego długu Stanu, dnia 1. Czerwca r. b. przy losowaniu wyszłemi.

W skutku rozporządzenia Kamery nadwornéy z dnia 4. b. m. do liczby 7384 i z odwołaniem się do okólnika z dnia 16. Listopada r. z. Nr. 8345, podaie się do powszechnéy wiadomości, co nastepuie:

§. 1.

Von den Kapitalien der älteren Staatsschuld, welche in die am 1ten Junius d. J. verloste Serie 350 eingetheilt sind, werden die fünfperzentigen Obligazionen des von dem Hause Recking aufgenommenen Anlehens von Nro. 1, bis einschließig 233, die vier- und einhalbperzentigen Obligazionen des von dem Hause Ustery, Ott, Escher und Kompagnie aufgenommenen Anlehens von Nro. 1, bis einschließig 205, ferners die vier- und einhalbperzentigen Obligazionen des von dem Hause Marcuard Beuther aufgenommenen Anlehens an die Gläubiger im Nennwerthe des Kapitals baar in Convenzions-Münze ausbezahlt.

§. 2.

Die Zurückzahlung des Kapitals erfolgt am 1ten Julius d. J. von der Universal-Staats- und Banko-Schuldenkasse.

§. 3.

Bei der baaren Auszahlung des Kapitals werden zugleich die bis zum 1ten Junius d. J. verfallenen Zinsen in Wiener-Währung, und vom 1ten Junius bis 1ten Julius d. J. die ursprünglichen Zinsen in Konvenzions-Münze berichtiget.

§. 4.

Die in die verloste Serie 350 eingetheilten vierperzentigen Obligazionen des durch die Vermittlung des Hauses Bethmann aufgenommenen Anlehens, von Lit. Z. von Numer 26791, bis einschließig 27473, werden nach den Bestimmungen des allerhöchsten Patents vom 21ten März 1818, gegen neue Staatsschuldverschreibungen, mit Vier von Hundert in Konvenzions-Münze verzinslich umgewechselt.

§. 5.

Die Umwechslung dieser Obligazionen findet sowohl bei der Universal-Staats- und Bankoschuldenkasse, als bei dem Wechselhause Bethmann zu Frankfurt statt.

§. 6.

Die in der Zirkular-Verordnung vom 19ten November 1829 Zahl 8569 §. 4 und 5 in Beziehung auf die Kapitals-Auszahlung festgesetzten Bestimmungen finden auch bei der dermahligen Zurückzahlung der verlosten Kapitale ihre Anwendung.

Gubernial-Kundmachung vom 14. Juny 1830. Präsidial Zahl 4635.

§. 1.

Z kapitałów dawnieyszego długu Stanu, które do wylosowanego na dniu 1. Czerwca r. b. rzędu 350 należą, wypłacone będą wierzycielom w wartości imiennéy w mon. kon., pięćprocentowe obligacyie zaciągnionéy od domu Recking pożyczki od liczby 1, aż do włącznie 233, tudzież cztéry i półprocentowe obligacyie zaciągnionéy od domów Ustery, Ott, Escher et Compagnie pożyczki, od liczby 1., aż do włącznie 205, nakoniec cztéry i półprocentowe obligacyie zaciągnionéy od domu Marcqaard Beuther pożyczki.

§. 2.

Zwrócenie kapitału nastąpi dnia 1. Lipca r. r. od uniwersalnéy kassy długów Stanu i banku.

§. 3.

Przy wypłacie w gotowiźnie kapitału, zapłacona oraz będzie zaległa do 1. Czerwca r. b. prowyzyia w walucie wiédeńskiéy, zaś od 1. Czerwca do 1. Lipca r. b. piérwotna prowizyia w monecie konwencyinéy.

§. 4.

Obligacyie cztéryprocentowe, do wylosowanegu rzędu 350 wcielone, z zaciągnionéy za pośrednictwem domu Bethmann pożyczki Lit. Z. pochodzace, od Nru. 26791 do włącznie 27473, zostaną podług przepisów naywyższego Uniwersału z dnia 21. Marca 1818 na nowe zapisy długu Stanu z prowizyią po cztéry od sta w monecie konwencyynéy zamienione.

§. 5.

Przemiana tych obligacyy nastapi tak w uniwersalnéy kasie długów Stanu i banku, iako też w Frankfurcie w banku Bethmanna.

§. 6.

Przepisy w §. 4. i 5. okólnika z dnia 19. Listopada 1829 l. 8569, wzgledem wypłaty kapitałów zawarte, zastosowane być maią także przy teraźnieyszém wypłaceniu wylosowanych kapitałów.

Uwiadomienie gub. z d. 14. Czerwca 1830 do liczby Prezyd. 4635.

114.

Herabsetzung des Eingangszolles für das im dalmatinischen Gebiethe erzeugte Oehl.

Seine Majestät haben mit a. h. Entschliessung vom 15ten April d. J. den Eingangszoll nach den innerhalb der Zollinie gelegenen Provinzen für das in dem dalmatinischen Gebiethe, daher auch im Ragusaischen und im österreichischen Albanien erzeugte Oehl von vier Gulden auf zwei Gulden für den Zentner Sporko allergnädigst herabzusetzen geruhet.

Welches in Folge der hohen Hofkammerdekrete vom 24. April l. J. Zahl 13736 und 29. Mai Zahl 19045 mit dem Beisatze zur öffentlichen Kenntniß gebracht wird, daß diese Bestimmung mit dem Tage der öffentlichen Verlautbarung in Wirksamkeit zu treten habe.

Gubernial-Kundmachung vom 15. Juni 1830. Gub. Zahl 30103.

115.

Entrichtung der Erwerbsteuer für das Verwaltungs-Jahr 1831.

Seine k. k. Majestät geruheten mit allerhöchster Entschliessung vom 21ten Mai 1830 zu befehlen, daß die Erwerbsteuer für das nächste Verwalturgsjahr 1831 nach der gegenwärtigen Bemessung einzuheben ist, und daß für die einzelnen Kontribuenten nur jene Veränderungen vorzunehmen sind, welche sich in den dermaligen gesetzlichen Bestimmungen gründen.

Dieser allerhöchsten Entschliessung zufolge sind daher die Erwerbsteuer-Bemessungen, wie sie für die einzelnen Kontribuenten im Verwaltungsjahre 1830 bestanden haben, auch durch die Dauer des Verwaltungsjahres 1831 im Allgemeinen aufrecht zu halten, sohin wegen des abgelaufenen Termines keine neuen Bemessungen und Erhebungen zu veranlassen.

Diese a. h. Entschliessung wird demnach in Folge h. Hofkanzleidekrets vom 25ten Mai l. J. Zahl 1916 zur Wissenschaft und Nachachtung allgemein bekannt gemacht.

Gubernial-Kundmachung vom 24. Juni 1830. Gub. Zahl 34560.

114.

Zniżenie cła wchodowego od oleiu, w obwodzie Dalmackim wyrobionego,

Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z dnia 15. Kwietnia r. t. raczył cło wchodowe do prowincyy w linii cłowéy położonych, od oleiu (oliwy), w obwodzie dalmackim, a zatém także w Raguskiém i w austryiackiéy Albanii wyrobionego, z czterech ZłR. na dwa ZłR. nayłaskawiéy zniżyć.

Co w skutku dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 24. Kwietnia r. b. do liczby 13736 i d. 29 Maia r. t. do liczby 19045 z tym dokładem do publicznéy wiadomości podaie się, że to postanowienie z dniem publicznego obwieszczenia działać zaczyna.

Uwiadomienie gub. z dnia 15. Czerwca 1830 do liczby gub. 30103.

115.

Płacenie podatku zarobkowego na rok administracyiny 1831.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z dnia 21. Maia 1830 rozkazać raczył; że podatek zarobkowy za następuiący rok administracyyny 1831 podług teraźnieyszego wymiaru pobiérany być ma, i że dla poiedyńczych kontrybuentów tylko te odmiany przedsięwzięte być maią, które na teraźnieyszych prawnych przepisach gruntuią się.

W skutku téy naywyższéy uchwały zatém, wymierzenia podatku zarobkowego, iak takowe względnie poiedyńczych kontrybuentów w roku administracyynym 1830 istniały, także przez przeciąg roku administracyynego 1831 ogólnie w całości zachowane być powinny, przez to téż względem upłynionego terminu żadnych nowych wymiarów i dochodzeń przedsiębrać nie należy.

Która naywyższa uchwała w moc dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 25. Maia r. b. do liczby 1916 do wiadomości i zachowania powszechnie ogłasza się.

Uwiadomienie gub. z dnia 24. Czerwca 1830 do liczby gub. 34560.

116.

Dienenden Soldaten, welche durch den Tod der Geschwister einzige Söhne 70jähriger, erwerbsunfähiger Aeltern werden, wird die Entlassung vom Militär bewilliget.

Die Hofkanzlei und der Hofkriegsrath haben sich in dem Beschluße vereinigt, einem schon dienenden Soldaten, welcher durch den Tod seiner Geschwister einziger Sohn eines erwerbsunfähigen Vaters, oder einer verwittweten Mutter wird, welche das 70te Jahr zurückgelegt haben, und die Unmöglichkeit des eigenen Erwerbes ihres Lebensunterhaltes, so wie die Fähigkeit ihres Sohnes, ihnen denselben zu verschaffen, erwiesen ist, die Entlassung vom Militär zu bewilligen.

Diese aus dem angeführten Grunde zu ertheilenden Militär-Entlassungen, können jedoch nur im Gnadenwege bewilligt werden, daher dergleichen Gesuche unter Nachweisung der vorgezeichneten Erfordernisse, stets der Entscheidung der Hofstellen unterzogen werden müssen.

Wovon die k. Kreisämter zur Wissenschaft und weiteren Verfügung in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Dekret vom 24. Juni 1830. Gub. Zahl 36965.

117.

Aufhebung der im §. 25. des Verzehrungssteuergesetzes enthaltenen Bestimmung, nach welcher versteuerbare Gegenstände, wenn die davon entfallende Verzehrungssteuer den Betrag von drei Kreuzern nicht erreicht, von der Entrichtung der Gebühr befreit sind.

Seine k. k. Majestät haben die in dem §. 25 des Verzehrungssteuergesetzes enthaltene Bestimmung, nach welcher die zur Einbringung in die Städte der höhern Tariffordnung bestimmten, versteuerbaren Gegenstände, wenn sie in so geringer Menge vorkommen, daß die davon entfallende Verzehrungssteuer den Betrag von drei Kreuzern nicht erreicht, von der Entrichtung der Gebühr befreit sind, mit allerhöchster Entschliessung vom 24ten Mai l. J. aufzuheben geruhet.

Welches in Folge h. Hofkammerdekrets von 29ten Mai l. J. Z. 18981 zur öffentlichen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 25. Juni 1830. Gub. Zahl 36362.

116.

Dla żołniérzy w służbie zostaiących, którzy przez śmierć rodzeństwa zostali iedynakami 70letnich, do zarobku niezdolnych rodziców, dozwala się uwolnienie od służby.

Wysoka nadworna Kancelaryia i nadworna Rada woienna zgodnie uchwaliły, aby żołniérzowi iuż służącemu, który przez śmierć rodzeństwa został iedynakiem niezdolnego zarabiać oyca lub owdowiałéy matki skończonego 70 lat wieku, a niemożność własnego zarobku do utrzymania życia, równie i zdolność syna do utrzymania ich, udowodnioną iest, uwolnienie od woyska dozwolone było.

Te uwolnienia od woyska, z powyższych powodów dawać się maiące, dozwolone być mogą tylko w drodze łaski, dla czegoteż proźby podobne z wykazaniem przepisanych warunków, zawsze do rozstrzygnienia Instancyi nadwornéy przełożone być maią.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe dla wiadomości i dalszego rozporządzenia uwiadamia się.

Dekret gub. z dnia 24. Czerwca 1830 do liczby gub. 36965.

117.

Zniesienie przepisu w §. 25 ustanowy, o podatku konsumcyynym, podług którego przedmioty opłatne, ieżeli przypadaiący od nich podatek konsumcyyny trzech kraycarów nie wynosi, od opłaty podatku wolne są.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z dnia 24. Maia r. b. raczył znieść zawarty w §. 25 ustanowy podatku konsumcyynego przepis, podług którego przedmioty opłatne, do wprowadzenia do miast wyższéy taryfie podległych przeznaczone, ieżeli są w tak małéy ilości, że przypadaiący od nich podatek konsumcyyny trzech kraycarów nie wynosi, od téy opłaty wolne były.

Co w skutku dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 29 Maia r. b. do liczby 18981 do publicznéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 25. Czerwca 1830 do liczby gub. 36362.

118.

Die letzte Auflage des Gymnasial-Kodex und der politischen Schulverfassung ist als die geltende anzusehen.

Mit Dekret der hohen Studienhofkommission vom 5ten dieses Monats Zahl 2762 wurde erinnert, daß die von Zeit zu Zeit veranlaßten neuen Auflagen der politischen Schulenverfassung vorzüglich den Zweck haben, damit darin die seit der früheren Auflage erflossenen wesentlichen Verordnungen aufgenommen werden, daher denn auch eigentlich nur immer die letzte Auflage als die geltende anzusehen, und in der Anwendung zu berücksichtigen sey.

Hievon werden die k. k. Kreisämter mit dem Bedeuten in die Kenntniß gesetzt, daß die zuletzt herausgekommene sechste Auflage der politischen Schulenverfassung vom Jahre 1828, bei der Schulbücher-Verschleiß-Administrazion in Wien ungebunden um 30 kr. Conv. Münze, gebunden mit ledernen Rücken um 40 kr. Conv. Münze zu haben sey.

Gubernial-Verordnung vom 25. Juni 1830. Gub. Zahl 38302.

119.

Die allgemein festgesetzte Kontumazzeit für einzelne Personen abzukürzen, wird nicht gestattet.

Vermög herabgelangten hohen Hofkanzleidekretes vom 18ten d. M. Zahl 1416 haben Se. Majestät zu bestimmen geruht, und sämmtliche k. k. Militär-Gränzkommanden hiernach anweisen lassen, daß für die Zukunft es in keinem Falle erlaubt seyn soll, unter was immer für Vorwande die allgemein festgesetzte Kontumazzeit für einzelne Personen, welches Standes und Karakters sie immer seyn mögen, abzukürzen, und daß ein jeder Gränz-Kommandant verpflichtet sey, unter eigener strenger Verantwortung, über die genaueste Beobachtung dieser Vorschrift, wovon selbst Couriere nicht ausgenommen sind, zu wachen.

Wovon die k. k. Kreisämter zu ihrer Wissenschaft mit dem Beisatze in die Kenntniß gesetzt werden, daß hiernach dem dortigen k. k. Militär-Gränzkommando, und den Kontumazämtern von Seite des k. k. General-Kommando die nöthige Weisung ertheilt worden sey.

Gubernial-Verordnung vom 27 Juni 1830. Gub. Zahl 39706.

118.

Ostatnie wydanie (edycya) kodexu gymnazyialnego i polityczněy ustanowy szkolněy, za obowiązuiące uważane być ma.

Dekretem wysokiéy nadworněy Komissyi naukowéy z dnia 5. b. m. do liczby 2762 uważano, że nowe wydania ustanowy szkół polityczněy od czasu do czasu nakazywane, ten szczególny cel maią, by ważne rozporządzenia od czasu ostatniego wydania wyszłe, do niego wciągnięte zostały, zkąd też właściwie zawsze tylko wydanie ostatnie za obowiązuiące uważać i w zastosowaniu używać go należy.

O tém c. k. Urzędy cyrkułowe uwiadamiaą się z tém dokładem, iż wydanie szóste ustanowy szkół polityczněy z roku 1828 ostatnią razą wyszłe, w administracyi przedaży książek szkolnych w Wiédniu, nieoprawne po 30 kr. m. k. oprawne w półskórek po 40 kr. mon. kon. dostać można.

Rozporządzenie gub. z dnia 25. Czerwca 1830 do liczby gub. 38302.

119:

Czas kontumacyi powszechnie ustanowiony, dla poiedyńczych osób skracać nie wolno.

Mocą dekretu wysokiéy Kancelaryi nadworněy z dnia 18. b. m. do liczby 1416 nadeszłego, raczył Nayiaśnieyszy Pan postanowić, i wszystkim c. k. Komendóm granicznym oznaymić rozkazać: iż na przyszłość w żadnym razie dozwolono być nie ma, pod żadnym pozorem czas kontumacyi powszechnie ustanowiony, dla poiedyńczych osób, iakiéy bądź rangi lub stanu, skracać; i że każdy dowódzca graniczny obowiązany pod własną surową odpowiedzialnością, nad ścisłém zachowaniem tego przepisu, od którego nawet gońcy wyłączonymi nie są, czuwać.

O czem c. k. Urzędy cyrkułowe dla wiadomości swoiéy z tym dokładem obwieszczone zostaią, iż podług tego tamecznym c. k. granicznym Komendóm i Urzędóm kontumacyynym ze strony c. k. główněy Komendy woyskowey potrzebna wiadomość udzieloną została.

Rozporządzenie gub. z dnia 27. Czerwca 1830 do liczby gub. 39706.

120.

Vorschriften hinsichtlich der Prüfung, welcher sich die Bewerber um eine Advokatur unterziehen müssen.

Seine Majestät haben in Beziehung auf die Prüfung der Advokaten durch allerhöchste Entschliessung vom 9. März 1830 folgende Vorschriften zu ertheilen geruhet:

1) Wer sich um die Ausübung der Advokatur bewerben will, muß sich vorläufig bei einem der den drei Senaten der obersten Justizstelle untergeordneten Appellazionsgerichte der für die Advokaten vorgeschriebenen Prüfung unterziehen, und von demselben tauglich befunden werden.

2) Zu dieser Prüfung werden daher alle diejenigen ohne Anstand zugelassen, welche sowohl in Beziehung auf die theoretischen Studien, und die Doktorswürde, als auch in Beziehung auf die erforderliche Praxis, den bestehenden Vorschriften Genüge geleistet haben.

3) Die hiernach erhaltene Befähigung ertheilt kein Befugniß zur wirklichen Ausübung der Advokatur, sondern dieselbe hat nur zur Folge: daß der Befähigte unter Bescheinigung dieser Eigenschaft in allen Provinzen, in welchen das bürgerliche Gesetzbuch, Gesetzeskraft hat, bei Besetzung der Advokatenstellen sich um dieselben bewerben kann.

4) An den, in Beziehung auf die Advokaten überhaupt bestehenden Vorschriften, in so fern dieselben der gegenwärtigen Verordnung nicht entgegen stehen, insbesondere rücksichtlich ihrer Zahl, und der Klassifizirung der von den Geprüften an den Tag gelegten Fähigkeit, wird hiedurch nichts geändert.

Diese Anordnung hat auf den Fall, wo zur Besetzung einer Advokatenstelle vor dem Zeitpunkte, als dieselbe dem k. k. Appellazionsgerichte bekannt seyn wird, der Konkurs schon ausgeschrieben, oder ein Bewerber bereits, mit der Bedingung der nachträglichen Prüfung aufgenommen worden wäre, keinen Einfluß.

Welche allerhöchste Entschliessung in Folge hohen Hofkanzleidekretes von 4ten Juni 1830 Zahl 11281 hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 28. Juni 1830. Gub. Zahl 38318.

120.

Przepisy o egzaminie, któremu ubiegaiący się o adwokaturę, podpać się muszą.

Nayiaśnieyszy Pan względem egzaminu adwokatów, raczył naywyższém postanowieniem z dnia 9. Marca 1830 następuiące wydać przepisy:

1) Kto o wykonywanie adwokatury starać się chce, podać się musi uprzednio w iednym z Sądów apellacyynych, trzem Senatom naywyższego Trybunału Sprawiedliwosci podległych, pod przepisany dla adwokatów egzamin, i od tegoż Sądu za zdatnego być uznanym.

2) Do tego zatém egzaminu, ci wszyscy bez trudności przypuszczeni będą, którzy tak co do nauk teorycznych i dostąpionéy godności doktora, iakoteż co do pozyskanéy potrzebnéy praktyki, istnącym w téy mierze przepisóm zadosyć uczynili.

3) Otrzymane podług tego uzdolnienie, nie nadaie żadnego uprawnienia do rzeczywistego wykonywania adwokatury, takowe albowiem ma tylko ten skutek, że uzdolniony przez udowodnienie tego uzdolnienia, we wszystkich prowincyiach, w których ustawa cywilna prawomocną iest, przy obsadzaniu mieysc adwokatów, o takowe ubiegać się może.

4) W przepisach względem adwokatów w ogólności istniciących, iak dalece takowe ninieyszemu rozporządzeniu nie sprzeciwiaią się, a w szczególności co do ich liczby i klassyfikowania okazanéy przez egzaminowanych zdolności, nic się przez to nie odmienia.

Rozporządzenie to, w tym razie, gdzie do obsadzenia mieysca adwokata, przed czasem uwiadomienia o tém c. k. Sądu appellacyynego, konkurs iuż rozpisany, lub mieysce pod warunkiem następnego zdania egzaminu obsadzoném zostało, żadnego nie ma wpływu.

Któreto naywyższe postanowienie stosownie do dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 4 Czerwca 1830 do liczby 11281 ninieyszém do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 28. Czerwca 1830 do liczby gub. 38318.

121.

Zollbegünstigung für die in einer Strassenlänge von nicht mehr als zehn Meilen durchziehenden Viehgattungen.

Seine Majestät haben mit a. h. Entschliessung vom 22ten Mai d. J. allergnädigst zu verordnen geruhet, daß die, in dem §. 4 der mit Kreisschreiben vom 29ten Mai v. J. Zahl 29749 kund gemachten allgemeinen Bestimmungen des neuen Durchfuhrs = Zolltariffs ausgesprochene Begünstigung für die, die Erbstaaten Seiner Majestät in einer Strassenlänge von nicht mehr als 10 österreichischen Meilen durchziehenden Waaren, auch auf die verschiedenen Viehgattungen verhältnißmässig anzuwenden sey.

Es werden demnach:

1) für Ochsen, Stiere, Kühe und Kälber über 1 Jahr, sogenannte Junzen und Terzen, dann für Pferde, Esel und Maulthiere zwei Kreuzer vom Stücke,

2) für Kälber unter einem Jahre, für Schaafe, Widder, Ziegen und Böcke, Hammel, Schöpse, Lämmer und Kitzen, dann gemästete und ungemästete Schweine mit Inbegriff der Frischlinge, ein Kreuzer vom Stücke an Transitozoll zu entrichten seyn, wenn diese Thiere das Staatsgebieth nur in kurzen, zehn österreichische Meilen nicht übersteigenden Strecken durchziehen.

Welche neue Zollbestimmung im Grunde h. Hofkammerdekrets vom 28ten Mai l. J. Zahl 18609|741 mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird, daß deren Wirksamkeit vom Tage der öffentlichen Kundmachung beginne.

Gubernial = Kundmachung vom 28. Juni 1830. Gub. Zahl 39206.

122.

Umstaltung der 5 oder 6perzentigen Kauzionsobligazionen in Vierperzentige.

Mit Beziehung auf die, in Ansehung der theilweisen Aufkündigung der höher als mit 4 0|0 verzinslichen Staatsschuld von dem Herrn Finanzminister erlassenen Verfügungen, wurde mit h. Finanzministerialdekrete vom 29ten v. M. Zahl 6173 eröffnet, daß die allgemeine Hofkammer für die Fälle, wenn 5 0|0 oder 6 0|0 Kauzionsobligazionen zur Umstaltung gegen 4 0|0 Obligazionen überbracht werden, folgendes beschlossen habe:

121.

Ulżenie cła od bydła nie więcéy iak na dziesięć mil drogi przechodzącego.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższém postanowieniem z dnia 22. Maia r. b. nayłaskawiéy rozporządzić raczył, że ulżenia w §. 4. okolnika z dnia 29. Maia r. z. do liczby 29749 ogłaszaiącego powszechne przepisy nowéy taryfy cełł przechodowych, dla towarów, przez kraie Jego c. k. Mości nie więcéy iak przez dziesięć mil drogi przeprowadzonych, także na różne gatunki bydła stosunkowo rozciągać się maią.

Tym sposobem:

1) od wołów, byków, krów i cieląt więcéy iak rok maiących, i tak zwanego iałownika, tudzież od koni, osłów i mułów, po dwa kraycary od sztuki,

2) od cieląt niżéy roku, owiec, baranów, kóz, kozłów, skopów, iagniąt i koźląt, tudzież od świń karmnych i niekarmnych, oraz i prosiąt po iednym kraycaru od sztuki cła przechodowego opłacać się ma, gdy te bydlęta tylko przez małą przestreń kraiu, dziesięć mil austryiackich nie przenoszącą, przechodzą.

Które to nowe cła ustanowienie na mocy dekretu wysokiéy Kamery nadworney z dnia 28. Maia r. b. do licz. 18609j741 z tym dokładem do powszechnéy wiadomości podaie się, że działalność ich z dniem publicznego obwieszczenia poczyna się.

Uwiadomienie gub. z dnia 28. Czerwca 1830 do liczby gub. 39206.

122.

Przeistoczenie pięć i sześćprocentowych obligacyy na kaucyie, na cztéryprocentowe.

Odwołuiąc się na rozporządzenie przez Ministra Skarbu względem częściowego wypowiadania długów Stanu więcéy iak na 4j100 uprocentowanych, wydane, dekretem wysokiego Ministerium Skarbu z dnia 29. z m. do liczby 6173 oznaymiono zostało: że powszechna Kamera nadworna na przypadki, gdzie 5 0j0 i 6 0j0 obligacyie na kaucyie do przeistoczenia ich na cztéryprocentowe przyniesione zostaną, postanowiła, co następuie:

a) wenn die zur Umstaltung überbrachten 5 o|o oder 6 o|o Obligazionen, Dienstes-Kauzions-Obligazionen sind, so hat die Univ. Staats- und Banko-Schuldenkasse den Auftrag, die über die bewilligte Aufgabe auszustellenden 4 o|o Anweisungen den Kauzionslegern frei zu erfolgen.

Die 4 o|o Obligazionen, welche bei solchen Umstaltungen für die 5 o|o oder 6 o|o Dienstes-Kauzions-Obligazionen zu erfolgen sind, werden übrigens genau so vinkulirt werden, wie es die zur Umstaltung überbrachten Obligazionen sind,

b) wenn die zur Umstaltung überbrachten 5 o|o oder 6 o|o Obligazionen für Pachtungen, Verträge, Lieferungen, oder dergleichen vinkulirt sind, so ist die Kassa angewiesen, die Umstaltung derselben in 4 o|o Obligazionen nur dann vorzunehmen, wenn der Kauzionsleger von der Behörde, welche die Vinkulirung jener Obligazionen veranlaßt hat, die Bewilligung beibringt.

Den k. Kreisämtern wird daher aufgetragen, diese Verfügung in so fern sie den ersten Absatz betrifft, ungesäumt zur Kenntniß jener im Kreise befindlichen Beamten (mit Ausnahme der Kreiskassebeamten) zu bringen, welche gegen Kauzion angestellt sind.

Gubernial-Dekret vom 30. Juni 1830. Gub. Zahl 38720.

123.

Verfahren mit unbrauchbar gewordenen Kirchen-Apparamenten, die zur Ausbesserung anderer dienen können.

Aus Anlaß einer anher gelangten Anfrage, wie in solchen Fällen zu verfahren sey, wenn in einer Kirche gänzlich abgenützte, zum Gottesdienste unbrauchbar gewordene Apparamente sich vorfinden, welche aber zur Ausbesserung eines anderen nur zum Theile beschädigten Kirchengewandes verwendet werden könnten, wird den Kreisämtern zur künftigen Darnachachtung Folgendes bedeutet:

1) Es gehöre allerdings zur Amtshandlung eines jeden Bezirks-Dechants, daß er bei seiner alljährlich vorzunehmenden Kirchenvisitazion die zum Gottesdienste anwendbaren Gewänder von den ganz unbrauchbaren ausscheide, und zugleich bestimme, welche aus den minder beschädigten Kleidungsstücken durch jene gänzlich Unbrauchbaren ausgebessert werden können. Auf diese Art wird der äußere Anstand beim Gottesdienste durch Anwendung ordentlich hergestellter Meßgewänder

a) Jeżeli przyniesione obligacye 5 0/0 i 6 0/0 są obligacyami na kaucye służbowe, powszechna Kassa bankowa długów Stanu ma zlecenie cztéryprocentowe assygnacye na dozwolone złożenie obligacyy wydawać się maiące daiącemu kaucyą, bezpłatnie wydawać.

Obligacye cztéryprocentowe, które w zamianę za 5 0/0 lub 6 0/0 obligacye na kaucye służbowe, wydanemi być maią, zostaną tak ściślé winkulowane, iak winkulowane są obligacye do odmiany przyniesione.

b) Jeżeli obligacye 5 i 6 0/0 do odmiany przyniesione, winkulowane są za dzierzawy, kontrakty, dostawy i t. p. kassa ma zlecenie, wtenczas tylko takowe na obligacye 4 0/0 przemienić, gdy dawca kaucyi od Urzędu, który winkulowanie owych obligacyy nakazał, złozy na to pozwolenie.

Zaleca się przeto c. k. Urzędóm cyrkułowym, rozporządzenie to, iak dalece ich pierwszy ustęp dotyczé, podać niezwłocznie do wiadomości owych Urzędników w ich cyrkułach znayduiących się (oprócz kassowych) którzy za kaucyą umieszczeni są.

Dekret gub. z dnia 30. Czerwca 1830 do liczby gub. 38720.

123.

Postępowanie z niezdałemi aparamentami kościelnemi, które do naprawki innych służyć mogą.

Z powodu uczynionego tu pytania, iak w takich przypadkach sobie postąpić należy, gdy w iakim kościele całkiem zużywane i do służby Bożéy niezdatne aparamenta znayduią się, które wszelako do naprawki innego, tylko w części uszkodzonego ornatu kościelnego użyte być mogą; Urzędóm cyrkułowym dla przyszłego zachowania następuiący przepis wydaie się:

1) Należy do obowiązku każdego powiatowego Dziekana, podczas każdoroczney wizytacyi kościołów, aparaty do służby Bożéy zdatne z pomiędzy wcale niezdatnych wybrakować i przeznaczyć, które z mniéy uszkodzonych szat kościelnych temi całkiem nieużytecznemi naprawione być mogą. Tym sposobem zewnętrzna przyzwoitość w służbie Bożéy przez użycie ornatów porządnie zreparowanych utrzymaną będzie, i patronowi kościoła żadne nowe, często po-

aufrecht erhalten, und dem Kirchenpatron keine neue oft wiederkehrende Kostenlast zur Anschaffung derselben zuwachsen. Damit aber bei derlei Reparaturen der Meßapparate die Evidenz der inventarmässig vorhandenen Stücke nicht verlohren gehe, der Patron von diesen Verwendungen alter unbrauchbarer Kirchenapparate in der gehörigen Kenntniß bleibe, und überhaupt dabei jede Willkühr zum Nachtheile des Patrons beseitiget werde; so haben

2) die Bezirks-Dechante des lat. Ritus nur im Falle einer sich wirklich ergebenden Nothwendigkeit der Ausbesserung der Kirchengewänder und sonstigen Apparamente die Ausführung derselben dem betreffenden Pfarrer oder Spiritualien Pfarradministrator, doch nur auf ihre eigene Kosten aufzutragen, denn nach den mit Gubernial-Verordnung Zahl 20726 ex 1821 festgesetzten Direktiven werden jedem Pfarrer 50 fl. auf Kirchenerfordernisse, worunter auch die Erhaltung der Kirchenapparamente einbegriffen ist, im Pfarrinventar eingerechnet. Den lat. Pfarr-Administratoren hingegen ist zur G. Z. 50444 ex 1826 ein jährliches Pauschale mit 76 fl. 18 kr. zur Bestreitung ähnlicher Auslagen bewilliget worden. Die Verwendung solcher Apparamente zur Ausbesserung anderer ohne Bewilligung des betreffenden Bezirks-Dechants wird daher sämmtlichen Pfarradministratoren und Lokalkaplänen für die Zukunft auf das strengste untersagt;

3) jeder Dechant, der während seiner Visitazion eine derlei Verfügung getroffen hat, hat dem jeweiligen Pfarrverweser eine bestimmte Zeitfrist festzusetzen, binnen welcher die obangedeutete Ausbesserung zu Stande gebracht werden soll, und die Zuhaltung derselben zu überwachen. Nach gehöriger Ueberzeugung über die vollführte Herstellung des einen oder des andern Apparaments wird es dann dem Dechant obliegen, sowohl in dem Dekanat- als auch dem Pfarrinventar den eingetretenen Veränderungsstand vorzumerken, und solch eine Vormerkung darf unter sonstiger Verantwortung des Dechants, ja nicht unterlassen werden.

4) Damit aber bei solchen Veränderungsvorfällen theils die k. Staatsbuchhaltung eine stete Evidenz über den gesammten Kirchen-Fundus instructus, theils die Kirchenpatrone, denen die Anschaffung neuer Kirchenapparamente in Folge des hohen Hofdekrets vom 9ten Dezember 1821 Gub. Zahl 66908 obliegt, eine Uebersicht über den Stand derselben forterhalten, so werden die Bezirks-Dechante verpflichtet, einen Ausweis über jeden der oberwähnten, durch sie eingeleiteten Veränderungsfälle an das betreffende Konsistorium einzusenden.

wracaiące koszta na sprawienie takowych nie narosną. Aby zaś przy takowych naprawkach ornatów, ewidencyi znaydujących się w inwentarzu rzeczy nie stracić, i patron o tém obróceniu starych nieużytecznych aparatów kościelnych należytą miał wiadomość, a w ogólności aby przy tém każdą dowolność, któraby ze szkodą Patrona była, uchylić; przeto

2) Dziekani powiatowi obrządku łacińskiego w przypadku istotnie zachodzącey potrzeby naprawienia ornatów i innych aparamentów kościelnych, uskutecznienie téy naprawy dotyczącym Plebanóm albo Administratoróm spiritualiów, iednak tylko na ich własny koszt zalecić maią; gdyż podług prawideł rozporządzeniem gubernialném Nr. 20726 z roku 1821 przepisanych, każdemu plebanowi 50 ZłR. na potrzeby kościelne, do których także utrzymanie aparamentów należy, w inwentarzu farnym porachowane są. Farnym Administratoróm łać. obrządku zaś, rozporządzeniem do licz. gub. 50444 z roku 1826 na opędzenie podobnych wydatków, roczna ogółowa kwota (Pauschale) w 76 ZłR. 18 kr. pozwolona iest. Obrócenie zatém takich aparamentów na naprawę innych, bez zezwolenia dotyczącego Dziekana powiatowego, wszystkim Administratoróm farnym i mieyscowym Kapłanóm na przyszłość iak nayostrzéy zakazaném zostaie.

3) Każdy Dziekan, który podczas swéy wizytacyi, takie rozrządzenie uczyni, ma wyraźnie Plebanowi lub Administratorowi termin, w którym wyżéy wspomniona naprawa uskuteczniona być powinna, wyznaczyć, i nad dotrzymaniem tegoż terminu czuwać. Przekonawszy się należycie o uskutecznionéy reparacyi iednego lub drugiego aparamentu, będzie potém obowiązkiem Dziekana, zaszłą odmianę tak w inwentarzu dekanalnym, iako też i parafialnym zanotować, i takowe zanotowanie pod odpowiedzialnością Dziekana, opuszczone być nie może.

4) Aby zaś przy wydarzonych takowych odmianach tak c. k. Izba obrachunkowa (Buchalterya) nieustanną ewidencyę o całym kościelnym funduszu, (fundus instructus) ciągle utrzymowała, iako też patronowie kościołów, do których sprawianie nowych aparamentów kościelnych w skutek wysokiego dekretu nadwornego z dnia 9. Grudnia 1821 do liczby gub. 66908 należy, stan tychże na widoku mieli, przeto Dziekani powiatowi są obowiązani, wykaz o każdéy wyżéy wspomnionéy, przez nich zaleconéy odmianie, do należnego Konsystorza podać.

In diesem Ausweise soll die frühere Dekanatszahl und der Schätzungswerth des abgenützten, unbrauchbar gewordenen Stückes, als auch die Inventarszahl und der Schätzungswerth des ausgebesserten brauchbaren Gewandes angegeben werden. Die Konsistorien haben dann derlei ankommende Ausweise, der Staatsbuchhaltung zum Amtsgebrauche unmittelbar zuzustellen.

5) Es wird endlich den Bezirks-Dechanten zur Pflicht gemacht, ein zweites Pare des ad 4 angedeuteten Ausweises, so wie den vorgefundenen Zuwachs oder Abfall an Apparamenten auch jedesmal dem betreffenden Kirchenpatron mitzutheilen.

Da die eben angedeuteten Verfügungen, blos die Ausbesserung der beschädigten Kirchen-Apparamente durch die vorhandenen unbrauchbaren, und die Art der in dieser Hinsicht zu führenden Vormerkungen betreffen, so versteht es sich von selbst, daß die Wirksamkeit der obgedachten Normal-Vorschrift vom 1821 zur Gub. Zahl 66908 in allen jenen Fällen einzutreten habe, in denen das k. Kreisamt die Nothwendigkeit der, durch Kirchenpatrone anzuschaffenden neuen Kirchenapparamente, wird eingesehen haben, dieß zwar auch nur in soweit, als weder ein zu diesem Zwecke bestimmtes Stiftungsvermögen bei der Kirche vorhanden ist, noch eine rechtskräftige Uebung besteht.

Das Letztere trifft bei den r. g. Kirchen ein, bei denen eigene, von der Gemeinde aufgestellte Kirchenprovisoren für die Erhaltung aller Kirchensachen zu sorgen pflegen.

Wornach sich die k. Kreisämter bei Aufnahme neuer oder Verifizirung alter Kirchen Inventarien zu benehmen haben.

Gubernial-Dekret vom 2. Juli 1830. Gub. Zahl 22517.

124.

Gemeindezuschlag zur Verzehrungssteuer auf Bier.

Im Verwaltungsjahre 1830 hat man Anstand genommen, den Artikel Bier mit einem Gemeindezuschlage zur allgemeinen Verzehrungssteuer zu belegen. Das Bier ist bloß bei der Erzeugung besteuert, hingegen bei der Einfuhr in die Städte von der allgemeinen Verzehrungssteuer systemmässig befreit. Der Gemeindezuschlag von Bier würde somit bloß die Bierbräuer in den Städten, nicht aber jene auf dem Lande, welche das Bier in die Städte absetzen, getroffen, und mithin in den meisten Fällen die städtischen Bierbräuereien zu Grunde gerichtet ha-

W tym wykazie podana być powinna, tak dawnieysza liczba dekanalna i ocenienie zużytego i niezdatnego więcéy aparatu, iakoteż liczba inwentarza i wartość naprawionego zdatnego do użycia ornatu. Konsystorze zaś odsyłać maią takowe do nich przychodzące wykazy bezpośrednio do Izby obrachunkowéy dla urzędowego użytku.

5) Nakoniec wkłada się powiatowym Dziekanom obowiązek, aby drugi taki exemplarz (p a r e) wzmiankowanego pod Nrem. 4. wykazu, równie też znaleziony przyrost lub ubycie w aparamentach każdego razu dotyczącemu patronowi kościoła udzielali.

Gdy zatém dopiéro wspomnione rozporządzenia, iedynie tylko naprawy uszkodzonych aparamentów kościelnych, znayduiącemi się nieużytecznemi aparatami i sposobu prenotacyy w tym względzie prowadzić się maiących, tyczą się; więc rozumie się samo z siebie, że działalność wyżéy wzmiankowanego przepisu normalnego z roku 1821 do licz. gub. 66908 we wszystkich tych przypadkach mieysce mieć powinna, w których c. k. Urząd cyrkułowy potrzebę sprawienia przez patronów kościoła nowych aparamentów kościelnych uzna, lecz i to tylko tak daleee, ieźli żadnéy na ten koniec przeznaczonéy fundacyi przy kościele nie ma, ani też żaden prawomocny zwyczay nie istnieie.

Ten ostatni zdarza się przy kościołach obrządku greckiego (cérkwiach), przy których umyślnie od gminy ustanowieni Prowizorowie kościelni o utrzymanie wszystkich rzeczy kościelnych starać się zwykli.

Podług czego c. k. Urzędy cyrkułowi przy ułożeniu nowych albo sprawdzeniu dawnych inwentarzów kościelnych postępować maią.

Dekret gub. z dnia 2. Lipca 1830 do liczby gub. 22517.

124.

Gminny dodatek do konsumcyinego podatku na piwo.

W roku administracyinym 1830 miano wątpliwość w nałożeniu na artykuł »piwo« gminnego dodatku do podatku konsumcyinego. Na piwo nałożony iest podatek tylko przy warzeniu (fabrykacyi), zaś przy wprowadzeniu do miast, według systematu wolne było piwo od powszechnego podatku konsumcyinego. Gminny dodatek od piwa byłby zatém iedynie tylko piwowarów w miastach, a nie owych na prowincyi, którzy piwo do miast dostawiaią, dotknął, i następnie w nayczęstszych przypadkach mieyskie piwowarnie do

ben, ohne den Städten das beabsichtigte Einkommen zu gewähren. Dadurch, daß das Bier von jedem Zuschlage befreit wurde, ergab sich die Nothwendigkeit, die andern Artikel um so nahmhafter zu besteuern, welcher Umstand auf die Verminderung des Ertrags der Verzehrungssteuer und der Gemeindezuschläge zurückwirkte.

Um nun diesen Uebelstand nach Thunlichkeit zu beseitigen, wird folgendes verfügt:

1) In jenen Städten, welchen das Bierpropinazionsrecht zusteht, und welche zugleich in der Lage sind, eines Gemeindezuschlags zu bedürfen, ist das Propinazionsentgeld von Bier um 5 Kreuzer für den Eimer oder 11 1/4 Kreuzer für das Faß Bier für die Zukunft vom 1. November 1830 zu erhöhen.

2) Ist die Bierpropinazion für das nächste Triennium bereits verpachtet, und der Pachtvertrag von hieraus bereits bestättigt, so ist mit dem Pächter wegen entsprechender Erhöhung des Pachtschillings ein Abkommen zu versuchen, und der hierortigen Bestätigung gutächtlich zu unterziehen.

Bis dieses Uebereinkommen geschlossen ist, darf der Pächter nur die mindern kontraktmässigen Gebühren einheben.

3) Ob, und in wie fern ein Gemeindezuschlag auf Bier in jenen Städten ausführbar sey, welche sich nicht im Besitze des Propinazionsrechts befinden, haben die k. Kreisämter bei Erstattung der unterm heutigen Tage, Zahl 41026 abverlangten Aeußerung in Ueberlegung zu nehmen, und das wohlüberdachte Gutachten vorzulegen.

Gubernial-Verordnung vom 3. Juli 1830. Gub. Zahl 41027.

125.

Steuerpflichtigkeit jener Unterthanen, welche ohne eigentliche Schänker zu seyn, obrigkeitliche Getränke verkaufen.

Das Gubernium erhält in der Nebenlage ./. eine Abschrift dessen, was unter einem an die dortige vereinigte Zoll- und Tabakgefällen-Verwaltung in Absicht auf die von derselben unterm 8. Oktober v. J. Zahl 13561 getroffene Verfügung wegen Beschränkung des Brantweinverkaufes unter Privaten erlassen wird.

Es ist offenbar, daß das Gesetz die im Kleinverkaufe vorkommenden geistigen Getränke zum Gegenstande der Be-

upadku przywiódł, nie zabezpieczaiac miastóm zamierzonego przychodu. Przez to więc, że piwo od każdego dodatku wolne było, okazała się potrzeba, tém większego nałożenia podatku na inne artykuły, która okoliczność na zmnieyszenie dochodu podatku konsumcyinego i gminnych dodatków nawzaiem skutkowała.

Aby więc tę niedogodność usunąć, stanowi się, co następuie:

1) W tych miastach, którym prawo wyszynku piwa (propinacyia) przynależy, i które oraz w tém są położeniu, że gminnego dodatku potrzebuią, wynagrodzenie za propinacyę od piwa na przyszłość o 5 kraycarów od wiadra, albo 11 1/4 kraycarów od beczki piwa, zacząwszy od 1. d. Listopada, 1830 podwyższyć należy.

2) Jeżeli propinacyia piwa na nayblizsze trzy lata już wydzierzawiona, i kontrakt dzierzawny od tuteyszego Rządu już potwierdzonym iest, wtedy układu z dzierzawcą względem odpowiadaiacego podwyższenia czynszu dzierzawnego doświadczać, i takowy z swoiém zdaniem do tuteyszego potwierdzenia podać należy.

Do zawarcia téy ugody, nie może dzierzawca, iak tylko mnieysze, z kontraktu pochodzące należytości pobiérać.

3) Czyli, i iak daleko gminny dodatek od piwa w tych miastach, które w posiadaniu prawa propinacyi nie są, do skutku doprowadzony być może? c. k. Urzędy cyrkułowe maią przy zdaniu żądanéy od nich pod dniem dzisieyszym do liczby 41026 sprawy, pod rozwagę wziąć, i rozmyślne swe zdania tu przełożyć.

Rozporządzenie gub. z dnia 3. Lipca 1830 do liczby gub. 41027.

125.

Obowiązek płacenia podatku tych poddanych, którzy nie będąc właściwemi szynkarzami, trunki pańskie przedaią.

Guberninm otrzymuie w załączeniu .|. kopię tego, co pod dniem dzisieyszym tameczney połączonéy Administracyi przychodów cłowych i tabakowych, co do wydanego przez nią pod dniem 8. Października r. z. do liczby 13501 rozporządzenia, względem ograniczenia przedaży wódki między prywatnemi zalecono iest.

Oczewistą iest rzeczą, że prawo trunki gorące (spiritusowe), w przedaży cząstkowéy znayduiące się, za przed-

steuerung gewählt habe, sey es nun, daß diejenige Person, welche diesen Kleinverkauf besorgt, ihren fortwährenden Erwerb, oder nur einen zeitweisen Vortheil darin sucht. Die Anwendung einer entgegengesetzten Ansicht müßte die Finanzen um einen großen Theil der Zuflüsse bringen, auf welche dieselben gerechnet haben, und die ihnen nicht entbehrlich sind.

Gubernial-Erledigung vom 5. Juli 1830. Gub. Zahl 19529.

·|·

Hofkammerdekret vom 9ten März 1830 Zahl 6999.

Die unterm 8 Oktober v. J. Zahl 13561 an sämmtliche Verzehrungssteuer-Inspektorate erlassene Verfügung, wovon das k. k. galizische Landesgubernium eine Abschrift vorgelegt hat, und welche im 2ten Absatze die Besteuerung der von den Dominien aus ihren zum Großhandel bestimmten Niederlagen an die Unterthanen, die keine eigentlichen Schänker sind, zum weitern Verkaufe überlassenen Getränke betrifft, erhält jedoch mit der Beschränkung die hierortige Genehmigung, daß diese Unterthanen zur Entrichtung der Verzehrungssteuer nur für jene Getränke-Quantitäten verpflichtet sind, welche sie unter einem und beziehungsweise einem viertel Eimer an Andere absetzen.

126.

Stempelfreiheit der Quittungen, welche die Steuerbezirksobrigkeiten über die von ihnen für die Einhebung der allgemeinen Verzehrungssteuer systemmässig bezogenen Perzente ausstellen.

Ueber eine vorgekommene Anfrage, ob jene Quittungen, welche die Steuerbezirksobrigkeiten über die von ihnen für die Einhebung der allgemeinen Verzehrungssteuer systemmässig bezogenen Perzente ausstellen, dem Stempel unterliegen, oder nicht, hat die h. Hofkammer mit Dekret vom 7ten März l. J. Zahl 5684/433 zu bestimmen befunden, daß diese Quittungen gleich jenen, welche diese Obrigkeiten über die für die Einhebung der direkten Steuern zugestandenen Perzente ausfertigen, vom Gebrauche des Stempels befreit seyen.

Welches zu Jedermanns Wissenschaft öffentlich kund gemacht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 6. Juli 1830. Gub. Zahl 22626.

miót nałożenia podatków obrało, nie wglądaiąc w to, czyli osoba, która tą cząstkową przedaża trudni się, w tém swego trwałego zarobku, albo też tylko czasowéy korzyści szuka. Użycie przeciwnie położonego widoku musiałoby finansy wielkiéy części dochodów pozbawić, na które te rachowały, i bez których obeyść się nie mogą.

Uwiadomienie gub. z dnia 5. Lipca 1830 do liczby gub. 19529.

•|•

Dekret Kamery nadwornéy z dnia 9. Marca 1830 Nr. 6999.

Rozporządzenie pod dniem 8. Października r. z. do liczby 13561 do wszystkich Inspektoratów podatku konsumcyinego wydane, którego kopię c. k. galicyiski Rząd kraiowy przełożył, i które w drugim oddziale nałożenia podatku na trunki, od Dominiów z ich na handel hurtowy przeznaczonych składów, poddanym, którzy właściwemi szynkarzami nie są, dla dalszéy przedaży poruczone, tyczy się, otrzymuie tuteysze przyzwolenie, iednak z tém ograniczeniem, że ci poddani do płacenia podatku konsumcyinego tylko od tych ilości trunków obowiązani są, które oni w ilości mnieyszéy od wiadra, a stosunkowo także od ćwierci wiadra innym przedaią.

126.

Kwity Zwierzchności obwodów podatkowych na procenta, za pobór powszechnego podatku konsumcyinego dla nich usystemizowane, są od stęplu wolne.

Na zaszłe pytanie, czyli kwity Zwierzchności obwodów podatkowych na otrzymywane procenta, za pobór powszechnego podatku konsumowego dla nich usystemizowane, stęplowi podlegaią lub nie? wysoka nadworna Kamera dekretem z dnia 7. Marca r. b. do liczby 5684|433 postanowiła, iż te kwity zarówno z témi, które Zwierzchności rzeczone na procenta onym za pobór podatków stałych przeznaczone są, wydaią, od stęplu wolne są.

Co dla wiadomości każdego powszechnie ogłasza się.

Uwiadomienie gub. z dnia 6. Lipca 1830 do liczby gub. 22626.

127.

Gemeinden, welchen Strassenarbeiten im Zwangswege zugewiesen sind, haben keine Abzugsperzente für Bauzeug zu leisten.

Es ist hierorts die Frage zur Sprache gekommen, ob Gemeinden, welchen Strassenarbeiten im Zwangswege gegen Vergütung zugewiesen werden, und welche das Strassenbau-Kommissariat zu diesen Arbeiten mit Bauzeug, d. i. Brechstangen, Steinschlägeln, Spitzkrampen, Scheibtruhen versieht, von diesem Bauzeug Abnützungsprozente, zu welchen sonst die Bauunternehmer in dem Falle, als sie das Aerarialbauzeug benützen, gehalten sind, zu bezahlen verpflichtet seyen.

Die Betheilung der Gemeinden mit Bauzeug kömmt bei Strassenarbeiten nur bei der Steinerzeugung, und bei der Zerschläglung der Steine vor, zu allen übrigen Strassenarbeiten bringt der Unterthan seine eigene Schaufel mit.

Es ist unbezweifelt, daß das Verhältniß eines freiwilligen Strassenbauunternehmers, welcher auch eine Gemeinde seyn kann, wie es bekannt ist, gegen jenes einer Gemeinde, welcher im Zwangswege eine Strassenarbeit zugewiesen wird, ganz verschieden sey, denn der erstere arbeitet aus eigener Unternehmungslust und unter vorausgesetzter Berechnung aller Regie- und sonstigen Auslagen, von welchen jene für Benützung des Aerarialsbauzeugs in dem Kontrakte ausdrücklich enthalten ist, mit der sichern oder wenigstens erwarteten Hofnung auf Gewinn, während die letztere meistens gegen ihren Willen oder wenigstens ohne aller Erklärung eine Arbeit im Zwangswege übernehmen muß, für welche sich nach mehreren vorausgegangenen Versuchen kein freiwilliger Unternehmer vorfand, und bei welcher daher nach den ausgemittelten Vergütungspreisen kein angemessener Verdienst zu erwerben ist.

Man findet daher zu bestimmen, daß, so wie es ohnehin auch seit dem neuen Strassensystem im Allgemeinen beobachtet wurde, jene Gemeinden, welchen aus Mangel an Unternehmern, Strassenarbeiten im Zwangswege zugewiesen werden, für die bei solchen Arbeiten eintretende gewöhnliche Abnützung des ihnen zum Vollzug und zur Erreichung des Zweckes beigegebenen Aerarialbauzeuges keine Zahlung oder Perzenten zu leisten haben. Nur eine muthwillige oder absichtliche, nicht durch

127.

Gminny, którym roboty koło drogi przez przymus narzucone są, żadnych procentów w wynagrodzenie za narzędzia, do budowy drogi potrzebne, uiszczać nie maią.

Uczyniono tu pytanie: czyli gminy, którym roboty koło drogi przez przymus za wynagrodzeniem narzucone, i które Komissaryiat drogowy do tych robót potrzebném narzędziem, t. i. żelaznemi drągami, bikami czyli oskardami, kilofami i taczkami opatruie, od tych narzędzi procenta za zużycie, do płacenia których także przedsiębiercy budowy, w przypadku użycia skarbowych narzędzi budowniczych, obowiązani są, płacić powinni.

Opatrywanie gmin narzędziem budowniczém przy robotach koło dróg, wydarza się tylko przy wydobywaniu kamieni i przy rozbiianiu tychże, do wszystkich zaś innych robót koło drogi przynoszą poddani z sobą swoie własne łopaty.

Nie wątpliwą rzeczą, że stosunek dobrowolnego przedsiębiercy robót koło dróg, którym także gmina być może, iak to wiadomo, w porównaniu ze stosunkiem gminy, któréy przez przymus robotę koło dróg narzucono, całkiem innego iest rodzaiu; albowiem pierwszy robi z własnéy chęci przedsiębierstwa, i za uprzedniém obrachowaniem wszystkich administracyinych i innych wydatków, z pomiędzy których także i za użycie skarbowego narzędzia w kontrakcie wyraźnie zawarte są, z pewnym albo przynaymniéy spodziewanym zyskiem; gdy tymczasem ta druga nayczęściéy mimo swéy woli, albo przynaymniéy bez wszelkiego oświadczenia się, robotę przez przymus na siebie przyiąć musi, na którą po kilku poprzedzonych licytacyiach żaden dobrowolny przedsiębierca nie znalazł się, i przy któréy zatém podług ułożonych cen wynagrodzenia, żadnego przyzwoitego zarobku nie ma.

Uznano zatém za potrzebną postanowić, że, iak to iuż oprócz tego od zaprowadzenia nowego systematu drogowego powszechnie zachowywano, te gminy, którym dła braku przedsiębierców, roboty koło dróg przez przymus narzucane bywaią, za wydarzaiące się przy takich robotach zwyczayne zużycie skarbowego narzędzia, onym do uskutecznienia i do osiągnienia zamiaru danego, żadnego wynagrodzenia lub procentu płacić nie maią. A tylko za swawolne lub umyślne,

die Arbeit gewöhnlicher Massen eintretende Abnützung oder Verderbniß des Bauzeugs haben die Gemeinden zu verantworten. Da dieß jedoch bei einer ordnungsmässig geführten Aufsicht des Strassenbaupersonales fast kaum der Fall seyn kann, so ist das letztere insbesondere für die mögliche Erhaltung des Bauzeugs und für die strenge Aufsicht bei den Arbeiten verantwortlich. — Auch wird der Strassenbau-Direkzion verordnet, bei den Strassenbau-Kommissariaten, wo derlei Fälle vorkommen, am Schluße des Jahrs das gesammte durch die Unterthanen abgenützte Bauzeug durch die Lokal-Revidenten untersuchen zu lassen, und die erforderlichen Reparaturköſten, jedoch mit strenger Erwägung der Nothwendigkeit und Zulässigkeit, in dem künftigen Bau-Antrage aufzunehmen.

Hievon werden die Kreisämter zur Wissenschaft verständiget.

Gubernial-Dekret vom 6. Juli 1830. Gub. Zahl 34276.

128.

Für Findlinge, welche aus der Aerarial-Findelanstalt in unentgeltliche Verpflegung genommen werden, wird keine Entschädigung für Vorauslagen gefordert.

In Absicht auf jene Fälle wo in der hiesigen Aerarial-Findelanstalt unterbrachte Findlinge von jemanden dritten in die unentgeltliche Verpflegung genommen werden wollen, haben Se. Majestät mit a. h. Entschliessung vom 24ten Mai l. J. zu bestimmen geruhet, daß von einer Entschädigung der Anstalt für die gehabten Vorauslagen keine Rede seyn soll.

Auch ist zugleich angeordnet worden, den Pfarrern auf dem Lande die Weisung zu ertheilen, jenen Landleuten, welche zur Uebernahme von Findlingen in die Verpflegung geeignet sind, die erforderlichen Zeugnisse, wenn sie sich darum bewerben, und keine gegründeten Bedenken gegen selbe vorhanden sind, nicht zu verweigern.

Wovon die k. Kreisämter zur Darnachachtung, weiteren Bekanntmachung und Verfügung in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 6. Juli 1830. Gub. Zahl 35902.

nie zaś przez, zwykłym sposobem pełnioną robotę, wydarzaiące się zużycie albo zepsucie narzędzia budowniczego, gminy odpowiedzialnemi zostaią. Lecz gdy i ten przypadek przy należytém dozorowaniu przez urzędników ledwie wydarzyć się może, przeto ci ostatni osobliwie za utrzymanie według możności narzędzia budowniczego, i za pilny dozór przy robotach odpowiedzialni, zostaią. Tudzież zaleca się Dyrekcyi drogowey, w Komissaryatach drogowych, gdzie takie prypadki zdarzaią się, na końcu roku wszystkie narzędzia, przez poddanych zużywane, rewidentowi mieyscowemu opatrzyć kazać i potrzebne koszta na naprawę iednak z ścisłą rozwagą potrzeby, w przyszłym anszlagu budowniczym umieścić.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym do wiadomości podaie się.

Dekret gub. z dnia 6. Lipca 1830 do liczby gub. 34276.

128.

Za podrzutków, którzy z skarbowego Instytutu podrzutków na bezpłatne wychowanie wzięci bywaią, żadnego wynagrodzenia za wydatki z góry łożone żądano nie będzie.

Z względu na te przypadki: gdzie podrzutków w tuteyszym skarbowym Instytucie umieszczonych, kto trzeci na bezpłatne wychowanie wziąć chce, Jego c. k. Mość naywyższą uchwałą z dnia 24. Maia r. b. postanowić raczył, że o wynagrodzeniu instytutu za łożone z góry wydatki żadney mowy być nie powinno.

A zarazem także nakazano zostało, parochom na prowincyi zalecić, aby tym włościanóm, którzy do wzięcia podrzutków na wychowanie kwalifikowani są, wydania potrzebnych zaświadczeń, ieśli o takowe prosić będą, i żadnych gruntowych wątpliwości przeciw nim nie ma, nie odmawiali.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym dla zachowania, dalszego obwieszczenia i rozporządzenia, do wiadomości podaie się.

Rozporządzenie gub. z dnia 6. Lipca 1830 do liczby gub. 35902.

129.

Verfahren mit Erkenntnissen auf Leibesstrafen gegen Gefällsübertreter.

Die k. k. oberste Justizstelle hat im Einverständnisse mit der k. k. allgemeinen Hofkammer die Verfügung getroffen, daß die Erkenntnisse auf Leibesstrafen gegen Gefällsgesetzübertreter von der betreffenden Gerichtsbehörde der kompetenten Ortsobrigkeit zur Kundmachung und Vollziehung mitgetheilt, und gleichzeitig auch hievon die Gefällen = Verwaltungen in Kenntniß gesetzt werden. Zu diesem Ende hat auch die hohe Hofkammer die Gefällen = Verwaltungen angewiesen, bei Zusendung der Akten an die zur Schöpfung des Erkenntnisses berufenen Behörden stets genau die Ortsobrigkeit zu bezeichnen, durch welche die Bekanntmachung und Vollziehung des Erkenntnisses zu geschehen haben wird, weil außerdem das Erkenntniß lediglich der Gefällen = Verwaltung zur eigenen Veranlassung mitgetheilt werden würde.

Wovon die k. Kreisämter mit dem Auftrage in Kenntniß gesetzt werden, hievon sämmtliche Ortsobrigkeiten zu verständigen, und zur genauesten Darnachachtung anzuweisen.

Gubernial = Dekret vom 6. Juli 1830. Gub. Zahl 36534.

130.

Die Einfuhrsverbothe und Beschränkungen der jüdischen und hebräischen Gebeth- und Religionsbücher, der Zeitungen, Bilder, Kupferstiche, Steinabdrücke und der gleichen, erlitten durch die neuen Zollbestimmungen keine Aenderung.

Zur Beseitigung aller Zweifel, in wie weit durch die mit dem gedruckten Kreisschreiben vom 29ten April l. J. Zahl 25880 bekannt gemachten neuen Zollbestimmungen das bis dahin bestandene Einfuhrs=Verboth der jüdischen und hebräischen Gebeth= und Religionsbücher aufgehoben worden sey, oder nicht? wird in Folge hohen Hofkammerdekretes vom 20. v. M. Z. 18395 erklärt: daß durch die gedachten neuen Bestimmungen in Ansehung der Bücher keine Aenderung erfolgte, als daß der Eingangs=Zoll für die ungebundenen oder blos gehefteten Bücher von 2 fl. 30 kr. auf 5 fl. für den Zentner erhöht wurde, und

129.

Sposób postępowania z wyrokami na kary cielesne przeciw przestępcóm ustaw przychodowych.

C. k. naywyższy Sąd sprawiedliwości za porozumieniem się z c. k. powszechną Kamerą nadworną postanowił: by wyroki na kary cielesne przeciw przestępcóm ustaw o przychodach, od dotyczącego Sądu należnéy Zwierzchności mieyscowéy dla ogłoszenia i wykonania komunikowane, i zarazem także Administracyie przychodów o tém uwiadomione były. Tym końcem też wysoka nadworna Kamera Administracyóm przychodów zaleciła, aby przy odsyłaniu aktów do Sądu wezwanego do wyrokowania, zawsze dokładnie Zwierzchność mieyscową wskazały, przez którą ogłoszenie i wykonanie wyroku nastąpić ma, gdyżby inaczéy wyrok iedynie Administracyi przychodów do iéy własnego rozrządzenia dołączonym był.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym z tym dodatkiem do wiadomości podaie się, aby o tém wszystkie Zwierzchności mieyscowe uwiadomione, i do nayściśleyszego zachowania zobowiązane były.

Dekret gub. z dnia 6. Lipca 1830 do liczby gub. 36534.

130.

Zakazy sprowadzania i ograniczenia żydowskich i hebreyskich książek do nabożeństwa i religiy-nych, tudzież gazet, obrazów, kopersztychów, odcisków kamiennych i t. p. nie ucierpiały przez nowe ustanowy cłowe żadnéy odmiany.

W celu usunienia wszelkich wątpliwości, iak dalece przez nowe ustanowy cłowe, okolnikiem drukowanym z dnia 20. Kwietnia r. b. pod liczbą 25880 ogłoszone, istnący dotąd zakaz sprowadzania żydowskich i hebreyskich książek do nabożeństwa, i religiynych, zniesionym został, lub nie? w skutek dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 20. z. m. do liczby 18395 obiaśnia się: że przez wspomnione nowe ustawy względem tych książek żadna odmiana nie zaszła, iak tylko, że cło wchodowe od nieoprawnych albo tylko zeszytych książek z 2ch ZłR. 30. kr. na 5 ZłR. od cetnara

daß daher alle vor diesem Zeitpunkte bestandenen Verbothe und Beschränkungen hinsichtlich der Einfuhr der Bücher, Zeitungen, Bilder, Kupferstiche, Steinabdrücke u. dgl. in ihrer vollen Wirksamkeit geblieben sind.

Gubernial = Kundmachung vom 6. Juli 1830. Gub. Zahl 40549.

131.

Erneuerung der Vorschriften in Ansehung der Wanderbücher.

Ungeachtet mit a. h. Patente vom 24ten Februar 1827 und mit Kreisschreiben vom 7ten Jäner 1829 Zahl 85202 ausdrücklich angeordnet wurde, daß ausländische Handwerksgesellen, wenn sie in die österreichischen Staaten einwandern, eben so wie die inländischen, wenn sie aus fremden Staaten zurückkehren, verhalten sind, sich bei der ersten Gränzobrigkeit ein Wanderbuch zu verschaffen, wenn sie mit keinem von Seite ihrer Regierung versehen sind, so sind doch wiederholte Fälle vorgekommen, wo mit Außerachtlassung dieser a. h. Vorschrift sowohl von den Gränzobrigkeiten, als selbst von den k. Kreisämtern lediglich die Pässe, mit welchen ausländische Handwerksgesellen versehen waren, zur Fortsetzung ihrer Wanderung im Inlande instradirt wurden. Da dieser gesetzwidrige Fürgang nicht gestattet werden darf, so werden die k. Kreisämter angewiesen, nicht nur alle Bestimmungen der obigen a. h. Verordnung selbst auf das genaueste handzuhaben, sondern die Beobachtung derselben von den untergeordneten Behörden in vorkommenden Fällen auf das strengste zu überwachen, und sämmtliche, insbesondere die Gränzobrigkeiten, hiezu anzuweisen, wenn sich aber dennoch der Fall ereignet, daß ausländische oder auch inländische aus dem Ausland zurückkehrende Handwerksgesellen mit ihren Pässen an das k. Kreisamt gelangen, nach vorläufiger Konstituirung derselben, an die Ortsobrigkeit der Kreisstadt wegen Ausfolgung eines Wanderbuches anzuweisen und nach Umständen das Amt weiter zu handeln. Uebrigens wird den Kreisämtern bedeutet, daß zur Vermeidung jedes derlei vorschriftswidrigen Fürgangs, die Pässe jedesmal vom Kreisamtsvorsteher selbst, nicht aber von dem Kanzlei-, der Paßvorschriften meistens ganz unkundigen Personale zu vidiren sind, zugleich verordnet, die bestehenden, so oft in Erinnerung gebrachten Paßvorschriften genau zu beobachten, und insbesondere die Prü=

podwyższone zostało, i że zatém wszystkie od tego czasu istniałe zakazy i ograniczenia względem przywozu książek, gazet, obrazów, kopersztychów, odcisków kamiennych i t. p. w swéy zupełnéy mocy pozostały.

Obwieszczenie gub. z dnia 6. Lipca 1830 do liczby gub. 40549.

131.

Ponowienie przepisów względem książek wędrowniczych.

Chociaż naywyższym Uniwersałem z dnia 24. Lutego 1827 i okolnikiem z dnia 7. Stycznia 1829 do liczby 85202 wyraźnie postanowiono, że zagraniczna czeladź rzemieślnicza, gdy do austryackich Państw wędruie, równie też i tuteyszo-kraiowa, gdy z obcych Państw nazad powraca, obowiązaną iest, o książkę wędrownicza dla siebie w naypierwszéy Zwierzchności pogranicznéy, ieżeli takową od Rządu swoiego opatrzona nie iest, postarać się; iednak wydarzyły się przypadki, gdzie niezważaiąc na ten naywyższy przepis tak przez pograniczne Zwierzchności, iako i same c. k. Urzędy cyrkułowe iedynie tylko paszporty, któremi zagraniczni czeladnicy rzemieślnicze opatrzeni byli, dla dalszéy ich wędrówki w kraiu upoważnione (instradowane) były. Gdy zaś takowe prawu przeciwne postępowanie dozwoloném być nie może; przeto zaleca się c. k. Urzędom cyrkułowym, aby nie tylko wszystkie przepisy powyższego naywyższego rozporządzenia przez nich samych dopełniane były, ale aby także na zachowanie tychże od podrzadnych Zwierzchności w wydarzaiących się przypadkach nayostrzéy czuwały, i to zachowanie wszystkim Zwierzchnościom, a w szczególności pogranicznym zaleciły; ieśli zaś iednak przypadek się zdarzy, iż zagraniczna lub też kraiowa z zagranicy powracaiąca czeladź rzemieślnicza z swoiemi paszportami do c. k. Urzedu stawi się, tedy takową za uprzednią téyże indagacyą do Zwierzchności mieyscowéy miasta obwodowego (cyrkularnego) dla wydania onéy książki wędrowniczéy odesłać, i według okoliczności urząd daléy pełnić należy. Wreszcie zaleca się c. k. Urzędóm cyrkułowym, aby dla usunienia każdego nieprawnego postępowania, paszporty zawsze przez samego Przełożonego Urzędu cyrkułowego, a nie przez kancelaryynych urzędników, którym po naywiększéy części przepisy o paszportach niewiadome są, poświadczane (widowane) były, i oraz nakazuie się, iżby istnące, tak często przypominane przepisy

fung und Vidirung der Pässe unmittelbar, oder in deren Verhinderung von seinem Stellvertreter vornehmen zu lassen.

Gubernial-Verordnung vom 10. Juli 1830. Gub. Zahl 38944.

132.

Bestimmungen über den Gebrauch des Stempels bei Lizitazionsprotokollen und Kundmachungen aus Anlaß der städtischen Realitäten- und Gefällen-Verpachtung.

Die k. k. Tabak- und Stempelgefällen-Direkzion in Wien hat mit Erlaß vom 14ten April d. J. Zahl 741 an die hiesige k. k. vereinte Gefällen-Verwaltung die den k. Kreisämtern mit dem hierortigen Erlasse vom 28ten Juli 1828 Zahl 40849 mitgetheilten Bestimmungen, über den Gebrauch des Stempels bei Lizitazionsprotokollen und Kundmachungen, aus Anlaß der Verpachtung städtischer Realitäten und Gefälle, dahin abgeändert; daß

1) die Lizitazionsprotokolle, wenn hievon keine förmlichen Kontrakte ausgefertigt werden, selbe daher die Stelle der Kontrakte verttreten, nach dem §. 21 Litt. S. des a. h. Stempelpatents und dem h. Hofkammerdekrete vom 18ten Jäner 1816 Zahl 1853 (Schwarz: Samml. Nro. 410) stempelpflichtig, daß dagegen

2) die Gesuche, und die Kundmachungen aus Anlaß der Verpachtung städtischer Realitäten und Gefalle, dann Lieferung der Kanzlei-Artikel, Anschaffung der Montur für die Polizeischützen, so wie die Certifikate über die erfolgte Verlautbarung und die Noten, welche ein Kreisamt an das andere in dieser Angelegenheit erläßt, stempelfrei sind, weil es Schriften in Gemeindwirthschaftssachen sind, welche das a. h. Stempelpatent §. 9 Litt. ii. und derlei Kundmachungen insbesondere das h. Hofkammerdekret vom 26ten April 1805 (Schwarz: Samml. Nro. 188) für stempelfrei erklärt.

Die k. Kreisämter haben hiernach die erforderlichen Weisungen zu erlassen.

Gubernial-Dekret vom 13. Juli 1830. Gub. Zahl 40457.

o paszportach ściśle zachowywane, a w szczególności przeglądanie i poświadczanie paszportów bezpośrednio przez Przełożonego cyrkułu, albo w czasie zatrudnienia onegoż, przez iego zastępcę uskuteczniane były.

Rozporządzenie gub. z dnia 10. Lipca 1830 do liczby gub. 38944.

132.

Przepisy o użyciu stęplu do protokołów i obwieszczeń licytacyi, z powodu wydzierzawienia mieyskich realności i poborów (przychodów.)

Wiédeńska c. k. Dyrekcyia przychodów tabakowych i stęplowych rozporządzeniem pod dniem 14. Kwietnia r. b. do liczby 741 do tuteyszéy c. k. połączonéy Administracyi przychodów wydaném, odmieniła przepisy względem użycia stęplu do protokołów i obwieszczeń licytacyi, z powodu wydzierzawienia mieyskich realności i poborów, które c. k. Urzędóm cyrkułowym, tuteyszém rozporządzeniem z dnia 28. Lipca 1828 do liczby 49849 ogłoszone zostały, w ten sposób; że

1) prototokóły licytacyi, ieśli z nich formalne kontrakty ułożone nie będą, i takowe zatém mieysce kotraktów zastępuią, podług §. 21. lit. S. naywyższego Uniwersału stęplowego, i według dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 18. Stycznia 1816 do liczby 1853 (Schwarz: Samml. Nr. 410) stęplowi podlegaią; że zaś

2) prośby i obwieszczenia z powodu wydzierzawienia mieyskich realności i poborów, tudzież dostarczanie artykułów (materyałów) kancelaryynych, sprawianie monduru dla policyynych strzelców; niemniéy też certyfikaty na nastąpione ogłoszenia i odezwy, które ieden Urząd cyrkułowy do drugiego w tym przedmiocie czyni, od stęplu wolne są, gdyż to są pisma w ekonomicznych sprawach gminnych, które naywyższy Uniwersał stęplowy §. 9. lit. ii i takowe obwieszczenia w szczególności, dekret wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 26. Kwietnia 1805 (Schwarz: Samml. Nro. 108) za wolne od stęplu uznaią.

C. k. Urzędy cyrkułowe wydać maią według tego potrzebne rozkazy.

Dekret gub. z dnia 13. Lipca 1830 do liczby gub. 40457.

133.

Bestimmungen wegen der in Ungarn zu geschehenden Zustellung der von den Gerichtsbehörden deutscher Provinzen wider ungarische Unterthanen gefällten Erkenntniße.

Seine k. k. Majestät haben laut Eröffnung der obersten Justizstelle vom 9ten April d. J. Zahl 1827|135 über einen, von der k. ungarischen Hofkanzlei erstatteten allerunterthänigsten Vortrag durch allerhöchste Entschliessung vom 13ten Februar 1830 anzuordnen geruhet: daß, nachdem seit der aus Veranlassung des 17ten Diätalartikels des k. ungarischen Landtages vom Jahre 1792 erfolgten gesetzlichen Anordnung in Rücksicht auf die in Ungarn zu geschehende Zustellung der, von den Gerichtsbehörden deutscher Provinzen in Gemäßheit des oberwähnten Gesetzes wider ungarische Unterthanen gefällten Erkenntnisse, stets die Uebung bestand, ein derlei Erkenntniß durch Dekret der k. ungarischen Hofkanzlei an die kompetente ungarische Behörde zum Behufe der zu verfügenden Zustellung zu senden, um Kollisionen vorzubeugen, diese Uebung auch noch ferner beizubehalten sey.

Welches hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 16. Juli 1830. Gub. Zahl 36270.

134.

Darstellung des Unterschiedes zwischen Milzbrand, Lungenseuche, Ruhrseuche und Rinderpest.

Da durch manche besonders nachtheilige Witterungs-Einflüsse gleichzeitig mit der Rinderpest andere anthraxartige Seuchen, besonders der Milzbrand, die Lungenseuche und die Ruhrseuche das Hornvieh befallen können, welche bei der oft sehr täuschenden Aehnlichkeit ihrer Erscheinungen an den kranken und gefallenen Stücken mit den bei der Rinderpest zum Vorschein kommenden Zufällen und Ergebnissen, wenn die gefallenen Thiere gehörig geöffnet werden, bei einer minder sorgfältigen Würdigung aller Verhältnisse, für die Rinderpest selbst angesehen werden, so wird in Folge des hohen Hofkanzlei-Präsidial-Auftrags vom 17ten Juni l. J. Zahl 13303 in der anliegenden vergleichenden tabellarischen Uebersicht .|. der Unterschied zwischen Milzbrand, Lungenseuche, Ruhrseuche und Rinderpest, sowohl in Absicht der Ursachen des Cha-

Vergleichende

Darstellung des Unterschiedes

zwischen

Milzbrand, Lungenseuche, Ruhrseuche und Rinderpest,

in tabellarischer Uebersicht.

Porównawcze

Opisanie różnicy

między:

Zapaleniem śledziony, zarazą płucową, zaraźliwą biegunką i pomorem na bydło,

tabellarycznie ułożone.

(Zur Sig. 20. Seite 308.)

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
Wesentlicher Charakter.	**Wesentlicher Charakter.**	**Wesentlicher Charakter.**	**Wesentlicher Charakter.**
Der Milzbrand ist eine ursprünglich einheimische, aus allgemeinen, auf viele oder die meisten Thiere einer Gegend, oder eines Landes zu gleicher Zeit wirkenden Schädlichkeiten entspringende — epizootische — oder aus örtlichen auf ein Ort oder eine Gegend sich beschränkenden Ursachen entstehende — enzootische —, unter gewissen Verhältnissen auch selbst für den Menschen ansteckend werdende hitzige Krankheit, welche zur heißen Jahreszeit unter allen Hausthiergattungen, ja selbst unter dem Wilde zu herrschen pflegt, die Thiere öfters als einmal in ihrem Leben befallen kann, vom Pfortadersystem aus das gesammte Blutgefäßsystem ergreift, durch Stockungen des Kreislaufes in den großen blutreichen Eingeweiden und im Pfortadersysteme, durch Neigung zur schnellen fauligen Zersetzung der organischen Stoffe, und durch Bildung eigenthümlicher krankhafter Produkte, der Anthraxmaterie und Anthraxbeulen (Milzbrand — Brandbeulen, Carbunkeln) ihre eigenthümliche Natur beurkundet.	Die Lungenseuche ist ein ursprünglich in nassen, neblichen Frühjahren und Herbsten epizootisch, in niederen, Ueberschwemmungen ausgesetzten und in Gebirgsgegenden enzootisch, vorzüglich unter der Rinder- und Pferdegattung herrschendes, aber auch bei anderen Hausthieren sporadisch vorkommendes, unter besonderen Verhältnissen auch contagiös nervös—fauliges Fieber mit vorzüglicher Schwäche und Erschlafung der Lungen, welches zu einer eigenthümlichen hypertrophischen (wuchernden) Entartung (Fleischig werden) des einen oder andern (meistens linken) Lungenflügels führet.	Die Ruhrseuche ist eine vorzüglich im Herbste epizootisch unter dem Rinde, besonders unter dem Treibvieh herrschende, auch bei anderen Hausthiergattungen seuchenartig vorkommende fieberhafte Krankheit, von welcher die Thiere öftermalen in ihrem Leben befallen werden können, welche im weiteren Verlaufe durch Uebergang in den nervösfauligen Charakter ansteckend wird, und in einer im Mast- und Grimmdarm beginnenden, auf die übrigen Gedärme und die Mägen sich verbreitenden Entzündung der Intestimalschleimhaut mit Neigung zum Brande, anhaltenden schmerzhaften Drange zum Misten und häufigen erschöpfenden Darmentleerungen besteht.	Die Rinderpest ist ein bloß dem Rinde eigenthümliches typhöses Fieber, welches in unseren Ländern sich nie aus epizootischen oder enzootischen Einflüßen von selbst erzeugt, sondern immer nur durch Ansteckung mittelst eines ursprünglich aus fremden Ländern eingeschleppten Ansteckungsstoffes entsteht, daher zu allen Jahreszeiten unter den günstigsten Futter- und Witterungsverhältnissen vorkommen kann, ein und dasselbe Thier nur einmal in seinem Leben befällt, mithin solche Thiere, welche die Krankheit schon einmal überstanden haben, so wie andere Hausthiergattungen immer verschont sich durch seinen bösartigen, allen Heilversuchen bisher wiederstrebenden Charakter auszeichnet, und seinem Wesen nach in einer, durch ein besonderes Contagium bedingten, besonderen typhösen, d. i. durch Erschöpfung des Nervensystems in Sphacelus übergehenden Entzündung des gesammten Schleimmenbraumsystems zu bestehen scheint.

Zapalenie śledziony.	Zaraza płucowa.	Zaraźliwa biegunka.	Pomór na bydło.
Właściwy charakter.	**Właściwy charakter.**	**Właściwy charakter.**	**Właściwy charakter.**
Zapalenie śledziony, iestto pierwiastkowa kraiowa, z powszechnych szkodliwych wpływów na wiele lub na naywiększą część bydła iednéyże okolicy lub iednego kraiu i w iednymże czasie działaiących, pochodząca, epizotyczna (ogólnie panuiąca), albo też z mieyscowych w iednym kącie lub w iednéy okolicy ograniczonych przyczyn powstaiąca — enzotyczna (mieyscowa) w pewnych stosunkach nawet ludzi zarażaiąca, gorączkowa choroba, która w gorącéy porze roku, między wszelkiémi domowemi źwierzętami, a nawet między źwierzem dzikim panować zwykła, źwierzęta częściéy niż raz w ich życiu napadać może, od systematu żyły fortnéy (krew do wątroby prowadącéy), cała system naczyń krwawych zaraża, przez zatamowanie biegu krwi w wielkich krwistych wnętrznościach i w systemacie żyły fortnéy przez skłonność do prędkiego w zgniliznę przechodzącego roztworzenia pierwiastków organicznych i przez tworzenie właściwych płodów chorobliwych materyi wrzodowéy i wrzodowych guzów, (zapalenie płuc, guzów gangrenowych, karbunkułów), właściwą naturę swoią obiawia.	Zaraza płucowa, iessto gorączka zgniło-nerwowa, pierwiastkowo pod mokrą i mglistą wiosnę i iesień, epizotycznie; w okolicach niskich, na wylew wód wystawionych i górzystych, enzotycznie, szczególnie między bydłem rogatém i końmi panuiąca, ale także i między innemi domowemi zwierzętami przypadkowo (sporadice) ziawiaiąca się, śród szczególnych stosunków, nawet zaraźliwą być mogąca, połączona z wielkiém osłabieniem i rozwolnieniem płuc, które do właściwego wybuiaiącego narastania mięsa w iedném lub drugiém, (nayczęściéy w lewém skrzydle) płuc, doprowadza.	Biegunka zaraźliwa, iestto choroba gorączkowa, szczególniéy w iesieni między bydłem rogatém, osobliwie pędzoném, epizotycznie panuiąca, także i u innych gatunków zwierząt domowych zaraźliwie ziawiaiąca się, która zwierzęta kilkakrotnie w ich życiu napadać może, w dalszym biegu swoim, przez przeyście w charakter nerwowo-zgniły, zaraźliwą staie się, a na zapaleniu błony śluzowéy w kiszkach, któreto zapalenie w kiszce odchodowéy i kolkowéy początek swóy bierze, i na drugie kiszki i żołądki, rozpościera się, ze skłonnością do gangrény, z ciągłém, boleśném a poniewolném gnoieniem i mnogiem wycięczaiącém wypróżnieniem kiszek, istotę swoię zasadza.	Pomór, czyli powietrze na bydło, iestto gorączka nerwowa, wołóm i krowóm tylko właściwa, która w kraiach naszych nigdy z pływów epizotycznych lub enzotycznych sama z siebie, ale zawsze przez zarażenie materyi zaraźliwéy, pierwiastkowo z obcych kraiów zaniesionéy, powstaie; a zatém we wszystkich porach roku, przy naylepszéy paszy i nayprzyiaźnieyszém powietrzu wydarzyć się może, bydlę raz tylko w iego życiu napada, a zatém bydlęta, które iuż raz tę chorobę przetrwały, równie iak inne gatunki zwierząt domowych ochrania, przez złą naturę swoią wszelkim środkóm lekarskim dotąd odpór daiącą, odznacza się, i co do istoty swoiéy: na zapaleniu całego systematu błony śluzowéy, przez szczególne udzielanie się sprowadzoném, właściwém nerwowém, t. i. przez wycieńczenie sił systematu nerwowego, w zgniliznę przechodzącém, zasadzać się zdaie.

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
Verlauf und Erscheinungen.	Verlauf und Erscheinungen.	Verlauf und Erscheinungen.	Verlauf und Erscheinungen.
Der Verlauf des Milzbrandes beim Hornvieh ist mannigfach. Beim Beginnen der Seuche, wo gewöhnlich die robustesten Thiere die ersten Opfer derselben werden, zeigt er sich meistentheils sehr schnell verlaufend, so daß die Thiere kurz vorher noch anscheinend ganz gesund, entweder plötzlich wie vom Schlage getroffen, zusammenstürzen, und unter krampfhaften Bewegungen sterben; oder von großer Angst ergriffen hin und her taumeln, die zitternden Füsse weit auseinander spreitzen, abwechselnd bald still, traurig, wie betäubt da stehen, bald in tobende Wuth ausbrechen, unter Brüllen eine Strecke fortlaufen, zusammenstürzen; unter heftigem, schnaubendem stöhnendem Athmen, wobei die Thiere aus Nase und Maul schäumen, und der hervortretende Schaum oft mit Blut gemischt ist, unter heftigen Zuckungen und krampfhaften Umdrehungen des Kopfes und Halses, während das starre, glotzende Auge zu brechen anfängt, vom Tode ergriffen werden, wobei mit dem Eintritte desselben oder bald nachher schwarzrothes, aufgelöstes Blut aus dem Maule und After zu fließen, der Hinterleib von Luft stark aufgetrieben zu werden, und	Der Verlauf der Lungenseuche ist nie unter 7 bis 9 Tagen beendigt, meistens erstreckt er sich auf 14 bis 21 ja bis 28 Tage. Bei aufmerksamer Beobachtung kann man 3 verschiedene Zeiträume oder Stadien dabei wahrnehmen: 1) Stadium der Vorbothen. Die Thiere sind traurig, mat und abgeschlagen; sie stehen unregelmässig mit auseinander gespreitzten Vorderfüssen, mit gesenktem Kopfe, den sie öfters aufzurichten streben; die Augen sind glanzlos und matt; nur bei sehr robusten Thieren geröthet, aber dabei feucht; das Flotzmaul trocken, das Maul schleimig, die Körperwärme, vorzüglich an den Ohren und den Hornwurzeln vermindert; die Haut trocken, glanzlos; das Haar struppig, vorzüglich in der Gegend der Lendenwirbel; das Athem mühsam und angestrengt, mit starker Bewegung der Hungergruben; die Thiere zeigen sich bei einem vorn an die Brust und an die Brustwandungen angebrachten Drucke ängstlich; öfterer, trockner, krampfartiger mehr pfeifender Husten; der Puls klein, schwach, nicht accellerirt; der Herzschlag fühlbar; die Freßlust noch vorhanden, das Wiederkauen schon zögernd und unregel-	Die Ruhr endigt ihren Verlauf beim Hornvieh selten unter 14 Tagen, und da sie gewöhnlich plötzlich ohne bemerkbaren Vorbothen entsteht, so bemerkt man auch nur 2 Stadien der Krankheit: das Stadium der Entzündung, und das Stadium des eintretenden Brandes der Gedärm-Schleimhaut. 1tns Stadium. Die Thiere werden plötzlich traurig, ziehen sich vom Futter zurück, stehen mit eng unter den Bauch zusammengestellten Füssen, abwechselnd Kälte und Hitze vorzüglich an den Ohren, Hornwurzeln und Extremitäten mit Aufsträubung der Haare; große Empfindlichkeit gegen angebrachten Druck auf die Lendengegend und Bauchwandungen; die Thiere krümmen öfters den Rücken (Katzenbuckel), heben den Schweif und verrathen schmerzhaften Drang zum Misten, welches jetzt noch selten mit Abgang von Winden, und äußerst wenigen, flüssigen, schleimigen, stinkenden Kothe erfolgt; den Hinterleib gespannt und gegen die Flanken hin stark aufgezogen; die Thiere gähnen öfters unter Ausstossung von Luft aus dem Magen, Freßlust und Wiederkauen sind fast ganz aufgehoben; die Augen trübe, bleich	Die Rinderpest ist in ihrem gewöhnlichen Verlaufe, wie jede echte Ansteckungskrankheit, an bestimmte Stadien gebunden, deren 4 angenommen werden, und von denen das erste gewöhnlich einen 7 tägigen, die übrigen aber einen halb 7tägigen Verlauf zu nehmen pflegen. 1) Stadium der Ansteckung. Dieses beginnt mit dem Momente der Aufnahme des Contagiums innerhalb des lebenden Organismus und dauert gewöhnlich 7 Tage. In seltenen Fällen erstreckt es sich bis zum 14ten Tage. In der ersten Hälfte desselben bemerkt man an den Thieren noch gar keine Veränderung; in der zweiten zeigen sich aber schon Erscheinungen des durch die allmählige Einwirkung des Kontagiums krankhaft erregten Nervensystemes. Die Thiere betragen sich verändert, entweder träge und traurig, oder ungewöhnlich munter, ja selbst unbändig und stössig; die Freßlust ist wechselnd, bald bis zur Gierigkeit vermehrt, bald wieder vermindert, die Melkkühe geben abwechselnd bald mehr, bald weniger Milch; das Auge ist ungewöhnlich glänzend, geröthet und stier; beim Athmen bemerkt man ein verstärktes Ziehen mit den Nasenläppchen; es stellt sich von Zeit

Zapalenie śledziony.

Bieg i obiawienie się choroby.

Bieg zapalenia śledziony u bydła rogatego bywa rozmaity; na początku choroby, gdzie pospolicie bydlęta naysilnieysze, naypiérwsze ofiarą padaią, okazuie się nayczęściéy bardzo szybko przechodzącym tak dalece, iż zwierzęta, co niedawno przed tém, ieszcze się całkiem zdrowe zdawały, albo nagle iakby apoplexyią tknięte, padaią i śród konwulsyynych poruszeń giną, albo też w mękach wielkich tu i ówdzie taczaią się, drżące nogi daleko od siebie rozpieraią, naprzemian to cicho, smutno, iakby w odurzeniu stoią, to znowu w zapalczywy szał wpadaiąc, ryczą, biegaią, i znowu padaią i śród mocnego z sapaniem i stękaniem połączonego oddechu, przyczém z nozdrzów i pyska piana częstokroć z krwią zmieszana dobywa się, śród gwałtownego drgania i konwulsyynego obracania głowy i szyi, gdy oko w słup postawione i wytrzeszczone łamać się poczyna, zdychaią; przyczém, albo na początku, albo też zaraz po zdechnieniu, krew czarna, roztworzona z pyska i stolcem płynie, tył od powietrza mocno nadętym bywa, a padlina nader szybko w zgniliznę przechodzić zwykła.

Zaraza płucowa.

Bieg i obiawienie się choroby.

Bieg zarazy płucowéy nigdy się prędzéy nie kończy, iak w 7 do 9 dni, nayczęściéy zaś rozciąga się do 14—21 a nawet do 28 dni. Przy pilném uważaniu, dostrzegać w niéy można trzy różne peryiody:

1) Peryiodę oznaków przepowiednich; temi są: zwierzę smutne, mdłe i iak zbite; stoi nierówno, z rozkraczonemi przedniemi nogami, z zwieszoną głową, którą często podnieść usiłuie, oczy mdłe, bez połysku, tylko u silnych zwierząt zaczerwienione, ale przytém wilgotne, morda sucha, pysk zaśliniony, ciepło ciała osobliwie koło uszów i spodu rogów zmnieyszone, skóra sucha, bez połysku, włos naieżony, osobliwie w pacierzu lędźwiowym; oddech cięźki i natężony z mocném robieniem bokami; zwierzęta ciśnione z przodu w piersi lub sklepienie piersiowe, okazuią lękliwość; kaszel częstszy, suchszy, spazmowy, bardziéy piszczący, puls mały, słaby, nie przyspieszony; bicie serca czuć się daie, żerność ieszcze nie utracona, lecz odżuwanie powolne i nieregularne, gnóy suchy i czarniawy; mocz ciemniey-

Zaraźliwa biegunka.

Bieg i obiawienie się choroby.

Biegunka u bydła rogatego rzadko kiedy bieg swóy przed 14 dniami kończy; a gdy zazwyczay nagle bez postrzeżonych poprzedniczych oznaków powstaie, dla tego też tylko dwie peryiody téy choroby uważać się daią; peryioda zapalenia i peryioda przeyścia w gangrenę błony śluzowéy w kiszkach.

1sza Peryioda: Zwierzęta staią się raptem smutne, odwracaią się od paszy; stoią skurczonémi mocno pod brzuch nogami, doznaią na przemianę zimna i gorąca, szczególniéy koło usz, rogów i nóg; sierść naieżona, wielka cierpiętliwość za przyciśnieniem mieysc lędźwiowych i wypukłości brzucha; zwierzęta kurczą grzbiet (iak koty), podnoszą ogón i pokazuią bolesną poniewolną potrzebę gnoienia, co z początku ieszcze nie często z odchodzeniem wiatrów i bardzo mało rzadkiego flegmistego i śmierdzącego gnoiu dzieie się; tył wyprężony i ku bokóm mocno naciągnięty. Zwierzęta często poziewaią z odbiianiem się powietrza z żołądka; żerność i odżuwanie całkiem ustaią; oczy posępne, blade i łzawe; morda zaśliniona, z nosa i

Pomór na bydło.

Bieg i obiawienie się choroby.

Pomór na bydło w zwyczaynym biegu swoim, iak każda zaraźliwa choroba, ma swoie peryiody, których liczą 4, z tych piérwsza pospolicie dni 7, drugie zaś pół siódma dnia trwać zwykły.

1) Peryioda zarażenia się. Ta bierze początek w chwili przyięcia się zarazy (contagio) w organizmie żyiącém, i trwa powszechnie dni 7. W rzadkich przypadkach rozciąga się do dni 14.

W piérwszéy połowie téy peryiody żadnéy ieszcze odmiany w zwierzęciu dostrzédz nie można; w drugiéy, pokazuią się iuż symptomata wzruszonego chorobnie systematu nerwowego prez nieznaczne nań działanie zarazy; zwierzęta zachowuią się odmiennie, albo ociężałe są i smutne, albo nadzwyczay rzeźwe, a nawet rozhukane i bodzące; żerność naprzemianę raz, aż do łakomstwa posuniona, drugi raz znowu ustaiąca; krowy doyne daią podobnież na przemian raz więcéy, drugi raz mniéy mléka; oko niezwyczaynie świécące się, zaczerwienione i wryte; przy oddechaniu

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
der Cadaver sehr schnell in Fäulniß überzugehen pflegt. Wo die Krankheit nicht so heftig auftritt, macht sie einen Verlauf von 24 — 36 — 48 Stunden bis 3 Tagen. In diesem Falle befällt die Thiere ohne allen Vorbothen ein Zittern der Hinterschenkel, mit leichten Zuckungen der oberflächlich unter der Haut gelagerten Muskeln; die erkrankten Thiere bleiben auf der Weide hinter der übrigen Heerde zurück, gehen sehr langsam und schleppend, oder bleiben mit gesenktem Kopfe stille stehen; im Stalle stehen sie ebenfalls stille, traurig, auf nichts achtend da, mit schlaff herabhängenden Ohren, tief gesenktem Kopfe und Halse. Manche, vorzüglich robuste Thiere, äußern anfangs ein tobendes Betragen; brüllen, ächzen, werfen sich gewaltsam nieder, schlagen und stampfen mit den Füssen; die Kühe und Kälber stehen gewöhnlich traurig und stille, erstere geben in geringer Quantität eine gelbliche salzig schmeckende Milch. Das aus der Ader gelassene Blut ist dickflüßig theerähnlich; gerinnt nicht vollkommen, und scheidet nur weniges gelbliches Serum aus. Manche Thiere fressen und wiederkauen gleich anfangs nicht mehr; andere nur wenig langsam, unregelmässig; das Gefühl für Durst ist unterdrückt, die Körperwärme erhöht, an den Oh-	mässig; der Mist trocken und schwärzlich; der Harn dunkler; die Milch bläulichter und wäßriger. 2) Stadium des Fieberausbruches. Aufsträubung des Haares; häufiger Wechsel zwischen Kälte und Hitze des Körpers, vorzüglich an den Ohren, Hornwurzeln, Flotzmaul und Extremitäten bemerkbar; der Puls klein, weich, auf 70 — 80 innerhalb einer Minute; der Herzschlag pochend, große Mattigkeit, Unterdrückung der Se- und Exkretionen; Mangel an Freßlust, und Wiederkauen; vermehrter Durst. Diese Fieberbewegungen lassen mit ihren Zufällen über Tags nach; fallen dagegen Abends und über Nacht wieder desto heftiger an, wobei jedesmal das Athmen sehr beschleunigt, und erschwert ist. Nach jeder solchen Fiberexerbation wird die Schwäche immer auffallender; die thränenden Augen werden trüber; die Pupille erweitert, der Blick daher stier; aus Nase und Maul fließt immer mehr zäher Schleim, die Zähne werden locker; die Empfindlichkeit in der Lendengegend und an den Brustwandungen nimmt zu; die Thiere legen sich trotz der Schwäche wegen der Athmungsbeschwerde nicht nieder, sondern stehen mit aufwärts gekrümmten Rücken, gerade gestreckten Halse, und auswärts gezogenen Schulterblatts	und thränend; das Flotzmaul schmierig; aus Nase und Maul fließt zäher Schleim und Speichel; die Zunge schmutzig, der Harn dundel, sparsam, zähe, mit Zwang abgesetzt; der After sehr empfindlich; die Pulse klein, unterdrückt, auf 70 — 80 beschleunigt; der Herzschlag in der Tiefe fühlbar; das Athmen im Verhältniß zum Kreislaufe beschleunigt, nicht sehr erschwert. Mit dem Steigen dieser Zufälle innerhalb einiger Tage wird nun der Drang zum Misten immer häufiger und schmerzhafter, so daß die Thiere um alle 10, ja alle 5 Minuten unter starken Drängen, unter Aechzen, einen dünnflüssigen, stinkenden Koth in geringer Menge von sich spritzen, wobei das geröthete und angeschwollene, gegen Berührung sehr epfindliche Maßdarmende, unter heftigen Schmerzen hervorgetrieben wird. 2tns Stadium. Durch die andauernden Schmerzen, durch die überhand nehmenden Säfteentleerungen beginnt allmahlig die Erschöpfung der Lebenskräfte und die dadurch bedingte Sphacelirung. Im Temperaturwechsel nimmt an den Ohren, Hornwurzeln und Extremitäten die Kälte allmählich überhand, das Auge sinkt ein, und wird glasig; das Flotzmaul rissig; die Pulse werden schneller und schwächer; die Herzschläge pochender; das Athmen geschwinder und ächzend; die Thiere liegen meistens;	zu Zeit ein Husten in einzelnen tief aus der Brust kommenden hohlklingenden Stössen ein, das Haar ist längst dem Rücken vorzüglich in der Gegend der ersten Lendenwirbel aufgesträubt, und die Thiere sind daselbst gegen Druck empfindlich. 2) Stadium der beginnenden Entzündungen in allen Schleimhäuten und des dadurch bedingten Fieberausbruches. Dieses Stadium tritt gewöhnlich am 8., manchmal auch früher oder später, den bisherigen Erfahrungen zu Folge nie über den 14ten Tag nach der Ansteckung, unter heftigen wieder vorübergehenden Zufällen ein. Es beginnen Horripilazionen mit Auftreibung der Haare, Zittern der Haut in der Lenden- und Hüftgegend, welche bald in stärkere Fieberschauer mit bedeutender Erschütterung an der ganzen Haut, und Zittern der Gliedmaßen, besonders der Hinterschenkel übergehen; darauf erfolgt erhöhte, nicht lang anhaltende Wärme; die robusteren Thiere sind dabei sehr unruhig, stampfen mit den Füssen, brüllen, schütteln den Kopf, knirschen mit den Zähnen; nur sehr alte und junge, überhaupt schwächliche Thiere sind mehr ruhig und stehen während

Zapalenie śledziony.

Gdzie choroba nie tak gwałtownie postępuie, tam bieg swóy w 24, 36, 48 godzinach, naydaléy w trzech dniach kończy. W takim przypadku napada ona zwierzęta *bez żadnych poprzedniczych oznaków*: drzenia nóg zadnich i lekkiego dygotania muszkułów zewnętrznie pod powszechną skórą znayduiących się; chore bydlęta, gdy są na pastwisku, zostawaią w tyle za drugiém bydłem, idą bardzo zwolna, wlekący się, lub stoią spokoynie ze zwieszoną głową; w stayni stoią spokoynie, smutno, na nic nie maiąc uwagi, z opuszczonemi uszami, zwieszoną szyią i głową. Niektóre osobliwie silnieysze bydlęta okazuią z początku iakoweś roziuszenie; ryczą, ięczą, rzucaią sobą gwałtownie o ziemię, biią i tupaią nogami; krowy i cielęta stoią pospolicie smutno i spokoynie; krowy daią mléka w małéy ilości, *żółtawe iest i słonawe*; *krew z żyły puszczona gęsta, podobna do mazi*, nie zsiada się zupełnie i tylko *troche żółtawego płynu limfatycznego oddziela*. Niektóre bydlęta zaraz z początku ani iedzą ani odżuwaią, inne tylko po troche, powoli i nieregularnie; *uczucie pragnienia iest przytłumione*; ciepło ciała powiększone, w uszach, rogach i nogach z zimnem przemieniaiące się; oczy

Zaraza płucowa.

sza; mléko *siwsze i wodnistsze*.

2) *Peryioda wybuchu gorączki*. Naieżenie sierści, częsta odmiana między zimném a gorącém w ciele, osobliwie w uszach, rogach, w mordzie i w nogach, puls mały, miękki, na minutę 70—80 razy czuć się daiący; bicie serca tłuczące się, wielkie omdlenie, przytłumienie odłączenia soków i odchodów, brak żerności i odżuwania; *większe pragnienie*.

Te wzruszenia gorączkowe *wolnieią w swoich napadach przez dzień*, atoli wieczorem i przez noc tém silniéy napadaią; przyczém oddech coraz prędszy i trudnieyszy. Po każdém rozsrożeniu się gorączki, osłabienie coraz więcéy uderzaiące; oczy łzawe przybieraią większéy ponurości, źrzenica powiększona, wzrok zatém otrętwiały; z nosa i pyska płynie flegma coraz kleiowatsza, zęby chwieią się; dotkliwość w okolicy lędźwiów i sklepienia piersiowego powiększona, zwierzęta pomimo słabości nie kładą się dla uciążonego oddechu, tylko stoią ze zgarbionym grzbietem, prosto wyciągniętą szyią i roztwartemi łopatkami; (aby przez to rozprzestrzenienie kosza piersiowego ulżyć oddechowi); *po każdém poieniu następuie* ka-

Zaraźliwa biegunka.

pyska płynie ciągnąca się flegma i ślina; ięzyk nieczysty, mocz ciemny, skąpy, ciągły, z *przymusem* odchodzący; *uście kątnicy bardzo cierpiętliwe*; puls mały, przytłumiony, na 70—80 przyśpieszony; bicie serca słychać w głębi; oddech w stosunku do biegu krwi prętszy, nie bardzo ciężki. Z powiększaniem się tych przypadłości w ciągu dni kilku, poniewolne ciśnienie do gnoienia staie się coraz częścieysze i boleśnieysze, tak dalece, iż zwierzęta co 10, a nawet co 5 minut śród mocnego silenia się i stękania bardzo rzadki śmierczący gnóy w małéy ilości tryskaniem wypuszczaią, przyczém koniec kiszki stolcowéy zaczerwieniony i nabrzmiały, na dotknięcie bardzo cierpiętliwy, śród mocnych bolów występuie.

Peryioda 2. Przez długie bole i górę biorące wypróżnienia soków, poczynaią siły żywotne wycieczać się, i przychodzi gangrena. W przemianie zimna i ciepła koło uszów, rogów i nóg, zimno coraz bierze górę. Oko zapada i niby sklnieie; morda popękana; tętna prędsze i słabsze; bicie serca bardziéy tłuczące się; oddech prędszy i stękliwy; zwierzęta naywięcéy leżą; stoiąc chwieią się i drżą; gnóy iuszkowaty, zmieszany z roztworzoną żółcią, krwią i flegmą,

Pomór na bydło.

postrzegać się daie mocnieysze rozdymanie nozdrzy i wzniecaiący się czasami kaszel *głęboko z piersi wychodzący, iakby z próżnego mieysca odzywaiący się*; sierść wzdłuż grzbietu, osobliwie w okolicy piérwszych pacierzów lędzwiowych, naieżona, gdzie też zwierzęta za dotknięciem się tego mieysca, okazuią cierpiętliwość.

2) *Peryioda poczynaiącego się zapalenia we wszystkich błonach śluzowych i z tąd wybuchłéy gorączki*. Ta peryioda przychodzi *śród gwałtownych* i znowu *przemiiaiących* paroxyzmów, powszechnie dnia 8. a czasem i prędzéy lub też póżniéy, iednakże podług dotychczasowego doświadczenia, nigdy po 14 dniach zarażenia się. Naprzód zaczyna mrowienie z naieżeniem sierści i drzeniem skóry w okolicach lędźwi i bioder, które wnet w mocnieysza dreszcz gorączkową przechodzi przy *znacznem trzęsieniu całéy skóry i drzeniu wszystkich członków*, osobliwie w *tylnych udach*; na to nadchodzi gorąco wzmocnione, nie długo trwaiące, przytém zwierzęta silnieysze, są bardzo niespokoyne; tupaią nogami, ryczą, wstrzęsaią głową, zgrzytaią zębami i tylko bardzo stare lub młode, w powszechności słabowite, są spo-

Milzbrand.

ren, Hörnern und Füßen mit Kalte wechselnd; die Augen glänzend, feurig und trocken; die Bindehaut derselben *gelblich*, das Flotzmaul trocken, mit Tropfen besetzt; das Maul heiß und geifrig, das Athmen sehr kurz, schnaubend, mit starkem Spiele der Nasenläppchen, heißem Hauche, und öfterer Anstrengung zu einem kurzen, trocknen Husten; *die Frequenz der Athemzüge bei weiten über das Verhältniß zum Kreislaufe*, so daß sie der Frequenz der Pulse manchmal gleich kömmt, letztere auf 70 — 90 beschleunigt, äußerst *ungleich und aussetzend*; der Herzschlag nur beim herannahenden Tode und beim fauligen Charakter fühlbar; Mist- und Harnabgang unterdrückt, oder nur sehr sparsam, ersterer trocken und dunkelgefärbt, letzterer bierbraun. In vielen Fällen kommen nach außen an den allgemeinen Bedeckungen des Kopfes, Halses, der Brustwandungen, des Bauches, der Geschlechtstheile, der Hinterschenkeln *Beulen* zum Vorschein, von der Größe einer Nuß bis zu der eines Menschenkopfes und darüber, welche bald hart begränzt und schmerzhaft, bald teigig, weniger begränzt, und unschmerzhaft sind; im ersteren Falle, durchschnitten, eine speck- oder schwammartige Massa darstellen, aus welchen eine gelbe, salzige Flüssigkeit tropfenweise aussickert, im letzteren Falle aber aus ihren weiten

Lungenseuche.

(um durch diese Erweiterung des Brustkorbes das Athmen zu erleichtern); *nach jedesmaligem Saufen stellt sich der Husten ein*; die Excretion des Mistes ist unterdrückt, dabei der Bauch trommelartig aufgetrieben; oder es stellt sich Durchfall ein; der Urin ist sparsam, dunkel, zähe, *scharfriechend*, die Pulse werden frequenter, kleiner und schwächer; der Herzschlag pochend; das kurze Athmen immer angestrengter, *bei allen Thieren mit jedesmaligem Aus- und Eintreten des Afters*; der trockne Husten quälender; bei Anlegung der Hand an die Brustwandung hinter dem einen oder anderen Schulterblatte vernimmt man während des Einathmens des Thieres *ein klopfendes Geräusch* von dem anschlagenden, aufgetriebenen entarteten Lungenflügel.

3) *Stadium der Erschöpfung der Lebenskräfte und der vollendeten Desorganisazion der Lungen.* Die Thiere können sich auf den wankenden Füßen kaum mehr erhalten; sie brechen öfters zusammen, *raffen sich aber wegen Erschwerung des Athmens sogleich wieder auf*; sie zeigen Gefühllosigkeit; die trüben, wie bestäubten Augen sinken ein; die Kälte an den Extremen wird bleibender, der Nasenausfluß und Speichel zäher und stinkend; die Thiere knirschen dann und wann

Ruhrseuche.

im Stehen wanken und zittern sie; der jauchige, mit aufgelößter Galle, Blut und Schleim vermischte, zimetbraune, oder grünliche, sehr stinkende Koth *fließt fast in einem fort* unwillkührlich ab; durch Hin- und Herwelzen des Hintertheils, durch Aechzen verrathen sie die noch fortdauernden Schmerzen.

Endlich werden sie ruhiger, und enden bald darauf *selten unter convulsivischen Bewegungen* zwischen dem 9ten und 14ten Tag der Krankheit.

Im Falle der Genesung, wo der Wendepunkt zur selben gewöhnlich zu Ende des ersten Stadiums, also am oder zwischen dem 7ten und 9ten Tage eintritt, mindert sich zuerst der schmerzhafte Drang zum Misten; die Darmentleerungen erfolgen seltener; der Koth wird fäkulent; es zeigt sich kritischer Harn, der nun häufiger und fast ohne Zwang abgeht; das Fieber hört auf; es erwacht die Freßlust; Kräfte und Munterkeit kehren allmählich wieder.

Rinderpest.

diesem Anfalle traurig und träge da.

Dabei sind die Ohren, Hornwurzeln, und Extremitäten bald heiß, bald kühl; die Augen feurig, glänzend, starrblickend; die Nase inwendig trocken und heiß; das Flotzmaul trocken; das Maul innen *lichtroth*, heiß, mit dünnem Geifer gefüllt; das Zahnfleisch aufgedunsen, schwammig, manchmal röthlich gefleckt und getupft, die Zähne locker, die Empfindlichkeit in der Lendengegend stärker; die Haut straff anliegend, trocken, das Haar struppig; die Pulse auf 70—80 beschleunigt, härtlich; der Herzschlag kaum fühlbar; das Athmen im Verhältniß zum Kreislaufe beschleunigt in tiefen Zügen, mit verstärktem Spiele der Nasenläppchen, *in der Nähe des Thieres hörbar schnaufend*, der von Zeit zu Zeit Statt habende Husten in einzelnen, heftigen hohlklingenden Stößen; die Freßlust während des Anfalles aufgehoben, so daß sich die Thiere vom Futter und Barren zurückziehen, eben so das Wiederkauen; der *Durst vermehrt*, der Bauch gespannt, gegen Druck empfindlich; die Thiere stellen sich mit gekrümmten Rücken, eng unter den Bauch gestellten Füßen und erhobenen Schweife öfters zum Misten an und setzen unter sichtbaren Zwang einen schwärzlichen, trocknen, *mit tiefen Furchen* durchzogenen, keine flache Schichte bildenden Mist ab; der

Zapalenie śledziony	Zaraza płucowa.	Zaraźliwa biegunka.	Pomór na bydło.
błyszczące, ogniste, suche; błona łącząca oko z powiekami, żółtawa; morda sucha, okroplona; paszcza gorąca i zaśliniona, oddech bardzo krótki, sapaiący, z mocném rozdymaniem nozdrzów; chuch gorący i częsty, krótkie i suche zakaszliwanie się; pospieszność oddechu większa od obiegu krwi, tak dalece, iż czasem pospieszności tętnów (pulsów) równa się, których bicie na 70 do 90 pomnaża, i czyni ie bardzo nierównném, przerywaiacém: bicie serca tylko za zbliżaiacym się zgonem i przy charakterze czyli gatunku choroby zgniłym czuć się daie; odchód gnoiu i moczu cięzki, lub też bardzo mały; gnóy suchy, ciemny, mocz koloru piwnego. W wielu przypadkach na powszechnych pokryciach głowy, szyi, sklepienia piersiowego, brzucha, części rodzaynych, pośladków, występuią na wiérzch guzy, (dymiennice) wielkości orzecha aż do wielkości głowy człowieka i ieszcze większe; które albo są twarde, określone i bolesne, albo ciastowate, mniéy określone i niebolesne; w piérwszym przypadku przecięte, pokazuią materyią słoninowatą lub grzybowatą, z któréy wychodzi kroplami płyn żółty, słonawy, w drugim płynie z ich obszernych komórek limfa rzadka, żółta, częstokroć dosyć obficie; któreto guzy w pewnych	szel; odchód gnoiu iest przytłumiony, przytém brzuch nakształt bębna wzdęty; albotéż przypadnie i biegunka; mocz skąpy, ciemny, ciągły, ostro cuchnący, pulsa prętsze, drobnieysze, słabsze, serce kołataiace; oddech krótki, coraz bardziéy silony; u wszystkich zwierząt wychodzi i chowa się natenczas uście kątnicy; kaszel suchy, bardziéy dokuczaiący; położywszy rękę na pierś, słyszeć się daie pod iedną lub drugą łopatką, podczas oddychania, kołataiący szelest skrzydła płucowego wzdętego i zwyrodnionego. 3) Peryioda wyczerpania sił życiodaynych i dokończonego rozprężenia organizacyi płuc. Zwierzęta ledwo się na chwieiacych nogach utrzymać mogą; częstokroć padaią w kupę zebrane, atoli dla uciążonego oddechu, zrywaią się znowu na nogi i okazuią się bezczułemi; ponure, iakby zaprószone oczy, wpadaią w głowę; zimno w nogach coraz więcéy utrzymuie się, płyn z nozdrzy i ślina ciągleysza i śmierdząca, zwierzęta zgrzytaią czasem chwieiącemi się zębami, nie przyy-	ciemno cynamonowy lub zielonkowaty i bardzo śmierdzący, płynie prawie bez ustanku poniewolnie; z tarzania się na zadzie w tę i ową stronę i iękanie, poznać ciągłe trwaiące boleści. Nakoniec uspakaią się i wkrótce potém kończą rzadko w poruszeniach konwulsyynych, między 9m i 14tym dniem choroby. W razie ozdrowienia, gdzie przesilenie zazwyczay przy końcu piérwszéy peryiody, a zatém w dniu 7. i 9., albo śród tych dni przypada, naprzód poniewolna potrzeba gnoienia zmnieysza się, wypróżnienia kiszek czyli łaxacyie coraz rzadziéy wydarzaią się, gnóy gęszczowaty, a mocz okazuiący przesilenie choroby, częściéy teraz i bez silenia się odchodzący; gorączka ustaie; żerność wzniecona, wracaią siły i rzeźwość.	koynieysze i podczas tego napadu stoią smutne i ocieżałe. Przytém uszy, spód rogów, nogi, są raz gorące, to znowu chłodne; oczy ogniste, świecące, wryte; nos w środku suchy i gorący; morda sucha; pysk we środku iasno czerwony, gorący, cienką śliną napełniony, dziąsła nabrzmiałe, gąbczaste, czasem czerwono nakrapiane, pocętkowane; zęby chwieiące się; większa cierpliwość w okolicy lędźwi; skóra naprężona sucha; sierść naieżona; tętno żył na 70 do 80 przyśpieszone, twarde; bicie serca ledwę uczuwać się daie; oddech w stosunku do biegu krwi za prędki, z głębi wychodzący przy mocnieyszém rozdymaniu nozdrzy; w bliskości zwierzęcia słychać, że sapiący kaszel czasami napadaiący, słyszeć się daie w poiedyńczych, silnych, z głębi wychodzących odkaszliwaniach. Brak żerności podczas napadu, tak dalece, że się zwierzęta odwracaią od paszy i żłobu; podobnie się ma z odżuwaniem; pragnienie większe, brzuch wyprężony, nietykalny; zwierzęta stoią ze skórczonym grzbietem, nogi mocno pod brzuch skulone i ogón wzniesiony trzymaiąc; gotuią się często do gnoienia i wyrzucaią z siebie gnóy z oczywistém sileniem się: czarniawy, suchy, głęboko bruzdowany, a nie płaskiemi warsztami odchodzący. Mocz

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
Zellen ein dünnflüssiges, gelbes Serum oft in bedeutender Menge ausfließen lassen, welche Beulen in manchen Fällen mit Linderung und Hebung der allgemeinen Krankheit verbunden, mithin *kritisch* sind, in anderen Fällen aber die Krankheit zu verschlimmern, ja durch *Brandigwerden* oder schnelles *Zurücktreten* jähen Tod herbeizuführen scheinen. In solchen schlimmen Fällen nehmen die erwähnten Erscheinungen immer mehr zu; die Ohren, Hornwurzeln, das Flotzmaul, die Extremitäten erkalten anhaltender; der Hauch wird kühl; das Thier kann sich auf den Füssen nicht mehr erhalten, stürzt nieder, und stirbt unter heftigen, stöhnenden Athmen, und convulsivischen Bewegungen. Bei schwächlichen Thieren, beim Melkvieh, zarten Kälbern, in schlechten Futterzeiten nimmt der Milzbrand oft den *fauligen Charakter*, und dadurch einen mehr *schleichenden* Verlauf an. Er kündigt sich zwar durch die obgenannten Erscheinungen an, zu denen sich aber binnen kurzer Zeit die des fauligen Charakters gesellen; das glänzende Auge schwimmt in Thränen, die immer zäher werden, und sich zuletzt in den Augenwinkeln anhäufen; das Flotzmaul wird rissig und lederartig; der Geifer im Maule spinnt sich in zähen Fäden; der Mist geht in lockeren, feuchten, mit gelben Schleim umhüllten Massen, zu-	mit den wackelnden Zähnen, sie nehmen kein Getränk mehr zu sich, die gewaltsam beigebrachten Flüßigkeiten kollern mit Geräusch in die gelehmten Eingeweide wie in einen ledernen Schlauch; die tief eingesunkenen, halbbedeckten trüben Augen, das struppige Haar; *der hohe Grad von Abmagerung*, die oben beschriebene Stellung geben den Thieren ein häßliches Aussehen; der Husten wird immer heftiger, kraftloser; geschieht *stoßweise*, wobei flüssiger, stinkender Koth abgeht; das Athmen immer kürzer, schwächer, röchelnd, der Puls unfühlbar; die Bewegungen des Herzens zitternd; *kalte Geschwülste*, vorzüglich an der *Brustgegend*; die Thiere brechen zusammen, *strecken den Hals nach vorwärts*, athmen mit *geöffneten Maule*; es tritt *Lähmung der Extremitäten*, und bald darauf der Tod zwischen dem 9ten und 14ten Tag vom Ausbruche des Fiebers gerechnet ein. Geht die Krankheit unter günstigen Verhältnissen, und bei frühzeitig eingeleiteter zweckmässiger Behandlung in Genesung über, so erreicht sie *nie das dritte Stadium*, sondern es treten um den 7, 9, 11ten Tag *kritische Anschwellungen* an verschiedenen Stellen der Oberfläche, am Bauche, unter den Ganaschen, kritische Durchfälle, und Entleerung eines dicken, röthlichen, geruchhaften Har-		Harn wird in geringer Menge *roth, feurig und hell* abgesetzt; die Thiere äußern durch Wedeln mit dem Schweif, durch hin und her Trippeln, durch Umschauen nach dem Hinterleibe durch Schnappen mit dem Maule dahin Schmerzen im Bauche. Gewöhnlich erfolgen diese heftigeren Anfälle mit den beschriebenen Symptomen *des Nachts*. Ueber Tags, wo beträchtliche *Remissionen* eintreten, sind die Thiere wieder munterer, langen zum Futter, wiederkauen, wiewohl zögernd und unregelmäßig, *daher sie von Leuten, die des Nachts diese Anfälle nicht beobachten, noch für gesund gehalten werden*. Gewöhnlich nach drei solchen nächtlichen Exacerbationen beginnt 3) *das Stadium der ausgebildeten spezifilen Entzündung und des typhösen Fiebers* gewöhnlich am 10ten Tage seit der Ansteckung. Die Thiere werden matt und traurig; im Gehen schwanken sie, im Stalle stehen sie mit tief gesenktem Kopfe, schlapp hängenden Ohren; wenn keine besondere Lungenaffekzion im Spiele ist, so *liegen sie meistentheils*; die Haut ist trocken, *emphytematisch*; das Haar struppiger; die Thiere magern sichtbar ab; die Temperatur wechselt häufig, die trüben Augen fangen zu thränen an; aus der Nase fließt schleimige klare Flüssigkeit; das Maul speichelt mehr;

Zapalenie śledziony.

przypadkach z ulżeniem i ustaniem powszechnéy choroby połączone, a zatém chorobę przesilaiące są: w innych zaś przypadkach chorobę pogorszaią; co większa, przez przeyscie w gangrenę albo raptowne pochowanie się, prędki zgon zapowiadać zdaią się. W takich złych przypadkach symptomata pomienione, coraz się wzmagaią; uszy, rogi u spodu, morda, i nogi ziębną coraz więcéy, chuch chłodny; bydle na nogach utrzymać się nie może, pada i śród stękliwego oddychania i konwulsyynych poruszeń ginie.

U bydląt słabszych, u krów doynych i młodszych cieląt w czasach złéy paszy, zapalenie śledziony przybiera częstokroć *charakter zgniły*, a przez to samo bieg więcéy *przewlekaiący się*; obiawia się wprawdzie przez powyższe oznaki, do których atoli w krótkim czasie przyłączaią się oznaki charakteru zgniłego; błyszczące oko pływa we łzach, które coraz więcéy kleykowacieią, i na ostatek w kątach oczu nabieraią się; morda popękana. i niby rzemienieie; ślina w pysku lipkowacieie i ciągnie się w nitki; gnóy odchodzi w grudach rozwolnionych, wilgotnych, żółtą flegmą pokrytych; na ostatku rzadki i zdechliną cuchnący; mocz cie-

Zaraza płucowa.

muią więcéy żadnego napoiu, napóy przemocą wlany spływa z bułkotaniem do sparaliżowanych kiszek, iako do skórzanego szawłoka; głęboko zapadnięte, na pół powleczone, smętne oczy; włos naieżony; *wysoki stopień wychudnienia*; postawa powyżéy opisana, nadaie zwierzęciu szpetną postać; kaszel coraz mocnieyszy, bezsilnieyszy, *odbiiaiący się*, przyczém odchodzi gnóy rzadki i śmierdzący; oddech coraz krótszy, słabszy, charczący, tętno nie do namacania, bicie serca drżące, *zimne nabrzmiałości*, osobliwie w *okolicy piersi*; zwierzęta padaią *szyię do góry ieszcze wyciągaiąc*; *oddychaią przy otwarciu pyska*; *nogi martwieią*, i w krótce potém, następuie śmierć między 9 i 14 dniem od wybuchnienia gorączki.

Jeżeli choroba śród pomyślnych okoliczności i przy wczesnéy i stosownéy pomocy przechodzi do ozdrowienia; tedy *nigdy nie dosięgnie trzeciéy peryiody*; ale około 7, 9, 11 dnia występuią nabrzmiałości w różnych mieyscach powierzchni, chorobę przesilaiące; iakoto na brzuchu, pod szczękami; napada biegunka i odchód moczu gęstego, czerwoniawego

Zaraźliwa biegunka.

Pomór na bydło.

odchodzi w małéy ilości, *czerwony, ognisty i iasny*. Zwierzęta przez machanie ogonem, dreptanie nogami, oglądanie się na tylną część ciała, sięganie pyskiem w to mieysce okazuią cierpienie boleśne w brzuchu. Te gwałtownieysze napady z opisanemi symptomatami wydarzaią się zwyczaynie *w nocy*. Przez dzień gdzie choroba *znacznie ustępuie*, zwierzęta są znowu rzeźwieysze, sięgaią do paszy, odżuwaią, wszakże z ociąganiem się i nieregularnie; *dla tego też ludzie, którzy napadów nocnych nie uważaią, zwierzęta ieszcze za zdrowe poczytuią*. Po trzech takich nocnych paroxyzmach, nadchodzi

3) *Peryioda wykształconego głównego zapalenia i gorączki nerwowéy*, pospolicie dnia 10. od czasu zarażenia się. Zwierzęta staią się mdłe i smutne; chodząc chwieią się; w stayni stoią ze zwieszoną głową, opuszczonemi uszyma; ieżeli osobno nie zachodzi iakowe płuc rażenie, *nayczęściéy się kładą*; skóra sucha, powietrzem napełniona i włos bardziéy naieżony; zwierzęta spadaią oczywiście ze ścierwa; temperatura ciała ustawicznie odmieniaiąca się, posępne oczy poczynaią łzawieć; z nosa płynie czysta, kleyka materyia; pysk ślini się coraz więcéy; wypróż-

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
letzt fliessig und aashaft stinkend ab; der Harn wird dunkler, zähe, stinkend, das Athmen sehr schnell, kurz, keuchend; die Pulse sehr klein aussetzend; der Herzschlag pochend; die Haut emphysematisch; das Haar borstig; es stellen sich bald mehr heiße, meistens aber kalte, teigige, weit ausgebreitete Geschwülste am Kopfe, Bauche und Hinterschenkeln ein; große Kraftlosigkeit der Thiere, die sich so lang möglich stehend zu erhalten suchen; endlich stürzen sie zusammen, und enden bald darauf unter Convulsionen. So unverhofft und schnell oft der Tod in dieser Krankheit erfolgt, so schnell geht es auch mit der Genesung. Die Thiere richten den tief gesenkten Kopf auf, fangen an sich umzuschauen; das Auge wird feucht, freundlicher blickend; das beängstigte Athmen ruhiger; es stellen sich Entleerungen eines häufigen, aufgelößten, mit Galle und Schleim vermischten, stinkenden Kothes, eines trüben, viel Bodensatz machenden Harnes ein; wo der faulige Charakter zugegen war, höret der Schleimfluß aus Nase und Maul auf; die Haare legen sich, die Freßlust erwacht; das Wiederkauen beginnt; die Milch bei Melkkühen, wenn auch noch spärlich, verliert die gelbliche Farbe, und den salzigen Geschmack, und die Thiere erhalten ziemlich schnell ihre völlige Gesundheit wieder.	nes mit starkem *Bodensatze* ein, die Thiere werden munterer, husten seltner, feucht, locker, ohne Anstrengung, mit gelblichen, schleimigen Auswurf durch die Nase, *sie legen sich nieder*, wobei das Athmen nicht beängstigt ist; die Fieberbewegungen haben aufgehört; die Temperatur des Körpers ist normal, die Haut glatt und feucht, die Freßlust beginnt; das Auge wird glänzend; die sichtbaren Schleimhäute sind weniger blaß; das Wiederkauen stellt sich ein, und so tritt allmählig bis zum 14—17ten, 21—28ten Tag die völlige Genesung ein, wiewohl die Thiere noch sehr mager sind, und durch längere Zeit ein **Husten zurückbleibt.**		die Darmentleerungen werden feuchter und lockerer; der Harn dunkler, zaher, scharfriechend; das Athmen beängstigter mit stärkeren Ziehen in den Flanken; die Pulse weicher, kleiner, frequenter, 80—90, die Herzschläge pochend, die Freßlust sehr gering; das Wiederkauen gänzlich aufgehoben; der Durst gering; die trüben Augen ziehen sich in die Augenhöhle zurück, die Thränen werden immer schwieriger, an den Augenwinkeln sich anhäufend; der Nasenausfluß trübe, rotzartig; die Zunge, das Maul mit schmutzigen *süßlich—faulig riechenden Schleim* umzogen; *die Oberhaut fängt im Maule in der Form von weißlichen Bläschen oder talgartigen Flecken sich zu trennen an*, so, daß sie von selbst oder durch gelindes Reiben in Fetzen losgeht, und wie ausgenagte Stellen (Erosionen) zurückläßt; daß Flotzmaul ist dürr und rissig; es beginnt ein mit *schmerzhaftem Zwange* verbundener *Durchfall*, wobei der mit Galle, Schleim, aufgelößtem Blute vermischte, zimmtbraune oder grünliche, stinkende Koth aus dem hervorgepreßt, bläulich gerötheten und angeschwollenen Mastdarmende hervorgespritzt wird, oder es erfolgt hartnäckige Verstopfung mit trommelartiger Auftreibung des Hinterleibes. Indem die flüssigen Mistentleerungen ebenfalls bei der Ruhrseuche **vorhanden sind**, und ein

Zapalenie śledziony.	Zaraza płucowa.	Zaraźliwa biegunka.	Pomór na bydło.
mnieyszy, ciągnący się i śmierdzący; oddech prędki, krótki z krztuszeniem połączony; pulsa bardzo małe, przerywaiące, bicie serca drżące; skóra powietrzem napełniona; sierść naieżona, na głowie, brzuchu i na udach wystąpuią czasem więcéy gorące, częściéy zaś zimne, ciastowate, daleko zaymuiące opuchłości; wielka bezsilność opada bydlęta, które ile tylko mogą, trzymać się na nogach usiłuią; nakoniec padaią i nie długo potém kończą w konwulsyiach. Jak niespodzianie i prędko częstokroć następuie śmierć w téy chorobie, tak równie prędko idzie do ozdrowienia. Bydlę prostuie dotąd głęboko zwieszoną głowę, poczyna się oglądać; oko wilgotnieie i weseléy poziera, oddech dotąd cieżki, staie się łagodnieyszym; gnóy odchodzi obfity, rozwolniony, z żółcią i flegmą zmieszany i śmierdzący; mocz mętny wiele osady zostawuiący; u których był charakter choroby zgniły, tam ustaie płynienie flegmy z nosa i pyska, sierść układa się; żerność odzywa się, i bydlę poczyna odżuwać; mléko u krów doynych, iakkolwiek ieszcze mało daią, traci żółtawość i słoność; słowem bydlęta przychodzą dosyć prędko do zupełnego zdrowia.	cuchnącego z mnogą o s a d ą; zwierzę staie się rzeźwieysze, kaszle rzadziéy, wilgotniéy, wolniéy, bez natężenia; przy odchodzie żółtawéy flegmy z nosa; k ł a d z i e s i ę; przyczém oddech nie cieżki, wzruszenia gorączkowe ustaią, temperatura ciała iak się należy, skóra gładka i wilgotna; żerność powraca, oko iaśnieie, widoczne błony śluzowe iuż mniéy blade; przychodzi odżuwanie i tak powoli do dnia 14, 17, 21, 28, przychodzi zwierzę do zupełnego wyzdrowienia, chociaż ieszcze bardzo wynędzniałe iest, i przez czas d ł u ż s z y i e s z c z e k a s z l é ć b ę d z i e.		nienia kiszek czyli gnóy wilgotnieyszy, wolnieyszy, mocz ciemnieyszy, ciągleyszy, ostrzéy cuchnący; oddech trudnieyszy przy mocnieyszém wciąganiu boków; tętna miększe, mnieysze, częściéysze, 80 do 90 narachować można; bicie serca tłukące się, żerność bardzo mała, odżuwanie całkiem znikło; pragnienie słabe, ponure oczy chowaią się w iamy; łzy coraz trudnieysze, w kątach oczu zbieraiące się, płyn z nosa mętny, smarkowaty; ięzyk, pysk brudną flegmą, s ł o d k a w ą, z g n i l i z n ą c u c h n ą c ą obciągniony, błona przyskórna w pysku, w kształcie białawych pęchyrzyków, czyli łoiowatych płatków, zaczyna się oddzielać, tak dalece, iż sama od siebie, lub za delikatném potarciem kawałkami odpada i zostawia mieysca iakby wygryzione; morda sucha i popękana; zwierzęta poczynaią l a x o w a ć z b o l e ś n é m s i l e n i e m s i ę, przyczém gnóy zmieszany z żółcią, flegmą i krwią roztworzoną, cynamonowano brunatny albo zielonawy i śmierdzący wytryskuie z wystąpionego sino zaczerwieniałego i nabrzmiałego uścia kiszki stolcowéy; albo też następuie uporczywe zatwardzenie przy wzdęciu brzucha na kształt bębna; ponieważ stolec rzadki iest także w zaraźliwéy biegunce, i stanowi istotne charakteryzuiące znamię choroby; przeto, ponie-

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
			wesentliches, charakteristisches Merkmal dieser Krankheit darstellen, so muß, weil diese Erscheinung in zweifelhaften Fällen oft nur allein oder vorzugsweise berücksichtiget werden dürfte, und daher zu einer höchst nachtheiligen Verwechslung der Rinderpest mit der Ruhrseuche Veranlassung geben konnte, erinnert werden, daß diese Durchfälle bei der Ruhrseuche gleich mit Beginn der Krankheit vorhanden sind; bei der Rinderpest aber immer erst dann eintreten, nachdem mehrere Tage harter, trockner Mist sparsam und selten abgesetzt worden war. Nachdem so die specifike Entzündung und die Reaktion der Lebenskrafte ihre Höhe erreicht haben, tritt in den meisten Fällen 4) *das Stadium des Sphacelus und der allgemeinen Erschöpfung* meistens am 13ten Tage ein. *Die Thiere liegen nun beständig*; wälzen sich hin und her; wenn sie manchmal noch stehen, so zittern und schwanken sie; die Extremen sind meistens kühl; das Auge ist tief eingesunken, wie staubig; die Sekreta werden zäher, weißfärbiger, widrig riechend; der blutig jauchige, aashaft stinkende Koth geht fast beständig und unwillkührlich ab; das Athmen wird bauchschlägig, schnaufend, ächzend stöhnend, zuletzt röchelnd, und geschieht mit offenem Maule; der Puls auf 100 und darüber, schwer fühlbar; die Herzschläge zitternd; die Thiere

Zapalenie śledzioy.	Zaraza plucowa.	Zaraźliwa biegunka.	Pomór na bydło.
			waż takowe symptoma w razach wątpliwych częstokroć samo tylko iedno, alboteż naygłówniéy uważane być musi, a ztąd do nayszkodliwszéy omyłki; t. i. iżby pomór bydlęcy za biegunkę poczytanym był, powód dać może; upomnieć wypada: iż te laxacyie w zaraźliwéy biegunce zaraz na początku choroby, w pomorze zaś bydlęcém, zawsze tylko wtenczas ziawiaią się, gdy wprzódy przez kilka dni gnóy twardy, suchy, mało co i rzadko kiedy odchodził Gdy tym sposobem główne zapalenie i reakcyia żył żywotnich stopnia swego dostąpiły, następnie nayczęściéy 4ta Peryioda: zgnilizny czyli gangreny i powszechnego wysilenia, pospolicie dnia 13. Tu dopiéro zwierzęta leżą ustawicznie; tarzaią się w tę i ową stronę, a ieżeli się czasem i podniosą, to drzą i chwieią się; nogi, uszy zimne, oczy głęboko zapadnięte, niby zaprószone; mocz bardziéy ciągnący się, brunatnego koloru, przeciwnie cuchnący; gnóy krwawy, iuszkowaty, ściérwem trącący, wciąż prawie i poniewolnie ochodzi; oddech przy robieniu brzuchem, sapiący, ięczący, stękaiący, na końcu charczący z otwarciem pyska; tętno na 100 i więcéy razy przyśpieszone, trudne do poczucia; bicie serca

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
			suchen sich öfters aufzurichten; fallen aber wieder kraftlos hin; die äußern Theile erkalten immer mehr, es stellen sich *krampfhafte Verdrehungen des Kopfes nach rückwärts ein*, und unter leichten Zuckungen erfolgt der Tod am 13ten, 14ten seltener den 17. Tag nach der Ansteckung. Am Schluße der Krankheitsbeschreibung muß ganz besonders darauf aufmerksam gemacht werden, daß wegen besonderer Anlage des kranken Thieres, und wegen verschiedenartiger Einwirkung äußerer Ursachen, *einzelne* Erscheinungen der Rinderpest wohl auch anders sich entwickeln und zeigen können, als sie in der vorausgehenden Beschreibung angeführt wurden, und daß daher, wenn bei der Bestimmung der Krankheitsbeschaffenheit nur auf ein oder das andere, von der vorbeschriebenen Darstellung der Rinderpest abweichende einzelne Merkmal Rücksicht genommen werden wollte, eine solche einseitige Beurtheilung zu den nachtheiligsten Mißgriffen in den anzuordnenden Maßregeln führen muß. Es ist deswegen von der größten Wichtigkeit, die Krankheitserkenntniß ja nicht aus *einer*, oder einigen wenigen Erscheinungen, sondern aus dem Zusammentreffen und der Uebereinstimmung, wo nicht *aller*, doch mehrerer Krankheitsäußerungen zu schöpfen; wozu unerläßlich erforderlich wird, die Untersuchung bei den kranken

Zapalenie śledziony.	Zaraza płucowa.	Zaraźliwa biegunka.	Pomór na bydło.
			drzące; zwierzę stara się nieraz utrzymać na nogach, ale wnet pada bez siły; części zewnętrzne coraz więcéy stygną, i nastaią kurczowe przekręcania głową ku zadowi; nakoniec śród lekkiego drgania, przychodzi zgon, w dniu 13tym, 14tym, rzadziéy w 17tym po zarażeniu się. Opisuiąc tę chorobę, potrzeba ieszcze w końcu i na to celnieyszą zwrócić uwagę: iż z powodu szczególnego usposobienia w chorém bydlęciu i rozmaitego wpływu przyczyn zewnętrznych, mogą *szczególne* symptomata pomoru bydlęcego inaczéy także rozwiiać i obiawiać się, aniżeli w powyższém opisaniu są wyszczególnione; że przeto, gdyby przy oznaczeniu natury téy choroby, tylko na iedno lub drugie poiedyncze znamię, od powyższego opisania pomoru bydlęcego zbaczaiące, uważać chciano: takowe iednostronne sądzenie o chorobie, do nayszkodliwszych błędów w użyciu środków zaradczych poprowadziéby musiało. Nader ważną iest zatém rzeczą, *poznawać* chorobę nie z *iednego* tylko lub kilku symptomów, ale ze zbiegu i zgodności, ieżeli nie *wszystkich*, toć przynaymniéy większéy części obiawień chorobnych; dlategoteż nieodzowna potrzeba dochodzić tego ściśle i dokładnie tak w chorém, iak i w odeszłych, lubteż zabitych iuż bydlętach, aby po-

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
			sowohl, als auch bei den eingegangenen oder getödteten Thieren genau und vollständig vorzunehmen, um eine oberflächliche Beurtheilung nach einzelnen Erscheinungen so viel möglich zu vermeiden.
Sekzions = Ergebnisse.	Sekzions = Ergebnisse.	Sekzions = Ergebnisse.	Sekzions = Ergebnisse.
Der Cadaver ist sehr aufgedunsen, und der Hinterleib oft enorm aufgetrieben; aus Nase und Maul rinnt blutiger schaumiger Geifer, am After zeigt sich schwarzes nicht geronnenes Blut. Beim Abziehen des Felles zeigen sich in selben häufig Blutstriemen und Blutflecken; aus den zerschnittenen Hautvenen quillt schwarzes, zähes Blut; in den Zellen der Fetthaut ist das Fett zu einer wässrigen, gelblichen Sulze aufgelößt; wo nach Aussen harte, heiße, umschriebene Carbunkeln sich zeigten, kommen nach Innen im Zellgewebe, in den obern Muskelschichten brandige Zerstörungen vor, und der zerschnittene Carbunkel stellt ein speckartig, schwammig entartetes, Cruor und gelbe Sulze enthaltendes Zellgewebe dar, aus dem sich jene Flüssigkeit, wie aus einem Schwamme pressen läßt; wo nach Außen kalte teigartige, ausgebreitete Geschwülste waren, ist das Zellgewebe nach Innen mit vieler	Mit Ausnahme der besoderen Entartung der Lungen, sind die übrigen Sekzionsergebniße in den Cadavern der Thiere, welche an der Lungenseuche gefallen, die nemlichen, welche man bei allen an nervösfauligem Fieber umgestandenen findet. Der Cadaver ist gewöhnlich sehr abgemagert; aus Maul und Nase quillt mißfärbige, rotzartige Flüssigkeit; After und Wurf sind angeschwollen, die innere Schleimhaut derselben bläulichroth. Beim Abziehen des Felles kommt wenig, wässriges Blut aus den zerschnittenen Hautvenen vor; das Fett in der Zellhaut ist verschwunden, und statt dessen eine gelbe Flüssigkeit enthalten; das Muskelfleisch ist welk und blaß. In der Bauchhöhle findet man oft gelbes Serum ergossen; an deren Netz, den Mägen und Därmen von Außen livide, bleifärbige Flecken und Striemen sichtbar; die Schleimhaut der Mägen und Därme durchaus mißfärbig, mit bläu-	Die Cadaver sind abgemagert; es fließt ein rotzartiger Schleim aus der Nase; der Wurf und After sind entzündet, und angeschwollen; beim Abhäuten zeigt sich fast kein Blut in den Hautvenen; das Fett ist verzehrt, oder in gelbliches Wasser aufgelößt; das Muskelfleisch blaß und welk; bei Eröffnung der Bauchhöhle drängen sich die von Luft aufgetriebenen Mägen und Därme hervor, und es fließt oft gelbliches Wasser aus der Bauchhöhle. Der Pansen mit vielem Futter angefüllt; mit brandigen, braunrothen Flecken und Striemen besetzt; der Löser entweder mit breiigen, sehr widrig riechenden, oder mit vertrockneten Futter angefüllt; seine innerste Haut mißfärbig, leicht losgehend; der vierte Magen purpurroth und livid gefleckt; eben so die von Luft aufgetriebenen Gedärme; im Grim — und vorzüglich im Mastdarm ausgebreitete Spuren Statt gehabter Entzündung in der innersten Haut	Die Cadaver der an der Rinderpest gefallenen Thiere sind meistens abgemagert; es fließt mißfarbiger Schleim aus der Nase; beim Abziehen des Felles strömt Luft aus dem getrennten Zellgewebe; die Hautvenen geben beim Durchschneiden wenig hellrothes Blut; das Fett ist größtentheils gänzlich verzehrt, nach schnelleren Todesfällen weich und aufgelößt; hie und da vorzüglich an der Lendengegend Ergießungen einer bräunlichrothen, serösen mit aufgelößtem Blute untermischten Flüssigkeit; das Muskelfleisch welk und mißfärbig. Bei Eröffnung des Hinterleibes dringt manchmal viel stinkende Luft hervor; der Pansen ist meistens stark aufgetrieben, mit vielem noch wenig verändertem, wenig feuchtem Futter gefüllt; seine innerste Haut hie und da, wenn auch nicht immer, mit blaßrothen Flecken als Spuren der Entzündung bedeckt,

Zapalenie śledziony.	Zaraza płucowa.	Zaraźliwa biegunka.	Pomór na bydło.
			wierzchownego sądzenia o chorobie z poiedyńczych obiawień, ile tylko można uniknąć.
Wypadki czyli Rezultaty Sekcyi. Trup padłego bydlęcia, iest bardzo nabrzmiały, a części poślednie częstokroć są niezmiernie wzdęte; z nosa i pyska sączy się krwawa i pienista ślina; przy uyściu kątnicy ukazuie się krew czarna, niezsiadła. Przy zdeymowaniu skóry widać w niéy pasy i plamy krwawe; z przeciętych żył zaskórnich niebiiących, dobywa się krew czarna, ciągnąca się, w komórkach tkani sadło pokrywaiącéy, widać sadło w wodniste żółtawe ostudziny (galaretę) przemienioną; tam, gdzie ku wierzchowi twarde, gorące i określone karbunkuły ukazywały się, powstaie w tkani komórkowanéy ku wewnętrzu, w nawierzchnych warsztach muszkułów, gangrena; a przekroiony karbunkuł przedstawia posokę gąbkowatą, słoninowatą i tkań komorkowaną, żółtą galaretą napełnioną, z któréy ów płyn, iak z gąbki wygniatać się daie; gdzie były ku zewnętrzu zimne, ciastowate, obszérne opu-	**Wypadki czyli Rezultaty Sekcyi.** Z wyiątkiem szczególnego wyrodnienia płuc, reszta rezultatów sekcyi w padlinie zwierzęcia na zarazę płucową zdechłego, są te same, iak we wszystkich, które na nerwowo-zgniłą gorączkę odeszły. Trup iest pospolicie bardzo wynędzniały; z nosa i pyska sączy się posoka brunatna, wozgrzywa; uście kątnicy i pochwy nabrzmiałe, wewnętrzna błona śluzowa tychże sino czerwona. Przy zdéymowaniu skór wychodzi krwi mało i wodnistéy, z poprzecinanych żył zaskórnich sadło w tkani komórkowéy zniknęło, zamiast któréy widać płyn żółty; muszkuły są flakowate i blade. W wydrożeniu brzucha znayduie się częstokroć rozlana żółta limfa; na błonie siatkowéy brzucha na żołądkach i kiszkach widać zewnątrz sine, koloru ołowianego plamy i pasy; błona ślnzowa żołądkowa i kiszkowa koloru	**Wypadki czyli Rezultaty Sekcyi.** Padlina czyli trup wynędzniały; flegma nakształt smarkocin płynie z nosa; uście kątnicy i pochwa zapalone i nabrzmiałe, przy ściąganiu skóry niewidać krwi w żyłach skórnych; sadło strawione, albo też w żółtawą wodę przetworzone, muszkuły blade i flakowate, za otworzeniem iamy brzuchowéy cisną się wzdęte powietrzem żołądki i ielita, i częstokroć płynie z iamy brzuchowéy woda żółtawa. Żołądek piérwszy czyli żwacz, wielą paszy napełniony, maiący inflamowane brunatno czerwono plamy i pasy; trzeci żołądek tak zwane księgi albo krucha bardzo nieprzyiemnie cuchnącą, albo też wysuszoną paszą napełniony; błona wewnętrzna brunatnego koloru, łatwo odrywaiąca się; żołądek czwarty szkarłatnego koloru z sinemi plamami, podobnież jelita powietrzem wzdęte; w kiszce kolkowéy, osobliwie stolcowéy, wielkie ślady nastąpionego zapalenia w błonie wewnętrznéy wy-	**Wypadki czyli Rezultaty Sekcyi.** Trup bydlęcia w pomorze padłego, bywa nayczęściéy wynędziony; z nosa płynie flegma brunatnego koloru; przy zdeymowaniu skóry dobywa się powietrze z oddzielonéy tkani komorkowanéy, żyły skórne rozcięte wydaią mało krwi iasno czerwonéy; sadło iest po większéy części zupełnie strawione, w razie prętszego skonu, miękkie i roztworzone; tu i owdzie, osobliwie koło lędźwi wylewy płynu brunatno czerwoniawego, limfatycznego z roztworzoną krwią pomieszanego; mięso muszkułowe flakowate, brunatne. Za otworzeniem kadłuba, ciśnie się czasem mnogość śmierdzącego powietrza; żwacz pospolicie mocno wzdęty, wielą paszy małoco zmienionéy, mało namokłéy, napełniony; błona wewnętrzna tegoż tu i owdzie, chociaż nie zawsze, blado czerwonemi plamami, śladami zapalenia okryta; podobne

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
gelber sulziger Flüssigkeit gefüllt, die überal, wohin sie sich ergossen, brandige Zerstörungen zurückließ. Im Zellgewebe des Halses, des Triels, der Weichen, der Füße, unter dem Bauche findet man gelbe, weiche, sulzartige Beulen von verschiedener Größe, die fast nie fehlen; sondern nur oft ihrer Kleinheit wegen übersehen werden, und manchmal auch an der Milz, im Netz, an den Nieren von dunklerer Farbe vorkommen, und wahre Antraxbeulen oder Carbunkeln sind, da sich dort, wo sie ansitzen, immer brandige Zerstörungen zeigen. Hie und da auf der Oberfläche der Muskeln zwischen ihren Schichten zeigen sich Ergiessungen einer gelblichen sulzigen, mit dunklen aufgelößtem Blute vermischten Flüssigkeit; das Muskelfleisch ist bläulichroth, welk; das zum Vorschein kommende Blut schwarzroth, zäheflüssig, aufgelößt, d. i. sich nicht in seine nachsten Bestandtheile trennend. Bei Eröffnung des Hinterleibs drängt sich mit Geräusch eine faulig stinkende Luft hervor; die Magen und Därme sind von Luft stark aufgetrieben, bei einem schnell tödtlichem Verlaufe der Krankheit von normaler Beschaffenheit; bei längeren Verlaufe, vorzüglich mit fauligen Charakter, zeigt	lichrothen Flecken besetzt; der Löser härtlich, mit trocknen Futter gefüllt; im selben, als auch im Lab die mißfärbige Schleimhaut leicht abgehend; im letzteren eine stinkende Flüssigkeit enthalten; die Milz und Leber mißfärbig, welk und mürbe; die Gallenblase von flüssiger Galle stark ausgedehnt, das Fett in den Nierenkapseln verzehrt, die Nieren blaß und welk; die Harnblase enthält dunklen stinkenden Harn; die Gebärmutter eine braune, stinkende Flüssigkeit. In der Brusthöhle zeigen sich Verwachsungen der Lungen mit dem Rippenfelle und dem Zwergfelle, als Folgen früherer Entzündungen, sulzige Ergiessungen im Mittelfelle, im Herzbeutel; beide Lungenflügel, oder nur der eine (meistens der linke) auf der Oberfläche mit einer zähen eiterähnlichen Materie überzogen, die Lungensubstanz hart und kompakt, dabei zum Zerbröckeln mürbe, beim Durchschneiden stellenweise roth, gelblich, braun, bleifärbig, schwärzlich, wie marmorirt, das Volumen des so entarteten Flügels ungemein vergrößert, und dessen Gewicht nicht selten um das acht bis zehnfache über das Normale vermehrt; der andere Lungenflügel dagegen oft kleiner, als im normalen Zustande, wie verschrumpft, etwas gerö-	vertieft, wie ausgenagte Stellen mit purpurrothen Flecken um deren Rand herum; die Leber blaß, welk, mürbe, die Gallenblase mit zäher Galle gefüllt; die Milz welk und blutleer; die Harnblase mit vielen, dunklen Urin, die Gebärmutter mit einer bräunlichen Flüssigkeit gefüllt. Die Lungen sind welk und blaß; das Herz erschlafft, und voll geronnenen Blutes; in dem Mittelfelle, im Herzbeutel ist Wasser ergossen; das Rippenfell ist manchmal livid gefleckt.	dergleichen auch in der Haube vorfindig sind; deutlicher stellt sich die Entzündung in der Einpflanzung des Magenschlundes dar, die Membranen beider dieser Schlundmägen mürbe und leicht zerreißbar; der den Pansen bedeckende Theil des Netzes ebenfalls mit zahlreichen rothen Flecken besetzt; der Löser, oder erste Daumagen, meistens beträchlich ausgedehnt, fast kugelförmig vollgepfropft und hart; von Außen mit Brandflecken bedeckt. Beim Durchschneiden desselben findet man das trockne schwärzliche, zu Pulver zerreibliche Futter zwischen den Blättern eingepreßt; bei Herausnahme desselben bleibt die sphacelirte aschgraue Oberhaut an den Futter-Kuchenscheiben hängen, und nach Innen der Löser zeigen sich dort, wo die Epidermis sich losgelößt hat, hell- oder dunkelrothe Entzündungsflecke. Wo in manchen Fällen das Futter feucht, der Löser weich angetroffen werden, findet man doch immer die Entzündungsflecke, u. seine Blätter sind sehr mürbe u. leicht zerreißbar. Der Lab oder vierte Magen zeigt sich schon von Außen dunkelroth, mit Brandflecken besetzt. Aufgeschnitten, findet man die innere Oberfläche desselben und seine Falten dunkelroth oder blauschwarz, blei- oder grünlichgrau; er enthält eine bräunliche, stinkende Flüssigkeit — Die

Zapalenie śledziony.

chłości, tam tkań komórkowana ku zewnętrzu napełniona iest mnogim płynem żółtym na galaretę zsiadłym, który gdzie tylko się wylał, gangrenę zostawia. W tkani komórkowanéy u szyi, podgarła, miękiszów, nóg, pod brzuchem, znayduią się żółte, miękkie, drechlowate dymiennice różnéy wielkości, które zawsze prawie przytrafiaią się, tylko często dla swéy drobności przeoczone bywaią; a czasem także występuią na śledzionie, i w sieci na nérkach, ale ciemnieyszego koloru i są prawdziwemi guzami wrzodowemi, lub karbunkułami; gdyż tam, gdzie osiadaią, zawsze ukazuie się gangrena. Tu i ówdzie, na powierzchni muszkułów, między ich warsztami widać wylewy żółtawego, zsiadłego płynu, który zmieszany iest z ciemną krwią roztworzoną; mięso muszkułowe iest sino czerwone, flakowate; krew ukazuiąca się, w czarno wpadaiąca, kleykowata, roztworzona, to iest: nie dzieląca się na części one składaiące.

Przy otworzeniu tułuwa ciśnie się z łoskotem zgniłe, śmierdzące powietrze; żołądki i ielita od powietrza mocno wzdęte, w razie zaś prędko zabiiaiącego przebiegu choroby, są składu naturalnego; w razie dłuższego przebiegu, osobliwie przy charakterze zgniłym, stra-

Zaraza płucowa.

brunatnego z plamami niebiesko-czerwoniawemi; żołądek trzeci (księgi) stwardniały, suchą paszą napełniony; tak w nim iakoteż i w ślazie (czwartym żołądku) błona śluzowa brunatna, łatwo odstaiąca; w tym żołądku płyn śmierdzący; śledziona i wątroba brunatne, flakowate, kruche; pęchérz żółciowy rzadką żółcią mocno rozdęty, tłuszcz w woreczkach nérkowych strawiona, nérki blade i flakowate; macherzyna urynowa napełniona moczem ciemnym i śmierdzącym; macica zaś brunatnym, śmierdzącym płynem.

W wydrożeniu piersiowém ukazuią się zrosłości płuc z błoną płucową i błoną przegrodową, (diaphragma), iako skutek poprzedniczych zapaleń; niemniéy wylew płynu zsiadłego w błonie środkowéy, i w worku sercowym. Oba skrzydła płuc, lub też tylko iedno (nayczęściéy lewe), na powierzchni powleczone materyią ciągnącą i ropiącą się; włókno płucowe twarde i stężałe, przytém aż do rozdrobienia kruche; rozkroione, mieyscami czerwone, żółtawe, brunatne, ołowiano siwe, czarniawe, niby marmurkowane; obiętość tak zwyrodnionego skrzydła płucowego nadzwyczaynie powiększona, a waga niekiedy ośm do dziesięciu razy pomnożona; atoli drugie skrzydło, częstokroć mnieysze, iak być powinno z natury;

Zaraźliwa biegunka.

drożone, iakby wygryzione mieysca z plamami szkarłatowemi na około ich brzegów. Wątroba blada, flakowata, krucha; pęchar żółciowy ciągnącą się żółcią napełniony, śledziona flakowata i bez krwi; macherzyna urynowa ciemnym, obfitym moczem, a macica płynem brunatnym napełnione.

Płuca flakowate i blade; serce mdłe i pełne krwi zsiadłéy; na błonie przegrodnéy i w worku sercowym woda; błona płucowa z sinemi plamami.

Pomór na bydło.

znaydnią się także w czepcu (drugim żołądku), wyraźniéy pokazuie się zapalenie w osadzie kanału żołądkowego; błony obu uyść żołądkowych są kruche i łatwe do rozdarcia, część sieci pokrywaiąca żwacz, obsadzona iest równie licznemi plamami czerwonemi; księga czyli psalterz, czyli piérwszy żołądek przetrawiaiący, nayczęściéy znacznie rozdęty, prawie kulisty, napełniony i twardy; z wierzchu plamami gangreny pokryty. W rościętym widać paszę suchą, czarniawą, na proch rozetrzeć się daiącą, pomiędzy księgi wciśnioną; po wydobyciu onéy wisi zgniła popielatego koloru błona przyskórnia na plackach z paszy utworzonych, a wewnątrz psalterza; tam, gdzie błona przyskórnia oderwała się, ukazuią się iasno- lub ciemno- czerwone plamy zapalone. Gdzie w niektórych przypadkach pasza wilgotna, psalterz miękkim okaże się, zawsze przecie plamy zapalenia tam będą, i księgi są bardzo kruche i łatwe do rozdarcia. Żołądek czwarty zaraz wewnątrz pokazuie się ciemnoczerwony, plamkami gangreny osadzony; rozciąwszy go, widać powierzchnią zewnętrzną i fałdy iego ciemno-czerwone lub sino-czarne, ołowiasto- lub zieloniawo-szare; zawiéra ón w sobie płyn brunatny i śmierdzący. Te sa-

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
sich das Futter in den Mägen vertrocknet; die innere Haut derselben mit lividen Flecken besetzt, und leicht losgehend, die Leber, vorzüglich bei längerem Verlaufe der Krankheit welk, mißfärbig, mürbe; die Gallenblase mit wässriger Galle angefüllt; die Milz mit schwarzem, ausgetretenem Blute an ihrer Oberfläche bedeckt; oder im Innerem vom schwarzen dickflüssigen Blute strotzend, zwei bis dreimal größer als gewöhnlich, weich und breyartig; das Fett im Netze, an den Nierenkapseln zu einer gelben Sulze aufgelößt; am Grunde der Bauchhöhle gelbliche Flüssigkeit ergossen. In der Brusthöhle findet man das Rippenfell hie und da mit dunkelrothen schwärzlichen Streifen und Punkten besetzt; Ergiessungen gelblicher Flüssigkeit; die Lungen entweder sehr welk, blaßroth, hie und da mit Brandflecken besetzt, oder ein und der andere Flügel ganz brandig, einem geronnenen Blutklumpen ähnlich; das Herz dunkelroth, welk und entweder blutleer, oder nach längerem Verlaufe der Krankheit mit aufgelößtem Blute überfüllt, im Herzbeutel gelbes oder röthliches Wasser. In der Kopfhöhle findet man die Gehirngefäße vom dunkelflüßigen Blute strotzend; am Grunde des Schädels, und in den Gehirnkammern gelbes Serum ergossen.	thet oder mit lividen Flecken getupft; das Rippenfell mit bläulichen Flecken besetzt; das Herz blaß und welk, mit geronnenem Blute gefüllt; eben so die aus dem Herzen entspringenden Arterienstämme; die Luftröhre mit schaumigen Schleim erfüllt; der Magenschlund innen mißfärbig.		nemlichen ausgebreiteten Spuren Statt gehabter Entzündung und des Brandes findet man vom Zwölffingerdarm angefangen durch den ganzen Trakt der Gedärme bis zum Ende des Mastdarms, ja selbst die übrigen Baucheingeweide zeigen nicht undeutlich die Spuren des Brandes. Die Leber ist aufgelockert vom größerem Umfange, blaßbraun, lehmgelb, mürb, und zerreiblich; die Gallenblase stark ausgedehnt, mit dünner grünlich schwarzer oder röthlicher stinkender Galle angefüllt; die Gallen- und Lebergänge verdickt; die Milz mürbe, oft wie eingeschrumpft; die Bauchspeicheldrüse mißfärbig und mürbe; die Harnblase, so wie die Gebärmutter inwendig entzündet, stellenweise brandig, braunliche stinkende Flüssigkeit enthaltend. In der Brusthöhle zeigen sich die Lungen welk, blaß, aufgelockert, hie und da mißfärbige Stellen an selben; die Luftröhre sammt dem Kehlkopfe innen hochroth, mit hellrothen Schaum gefüllt; das Herz schlapp, blaß, meistens blutleer, nur wo die Thiere schon im 3. Stadium umgestanden sind, mit polypösen Massen gefüllt, die selbst in die Arterienstämme reichen. Im Kopfe zeigt sich das Gehirn meistens weicher, manchmal breyartig; die Gehirnhäute nicht selten entzündet; eben so

Zapalenie śledziony.	Zaraza płucowa.	Zaraźliwa biegunka.	Pomór na bydło.
wa w żołądkach ukazuie się zeschnięta; błona wewnętrzna z sinemi plamami, i łatwo rozrywaiąca się; wątroba szczególniéy, gdy bieg choroby przydłuższy, flakowata, bez prawdziwego koloru, krucha, pęcherz żółciowy wodnistą żółcią napełniony, śledziona krwią czarną na swoiéy powierzchni zaszła, lub wewnątrz od krwi czarnéy gęsto-płynnéy napuszczona; dwa lub trzy razy większa iak zwyczaynie; miękka i famułowata; sadło w błoni siatkowéy przy woreczkach nérkowych na galaretę żółtą roztworzone; u spodu iamy brzuchowéy płyn żółtawy, wylany. W iamie piersiowéy, błona, płuca z żebrami łącząca, tu i ówdzie ma pasy i kropki ciemno czerwone; wylewy płynu żółtawego; płuca albo bardzo flakowate, blado czerwone, tu i owdzie plamy gangreny maiące, albo są oba skrzydła całkiem gangreną zarażone, do zsiadłéy bryły krwi podobne; serce ciemno czerwone, flakowate i albo bez krwi, alboteż po przydłuższym biegu choroby, roztworzoną krwią napełnione; w worku sercowym żółta albo czerwoniawa woda. W iamie głowy naczynia mózgowe krwią ciemną przepełnione, na spodzie czaszki i w komórkach mózgowych żółta limfa.	iak gdyby pościągane, cokolwiek zaczerwienione, alboteż sinemi plamami nacętkowane; błona płucowa także niebieskawemi plamami napstrzona; serce blade i flakowate, krwią zsiadłą napełnione, równie iak i pnie żył tętnych z serca wychodzące, kanał oddechowy spieczoną flegmą napełniony, uyście żołądkowe wewnątrz brunatne.		me rozszérzone ślady byłego zapalenia i gangreny, znayduią się: od kiszki dwunastucalowéy poczynaiąc, przez cały ciąg kiszek, aż do końca kiszki stolcowéy, a nawet inne wnętrzności brzuchowe okazuią niemałe ślady gangreny. Wątroba rozwolniona, większa, blado-brunatna, glinkowato-żółta, krucha do roztarcia; pęcherz żółciowy dużo rozdęty, cienką, czarno- lub czerwoniawo-zielonkowatą żółcią napełniony; kanały żółciowe i wątroby zgrubiałe, śledziona krucha, częstokroć iakby pomarszczona; gruczoł śliny brzuchowéy (żołądkowéy) brunatny i kruchy; urynowy, równie i macica: wewnątrz zapalone, mieyscami gangreną rażone, zawieraiące płyn brunatny i śmierdzący. W iamie piersiowéy płuca ukazuią się flakowate, blade, rozwolnione, mieyscami brunatnego koloru, kanały oddechowe (powietrzowe) i krtań wewnątrz, mocno czerwone, zapełnione pianą iasno czerwoną; serce wielkie, blade, nayczęściéy bez krwi, tylko, gdy zwierzęta w trzeciéy peryiodzie padły, narostkami obsadzone, które aż do pni żył tętnych sięgaia. W głowie mózg nayczęściéy miększy, czasem famułowaty; błony mózgu bywaią dość często zapalone, równie bło-

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
			die Schleimhäute der Nasen- und ihrer Nebenhöhlen; die Oberhaut in der Maulhöhle leicht abstreifbar, talgartig erweicht, die Erosionen bis in die Rachenhöhle sich ausbreitend. **Abweichungen** **in dem Verlaufe und in den Erscheinungen der Rinderpest.** Unter allen Krankheiten sind die Ansteckungskrankheiten am meisten mannigfaltigen Abweichungen im Verlaufe und in den Erscheinungen unterworfen, da die Ansteckung unter den verschiedensten, oft entgegengesetzten Lebensverhältnissen der Thiere Statt finden kann. Dieses ist nun auch der Fall bie der Rinderpest. Ihrem Wesen nach ist es ein Anfangs entzündliches, dann nervösfauliges Leiden, wo sich nach Verhältniß der Organisazion des Thieres, und der dieselbe verändernden äußeren Einflüße der entzündliche, oder nervösfaulige Charakter mehr ausspricht. Ersteres ist der Fall bei robusten, vollblütigen, wohlgenährten Thieren, in guten Futterjahrgangen, bei einer trocknen, kalten Witterung, wo es sogar in manchen Fällen geschieht, daß die Entzündung der Schleimhaut sich tiefer in das Parenchzen der Eingeweide verpflanzt, und als echte Gehirn-, Hals-, Lun-

Zapalenie śledziony.	Zaraza płucowa.	Zaraźliwa biegunka.	Pomór na bydło.
			na śluzowa; w nozdrzach i ich obocznych komórkach; błona przyskórnia w iamie pyska łatwo się oddzierać daie; łoiowata, rozmiękczona; mieysca powygryzane rozciągaią się aż do iamy paszczekowéy. **Zboczenia w biegu i obiawieniach pomoru bydlęcego.** Pomiędzy wszystkiemi chorobami, zaraźliwe podlegaią naywięcéy rozmaitym wyboczeniom w biegu i obiawieniach swoich, gdy zwierzęta śród nayrozmaitszych, częstokroć przeciwnych sobie stosunków życia zarazić się mogą. To samo dzieie się także w razie pomoru na bydło. Podług swéy istoty, iest to cierpienie z początku zapalne, potém goraczki zgniło-nerwowéy, przy którém w stosnnkn organizacyi zwierzęcia i wpływów zewnętrznych takową zmieniaiących, zapalny albo nerwowo-zgniły charakter choroby coraz więcéy obiawia się. Piérwszy przypadek wydarza się u bydląt silnych, krwistych, dobrze karmnych, w latach dobréy paszy, suchego, zimnego powietrza, gdzie oraz w niektórych wypadkach wydarza się: iż zapalenie błony śluzowéy, głębiéy we włoknie wnętrzności

(Zur Sig. 20. Seite 308.)

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
			gen-, Leber-, Magen- und Darmentzündung schon im 2ten Stadium die Thiere tödtet, und durch die Sekzion sich in diesen Organen nachweisen läßt. Unter entgegengesetzten Verhältnissen zeigt sich die Krankheit gleich anfangs mehr nervös-fauligen Charakters, und es treten schon im zweiten Stadium alle Erscheinungen des 3ten hervor; und mit der früheren Erschöpfung der schon vor der Krankheit geschwächten Lebenskräfte tritt auch der Tod früher als gewöhnlich ein. In anderen Fällen, wo die Witterungs- und Futterverhältnisse den Milzbrand oder die Lungenseuche veranlassen, bringt die Ansteckung durch Pestcontagium bei denen zu jenen Krankheiten schon disponirten Thieren oft gleichzeitig den Ausbruch dieser epizootischen Krankheiten zu Stande, und es entstehen schwere, meistens früher tödtende Complicazionen, welche ebenfalls die Sekzion nachweiset. Endlich kann man selbst den Uebergang zur Genesung als eine Abweichung von dem gewöhnlichen Verlaufe der Rinderpest annehmen. In solchen Fällen erreicht zwar die Krankheit das dritte Stadium, wo die spezifische Entzündung zwar ausgebildet wird, aber durch die noch regen Lebenskräfte nicht in Sphacelus sondern in Zertheilung übergeht.

Zapalenie śledzioy.	Zaraza płucowa.	Zaraźliwa biegunka.	Pomór na bydło.
			rozkrzewia się i iako prawdziwe zapalenie mózgu, gardła, płuc, wątroby, żołądka i kiszek, bydlęta iuż w drugiéy peryodzie zabiia i podczas sekcyi w tychże organach poznawać się daie. Przy stosunkach przeciwnych, pokazuie się choroba zaraz z początku więcéy nerwowo-zgniłego charakteru; i iuż w drugiéy peryodzie obiawiaią się wszystkie symptomata peryody trzeciéy, a z wcześnieyszém wyczerpaniem sił żywotnich ieszcze przed chorobą osłabionych, następuie i zgon wcześnieyszy, iak zwyczaynie. W innych przypadkach, gdzie stosunki powietrza i gatunek paszy, zapalenie śledziony albo zarazę płucową sprowadzaią, zarażenie przez udzielanie się zarazy (contagium) w zwierzętach do tych chorób iuż przysposobionych, zrządza częstokroć zarazem i wybuch tych epizotycznych chorób; z tąd powstaią ciężkie nayczęściéy pierwéy zabiiaiące komplikacyie, co też i sekcyie wskazuią. Nakoniec samo przeyście do stanu ozdrowienia, uważać można, iako zboczenie od zwyczaynego biegu choroby pomoru bydlęcego. W takich przypadkach choroba osięga wprawdzie i trzecią peryiodę; gdzie szczególne zapalenie wykształcone iest, ale przez trwaiąca ieszcze działalność sił żywotnich, nie w zgniliznę, ale w roztworzenie przechodzi.

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
			Es tritt, wie bei allen Entzündungen der Schleimhäute eine erhöhete Sekretion in derselben ein, welche Sekretionen einen gutartigen Charakter an sich tragen. Es stellen sich daher Thränen und Nasenschleimfluß ein, er ist aber nicht mißfärbig und übelriechend; der Husten wird locker; es entstehen Durchfälle, die aber nicht überhand nehmen, und durch die häufig ausgeschiedenen fäkulenten Stoffe sich als kritisch beweisen; selbst die Schleimhaut der allgemeinen Bedeckungen geräth in manchen Fällen in eine besondere kritische Sekrezionsthätigkeit, indem sie am Nacken, Halse, an den Schultern einen dem Friesel vergleichbaren pustulösen Ausschlag zu Tage fördert, welcher eitrig wird, und dann zu Scharfen oder Schuppen vertrocknet; oder die kranke Oberhaut vollends in Schuppen abstößt, u. durch eine neue ersetzt. Dabei werden die Thiere wieder munterer; das Auge erhält seinen Glanz; die Freßlust und das Wiederkauen erwachen neuerdings; der Kreislauf und das Athmen werden wieder normal, und die Thiere genesen wieder vollkommen.
Gang der Seuche. Der Gang der Milzbrandseuche ist folgender: Gewöhnlich im Mai, Juni, wenn die heiße Witte-	**Gang der Seuche.** Der Gang der Lungenseuche ist verschieden nach Verschiedenheit der sie bedingenden Einflüsse. In Ge-	**Gang der Seuche.** Die Ruhrseuche bricht meistens im Frühjahre und Herbste, vorzüglich beim Weidevieh, und	**Gang der Seuche.** Der Ausbruch der Rinderpest als Ansteckungskrankheit, die in unseren Landern unabhängig von

Zapalenie śledziony.	Zaraza płucowa.	Zaraźliwa biegunka.	Pomór na bydło.
			Jak we wszystkich zapaleniach błon śluzowych, tak i tu powstaie w nich większe oddzielenie śluz, któreto oddzielenia maią charakter dobréy natury. Płyną zatém z ócz łzy i smarkociny z nosa, ale nie są przeciwnego koloru, ani przeciwnie śmierdzą. Kaszel wolnieyszy; napadaią laxacyie, ale góry nie biorą, i przez obficie odchodzace exkrementa, przęsilanie się choroby dowodzą, nawet błona śluzowe powszechnéy skóry w niektórych przypadkach dostaie szczególniéy chorobę przesilaiacéy działalności w sekrecyiach; gdyż na karku, szyi i na łopatkach pokazuią się wyrzuty pęchérzowate do kuru podobne; które z początku ropią się, a potém w przysychaniu strupieią i łuszczą się, alboteż odchorzała błona przyskórnia zupełnie się odłuszcza, i nowa narasta. Wtenczas bydlęta znowu rzeźwieią; oko odzyskuie swóy połysk; wraca żerność i odżuwanie; bieg krwi i oddech naturalny, i bydlęta do zupełnego zdrowia przychodzą.
Bieg choroby. Bieg zapalenia śledziony iest następuiący: pospolicie w Maiu i Czerwcu, kiedy gorącieysza	Bieg choroby. Bieg zarazy płucowéy bywa rozmaity; podług różności wpływów takową sprowadzaiących. W oko-	Bieg choroby. Biegunka ta ziawia się nayczęściéy na wiosnę i w iesieni, szczególniéy u bydła pasą-	Bieg choroby. Wybuch pomoru bydlęcego iako choroby zaraźliwéy, która w kraiach naszych nie zawisłe

Milzbrand.

rung anfängt, die Thiere wieder mehr im Freien gehalten, zu häufigeren Arbeiten angestrengt werden, beginnt die Seuche mit jähem Dahinsterben der fettesten und robustesten Thiere. Nach mehreren Tagen oder Wochen krepieren neuerdings einige Stücke plötzlich oder binnen wenigen Stunden. Tritt nun anhaltende regnerische, kühle Witterung ein, so pflegt kein Sterben mehr zu erfolgen. Dauert aber die Trockene, oder schwüle Hitze fort, so folgt nun bald ein Todesfall auf den andern, so das nun fast täglich, oder wenigstens einige Mal in der Woche ein oder mehrere Stücke erkranken und fallen; wobei die Krankheit schon einen 24stündigen, 3 bis 5 tägigen Verlauf zu nehmen, und auch schon schwächliche Thiere, Kühe, Kälber, ja auch Pferde, Schweine, Hunde, Geflügel, selbst das Wild im Walde zu befallen pflegt, und so weit sich erstreckt, als die feindlichen Einflüsse der Athmosphäre und der Nahrung reichen. Zugleich herrschen in derselben oder in angränzenden Gegenden die Maul Klauen- und Lungenseuchen. Im Spätherbste, wenn kühle nasse Witterung eintritt, hört dann die Seuche von selbst auf, und nur ein ähnlicher darauf folgender Jahrgang erzeugt sie wieder von Neuem.

In Bezug auf den Ausbruch, die Ausbreitung und Dauer der

Lungenseuche.

genden, wo sie zu Hause ist, wie z. B. in tiefen Gebirgsthälern, in Ueberschwemmungen ausgesetzten Gegenden, wo starke Frühjahr- und Herbstnebel sind, und wo sie Jahr aus Jahr ein unter einzelnen Thieren herrscht, bricht sie gewöhnlich als Seuche zu Ende Sommer aus, und dauert bis in den Winter hinein. In Gegenden, wo sie gerade nicht enzootisch ist, sondern durch schlechte, andauernde Witterungs- und Futterverhältnisse epizootisch bedingt wird, bricht sie oft im Frühjahre unter vielen Thieren zugleich aus, nachdem diese einige Zeit schon die frische Frühlingsweide genossen haben, und dauert über Sommer bis in den Spätherbst hinein.

Tritt auch ein besserer Jahrgang in Bezug auf Witterung und Futter ein, so bricht dennoch in demselben Jahre oft noch häufig die Seuche aus; denn die vom vorigen Jahre her kümmerlich genährten Thiere werden dann im Frühjahre sobald als möglich auf das frische Futter getrieben, welches sie reichlich zu sich nehmen. Dieser Umstand, so wie das Saufen des Schneewassers veranlassen dann sehr bald den Ausbruch der Seuche, welche bei einzelnen Individuen über Winter fortgeglimmt hat.

Die Lungenseuche hat rücksichtlich ihres Ausbruches, Ganges und ihrer Verbreitung in Vergleich

Ruhrseuche.

daher besonders beim Rinde und Schafvieh aus; theils wegen den häufigen Wechsel der Witterung, wodurch die Hautfunkzionen leicht gestört, und die Funkzion des Darmkanals dagegen antagonistisch in höhere Erregung gesetzt wird, theils wegen des Wechsels zwischen trocknem und grünem Futter, welcher, wenn er zu schnell erfolgt, wenigstens eine krankhafte Reizung im Darmkanal hervorbringt.

Sie endet daher gemeiniglich mit Eintritt einer beständigeren Witterung wie im Sommer und Winter, wo zugleich die Thiere an das gewechselte Futter schon gewohnt sind.

Häufig zeigt sich diese Seuche vorzüglich im Herbste bei Treibviehheerden, und im Gefolge des Krieges bei Militär-Schlacht- und Zugvieh; wo die Strapatzen des Marsches, die schlechte Nahrung, das verhinderte Widerkauen, das Campiren in naßkalten Nächten ihren Ausbruch veranlassen; unter welchen Umständen sie meistens den nervösfauligen, kontagiösen Charakter annimmt, und daher sehr leicht mit der wahren Rinderpest verwechselt werden kann.

Die Ruhrseuche befällt in Vergleich mit den drei übrigen hier noch beschriebenen Seuchen, ziemlich schnell viele Thiere auf einmal, welche den gleichartigen ursächlichen Schädlichkeiten der Witterung,

Rinderpest.

Witterungs- und Fütterungs-Einflüssen bloß mittelst Contagium entsteht, und sich weiter verbreitet, ist daher auch an keine bestimmten Jahreszeiten gebunden. Doch lehrt die Erfahrung daß sie gewöhnlich zu Ende des Sommers ausbricht, im Herbste, wenn nicht schnelle Anstalten dagegen getroffen werden, bedeutend um sich greift; über Winter einigen Stillstand macht, im Frühjahre sich wieder desto mehr ausbreitet. Die Ursache hievon liegt im Viehhandel, im Vieh- und Wirthschaftsverkehre. Zu Ende des Sommers beginnen die großen Triebe des über Frühling und Sommer auf den großen Viehpusten der russischen Provinzen wohlgenährten, zum Verkaufe nach den nord- und südwestlichen Ländern bestimmten Schlachtviehes, welche das Contagium mit sich führen. Zur selben Zeit bis zu Ende des Herbstes ist nicht nur die Viehkonkurrenz auf den vielen Jahrmärkten sehr häufig, da der eine Theil der Landwirthe sein Arbeitsvieh verkauft, der andere selbes zur Mastung über Winter aufkauft, sondern überhaupt auch der Wirthschaftsverkehr sehr stark, wodurch also am häufigsten Gelegenheit zur Ansteckung gegeben wird. Ueber Winter hört beides größtentheils auf, und damit auch die neue Gelegenheit zur Ansteckung. Im Frühjahre beginnen die Viehmärkte aufs neue, da Ar-

Zapalenie śledziony.

pora nadchodzi, kiedy bydło znowu więcéy na otwarte powietrze wypuszcza się i więcéy do prac użytém bywa, bierze początek ta zaraza prędko sprzątuiąc naytłuścieysze i naymocnieysze bydlęta. Po kilku dniach lub tygodniach, zdycha znowu kilka bydląt nagle, lub w kilka godzin. Jeżeli na to pora nastanie dżdżysta i chłodna, bydło zdychać ustaie. Jeżeli zaś suche lub parne gorąco trwa ciągłe, wtedy bydło pada iedno po drugiém, tak dalece, iż prawie codziennie a przynaymniéy kilka razy w tygodniu, iedno lub kilkoro bydła zapada i zdycha, przyczém choroba bieg swóy iużto 24 godzin, iuż 3 do 5 dni odbywać, i także słabsze zwierzęta, iako są: krowy, cielęta, a nawet konie, świnie, psy, drób, co większa zwierzynę w lesie napadać zwykła, i tak dalece rozciągać się, iak daleko nieprzyiazne wpływy powietrzokręgu i karmy zasięgaią. Razem przy téy chorobie panuią także w téy saméy, albotéż w pogranicznéy okolicy: zaraza pyskowa, raciczna i płucowa. W późnéy iesieni, kiedy chłodne i wilgotne nastaie powietrze, choroba zapalenia płuc sama od siebie ustaie, i tylko rok następuiący do poprzedniego podobny, sprowadza ią znowu.

Co do wybuchu, rozszerzania się i trwania zapalenia śledziony,

Zaraza płucowa.

licach, gdzie panuie, iak n. p. w głębokich górach, tam gdzie wody wyléwaią, gdzie wielkie mgły na wiosnę i iesień panuią i gdzie od roku do roku między poiedynczemi zwierzętami grasować zwykła; wybucha pospolicie przy końcu lata, iako zaraza i trwa aż do środka zimy. W okolicach, gdzie nie wyraźnie enzotycznie panuie, tylko przez złe długo trwaiące niepogody i złą paszę epizotycznie sprowadzoną została, wybucha częstokroć na wiosnę między wielu zwierzętami na raz, gdy iuż przez nieiaki czas świeżéy paszy wiosennéy użyły, a wtenczas trwa przez lato aż do późnéy iesieni, i chociaż rok lepszy co do powietrza i paszy nastanie, toć przecie zaraza ta mnogo ieszcze w tym samym roku wybuchać zwykła; ponieważ zwierzęta ieszcze z przeszłego roku bardzo nędznie wyżywione, pędzone bywaią z nadeyściem wiosny tak prędko, iak można, na świeżą paszę, którą pożywaią. Ta okoliczność równie, iak picie wody śniegowéy, zrządza znowu prędki wybuch zarazy, która w niektórych bydlętach przez zimę ciągle tlała.

Zaraza płucowa co do iéy wybuchu, biegu i szérzenia się, porównana z biegunką, zapale-

Zaraźliwa biegunka.

cego się, a zatém naywięcéy u wołów i owiec, częścią z powodu ustawicznego odmieniania powietrza, przezco funkcyie skóry łatwo tamowane, a funkcye uścia ielitowego właśnie przeciwnie do wyższego stopnia posunione bywaią, częścią zaś z powodu ciągłego odmieniania paszy, raz suchéy, to znowu zielonéy; co gdy często przypada, wznieca pospolicie chorobne rozdraźnienie kanału ielitowego. Dlategoteż zazwyczay z nastąpieniem stalszéy pogody, iakoto w lecie i w zimie, w którymto czasie i zwierzęta do odmienianéy paszy przywykaią, ustaie.

Choroba ta wydarza się mnogo, osobliwie w iesieni, między stadami bydła pędzonego i w orszaku woyny między bydłem woyska rzeźném i pociężném; gdzie trudy pochodów, zły obrok, tamowane odżuwanie, koczowanie podczas nocy zimnych i wilgotnych, chorobę tę sprowadzaią; w takich stosunkach przybiéra nayczęściéy charakter nerwowo-zgniłéy zaraźliwéy choroby, a ztąd łatwo bardzo za prawdziwe powietrze czyli pomór na bydło poczytane być może.

Biegunka zaraźliwa porównana z resztą trzech tu opisanych chorób, napada dość prędko wiele zwierząt na raz, które na iednakowe téy przyczynę będące

Pomór na bydło.

od wpływów powietrza i paszy, ale tylko przez udzielanie się, (contagium) powstaie i daléy rozszérza się; nie iest przeto do żadnéy pewnéy pory roku przywiązana. Wszakże doświadczenie uczy, iż pospolicie wybucha przy końcu lata i w iesieni; ieżeli przeciwko niéy prętkie środki użyte nie będą, znacznie rozszérza się; przez zimę nieiako uspakaia się, a zato na wiosnę znowu się tém mocniéy rozpościéra. Przyczyna tego iest handel bydłem i ruch gospodarstwa rolnego. Przy końcu lata poczynaią wielkie stada bydła przez wiosnę i lato w rozległych stepach krain rossyyskich dobrze wypasionego, pędzić na sprzedaż do północno- i południowo-zachodnich kraiów przeznaczone, które materyią udzielaiącą się, czyli zaraźliwość z sobą prowadzą.

Pod ten sam czas aż do końca iesieni, nietylko że mnóstwo bydła na liczne iarmarki spędzaią, gdyż iedna część gospodarzy bydło robocze przedaie, a druga takowe na karmę zimową zakupuie, ale także w ogólności i ruch w gospodarstwie rolném iest bardzo wielki; co daie naywiększą sposobność do zarażenia się. Przez zimę ustaie po naywiększéy części oboie, a tém samém i nowa sposobność do zarażenia się. Na wiosnę rozpoczynaią się znowu iarmarki na

Milzbrand.

Milzbrandseuche ist noch Behufs der richtigen Erkenntniß derselben, und zur Unterscheidung von den drei neben beschriebenen Seuchen zu bemerken, daß der Milzbrand schnell entsteht, plötzlich mehrere Stücke tödtet, nicht wie die Rinderpest bei ihrem ersten Erscheinen in bestimmten Perioden weiterschreitet, vielmehr ist der spätere Fortgang der Seuche langsamer, als bei dem ersten Ausbruche derselben.

Die Seuche selbst dauert meistens nur wenige Wochen, selten länger als einige Monate; beim Ursprung der Witterung, bei zweckmässig veränderter diätetischer Pflege u. s. w. verschwindet sie auch oft eben so schnell, als sie entstanden war.

Lungenseuche.

mit der Ruhr, dem Milzbrand und der Rinderpest das eigenthümliche, daß sie sich langsam entwickelt, bei einer größeren oder kleinern Anzahl von Thieren völlig zugleich ausbricht, aber ohne bestimmte Zwischenperioden der Ruhr, wie es bei der Rinderpest der Fall ist.

Die Dauer der Lungenseuche ist in der Regel lange, sie erstreckt sich auf viele Monate hinaus, und in Gegenden, wo sie durch besondere Verhältnisse einheimisch geworden ist, schleicht sie fast immer fort, bis sie alle dazu vorbereiteten Thiere ergriffen und auch am öftersten aufgerieben hat. Sie entsteht daher nur langsam, schreitet nur allmählich weiter, daher auch ihr langes Fortbestehen.

Ruhrseuche.

Fütterung u. s. w. ausgesetzt waren, jedoch ohne bestimmten regelmässigen Gang.

Ihre Dauer beschränkt sich in der Regel auf den Fortbestand oder die Umänderung der äußern veranlassenden Ursachen, bei deren Abnahme oder Verschwinden die Seuche sebst abnimmt oder aufhört.

Rinderpest.

beitsvieh angekauft, das über Winter gemästete verkauft wird; und der über Winter unter dem Schnee wirklich fortglimmende Ansteckungszunder lodert vom neuen zur verheerenden Flamme auf; und so geschieht es, daß, wenn die Seuche einmal weit in einem Lande verbreitet ist, sich dieselbe Scene oft durch mehrere Jahre hinter einander wiederholt, ohne Unterschied der Jahrgänge.

Nebstdem zeigt sich beim Gange der Rinderpest der Umstand als charakteristisches Merkmahl, daß diese Seuche bei ihrem Beginnen immer zuerst entweder unter den fremden Viehtrieben sich zeigt, oder unter solchen einheimischen Thieren, welche mit ihren und denen von ihnen herrührenden Trägern des Ansteckungsstoffes in Berührung kamen.

Endlich bemerkt man bei der Rinderpest, wie bei allen Kontagionen ein eigenthümliches Verhältniß ihres Fortschreitens in der Zeit und im Raume, und welches sich als Infekzionsgang, Propagazionsgang und Contagionslauf darstellet.

Der Infekzionsgang ist von 8 zu 8, oder von 10 zu 10 Tagen. Das zuerst erkrankte Thier steckt zwischen dem 8ten und 10ten Tage das andere an, bei welchem wieder 8 bis 10 Tage vergehen, ehe es vermögend wird, ein anderes

Zapalenie śledziony.

pozostaie ieszcze w wcelu należytego onéy rozpoznania i rozróżnienia od trzech obok opisanych chorób bydlęcych, do napomknienia: iż zapalanie śledziony prędko powstaie, kilkoro bydła nagle zabiia, a nie tak, iak pomór na bydło, co w pierwszém obiawieniu się w oznaczonych peryiodach coraz daléy postępuie, owszém późnieyszy postęp choroby iest powolnieyszy iak w samym powstaniu.

Sama choroba trwa nayczęściéy ino kilka tygodni, rzadko nad kilka miesięcy. Przy nagłéy odmianie powietrza, stosownie odmienioném pielęgnowaniu, dyecie i t. d. znika częstokroć tak prędko, iak powstała.

Zaraza płucowa.

niem śledziony i pomorem na bydło, ma tę własność, iż się powoli wykluwa, u mnieyszéy lub większéy liczby zwierząt zupełnie na raz wybucha, ale bez pewnéy pośredniéy peryiody napadu biegunki, iakto bywa w pomorze bydlęcém.

Trwanie zarazy płucowéy bywa powszechnie długie, częstokroć rozciąga się do kilku miesięcy; a w okolicach, gdzie dla szczególnych stosunków staie się domową, ciągle prawie grasuie; dopóki wszystkich do tego usposobionych zwierząt nieopadnie, i częstokroć wszystkich nie wytępi.

Powstaie zatém tylko zwolna; zwolna też w biegu swym postępuie, i z tądteż trwa długo.

Zaraźliwa biegunka.

szkodliwości powietrza, paszy i t. d. wystawione były; wszakże bez pewnego i regularnego biegu.

Trwanie onéy, stosuie się w porządku do trwania lub odmiany przyczyn zewnętrznych, które takową sprowadziły, które gdy się zmnieyszaią, także zmnieyszanie się lub ustanie choroby za sobą pociągaią.

Pomór na bydło.

bydło, gdzie bydło robocze zakupywane, a wykarmione przez zimę sprzedawane bywa, a tleiąca przez zimę pod śniegiem żagiew zarazy, w niszczący płomień wybucha na nowo, i tak się nieraz wydarza, że, gdy iuż raz zaraza w kray daleko wtargnęła, ta sama scena ciągle przez kilka lat, bez różnicy pory którego roku powtarzana bywa.

Oprócz tego w biegu choroby pomorowéy i ta się okoliczność, iako znak charakterystyczny wydarza, iż ta zaraza wszczynaiąc się, zawsze naypierwéy albo między obcemi stadami przypędzanemi, albo między takiemi domowemi bydlętami zjawia się, które z tamtemi i z témi, co od nich materyią zarazy zanoszą, w styczności znaydowały się.

Wreście w pomorze bydlęcym, iak we wszystkich chorobach zaraźliwych, spostrzegać się daie właściwy stosunek iego postępowania naprzód, w okresie czasu i mieysca, które się iako bieg zarażenia, szérzenia i udzielania się (contagio), przedstawiaią.

Bieg zarażenia trwa od 8 dni do 8, lub od 10 do 10. Bydle naypierwéy rozchorzałe, zaraża drugie między 8mym i 10tym dniem, u którego znowu 8 do 10 dni przemiia, dopóki nie będzie sposobne zarazić inne; tak,

(Zur Sig. 20. Seite 303.)

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
			anzustecken, so daß von Woche zu Woche neue Erkrankungsfälle sich ergeben. Abhängig hievon, jedoch nach Umständen verschieden, ist der Propagazionsgang. Bricht die Seuche in geräumigen, lüftigen, mit Vieh nicht überfüllten Ställen aus, wo die Thiere angebunden sind und bleiben; steht das zuerst erkrankte Thier am Ende des Stalles, so verbreitet sie sich auf das zunächst stehende, von diesem wieder auf das nächste u. s. f. innerhalb der oben erwähnten Zeit, so daß, wenn das erst erkrankte in der 3ten Periode ist, das nächste in der 2ten, das folgende in der 1ten, und das 4te und die übrigen oft noch gar nicht angesteckt sind, und in solchen Fällen daher die Seuche nur langsam vorschreitet. Sind aber die Stallungen niedrig, steht das zuerst erkrankte Thier mitten zwischen den andern; mischen sich die Thiere bei der Tränke, auf der Weide untereinander, so erkranken in den ersten 8—14 Tagen nur einzelne, in der 3ten Woche werden aber schon die meisten fast zugleich erkrankt seyn. Wegen Flüchtigkeit des Contagiums geschieht es auch häufig, daß die Ansteckung nicht immer zuerst die nächststehenden Stücke ergreift, sondern gleichsam Sprungweise auf die im Stalle entfernter stehenden übergeht.

Zapalenie śledziony.	Zaraza płucowa.	Zaraźliwa biegunka.	Pomór na bydło.
			że co tydzień świéże bydle zarażoném bywa. Zawiśle od tego, wszakże podług okoliczności rozmaitym iest bieg szérzenia się choroby. Jeżeli zaraza wszczęła się w stayniach obszérnych, przewiewnych, bydłem nie przepełnionych, gdzie bydło uwiązane stoi; i ieżeli bydle naypierwéy rozchorzałe; na końcu stayni znayduie się, wtedy zaraza udziela się naybliżéy tego stoiącemu, a od tego znowu następuiącemu, i t. d., a to śród powyżéy rzeczonego czasu, tak dalece, iż ieżeli naypierwéy rozchorzałe w 3ciéy peryiodzie znayduie się, następuiące iest w drugiéy, a obok tego stoiące w piérwszéy peryiodzie; a czwarte i reszta częstokroć wcale zarażonemi nie są; w takich przypadkach zaraza postępuie tylko zwolna. Jeżeli zaś staynie są niskie, bydle naypiérwéy zasłabłe znayduie się po środku innych; lub ieżeli bydlęta podczas poienia albo na pastwisku pomiędzy sobą mieszaią się, wtedy w piérwszych 8 — 14 dniach tylko poiedyńczo rozchorować się zwykły; w trzecim zaś tygodniu będzie iuż więcéy prawie razem rozchorowanych. Dla ulotliwości materyi udzielaiacéy się, wydarza się nieraz, iż zaraza nie zawsze bydlęta

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
			Der Contagionslauf der Rinderpest ist das schnelle Fortschreiten derselben im Raume, welches dadurch geschieht, daß sich gewisse Centralpunkte bilden, wo entweder viel Peststoff angehäuft, oder immerfort wieder neuer niedergelegt wird, von welchen Punkten sich die Seuche dann strahlenförmig, in die Peripherie verbreitet. Solche Centralpunkte bilden Orte, wo viel Vieh an der Pest erkranket, und die von vielen Fremden besucht werden; ferner Viehmärkte, wo gewöhnlich große Konkurrenz von Vieh und Menschen ist; endlich alle an einer Hauptstrasse gelegenen Orte, wo die Treibheerden Stazionen zu machen pflegen. Bemerkenswerth ist noch, daß wohl schon mehrere Mal Viehseuchen vorgekommen sind, welche sich in dem nämlichen Charakter und Form der Krankheit über mehrere Länder ausgebreitet, meistens von Norden nach Süden und Osten ihren geopraphischen Zug gleichsam wie im Fluge genommen haben, und mit dem Namen Influenza bezeichnet worden sind, daß sich aber die Rinderpest abgesehen von ihren eigenthümlichen Erscheinungen,

Zapalenie śledziony.	Zaraza płucowa.	Zaraźliwa biegunka.	Pomór na bydło.
			naybliżéy stoiące naypierwéy dotyka, ale prawie *przeskakuiąc* przechodzi na bydlęta w stayni odległéy stoiace. Bieg udzielania się zarazy pomoru bydlęcego, iestto prędki postęp onéy w iedném *mieyscu*, czyli przestworzu, co się przezto dzieie: iż się pewne *punkta środkowe* utwarzaią, gdzie albo wiele materyi zaraźliwéy nazbierało się, albotež ciągle nowa przybywa; z którychto punktów zaraza na wszystkie strony dokoła promienisto rozchodzi się. Takie punkta środkowe tworzą się w mieyscach, gdzie wiele bydła na tę zarazę rozchorowało się, i od wiele obcych odwiedzane bywa; temi są także iarmarki, gdzie pospolicie wielki napływ bydła i ludzi; nakoniec wszystkie mieysca na głównym gościńcu położone, gdzie stada pędzone, swoie stacyie odbywać zwykły. Godna ieszcze uwagi, że chociaż iuż wiele razy zaraźliwe choroby bydlęce wydarzały się, które się w tym samym charakterze i kształcie choroby na wiele razem krain rozszérzały, nayczęściéy *od Północy ku Południowi i Wschodowi* swóy ieograficzny kierunek iakby *w polocie* brały, i pod nazwiskiem *Influencyi* oznaczone są, że atoli *pomór bydlęcy* odrębnie od właściwych swoich poiawień, w szczególności przez

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
			insbesondere durch ihren langsamen stets von Osten nach Westen fortschreitenden geographischen Zug von allen diesen Influenzen unterscheide. Die Rinderpest endlich, wenn sie nicht gleich durch energische polizeiliche Maßregeln unterdrückt worden ist, dauert lange Zeit, oft mehrere Jahre in einem Lande, ohne durch Witterungseinflüsse in ihrem Laufe besonders gestört zu werden, sie entsteht schleichend, und verschwindet eben so langsam.
Ursächliche Momente.	**Ursächliche Momente.**	**Ursächliche Momente.**	**Ursächliche Momente.**
a) Disponirende. Obwohl alle Hausthiergattungen ja selbst das Wild vom Milzbrande ergriffen werden, so trift die Disposizion dazu doch vorzugsweise die Pflanzenfresser, und unter diesen wieder mehr Zug- und Lastthiere, und das männliche Geschlecht. b) Excitirende. Diese sind heiße, trockne, heiße feuchte Witterung; daher der Milzbrand bei anhaltender Sommerhitze epizootisch, in tiefen, dem erfrischenden Zuge der Winde unzugänglichen Gebirgsthälern enzootisch herrscht; ferner gehören hierher: kühle Nächte auf heiße Tage; warme dunstige Stalluft;	a) Disponirende. Die Disposizion zur Lungenseuche ist vorzüglich der Rind- und Pferdegattung, und dabei wieder mehr den schwächlichen, schlaffen Thieren, mehr dem weiblichen, als männlichen, vorzüglich den Melkkühen eigen. b) Excitirende. Hieher gehören im Allgemeinen, die durch lang anhaltende schlechte Witterung erzeugten landwirthschaftlichen Kalamitäten, sogenannte Wetter-, und Futterschäden, welche die Seuche oft lange genug vorbereiten, indem sie das Vegetazionssystem in der Wurzel angreifen, und zugleich das wichtigste Organ der höheren Assimilazion, die Lungen	a) Disponirende. Zur Ruhr sind vorzüglich die Pflanzenfresser, am meisten das Rind und unter diesen das Weide- und Treibvieh disponirt. b) Excitirende. Diese sind: jäher unvorsichtiger Wechsel des trockenen und grünen Futters; schneller Wechsel der Witterung; kalte Nächte auf heiße Tage; Campiren der Thiere im Freien unter solchen Verhältnissen; schlechtes, verunreinigtes Futter; schlechtes, Wasser; Mangel an gehöriger Zeit zum Wiederkauen; körperliche Strapatzen; daher diese Seuche unter Treibheerden, und im Gefolge des Krieges häufig er-	a) Disponirende. Die Disposizion zur Rinderpest ist nur der Rindergattung eigenthümlich. b) Excitirende. Diese sind in unseren Ländern einzig und allein das aus fremden Ländern ursprünglich eingeschleppte, sich durch den spezifischen Krankheitsprozeß immer wieder neu erzeugende Rinderpest-Contagium.

Zapalenie śledziony.	Zaraza płucowa.	Zaraźliwa biegunka.	Pomór na bydło.
			iograficzny zwolna zawsze od Wschodu na Zachód postępuiący kierunek, od tych wszystkich Influencyy odróżnia się. Nakoniec pomór bydlęcy, ieżeli przez dzielne policyyne środki, natychmiast utłumionym nie zostanie, trwa długo, częstokroć po lat kilka w iednym kraiu, przez żadne wpływy powietrza w biegu swoim oddzielnie nie wstrzymany; powstaie znienacka i równieetż znika powoli.
Powody przyczynowe.	Powody przyczynowe.	Powody przyczynowe.	Powody przyczynowe.
a) Przysposabiaiące: Chociaż wszystkie gatunki zwierząt domowych, a nawet dziczyzna, zapaleniu śledziony podlega, przecież przysposobienie do tego, dotyka naybardziéy zwierzęta roślinami żyiące, a miedzy temi, znowu bardziéy zwierzęta pociężne, iuczne i samców. b) Wzbudzaiące: Temi są: powietrze gorące suche, gorące wilgotne; przezco zapalenie śledziony przy ciągłych upałach lata epizotycznie, w dolinach zaś miedzy wysokiemi górami dla ciągu wiatów powietrze orzeźwiaiących, nieprzystępnych, enzotycznie panuie, wreście należą do tego: chło-	a) Przysposabiaiące: Przysposobienie do zarazy płucowéy iest szczególniéy rogaciznie i koniom właściwe, a znowu z pomiędzy tych, bardziéy słabowitym zwierzętom, bardziéy samicóm iak samcóm, osobliwie zaś krowom doynym. b) Wzbudzaiące: Do tych należą w powszechności klęski w gospodarstwie rolném, przez długo trwaiące niepogody, gradobicia, i szkody w paszy zrządzone, częstokroć tę zarazę dosyć długo przysposabiaiące; gdy system roślinności w samém korzenieniu się nadwerężaią a razem nayważnieyszy organ wyższego przypodobnienia, to iest:	a) Przysposabiaiące: Do biegunki usposobione są szczególniéy bydlęta żyiące roślinami, naybardziéy woły, a między temi, woły pasące się i pędzone. b) Wzniecaiące: Temi są nagłe nieprzezorne odmienianie paszy suchéy i zielonéy, nagłe odmienienie powietrza; zimne nocy po dniach gorących; koczowanie zwierząt natenczas pod gołem niebem; zła nieczysta pasza; zła woda; brak czasu do należytego odżuwania; trudy, z kąd choroba ta w stadach bydła pędzonego i w orszakach woiennych znayduiącego się, często się ziawia; nakoniec materyia zaraźliwa	a) Przysposabiaiące: Przysposobienie do pomoru bydlęcego, iest tylko wołóm właściwe. b) Wzniecaiące: Temi w kraiach naszych iest tylko i to iedynie materyia udzielaiąca się (Contagium), pierwiastkowo z obcych kraiów zaniesiona, przez gatunkowy proces choroby, zawsze na nowo utwarzaiąca się.

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
heftige körperliche Anstrengung bei heißer Witterung; schlechtes von der Hitze ausgedorrtes, durch gähe Regengüsse ausgewaschenes verschlämmtes, mit Mehl- und Honigthau überzogenes, staubiges Futter, Mangel, vorzüglich an frischen, kohlenstoffsäuerhältigen fliessenden Wasser; stinkendes Teich- und Pfützenwasser; endlich ein in manchen Fällen durch besondere Umstände sich entwickelndes Contagium.	in ihrer Funkzion stören. Dergleichen sind nun: tiefe, niedere, eingeschlossene, *häufigen Nebeln, Ueberschwemmungen* ausgesetzte Gegenden; anhaltende, *kühle Regen auf heiße Tage*; schlechte, dunstige Stallluft; zu *frühes* unvorsichtiges Austreiben der Thiere im Frühjahre; schlechtes Futter; schlechtes Trinkwasser; zu kaltes, vorzüglich *Schneewasser*; häufiger *Säfteverlust*, vorzüglich des Blutes, Saamens und der Milch, endlich selbst ein durch die Krankheit unter gewissen Verhältnissen erzeugter Ansteckungsstoff.	scheint, endlich ein unter solchen üblen Verhältnissen durch die Krankheit erzeugter Ansteckungsstoff.	
Infekzion und Insizion.	**Infekzion und Insizion.**	**Infekzion und Insizion.**	**Infekzion und Insizion.**
Wenn der Milzbrand ansteckend wird, so geschieht die Ansteckung *nie* mittelst eines durch die Einathmung der Lungen und der Haut, so zu sagen in Massa aufgenommenen *flüchtigen Ansteckungsstoffes*; ist daher nicht *Infekzion* im engeren Sinne, sondern *bloß* mittelst genauen, länger währenden Contaktes einer geringen Menge *fixen Contagiums* mit einer von der Oberhaut entblößten, oder verletzten Stelle der äußeren Körperfläche, also mittelst Insizion oder *Impfung* im eigentlichen Sinne.	Bei der Lungenseuche geschieht die Ansteckung durch *Infekzion* im neben angedeuteten Sinne, sie *schützt von einer zweiten nicht*, und geht in manchen Fällen, wie die Erfahrung dargethan hat, *von einer Thiergattung zur andern über*. Zu ihrer Verwirklichung trägt höchst wahrscheinlich eine durch die nämlichen Einflüsse, welche die Seuche primär erzeugen, herbeigeführte kränkliche Disposizion der Thiere das Meiste bei. Ob sie auch impfbar sey? ob die Secreta, wie bei ächten Contagionen, in entfernte	Bei der Ruhrseuche verhält es sich in dieser Hinsicht, wie bei der Lungenseuche.	Die Ansteckung bei der Rinderpest geschieht sowohl durch *Infekzion* als durch *Insizion*; das Contagium wirkt *bloß auf Thiere gleicher Gattung*; *es tilgt* sowohl durch Infekzion als durch Insizion, *die Disposizion für künftige Ansteckung*, und die durch die Insizion oder Impfung erzeugte Krankheit verläuft in den meisten Fällen mit gemilderten Charakter.

Zapalenie śledziony.	Zaraza płucowa.	Zaraźliwa biegunka.	Pomór na bydło.
dne nocy po dniu gorącym, ciepłe parne powietrze w stayni, gwałtowne natężenie fizyczne w porę gorąca, zła pasza od gorąca wysuszona, od nawalnych deszczów wypłókana, namułem, rosą mączną i miodunką pokryta, zaprószona; brak wody, osobliwie świeżéy płynącéy, kwas węgliku w sobie zawieraiącéy; daléy śmierdząca woda stawowa lub kałużysta; nakoniec pewna zaraźliwość w nieiakich przypadkach przez szczególne okoliczności rozwiiaiąca się.	płuca, w odbywaniu ich funkcyi tamuią. Takiemi są: okolice głębokie, niskie, zamknięte, na mnogie mgły i wód wylewy wystawione, długie i chłodne dészcze po dniach gorących; złe, parne powietrze w stayniach; zawczesne nieprzezorne wyganianie bydła na wiosnę w pole; zła pasza; zła woda poyna, zanadto zimna, osobliwie śniegowa, utrata soków w mnogości, osobliwie krwi, nasienia i mléka, nakoniec sama zaźliwa materyia przez chorobę, śród pewnych okoliczności tworząca się.	w takich stosunkach, przez chorobę utworzona.	
Zarażenie i zaszczepienie.	Zarażenie i zaszczepienie.	Zarażenie i zaszczepienie.	Zarażenie i zaszczepienie.
Kiedy zapalenie śledziony staie się zaraźliwém, tedy zarażenie nigdy przez wsiąkanie w płuca i skórę ulotliwéy materyi udzielaiącéy nie dzieie się; nie iest zatém zarażeniem w ścisleyszém znaczeniu; tylko przez ścisłe, dłużéy trwaiące stykanie się małéy ilości stałéy materyi udzielaiącéy się, z mieyscem błony skórnéy obnażoném albo skaléczoném, a zatém we właściwém znaczeniu przez zaszczepienie.	W zarazie płucowéy powstaie zarażenie przez udzielanie się w obok wyłuszczoném znaczeniu; nie zasłania od powtórnéy; i iak doświadczenie uczy, przechodzi od iednego gatunku zwierząt, do drugiego. Do iéy urzeczywistnienia przyczynia się naybardziéy podług wszelkiego podobieństwa, przysposobienie w zwierzętach od tych samych wpływów sprowadzone, które chorobę pierwotnie zrządziły. Czyli zaś także zaszczepioną być może? czyli iad odłączony, iak przy prawdziwych	Tak się ma w téy mierze z biegunką, iak z zarazą płucową.	Zarażenie w chorobie pomoru bydlęcego, dzieie się tak przez zarażenie w ścisłém znaczeniu, czyli wsiąkanie materyi zaraźliwéy (infekcyią), iakoteż przez zaszczepienie. Materyia udzielaiąca się działa iedynie na bydlęta iednego gatunku, i tak przez zarażenie iako i zaszczepienie tłumi przysposobienie do przyszłego zarażenia, a choroba przez zaszczepienie wzniecona, przechodzi nayczęściéy w łagodnieyszym charakterze.

Milzbrand.	Lungenseuche.	Ruhrseuche.	Rinderpest.
Die dadurch erzeugte Ansteckung erstreckt sich auf mehrere Thiergattungen, ja selbst auf die Menschen; tilgt die Disposizion für eine künftige nicht, und bringt auch keinen milderen Verlauf der Krankheit mit sich.	Gegenden vom Seuchenorte gebracht, auf ganz gesunde, unter ganz anderen Verhältnissen lebende Thiere als ansteckend wirken? wird bezweifelt, obwohl hierüber keine Versuche bekannt sind.		

Zapalenie śledziony.	Zaraza płucowa.	Zaraźliwa biegunka.	Pomór na bydło.
Wynikła z tąd zaraza, rozciąga się na wiele gatunków zwierząt a nawet na ludzi; nie utłumia usposobienia do przyszłéy zarazy, anitež łagodnieyszego biegu choroby za sobą nie pociąga.	zarazach z mieysca zarażonego w odlegleysze okolice zaniesiony, na zdrowe, śród innych wiele okoliczności żyiące zwierzęta zaraźliwie działa? w tém zachodzi wątpliwość, chociaż w téy mierze żadne nie są wiadome doświadczenia.		

133.

Przepisy o doręczaniu w Węgrzech wyroków, w Sądach prowincyy niemieckich przeciwko poddanym węgierskim zapadłych.

Jego c. k. Mość podług oznaymienia naywyższego Trybunału sprawiedliwości z dnia 9. Kwietnia r. b. do liczby 1827/135 raczył naywyższém postanowieniem z dnia 13. Lutego 1830, na naypokornieysze przedstawienie król. węgierskiéy Kancelaryi nadwornéy rozporządzić: iż, gdy od czasu prawnego rozporządzenia, z powodu 17. artykułu król. węgierskiego Seymu z. r. 1792 wydanego, względem doręczenia w Węgrzech wyroków, w Sądach prowincyy niemieckich, stosownie do pomienionéy ustawy przeciwko poddanym węgierskim zapadłych, zawsze w używaniu było, podobne zawyrokowania przez dekret król. węgierskiéy Kancelaryi nadwornéy, do przyzwoitéy władzy węgierskiéy celem nakazać się maiącego doręczenia przesełać, dla uniknienia kollizyy, używanie to nadal zatrzymane być ma.

Co ninieyszém do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 16. Lipca 1830 do liczby gub. 36270.

134.

Różnica między zapaleniem śledziony, zarazą płucową, zaraźliwą biegunkę i pomorem bydlęcém.

Gdy przez różne szczególniéy szkodliwe wpływy stanu powietrza, oprócz właściwego pomoru na bydło, inne także wrzodowate (anthraktyczne) zarazy, a w szczególności: zapalenie śledziony, zaraza płucowa i zaraźliwa biegunka, bydło w iednymże czasie nawiedzać mogą, które przy podobieństwie częstokroć bardzo mamiącém zjawisk na chorém lub padłém bydlęciu z symptomatami i rezultatami przy pomorze bydlęcym, obiawiaiącemi się, (gdy padłe bydlęta należycie otwiérane bywaią), przez mniéy troskliwe rozważenie wszystkich okoliczności za pomor bydlęcy brane bywaią, przeto w skutek wysokiego prezydyalnego rozporządzenia c. k. Kancelaryi nadwornéy z dnia 17. Czerwca r. b. do licz. 13805, różnica między zapaleniem śledziony, zarazą płucową, zaraźliwą biegunką i pomorem

rakters, des Verlaufes und der Erscheinungen an kranken, dann der Ergebnisse der Sekzirung der gefallenen Stücke, als auch in Absicht der Ansteckungsfähigkeit dieser Seuchen zur allgemeinen Kenntniß gebracht, damit die Ortsobrigkeiten und Sanitätsindividuen, wie auch jeder um die Gesundheit seiner Viehherde besorgte Eigenthümer bei aufmerksamer Beobachtung die Krankheit, womit das Hornvieh befallen wird, schnell und gründlich beurtheilen können, und somit das Zweckmässige zur Hebung der Seuche und Verhinderung der Verbreitung derselben schnell verfügt werde.

Gubernial-Kundmachung vom 16. Juli 1830. Gub. Zahl 42525.

135.

Zurückstellung der allgemeinen Verzehrungssteuer von Waizen und Korn in Lemberg.

Die Erfahrung lehrt, daß Waizen und Korn nach Lemberg gebracht, bei der Einfuhr mit der Verzehrungssteuer belegt, sodann wegen mißlungenen Verkaufsversuches, oder zur Vermahlung auf auswärtige Mühlen wieder ausgeführt, und in solchen Fallen die Verzehrungssteuer von einem Objekte eingehoben wird, das gar nicht zur Verzehrung gelangt.

Um die in diesem Falle befindlichen Partheien von der Entrichtung der allgemeinen Verzehrungssteuer und des Gemeindezuschlages zu befreien, hat man im Einverständnisse mit der k. k. vereinten Gefällen-Verwaltung in Folge der Ermächtigung der hochlöblichen k. k. allgemeinen Hofkammer vom 17. Jäner 1830 Zahl 1575 beschlossen:

1) Jede Parthei, welche Waizen oder Korn aus Lemberg hinausführt, ist berechtiget, diese Getreidegattungen mittelst einer schriftlichen Erklärung, in welcher sowohl die Menge, als die Gattung des Getreides genau bezeichnet seyn muß, bei dem betreffenden Linienamte unter Vorweisung der Zahlungsbollete anzumelden.

Es ist die Pflicht des Linienamtes eine genaue Untersuchung vorzunehmen, und den Befund, dann die bewerkstelligte Ausfuhr auf der Rückseite der Zahlungsbollete zu bestättigen.

2) Die Linienämter sind jedoch angewiesen, die oben bezeichnete Amtshandlung in dem Falle zu verweigern, wenn das auszuführende Quantum einen Koretz oder zwei Metzen nicht erreicht, dann wenn die vorgewiesene Zahlungsbollete nach dem Datum ihrer Ausstellung über ein Jahr alt ist.

bydlęcym, tak we względzie na przyczynę, charakter, bieg i symptomata u bydląt chorych, tudzież na rezultaty otwierania odeszłych, iako i we względzie zaraźliwości tych chorób, w załączonym tu porównawczym wykazie .|. tabelarnym, do powszechnéy wiadomości tym końcem podaie się, aby Zwierzchności mieyscowe i Urzędnicy zdrowia, iako i każdy o zdrowie swoiego bydła dbały właściciel, przy baczném uważaniu, chorobę, któraby bydło nawiedzone było, prędko i na zasadzie rozpoznać mogli, a tém samém by naystosownieysze zaradźcze środki do utłumienia choroby i przeszkodzenia szérzeniu się onéy, prędko przedsięwzięte były.

Uwiadomienie gub. z dnia 16. Lipca 1830 do l. gub. 42525.

135.

Zwrócenie powszechnego podatku konsumcyynego od pszenicy i żyta we Lwowie.

Doświadczenie uczy, że pszenica i żyto będąc do Lwowa przywiezione, i w przywozie podatkiem konsumcyynym nałożone, potém dla nieudania sie przedaży, albo dla zmełcia do młynów za Lwowem położonych znowu wywiezione bywaią, i w takich przypadkach podatek konsumcyyny od przedmiotu pobierany bywa, który do konsumcyi wcale nie dostal się.

Chcąc w tym przypadku znayduiące się strony od opłaty powszechnego konsumcyynego i dodatku gminnego uwolnić, za porozumieniem się z c. k. ziednoczoną administracya przychodów, w skutku upoważnienia od wysokiéy c. k. powszechnéy Kamery nadwornéy z dnia 17. Stycznia 1830 do liczby 1575 postanowiono:

1) Każda strona, która pszenicę lub żyto ze Lwowa wywozi, ma prawo te gatunki zboża przez deklaracyą na piśmie podaną, w któréy tak wielość, iako też gatunek zboża dokładnie wykazane być muszą, dotyczącemu Urzędowi liniowemu, za ukazaniem biletu opłaty, opowiedzieć.

Urzędu liniowego iest obowiązkiem, ściśle śledzenie przedsięwziąć, i to co znaydzie, tudzież uskuteczniony wywóz na tylnéy stronie biletu opłaty potwierdzić:

2) Urzędy liniowe iednak maią zlecenie, odmówić wyżéy oznaczonego urzędowania w tym przypadku, jeżeli wywieść się maiące kwantum, iednego korca, albo dwóch mac nie wynosi, i ieżeli ukazany bilet opłaty, podług daty iego, więcéy iak przed rokiem wydanym został.

3) In Fällen, wo bei dem linienämtlichen Befunde ein geringeres Quantum als die Erklärung nachweiset, entdeckt würde, findet die im §. 40 und 41 des Kreisschreibens vom 5ten Juli 1829 Z. 5039 festgesetzte Strafe ihre Anwendung.

4) Der Parthei bleibt unbenommen, die Rückvergütung für das ausgeführte Getreide binnen dem nicht zu überschreitenden Termine von vier Wochen vom Tage der bewerkstelligten Ausfuhr bei dem lemberger Verzehrungssteueroberamte gegen Einlegung der mit der Ausfuhrsbestättigung versehenen Zahlungsbollete zu verlangen.

5) Jedes Linienamt darf eine solche Vergütung nur für die von ihm selbst ausgestellten Zahlungsbolleten unter der Voraussetzung leisten, daß die Ausfuhr des Waizens und Korns noch am nämlichen Tage, an welchem die Zahlungsbollete gelöst wurde, bewerkstelliget wird, und es sich um keinen größeren Betrag als von einem Gulden Konvenzionsmünze handelt.

Unter diesen Bedingungen sind diese Partheien auch nicht gehalten, bei der Ausfuhr eine schriftliche Anmeldung zu machen, sondern ihre mündliche Ansage wird auf der Rückseite der Zahlungsbollete angemerkt.

Dieß wird anmit zur öffentlichen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 18. Juli 1830. Gub. Zahl 39906.

136.

Stempelbehandlung der besonderen Gesuche um Anweisung der Reisepartikularien.

Mit Bezug auf das, den Kreisämtern unterm 27ten März v. J. Z. 14855 bekannt gegebene hohe Hofkammerdekret vom 22ten Jäner v. J. Zahl 268 wegen Stempelbehandlung der besonderen Gesuche um Anweisung der Reisepartikularien, wird im Grunde h. Hofkammerdekrets vom 6ten Mai d. J. Zahl 13862 noch Folgendes bedeutet:

Nach den Bestimmungen des a. h. Stempelpatents, und der nachträglich erflossenen Verordnungen, wird die Ausstellung stempelpflichtiger Urkunden, Schriften ꝛc. nicht geboten, sondern bloß der Grundsatz festgesetzt, daß, wenn eine solche dem Stempel unterliegende Urkunde oder Schrift ausgefertigt wird, hiezu der gesetzlich vorgeschriebene Stempel verwendet werden müsse. Dieser Anordnung zu Folge unterliegt jedes Gesuch um Anweisung der Reisepartikularien dem Stempel von 6 kr. Wird aber die Bitte um Anweisung des Partikulars der Re-

3) W przypadkach, gdzie przy wizyi urzędowéy mnieysze kwantum, iak w deklaracyi wykazano, okaże się, ustanowione w §. 40 i 41 okolnika z dnia 5. Lipca 1829 do liczby 5039 kary, zastosowane być maią.

4) Stronie niezbronno, o zwrócenie opłaty za wywiezione zboże w terminie przekroczyć się niemaiącym cztérech tygodni, od dnia uskutecznionego wywozu rachuiąc, u Lwowskiego zwiérzchniego Urzędu podatku konsumcyynego za złożeniem biletu opłatnego, potwierdzeniem wywozu opatrzonego, upomnieć się.

5) Każdy Urząd przy liniach mieyskich może takowe wynagrodzenie tylko za bilety opłatne przez siebie wydane pod tym warunkiem uiścić, ieżeli wywóz pszenicy i żyta ieszcze w tymże samym dniu, którego bilet opłatny wzięto, uskutecznia się, i ieżeli nie o większą kwotę iak iednego złotego ryńskiego idzie.

Pod temi warunkami strony nie są także obowiązane, przy wywozie ozuaymienie na piśmie robić, ale ich ustne opowiedzenie na tylnéy stronnie biletu opłatnego zanotowane zostanie.

Co ninieyszém do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 18. Lipca 1830 do liczby gub. 39906.

136.

Użycie stęplu na osobne prożby o assygnowanie podróżnych partykularyów (kosztów podróżnych.)

Odwołuiąc się do dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 22. Stycznia r. z. do liczby 268, Urzędom cyrkułowym pod dniem 27. Marca r. z. do liczby 14855 ogloszonego, względem użycia stęplu na osobne prożby o assygnowanie kosztów podróżnych (partykularyów), podaie się na mocy dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 6. Maia r. b. do liczby 13862 do wiadomości, co następuie:

Podług przepisów naywyższego Uniwersału stęplowego, i rozporządzeń dodatkowo wydanych, wydawanie podlegaiących stęplowi dokumentów, pism i t. d. nie iest nakazane, ale tylko zasada postanowiona zostala, że ieśli takowy stęplowi podlegaiący dokument albo akt wydawanym będzie, na takowy prawem przepisanego stęplu użyć należy. Stosownie do tego rozporządzenia podlega każda prożba o assygnowania podróżnych kosztów (partykularyów) stęplowi 6 kraycarowemu. Jeżeli zaś prożba o assygnacyę kosztów

lation über das Kommissionsoperat, oder über die geschehene Befolgung eines ämtlichen Auftrags am Schluße derselben selbst beigefügt, so ist solche nur als Nebensache der Dienstrelation anzusehen, und Bedarf keines besondern Stempels. Und da auch jene Reisepartikularien in die vorgeschriebene Amtshandlung genommen werden müssen, welche blos mit der Relation über die vollzogene Dienstreise, also ohne ein besonderes Gesuch, vorgelegt werden, so ergiebt sich daraus, daß nicht jedes einzelne Reisepartikulare mittels eines besondern Gesuches auf dem Stempelbogen von 6 kr. vorgelegt werden muß.

Eine andere Frage jedoch: ob jedes einzelne Gesuch um Anweisung der Reisepartikularien mit einem besondern, auf dem 15 kr. Stempel geschriebenen Berichte einbegleitet werden müsse? beantwortet sich dahin, daß derlei Einbegleitungsberichte, da nicht sowohl das Privatinteresse der Partheien, sondern vielmehr Dienstesrücksichten dabei beachtet werden, lediglich als ein Akt der ämtlichen Verhandlung zu betrachten, und in dieser Beziehung stempelfrei zu behandlen sind, wornach es sodann in Hinsicht des Stempelgefälls ganz gleichgültig erscheint, ob mehrere solche Gesuche mittels eines, oder mittels mehrerer Berichte einbegleitet werden.

Aus dem nämlichen Grunde kann auch die Einsendung dieser Partikularien an die Behörden zur Veranlassung der vorschriftsmässigen Liquidirung so wie die Erledigung derselben und die hierüber zu erlassende Expeditionen dem Postporto nicht unterliegen.

Gubernial=Verordnung vom 18. Juli 1830. Gub. Zahl 39784.

137.

Der Olmützer dritte Jahrmarkt wird auf den dritten Montag nach dem Feste St. Johanns des Täufers bleibend verlegt.

Die hohe Hofkanzlei hat unterm 4ten Julius dieses Jahres zu bewilligen befunden, daß vom Jahre 1831 angefangen, der Olmützer dritte Jahrmarkt vom ersten, nunmehr auf den dritten Montag nach St. Johann den Täufer bleibend verlegt werde.

Was, dem Ansinnen des k. k. mährisch=schlesischen Landes=Guberniums vom 18ten Junius laufenden Jahres Zahl 20470 gemäß, zur öffentlichen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial=Kundmachung vom 20. Juli 1830. Gub. Zahl 41459.

podróżnych do relacyi na operat komissyi, albo o nastąpioném dopełnieniu rozkazu urzędowego, przy samym końcu téyże załączoną zostanie, tedy takowa tylko iako rzecz uboczna relacyi urzędowéy uważaną być powinna, i nie potrzebuie żadnego osobnego stęplu. A że i te rachunki kosztów podróżnych, które tylko z relacyą o odprawionéy podróży urzędowéy, a zatém bez osobnéy prozby przełożone zostaną, do przepisanego urzędowania wzięte być muszą; więc z tego pokazuie się, że nie każdy poiedyńczy rachunek kosztów podróżnych, osobną prozbą na 6 kraycarowym papierze stęplowym podawany byc musi.

Jednak drugie pytanie: czyli każda poiedyńcza prozba o assygnowanie kosztów podróżnych, osobną na 15 kraycarowym stęplu pisaną relacyą konkomitowana być musi? rozwiązuie się w ten sposób: że takowe relacyie, gdy przy tém nie tyle interes prywatny strony, iak bardziéy względy służby zważaią się, tylko iako akt urzędowéy czynności uważane, i w tym względzie iako niepodlegaiące stęplowi uznane być maią, według czego zatém dla przychodu stęplowego iest rzeczą całkiem oboiętną, czyli więcéy takich prozb iedna, lub kilku relacyami konkomitowane będą.

Z téy saméy przyczyny także przesyłanie rachunków podróżnych (partykularyów) do władz dla zalecenia przepisanéy likwidacyi, równie iak rezolwowanie tychże i wydane na to expedycye, opłacie poczty podlegać nie mogą.

Rozporządzenie gub. z dnia 18. Lipca 1830 do l. gub. 39784.

137.

Ołomuniecki trzeci iarmark, zostaie na zawsze na trzeci Poniedziałek po S. Janie Chrzcicielu odłożony.

Wysoka Kancelaryia nadworna pod dniem 4. Lipca roku teraźnieyszego zezwoliła na to, by zacząwszy od roku 1831 iarmark ołomuniecki, z piérwszego poniedziałku, teraz na trzeci poniedziałek po S. Janie Chrzcicielu na zawsze odłożony był.

Co stosownie do odezwy c. k. morawsko-śląźkiego Rządu kraiowego z dnia 18. Czerwca r. b. do liczby 20470 do publicznéy wiadomości podaie się.

Obwieszczenie gub. z dnia 20. Lipca 1830 do liczby gub. 41459.

138.

Entrichtung der allgemeinen Verzehrungssteuer von Ochsen, Stieren, Kühen und Kälbern über ein Jahr, in Lemberg.

Um die verschiedenen Anstände zu beheben, welche sich bis itzt daraus ergaben, daß die allgemeine Verzehrungssteuer von den im Tariffe Post 10 benannten Gegenständen an den Linien Lembergs bei der Einfuhr eingehoben wurde, hat die h. Hofkammer mit Dekret vom 26ten Juli l. J. Zahl 17908/1507 folgende Modifikazionen der §§. 6, 8, 23 und 24 des Kreisschreibens vom 5ten Juli 1829 Zahl 5039 genehmiget:

1) Die Fleischer in Lemberg haben längstens bis zum 25ten August l. J. um den gefällsämtlichen Erlaubnißschein zum Betriebe ihrer Unternehmung bei dem Lemberger Verzehrungssteuer = Inspektorate anzusuchen, und gleichzeitig eine schriftliche Beschreibung ihrer Gewerbslokalitäten und insbesondere ihrer Viehstätte, dann der Fleischvorrathskammern und Fleischniederlagen zu überreichen. Denjenigen Fleischern, welche nicht schreiben können, wird gestattet, bei dem Oberamte persönlich zu erscheinen, und ihre Erklärung zu Protokoll zu geben.

Das Inspektorat hat sodann nach den §§. 10, 12 und 13 des Kreisschreibens vom 5ten Juli 1829 Zahl 5039, sein Amt zu handeln.

Ganz denselben Verpflichtungen unterliegt ein jeder der in Zukunft das Fleischergewerbe antritt.

2) Vom 1ten September 1830 angefangen, wird die allgemeine Verzehrungssteuer von den im Tariffe Post 10 benannten Objekten, nämlich: Ochsen, Stieren, Kühen und Kälbern über ein Jahr, nicht mehr bei dem Eintriebe des Viehes über die Linien Lembergs, sondern von der Schlachtung eingehoben werden, wornach das bisherige Hinderniß zur Abhaltung der Viehmärkte in Lemberg beseitiget ist.

3) Da jedoch zur Hindanhaltung heimlicher Schlachtungen die Kontrollirung und Ueberwachung des Viehstandes der Fleischer durchaus nothwendig erscheint, so wird den Fleischern die Verpflichtung auferlegt, vor dem Einlaß des Schlachtviehes in ihren Hausbezirk, oder in ihre Viehstätte, die Zahl der einzustellenden Stücke bei einem Linienamte oder bei dem Verzehrungssteueroberamte anzumelden, welches darüber Anmeldungsbolleten und zwar auf Verlangen der Partheien über jedes

138.

O płaceniu powszechnego podatku konsumcyynego od wołów, byków, krów i cieląt więcéy iak rok maiących, we Lwowie.

Dla uchylenia różnych trudności, które się teraz przez to wydarzały, że powszechny podatek konsumcyyny od artykułów w taryfie pod liczbą porządkową 10 wymienionych, na rogatkach Lwowa przy wprowadzaniu pobierany był, wysoka c. k. Kamera nadworna dekretem z dnia 26. Czerwca r. b. do liczby 17908|1507 na następuiace odmiany w §§. 6, 8, 23 i 24 okolnika z dnia 5. Lipca 1829 do liczby 5039 zezwoliła:

1) Rzeźnicy lwowscy, naydaléy do 25. d. Sierpnia r. b. o urzędową kartę pozwolenia na dalsze prowadzenie swéy professyi do Inspektoratu powszechnego podatku kosumcyynego we Lwowie podać, a razem na piśmie opisanie lokałów swéy professyi, a w szczególności swych staień dla bydła, niemniéy komór na zapasy i składów miesa, dołączyć maia. Rzeźnikóm pisać nieumieiącym pozwala się osobiście do Nadurzędu konsumcyynego stanąć i oświadczenie swoie do protokołu podać.

Poczém Inspektorat stosownie do §§. 10, 12 i 13 okolnika z dnia 5. Lipca 1829 do liczby 5039 swóy urząd pełnić ma.

Zupełnie tym samym obowiązkóm podléga każdy, który na przyszłość do professyi rzeźniczéy przystępuie.

2) Od dnia 1. Września 1830 poczynaiąc, powszechny podatek konsumcyyny od artykułów w taryfie pod liczbą porządkową 10 wymienionych, mianowicie od wołów, byków, krów i cieląt więcéy roku maiących, iuż nie przy pędzeniu bydła przez rogatki (linii) miasta Lwowa, ale przed rzezią pobiérany będzie, przez co dotychczasowa przeszkoda w odbywaniu targów bydlęcych we Lwowie, uchylona iest.

3) Gdy iednak dla wstrzymania potaiemnych rzezi bydła, kontrola i nadzór stanu bydła u rzeźników, koniecznie potrzebnemi okazuią się, przeto wkłada się na rzeźników obowiązek, przed wpuszczeniem bydła rzeźnego do swego obeyścia lub do swych staień, ilość wprowadzić się maiącego bydła Urzędowi linii lub Nadurzędowi podatku konsumcyynego oznaymić, który to Urząd karty oznaymienia a to, ieżeli zaydzie żądanie strony, na każdą poiedyńczą sztukę

einzelne Viehstück abgesondert auszufertigen hat, mit welchen das Vieh bis zum Zeitpunkte der Gebühr bedeckt seyn muß.

Diese Anmeldungsbolleten sind sodann, bevor das Vieh zur Schlachtung geführt wird, gegen Entrichtung der tariffmässigen Gebühr bei dem Verzehrungssteueroberamte gegen Zahlungsbolleten umzutauschen.

In so ferne nicht die ganze Zahl der durch die Anmeldungsbolleten bedeckten Viehstücke geschlachtet wird, ist auf der Anmeldungsbollete die Zahl der Stücke, deren Schlachtung beabsichtigt wird, abzuschreiben, und für die abgeschriebene Menge Zahlungsbolleten auszufertigen.

Die Zahlungsbolleten, in deren Begleitung allein das Vieh zur Schlachtbank geführt werden darf, sind sodann bei der Schlachtung zurückzubehalten.

Sollten jedoch Partheien an Statt der Anmeldungsbolleten über das in ihren Hausbezirk oder ihre Viehställe einzustellende Vieh, Zahlungsbolleten wünschen, so unterliegt es keinem Anstande, daß ihnen die letztern gegen Entrichtung der Gebühr ausgefertiget werden.

4) Bei einem allfälligen Viehverkaufe der Fleischer unter einander sind mit den Viehstücken auch die Anmeldungs- oder Zahlungsbolleten zu übergeben.

In diesem Falle wird auf der Rückseite der Name des Cessionärs und das Datum der Abtretung sammt der Namensfertigung des Cedenten beigefügt.

5) Besitzt ein Fleischer Arbeits- oder Nutzvieh an den benannten Viehgattungen in Lemberg, so hat er die Anzahl derselben dem Verzehrungssteueroberamte anzuzeigen, und ist hiefür mit einer Freibollete gegen dem zu betheilen, daß die bei dem Amte zurückbleibende Juxta, welche mit der ausgestellten Freibollete übereinstimmen muß, von ihm unterfertigt wird.

Auf gleiche Weise ist jede spätere Veränderung in diesem Nutzviehstande, sie mag sich durch Zuwachs oder Abgang ergeben, in der Regel insbesondere bei Käufen und Verkaufen im Voraus, in außerordentlichen Fällen, als z. B. wenn ein Viehstück plötzlich umsteht, oder gestohlen wird, binnen der nächsten drei Amtsstunden dem Oberamte zu melden, wornach bei anstandlosem Befunde gegen Zurücknahme der alten, die Hinausgabe einer neuen Freibollete an die Parthei auf die nämliche Art Statt zu finden hat.

Bei Unterlassung dieser Anzeige wird auch dann, wenn keine nach andern Bestimmungen strafbare Gesetzübertretung Statt fand, eine Geldstrafe bis 50 Gulden Conv. Münze für jedes abgängige oder zugewachsene Viehstück verhängt.

bydła oddzielnie wydać ma, któremi bydłe aż do uiszczenia należytości zapewnione być musi.

Te karty oznaymienia potém nim bydle na rzeź poprowadzone będzie, za opłaceniem należytości taryfą oznaczonéy, w Nadurzędzie podatku konsumcyynego za bilety opłatne wymienione być maią.

Jeżeli cała ilość bydła pod zasłoną kart oznaymienia zostaiącego, na rzeź nie idzie, tedy na karcie oznaymienia ilość bydła do rzezi przeznaczonego odtrącona, i na ilość odtrąconą bilety opłatne wydane być maią.

Bilety opłatne, pod których iedynie zasłoną bydło do rzeźni prowadzone być może, przy rzezi zatrzymane być maią.

Gdyby iednak strony zamiast kart oznaymienia na wprowadzone do ich obeyścia lub stayni bydło, życzyły sobie mieć bilety opłatne, nie podpada żadnéy trudności, takowe onym za opłatą należytości wydac.

4) W razie zaszłéy przedaży bydła między samymi rzeźnikami, wraz z bydłem także i karty oznaymienia lub bilety opłatne oddane być maią.

W takim razie na stronie odwrotnéy imię cessyionariiusza (nabywaiącego) i data ustąpienia, z podpisem ustępuiącego dodane zostaną.

5) Gdy rzeźnik w pomienionych gatunkach bydła ma bydło robocze czyli użytkowe we Lwowie, ilość takowego Nadurzędowi podatku konsumcyynego wskazać ma, w skutek czego temuż bilet wolny z tym warunkiem udzielony być ma, aby juxta w Urzędzie zostaiąca i z wydanym biletem wolnym zgodna, przez niego podpisaną była.

Podobnymże sposobem każda późnieysza odmiana w stanie bydła użytkowego bać przez przybytek lub ubytek z porządku, a szczególnie przy przedaży i kupnie, naprzód, w nadzwyczaynych zaś przypadkach iak n. p. gdy które bydle nagle padnie, lub ukradzioném zostanie, w nayblizszych trzech godzinach urzędowych Nadurzędowi doniesioną być ma, poczém gdy się nic na zawadzie nie okaże, za odebraniem dawnych, nowe bilety wolne stronie wydane zostaną.

Za zaniedbanie tego doniesienia, wtenczas nawet, gdyby żadne inne karygodne ustawy przekroczenie nie zachodziło, kara pieniężna do pięćdziesiąt ZłR. mon. kon. od każdéy sztuki bydła brakuiącéy lub przybyłéy wymierzoną zostanie.

Auf gleiche Weise, und unter Gewärtigung derselben Strafen sind Privatpartheien, welche mit dem Fleischer in einem und demselben Hausbezirke Vieh halten, gebunden, ihren Viehstand, so wie jede Veränderung dem Oberamte anzuzeigen und Freibolleten zu lösen.

6) Dem Gefällsaufsichts = Personale ist ungehindert gestattet, bei den städtischen Fleischern in den Hausbezirken, wo sie ihr Gewerbe treiben, oder Viehstätte halten, dann bei den obenbezeichneten Privatpartheien öfters unvermuthet Nachsicht zu pflegen, ob das vorhandene Schlacht = und Nutzvieh vorschriftsmässig mit Bolleten bedeckt sey, und ob keine unerlaubte heimliche Schlachtung vor sich gehe.

Zur Nachtzeit darf eine solche Nachsicht nur über eine bestimmte Anzeige, und mit Beiziehung der obrigkeitlichen Assistenz gepflogen werden.

Die Fleischer sind von aller Registerführung frei, und bloß schuldig, das ihrem Viehstande entsprechende Bolletenquantum jederzeit vorzuweisen.

Wird Schlachtvieh ohne der vorschriftsmässigen Bedeckung gefunden, so wird es als ein verschwiegenes steuerbares Object angesehen, und es tritt die Amtshandlung nach dem Kreisschreiben vom 5ten Juli 1829 ein.

Findet sich aber weniger Schlachtvieh vor, als die vorgezeigten Bolleten nachweisen, so wird nach Befund eine Untersuchung eingeleitet, ob eine heimliche Schlachtung vorgefallen sey.

7) Der Eintrieb des Viehes in das Schlachthaus zur Schlachtung darf nur zu jenen Stunden, welche der Lemberger Magistrat mit Rücksicht auf die Jahreszeit festsetzen wird, begonnen, und muß in einem Zuge fortgesezt, und beendiget werden.

8) Wird das Schlachtvieh auf eine der dazu bestimmten Schlachtbänke zum Schlachten geführt, so muß es mit der Zahlungsbollete bezeichnet seyn.

Beim Eintriebe zur Schlachtung werden nach vorhergegangener ärztlicher Besichtigung des Viehes in Gegenwart eines Gefällsbeamten und eines Sanitätsindividuums die Zahlungsbolleten überreicht.

Es wird ein Verzeichniß ausgefertiget, welches den Tag der Schlachtung, den Namen der Fleischer, die Zahl und Gattung der geschlachteten Viehstücke enthält, von dem Arzte, welcher die Beschau vornahm, und von dem Abgeordneten des Verzehrungssteuergefälls kontrasignirt, und mit den Zahlungsbolleten belegt, dem Verzehrungssteuerobe ramte vorgelegt wird.

Tym samym sposobem i pod tą samą karą, strony prywatne z rzeźnikiem w iednymże obeyściu bydło trzymaiące, obowiązane są stan bydła swego, tak iak każdą odmianę Nadurzędowi oznaymić i bilety wolne odebrać.

6) Nadzoruiącym urzędnikom podatku konsumcyynego wolno bez przeszkody, u rzeźników mieyskich, w ich obeyściu, gdzie professyą utrzymuią, lub swe staynie na bydło maią, niemniéy u powyżéy wymienionych strón prywatnych częściéy niespodzianie rewizyie przedsiębrać: czyli znayduiące się bydło rzeźne i robocze stosownie do przepisów biletami zasłonione iest, lub czyli potaiemna niedozwolona rzeź przedsiębraną nie bywa.

W nocy, tylko na wyraźne doniesienie, i z przyzwaniem assystencyi od Zwierzchności, rewizyia podobna przedsiębraną być może.

Rzeźnicy od wszelkiego prowadzenia reiestrów są wolni, i tylko powinni każdego czasu okazać odpowiadaiącą ilości ich bydła, ilość biletów.

Jeżeli bydło rzeźne bez przepisanych biletów obronnych znalezioném zostanie, za utaiony opłatny artykuł konsumcyyny uważaném będzie, a w tenczas urząd pełnić podług okolnika z dnia 5. Lipca 1829 wypadnie.

Jeżeli zaś mnieysza ilość bydła rzeźnego znaleziona będzie, aniżeli okazane bilety wywodzą, podług okoliczności, śledztwo wyprowadzone być ma, czyli potaiemnéy rzezi nie było.

7) Pędzenie bydła do ślachtuzy na rzeź, tylko w godzinach przez Magistrat lwowski ze względem na porę roku oznaczonych, rozpoczynać się może, i iednym ciągiem odbywać i ukończyć się musi.

8) Gdy bydło, do któréy na to przeznaczonéy iatki na rzeź prowadzone iest, tedy biletem opłatnym opatrzone być ma.

Przy wprowadzeniu na rzeź, po przedsięwziętém obeyrzeniu bydła w obecności urzędnika poboru i urzędnika zdrowia oddane zostaną bilety opłatne.

Zrobiony będzie spis, zawieraiący dzień rzezi, imię rzeźników, liczbę i gatunek bitego bydła, przez lekarza, który wizyią przedsiębrał, i delegowanego od Zarządu podatku konsumcyynego kontrasygnowany, i biletami opłatnemi opatrzony, który potém Nadurzędowi podatku konsumcyynego przełożonym być ma.

Wird nicht die ganze Zahl der durch die Bolleten bedeckten Viehstücke geschlachtet, so erfolgt die Abschreibung auf der der Parthei zurückzustellenden Bollete, welche in dem Verzeichniße lediglich beruffen wird.

Nachdem die oben bezeichnete Amtshandlung gepflogen wurde, wird das Eintriebsthor in der Art gesperrt, daß zwar kein Vieh mehr eingetrieben, wohl aber das geschlachtete hinausgeschafft werden kann.

9) In der Regel dürfen die obenbezeichneten Viehgattungen nur in den öffentlichen Schlachthäusern geschlachtet werden.

Es können jedoch außerordentliche Fälle eintreten, wo Vieh, um es vor dem Umstehen zu bewahren, zum menschlichen Genuße zu einer Zeit geschlachtet werden muß, wo die angewiesenen Schlachtbänke zum Gebrauche nicht geöffnet sind.

Das Verzehrungssteueroberamt wird daher ermächtiget, in solchen außerordentlichen Fällen die Bewilligung zur Schlachtung auch außer den Schlachtbänken oder außer den für die Schlachtung auf jenen Bänken bestimmten Stunden gegen vorläufige Anmeldung, Entrichtung der tariffmässigen Gebühr und sanitätsärztlichen Beschau zu ertheilen.

10) Wird Schlachtvieh von den im §. 2 benannten Gattungen mit Außerachtlassung der §§. 7, 8 und 9 bezeichneten Vorschriften von irgend Jemand geschlachtet, so wird diese Schlachtung als eine gesetzwidrige Verheimlichung des steuerbaren Objektes betrachtet, auf welche die Strafbestimmungen in dem Verzehrungssteuergesetze ihre volle Anwendung finden.

11) Da es sich ferner bei jeder heimlichen Schlachtung auch darum handelt, ob die in den §§. 153, 154 und 155 des St. G. B. 2ten Theils bezeichnete schwere Polizei-Uebertretung Statt gefunden habe, so werden derlei Gegenstände immer durch eine gemischte aus Gefälls- und Magistratsbeamten bestehende Kommission untersucht werden.

Die Untersuchung ist der Form und Wesenheit nach so vorzunehmen, daß über das Protokoll, wovon ein Pare dem Lemberger Magistrate abzutreten ist, sowohl in gefällsämtlicher als polizeilicher Beziehung entschieden werden könne.

12) Wird alles bei Einführung der neuen Einhebungsart in Lemberg vorhandene Vieh, dessen Versteuerung mit Zahlungsbolleten erwiesen wird, die in den letzten 14 Tagen des Monats August 1830 ausgestellt sind, mit Freibolleten zu bedecken seyn.

Da aber die hohe Hofkammer angeordnet hat, sich der Identität des versteuerten Viehes zu versichern, so werden die

Jeżeli nie cała ilość bydła biletami zasłonionego na rzeź póydzie, na tenczas nastąpi odpisanie na bilecie stronie zwrócić się maiącym, który w spisie tylko powołanym być ma.

Po spełnioném powyżéy oznaczoném urzędowaniu, brama, którą się bydło przypędza, tym sposobem zamknięta zostanie, iż wprawdzie żadne bydlę więcéy przypędzoném ale zabite wywiezioném być może.

9) W porządku (de regula) powyżéy oznaczonych gatunków bydło tylko w publicznych szlachtuzach rznięte być może.

Mogą iednak nadzwyczayne wydarzyć się przypadki, gdzie bydle dla zapobieżenia, aby nie padło, na użytek dla ludzi w takim czasie bite być musi, w którym wyznaczone rzeźnie nie są otwarte.

Upoważnionym iest przeto Nadurząd podatku konsumcyynego w takowych przypadkach udzielać pozwolenie na rzeź bydła także i po za rzeźnie, lub w godzinach do bicia bydła w owych rzeźniach nieprzeznaczonych, za poprzedniczém doniesieniem, opłatą należytości taryfą wskazanéy, i wizyią Urzędników zdrowia.

10) Jeżeli bydło z gatunków w §. 2. wymienionych bez zachowania przepisów §§. 7, 8, 9 oznaczonych przez kogokolwiek byłoby zarznięte, bicie takowe iako ukrycie artykułu podatkowi konsumcyynemu podległego uważaném będzie, względem którego kary ustawą podatku konsumcyynego naznaczone, zupełnie zastosowane być maią.

11) Gdy wreście przy każdéy pokryioméy rzezi, i o to idzie, czyli także ciężkie przestępstwo policyyne §§. 153, 154 i 155 ustawy karnéy części II. nie zaszło, przedmioty tego rodzaiu zawsze przez komissyią wspólną, z urzędników poboru konsumcyynego i magistratualnych złożoną, śledzone będą.

Śledztwo co do formy i istoty tak przedsiębrane być ma, aby protokół, którego drugi egzemplarz Magistratowi lwowskiemu odstąpiony będzie, tak w względzie uszczerbienia dochodu podatkowego, iakoteż przestępstwa policyynego mógł być rozstrzygniętym.

12) Wszystkie bydło, podczas zaprowadzenia nowego pobierania sposobu we Lwowie znayduiące się, względem którego opłacenie podatku, biletami opłatnemi w ostatnich 14 dniach miesiąca Sierpnia 1830 wydanemi udowodnione będzie, biletami wolnemi opatrzone być ma.

Gdy atoli wysoka nadworna Kamera rozporządziła, aby o tożsamości bydła, od którego podatek był opłaco-

in dieser Beziehung getroffenen Vorsichten unter einem den Lemberger Fleischern, welche diese Maßregel zunächst berührt, bekannt gegeben.

13) Alle obigen Bestimmungen finden auch auf die der Stadt Lemberg bewilligten Gemeindezuschläge gleichmässige Anwendung.

Dieß wird hiemit zur öffentlichen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 20. Juli 1830. Gub. Zahl 42851.

139.

Absonderung der Lokalitäten, die zum Kleinverkaufe der Getränke bestimmt sind, von den Getränkniederlagen zum Verschleiße im Großen, für die Verzehrungssteuer-Kontrolle.

Das Hofkammerdekret vom 29ten März 1830 erklärt, daß da der Großhandel mit Getränken der Verzehrungssteuer nicht unterliegt, auch die zu diesem Behufe bestehenden Niederlagen den von der k. k. vereinten Zoll- und Tabak-Gefällen-Verwaltung zur Hindanhaltung der Unterschleife vorgeschriebenen Beschränkungen nicht unterworfen werden können.

Indessen wird der Zweck auch dadurch erreicht werden, wenn die Verzehrungssteuer-Inspektorate und Kommissäre angewiesen werden, die anbefohlenen Maßregeln auf die Lokalitäten, welche zum Kleinverschleiße bestimmt sind, und in welchen sich die zu diesem Verschleiße gehörigen Vorräthe befinden, anzuwenden, und daher über die gänzliche Absonderung dieser Lokalitäten von jenen, welche zum Großhandel gewidmet sind, nach der Vorschrift der §§. 12 und 13 des Verzehrungsteuergesetzes, dann des Anhanges zu den §§. 11 und 18 strenge zu wachen.

Uebrigens muß man bemerken, daß die von dem Gesetze geforderte und unumgänglich nöthige Absonderung der Lokalitäten zum Verschleiße im Kleinen, von den Getränkniederlagen zum Verschleiße im Großen die Unterbringung der zu beiden Zwecken bestimmten Behältnisse unter einem Dache oder in einem Hause nicht ausschliesset.

Gubernial-Erledigung vom 26. Juli 1830. Gub. Zahl 21557.

nym, zapewnić się, ostrożności w tym względzie przedsięwzięte, wraz rzeźnikóm lwowskim, których te przepisy naybardziéy obchodzą, oznaymione zostaną.

13) Wszystkie powyższe przepisy zastosowane być maią w równym sposobie także na pozwolony miastu Lwowu dodatek gminny.

Co ninieyszém do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 20. Lipca 1830 do liczby gub. 42851.

139.

Oddzielenie lokałów, na przedaż cząstkową trunków, od składów trunków na przedaż hurtową przeznaczonych, dla kontroli podatku konsumcyynego.

Dekret Kamery nadwornéy z dnia 29. Marca obiaśnia, że gdy hurtowy handel trunkami, podatkowi konsumcyynemu nie podléga, więc także przeznaczone do tego zamiaru składy, przepisanym od c. k. połączonéy Administracyi przychodów cłowych i tabakowych dla zapobieżenia przemyceniom (defraudacyóm), podlégać nie mogą.

Wszelako ten zamiar także przez to osiągniony będzie, gdy Inspektoraty i Komissarze podatku konsumcyynego rozkaz otrzymaią, aby przepisane prawidła do lokałów, które do przedaży cząstkowéy przeznaczone są, i w których zapasy do takowéy przedaży należące znayduią się, zastosowywali, a zatém na zupełne oddzielenie tych lokałów od owych, które do handlu hurtowego obrócone są, podług przepisu §§. 12 i 13 ustawy o podatku konsumcyynym, tudzież dodatku do §§. 11 i 18 ostro nastawali.

Wreście umieścić tu należy, że prawem żądane i koniecznie potrzebne oddzielenie lokałów, na przedaż cząstkową trunków, od składów trunków na przedaż hurtową przeznaczonych, umieszczenia lokałów, do obudwóch zamiarów przeznaczonych, pod iednym dachem albo w iednym domu nie wyłącza.

Uwiadomienie gub. z dnia 26. Lipca 1830 do liczby gub. 21557.

140.

Befreiung des innerhalb der Linien der Stadt Lemberg aus schon versteuertem Brandweine erzeugten Aneis-Brandweins von der allgemeinen Verzehrungssteuer und von der gefällsämtlichen Kontrolle.

Was die hohe Hofkammer wegen Befreiung der Erzeugung des Aneis-Brandweins in der Stadt Lemberg von der allgemeinen Verzehrungssteuer, und von der gefällsämtlichen Kontrolle an die hierortige Gefällen-Verwaltung zu verordnen befunden hat, wird der Lemberger Magistrat aus der in der Anlage .|. mitfolgenden Abschrift ersehen.

Wovon die hierortigen Brandweinbrenner und Destillateurs zu verständigen sind.

Gubernial-Dekret vom 28. Juli 1830. Gub. Zahl 38304.

.|. Verordnung

an die k. k. galizische vereinigte Gefällen-Verwaltung ddto. 9ten Juni 1830 Zahl 20074|1679.

In Erledigung des Berichtes vom 26ten Mai d. J. Zahl 12167 wird zwar gestattet, daß die Erzeugung des Aneisbrandweins innerhalb der Linien der Stadt Lemberg, so fern solcher aus bereits versteuertem Brandwein bereitet wird, sowohl von der Steuer-Entrichtung, als auch von der gefällsämtlichen Kontrolle frei gelassen werde.

Es wird jedoch der k. k. Gefällen-Verwaltung zur Pflicht gemacht, die Erzeuger des gedachten Getränkes streng im Auge behalten zu lassen, daß sie nicht unter dem Namen Aneisbrandwein eine, von den, im 1ten Tariffsatze angeführten, der höheren Besteuerung unterliegenden geistigen Getränkgattungen, bereiten, und dadurch das Gefäll verkürzen.

141.

Erläuterung der Hofkammer-Verordnung vom 9ten März 1830 Zahl 6999 wegen der Verzehrungssteuerpflicht jener Unterthanen, welche die Getränke der Dominien verschleißen.

Die hohe k. k. allgemeine Hofkammer hat unterm 26ten v. M.

140.

Uwolnienie wódki anyżkowéy, wnątrz miasta Lwowa fabrykowanéy z takiéy gorzałki, od któréy już podatek opłacono, od powszechnego podatku konsumcyynego, i od urzędowéy kontroli.

Jakie rozporządzenie wysoka nadworna Kamera względem uwolnienia fabrykacyi wódki anyżkowéy w mieście Lwowie od powszechnego podatku konsumcyynego i od urzędowéy kontroli, do tuteyszéy połączonéy Administracyi przychodów wydała, poweźmie lwowski Magistrat z załączonéy w annexie .|. kopii.

O czém tuteyszych gorzelników i destylatorów uwiadomić należy.

Rozporządzenie gub. z dnia 28. Lipca 1830 do liczby gub. 38304.

.|.

Rozporządzenie do c. k. galicyyskiéy połączonéy Administracyi przychodów pod dniem 9. Czerwca 1830 do liczby 20074|1679 wydane.

W odpowiedź na relacyę z dnia 26. Maia r. b. do liczby 12167 wprawdzie dozwolono zostaie, by fabrykacya wódki anyżkowéy wnątrz linii miasta Lwowa, iak dalece takowa z gorzałki, od któréy podatek już opłacony iest, preparowaną bywa, tak od opłaty podatku, iako też od kontroli urzędowéy wolna była.

Wszelakoż c. k. Administracyi przychodów obowiązek wkłada się, na fabrykantów wspomnionego trunku pilną dać baczność, aby ci pod nazwiskiem anyżkowéy wódki, inny iaki z wymienionych w piérwszéy pozycyi taryfy spirytusowych trunków, od których większy podatek opłaca się, nie preparowali, i przez to Skarb nie krzywdzili.

141.

Obiaśnienie dekretu Kamery nadwornéy z dnia 9. Marca 1830 do liczby 6999 względem obowiązku płacenia podatku konsumcyinego tych poddanych, którzy trunki dworskie przedaią.

Wysoka c. k. Kamera nadworną wydała pod dniem 26. b. m.

Zahl 13290/1170 folgende Weisung erlassen: Auf den Bericht vom 3ten April d. J. Zahl 11640 wird der k. k. Administrazion erwiedert, daß das Hofkammerdekret vom 9ten März d. J. Z. 6999/673 nicht dahin zu deuten sey, als ob bei den Unterthanen in Galizien, welche aus den Großniederlagen der Dominien zum weiteren Absatze Getränke beziehen, die gesetzlichen Bestimmungen, die in dem allgemeinen Verzehrungssteuer-Gesetze rücksichtlich des Getränkverschleißes enthalten sind, und mit den Erlässen vom 5ten August und 11ten September v. J. Z. 5847 und 6737 erläutert wurden, keine Anwendung zu finden hätten.

Allerdings sind diese Unterthanen, wenn sie keine abgesonderten Lokalitäten für die Aufbewahrung, der sowohl zum Groß- als Kleinverschleiße bestimmten Getränkequantitäten besitzen, und sich nicht ausschließend mit dem Absatze von größern Quantitäten, nämlich: über einen und beziehungsweise einem Viertel-Eimer abgeben, nach Vorschrift der erwähnten beiden Hofdekrete zu behandeln, und sind gegen sie, im Falle der Nichtbeobachtung der Vorschriften des Verzehrungssteuer-Gesetzes, die bestehenden Strafbestimmungen in Anwendung zu bringen.

Welches den Inspektoraten und Kommissären zur Wissenschaft und genauer Darnachachtung bekannt gemacht wird.

Gubernial-Erledigung vom 29. Juli 1830 Gub. Zahl 34401.

142.

Erläuterung über den Begriff der ordentlichen Frohnschuldigkeiten, und Anwendung der mit der Lustrazion übereinstimmenden Uebung auch auf veräußerte Staatsgüter.

Aus Anlaß spezifischer Fälle über Streitigkeiten in Unterthanssachen, bei Anforderungen von Nebendiensten überhaupt, und bei Anwendung des Uebergabs-Inventars auf veräußerte Staatsgüter insbesondere, sind laut Inhalt des h. Hofkanzlei-Dekrets vom 24ten Juni l. J. Zahl 14142 folgende gesetzliche Erläuterungen mit Beziehung auf die bestehenden Unterthanspatente ausgesprochen worden.

1) Daß unter dem im mehreren Patenten vorkommenden Ausdrucke ordentliche Frohnschuldigkeit, nur die in den Grund-Inventarien mit einer bestimmten Anzahl von Tägen angesetzte Robot verstanden werde, daß selbst die Umwandlung dieser Robot in bestimmte Verrichtungen untersagt, und

do liczby 13290|1170 nastepuiące rozporządzenie: Na relacyę z dnia 3. Kwietnia r. b. odpowiada się c. k. Administracyi, że dekret Kamery nadworney z dnia 9. Marca r. b. do liczby 6999|673 w ten sposób wykładać nie należy, iak gdyby do poddanych w Galicyi, którzy z hurtowych składów Dominiów dla dalszego odbytu trunki biorą, prawne oznaczenia, które w powszechney ustanowie o podatku konsumcyynym względem przedaży trunków zawieraią się, i dekretami z dnia 5. Sierpnia i 11. Września r. z. do liczby 5847 i 6737 obiaśnione zostały, zastosowane być nie mogły.

Wszakże w każdym razie z tymi poddanymi, ieżeli u nich żadnych oddzielnych lokalów do schowania trunków, tak na hurtową, iako też cząstkową przedaż przeznaczonych nie ma, i ieśli ciż nie wyłącznie przedażą tylko większych ilości trunków, to iest: więcey iak iednego i stosunkowo więcey iak ćwierci wiadra, trudnią się, podług przepisu wspomnionych obudwóch dekretów nadwornych postępować, i przeciw nim, w razie niezachowywania przepisów ustanowy o podatku konsumcyinym, istnące ustanowienia kar zastosować należy.

Co Inspektoratom i Komissarzom dla wiadomości i ścisłego zachowania ogłasza się.

Uwiadomienie gub. z dnia 29. Lipca 1830 do liczby gub. 34401.

142.

Obiaśnienie, co są zwyczayne powinności pańszczyzniane, i o zastosowaniu zwyczaiu z lustracyą zgadzaiącego się, także do przedanych dóbr rządowych.

Z powodu szczególnych przypadków względem sporów w sprawach poddaństwa, przy wymaganiu robót ubocznych w ogólności, i przy zastosowaniu inwentarza oddawczego do sprzedanych dóbr rządowych w szczególności, dekretem wysokiey Kancelaryi nadworney z dnia 24. Czerwca r. b. do liczby 14142 wyrzeczone są, z odwołaniem się do istnących uniwersałów o poddanych, nastepuiące prawne obiaśnienia:

1) Że pod wyrazem, w wielu patentach znayduiącym się, »zwyczayne powinności pańszczyzniane« tylko położona w gruntowych inwentarzach z wyznaczeniem liczby dni robocizna rozumie się, że nawet przemienienie tey pańszczyzny na pewne wyznaczone roboty zakazane iest,

außer der inventarmässig bestimmten Anzahl von Robotstägen alle sonst üblich gewesenen Leistungen als Nebendienste betrachtet, und abgestellt worden sind, auch selbst gegen eine bestimmte Bezahlung wider ihren Willen nicht gefordert werden dürfen, wie dieses mehrere Stellen des Patents vom 16ten Juni 1786 namentlich die §§. 50 bis 57, dann 10 und 42 beweisen.

2) Daß der §. 2 des Patents vom 5ten Jäner 1781 auch auf veräußerte Staatsgüter um so mehr angewendet werden müsse, da nach dem Sinne des §. 3 desselben Patents in dem Falle, wo in dem Uebergabs-Inventarium eine Schuldigkeit aus Versehen weggelassen worden ist, auf die mit der Lustrazion übereinstimmende Uebung zurückzusehen ist, mithin ein Versehen entgegengesetzter Art, nämlich die Einschaltung einer nicht lustrazionsmässigen folglich ungebührlichen Leistung den Unterthanen nicht zum Nachtheil gereichen dürfe.

Hiernach ist sich bei vorkommenden Streitsfällen in Hinkunft zu achten.

Gubernial-Verordnung vom 30. Juli 1830. Gub. Zahl. 43848.

143.

An königl. ungarischen Lehranstalten darf kein in außerungarischen Provinzen Geborner oder Unterrichteter zu einer Prüfung zugelassen werden.

Seine Majestät haben durch allerhöchste, an die königl. ungarische Hofkanzlei erlassene Entschliessung vom 28ten Oktober 1829 allergnädigst zu verordnen geruhet, daß mit Ausnahme jener Ungarn, welche zwar in den außerungarischen Provinzen privat, aber nach dem in Ungarn bestehenden Schulplan unterrichtet werden, und sich zur festgesetzten Zeit, um sich nach den allerhöchst bestehenden Vorschriften prüfen zu lassen, an eine ungarische Lehranstalt begeben, übrigens niemand, der in den außerungarischen Provinzen geboren ist, auch kein Ungar, der in einer Provinz außer Ungarn nach den in derselben bestehenden Vorschriften, öffentlich oder privat, unterrichtet worden ist, in irgend einer ungarischen Lehranstalt der Katholiken, oder der Evangelischen beider Konfessionen, oder auch der nicht unirten Griechen, zu einer Prüfung aus was immer für einem Vorwande zugelassen werden dürfe.

Diese allerhöchste Entschliessung wird in Folge Eröffnung der hohen Studien-Hofkommission vom 3ten d. M. Zahl 3277 zur genauen Darnachachtung allgemein kund gemacht, und

i że oprócz inwentarzem wyznaczonéy liczby dni pańszczyznianych, wszystkie inne w zwyczaiu byłe robocizny, iako uboczne roboty uważane i zniesione są, a nawet za wyznaczoną zapłatę mimo ich woli wymagane być nie mogą, iako to kilka mieysc Uniwersału z dnia 16. Lipca 1786, a mianowicie §§. 50 do 57, tudzież 10 i 42 dowodzą;

2) że §. 2. Uniwersału z dnia 5. Stycznia 1781 także do sprzedanych dóbr rządowych tym bardziéy zastosowany być musi, ile że podług treści §. 3. tegoż Uniwersału w tym przypadku, gdzie w oddawczym inwentarzu powinność iaka z przeoczenia (omyłki) wypuszczoną została, uwagę na zwyczay z lustracyą zgadzaiący się zwrócić* należy, a zatém omyłka przeciwnego rodzaiu, to iest: umieszczenie iakiéy z lustracyą niezgadzaiącéy się, a przeto nienależnéy powinności, na krzywdę poddanych weyść nie może.

Podług czego na przyszłość przy wydarzaiących się sporach zachować się należy.

Rozporządzenie gub. z dnia 30. Lipca 1830 do liczby gub. 43848.

143.

W król. węgierskich Instytutach naukowych nie może nikt, kto w zawęgierskich prowincyiach urodził się, lub uczył się, do examinu być przypuszczonym.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą do król. węgierskiéy nadwornéy Kancelaryi pod dniem 28. Października 1829 wydaną, nayłaskawiéy rozporządzić raczył, iż wyiąwszy tych Węgrów, którzy wprawdzie w prowincyiach niewęgierskich prywatne, lecz podług planu szkolnego w Węgrach istnącego uczą się, i w przeznaczonym czasie dla zdania egzaminu podług naywyższych przepisów, do którego z węgierskich Instytutów naukowych udaią się, żaden z tych, co się w prowincyiach zawęgierskich rodzili, ani też Węgrzyn, który w prowincyi za Węgrami podług przepisów tamże istnieiących publicznie lub prywatnie uczył się, w którymkolwiek Instytucie naukowym węgierskim Katolików lub Ewangelików obu wyznań, albo też Greków nieuniatów do egzaminu pod iakimkolwiek pozorem przypuszczonym być nie może.

To naywyższe postanowienie, stosownie do oznaymienia wysokiéy nadwornéy Komissyi naukowéy z dnia 3. b. m. do liczby 3277 dla ścisłego zachowania powszechnie ogłasza

haben über die Befolgung derselben sämmmtliche politische Behörden und Aemter zu wachen.

Gubernial-Kundmachung vom 30. Juli 1830. Gub. Zahl 46236.

144.

In Hofräumen der Wohlthätigkeits-Anstalten sind Gartenanlagen u. dgl. für Beamte Aerzte u. s. w. nicht zu dulden.

In Folge allerhöchster Entschliessung Sr. Majestät vom 23ten v. M. wird in den Hofräumen der Gebäude der öffentlichen Wohlthätigkeits-Anstalten die Anlage von Gärten, Glashäusern u. dgl. für Beamte, Aerzte u. s. w. allgemein streng verbothen, und sind, wenn solche sich etwa in den Hofräumen eines der bezeichneten Gebäude befinden, dieselbe wegzuschaffen, mit der einzigen Ausnahme, daß, wenn einem Beamten oder Arzte ein Gartenplatz in dem Hofraum eines der benannten Häuser im Anstellungsdekrete zugesagt worden wäre, die Wegschaffung erst dann statt zu finden habe, wenn dieses Individuum in den Ruhestand versetzt wird, oder sonst aus dem Dienste der Anstalt tritt.

Die k. Kreisämter haben sich daher in Folge des hohen Hofkanzleidekrets vom 8ten d. M. Zahl 15271 die Ueberzeugung zu verschaffen, ob von den bei den Kranken-Versorgungs- u. s. w. Häusern befindlichen und zur Erhohlung der Kranken und Pfründner u. s. w. bestimmten Gärten, die Beamten und Aerzte sich nicht Raum eigenmächtig zueigneten, und, wenn dieß der Fall wäre, das Amt zu handeln, überhaupt aber darüber zu wachen, daß ein ähnlicher Unfug nicht Statt finde.

Gubernial-Dekret vom 30. Juli 1830. Gub. Zahl 46686.

145.

Ausdehnung der mit dem modenischen Hofe abgeschlossenen Freizügigkeits-Convenzion auf das Herzogthum Massa und Fürstenthum Carrara.

Da über die Frage, ob die unter dem 12en August 1823 zwischen dem österreichischen und modenischen Hofe abgeschlossene Freizügigkeits-Convenzion durch die nunmehr erfolgte Vereinigung des Herzogthums Massa und des Fürstenthums

się, oraz wszystkie Instancyie i Urzędy polityczne nad dopełnieniem tego rozporządzenia czuwać maią.

Uwiadomienie gub. z dnia 30. Lipca 1830 do liczby gub. 46236.

144.

W obeyściach Instytutów dobroczynności, założenia ogrodów i t. p. dla urzędników, lekarzy i t. d. dozwalane być nie mogą.

W skutek naywyższey uchwały Nayiaśnieyszego Pana z dnia 23. z. m. w obeyściach (podwórzach) budynków publicznych instytucyy dobroczynności, założenie ogrodów, oranżeryi lub trzepauzów, i t. p. dla urzędników, lekarzy i t. d. w powszechności ostro zakazane zostaią, i ieśli takowe gdzie w obeyściach wspomnionych budynków znayduią się, takowe uchylić należy, z iedynym wyiątkiem, że ieśliby któremu urzędnikowi lub lekarzowi mieysce na ogród w obeyściu wzmiankowanych budynków, w iego dekrecie przyznane było, usunięcie takowego dopiéro wtedy nastąpić ma, gdy takowe indywiduum pensyonowane będzie, albo innym sposobem ze służby instytutu wystąpi.

C. k. Urzędy cyrkułowe zatém w moc dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 8. z. m. do liczby 15271 przekonać się maią, czyli z znayduiących się przy budynkach szpitalowych dla chorych, kalék, ubogich i t. p. i dla pokrzepienia chorych, beneficyantów i t. d. przeznaczonych ogrodach, urzędnicy i lekarze, część iaką sobie sami nie przywłaszczyli; i ieśliby tak było, swóy urząd pełnić, a w ogólności na to czuwać, aby podobne bezprawie mieysca nie miało.

Dekret gub. z dnia 30. Lipca 1830 do liczby gub. 46686.

145.

Rozciąganie się traktatu zawartego z Dworem Modeńskim względem wolnego przeprowadzania maiątków i spadków, także na Xięstwo Massa i na Xięstwo Karrara.

Gdy na pytanie, czyli traktat względem wolnego przeprowadzania maiątków między Dworami Austryiackim i Modeńskim, na dniu 12. Sierpnia 1823 zawarte, przez nastąpione teraz połączenie Xięstwa Massa i Xięstwa Karrara z państwem

Carrara mit dem modenischen Gebiethe auch auf dieselben anwendbar geworden ist, ein Zweifel entstehen könnte, so haben Se. Majestät der Kaiser von Oesterreich und Se. königliche Hohheit der Herzog von Modena in der Absicht, jeder Ungewißheit in diesem Bezuge vorzubeugen, beschlossen, die Bestimmungen der gedachten Convenzion durch eine ausdrückliche Erklärung auf das Herzogthum Massa und das Fürstenthum Carrara auszudehnen.

Es soll daher hinsichtlich dieser Länder besagte Convenzion von dem Tage der oberwähnten Gebiethsvereinigung an, eben so volle Wirksamkeit haben, als wenn dieselben darin ausdrücklich genannt wären.

Welches in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 4ten Juli d. J. Zahl 15226 und im Nachhange der im Jahre 1826 unter der Gub. Zahl 20114 kund gemachten Freizügigkeits-Convenzion zwischen Oesterreich und Modena zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 1. August 1830. Gub. Zahl 43286.

146.

Vertrag mit Dänemark über die Vermögensfreizügigkeit:

Nach der Eröffnung der k. k. geheimen Hof- und Staatskanzlei haben Se. Majestät der Kaiser mit Sr. königl. Majestät zu Dänemark die Uebereinkunft geschlossen, so wie solches bereits zu Folge des 18ten Artikels der deutschen Bundesakte vom 8ten Junius 1815 und des Beschlußes der deutschen Bundesversammlung vom 23. Juni 1817 in Rücksicht der kaiserl. österr. zum deutschen Bunde gehörigen Lande, so wie der Herzogthümer Holstein und Lauenburg geschehen, gegenseitig den Abschoß und das Absahrtsgeld zwischen ihren beiderseitigen Staaten überhaupt aufzuheben.

In Gemäßheit dessen haben Seine Majestät mit a. h. Entschliessung vom 12ten April l. J. zu verordnen geruhet: daß

1) bei keinem Vermögensausgang aus den sämmtlichen k. k. österreichischen Staaten im Allgemeinen in das Königreich Dänemark und Herzogthum Schleswig oder aus den nicht zum deutschen Bunde gehörigen k. k. österr. Landen in die Herzogthümer Holstein und Lauenburg, so wie entgegen aus dem Königreiche Dänemark und dem Herzogthume Schleswig in die sämmtlichen k. k. österreichischen Staaten im Allgemeinen, oder aus den Herzogthümern Holstein und Lauenburg in die nicht

Modeńskiém, także do tych Xięstw zastosowany być ma? wątpliwość zayść może; przeto Nayiaśnieyszy Cesarz Austryi i Jego królewiczowska Mość Xiąże Modeny, chcąc każdéy niepewności w tym względzie zapobiédz, postanowili, przepisy wspomnionego traktatu przez wyraźne oświadczenie na Xięstwo Massa i na Xięstwo Karrara rozciągnąć.

Dla tego więc względem tychże kraiów wspomniony traktat, zacząwszy od dnia wyżéy wzmiankowanego połączenia tychże, równie tak zupełną moc mieć powinien, iak gdyby te kraie w nim wyraźnie zawarte były.

Co w skutku dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 4. Lipca r, b. do liczby 15226 i dodatkowo do traktatu między Austryą i Modeną względem wolnego przeprowadzania maiątków zawartego, a w roku 1826 pod liczbą gubernialną 20114 ogłoszonego, do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 1. Sierpnia 1830. do liczby gub. 43286.

146.

Traktat z Królestwem Duńskiém, względem wolnego przeprowadzania maiątków.

Podług oznaymienia c. k. taynéy Kancelaryi Dworu i Stanu, Nayiaśnieyszy Cesarz zawarł z Nayiaśnieyszym Królem Danii konwencyą i postanowił, że iak to iuż w skutku 18. artykułu niemieckiego aktu związkowego z dnia 8. Czerwca 1815 i uchwały zgromadzenia Związku niemieckiego z dnia 23. Czerwca 1817 względem Cesarsko-Austryiackich do Związku niemieckiego należących kraiów, i względem Xięstw Holsztyńskiego i Lauenburgskiego stało się, także obustronnie opłata podatku od spadków i maiątków do drugiego kraiu przenoszonych między obiema Państwami w ogólności zniesioną być ma.

Stosowaie więc do tego raczył Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z dnia 12. Kwietnia r. b rozporządzić, że

1) Przy żadnym wywozie maiątku ze wszystkich c. k. Austryiackich Państw w ogólności do Królestwa Duńskiego i do Xięstwa Szlezwickiego, albo z nienależących do Związku niemieckiego c. k. Austryiackich kraiów, do Xięstw Holsztyńskiego i Lauenburgskiego, i na wspak z Królestwa Duńskiego i Xięstwa Szlezwickiego do wszystkich c. k. Austryiackich Państw w ogólności, albo z Xietw Holsztyńskiego i Lauenburgskiego, do c. k. Austryiackich, do Związku nie-

zum deutschen Bunde gehörigen k. k. österreichischen Lande, es mag sich ein solcher Ausgang durch Auswanderung, oder Erbschaft, oder Legat, oder Brautschatz, oder Schenkung, oder auf andere Art ergeben, irgend ein Abschoß (gabella haereditaria) oder Abfahrtsgeld (census emigrationis) erhoben werden soll, nur diejenigen allgemeinen Gaben ausgenommen, welche mit einem Erbschaftsanfall, Legat, Verkauf rc. verbunden sind, und ohne Unterschied, ob das Vermögen im Lande bleibt, oder hinausgezogen wird, ob der neue Besitzer ein Inländer, oder ein Fremder ist, bisher in den kaiserl. königl. österr. und den königl. dänischen Staaten haben entrichtet werden müssen, wie z. B. Erbschaftssteuern, Stempelabgaben, Zollabgaben u. dgl.

2) Die vorstehend bestimmte Freizügigkeit soll sich jedoch unbeschadet desjenigen, was in Ansehung der zu dem deutschen Bunde gehörigen beiderseitigen Provinzen, durch die Bundesakte und die Bundesbeschlüsse dießfalls festgesetzet ist, nur auf denjenigen Abschoß und auf dasjenige Abfahrtsgeld, welche in die landesherrlichen Kassen fließen würden, erstrecken, und werden den Individuen, Gemeinden, und öffentlichen Stiftungen, die ihnen zustehenden Abzugsrechte vorbehalten.

3) Die Bestimmungen der Artikel 1 und 2 treten vom dritten Junius dieses Jahres in Wirksamkeit, und finden in allen Vermögens-Exportazionsfällen Anwendung, wo der Vermögensabzug wirklich noch zu geschehen hat.

4) Die Freizügigkeit welche im 1ten, 2ten und 3ten Artikel bestimmt ist, bezieht sich nur auf das Vermögen. Es bleiben demnach ungeachtet dieses Uebereinkommens diejenigen kaiserlich-österr. und königlich-dänischen Gesetze in ihrer Kraft, und es sind diejenigen gesetzlichen Gebühren zu entrichten, welche die Person des Auswandernden, seine persönlichen Pflichten, und seine Verpflichtungen zum Kriegsdienste betreffen.

Welches in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 8ten Juli dieses Jahres Zahl 14675 zur allgemeinen Wissenschaft und Nachachtung hiemit bekannt gemacht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 1. August 1830. Gub. Zahl 46239.

147.

Krönung Seiner kaiserlichen Hoheit des Kronprinzen Ferdinand als künftigen Königs von Ungarn.

Nach dem Inhalte eines durch den Stellvertreter des k. k.

mieckiego nienależących kraiów, bądź by takowe wyprowadzenie maiątku z powodu emigracyi, albo spadku dziedzictwa, legatu, posagu, darowizny lub na inny sposób wydarzyło się, żaden podatek spadkowy (gabella haereditaria), albo emigracyyny (census emigrationis) pobiérany być nie powinien, wyiąwszy tylko te powszechne opłaty, które od sukcessyi, legatu, przedaży etc. nieoddzielne są, i bez różnicy, czyli maiątek w kraiu zostanie, lub wyniesionym będzie, i czyli nowy posiadacz kraiowcem lub cudzoziemcem iest, dotąd w c. k. Austryiackich, i król. Duńskich Państwach uiszczane być muszą, iak to n. p. podatek spadkowy, opłata steplu, cła i t. p.

2) Powyżéy wymieniona wolność wynoszenia maiątku powinna iednak bez nadwerężenia tego, co względem prowincyy obustronnych, do Związku niemieckiego należących, przez akt związkowy i uchwały związkowe w tym względzie postanowiono iest, tylko na te opłaty podatku spadkowego i emigracyynego rościągać się, które do kass monarchicznych wpłynaćby musiały, zachowuiąc przy tém prawo poboru tych opłat, które im przynależą dla osób gmin, i publicznych instytucyy.

3) Przepisy artykułów 1. i 2. zaczynaią działać od d. 3. Czerwca roku teraznieyszego, i zastosowane być maią we wszystkich tych przypadkach wynoszenia maiątku, gdzie pobiéranie opłaty od maiątku rzeczywiście ieszcze nastąpić powinno.

Wolność wynoszenia maiątku, w 1szym, 2gim i 3cim artykule postanowiona, ściąga się tylko do maiątku. Pomimo więc téy Konwencyi pozostaią w swoiéy mocy te c. k. Austryiackie i król. Duńskie prawa, i opłacać się maią te prawne należytości, które osoby wynoszącego się z kraiu (emigranta) i iego powinności osobistych, i iego obowiązków służenia w woysku, tyczą się.

Co w skutku dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 8. Lipca r. b. do liczby 14675 znanieyszém do powszechnéy wiadomości i zachowania podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 1. Sierpnia 1830 do liczby gub. 46239.

147.

Koronacya Jego Cesarzowicowskiéy Mości, Następcy tronu Ferdynanda iako przyszłego Króla Węgierskiego.

Podług treści naywyższego gabinetowego listu z dnia 18. Lipca

ersten Obersthofmeisters eröffneten a. h. Kabinetsschreibens vom 18ten Juli l. J. werden Seine Majestät der Kaiser in der königl. freien Stadt Preßburg einen Landtag, welcher auf den 8ten September 1830 festgesetzt worden ist, abzuhalten, und in selben den durchlauchtigsten Herrn Erzherzog Ferdinand, Kronprinzen kaiserliche Hoheit, als künftigen König von Ungarn krönen zu lassen geruhen.

Seine Majestät geruheten zugleich zu bedeuten, daß nach dem ungarischen Herkommen, der neo coronandus rex nach der Krönung zwar den Königstitel führen, aber nach den Gesetzen die Ausübung aller Majestätsrechte und die Regierung ganz und ungetheilt bei Seiner k. k. Majestät verbleiben wird, wie dieses bei dem letzten ähnlichen Falle der Krönung des nachmaligen Kaisers Joseph I. zu Lebzeiten Seines Allerdurchtigsten Vaters im Jahre 1687 geschehen ist.

Dieser allerhöchste Befehl wird hiemit zur Wissenschaft bekannt gemacht.

Gubernial-Kundmachung vom 2. August 1830. Gub. Zahl 46688.

148.

Die Erhöhung des städtischen Propinazions-Entgeltes vom Bier um 5 kr. pr. Eimer oder 11 1/4 kr. pr. Faß, hat ohne Unterschied vom Doppel- und einfachen Bier zu gelten.

Da die angesonnene Erhöhung des städtischen Propinazions-Entgeltes von Bier um 5 Kreuzer pr. Eimer oder 11 1/4 Kreuzer pr. Faß bloß die Stelle des Gemeinde-Zuschlages vertritt, dieser aber sowohl vom Doppelbier als vom einfachen eingehoben wurde, so bezieht sich die Verordnung vom 12. vorigen Monates Zahl 41027 allerdings auch auf einfaches Bier.

Welches den k. k. Kreisämtern zur Darnachachtung bekannt gemacht wird.

Gubernial-Dekret vom 2. August 1830. Gub. Zahl. 47356.

149.

Behandlung des bei der Beschau zur Verzehrungssteuer gegen die Erklärung entdeckten Mehrgewichts.

Die k. Kreisämter erhalten in der Anlage ./· eine von der

r. b., przez zastępcę c. k. pierwszego naywyższego Ochmistra oświadczonego, raczy Nayiaśnieyszy Cesarz w król. wolném mieście Preszburgu seym, który na dzień 8. Września 1830 przeznaczony został, odprawić, i na tym seymie Nayiaśnieyszego Arcyxięcia Ferdynanda, Następcę tronu Cesarzowicza, iako przyszłego Króla Węgierskiego koronować kazać.

Jego c. k. Mość oraz rozkazać raczył, że podług węgierskiego zwyczaiu, nowokoronować się maiący Król (n e o c o r o n a n d u s r e x) po koronacyi wprawdzie tytuł Króla mieć będzie, lecz według statutów wykonywanie wszystkich praw maiestatycznych i rząd całkiem i nieoddzielnie przy Nayiaśnieyszym Cesarzu i Królu pozostanie, iak to w ostatnim podobnym przypadku koronacyi byłego potém Cesarza Józefa I. za życia Nayiaśnieyszego Oyca Jego w roku 1687 nastąpiło.

Ten naywyższy rozkaz podaie się ninieyszém do powszechnéy wiadomości.

Obwieszczenie gub. z dnia 2. Sierpnia 1830 do liczby gub. 46688.

148.

Podwyższenie wynagrodzenia mieyskiéy propinacyi od piwa o 5 kr. od wiadra, albo 11 1/4 kr. od beczki służyć ma bez różnicy tak od dubeltowego iak prostego piwa.

Gdy zamyślone podwyższenie propinacyi mieyskiéy od piwa o 5 kr. od wiadra, czyli 11 1/4 kr. od beczki iedynie tylko mieysce dodatku gminnego zastępuie, a ten tak od dubeltowego iak i prostego piwa pobiórany był; przeto rozporządzenie z dnia 12. przeszłego miesiąca do liczby 41027 rozciąga się także na proste piwo.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym dla zachowania ogłasza się.

Dekret gub. z dnia 2. Sierpnia 1830 do liczby gub. 47356.

149.

Postępowanie z przewyżką wagi, która przy rewizyi przedmiotu, konsumcyynemu podatkowi podlegaiącego, nad oświadczenie (deklaracyę) okaże się.

C. k. Urzędy cyrkułowe otrzymuią w załączeniu informa-

k. k. Gefällen = Verwaltung an das hiesige Verzehrungssteuer=Inspektorat erlassene Weisung in Absicht auf die Behandlung des bei der Beschau gegen die Erklärung entdeckten Mehrgewichtes bei den der Besteuerung nach dem Gewichte unterliegenden Objekten zum Behufe der ordnungsmässigen Verlautbarung.

Gubernial=Verordnung vom 3. August 1830. Gub. Zahl 37920.

·|·

Verordnung der vereinten Gefällen=Verwaltung ddto. 12ten Juni 1830.

Gegenstände, bei denen die Abnahme der allgemeinen Verzehrungssteuer nach dem Gewichte sich richtet, erlangen nicht selten, insbesondere wenn sie durch längere Zeit dem Einfluße der Witterung ausgesetzt werden, einen Zuwachs an der Schwere, wodurch leicht bei der Abwage Gewichtsdifferenzen gegen die Anmeldung sich ergeben, ohne daß ein böser Vorsatz das Gefäll zu bevortheilen, der Parthei zur Last gelegt werden könne.

In Anbetracht dessen, und in Berücksichtigung, daß Partheien, wenn sie von der Begünstigung die zur Einfuhr bestimmten Objekte nach dem landesüblichen Hohlmasse und Gewichte bei den Linienämtern anmelden zu dürfen, keinen Gebrauch machen wollen, wegen der schwierigen Redukzion des landesüblichen Hohlmaßes und Gewichtes auf das in dem Verzehrungssteuer = Tariffe als Maßstab angenommene nieder österreichische Gewicht leicht zu minder richtigen Gewichtsangaben verleitet werden können, hat man nach der Analogie der bezüglich des Zollgefälls bestehenden hohen Hofdekrete Zahl 6939 vom 14ten Juli 1788 und Zahl 7655 vom 30ten März 1813 laut deren Inhalt für das bei der Beschau gegen die Erklärung entdeckte Mehrgewicht einer der Gattung nach erklärten Waare die bis 5|100 im Zolle belegt ist, wenn es 5|0 nicht übersteigt, bloß die einfache Zollgebühr angenommen werden soll; in der Sitzung vom 17ten April 1830 aus Anlaß der mündlichen Vorstellung des Hrn. Inspektors beschlossen, und das Inspektorat auf dem kurzen Wege angewiesen, die unterstehenden Verzehrungssteuer=Aemter zu belehren, daß in Fällen, wo bei einem zur Verzehrungssteuer = Entrichtung nach dem Gewichte angemeldeten Objekte ein Mehrgewicht bis inclusive 5|100 gegen die Anmeldung sich veroffenbart, für das mehr befundene Gewicht bloß die einfache Steuergebühr, ohne das Strafverfahren einzuleiten, eingehoben, in jenen Fällen hingegen, wo dieses Mehrgewicht das erwähnte Perzent übersteigt, die ganze über die Anmeldung mehr befundene Menge der strafmässigen Verhandlung unterzogen werden solle.

cyę, od c. k. Administracyi przychodów tuteyszemu Inspektoratowi podatku konsumcyynego daną, względem postępowania z przewyżką wagi, która przy przeważeniu (rewizyi) przedmiotów, konsumcyynemu podatkowi podług wagi podlegaiących, nad daną od strony deklaracyę okaże się, aby takową według istnącego porządku obwieściły.

Rozporządzenie gub. z dnia 3. Sierpnia 1830 do liczby gub. 37920.

·|·

Rozporządzenie połączoney Administracyi przychodów z dnia 12. Czerwca 1830.

Przedmioty, przy których pobór powszechnego podatku konsumcyynego według wagi stosuie się, dostaią częstokroć, a osobliwie będąc przez dłuższy czas na wpływ powietrza wystawionemi, przyrost wagi, przez co łatwo przy przeważeniu, dyferencye wagi, z oświadczeniem niezgadzaiące się, pokazuią się, chociaż przy tém stronę o zły zamiar krzywdzenia Skarbu obwiniać nie można.

Maiac uwagę i wzgląd na to, że strony, ieśli z dogodności, iż przedmioty do przywozu przeznaczone, podług zwykłych w kraiu miar i wag w urzędach liniowych oznaymione być mogą, żadnego użytku zrobić nie chcą, dla trudney redukcyi miary i wagi w kraiu zwykłey, na niższo-austryiacką wagę, którą w taryfie podatku konsumcyynego za posadę przyięto, łatwo do mniey dokładnego podania wagi spowodowane być mogą; przeto podług analogii istnących względem poboru cła wysokich dekretów nadwornych z dnia 14. Lipca 1788 do liczby 6939 i z dnia 30. Marca 1813 do liczby 7655, podług treści których za odkrytą przy oglądaniu (rewizyi) przewyżkę wagi, z oświadczeniem niezgadzaiaca się, towaru według gatunku oświadczonego, który do 5|100 cłem nałożony iest, ieśli ta przewyżka 5|0 nie przenosi, tylko poiedyncze cło pobierane być ma, na posiedzeniu dnia 17. Kwietnia 1830 z powodu ustnego przełożenia JP. Inspektora uchwalono, i Inspektoratowi w krótkiey drodze zalecono zostało, aby podrzadne Urzędy podatku konsumcyynego zainformował, iż w przypadkach, gdzie przy przedmiocie, do opłaty podatku konsumcyynego podług wagi opowiedzianym, nadzwyżka wagi aż do włącznie 5|100 z opowiedzeniem niezgadzaiąca się, okaże się, od znalezioney przewyżki tylko poiedyncza należytość podatku, nie wprowadzaiac rosprawy o karze, pobierana, zaś w owych przypadkach, gdzie ta przewyżka wagi wspomniony procent

Die nach Inhalt des erstatteten Berichtes Zahl 1121 vom 17. April 1830 an die Linienämter im Geiste des obigen Beschlusses erlassene Weisung wird mit dem zur Wissenschaft genommen, daß diese 5/100 Dareinlaß nur bei jenen Gegenständen in Anwendung zu bringen sey, bei welchen der Maßstab der Belegung nach dem Gewichte sich richtet. Für jene Objekte, bei denen die Steuerabnahme nach dem Maße eintritt, wird in Erledigung des Berichtes Z. 739 vom 16. März 1830 sobald man in den Besitz des Protokolls über die vorgenommene Vergleichung des n. ö. Muttereimers mit dem im gedruckten Kreisschreiben vom 5ten Juli 1829 Z. 5039 mit 16 galizischen Garnetz angenommenen Eimer gelangt, die weitere Weisung nachfolgen.

150.

Gewerbsunternehmer, welche die Verzehrungssteuer nach dem Tariffe entrichten, müssen den Gewerbsbetrieb am äußeren Theile ihres Lokals bezeichnen.

Nach dem §. 13. des Kreisschreibens vom 5ten Juli 1829 Zahl 5039 sind die verzehrungspflichtigen Gewerbsunternehmer, welche die Verzehrungssteuer nach dem Tariffe entrichten, verpflichtet, an dem äußeren Theile des Lokals den Gewerbsbetrieb durch ein kennbares Zeichen anzudeuten.

Es ist die Frage in Verhandlung genommen worden, wie diese Bezeichnung beschaffen seyn müsse, und man ist im Einverständnisse mit der k. k. Verwaltung der vereinten Gefälle über folgende Erfordernisse übereingekommen:

1) Diese Bezeichnung muß an einem Jedermann sichtbaren, und leicht ins Auge fallendem Platze des äußern Gewerbslokals angebracht seyn, z. B. über der Hauseinfahrt, dem Haupteingange u. dgl.

2) Muß daraus der Gewerbsbetrieb, wie es schon das Gesetz vorschreibt, anf eine deutliche Art erkannt werden können. Es ist demnach nothwendig die Bezeichnung mittels Aufschriften auf Tafeln, z. B. Bierbräuerei, Brandweinausschank, Fleischhauerei u. s. w. deutsch oder polnisch auf eine lesbare und dauerhafte Art zu bewerkstelligen.

Dieser Beschluß ist zur allgemeinen Darnachachtung in der gewöhnlichen Weise zu verlautbaren.

Gubernial-Dekret vom 3. August 1830. Gub. Zahl 41259.

przenosi, cała nad opowiedzenie znaleziona większa ilość pod karę podciągniona być powinna. Rozporządzenie, podług treści uczynionéy relacyi z dnia 17. Kwietnia 1830 do urzędów rogatkowych w myśl powyższéy uchwały wydane, wzięto do wiadomości z tym dokładem, że ta 5|100 przewyżka tylko przy tych przedmiotach zastosowaną być ma, przy których zasada nałożenia podatku podług wagi stosuie się, i że w rezolucyi na relacyą z dnia 16. Marca 1830 do liczby 739, iak tylko protokół, o przedsięwziętém porównaniu niższo-austryiackiego pierwotnego wiadra z wiadrem, w drukowanym okolniku z dnia 5. Lipca 1829 do liczby 5039 na 16 galicyyskich garcy przyiętym, tu nadeydzie, dalsze rozporządzenie późniéy wydane zostanie.

150.

Przedsiębiercy fabryk, którzy podatek konsumcyyny podług taryfy opłacaią, muszą swoią fabrykę na zewnętrznéy części lokału oznaczyć.

Podług §. 13. okolnika z dnia 5. Lipca 1829 do liczby 5039 powinni przedsiębiercy fabryk, do płacenia podatku konsumcyynego obowiązani, którzy tenże podatek podług taryfy opłacaią, na zewnętrznéy części lokału, swoią fabrykę wyraźnym znakiem opatrzyć.

Przy rozpoznawaniu pytania, iakim sposobem to oznaczenie przedsięwzięte być ma, za porozumieniem się z c. k. Administracyią połączonych przychodów, zgodzono się na następuiące szczegóły:

1) Wspomnione oznaczenie musi w mieyscu zewnętrznego lokalu fabryki, każdemu widzialném i łatwo w oczy wpadaiącém umieszczone być, n. p. nad wiazdem albo nad głównym wchodem do domu i t. p.

2) Potrzeba, iżby z tego oznaczenia, iak to iuż prawo przepisuie, fabryka dokładnie poznaną być mogła; a zatém trzeba oznaczenie przez napisy na tablicach, n. p. browar, wyszynk wódki, iadki rzeźnicze i t. d. w niemieckim albo polskim ięzyku czytelnie i trwale uskutecznić.

To postanowienie należy dla powszechnego zachowania zwyczaynym sposobem obwieścić.

Dekret gub. z dnia 3. Sierpnia 1830 do liczby gub. 44259.

151.

Behandlung der Verzehrungssteuer-Abnahme unter drei Kreuzer.

Der §. 25. Lit. B. des Kreisschreibens vom 5. Juli 1829 Zahl 5039, laut dessen verzehrungssteuerpflichtige Gegenstände von der Steuer frei sind, wenn sie in so geringer Menge vorkommen, daß die davon entfallende Verzehrungssteuer den Betrag von drei Kreuzern nicht erreicht, ist mit dem Kreisschreiben vom 25ten Juni 1830 Zahl 36362 außer Kraft gesetzt worden.

Damit aber hiedurch den Linienämtern nicht eine zu große Beschäftigung und den Partheien der möglichst geringe Aufenthalt zugehe, hat die k. k. Gefällen-Verwaltung die Weisung an das lemberger Verzehrungssteuer-Inspektorat erlassen, daß verzehrungssteuerpflichtige Objekte, von denen die Verzehrungssteuer mit Einrechnung des Gemeindezuschlages und des Erzeugungsentgeltes nicht einmal einen Kreuzer betragen würde, steuerfrei behandelt, und die Kreuzerbruchtheile, welche zwischen 1 und 2, dann zwischen 2 und 3 Kreuzern entfallen, ebenfalls den Partheien nachgesehen werden.

Dem Kreisamte wird verordnet, diese Verfügungen ordnungsmässig zu verlautbaren.

Gubernial-Verordnung vom 3. August 1830. Gub. 46641.

152.

Behandlung der 5 und 6 perzentigen Obligazionen von Anstalten, die unter öffentlicher Aufsicht oder landesfürstlichem Patronate stehen, wenn sie unter dem Betrage von 100 Gulden zur Umwechslung gebracht werden.

Im Grunde der in Ansehung der theilweisen Aufkündigung der Staatsschuld erflossenen Kundmachungen werden den Partheien, welche 5 oder 6 0/0 Obligazionen zur Umwechslung in 4 0/0 Obligazionen überbringen, in dem ausgesprochenen Verhältnisse 4 0/0 Obligazionen, und für die Beträge, welche unter 100 fl. lauten, Anweisungen erfolgt, welche letztere auf die Ueberbringer lauten, mit 4 0/0 verzinslich sind, und wenn mehrere solche Anweisungen 100 fl. 500 fl. oder 1000 fl. erreichen, gegen 4 0/0 Obligazionen umgewechselt werden können.

151.

Sposób postępowania przy poborze podatku konsumcyynego, mniéy iak trzy kraycary wynoszącego.

Okólnikiem z dnia 25. Czerwca 1830 do liczby 36362, zniesiony został §. 25. lit. b) okolnika z dnia 5. Lipca 1829 do liczby 5039, podług którego przedmioty podatkowi konsumcyynemu podlegaiące od opłaty podatku wolne były, ieśli w tak małéy ilości przychodziły, że wypadaiący od nich podatek konsumcyyny kwoty trzech kraycarów nie wynosił.

Aby zaś przez to Urzędóm liniowym (rogatkowym) nie za wielkie zatrudnienie, a stronóm ile możności nie długie zatrzymywanie urosło, c. k. Administracyia przychodów wydała rozkaz lwowskiemu Inspektoratowi podatku konsumcyynego, by przedmioty podatkowi konsumcyynemu podlegaiące, od których by tenże podatek z porachowaniem dodatku gminnego i wynagrodzenia za fabrykacyę nawet iednego kraycara nie wynosił, za wolne od podatku uważane, i ułomki kraycara, które między 1, i 2, tudzież między 2 i 3ma kraycarami wypadaią, stronóm darowane były.

C. k. Urzędowi rozkazuie się, aby te rozporządzenia zwykłym sposobem ogłosił.

Rozporządzenie gub. z dnia 3. Sierpnia 1830 do liczby gub. 46641.

152.

Przepis postępowania z 5 i 6 procentowemi obligacyiami instytutów, pod publicznym nadzorem, albo pod patronatem monarchicznym zostaiacych, gdy takowe nie wynosząc 100 ZłR. do wymiany przyniesione zostaną.

Na mocy obwieszczeń, względem cząstowego wypowiadania długu Stanu wydanych, wydawane będą stronom, obligacyie 5 i 6 procentowe do wymiany na 4/0 obligacye przynoszącym, w wyrzeczonym stosunku 4/0we obligacye i assygnacye na kwoty 100 ZłR. nie wynoszące, które ostatnie na oddawców opiewaią, 4/0tu przynoszą, i ieśli więcéy takich assygnacyi summę 100 ZłR. 500 ZłR. albo 1000 ZłR. dosięgną, na 4procentowe obligacyie wymieniane być mogą.

Die Zinsen dieser Anweisungen werden jedoch erst dann vergütet, wenn die Umwechslung derselben in Obligazionen erfolgt. Es dürften sich aber Fälle ereignen, daß 5 oder 6 0/0 Obligazionen, welche auf Kirchen, Klöster, Stiftungen, öffentliche Anstalten und Körperschaften lauten, die unter der Verwaltung oder Aufsicht öffentlicher Behörden, und unter landesfürstlichem Patronate stehen, oder vom Staate unterstützt werden, zur Umwechslung in 4 0/0 Obligazionen überbracht werden, deren Kapitalsbetrag nicht 100 fl. erreicht, wofür also nach den festgesetzten Bestimmungen keine 4 0/0 Schuldverschreibungen, sondern Anweisungen auf solche Staatspapiere, die auf Ueberbringer lauten, und nicht vinkulirt werden können, ausgefolgt werden.

Weil es jedoch solchen Anstalten erwünscht seyn wird, die Anweisungen, wofür die Zinsen erst bei ihrer Umstaltung in 4 0/0 Obligazionen erfolgt werden, gegen Obligazionen, welche regelmässig in den gewöhnlichen Raten Zinsen abwerfen, umzuwandeln, und es auch nicht in der Absicht der politischen Verwaltung liegen kann, daß jene Anstalten Effekten besitzen, welche auf Ueberbringer lautend, ohne alle Förmlichkeit veräußert werden können, und deren Zinsen erst bei ihrer Umwechslung in 4 0/0 Obligazionen flüssig werden, so ist in Folge h. Hofkanzleidekretes vom 1ten Juli d. J. Zahl 15123 im Einverständnisse mit der Finanz-Verwaltung die Verfügung beschlossen worden, daß die Anweisungen in solchen Fällen durch den Tilgungsfond börsemässig, eingelöst und für die dafür erzielten Beträge Obligazionen zu geringern Zinsfuße, welche dann auf die Namen der genannten Anstalten vinkulirt werden können, eingekauft werden.

Um nun diese Maßregeln in Ausführung zu bringen, ist von Seite der k. k. Finanz-Verwaltung die Univ. Staats- und Banko-Schuldenkasse bereits angewiesen worden, Kirchen, Klöstern, Stiftungen ꝛc. gehörige 5 und 6 0/0tige Staatsschuldverschreibungen, welche zur Umstaltung in 4 0/0 Obligazionen angemeldet werden, wenn gegen deren Umwandlung nach den bestehenden Vorschriften sonst keine Anstände obwalten, nach den festgesetzten Bestimmungen in 5 0/0 Obligazionen umzustalten, die neu entstandenen 5 0/0 Obligazionen mit demselben Vinculum zu versehen, welches auf den beigebrachten 5 und 6 0/0tigen Effekten gehaftet hat, die Anweisungen auf Beträge unter 100 fl. aber, auf Ueberbringer lautend, und ungebunden zu erfolgen.

Prowizye od tych assygnacyy iednak dopiéro wtedy wynagrodzone będą, gdy przemiana tychże na obligacye nastąpi. Lecz wydarzyć się mogą przypadki, że 5 i 6procentowe obligacye, opiewaiące na kościoły, klasztory, fundacye, publiczne Instytuta, gminy i inne korporacye, które pod zarządem lub nadzorem publicznych Urzędów, i pod patronatem monarchicznym zostaią, albo przez Rząd wspiérane bywaią, do wymiany na 4procentowe obligacye przyniesione będą, których kapitał 100 ZłR. nie dosięga, i za które zatém według wydanych przepisów nie 4procentowe zapisy długu, ale assygnacye na takie papiéry Stanu, które na oddawcę brzmią i winkulowane być nie mogą, wydane zostaną.

Gdy to iednak tych instytucyy życzeniem być może, by assygnacye, od których prowizye dopiéro przy ich przemienieniu na 4procentowe obligacye uiszczone bywaią, za takie obligacye, które w zwykłych ratach prowizye regularnie przynoszą, wymieniać, i gdy to także zamiarem politycznego zawiadomienia być nie może, aby te instytuty posiadały takie efekta, które opiewaiąc na oddawców, bez wszelkiéy formalności przedane być mogą, i od których prowizye, dopiéro przy onych wymianie na 4procentowe obligacye uiszczane będą, przeto w skutku dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 1. Lipca r. b. do liczby 15123 za porozumieniem się z Administracyą finansów wydanie rozporządzenia uchwaloném zostało, aby assygnacye w takich przypadkach przez fundusz umorzenia podług kursu giełdowego wykupione, i za wpłynione za nich kwoty, obligacye z mnieyszemi prowizyami, które potém na imię wspomnionych instytutów winkulowane być mogą, zakupione były.

Aby te przepisy do skutku doprowadzić, więc ze strony c. k. Administracyi finansów, uniwersalnéy Kassie długów Stanu i banku iuż zalecono zostało, by należące kościołóm, klasztoróm, fundacyóm i t. d. 5 i 6procentowe obligacye, które do przemienienia na 4procentowe obligacye zapowiedziane będą, i ieżeli onych przemienieniu według istnących przepisów nic innego na zawadzie nie iest, podług postanowionych prawideł na 4procentowe obligacye przemienione, i nowo powstałe z tąd 4procentowe obligacye tymże samym węzłem (vinculo) opatrzone, ktory na przyniesionych 5 i 6procentowych papiérach ciążył, zaś assygnacye na kwoty mniéy sta ZłR. wynoszące, na oddawcę opiewaiące i niewinkulowane, wydane były.

Wovon die k. k. Kreisämter bezüglich auf den hierortigen Erlaß vom 11ten Mai d. J. Zahl 25866 zur eigenen Wissenschaft und Benützung in vorkommenden Fällen mit dem Beisatze verständiget werden, daß das k. Kameralzahlamt von dieser Anordnung zu dem Ende, damit die eben erwähnten, auf Ueberbringer lautenden Anweisungen, welche die genannten Anstalten erhalten dürften, durch die politische Fondshauptkassa zum Behufe der börsenmässigen Einlösung, des Ankaufs von neuen Obligazionen, und deren Vinkulirung an die Tilgungsfondshauptkassa gelangen, bereits mit Präsidial-Erlaße vom 26ten Juli d. J. Zahl 5569 in Kenntniß gesetzt worden sey, und den Auftrag erhalten habe, die gesammelten auf Kirchen, Klöster, Stiftungen, öffentliche Anstalten, Gemeinden und Körperschaften, lautenden Anweisungen, der Landesstelle zur weitern Beförderung vorzulegen.

Gubernial-Dekret vom 4. August 1830. Gub. Zahl 46820.

153.

Vierte Aufkündigung von zehn Milionen Gulden der fünfperzentigen Staatsschuld.

In Folge einer Verordnung der k. k. allgemeinen Hofkammer vom 28ten Julius 1830 wird Nachstehendes zur allgemeinen Kenntniß gebracht:

§. 1.

Am 26ten vorigen Monats ist die vierte Verlosung der zur Aufkündigung bestimmten Staatsschuld vorgenommen worden.

In dem beigeschlossenen Verzeichnisse ./. sind die Kapitale nachgewiesen, welche durch diese Verlosung aufgekündiget wurden.

§. 2.

Diese Kapitale werden am 1. Hornung 1831 in Konv. Münze zurückgezahlt, und von diesem Tage hört ihre Verzinsung auf.

§. 3.

Den Besitzern der hier aufgekündigten Kapitale wird jedoch in Folge der, mittels Cirkulars vom 31ten März 1830 bekannt gemachten allerhöchsten Bestimmungen gestattet, die darüber ausgefertigten fünfperzentigen Schuldverschreibungen in vierperzentige Schuldbriefe in der Art umzusetzen, daß sie für Einhundert Gulden in aufgekündigten fünfperzentigen Kapitalen eine vierperzentige Schuldverschreibung von Einhun-

Verzeichniß

der vierten Serie der aufgekündigten Kapitale.

Kapitals-Betrag Gulden	
7300000	In nachbenannten Staatsschuldverschreibungen:

a) Von der mit Fünf von Hundert in Conv. Münze verzinslichen Staatsschuld die Obligazionen:

Von	Nummer		bis	einschließig		vom				jede	über		
Von	Nummer	23	bis	einschließig	24	vom	1.	November	1816,	jede	über	10000	fl.
—	—	163	—	—	164	—	1.	—	1816,	—	—	10000	—
—	—	287	—	—	288	—	1.	—	1816,	—	—	10000	—
—	—	326	—	—	328	—	1.	Januar	1825,	—	—	10000	—
—	—	644	—	—	645	—	1.	—	1826,	—	—	10000	—
—	—	929	—	—	930	—	1.	—	1827,	—	—	10000	—
—	—	20	—	—	31	—	1.	November	1816,	—	—	5000	—
—	—	278	—	—	283	—	1.	—	1816,	—	—	5000	—
—	—	702	—	—	708	—	1.	—	1816,	—	—	5000	—
—	—	1293	—	—	1298	—	1.	März	1817,	—	—	5000	—
—	—	1435	—	—	1446	—	1.	—	1817,	—	—	5000	—
—	—	1616	—	—	1620	—	1.	—	1817,	—	—	5000	—
—	—	3954	—	—	5749	—	1.	November	1816,	—	—	1000	—
—	—	16966	—	—	17125	—	1.	Dezember	1816,	—	—	1000	—
—	—	50223	—	—	52035	—	1.	Februar	1817,	—	—	1000	—
—	—	126911	—	—	128578	—	1.	Junius	1817,	—	—	1000	—
—	—	128603	—	—	130463	—	1.	Julius	1817,	—	—	1000	—
—	—	18449	—	—	19952	—	7.	Junius	1823,	—	—	1000	—
—	—	44498	—	—	45950	—	1.	November	1823,	—	—	1000	—
—	—	76827	—	—	78547	—	1.	—	1826,	—	—	1000	—
—	—	221	—	—	395	—	1.	—	1816,	—	—	500	—
—	—	2586	—	—	2708	—	1.	—	1816,	—	—	500	—
—	—	7516	—	—	7649	—	1.	Mai	1817,	—	—	500	—
—	—	11524	—	—	11659	—	1.	—	1817,	—	—	500	—
—	—	826	—	—	951	—	1.	Januar	1824,	—	—	500	—
—	—	3119	—	—	3233	—	1.	—	1825,	—	—	500	—
—	—	567	—	—	846	—	1.	November	1816,	—	—	100	—
—	—	6138	—	—	6436	—	1.	—	1816,	—	—	100	—
—	—	18226	—	—	18491	—	1.	Julius	1817,	—	—	100	—
—	—	32215	—	—	32750	—	1.	Oktober	1817,	—	—	100	—
—	—	267	—	—	826	—	7.	Junius	1823,	—	—	100	—
—	—	7721	—	—	8201	—	1.	Januar	1825,	—	—	100	—

b) Von der fünfperzentigen aus der Verlosung hervorgegangenen Staatsschuld, die Schuldverschreibungen:

Vom	Nummer		bis	einschließig							
Vom	Nummer	1527	bis	einschließig	1716	von	verschiedenen	Daten	und	Kapitals-	Beträgen.
—	—	3364	—	—	3530	—	—	—	—	—	—
—	—	4997									
—	—	5823	—	—	6028	—	—	—	—	—	—
—	—	6031	—	—	6210	—	—	—	—	—	—
—	—	10900	—	—	11206	—	—	—	—	—	—
—	—	12615	—	—	12717	—	—	—	—	—	—
—	—	13958	—	—	14102	—	—	—	—	—	—
—	—	26210	—	—	16218	—	—	—	—	—	—

c) Von der fünfperzentigen Tiroler Landesschuld, die Obligazionen:

Von	Nummer		bis	einschließig							
Von	Nummer	1	bis	einschließig	192	von	verschiedenen	Daten	und	Kapitals-	Beträgen.
—	—	382	—	—	574	—	—	—	—	—	—
—	—	3001	—	—	3312	—	—	—	—	—	—
—	—	5596	—	—	5981	—	—	—	—	—	—
—	—	6146	—	—	6203	—	—	—	—	—	—

Kapitals-Betrag Gulden	
500000	Von dem fünfperzentigen bei dem Wechselhause Bethmann in Frankfurt aufgenommenen Anlehen, die Obligazionen:
	Von Nummer 9854 bis einschließig 10023 Lit. L. jede über 1000 fl.
	— — 10176 — — 10199 — L. — — 1000 —
	— — 14201 — — 14323 — O. — — 1000 —
	— — 23423 — — 23570 — X. — — 1000 —
	— — 24073 — — 24229 — X. — — 1000 —
	— — 24530 — — 24673 — X. — — 1000 —
	— — 24675 — — 24742 — X. — — 500 —
500000	Von dem fünfperzentigen durch Vermittlung des Wechselhauses Goll in Amsterdam und Osy in Rotterdam aufgenommenen Anlehen, und zwar, die Schuldverschreibungen:
	Von Nummer 3131 bis einschließig 3263 Lit. A.A. jede über 800 fl. vom Anlehen des Hauses Goll.
	— — 761 — — 894 — B.B. — — 800 — — — — —
	— — 5693 — — 5820 — C.C. — — 800 — — — — —
	— — 6093 — — 6232 — C.C. — — 800 — — — — —
	— — 885 — — 1017 — B. — — 800 — — — des Hauses Osy.
1700000	Von der Rentenschuld des Lombardisch = Venezianischen Monte, worüber das Verzeichniß von dem Gubernium zu Mailand bekannt gemacht wird.
10000000	Summe der aufgekündigten Kapitale.

Uebersicht

der bereits am 31. März, 27. April und 24. Mai 1830 aufgekündigten Kapitale der in Conv.-Münze verzinslichen Schuld.

Kapitals-Betrag Gulden		Tag der Aufkündigung.
23606335	In nachbenannten Staatsschuldverschreibungen:	
	a) Von der mit Fünf vom Hundert in Conv. Münze verzinslichen Staatsschuld:	
	Die Hauptschuldverschreibungen:	
	zu 500000 fl. dto. 1. April 1826 Nr. 59	27. April 1830
	— 100000 — — 1. Julius 1829 — 60	27. — —
	Dann Obligazionen:	
	zu 10000 fl. dto. 1. November 1816 von Nr. 31 bis einschließig Nr. 35	24. Mai 1830
	— 10000 — — 1. — 1816 — — 82 — — — 91	24. — 1830
	— 10000 — — 1. — 1816 — — 156 — — — 157	27. April —
	— 10000 — — 1. — 1816 — — 160 — — — 161	27. — —
	— 10000 — — 1. — 1816 — — 244 — — — 245	27. — —
	— 10000 — — 1. — 1816 — — 257 — — — 258	24. Mai —
	— 10006 — — 1. — 1816 — — 281 — — — 282	24. — —
	— 10000 — — 1. — 1816 — — 349 — — — 439	31. März —
	— 10000 — — 1. April 1817 — — 455 — — — 3417	31. — —
	— 10000 — — 1. Januar 1825 — — 342 — — — 345	27. April —
	— 10000 — — 1. — 1825 — — 419 — — — 421	24. Mai —
	— 10000 — — 1. — 1826 — — 748 — — — 749	27. April —
	— 10000 — — 1. — 1826 — — 767 — — — 768	24. Mai —
	— 10000 — — 1. — 1827 — — 923 — — — 924	24. — —
	— 10000 — — 1. — 1827 — — 1100 — — — 1101	27. April —
	— 10000 — — 1. — 1829 — — 1657 — — — 1671	27. — —
	— 5000 — — 1. November 1816 — — 32 — — — 38	24. Mai —
	— 5000 — — 1. — 1816 — — 75 — — — 84	24. — —
	— 5000 — — 1. — 1816 — — 247 — — — 256	27. April —
	— 5000 — — 1. — 1816 — — 261 — — — 265	27. — —
	— 5000 — — 1. — 1816 — — 473 — — — 478	27. — —
	— 5000 — — 1. — 1816 — — 512 — — — 526	24. Mai —
	— 5000 — — 1. — 1816 — — 690 — — — 693	24. — —
	— 5000 — — 1. — 1816 — — 901 — — — 1000	31. März —
	— 5000 — 1. März 1817 — — 1004 — — — 1172	31. — —
	— 5000 — — 1. — 1817 — — 1320 — — — 1331	27. April —
	— 5000 — — 1. — 1817 — — 1363 — — — 1367	24. Mai —
	— 5000 — — 1. — 1817 — — 1489 — — — 1493	27. April —
	— 5000 — — 1. — 1817 — — 1534 — — — 1538	24. Mai —
	— 5000 — — 1. — 1817 — — 1576 — — — 1583	24. — —
	— 5000 — — 1. Januar 1825 — — 121 — — — 136	27. April —
	— 5000 — — 1. — 1829 — — 641 — — — 666	27. — —
	— 1000 — — 1. Dezember 1816 — — 5751 — — — 16960	31. März —
	— 1000 — — 1. — 1816 — — 17127 — — — 18958	24. Mai —
	— 1000 — — 1. — 1816 — — 20614 — — — 22123	24. — —
	— 1000 — — 1. Januar 1817 — — 44633 — — — 44700	27. April —
	— 1000 — — 1. Februar 1817 — — 44706 — — — 46504	27. — —
	— 1000 — — 1. — 1817 — — 48378 — — — 50222	27. — —
	— 1000 — — 1. April 1817 — — 79893 — — — 81680	27. — —
	— 1000 — — 1. Mai 1817 — — 92543 — — — 95138	24. Mai —
	— 1000 — — 1. Junius 1817 — — 120143 — — — 121863	24. — —
23606335	Fürtrag	

Kapitals-Betrag Gulden										Tag der Aufkündigung.
23606335	Uebertrag.									
	zu	1000	fl. dto.	7. Junius	1823	von Nr.	24270	bis einschließig Nr.	25834	27. April 1830
	—	1000	— —	7. —	1823	— —	31766	— — —	33215	24. Mai —
	—	1000	— —	1. November	1823	— —	53615	— — —	55653	27. April —
	—	1000	— —	1. —	1823	— —	64018	— — —	66251	24. Mai —
	—	1000	— —	1. —	1826	— —	72403	— — —	73661	24. — —
	—	1000	— —	1. Januar	1827	— —	19335	— — —	19986	27. April —
	—	1000	— —	1. —	1828	— —	20201	— — —	20396	27. — —
	—	1000	— —	1. —	1830	— —	25478	— — —	25548	27. — —
	—	500	— —	1. November	1816	— —	396	— — —	507	24. Mai —
	—	500	— —	1. —	1816	— —	632	— — —	766	24. — —
	—	500	— —	1. —	1816	— —	2253	— — —	2360	27. April —
	—	500	— —	1. —	1816	— —	3477	— — —	2585	27. — —
	—	500	— —	1. —	1816	— —	4351	— — —	4750	31. März —
	—	500	— —	1. März	1817	— —	4751	— — —	4976	31. — —
	—	500	— —	1. —	1817	— —	5037	— — —	5144	27. April —
	—	500	— —	1. —	1817	— —	5717	— — —	5838	24. Mai —
	—	500	— —	1. Mai	1817	— —	7091	— — —	7218	24. — —
	—	500	— —	1. —	1817	— —	12055	— — —	12172	27. April —
	—	500	— —	7. Junius	1823	— —	345	— — —	470	24. Mai —
	—	500	— —	1. Januar	1824	— —	1570	— — —	1682	27. April —
	—	500	— —	1. —	1825	— —	2237	— — —	2347	24. Mai —
	—	500	— —	1. —	1825	— —	2795	— — —	2903	24. — —
	—	500	— —	1. —	1827	— —	7094	— — —	7445	27. April —
	—	500	— —	1. —	1829	— —	12125	— — —	12257	27. — —
	—	100	— —	1. November	1816	— —	849	— — —	1118	24. Mai —
	—	100	— —	1. —	1816	— —	1406	— — —	1675	24. — —
	—	100	— —	1. —	1816	— —	5249	— — —	5541	27. April —
	—	100	— —	1. —	1816	— —	5838	— — —	6136	27. — —
	—	100	— —	1. —	1816	— —	8554	— — —	9549	31. März —
	—	100	— —	1. März	1817	— —	9501	— — —	10025	31. — —
	—	100	— —	1. —	1817	— —	12019	— — —	12309	27. April —
	—	100	— —	1. —	1817	— —	13866	— — —	14169	24. Mai —
	—	100	— —	1. Julius	1817	— —	17366	— — —	17664	24. — —
	—	100	— —	1. Oktober	1817	— —	34339	— — —	34839	27. April —
	—	100	— —	1. —	1817	— —	37061	— — —	37587	24. Mai —
	—	100	— —	1. Januar	1824	— —	507	— — —	1058	27. April —
	—	100	— —	1. —	1824	— —	3594	— — —	4114	24. Mai —
	—	100	— —	1. —	1825	— —	6213	— — —	6736	24. — —
	—	100	— —	1. —	1826	— —	21006	— — —	22262	27. April —
	—	100	— —	1. —	1828	— —	46952	— — —	47878	27. — —

b) Von der fünfperzentigen, aus der Verlosung hervorgegangenen Schuld die Staatsschuldverschreibungen:

Nr.		bis einschließig Nr.			Tag der Aufkündigung.
Nr.	91	bis einschließig Nr.	168	von verschiedenen Daten u. Kapitals-Beträgen	27. April —
—	400	— — —	444	— — —	24. Mai —
—	608	— — —	692	— — —	24. — —
—	693	— — —	1048	— — —	24. — —
—	1345	— — —	1515	— — —	24. — —
—	1840	— — —	2428	— — —	31. März —
—	7458	— — —	7557	— — —	24. Mai —
—	9787	— — —	9878	— — —	27. April —
—	12718	— — —	12938	— — —	24. Mai —
—	12939	— — —	13149	— — —	27. April —
—	18534	— — —	18816	— — —	24. Mai —

23606335 Fürtrag

Kapitals-Betrag Gulden		Tag der Aufkündigung.
23606335	Uebertrag.	
	Nr. 22391 bis einschließig Nr. 22499 von verschiedenen Daten u. Kapitals-Beträgen	24. Mai 1830
	— 22626 — — — 22763 — — —	24. — —
	— 23036 — — — 23207 — — —	27. April —
	— 374 bis einschließig Nr. 467 dto. 1. März 1823 zu 1000 fl.	27. — —
	— 468 — — — 587 — 1. November 1824 — 800 —	27. — —
	— 791 — — — 976 — 1. — 1824 — 800 —	27. — —
	c) Von der fünfperzentigen Tiroler Landesschuld, die Obligazionen:	—
	Nr. 194 bis einschließig Nr. 380 von verschiedenen Daten u. Kapitals-Beträgen	24. Mai —
	— 576 — — — 697 — — —	27. April —
	— 3313 — — — 3504 — — —	24. Mai —
	— 3695 — — — 4075 — — —	24. — —
	— 4489 — — — 4966 — — —	27. April —
	— 5982 — — — 6144 — — —	27. — —
	d) Von der fünfperzentigen Vorarlberger Landesschuld, die Obligazionen:	—
	Nr. 2 bis einschleißig Nr. 356 von verschiedenen Daten und Kapitals-Beträgen	27. — —
	— 357 — — — 697 — — —	24. Mai —
	— 698 — — — 761 — — —	27. April —
93783	e) Das sechsperzentige im Jahre 1809 in Tirol aufgenommene gezwungene Anlehen	— 31. März —
19476	f) Das fünfperzentige im Jahre 1809 in Tirol aufgenommene freiwillige Anlehen	— 31. — —
755807	g) Das fünfperzentige in den Jahren 1805 und 1806, dann 1809 und 1810 in Krain aufgenommene Zwangdarlehen	— 31. — —
117833	h) Die sechsperzentige Salzburger Landesschuld	31. — —
286767	i) Die fünfperzentige Salzburger Landesschuld	27. Arpil —
20000	k) Die sechsperzentige Passauer Kammeralschuld	31. März —
5100000	l) Von der Rentenschuld des Lombardisch-Venezianischen Monte, worüber die Verzeichnisse von dem Gubernium zu Mailand bekannt gemacht worden sind	31. März, 27. April und 24. Mai 1830.
30000000	Summe der aufgekündigten Kapitale.	

S P I S
czwartego rzędu kapitałów wypowiedzianych.

Ilość kapitału ZłR.	
7300000	W następuiących zapisach długu Stanu:

a) Z długu Stanu pięćprocentowego w monecie konwencyynéy, Obligacyie:

Od	liczby					z dnia				każda	na	
Od	liczby	23	włącznie do	24	z dnia	1go	Listopada	1816	każda	na	10000	Złot.Reńskich.
—	—	163	—	164	—	1go	—	1816	—		10000	—
—	—	287	—	288	—	1go	—	1816	—		10000	—
—	—	326	—	328	—	1go	Stycznia	1825	—		10000	—
—	—	644	—	645	—	1go	—	1826	—		10000	—
—	—	929	—	930	—	1go	—	1827	—		10000	—
—	—	20	—	31	—	1go	Listopada	1816	—		5000	—
—	—	278	—	283	—	1go	—	1816	—		5000	—
—	—	702	—	708	—	1go	—	1816	—		5000	—
—	—	1293	—	1298	—	1go	Marca	1817	—		5000	—
—	—	1435	—	1446	—	1go	—	1817	—		5000	—
—	—	1616	—	1620	—	1go	—	1817	—		5000	—
—	—	3954	—	5749	—	1go	Listopada	1816	—		1000	—
—	—	16966	—	17125	—	1go	Grudnia	1816	—		1000	—
—	—	50223	—	52035	—	1go	Lutego	1817	—		1000	—
—	—	126911	—	128578	—	1go	Czerwca	1817	—		1000	—
—	—	128603	—	130463	—	1go	Lipca	1817	—		1000	—
—	—	18449	—	19952	—	7go	Czerwca	1823	—		1000	—
—	—	44498	—	45950	—	1go	Listopada	1823	—		1000	—
—	—	76727	—	78547	—	1go	—	1826	—		1000	—
—	—	221	—	395	—	1go	—	1816	—		500	—
—	—	2586	—	2708	—	1go	—	1816	—		500	—
—	—	7516	—	7649	—	1go	Maia	1817	—		500	—
—	—	11524	—	11659	—	1go	—	1817	—		500	—
—	—	826	—	951	—	1go	Stycznia	1824	—		500	—
—	—	3119	—	3233	—	1go	—	1825	—		500	—
—	—	567	—	846	—	1go	Listopada	1816	—		100	—
—	—	6138	—	6436	—	1go	—	1816	—		100	—
—	—	18226	—	18491	—	1go	Lipca	1817	—		100	—
—	—	32215	—	32750	—	1go	Październ.	1817	—		100	—
—	—	267	—	826	—	1go	Czerwca	1823	—		100	—
—	—	7721	—	8201	—	1go	Stycznia	1825	—		100	—

b) Z pięćprocentowego długu Stanu, przez losowanie wynikłego, a mianowicie zapisy długu:

Od	liczby					
Od	liczby	1527	włącznie do	1716	różnych dat	i ilości kapitałowych.
—	—	3364	—	3540	detto	detto
—	—	4997				
—	—	5823	—	6028	detto	detto
—	—	6031	—	6210	detto	detto
—	—	10900	—	11206	detto	detto
—	—	12615	—	12717	detto	detto
—	—	13958	—	14102	detto	detto
—	—	16210	—	16218	detto	detto

c) Z pięćprocentowego Tyrolskiego długu kraiowego, Obligacyie:

Od	liczby					
Od	liczby	1	włącznie do	192	różnych dat	i ilości kapitałowych.
—	—	382	—	574	detto	detto
—	—	3001	—	3312	detto	detto
—	—	5596	—	5981	detto	detto
—	—	6146	—	6203	detto	detto

Ilość kapitału ZłR.	
500000	Z pięćprocentowéy pożyczki, w banku Bethmanna w Frankfurcie zaciągnionéy, Obligacyie:
	Od liczby 9854 włącznie do 10023 Lit. L. każda na 1000 ZłR.
	— — 10176 — 10199 Lit. L. — 1000 —
	— — 14201 — 14323 Lit. O. — 1000 —
	— — 23423 — 23570 Lit. X. — 1000 —
	— — 24078 — 24229 Lit. X. — 1000 —
	— — 24530 — 24673 Lit. X. — 1000 —
	— — 24675 — 24742 Lit. X. 1. — 500 —
500000	Z pięćprocentowéy pożyczki, za pośrednictwem banku Goll w Amsterdamie i Osy w Roterdamie zaciągnionéy, a mianowicie Obligacyie:
	Od liczby 3131 włącznie do 3263 Lit. A.A. każda na 800 ZłR. pożyczki domu Goll.
	— — 761 — 893 Lit. B.B. — 800 — detto
	— — 5693 — 5820 Lit. C.C. — 800 — detto
	— — 6093 — 6232 Lit. C.C. — 800 — detto
	— — 885 — 1047 Lit. B. — 800 — z pożyczki domu Osy.
1700000	Z długów dochodowych Lombardzko-Weneckiego Monte, których spis Medyolańskie Gubernium ogłosi.
10000000	Summa wypowiedzianych kapitałów.

WYKAZ

kapitałów, dnia 31. Marca, 27. i 24. Maia 1830 wypowiedzianych, od których prowizyia w mon. konw. płaci się.

Ilość kapitału ZłR.		Dzień wypowiedzenia
23606335	W następuiących zapisach długu Stanu:	
	a) Z pięćprocentowego mon. konw. długu Stanu:	
	Główne zapisy długu:	
	po 500000 ZłR. z dnia 1go Kwietnia 1826 liczba 59	27. Kwieit. 1830
	— 100000 — — 1go Czerwca 1829 Nr. 60	27. — —
	Tudzież obligacyie:	
	po 10000 ZłR. z dnia 1. Listop. 1816 od Nr. 31 włącznie do Nr. 35	24. Maia —
	— 10000 — — 1. Listop. 1816 — 82 — — 19	24. — —
	— 10000 — — 1. Listop. 1816 — 156 — — 157	27. Kwiet. —
	— 10000 — — 1. Listop. 1816 — 160 — — 161	27. — —
	— 10000 — — 1. Listop. 1816 — 244 — — 245	27. — —
	— 10000 — — 1. Listop. 1816 — 257 — — 258	24. Maia —
	— 10000 — — 1. Listop. 1816 — 281 — — 282	24. — —
	— 10000 — — 1. Listop. 1816 — 349 — — 439	31. Marca —
	— 10000 — — 1. Kwiet. 1817 — 455 — — 3417	31. — —
	— 10000 — — 1. Stycz. 1825 — 342 — — 345	27. Kwiet. —
	— 10000 — — 1. Stycz 1825 — 419 — — 421	24. Maia —
	— 10000 — — 1. Stycz. 1826 — 748 — — 749	27. Kwiet. —
	— 10000 — — 1. Stycz. 1826 — 767 — — 768	24. Maia —
	— 10000 — — 1. Stycz. 1827 — 923 — — 924	24. — —
	— 10000 — — 1. Stycz. 1827 — 1100 — — 1101	27. Kwiet. —
	— 10000 — — 1. Stycz. 1829 — 1657 — — 1671	27. — —
	— 5000 — — 1. Listop. 1816 — 32 — — 38	24. Maia —
	— 5000 — — 1. Listop. 1816 — 75 — — 84	24. — —
	— 5000 — — 1. Listop. 1816 — 247 — — 256	27. Kwiet. —
	— 5000 — — 1. Listop. 1816 — 261 — — 265	27. — —
	— 5000 — — 1. Listop. 1816 — 473 — — 478	27. — —
	— 5000 — — 1. Listop. 1816 — 512 — — 526	24. Maia —
	— 5000 — — 1. Listop. 1816 — 690 — — 693	24. — —
	— 5000 — — 1. Listop. 1816 — 901 — — 1000	31. Marca —
	— 5000 — — 1. Marca 1817 — 1004 — — 1172	31. — —
	— 5000 — — 1. Marca 1817 — 1320 — — 1331	27. Kwiet. —
	— 5000 — — 1. Marca 1817 — 1363 — — 1367	24. Maia —
	— 5000 — — 1. Marca 1817 — 1489 — — 1493	27. Kwiet. —
	— 5000 — — 1. Marca 1817 — 1534 — — 1538	24. Maia —
	— 5000 — — 1. Marca 1817 — 1576 — — 1583	24. — —
	— 5000 — — 1. Stycz. 1825 — 121 — — 136	27. Kwiet. —
	— 5000 — — 1. Stycz. 1829 — 641 — — 666	27. — —
	— 1000 — — 1. Grudn. 1816 — 5751 — — 46960	31. Marca —
	— 1000 — — 1. Grudn. 1816 — 17127 — — 18958	24. Maia —
	— 1000 — — 1. Grudn. 1816 — 20614 — — 22123	24. — —
	— 1000 — — 1. Stycz. 1917 — 44633 — — 44700	27. Kwiet. —
	— 1000 — — 1. Lutego 1817 — 44706 — — 46504	27. — —
	— 1000 — — 1. Lutego 1817 — 48378 — — 50222	27. — —
	— 1000 — — 1. Kwiet. 1817 — 79893 — — 91680	27. — —
	— 1000 — — 1. Maia 1817 — 92543 — — 95138	24. Maia —
	— 1000 — — 1. Czerw. 1817 — 120343 — — 121833	24. — —
23606335	Latus	

Ilość kapitału ZłR.		Dzień wypowiedzenia
23606335	Translatus.	
	po 1000 ZłR z. dnia 7. Czerw. 1823 od Nr. 24270 włącznie do Nr. 25823	27. Kwiet. 1830
	— 1000 — — 7. Czerw. 1823 — 31756 — — 33215	24. Maia —
	— 1000 — — 1. Listop. 1823 — 53615 — — 55653	27. Kwiet. —
	— 1000 — — 1. Listop. 1823 — 64018 — — 66251	24. Maia —
	— 1000 — — 1. Listop. 1826 — 72408 — — 73661	24. — —
	— 1000 — — 1. Stycz. 1827 — 19335 — — 19986	27. Kwiet. —
	— 1000 — — 1. Stycz. 1828 — 20201 — — 20396	27. — —
	— 1000 — — 1. Stycz. 1830 — 25478 — — 25548	27. — —
	— 500 — — 1. Listop. 1816 — 396 — — 507	24. Maia —
	— 500 — — 1. Listop. 1816 — 632 — — 766	24. — —
	— 500 — — 1. Listop. 1816 — 2253 — — 2360	27. Kwiet. —
	— 500 — — 1. Listop. 1816 — 2477 — — 2585	27. — —
	— 500 — — 1. Listop. 1816 — 4351 — — 4750	31. Marca —
	— 500 — — 1. Marca 1827 — 4751 — — 4976	31. — —
	— 500 — — 1. Marca 1817 — 5037 — — 5144	27. Kwiet. —
	— 500 — — 1. Marca 1817 — 5717 — — 5838	24. Maia —
	— 500 — — 1. Maia 1817 — 7091 — — 7218	24. — —
	— 500 — — 1. Maia 1817 — 12055 — — 12172	27. Kwiet. —
	— 500 — — 1. Czerw. 1823 — 345 — — 470	24. Maia —
	— 500 — — 1. Stycz. 1825 — 1570 — — 1682	27. Kwiet. —
	— 500 — — 1. Stycz. 1825 — 2237 — — 2347	24. Maia —
	— 500 — — 1. Stycz. 1325 — 2795 — — 2903	24. — —
	— 500 — — 1. Stycz. 1827 — 7694 — — 7445	27. Kwiet. —
	— 500 — — 1. Stycz. 1829 — 12125 — — 12257	27. — —
	— 100 — — 1. Listop. 1816 — 849 — — 1118	24. Maia —
	— 100 — — 1. Listop. 1816 — 1406 — — 1675	24. — —
	— 100 — — 1. Listop. 1816 — 5249 — — 5541	27. Kwiet. —
	— 100 — — 1. Listop. 1816 — 5838 — — 6136	27. — —
	— 100 — — 1. Listop. 1816 — 8554 — — 9549	31. Marca —
	— 100 — — 1. Marca 1817 — 9501 — — 10025	31. — —
	— 100 — — 1. Marca 1817 — 12019 — — 12309	27. Kwiet. —
	— 100 — — 1. Marca 1817 — 13866 — — 14160	24. Maia —
	— 100 — — 1. Czerw. 1817 — 17366 — — 17664	24. — —
	— 100 — — 1. Paźdz. 1817 — 34339 — — 34839	27. Kwiet. —
	— 100 — — 1. Paźdz. 1817 — 37061 — — 37587	24. Maia —
	— 100 — — 1. Stycz. 1824 — 507 — — 1058	27. Kwiet. —
	— 100 — — 1. Stycz. 1824 — 3594 — — 4114	24. Maia —
	— 100 — — 1. Stycz. 1825 — 6213 — — 6736	24. — —
	— 100 — — 1. Stycz. 1826 — 21006 — — 22262	27. Kwiet. —
	— 100 — — 1. Stycz. 1828 — 46952 — — 47878	27. — —
	b) Z pięćprocentowego długu, przez losowanie wynikłego, zapisy długu Stanu:	
	Od Nr. 91 włącznie do Nr. 178 różnych dat i ilości kapitałowych	27. Kwiet. —
	— 400 — — 448 detto detto	24. Maia —
	— 608 — — 692 detto detto	24. — —
	— 693 — — 1048 detto detto	24. — —
	— 1345 — — 1515 detto detto	24. — —
	— 1840 — — 2428 detto detto	31. Marca —
	— 7458 — — 7557 detto detto	24. Maia —
	— 9787 — — 9879 detto detto	27. Kwiet. —
	— 12718 — — 12938 detto detto	24. Maia —
	— 12939 — — 13149 detto detto	27. Kwiet. —
	— 18534 — — 18816 detto detto	24. Maia —
23606335	Latus	

Ilość kapitału ZlR.		Dzień wypowiedzenia
23606335	Translatus.	
	Od Nr. 22391 włącznie do Nr. 22499 różnych dat i ilości kapitałowych	24. Maia 1830
	— 23626 — — 22763 detto detto	24. — —
	— 23036 — — 23207 detto detto	27. Kwiet. —
	— 374 — — 467 z dnia 1. Marca 1823 po 1000 ZlR.	27. — —
	— 463 — — 588 z dnia 1. Listop. 1824 — 800 —	27. — —
	— 791 — — 076 z dnia 1. Listop. 1814 — 800 —	27. — —
	c) Z pięćprocentowego Tyrolskiego długu kraiowego, obligacyie:	
	Od Nr. 194 włącznie do Nr. 380 różnych dat i ilości kapitałowych	24. Maia —
	— 576 — — 697 detto detto	27. Kwiet. —
	— 3313 — — 3504 detto detto	24. Maia —
	— 3695 — — 4075 detto detto	24. — —
	— 4489 — — 4966 detto detto	27. Kwiet. —
	— 5982 — — 6144 detto detto	27. — —
	d) Z pięćprocentowego Forarlbergskiego długu kraiowego, obligacyie:	
	Od Nr. 2 włącznie do Nr. 356 różnych dat i kapitałowych ilości	27. Kwiet. —
	— 357 — — 697 detto detto	24. Maia —
	— 698 — — 761 detto detto	27. Kwiet. —
93783	e) Sześćprocentowa, w roku 1809 w Tyrolu zaciągniona zmuszona pożyczka .	31. Marca —
19475	f) Pięćprocentowa, w roku 1809 w Tyrolu zaciągniona dobrowolna pożyczka .	31. — —
755807	g) Pięćprocentowa, w latach 1805 i 1806, tudzież 1809 i 1810 w Karnioli zaciągniona przymuszona pożyczka	31. — —
117833	h) Sześćprocentowy Salcburski dług kraiowy	31. — —
286767	i) Pięćprocentowy Salcburski dług kraiowy	27. Kwiet. —
20000	k) Sześćprocentowy Pasauski dług kraiowy	31. Marca —
5108000	l) Z długów dochodowych Lombardzko-Weneckiego Monte, których spis Medyolańskie Gubernium ogłosiło	31, Marca; 27 Kwietnia i 24 Maia 1830
30000000	Summa wypowiedzianych kapitałów.	

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym z odwołaniem się do tuteyszego rozporządzenia z dnia 11. Maia r. b. do liczby 25866 dla własney wiedzy i zastosowania w zdarzaiących się przypadkach z tym dodatkiem ogłasza się, że c. k. kameralny Urząd płatniczy iuż o tém rozporządzeniu prezydyalnym dekretem z dnia 26. Lipca r. b. do liczby 5569 na ten koniec uwiadomiony iest, aby dopiéro wspomnione na oddawcę opiewaiące assygnacye, któreby wzmiankowane Instytuty otrzymać mogły, przez polityczną funduszową Kassę główną w celu wykupienia tychże podług kursu giełdy, kupienia nowych obligacyy i onych winkulowania, do główney Kassy funduszu umarzaiącego dostały się, i zarazem rozkaz otrzymał, aby wszystkie na kościoły, klasztory, fundacye, publiczne instytucye, gminy i korporacye, opiewaiące assygnacye do Rządu kraiowego dla dalszego onych przesyłania odsyłał.

Dekret gub. z dnia 4. Sierpnia 1830 do liczby gub. 46820.

153.

Czwarte wypowiedzenie dziesięciu milionów ZłR. pięćprocentowego długu Stanu.

W skutku rozporządzenia c. k. powszechney Kamery nadworney z dnia 28. Lipca 1830 podaie się do powszechney wiadomości, co następuie:

§. 1.

Dnia 26. zeszłego miesiąca przedsięwzięto czwarte losowanie przeznaczonego do wypowiedzenia długu Stanu.

W załączonym spisie. | · wykazane są kapitały, które przez to losowanie wypowiedziane zostały.

§. 2.

Te kapitały wypłacone będą w monecie konwencyyney dnia 1. Lutego 1831, od którego dnia także płacenie prowizyi od nich ustaie.

§. 3.

Właścicielóm wypowiedzianych tu kapitałów pozwala się iednak, na mocy naywyższych przepisów, okolnikiem z dnia 31. Marca 1830 ogłoszonych, wydane pięćprocentowe zapisy długu, na 4procentowe takież zapisy w ten sposób przemienić, że za sto ZłR. wypowiedzianego 5procentowego kapitału, 4procentowy zapis długu na sto cztéry ZłR. otrzymać

dertvier Gulden erhalten können, wenn sie ihre fünfperzentigen Schuldverschreibungen bis einschliessig den letzten September 1830 zur Umwechslung überreichen.

§. 4.

Den Besitzern von fünfperzentigen Schuldverschreibungen, welche durch die bisher statt gefundenen vier Verlosungen nicht zur Aufkündigung gelangten, wird die Umsetzung derselben in vierperzentige Schuldverschreibungen, unter denselben Modalitäten und mit der Begünstigung, welche gegenwärtig für die durch die vierte Verlosung aufgekündigten Kapitale festgesetzt wird, gestattet.

Da die mittelst der Kreisschreiben vom 10ten April, 8ten Mai und 4ten Juni dieses Jahrs vorgenommenen Kapitals-Aufkündigungen und die damit verbundenen Folgen, manchen Besitzern solcher aufgekündigten Obligazionen unbekannt geblieben seyn dürften, so werden die, mittelst der hier bezeichneten Cirkularen .|. aufgekündigten Kapitale mit ihren Merkmahlen in der Anlage, wiederholt mit dem Beisatze zur öffentlichen Kenntniß gebracht, daß die Verzinsung der am 31. März und 27ten April aufgekündigten Kapitale am 1ten November dieses Jahres, und der am 24ten Mai aufgekündigten Kapitale am 1ten Dezember dieses Jahres aufhören wird.

Zur größeren Erleichterung der Gläubiger ist zugleich die Einleitung getroffen worden, daß die Universal = Staats- und Banko-Schuldenkasse den Besitzern von Obligazionen, welche im Zweifel sind, ob ihre Kapitale aufgekündigt wurden oder nicht, auf Verlangen darüber Auskunft zu geben hat.

In Galizien kann diese Auskunft bei dem Provinzial-Hauptzahlamte und den Kreiskassen eingeholt werden.

Gubernial-Kundmachung vom 5. August 1830. Präsidial Zahl 5945.

154.

Wie sich im Nothfalle, bei Menschenepidemien Medikamenten in Crudo aus den Apotheken zu fassen, zu benehmen sey.

Die mit der dießortigen Verordnung vom 18ten März 1806 Zahl 10052 festgesetzte Bestimmung, daß den bei Epidemien ordinirenden Aerzten gestattet sey, auch Medikamente in Crudo aus der Apotheke zur Behandlung der kranken Menschen zu fassen, in welchem Falle sie gehalten wurden, diese gefaßten rohen Arzneimittel mit eben solchen einzelnen Rezepten zu vernehmen, wird aufgehoben, und festgesetzt, daß von nun an die

moga, ieżeli swoie 5procentowe zapisy długu, do ostatniego Września 1830 włącznie do wymiany podadzą.

§. 4.

Posiadaczom 5procentowych zapisów długu, które przez dotąd przedsięwzięte cztéry losowania do wypowiedzenia nie przyszły, pozwolone iest przeistoczenie tychże na 4procentowe zapisy długu pod temiż samemi warunkami i z tąż korzyścią, które teraz dla kapitałów, przez czwarte losowanie wypowiedzianych, przepisane są.

Gdy przez okolniki z dnia 10. Kwietnia, 8. Maia i 4. Czerwca r. b. przedsięwzięte wypowiedzenia kapitałów, i z temiż połączone skutki, niektórym właścicielóm wypowiedzianych obligacyy niewiadome zostać mogły, przeto kapitały, wspomnionemi tu okolnikami wypowiedziane, z ich znamionami .|· w załączeniu powtórnie z tym dodatkiem do publiczney wiadomości podaią się, że płacenie prowizyi od kapitałów, dnia 31. Marca i 27. Kwietnia wypowiedzianych z 1. Listopada r. b., a od kapitałów dnia 24. Maia wypowiedzianych z dniem 1. Grudnia r. t. ustaie.

W celu większego ulżenia dla wierzycieli rozporządzono zarazem, że uniwersalna Kassa długów Stanu i banku właścicielom obligacyy, którzy w wątpliwości zostaią, czyli ich kapitały są wypowiedziane, lub nie, na żądanie o tém wiadomość udzielać ma.

W Galicyi można takową wiadomość w prowincyonalnéy Kassie głównéy i w Kassach cyrkułowych zasiągnąć.

Uwiadomienie gub. z dnia 5. Sierpnia 1830 do l. prezyd. 5945.

154.

Jak w nagłéy potrzebie, podczas epidemii na ludzi brania z aptek medykamentów in Crudo (w stanie surowym) postępować należy.

Przepis tuteyszém rozporządzeniem z dnia 18. Marca 1806 do liczby 10052 wydany, iż lekarzóm podczas epidemii ordynuiącym, branie także medykamentów in Crudo z aptek do kurowania chorych ludzi pozwolono iest, w którym przypadku ciż obowiązani byli, na te w surowym stanie brane lekarstwa tyleż poiedynczych recept wydać, zniesionym zostaie, i stanowi się, że odtąd przepisywanie potrzeb-

Verschreibung der nöthigen Arzneien bei Epidemien in der Regel strenge nach der vorgeschriebenen Medikamentenverschreibungsnorm zu geschehen und den Apothekern bei sonstigen Verlust ihrer Forderungen, nicht gestattet seyn soll, denselben a Conto des Staatsschatzes rohe Medikamente in größerer Quantität zu erfolgen.

Sollte jedoch der Fall einer unvermeidlichen Nothwendigkeit eintreten, daß bei größeren Epidemien, und nach Beschaffenheit der Witterung, Medikamente in Crudo aus der Apotheke gefaßt werden müßten, welches nur höchst selten Platz greifen kann, so dürfen ähnliche Fassungen und Verschreibungen nach vorläufiger Ueberzeugung der wirklich unvermeidlichen Nothwendigkeit, bloß von Fall zu Fall gegen alleinige Bewilligung des Kreisvorstehers und Ueberwachung des für die gehörige Verwendung der gefaßten rohen Arzneimittel verantwortlich bleibenden Kreisarztes, gegen dem ausnahmsweise Statt finden, daß über die in Crudo gefaßten Medikamente sogleich die einzelnen Rezepte von dem ordinirenden Arzte ausgefertigt, und mit der vorgeschriebenen Coramisirung der betreffenden und ertheilten Bewilligung des Kreisvorstehers verrechnet werden, ohne welchem keinem Apotheker auf seine Forderung etwas angewiesen werden darf.

Wornach die Kreisämter sich zu achten, und sowohl das sämmtliche im Kreise befindliche Sanitätspersonale, als auch die Apotheker zu verständigen und anzuweisen haben.

Gubernial-Verordnung vom 6. August 1830. Gub. Zahl 41811.

155.

Abstellung der, bei Hausuntersuchungen in Tabakfachen vorkommenden, durch vorhergehende Anzeigen nicht gerechtfertigten Stempel-Prävarikazionsnachsuchungen.

Im Anschluße .|. wird den k. k. Kreisämtern ein von der k. k. Tabakgefällen-Direktion unterm 12ten d. M. Z. 210|61 übermitteltes Exemplar eines an sämmtliche Gefälls-Administrazionen gerichteten Erlasses wegen Abstellung der bei Gelegenheit von Hausuntersuchungen in Tabaksachen vorkommenden, durch keine vorhergehende Anzeige gerechtfertigten Stempelprävarikationsnachsuchungen zur Wissenschaft und Verständigung der Magistrate und Ortsobrigkeiten, welche bei derlei Hausrevisionen mitwirken, zugestellt.

Gubernial-Dekret vom 6. August 1830. Gub. Zahl 45349.

nych lekarstw podczas epidemii w regule ściśle podług przepisanego dla ordynowania lekarstw prawidła dziać się ma, i że aptékarzóm pod utratą ich pretensyi dozwolono być nie powinno, lékarzóm na rachunek Skarbu rządowego surowe medykamenta w większych ilościach wydawać.

Gdyby iednak przypadek nieuchronney potrzeby wydarzył się, że przy większych epidemiach względnie na pogodę lub niepogodę lekarstwa w stanie surowym z aptéki brane być musiały, co bardzo rzadko zdarzyć się może, tedy takowe brania i zapisywania lékarstw za uprzedniém przekonaniem się o istotnie nieuchronnéy potrzebie, tylko w każdym razie za iedném pozwoleniem Przełożonego cyrkularnego, i nadzorem fizyka cyrkułowego, który za należyte użycie wziętych lékarstw surowych odpowiedzialnym zostaie, pod tym warunkiem mieysce mieć mogą, by na lékarstwa w stanie surowym wzięte, zaraz poiedyńcze recepty od lékarza ordynuiącego wygotowane, i takowe z przepisaném koramizowaniem dotyczącego i danego pozwolenia od Przełożonego cyrkularnego porachowane były, bez którego żadnemu aptékarzowi na iego pretensye nic assygnowano być nie może.

Podług czego c. k. Urzędy cyrkułowe zachować się, i tak wszystkich w cyrkule znayduiących się lékarzów, iako też aptékarzów uwiadomić i zainformować maią.

Rozporządzenie gub. z dnia 6. Sierpnia 1830 do liczby gub. 41811.

155.

Zniesienie dochodzeń o przekroczenie przepisów stęplu, które przy rewizyach domów w sprawach tabakowych przedsięwzięte bywaią, i przez uprzednie doniesienia (denuncyacye) usprawiedliwione nie są.

W załączeniu ./. przesyła się c. k. Urzędóm cyrkułowym exemplarz rozporządzenia, przez c. k. Dyrekcyę przychodów tabakowych pod dniem 12. b. m. do liczby 210|61 do wszystkich Administracyy przychodowych wydane, względem zniesienia dochodzeń o przekroczenie przepisów stęplowych, które przy rewizyach domów w sprawach tabakowych wydarzaią się i przez uprzednie doniesienia usprawiedliwione nie są; do wiadomości i uwiadomienia Magistratów i Zwierzchności mieyscowych, które przy takowych rewizyach domów współdziałaią.

Dekret gub. z dnia 6. Sierpnia 1830 do liczby gub. 45349.

•|•

Direkzions-Präsidial-Verordnung an sämmtliche Gefällen-Administrazionen ddto. 12ten Juli 1830 Präsid. Z. 210.

Aus den Verhandlungsakten einer anderen Gefällen-Verwaltung wurde ersehen, daß häufig bei Gelegenheit von Hausuntersuchungen in Tabaksachen stempelwidrige Urkunden nachgesucht und erhoben werden, ohne daß irgend eine Denunziation hierzu berechtiget hätte. Ein solches Verfahren widerspricht der Würde der Gefalls-Verwaltung, da es zu willkührlichen Eingriffen in die Privatrechte und zu Vexationen führt, und ist überdieß gesetzwidrig, wie sich aus dem §. 28. des a. h. Stempelpatentes und aus einer, diesen erläuternden hohen Hofkammerverordnung vom 16ten August 1827 Zahl 31123|3516 ergibt. Der §. 28 des a. h. Stempelpatentes erklärt nämlich: daß wenn die stempelmangelhafte Urkunde nicht vorgewiesen, sondern nur angezeigt wird, der Inhaber dieser Urkunde um derselben Vorzeigung angegangen, im Weigerungsfalle aber unter obrigkeitlichem Beistande und nach Umständen auch im gerichtlichen Wege hierzu verhalten werden soll. Hieraus folgt, daß stempelgebrechliche Urkunden von den gefallsämtlichen Untersuchungs-Kommissären nur in Folge von Anzeigen und zwar von solchen Anzeigen erhoben werden dürfen, welche die Urkunden zunächst und bestimmt bezeichnen, daß deren Vorweisung von der Parthei verweigert worden seyn muß, und daß selbst aus einer bestimmten Denunziation in Stempelsachen (also noch weniger ohne einer solchen) nicht Anlaß genommen werden dürfe, außer der vorgewiesenen oder erhobenen bezeichneten Urkunde, andere Schriften wegen möglicher oder vermutheter Stempelgebrechen einzusehen oder wohl gar die Visitazion auf alle Urkunden und den ganzen Umfang einer Geschäftsführung auszudehnen. Wenn etwa wider Vermuthen, ein solches Verfahren der Erhebung von Stempelkontrebanden auch in der dem Wirkungskeise der k. k. ꝛc. ꝛc. zugewiesenen Provinz bestehen sollte; so ist es sogleich abzustellen, und die genaue Befolgung der Stempelvorschriften nur im gesetzlichen Wege, nach der Instrukzion in Contrebandangelegenheiten zu sichern.

·|·

Prezydyalne rozporządzenie od Dyrekcyi do wszystkich Administracyy przychodowych, z dnia 12. Lipca 1830 do liczby prezydalnéy 210.

Z aktów pewnéy Administracyi przychodów dostrzeżono, że przy okazyi rewizyi domów w sprawach tabakowych, częstokroć dokumentów przyzwoitym, lub żadnym stęplem nieopatrzonych, szukano i dochodzono, niemaiąc do tego przez żadną denuncyacyę upoważnienia. Takie postępowanie sprzeciwia się powadze Administracyi przychodów, gdyż do samowolnego wdzierania się w prawa prywatne i do nagabań powód daie, a nadto ieszcze iest nieprawném, iak to z §. 28. naywyższego Uniwersału stęplowego i z obiaśniaiącego takowy wysokiego dekretu Kamery nadworney z dnia 16. Sierpnia 1827 do liczby 31123|3516 okazuie się. Wzmiankowany §. 28 naywyższego Uniwersału mówi, że gdy dokument na papierze, przeciw przepisóm stęplowym wydany, ukazanym nie będzie, ale tylko denuncyonowany, tedy posiadacz tego dokumentu o ukazanie onego wezwany, a ieśliby się to uczynić wzbraniał, za pomocą Zwierzchności, i według okoliczności także w drodze sądowéy do tego zmuszony być powinien. Z tąd wypływa, że dokumenta na papierze, użytym przeciw przepisóm stęplowym wydane, przez śledzących Komissarzy przychodów, tylko wskutek denuncyacyi czyli doniesień, a mianowicie takich doniesień dochodzone być mogą, które te dokumenta dokładnie i wyraźnie oznaczaią, że ukazanie takowych przez strone wzbraniane było, i że nawet z wyrażonéy denuncyacyi w przedmiotach stęplowych, (a zatém tém mniéy bez takiéy denuncyacyi) powód wzięty być nie może, aby oprócz ukazanego, albo wyśledzonego oznaczonego dokumentu, inne papiery dla być mogącego lub domniemywanego przestąpienia przepisów stęplowych przeglądać, albo nawet rewizyę na wszystkie dokumenta i na cały obwód sprawowania interesów rościągać. Jeśliby nad spodziewanie, może takowe postępowanie przy śledzeniu kontrabantów stęplowych także w prowincyi, do zaltresu działania c. k. Administracyi etc. włączonéy, istniało, tedy takowe natychmiast uchylić, i ściśle dopełnienie przepisów stęplowych tylko w drodze prawnéy, podług instrukcyi o kontrabantach zabezpieczyć należy.

156.

In wie fern Individuen, die wegen Vergehen aus geistlichen Seminarien ausgeschlossen wurden, zu einem anderen Studienzweige zugelassen werden dürfen.

Seine k. k. Majestät haben über einen a. u. Vortrag, was gegen solche Individuen, welche wegen Vergehungen aus den geistlichen Seminarien entlassen werden, und daher von den theologischen Studien auszuschliessen sind, vorzukehren sey, wenn sie zu einem anderen Studienzweige sich wenden wollen, unterm 23ten Juni l. J. folgende a. h. Entschliessung zu erlassen geruhet:

Schüler der Theologie, welche aus einem geistlichen Seminarium entlassen werden, und mithin von dem theologischen Studium ausgeschlossen sind, können nur dann zu einem anderen Studienzweige, zu dessen Antretung sie vermöge der Studienzeugnisse aus den Vorbereitungswissenschaften geeignet sind, mit der Stellung unter die besondere Aufsicht der Professoren zur Ueberwachung ihrer Sittlichkeit, zugelassen werden, wenn ihre Entlassung aus dem Alumnate nicht wegen eines Vergehens und aus Gründen erfolgte, welche auch bei einem andern Studienzweige ihre Ausschliessung herbeigeführt haben würden.

Den Konsistorien wird daher in Folge Dekrets der hohen Studienhofkommission vom 17ten v. M. Zahl 3434 aufgetragen, die Entlassung jedes Zöglings, gleich wie sie erfolgt, mit Beifügung der Ursachen derselben der Landesstelle anzuzeigen, und unter Anschluß der möglichst vollständigen Nachweisungen über die Qualifikazion desselben sowohl in moralischer als auch in literärischer Beziehung das Gutachten beizufügen, ob und in wie fern derselbe zur Zulassung zu einem anderen Studienzweige geeignet seyn dürfte.

Gubernial-Verordnung vom 7. August 1830. Gub. Zahl 47833.

157.

Disziplinargeldstrafen der Beamten, und insbesondere wegen vernachlässigter Ausübung des Richteramtes in schweren Polizeiübertretungen, werden dem Kameralfonde zugewiesen.

Ueber eine vorgekommene Anfrage, ob die wegen vernach-

156.

Jak dalece osoby, dla wykroczenia z duchownych Seminaryów wyłączone, do innéy gałęzi nauk dopuszczone być mogą.

Jego c. k. Mość na naypokornieyszy wniosek, iak z takiemi osobami, które dla wykroczeń z duchownych seminaryów oddalone są, a zatém od teologicznych studiów wyłączone być maią, postąpić należy, gdy innéy iakiéy gałęzi nauk oddać się chcą, naywyższą uchwałą z dnia 23. Czerwca r. b. postanowić raczył, iak następuie:

Uczniowie teologii, z duchownego seminaryum oddaleni, a zatém od nauk teologicznych wyłączeni, tylko wtedy do innéy gałęzi nauk, do oddania się któréy podług zaświadczeń szkolnych z umieiętności przygotowawczych zdolność posiadaią, z pociągnieniem onych pod osobny dozór professorów dla czuwania na ich obyczaie przypuszczeni będą, ieśli ich oddalenie z alumnatu nie dla takiego wykroczenia i nie z takich przyczyn nastąpiło, któreby ich wykluczenie także w innéy gałęzi nauk za sobą ściągnęły były.

Konsystorzóm rozkazuie się zatém w skutku dekretu wysokiéy nadwornéy Komissyi nauk, z dnia 17. z. m. do liczby 3434, aby o wykluczeniu każdego alumna, zaraz iak takowe nastąpi, z dołożeniem przyczyn oddalenia Rządowi kraiowemu donosiły, i załączywszy ile możności dokładne wywody o ich kwalifikacyi tak w względzie moralnym iako też naukowym zdanie swoie dały, czyli i iak dalece ciż dla przypuszczenia ich do innéy gałęzi nauk zdolni są.

Rozporządzenie gub. z dnia 7. Sierpnia 1830 do liczby gub. 47833.

157.

Karne sztrofy od urzędników, a w szczególności z przyczyny zaniedbanego pełnienia urzędu sędziego w ciężkich przestępstwach policyynych, przyznane są funduszowi kameralnemu.

Na uczynione pytanie czyli kary pieniężne, przeciw urzędni-

lässigter Ausübung des Richteramts über schwere Polizeiübertretungen an landesfürstliche und Patrimonial-Landgerichtsbeamte zuerkannten Geldstrafen zum allgemeinen Wohle des Staats nach den mit den hierortigen Verordnungen vom 27ten Juli 1781 Zahl 4377, und 2ten August 1782 Zahl 6099 bekannt gemachten Hofdekreten vom 31. März 1781 und 13ten Juli 1782 zu verwenden, oder in den Taxfond jedes Gerichts nach dem Hofdekrete von 15ten März 1790 (Schöpf S.) zuzuweisen seyen, hat die hohe k. k. Hofkanzlei im Einverständnisse mit der k. k. Hofkommission in Justizgesetzsachen und der k. k. allgemeinen Hofkammer zu erwiedern befunden, daß die an Disziplinar-Geldstrafen der Beamten eingehenden Beträge stets in den Kameralfond fließen sollen, nachdem durch das erwähnte Hofdekret vom Jahre 1790, welches nur aus Anlaß der Anfrage einer Gerichtsbehörde, in welchen Fond die von den Partheien in einem Rechtsstreite zu erlegenden Muthwillenstrafgelder zu fließen haben, erlassen wurde, und daher einen ganz anderen Gegenstand betrifft, jenes vom Jahre 1782, womit die durch das Hofdekret vom 31ten März 1781 gegen obrigkeitliche Beamte und die Dominien selbst, wegen Unterlassung der gehörigen Justizpflege verhängten Strafen, den Staatskassen zugewiesen wurden, nicht aufgehoben erscheint, und nur diese letzteren zwei Dekrete auf die vorliegende Anfrage Anwendung finden, übrigens es auch in jeder Hinsicht zweckmässiger ist, daß ähnliche Strafbeträge in den Kameralfond, statt in den Taxfond jener Behörde, welche die Strafe verhängt, erlegt werden.

Dieser mit h. Hofkanzleidekrete vom 24ten Juni 1830 Z. 14300/1661 bekannt gemachte Beschluß wird den k. Kreisämtern zur Wissenschaft und Darnachachtung mitgetheilt.

Gubernial-Dekret vom 12. August 1830. Gub. Zahl 41438.

158.

Instruktive Beschreibung der von dem Hauptmann von Managetta verbesserten, eisernen Handmühlen.

Der k. k. Hofkriegsrath hat unterm 6ten Juni l. J. eine Anzahl instruktiver Beschreibungen der von dem Hauptmanne des Geniekorps von Managetta verbesserten eisernen Handmühlen mit doppelten Mahlgehäusen, welche in Ermanglung von Wassermühlen und der mit Sicherheit nicht aufzustellenden Wind-

kóm monarchicznych i patrymonialnych sądów ziemskich z przyczyny zaniedbanego pełnienia urzędu Sędziego w ciężkich przestępstwach policyynych przyznane, dlą powszechnego dobra Państwa podług nadwornych dekretów z dnia 31. Marca 1781 i 13. Lipca 1782, tuteyszemi rozporządzeniami z dnia 27. Lipca 1781 do liczby 4377 i 2. Sierpnia 1782 do liczby 6099 ogłoszonych, użyto, lub też funduszowi taxalnemu każdego Sądu według nadwornego dekretu z dnia 15. Marca 1790 (zbioru Schönf.) przyznane być maią, wysoka c. k. nadworna Kancelarya za porozumieniem się z c. k. nadworną Komissyą w sprawach prawodawstwa sądowego, i c. k. powszechną Kamerą nadworną odpowiedziała: że karne sztrofy pieniężne od urzędników do funduszu kameralnego wpływać powinny, gdyż wspomnionym dekretem nadwornym z roku 1790, który tylko z powodu uczynionego przez pewny Sąd pytania, do którego funduszu kary pieniężne, od strón w sporze prawnym za niesforność złożyć się maiące, wpływać maią, wydanym został, zatém wcale innego przedmiotu tyczé się, dekret nadworny z roku 1782, którym sztrofy, nadwornym dekretem z dnia 31. Marca 1781 przeciw dominikalnym urzędnikóm i samym Dominióm za opuszczenie należytego wymiaru sprawiedliwości ustanowione, Kassóm rządowym przyznane zostały, zniesionym być nie okazuie się, i tylko te dwa ostatnie dekreta do teraźnieyszego pytania stosuią się, w reszcie także odpowiada to w każdym względzie bardziéy zamiarowi, aby podobne sztrofy do funduszu kameralnego zamiast do funduszu taxalnego téy instancyi, która karę wymierzyła, wpływały.

To dekretem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 24. Czerwca 1830 do liczby 14300|1661 ogłoszone postanowienie podaie się c. k. Urzędóm cyrkułowym do wiadomości i zachowania.

Dekret gub. z dnia 12. Sierpnia 1830 do liczby gub. 41438.

158.

Obiaśniaiące opisanie żarnów żelaznych (młynków ręcznych), przez kapitana de Managetta poprawionych.

C. k. nadworna Rada woienna przesłała pod dniem 6. Czerwca r. b. pewną liczbę obiaśniaiących opisań żarnów żelaznych (młynków ręcznych) z podwóynemi obodami, przez kapitana z korpusu inżenierów de Managetta poprawionych, które w niedostatku młynów wodnych, i w niemożności

mühlen in kleineren Festungen und Forts in Anwendung zu kommen haben, der hohen Hofkanzlei mit dem Bemerken mitgetheilt, daß nach den damit angestellten Proben 4 Mann in 4 Stunden auf einer solchen Handmühle einen Zentner Mehl gemahlen haben, wobei von einem Zentner der rein gereuterten Frucht an der Verstaubung nur 1 1/4 Pfund abgefallen ist; Resultate, welche gegen jene bei den bisher üblichen Handmühlen um ein bedeutendes günstiger erscheinen.

Die k. k. Kreisämter werden hievon zu Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 3ten Juli l. J. Zahl 15073 mit dem Auftrage in die Kenntniß gesetzt, die Kundmachung dieser Verbesserung an alle Magistrate und Dominien mit dem Beisatze zu veranlassen, daß diese Beschreibung von Jedem bei den k. k. Kreisämtern zu Tarnow, Przemysl, Lemberg und Stanislawow eingesehen werden könne.

Gubernial-Kundmachung vom 12. August 1830. Gub. Zahl 44627.

159.

Behandlung der am 2ten August l. J. in der Serie 124 verlosten Bankokapitale.

In Folge eines Dekretes der k. k. allgemeinen Hofkammer vom 4ten d. M. wird mit Beziehung auf die Cirkular-Verordnung vom 19. November 1829 Nro. 8345 zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die Finanz-Verwaltung beschlossen habe, die am 2ten August l. J. in der Serie 124 verlosten vierperzentigen Banko-Obligazionen nach den Bestimmungen des allerhöchsten Patentes vom 21ten März 1818 gegen vierperzentige in Conv. Münze verzinsliche Staatsschuld-Verschreibungen umwechseln zu lassen.

Gubernial-Kundmachung vom 14. August 1830. Präsidial Zahl 6124.

160.

Das allgemeine Auswanderungsverboth von Sanitäts-Individuen hat fortzubestehen.

Seine Majestät haben mit a. h. Handschreiben vom 31ten Mai l. J. zu befehlen geruhet, daß das allgemeine Auswanderungsverboth von Sanitäts-Individuen aus den Erbstaaten andauernd fortzubestehen habe.

postawienia z pewnością wiatraków, w małych twierdzach i forteczkach (zamkach) użyte być maią, do wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z tym dodatkiem, że podług uczynionych onemi prób 4ch ludzi w 4ch godzinach 1 cetnar mąki zmełli, gdzie od cetnara dobrze wyczyszczonego zboża, na przeyście w pył tylko 1 1/4 funta odpadło; są to rezultaty, które w porównaniu z owémi przy dotąd zwyczaynych żarnach, znacznie pomyślniéy wypadły.

W skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 3. Lipca r. b. do liczby 15073 c. k. Urzędy cyrkułowe o tém z tym rozkazem uwiadomione zostaią, aby obwieszczenie téy poprawy do wszystkich Magistratów i Dominiów z tym dodatkiem wydały, iż wspomnioną poprawę każdy w c. k. Urzędach cyrkułowych w Tarnowie, Przemyślu, Lwowie i Stanisławowie oglądać może.

Obwieszczenie gub. z dnia 12. Sierpnia 1830 do liczby gub. 44627.

159.

Postępowanie z kapitałami, na dniu 2im Sierpnia r. b. w rzędzie 124 wylosowanemi.

W skutek dekretu c. k. powszechnéy Kamery nadwornéy z dnia 4. b. m., z odniesieniem się do okólnego rozporządzenia z dnia 19. Listopada 1829 do liczby 8345 podaie się do powszechnéy wiadomości, że Administracya Skarbu 4procentowe obligacye bankowe na dniu 2im Sierpnia r. b. w rzędzie 124 wylosowane, podług przepisów naywyższego Patentu z dnia 21. Marca 1818 na 4procentowe w mon. kon. prowizye przynoszące zapisy długu Stanu wymienić rozkazać postanowiła.

Uwiadomienie gub. z dnia 14. Sierpnia 1830 do liczby prezyd. 6124.

160.

Powszechny zakaz emigracyi osób sanitalnych (lekarzów), ciągle trwać ma.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższym listem ręcznym z dnia 31. Maia r. b. rozkazać raczył, że powszechny zakaz emigracyi lekarzów i chyrurgów z Państw dziedzicznych ciągle trwać i istnieć ma.

Von dieser a. h. Willensmeinung werden die k. Kreisämter mit dem Auftrage in die Kenntniß gesetzt, über die Beobachtung dieses Verboths strenge zu wachen, und auch die Ortsobrigkeiten darnach anzuweisen.

Gubernial-Verordnung vom 15. August 1830. Gub. Zahl 46226.

161.

Vorschrift wegen Behandlung der, wegen eines Verbrechens verurtheilten oder ab instantia losgesprochenen landesfürstlichen Beamten rücksichtlich ihrer Entlassung vom Amte.

Mit hohen Hofkanzleidekrete vom 26ten März l. J. Z. 6440 wurde die allerhöchste Entschliessung vom 16ten März l. J. bekannt gemacht, daß, wenn ein landesfürstlicher Beamter einer schweren Polizeiübertretung schuldig befunden worden, oder von derselben ab instantia losgesprochen wird, immer diejenige Behörde, welcher dessen Entlassung nach den bestehenden Vorschriften zusteht, wenn sie keine Justizbehörde ist, mit Zuziehung zweier Justizräthe in Ueberlegung zu nehmen habe, ob er zu entlassen sey oder nicht, und bei Verschiedenheit der Meinungen der betreffenden Behörden und der beigezogenen Justizräthe der Gegenstand der höheren Behörde vorzulegen, und bei abermaliger Verschiedenheit der Meinungen bei selber der allerhöchsten Schlußfassung zu unterziehen sey.

Mit der allerhöchsten Entschliessung vom 23ten März l. J. haben Seine k. k. Majestät anzuordnen geruhet, daß auf eben dieselbe Art auch bei jenen Beamten vorzugehen sey, welche von einem ihnen angeschuldeten Verbrechen blos ab instantia losgesprochen worden sind.

Durch letztere erhält es von jener allerhöchsten Entschliessung vom 8ten März 1827 sein Abkommen, welche in Betreff der eines Verbrechens beschuldigten oder ab instantia losgesprochenen Beamten mit hohen Hofkanzleidekrete vom 10ten März 1827 Zahl 6974 kund gemacht worden ist.

Gubernial-Erledigung vom 17. August 1830. Gub. Zahl 45133.

162.

Mauthbegünstigungen der Bewohner jener Orte, die mit Mauthschranken umschlossen sind, so wie der galizischen Bauernfuhren.

Die k. k. allgemeine Hofkammer ist mit der k. k. vereinten Hof-

O téy naywyższéy woli, c. k. Urzędy cyrkułowe z tym rozkakem uwiadomione zostaią, aby na zachowanie tego zakazu pilną baczność dawali i takową także Zwierzchnościom mieyscowym zalecili.

Rozporządzenie gub. z dnia 15. Sierpnia 1830 do l. gub. 46226.

161.

Przepis postąpienia z monarchicznemi urzędnikami za zbrodnią osądzonemi, lub ab instantia uwolnionemi względem ich uchylenia od urzędu.

Wysokim dekretem Kancelaryi nadwornéy z dnia 26. Marca r. b. do liczby 6440 ogłoszoną została naywyższa uchwała z dnia 16. Marca r. b., że ieśli monarchiczny urzędnik ciężkiego przestępstwa policyynego za winnego uznanym, albo ab instantia uwolnionym zostanie, zawsze ta władza, do którey tegoż oddalenie podług istnących przepisów przynależy, ieżeli władzą sądową nie iest, za przyzwaniem dwóch Radźców sprawiedliwości na rozwagę wziąć ma, czyli tenże oddalony być powinien, lub nie, a przy różności zdań dotyczących instancyy i przyzwanych Radźców sprawiedliwości, ten przedmiot wyższéy Instancyi przełożyć, i przy powtórnéy różności zdań téyże, pod naywyższy wyrok podciągnąć należy.

Jego c. k. Mość naywyższą uchwałą z dnia 23. Marca r. b. rozkazać raczył, aby tymże samym sposobem także z tymi urzędnikami postępowano, którzy od zbrodni, o którą ich obwiniono, iedynie tylko ab instantia uwolnieni zostali.

Przez to ostatnie postanowienie, naywyższa uchwała z dnia 8. Marca 1827, która względem urzędników o zbrodnią obwinionych, albo ab instantia uwolnionych, dekretem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 10. Marca 1827 do liczby 6974 ogłoszoną iest, usunięta zostaie.

Uwiadomienie gub. z dnia 17. Sierpnia 1830 do liczby gub. 45133.

162.

Ulżenie w opłacie myta dla mieszkańców tych posad, które rogatkami mytowemi zamknięte są, tudzież galicyyskich podwód chłopskich.

C. k. powszechna Kamera nadworna porozumiała się z c. k.

kanzlei zur Erleichterung jener Orte, in welchen alle Eingänge mit Mauthschranken umgeschlossen sind, übereingekommen, daß diese Bewohner vom 1ten November l. J. angefangen, in so ferne sie mit eigenem, oder in dem Mauthorte gemiethetem Fuhrwerke erscheinen, die Weg- und Brückenmauthgebühr für den Eintritt und Austritt nur einmal bei dem Eintritte in dem einfachen Betrage zu entrichten haben, bei dem Austritte dagegen mauthfrei zu behandeln seyen.

Ferner wurde hohen Orts beschlossen, die Gebühren für die galizischen Bauernfuhren von dem gleichen oberwähnten Termine angefangen, bei den sämmtlichen hierländigen Weg- und Brückenmauth-Stazionen, dann Ueberfuhrs-Anstalten auf die Hälfte der tariffmässigen Ausmaß mit dem Bedeuten herabzusetzen, daß mit dem Anfange der Wirksamkeit dieser Bestimmung mit dem Kreisschreiben vom 7ten März 1823 Z. 11370 im 1ten Absatz festgesetzte Begünstigung, wornach die Weg-Mauthgebühr von den hierländigen Bauernfuhren bei jenen Mauthschranken, wo die Gebühr für mehr als zwei Meilen bezahlt werden muß, doch nur für zwei Meilen zu zahlen ist, außer Kraft zu treten habe.

Diese Bestimmungen werden im Grunde hohen Hofkammerdekrets vom 7ten August l. J. Zahl 28834/1848 zur allgemeinen Wissenschaft und Darnachachtung bekannt gemacht.

Gubernial-Kundmachung vom 20. August 1830. Gub. Zahl 50850.

163.

Bestimmung des Verzehrungssteuer-Tariffsatzes für Getreide, bei der Einfuhr nach Lemberg, mittelst Reduktzion des landesüblichen Maßes auf das Gewicht.

Laut des dem Inspektorate mit hierämtlichem Erlaße Z. 19369 vom 3ten Juni 1830 kundgemachten hohen Hofkammerdekretes Zahl 47830 vom 12ten Dezember 1829, ist den Partheien gestattet, die inner der Linie Lembergs eingeführt werdenden verzehrungssteuerpflichtigen Gegenstände auch nach dem landesüblichen Maße und Gewichte zur Versteuerung anzumelden.

In dieser Beziehung sind die Linienämter mit Reduktzions-Tabellen versehen worden, in welchen das Verhältniß des landesüblichen Gewichtes und des Hohlmaßes, gegen den in dem Verzehrungssteuer-Tariff festgesetzten Belegungsmaßstab dargestellt erscheint.

połączoną Kancelaryą nadworną w celu uczynienia ulgi owym posadom, w których wszystkie weyścia rogatkami myta zamknięte są, że mieszkańcy tych posad zacząwszy od 1. Listopada r. b., ieżeli własną, albo w posadzie, gdzie Urząd myta znayduie się, naiętą podwodą iadą, myto drogowe i mostowe od wiazdu i wyiazdu, tylko raz przy wieździe w poiedyńczéy ilości płacić, przy wyieździe zaś od opłaty myta wolni być maią.

Równie też przez naywyższe Instancye uchwalono zostało, że należytości od galicyyskich podwód chłopskich, od wyżéy wspomnionionego terminu zacząwszy, na wszystkich tuteyszo-kraiowych stacyach myta drogowego i mostowego, tudzież na przewozach, na polowę wymiaru taryfowego z tym dodatkiem zmnieyszone być maią, iż z początkiem działania tego postanowienia, zawarte w 1szym punkcie okolnika z dnia 7. Marca 1823 do liczby 11370 ulżenie, podług którego należytość myta drogowego od tuteyszo-kraiowych podwód chłopskich, na owych rogatkach myta drogowego, gdzie takowa od więcéy iak dwóch mil płacona być musi, iednak tylko za dwie mile uiszczoną być ma, uchylone zostaie.

Te przepisy na mocy dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 7. Sierpnia r. b. do liczby 28834|1848 do powszechnéy wiadomości i zachowania podane zostaią.

Uwiadomienie gub. z dnia 20. Sierpnia 1830 do liczby gub. 50850.

163.

Oznaczenie pozycyi taryfy podatku konsumcyynego, co do zboża, przy wprowadzeniu tegoż do Lwowa, przez redukcyę miary w kraiu zwykłéy na wagę.

Podług dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 12. Grudnia 1829 do liczby 47830, Inspektoratowi tuteyszém rozporządzeniem z dnia 3. Czerwca 1830 do liczby 19369 ogłoszonego, dozwolono iest stronnóm opowiedzenie przedmiotów, podatkowi konsumcyynemu podlegaiących, wnątrz linii miasta Lwówa wprowadzanych, także podług zwykłéy w kraiu miary i wagi w celu nałożenia podatku.

W tym względzie Urzędy rogatkowe opatrzone są tabellami redukcyi, w których stosunek zwykłéy w kraiu wagi i miary, ku prawidłu, w taryfie podatku konsumcyynego do nałożenia podatku przepisanemu, okazuie się.

In der gedachten Redukzions = Tabelle ist das Gewicht von einem Koretz Weizen mit 160 Pfund, und von einem Koretz Korn mit 152 Pfund im Grunde der in Absicht auf das Zollgefäll mit h. Hofkammerdekreten vom 12ten und 20ten Dezember 1829 Zahl 47830 und 49050 erflossenen Bestimmungen angenommen worden.

Da bei der gestatteten Anmeldung der fraglichen Getreidgattungen nach dem Hohlmaße d. i. nach Koretz, in Fällen, wo die Untersuchung des Befundes nach dem Gewichte vorgenommen wird, wegen der Verschiedenheit der Schwere dieser Körnergattungen leicht geschehen kann, daß Partheien, welche eine nach dem Hohlmaße richtige Anmeldung machten, dennoch wegen eines Mehrbefundes am Gewichte bei der Einfuhr der Strafe unterzogen würden, so ist man mit dem k. k. Landes = Gubernium übereingekommen, auf eine authentische Weise das Gewicht vorzüglichen, mittleren und geringen Weitzens und Korns zu erheben, und in Zukunft jene Irrung, welche mit Rücksicht auf die höchste Differenz zwischen dem in der Redukzions = Tabelle angegebenen Getreid = Gewichte und dem ämtlichen Befunde der mindesthältigen Getreidgattungen Statt haben kann, den Partheien zu gute zu halten.

Nach den dießfalls von Seite des hiesigen Magistrats im Einvernehmen mit dem k. k. Verzehrungssteuer=Inspektorate gepflogenen Erhebungen kann ein Koretz Weitzen 151 — 162 Pf. und ein Koretz Korn 136 — 148 Pfund wiegen.

Dem zufolge wird nun

1) der Tariffsatz für einen Koretz der hier besprochenen Getreidarten nach der mittleren Schwere, nämlich beim Weitzen mit 156 Pfund und beim Korn mit 145 Pfund festgesetzt und weiters verordnet:

2) bei allen Einfuhrsanmeldungen der gedachten Körnergattungen nach den Koretz das ad 1. festgesetzte Gewicht zum Maßstabe der Steuerbemessung anzunehmen.

3) die bei der Abwage sich gezeigten Gewichtsdifferenzen so ferne diese innerhalb der oberwähnten Extremen beim Weitzen zwischen 151 und 162, dann beim Korn zwischen 136 und 148 Pfund fallen, nicht zu beachten, dagegen aber

4) wenn bei gepflogener Gewichtsuntersuchung, und zwar in der Einfuhr, der Mehrbefund das höchste Gewicht von 162 Pfund beim Weitzen und 148 Pfund beim Korn übersteigt, oder wenn in der Ausfuhr, wobei nach Inhalt des hierämtlichen Erlasses Zahl 28795 vom h. Dato die Rückerstattung der erlegten Steuergebühr einzutreten hat, unter dem niedrigsten Gewichte von 151 Pfund beim Weitzen, und 136 Pfund beim Korn befunden wird, das strafmässige Verfahren einzu=

W tabelli redukcyinéy przyięto, na mocy przepisów względem poboru cła, dekretami wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 12. i 20. Grudnia 1829 do liczby 47830 i 49050 wydanych, wagę iednego korca pszenicy na 160 funtów a iednego korca żyta na 152 funtów.

Gdy zaś przy dozwoloném opowiedzeniu wspomnionych gatunków zboża podług miary, t. i. na korce, w przypadkach, gdzie rewizya przedmiotu podług wagi przedsięwziętą bywa, dla różnicy ciężkości (wagi) tych gatunków zboża łatwo stać się może, iż strony, podług miary rzetelne opowiedzenie uczyniły, iednak dla znalezionéy przewyżki w wadze przy wprowadzeniu pod sztrof podciągnioneby były; tedy za porozumieniem się z c. k. Rządem kraiowym zgodzono się na to, aby w sposób autentyczny wagę przedniego, średniego i podleyszego gatunku pszenicy i żyta wyśledzić, i na przyszłość tę myłkę, która względnie na naywiększą dyferencyę między wagą zboża w tabelli redukcyynéy podaną, i urzędowém dóyściem naymniéy ważących gatunków mieysce mieć może, na rzecz i korzyść strón policzyć. Podług docieczeń, przez tuteyszy Magistrat za porozumieniem się z c. k. Inspektoratem podatku konsumcyynego przedsięwziętych, może korzec pszenicy od 151 do 162ch funtów, a korzec żyta od 136 do 148miu funtów ważyć.

W następności tego więc

1) ustawa taryfy od korca wymienionych tu gatunków zboża stanowi się podług średniéy wagi, to iest: pszenicy korzec 156 funtów, a żyta 145 funtów, i daléy rozporządzono zostaie, że

2) przy wszystkich opowiedzeniach wprowadzania wspomnionych gatunków zboża na korce, waga w punkcie 1szym ustanowiona, za prawidło do nakładu podatku wzięta być ma, że

3) na dyferencye wagi, które przy przeważeniu pokażą się, iak daleko te między wyżéy wspomnione ostateczności (extrema) wpadaią, t. i. przy pszenicy między 151 i 162 a przy życie między 136 i 148 funtami, zważać nie należy; zaś

4) ieśli przy dochodzeniu wagi a mianowicie w przywozie znaleziona przewyżka, naywyższą wagę 162 funtów co do pszenicy, a 148 funtów co do żyta przenosi, albo ieśli przy wywozie, gdzie podług treści tuteyszego rozporządzenia z dnia dzisieyszego do liczby 28795 zwrócenie zapłaconego podatku nastąpić powinno, mniéy iak nayniższa waga 151 funtów co do pszenicy, a 136 funtów co do żyta okaże się, wtedy podług przepisów postępowanie karne

leiten. Wornach sich das Oberamt und die Linienämter genau zu achten haben.

Gubernial-Erledigung vom 22. August 1830. Gub. Zahl 51132.

164.

Ausschreibung der Erbsteuer und der Judensteuer für das Jahr 1831.

Seine k. k. apostolische Majestät haben mit allerhöchstem Kabinetsschreiben vom 1ten August d. J. anzuordnen geruhet, daß die Erbsteuer und die Judensteuer, so wie diese Abgaben in dem laufenden Jahre 1830 bestanden haben, auch für das Jahr 1831 ausgeschrieben, und in derselben Art eingehoben werden sollen.

Diese allerhöchste Entschliessung wird daher in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 8ten August 1830 Zahl 2893 St. zur Wissenschaft und Nachachtung allgemein bekannt gemacht.

Gubernial-Kundmachung vom 28. August 1830. Gub. Zahl 52581.

165.

Schifffahrts- und Handelsbegünstigungen für österreichische und großbrittanische Unterthanen in den beiderseitigen Besitzungen.

Mit Beziehung auf das hierortige Dekret vom 19ten Mai l. J. Zahl 24387, womit den Kreisämtern die zwischen Oesterreich und Großbrittanien abgeschlossene Handels- und Schifffahrts-Konvenzion mitgetheilt wurde, wird denselben bedeutet; daß die k. großbrittanische Regierung durch einen geheimen Rathsbefehl vom 7ten April 1830 unter der Bedingung, daß der Handel und die Schifffahrt Großbrittaniens, und seiner auswärtigen Besitzungen in den k. k. Staaten auf den Fuß der meistbegünstigten Nazion gesetzt werde, bewilligt; daß es den österreichischen Schiffen gestattet seyn soll, aus den Landen Sr. kaiserl. königl. apostolischen Majestät, in was immer für eine brittische auswärtige Besitzung Waaren, die Erzeugnisse der österreichischen Staaten sind, einzuführen; so wie auch Waaren aus den auswärtigen brittischen Besitzungen aus- und in was immer für ein fremdes Land einzuführen.

Hierüber haben Seine Majestät mit a. h. Entschliessung vom 23ten Juli l. J. anzubefehlen geruhet, daß der Handel

przedsięwziąć należy. Podług czego Inspektorat i urzędy rogatkowe ściśle zachować się maią.

Rezolucya gub. z dnia 22. Sierpnia 1830 do liczby gub. 51132.

164.

Rozpisanie podatku spadkowego i żydowskiego na rok 1831.

Jego c. k. apostolska Mość raczył naywyższym listem gabinetowym z dnia 1. Sierpnia r. b. postanowić, że podatek spadkowy i podatek żydowski, iak takowe w bieżącym roku 1830 pobierane były, także na rok 1831 wypisane, i na tenże sam sposób wybierane być maią.

Ta naywyższa uchwała w skutku dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 8. Sierpnia 1830 do liczby 2893 St. dla wiadomości i zachowania powszechnie ogłoszoną zostaie.

Uwiadomienie gub. z dnia 28. Sierpnia 1830 do liczby gub. 52581.

165.

Korzyści żeglugi handlu dla austryackich i angielskich poddanych w obustronnych posiadłościach.

Odwołuiąc się do tuteyszego dekretu z dnia 19. Maia r. b. do liczby 24387, którym traktat handlu i żeglugi między Austryą i Wielką Brytanią zawarty, c. k. Urzędóm cyrkułowym udzielony został, uwiadamia się tychże, iż król. angielski Rząd rozkazem taynéy Rady z dnia 7. Kwietnia 1830 pod tym warunkiem, że handel i żegluga Wielkiéy Brytanii i iéy zamorskich posiadłości w c. k. Państwach na stopę narodów naywięcéy sprzyianych postawione będą, pozwolił, aby austryackim okrętom wolno było, z kraiów Jego c. k. apostolskiéy Mości towary, które produktami austryackich Państw są, do któréykolwiekbądź angielskiéy posiadłości zamorskiéy wprowadzać, równie też towary z zamorskich posiadłości angielskich wywozić, i do iakiegokolwiekbądź obcego kraiu sprowadzać.

W skutek tego raczył Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z dnia 23. Lipca r. b. rozkazać, że handel i że-

und die Schifffahrt Großbrittaniens und dessen auswärtigen Besitzungen in Allerhöchst Ihren Staaten gleich den in denselben am meisten begünstigten Nazionen so lange zu behandeln ist, als Allerhöchst Ihre Unterthanen im Genuße der ihnen durch obgedachte Akte zugesicherten Vortheile verbleiben.

Wovon die k. Kreisämter im Grunde hohen Finanzministerialdekrets vom 11ten August l. J. Zahl 1176 mit dem Auftrage verständigt werden, hiernach die weitere Kundmachung zu veranlassen, von dem Zugeständnisse der brittischen Regierung auch den dortkreisigen Handelsstand in Kenntniß zu setzen, und über die Vollziehung dieses allerhöchsten Befehls gehörig zu wachen.

Gubernial-Dekret vom 31. August 1830. Gub. Zahl 52102.

166.

Belehrung über die ersten Erscheinungen der Rinderpest.

In der Anlage ./. erhalten die k. Kreisämter die mit hohen Hofkanzleidekret vom 8ten v. M. Zahl 17854 herabgelangte Belehrung über die weniger auffallenden Erscheinungen und Symptome, welche, wenn selbe an dem Hornvieh vereint angetroffen werden, das Daseyn der Rinderpest schon in dem stadio infectionis oder prodromorum anzeigen, mit dem Auftrage: jedem aufgestellten öffentlichen Sanitäts-Individuum hievon ein Exemplar zur Berücksichtigung in vorkommenden Fällen mitzutheilen.

Gubernial-Verordnung vom 3. September 1830. Gub. Zahl 53270.

./.

Belehrende Darstellung der ersten Erscheinungen an dem mit der Rinderpest angesteckten Hornvieh.

Im Stadium infectionis vel prodromii (Stadium der Rinderpest), welches nach allen Gewährsmännern 6 bis 8 Tage dauert, wie es auch der Gefertigte gefunden hat, bemerkte man bei den mit dieser Krankheit angesteckten Schlachtviehheerden, wenn sie öfters und durch mehrere Stunden im Stande der Ruhe sorgfältig beobachtet wurden, gleich in den ersten 4—5 Tagen eine Verschiedenheit in dem Betragen, Auge und Blick dieser Thiere von den Gesunden, welche der Gefertigte wohl leichter bei einer Heerde praktisch zeigen als beschreiben kann.

gluga Wielkiéy Brytanii i iéy zamorskich posiadłości w państwach Nayiaśnieyszego Pana równie iak i narodów w tychże naywięcéy sprzyianych, tak długo uważany być ma, póki poddani Nayiaśnieyszego Pana w użyciu zapewnionych im powyższym aktem korzyści zostawać będą.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym na mocy dekretu wysokiego Ministerstwa finansów z dnia 11. Sierpnia r. b. do liczby 1176 z tym rozkazem do wiadomości podaie się, według tego dalsze obwieszczenie zarządzić, o przyzwoleniu angielskiego rządu także stan kupiecki uwiadomić i na dopełnienie tego naywyższego rozkazu należycie czuwać.

Dekret gub. z dnia 31. Sierpnia 1830 do liczby gub. 52102.

166.

Instrukcya o piérwszych zjawieniach się zarazy na bydło (pomoru.)

W annexie .|. otrzymuią c. k. Urzędy cyrkułowe instrukcyą, dekretem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 8. z. m. do liczby 17854 przesłaną, o zjawieniach i symptomatach, mniéy w oczy uderzaiących, które, ieśli na bydlęciu łącznie dostrzegać się daią, istnienie pomoru na bydło iuż w peryodzie zarazy (in stadio infectionis czyli prodromorum) wskazuią, z tym rozkazem, aby każdemu ustanowionemu publicznemu urzędnikowi sanitalnemu ideen exemplarz téyże, dla zastostowania w zdarzaiących się przypadkach udzieliły.

Rozporządzenie gub. z dnia 3. Września 1830 do liczby gub. 53270.

.|.

Obiaśniaiące opisanie piérwszych poiawień na rogatém bydle, które pomorem zarażone iest.

W peryodzie zarażenia pomorem (in stadio infectionis vel prodromii), która podług twierdzenia wszystkich znawców 6 do 8 dni trwa, co i podpisany znalazł; dostrzeżono w przeznaczonych na rzeź stadach, tą chorobą zarażonych, gdy one często i przez kilka godzin w stanie spokoynym pilnie uważano, zaraz w piérwszych 4—5 dniach odmianę w zachowaniu się, w oczach i wzroku tych zwierząt, porównywaiąc ie z zdrowemi, którą podpisany łatwiéy w trodzie praktycznie pokazać iak opisać może.

Dessen ungeachtet wird er sich bemühen, so viel wie möglich verständlich zu werden, und diesen hochwichtigen Gegenstand klar zur Anschauung zu bringen.

Das Betragen der Thiere in diesem Studium der Krankheit ist fast durchgehends trauriger und träger als im normalen Zustande, wozu noch die starken Märsche, auf denen sie immer schon von den Treibern mehr als die ganz gesunden Stücke zum Fortgehen angeeifert werden müssen, wodurch die schon kränklichen Stücke eher ermüden, das ihrige beitragen dürften.

Größere Ausnahmen findet man bei den einheimischen Rindern, besonders bei den gut genährten Kühen, bei denen im Beginne der Krankheit der entzündliche Charakter derselben ausgesprochen durch größeren Erethismus unverkennbar ist.

Die Thiere stehen ferner vorzüglich nach der Fütterung und vor der Rumination, die im Vergleiche mit ganz gesunden Stücken immer schon etwas zögernder von stätten geht, in sich gekehrt, unaufmerksam, beinahe wie im Dummkoller, nur nicht im so hohen Grade wie dort.

Beim Aufstehen des Morgens strecken und dehnen sich dieselben nicht so wie die gesunden Thiere mit Vorwärtsstellung der Vorder= und Rückwärtssetzung der Hinterfüsse, ähnlich einem strahlenden Pferde, wobei sie zugleich den Rücken senken, sondern sie unterlassen es gänzlich, oder wo es geschieht, unterbleibt das Senken des Rückens der hier in die Höhe gekrummt wird.

Das Auge ist außer dem in diesem Stadium der Krankheit erhöhten Glanz gleichsam vergrößert, indem es der Augenhöhle etwas hervorgedrängt erscheint. Das obere Augenlied erhält dadurch fast eine dreieckige Gestalt, auf welcher sich halbzirkelförmige Hautfalten bilden, die sich erst in der allgemeinen Decke des Stirnbeines verlieren, die Gefäße des Auges, besonders der weißen Haut, die immer etwas gerotheter erscheint, sind strotzender als im normalen Zustande.

Den Blick, der erst gegen das Ende dieses Stadiums der Krankheit stier und glotzend wird, mochte der Gefertigte bei jenen Thieren, die sich gleich im Anfange der Krankheit traurig und faul benehmen, was er fast ausschließend bei allen Schlachtviehheerden bemerkte, und wovon nur, wie schon gesagt, die gut genährten und geschonten einheimischen Rinder eine größere Ausnahme machen, mit matt und träge bezeichnen, indem sie bei einer Aufregung nicht das Auge wie im normalen Zustande bewegen, sondern den ganzen Kopf nach jener Seite wenden.

Die Ohren, die im normalen Zustande entweder wagerecht vom Kopfe abstehend oder aufwärts und nach rückwärts gehalten werden, haben nach der Fütterung, wo diese Thiere, wenn

Mimo to podpisany starać się będzie ile tylko możności być zrozumiałym, i ten wielce ważny przedmiot iasno przedstawić. Zachowanie się bydląt w téy peryodzie choroby iest właśnie bez wyiątku więcéy posępne i opieszałe, iak w stanie zdrowym; do czego ieszcze mocne pochody, na których takowe iuż zawsze przez poganiaczów bardziéy, iak zupełnie zdrowe, do chodu popędzane być muszą, a przez co chorowite iuż bydlęta prędzéy znużone bywaią, przyczyniać się mogą.

Większe odmiany spostrzegane bywaią w domowém bydle, a osobliwie u dobrze hodowanych krów, u których na początku choroby zapalny charakter téyże wyraźnie przez większą drażliwość (eretyzm) oczywisty iest.

Bydlęta stoią potém, osobliwie po paszy i przed odżuwaniem, które w porównaniu z zupełnie zdrowemi zawsze iuż trochę opieszałéy dzieie się, tetryczne, nieuważne, właśnie iak w szale, tylko nie tak w wysokim stopniu.

Przy wstawaniu z rana nie wyciągaią się tak iak zdrowe bydlęta z postawionemi na przód nogami przedniemi i wyciągnionemi w tył nogami tylnemi, podobnie iak moczący koń, przyczém także grzbiet wyginaią, ale zaniedbuią to zupełnie, albo ieśli i które z nich wyciąga się, to bez wygięcia w dół grzbietu, który u zarażonych w górę zgarbiony bywa.

Oko, oprócz podwyższonego w téy peryodzie choroby połysku nieiako powiększa się, gdyż z dołku oka trochę naprzód wygniecionem wydaie się. Wierzchnia powieka dostaie przez to właśnie tróykątnego kształtu, na któréy półkoliste zmarszczki skóry formnią się, które dopiéro w powszechném pokryciu kości czołowéy nikną. Naczynia oka, a osobliwie białéy błony, która zawsze nieco zaczerwieniała pokazuie się, są bardziéy nabrzmiałe iak w stanie zdrowym.

Wzrok, który dopiéro ku końcowi téy peryody choroby wrytym i bystrym staie się, podpisany mógł u tych bydląt, które zaraz na początku choroby smutno i opieszale zachowuią się, co podpisany właśnie wyłącznie we wszystkich trzodach na rzeź przeznaczonych spostrzegał, i w czém tylko, iak wyżéy powiedziano, dobrze hodowane i szczędzone domowe bydło więcéy różni się, omdlałym i opieszałym nazwać, albowiem one przy wzruszeniu ich uwagi nie poruszaią samém okiem, iak w stanie zdrowym, ale całą głowę ku owéy stronie obracaią.

Uszy, które w stanie zdrowym albo horyzontalnie od głowy odstaią, lub też w górę lub w tył trzymane być zwykły, przechodzą po paszy, gdzie takowe bydlęta, ieźli im

sie nicht gestört werden, wie in sich gekehrt-dem Beobachter sich darstellen, schon eine von der wagerechten etwas in die senkrechte Lage übergehende Stellung. Werthlos ist diese Erscheinung, wenn sie während des Schlafes dieser Thiere oder während der Chymifikazion für sich allein ohne Verbindung mit den schon angeführten, und angeführt werdenden Erscheinungen, gefunden wird. Die Temperatur an dem Grunde derselben, so wie an den Hörnern, ist dazumahl noch gleich, obschon der Gefertigte auch manchmal eine geringe Verschiedenheit einer gegen die andere Seite daran wahrzunehmen glaubte, worüber er jedoch in vorkommenden Fällen, da er diese Wahrnehmung nur einer Täuschung seines Gefühls zuschrieb, sich noch nähere Ueberzeugung verschaffen wird. Am Flotzmaul ist zu dieser Zeit außer einer selteneren Beleckung desselben, wodurch es im Vergleiche mit den andern ganz gesunden Thieren längere Zeit als gewöhnlich trocken und glanzlos bleibt, nichts krankhaftes wahrzunehmen. Das Athmen wird im Anfange dieses Stadiums wie im normalen Zustande ausgeübt, nur gegen das Ende desselben den 6ten bis 7ten Tag bemerkt man, jedoch den Thieren ganz nahe stehend, weil es sonst übersehen werden muß, bei langer oft wiederholter und sehr aufmerksamer Beobachtung ein stärkeres Ziehen mit den Nasenläppchen. Schon in den ersteren Tagen dieses Stadiums hört man die infizirten Thiere manchmal des Tages über husten, der immer nur in einem einfachen tief heraufkommenden Stoße besteht, und der von allen Autoren als hohlklingend bezeichnet wird. Zur richtigeren Bezeichnung glaubt der Gefertigte noch das Wort rauh zusetzen zu müssen. Hier muß der Gefertigte bemerken, daß um diesen Husten zu beobachten, es nicht genügt, nur auf Augenblicke oder eine viertel Stunde ganze Heerden oder gar einzelne Thiere zu beobachten, sondern daß dazu Stunden und oft halbe Tage erfordert werden, weil die Thiere nicht gerade immer zu der Zeit, wenn es der Beobachtende wünscht, ihn hören lassen.

In der Gegend des letzten Rückenwirbelbeines sind die Thiere gegen jeden etwas derberen Druck mit der Hand mehr oder weniger empfindlich. Diese Empfindlichkeit daselbst ist bei einigen wenigen Stücken mehr, jedoch bei Kühen manchmal so gesteigert, daß sie niederzustürzen scheinen, während andere den Rücken tief einbiegen, oder gar nur etwas weniger senken. Diese Empfindlichkeit, welche gegen Ende dieses Stadiums, wenn sie besteht, am stärksten und selbst noch im 2ten Stadium der Krankheit vozüglich bei robusten und gut genährten Kühen, wo der Anfangs entzündliche Charakter dieser Krankeit auffallender war, bemerkt wird, verschwindet im späteren Verlaufe der Krankheit gänzlich.

się nie przeszkadza, iak odurżałe dostrzegaczowi przedstawiaią się, z położenia poziomego (horyzontalnego), trochę pionowe położenie, t. i. na dół obwisłe. Nie warte uwagi iest to poiawienie, gdy podczas snu tych bydląt albo podczas chymifikacyi, oddzielnie, i bez związku z iuż przytoczonemi i ieszcze przytoczyć się maiącemi dostrzeżoném będzie. Temperatura w osadzie tychże, i rogów, ieszcze pod ten czas iednakowa, chociaż podpisany także czasami małą różnicę iednéy strony w porównaniu z drugą w tychże spostrzegać mniemał, lecz iednak o tém w wydarzonych przypadkach, gdyż to dostrzeżenie tylko omamieniu swego czucia przypisywał, ieszcze o dokładnieysze przekonanie starać się będzie. Na mordzie nie można pod ten czas oprócz rzadszego lizania téyże, przez co takowa w porównaniu z innemi zupełnie zdrowemi zwierzętami przez dłuższy czas, iak zwykle, suchą i bez połysku iest, nic chorowitego dostrzédz. Oddech odbywa się w początku téy peryody iak w stanie zdrowym, tylko ku końcowi téyże, 6. lub 7. dnia, iednak stoiąc bardzo blisko bydląt, gdyż inaczéy to przeoczyć można, przy długiém, często powtarzaném bardzo pilném uważaniu, daie się spostrzegać mocnieysze rozdymanie nozdrzy. Już w piérwszych dniach téy peryody dostrzega się u zarażonych bydląt niekiedy przez dzień kaszel, zawsze tylko po razu z głębokości pochodzący, który od wszystkich autorów, brzmiącym iak z pod sklepienia nazwany iest. Dla dokładnieyszego oznaczenia, sądzi podpisany, żeby należało dodać wyraz: »chropawy.« Tu umieścić musi podpisany, że chcąc ten kaszel uważać niedość na tém, aby przez moment albo przez kwandrans całe trzody, albo też poiedyńcze bydlęta obserwować, ale potrzeba na to godzinę i więcéy, a częstokroć i pół dnia odłożyć, gdyż bydlęta nie zawsze właśnie w ten czas, kiedy obserwuiący chce, z kaszlem słyszyć się daią.

Zwierzęta okazuią się za każdém trochę mocnieyszém pociśnieniem ręką w okolicy ostatniego pacierza grzbietowego mniéy lub więcéy dotkliwemi. Dotkliwość ta w tém mieyscu iest u niektórych bydląt większą, lecz u krów czasami tak wielką, że te upadać zdaią się, gdy inne grzbiet mocno wyginaią, albo nawet tylko trochę uchylaią. Ta dotkliwość, która ku końcowi téy peryody, ieśli istnieie, naymocniéy, a nawet ieszcze w drugiéy peryodzie choroby, osobliwie u mocnych i dobrze hodowanych krów, gdzie początkowo zapalny charakter téy choroby bardziéy w oczy uderzał, postrzeganą bywa, niknie całkiem w późnieyszym biegu choroby.

Die Freßlust, die gleich im Anfange dieses Stadiums der Krankheit noch ganz unverändert erscheint, wird gegen das Ende desselben schon in etwas vermindert, was man am ehesten bemerkt, wenn einer solchen Heerde Rauhfutter im Freien vorgelegt wird, wo dann der Kenner und genaue Beobachter finden wird, daß solche Thiere im Vergleiche mit den ganz gesunden bei weitem nicht mit derselben Lust zum Futter eilen und fressen, sie gehen von Futterhaufen zu Futterhaufen, wie die andern, jedoch nicht mit der Hast sondern zögernder, suchen lange in jedem, und fressen auch zögernder als im normalen Zustande. Auch das Wiederkauen geschieht in größeren Intervallen und langsamer. Die Darmexkremente sind schon im Anfange auffallender, jedoch gegen das Ende dieses Stadiums, trockener tiefer gefurcht, und manchmal wie klein geballt, als im normalen Zustande, was um so mehr auffällt, wenn man die Exkremente der darneben stehenden noch ganz gesunden Stücke damit vergleicht. Der Harn scheint noch ganz natürlich, nur bemerkte der Gefertigte kurz vor seiner Entleerung häufig eine augenblickliche und schnell vorübergehende Erschütterung des ganzen Körpers.

Bei Melkkühen findet man großtentheils ja beinahe immer gleich in den erstern Tagen dieses Stadiums, eine verminderte Milchabsonderung, die jedoch, so wie ihre von der weißgelben schon etwas ins bläuliche spielende Farbe von den Eigenthümern, nachdem die Aufsicht, Wartung und Pflege nur einfältigen oder unaufmerksamen Dienstbothen überlassen ist, beinahe überall übersehen wird, und nur in seltenen Fällen durch vorsichtiges und freundliches Befragen, damit aller Anschein vermieden wird, als dürften die Leute durch das Nichtbeachten dieser Erscheinung zur Verantwortung und Strafe gezogen werden, erforscht werden kann.

167.

Defluidazionspässe aus Galizien in das Ausland.

Zur Erzielung der Gleichförmigkeit bei der Ertheilung der Pässe an hierländige Unterthanen, welche sich auf den mit hierländigen Produkten beladenen Schiffen, als Schiffsknechte außer Landes begeben wollen, und zur Beseitigung der Unzukömmlichkeiten die sich aus einem ungleichen Benehmen in dieser Beziehung ergeben, wird mit Rücksicht auf die möglichste Beförderung des Ausfuhrshandels mit den Erzeugnissen dieses Landes Nachstehendes verordnet:

Chęć do żeru, która zaraz w początku téy peryodzie choroby ieszcze całkiem niezmieniona pokazuie się, staie się ku końcowi téyże iuż nieco odmienną, co nayprędzéy dostrzédz można, gdy takiéy trzodzie świeża pasza na otwartém polu daną będzie, gdzie potém znawca i doskonały dostrzegacz znaydzie, że takowe bydlęta w porównaniu z zupełnie zdrowemi o wiele nie z tąż samą chęcią do paszy spieszą i żrą, przechadzaią się one od iednéy kupy paszy do drugiéy iak i inne, ale iednak nie skwapliwie lecz opieszało, szukaią długo w każdéy kupie, i żrą także opieszaléy, iak w stanie zdrowym. Także odżuwanie dzieie się w większych przedziałach i powolnéy. Wypróżnienia kiszek iuż z samego początku w oczy uderzaią, iednak przy końcu téy peryody są suchsze, głębiéy brózdowane i czasami iakby w grudki zbite, nie iak w stanie zdrowym, co tém bardziéy w oczy uderza, porównywaiąc ie z exkrementami blisko stoiących, ieszcze całkiem zdrowych bydląt. Mocz zdaie się być ieszcze całkiem naturalny, podpisany spostrzegał tylko przed samém wypróżnieniem często momentalne i prędko przemiiaiące wztrząśnienia całego ciała.

U krów doynych spostrzega się po naywiększéy części, właśnie zawsze zaraz w piérwszych dniach téy peryody zmnieyszone oddzielanie się mléka, które iednak, iako też iego kolor, z biało-żółtego iuż w niebieskawy przechodzący, przez właścicielów bydła z przyczyny, że nadzór, hodowanie i pielęgnowania tegoż tylko prostym i nieuważnym sługom poruczone są, właśnie wszędzie przeoczone bywa, i tylko w niektórych przypadkach, przez ostrożne i łagodne wypytywanie się, unikaiąc wszelkiego pozoru, iak gdyby ci ludzie z powodu nieuważania ziawiska tego, do odpowiedzialności i kary pociągnieni być mieli, wybadaném być może.

167.

Paszporty do defluidacyi z Galicyi do obcego kraiu.

Dla osiągnienia iednakowości przy dawaniu paszportów poddanym tuteyszym, którzy na wodnych statkach, tuteyszo-kraiowemi produktami naładowanych, za flisów za granicę udać się chcą, i dla ustronienia niedogodności, które z nieiednakowego postępowania w téy mierze wydarzaią się, maiąc wzgląd na wspieranie według możności handlu wywozowego produktami tuteyszo-kraiowemi, stanowi się, co następuie:

§. 1.

Jeder Unterthan, welcher sich auf einem mit hierländigen Produkten außer Landes zu gehen bestimmten Schiffe als Schiffsknecht verdingen will, soll mit einem besonderen gedruckten, lediglich auf seine Person lautenden Paße versehen seyn.

§. 2.

Der Paß hat, außer dem Vor- und Zunamen des Paßinhabers, eine genaue Beschreibung seiner Person, seinen gewöhnlichen Aufenthaltsort, den Zweck seiner Reise und die Paßdauer zu enthalten.

§. 3.

Da bei Defluidazionen oft günstige Umstände augenblicklich benützt werden müssen, übrigens die plötzlichen Veränderungen des Wasserstandes oft eine größere Anzahl von Schiffsknechten erforderlich machen, als für welche ursprünglich vorgedacht werden konnte, so wird zur Beseitigung jedes Nachtheils der aus der Verzögerung entstehen könnte, gestattet, daß derlei Päße in das Ausland für die Defluidazionsknechte von den Ortsobrigkeiten (Magistraten und Dominien) ertheilt werden.

§. 4.

Jeder Schiffsknecht hat sich daher mit seinem Gesuche, um einen Paß an seine Ortsobrigkeit zu wenden, die ihm solchen, Falls sonst kein Anstand dagegen obwaltet, gegen die bloße Entrichtung der Stempelgebühr von sechs Kreuzer, zu erfolgen hat.

§. 5.

Die Ortsobrigkeiten haben sich zu diesem Behufe mit gedruckten Paßblanketen im voraus zu versehen.

§. 6.

Wegen Ueberkommung der Paßblankete wenden sich die Ortsobrigkeiten an das betreffende k. Kreisamt. Dem diesfälligen Einschreiten ist der für die verlangte Zahl der Paßblankete entfallende Stempelbetrag mit sechs Kreuzer für jedes Stück anzuschließen.

§. 7.

Die k. Kreisämter machen die Zahl der von den Ortsobrigkeiten verlangten Paßblankete dem k. Generaltaxamte in Lemberg bekannt, welches ihnen dieselben durch die betreffende k. Kreiskasse zustellt.

§. 8.

Die k. Kreiskasse erfolgt die Paßblankete dem k. Kreisamte nur gegen Entrichtung der entfallenden Stempelgebühr, welche von der k. k. Kreiskasse übernommen und an das k. Generaltaxamt abgeführt wird.

§. 1.

Każdy poddany, który na statku, z tuteyszo-kraiowemi produktami za granicę przeznaczonym, za flisa naiąć się chce, opatrzony być powinien osobnym drukowanym i iedynie na iego osobę opiewaiącym paszportem.

§. 2.

W paszporcie zawiérać się ma, oprócz imienia i nazwiska paszport posiadaiącego, także dokładne opisanie iego osoby, iego zwykłego mieysca pobytu, zamiar iego podróży i czas, iak długo paszport trwać ma.

§. 3.

Gdy przy defluidacyach częstokroć pomyślne okoliczności natychmiast użyte być muszą, w reście nagłe zmiany stanu wody częstokroć większéy liczby flisów wymagaią, przeto dla zapobieżenia wszelkiéy szkodzie, któraby ze zwłoki wyniknąć mogła, dozwolono zostanie, aby te paszporty za granicę dla flisów przez Zwierzchności mieyscowe (Magistraty i Dominia) wydawane były.

§. 4.

Każdy flis zatém udać się ma z swoią proźbą o paszport do swoiéy Zwierzchności mieyscowéy, która mu takowy ieśli nic na przeszkodzie nie iest, za opłaceniem iednego tylko stęplu 6 kraycarowego wydać ma.

§. 5.

W tym celu Zwierzchności mieyscowe zaopatrzyć się maią drukowanemi blankietami na paszporty.

§. 6.

Względem otrzymania tych blankietów paszportowych Zwierzchności mieyscowe udadzą się do należnego c. k. Urzędu cyrkułowego. Przy podaniu o takowe, przesłać maią zarazem wypadaiącą należytość stęplu za żądaną liczbę blankietów pasportowych, za każdą sztukę po sześć kraycarów rachuiąc.

§. 7.

C. k. Urzędy cyrkułowe zawiadomią c. k. ieneralny Urząd taxalny we Lwowie o liczbie żądanych przez Zwierzchności mieyscowe blankietów paszportowych, który im takowe przez c. k. Kassy cyrkułowe przeszle.

§. 8.

C. k. Kassa wyda te blankiety paszportowe c. k. Urzędowi cyrkałowemu tylko za złożeniem wypadaiącey za one należytości steplowéy, którą c. k. Kassa cyrkułowa odbierze i do c. k. ieneralnego Urzędu taxalnego przeszle.

§. 9.

Die Ortsobrigkeiten, welche die Defluidationspässe gehörig zu fertigen, und mit ihrem Amtssiegel zu versehen haben, ertheilen diese Pässe an die Schiffsknechte unter eigener Verantwortung. Sie haben daher derlei Pässe nur solchen Unterthanen zu ertheilen, welche ihnen wohl bekannt, und der Auswanderung nicht verdächtig sind. Jede Außerachtlassung dieser Vorschrift würde nach Vorkömniß der Umstände mit den in den §§. 29 und 30 des Auswanderungspatentes vom Jahre 1784 ausgesprochenen oder sonstigen strengen Strafen geahndet werden.

§. 10.

Sollte ein Unterthan sich durch die Verweigerung des Paßes beschwert glauben, so steht es demselben frei, sich dießfalls an das betreffende k. Kreisamt zu wenden, welches über Einvernehmung der Ortsobrigkeit entscheiden wird, ob der Paß zu ertheilen sey oder nicht.

§. 11.

Zur Erhaltung der Ordnung und der stätten Uebersicht in diesem den Ortsobrigkeiten anvertrauten Geschäfte, haben dieselben über alle von ihnen an die Schiffsknechte ertheilten Pässe ein Protokoll nach dem beiliegenden Formulare .|. zu führen, und dieses Protokoll halbjährig nämlich mit Ende Juni und Ende Dezember eines jeden Jahres dem betreffenden k. Kreisamte sammt den in diesem halben Jahre ertheilt gewesenen und von den Schiffsknechten nach ihrer Rückkunft zurückgestellten Pässen vorzulegen.

§. 12.

Die k. Kreisämter nehmen in diese Paßprotokolle Einsicht, und stellen dieselben mit ihren Bemerkungen den Ortsobrigkeiten unverweilt zurück. Die vorgelegten, gebrauchten, von den Kreisämtern zurückzubehaltenden Pässe werden eingerissen, und ihre Zahl in der Vormerkung über die den Ortsobrigkeiten erfolgten Paßblankete angeführt, damit, auf diese Art ersichtlich bleibe, wie viel von den letzteren bei den Ortsobrigkeiten noch vorhanden seyn müssen. Die Kreiskommissäre haben bei Gelegenheit ihrer Dienstreisen die Zahl der Paßblankete bei den Ortsobrigkeiten zu erheben und dem k. Kreisamte anzuzeigen.

§. 13.

Die Pässe der Schiffsknechte werden sowohl bei dem Austritte aus dem Lande, als auch bei der Rückkehr bei dem betreffenden Gränzzollamte vidirt. Eine Vidirung bei dem k. k. österreichischen General = Konsulate in Warschau auf dem Hinwege ist nicht nothwendig.

Protokoll

Ueber die ausgestellten Pässe.

Nro. des ausgestellten Passes	Namen	Alter	Stand	Profession	Qualifikazion	Nazionale des Paßbesitzers						Zeit, auf welche	Zweck zu welchem	Ort oder Land auf welches	Datum der Ausstellung	Der Paß geht zu Ende	Datum der Erneuerung	Anmerkung.
	des Paßbestellers					Nro. des Regiments-Bezirks	Geburts Ort	Haus-Nro.	Pfarre	Grund-Herrschaft	Konskripzions-Behörde	der Paß ausgestellt worden						

PROTOKÓŁ
wydanych paszportów.

Nr. wydanego paszportu	Imię	wiek	stan	professya	kwalifikacya	Narodowość posiadacza paszportu						Na iak długi czas	W iakim zamiarze	Mieysce lub kray, do którego	Data wydania	Paszport kończy się	Data odnowienia	Uwaga.
	proszącego o paszport					Nr. powiatu pułkowego	Mieysce urodzenia	Nr. domu	Parafiia	Zwierzchność gruntowa	Urząd konskrypcyyny	paszport wydany iest						

§. 9.

Zwierzchności mieyscowe, które paszporty defluidacyyne należycie podpisać i swą pieczęcią urzędową opatrzyć maią, wydawać będą te paszporty flisóm pod własną odpowiedzialnością. A zatém dawać maią te paszporty tylko takim poddanym, którzy onym dobrze wiadomi są, i którzy o emigracyę nie są podeyrzani. Za każde niezważanie tego przepisu, byłyby podług okoliczności ustanowione w §§. 29 i 30. Uniwersału emigracyynego z roku 1784, lub inne ostre kary wymierzone.

§. 10.

Jeśliby który z poddanych przez odmówienie mu paszportu skrzywdzonym się być sądził, wolno mu w tym razie do należnego c. k. Urzędu cyrkułowego udać się, który za wyrozumieniem Zwierzchności mieyscowéy rozstrzygnie, czyli paszport wydany być ma, lub nie.

§. 11.

Dla utrzymania porządku i ciągłego widoku w tym Zwierzchnościom mieyscowym poruczonym przedmiocie, wspomnione Zwierzchności prowadzić maią protokół podług załączonego wzoru .|• wszystkich paszportów flisóm przez nich wydanych, i takowy protokół każdego pół roku, to iest: z ostatnim Czerwca i z końcem Grudnia każdego roku dotyczącemu c. k. Urzędowi cyrkułowemu, z paszportami, w tym półroczu przez one wydanych, i od flisów za ich powrotem zwróconych przesyłać.

§. 12.

C. k. Urzędy cyrkułowe, po uskutecznioném przeyrzeniu tych protokołów paszportowych, zwrócą takowe z swoiemi uwagami niezwłocznie Zwierzchnościom mieyscowym. Przesłane, iuż użyte, i przez Urzędy cyrkułowe zatrzymanemi być maiące paszporty należy nadedrzéć i onych liczbę, w spisie wydanych Zwierzchnościom mieyscowym blankietów paszportowych zapisać, aby tym sposobem uoczewiścić, wiele z tychże u Zwierzchności ieszcze w zasobie znaydować się musi. Komissarze cyrkułowi przy okazyi swych podróżowań urzędowych, przekonać się maią o liczbie blankietów paszportowych, znayduiących się u Zwierzchności mieyscowych, i o takowéy c. k. Urzędowi cyrkułowemu donieść.

§. 13.

Paszporty flisów poświadczone (widowane) będą tak przy wyyściu z kraiu, iako też przy powrocie od dotyczączéy Komory pograniczném. Poświadczenie (widowanie) tychże przez c. k. austryiackie konsulaty w Warszawie na drodze tam nie iest potrzebne.

§. 14.

Der Handlungsunternehmer oder Schiffspatron hat für sich, für seinen allenfälligen Kompagnion, Faktor rc. mit einem besonderen Paße des Landespräsidiums versehen zu seyn.

§. 15.

Jeder Handlungsunternehmer oder Schiffspatron, der sich beigehen ließe, einen Schiffsknecht ohne einen besonderen, lediglich auf seine Person lautenden Paß, auf sein Schiff aufzunehmen, würde unnachsichtig mit einer Geldstrafe von 50 Dukaten oder 225 fl. M. M. für den Kopf geahndet werden.

§. 16.

Zur Beförderung der Expedizion bei dem Gränzzollamte hat jeder Handlungsunternehmer oder Schiffspatron ein Verzeichniß über sämmtliche auf seinem Schiffe befindlichen Schiffsknechte nach dem beiliegenden Formulare .·|.· zu verfassen und dasselbe dem Gränzzollamte zu übergeben.

§. 17.

Das Gränzzollamt vidirt die Päße der Schiffsknechte, vergleicht dieselben mit dem vorgelegten Verzeichniße und fertigt sofort die Schiffsknechte ab. Die Eintragung in die Passanten-Rapporte geschieht nachträglich aus dem zurückbehaltenen Verzeichniße.

§. 18.

Gegenwärtige Verordnung erhält vom 1ten Oktober l. J. verbindliche Kraft, und hat von diesem Zeitpunkte in Betreff der Ertheilung der Desluidationspässe zur alleinigen Richtschnur zu dienen. Alle früheren über den gleichen Gegenstand erlassenen Vorschriften hören mit diesem Tage auf.

Präsidial-Verordnung vom 4. September 1830. Präsidial Zahl 4172.

168.

Einhebung und Verwaltung der allgemeinen Verzehrungssteuer im Jahre 1831.

Die hohe Hofkammer hat im Einverständniße mit der hohen Hofkanzlei der k. k. vereinten Gefällen-Verwaltung bei den Verhandlungen über die Abfindungen und Verpachtungen der allgemeinen Verzehrungssteuer für das kommende Verwaltungs-Jahr 1831, nachstehende Bestimmungen vorgezeichnet:

1) Nach der Bestimmung des §. 5. Lit. b. des Kreisschreibens vom 5ten Juli 1829 Zahl 5039 wird gegenwärtig die Verzehrungssteuer auf dem offenen Lande und in den kleineren Städten eingehoben, von den Gast- und Schankwirthen, von

Verzeichniß

der, bei dem k. k. galizischen Gränz-Zollamte vom bis Reisenden.

Posten-Zahl	Tag der Ankunft an der Gränze	Tauf- und Zuname des Reisenden	Charakter und sonstige Eigenschaft	Geburts- oder Ansäßigkeits-Ort	Dessen Reisegefährten und Dienstbothen	Woher derselbe reiset	Wohin derselbe reiset	Mit welcher Gelegenheit	In was für Geschäften	Mit welchem Passe	Dieser ist vidirt vom	Ist zur Meldung angewiesen worden

S P I S

przeieżdżaiących przez c. k. galicyyską Komorę graniczną od do podróżnych.

Liczba porząd.	Dzień przybycia na granicę	Imię i Nazwisko podróżnego	Charakter i inna godność	Mieysce urodzenia lub pobytu	Tegoż towarzysze podróży i słudzy	Z kąd iedzie	Dokąd iedzie	Jaką okazyą	W iakich interesach	Z iakim paszportem	Paszport iest poświadczony przez	Ma się opowiedzieć w

§. 14.

Przedsiębierca handlu, albo patron statku, dla swoiéy osoby, dla swego wspólnika, faktora i t. d. opatrzony być musi osobnym paszportem prezydyalnym.

§. 15.

Każdy przedsiębierca handlu, albo patron statku, któryby się dopuścił, flisa bez osobnego, iedynie na iego osobę opiewaiącego paszportu na swóy statek przyiąć, ściągnąłby na siebie nieuchybną karę pieniężną, po 50 czerw. złotych albo 225 ZłR. mon. kon. od każdéy głowy.

§. 16.

Dla przyspieszenia expedycyi na komorze granicznéy, każdy przedsiębierca handlu, lub patron statku, ma ułożyć spis wszystkich na iego statku znayduiących się flisów, podług załączonego ..|'' tu wzoru, i oddać takowy Komorze granicznéy.

§. 17.

Komora graniczna poświadczy (zawiduie) te paszporta flisów, porówna takowe z podanym spisem i expedyiuie flisów. Wciągnienie do raportów osób przeieżdżaiących nastąpi późniéy z zatrzymanego u siebie spisu.

§. 18.

Ninieysze rozporządzenie otrzyma od dnia 1. Października r. b. zobowiązuiącą moc, i służyć ma, od tego czasu zacząwszy, za iedyne prawidło przy wydawaniu paszportów defluidacyynych. Wszystkie dawnieysze, w podobnym przedmiocie wydane przepisy, z tym dniem działać przestaią.

Rozporządzenie prezyd. z dnia 4. Września 1830 do l. prezyd. 4172.

168.

Pobór i zarząd powszechnym podatkiem konsumowym w roku 1831.

Wysoka c. k. Kamera nadworna w porozumieniu z wysoką c. k. Kancelaryią nadworną, c. k. połączonéy Administracyi dochodów skarbowych, następuiące przepisy do postępowania przy dobrowolnych ugodach i wypuszczaniu w dzierzawę powszechnego podatku konsumowego na przypadaiący rok administracyyny 1831 oznaczyła:

1) Podług przepisu §. 5. lit. b) okolnika z dnia 5. Lipca 1829 do liczby 5039, podatek konsumowy po wsiach i po mnieyszych miastach pobieranym iest od garkuchników i szynkarzy mieyscowych, od tak zwanych w prowincyiach

den in den deutschen Provinzen sogenannten Buschenschänkern und Leutgebern, so wie von allen denjenigen, welche Rhum, Arrak, Rosoglio, Liqueurs, und andere versüßte geistige Getränke Brandwein, Brandweingeist, dann Wein, Weinmost oder Obstmost, solcher mag bloß eigenes oder fremdes Erzeugniß seyn, ausschänken, oder den Verkauf dieser Getränke im Kleinen, das heißt, beim Wein, Weinmost, oder Obstmost unter Einem N. Oe. Eimer, bei den übrigen geistigen Getränken unter Einem Viertel Eimer betreiben.

Für das Verwaltungs-Jahr 1831 wird als versteuerbarer Kleinverschleiß jeder Verkauf von Wein, Weinmost, oder Obstmost unter fünf N. Oe. Eimern, und von Brandwein, Brandweingeist und den versüßten geistigen Getränken, unter Einem N. Oe. Eimer, dieser Verkauf mag nun von befugten Gewerbsunternehmern, oder von irgend einem Privaten geschehen, angesehen, und ist nach den, in dem Verzehrungssteuergesetze enthaltenen Vorschriften zu behandeln.

2) Nach der Anordnung des §. 5. Lit. c. des Kreisschreibens vom 5ten Juli 1829, ist die Verzehrungssteuer zu entrichten: von Fleischern, Wirthen, Fleischselchern und allen, welche Fleisch vom geschlachteten Vieh, wofür noch nicht die Steuer entrichtet wurde, zum weiteren Verkaufe, oder zu anderen Zubereitungen an sich bringen.

Es sind mehrere Anfragen gestellt worden, ob auch von jenem Fleische die Verzehrugssteuer zu entrichten sey, welches steuerpflichtige, in der tariffmässigen Beschreibung des Aerars oder eines Pächters stehende Gewerbsunternehmer zum weiteren Verkaufe oder zu anderen Zubereitungen von solchen Gewerbsleuten an sich bringen, die sich mit einer Pauschalsumme abgefunden haben.

Hierüber wird bestimmt, daß der Bezug des versteuerbaren Fleisches zur weiteren Zubereitung an Wirthe und andere steuerpflichtige Partheien z. B. Wurstmacher, welche sich mit der Zubereitung des Fleisches zum weiteren Verkaufe beschäftigen, keiner abermaligen Besteuerung bei dem Käufer zu unterziehen sey, daß dagegen der Fleischbezug zum weiteren Verkaufe im rohen Zustande, wenn er von einem Fleischhauer, der sich abgefunden hat, an einem anderen Fleischhauer oder Privaten, welcher sich mit dem Verkaufe des Fleisches im rohen Zustande beschäftigt, geschieht, wenn diese in der tariffmässigen Beschreibung stehen, von dem Käufer zu versteuern sey.

Wenn ein Fleischhauer, oder eine andere rohes Fleisch verschleißende Parthei in den Orten der 2ten Tariffsklasse zugleich ein Wirth ist, und sich nicht abgefunden hat, so muß derselbe oder dieselbe zur Vermeidung von Unterschleifen, wenn

niemieckich szynkarzy wichowych i gospodników, iakoteż od tych wszystkich, co rumem, rosolisem, likworami i innemi słodzonemi gorącemi trunkami, wódką, spirytusem gorzałczanym, winem i moszczem winnym lub owocowym, czyliby takowy kraiowym lub zagranicznym był płodem, szynkuią, lub takowe trunki w małych ilościach, to iest: wino, moszcz winny lub owocowy, mniéy iak po wiadrze niższo-austryiackiéy miary, inne zaś gatunki mocnych napoiów mniéy, iak po ćwierci wiadra przedaią.

Na rok administracyyny 1831, każda przedaż wina, moszczu winnego, albo owocowego mniéy, iak pięć wiader niż. austr. a wódki, spiritusu gorzałczanego, i słodzonych mocnych trunków, mniéy iak iedno wiadro niż. austr. wynosząca, czyliby ta przedaż od uprawnionego professyonisty, albo od innéy prywatnéy osoby pochodziła, za przedaż drobną opłatną uważana i podług przepisów ustawą podatku konsumcyynego obiętych traktowana być ma.

2) Podług przepisu §. 5. lit. c) okolnika z dnia 5. Lipca 1829 podatek konsumcyyny płacony być ma: od rzeźników, karczmarzów i od tych wszystkich, co kupuią mięso z zabitego bydlęcia do dalszéy przedaży lub innéy tegoż przyprawy, od któregoto mięsa podatek ieszcze opłacony nie był.

Wielokrotne poczyniono zapytania: czyli i od tego mięsa podatek konsumcyyny płaconym być ma, które podatkuiący w taryfowém opisaniu skarbowém, albo dzierzawcy iakiego znayduiący się przedsiębiercy, dla dalszéy przedaży, albo dla innéy przyprawy od takich professyonistów kupuią, którzy się na opłatę ryczałtową ułożyli.

W téy mierze stanowi się: że kupno mięsa opłatnego do dalszéy przyprawy przez karczmarzy lub inne strony podatkować obowiązane, n. p. przez kiełbasników trudniących się przyprawą mięsa dla dalszéy przedaży, powtórnéy opłacie przez kupuiącego bynaymniéy nie poldega; że atoli kupno mięsa dla dalszéy przedaży w stanie surowości; gdy takowe od rzeźnika, który się dobrowolnie ułożył, dla drugiego rzeźnika, lub strony prywatnéy przedażą mięsa surowego trudniącéy się pochodzi, gdy te w opisaniu taryfowém znayduią się, przez kupuiącego opłacone być ma.

Jeżeli rzeźnik, albo inna strona prywatna, mięso surowe przedaiąca, w mieyscach drugiéy klassy taryfy, razem iest karczmarzem, i dobrowolnie się nie ułożyła, tedy natenczas takowy lub takowa, dla uniknienia oszukaństwa,

von einer abgefundenen Parthei das Fleisch im rohen Zustande erkauft wird, dasselbe versteuern, es mag nun das Fleisch zum weiteren Verkaufe im rohen Zustande oder zur weiteren Zubereitung verwendet werden.

3) Zum §. 5 Lit. c. des Kreisschreibens vom 5ten Juli 1829 wird weiter bestimmt, daß

a) auch jeder Private ohne Unterschied, der ein ihm eigenthümliches, selbst erzogenes oder erkauftes Stück Vieh, welches zu einer, der in dem 10ten Tariffssatze der allgemeinen Verzehrungssteuer aufgeführten Viehgattungen gehört, schlachtet, und einen Theil davon an andere verkauft, den Vorschriften über die allgemeine Verzehrungssteuer unterliegt, sonach vor der Schlachtung die Anmeldung zu machen, und für den zur Hintangabe an Andere bestimmten Theil die Zahlungsbollete zu lösen, und die tariffmässige Gebühr zu entrichten hat.

Verkauft er mehr, als er angemeldet hat, so sind die gesetzlichen Strafen gegen ihn zu verhängen.

b) Wenn ein Private was immer für Vieh schlachtet, welches unter den 11ten bis einschliessig 15ten Tariffsatz gehört, und dasselbe ganz oder auch nur theilweise an Andere verkauft, so unterliegt das ganze Vieh der Versteuerung vor der Schlachtung.

Die Außerachtlassung der vorläufigen Anmeldung und der Lösung der Zahlungsbollete ist nach den festgesetzten Strafbestimmungen zu behandeln.

4) Die nach der Anmerkung zum 10. Tariffssatze den steuerpflichtigen Partheien in den Orten der 2ten Tariffsklasse zugestandene Wahl, ob sie die Gebühr von den im 10ten Tariffssatze genannten Viehgattungen nach Stücken oder nach dem Gewichte des geschlachteten Viehes entrichten wollen, hat mit 1ten November 1830 aufzuhören.

Von diesem Zeitpunkte angefangen, hat bloß die Versteuerung des Viehes nach Stücken Platz zu greifen.

5) Nach dem §. 11 des Kreisschreibens vom 5ten Juli 1829, soll zwar die Gefällen-Verwaltung zuerst die Abfindung mit den einzelnen Betriebsunternehmern über angemessene Pauschalbeträge versuchen, und nur wenn diese nicht zu Stande kömmt, zur Verpachtung oder zur Einhebung der tariffmässigen Gebühr schreiten.

Dieser in dem Gesetze vorgezeichnete Vorgang schließt indessen nicht aus, daß in jenen Fällen, wo die Abfindung mit einzelnen Gewerbsunternehmern für das Aerar als nachtheilig erscheint, von dem Versuche von Abfindungen mit den Einzel=

ieżeli mięso surowe od strony ugodzonéy, kupione zostało, takowe mięso opłacić ma, czyliby do dalszéy przedaży w stanie surowym, czyliteż do dalszéy przyprawy użyte było.

3) Do §. 5 lit. c) okolnika z dnia 5. Lipca 1829, stanowi się: daléy, że

a) każda także prywatna strona bez różnicy, co własne, przez siebie wychowane, alboteż kupione bydło do gatunków bydła w pozycyi 10téy taryfy powszechnego podatku konsumcyynego wymienionych należące, na rzeź przeznacza, i część z tego innym przedaie, przepisom o powszechnym podatku konsumcyynym podlega, a zatém przed rzezią oznaymić, bilet opłatny dla części na przedaż dla drugich przeznaczonéy wziąć, a razem i należytość taryfową opłacić ma.

Jeżeli więcéy nad oznaymienie przeda, kary ustanowione na niego wymierzone być maią.

b) Gdy strona prywatna iakiekolwiek bydle biie, od 11. aż do 15. rzędu taryfy włącznie należące i takowe całkiem lub też tylko częściami rozprzedaie, całe bydlo podlega podatkowi przed rzezią.

Zaniedbanie poprzedniczego oznaymienia i wzięcia biletu płatnego, podług ustanowionych przepisów karnych traktowane być ma.

4) Wybór stronóm podatkuiącym w mieyscach drugiéy klàssy taryfowéy, w uwadze od 10. rzędu taryfy, zostawiony: należytość od gatunków bydła w dziesiątym rzedzie taryfy wymienionych, podług sztuk lub wagi zabitego bydła opłacać, z dniem piérwszym Listopada 1830 ustać ma.

Od owéy peryody poczynaiąc, opłata od bydła tylko na sztuki mieysce mieć będzie.

5) Podług §. 11. okolnika z dnia 5. Lipca 1829 Administracya przychodów skarbowych wprawdzie naprzód doświadczać ma dobrowolnéy ugody z poiedynczymi przedsiębiercami professyi o przywoitą opłatę ryczałtową, i tylko gdyby takowa do skutku nie przyszła, do wydzierzawienia lub pobierania taryfowéy należytości przystąpić.

Tymczasem ciąg postępowania tego prawem oznaczony nie przeszkadza, aby w przypadkach, gdzie ugoda z poiedynczymi przedsiębiercami, uszczerbkiem dla skarbu okazuie się, od wchodzenia w ugodę z poiedynczemi stronami odstąpić i

nen abgegangen, und gleich unmittelbar der für das Aerar vortheilhafteste Weg eingeschlagen werde.

6) Wenn die der Verzehrungssteuer unterliegende Unternehmung nicht selbst von dem Eigenthümer, sondern von einem Pächter ausgeübt wird, so bleibt es der Administrazion anheimgestellt, je nachdem es der Vortheil und die Sicherheit des Aerars erheischt, entweder mit dem Eigenthümer oder mit dem Pächter den Abfindungsvertrag abzuschliessen, wobei jedoch auf die Herrschaften, so fern ihnen das Monopol mit Bier und Brandwein zusteht, in der Art Rücksicht genommen werden kann, daß mit ihnen zuerst die Abfindung versucht, und sodann erst zu ihrem Pächter übergangen werde.

7) Zu der im §. 13 des Kreisschreibens vom 5ten Juli 1829, den steuerpflichtigen Gewerbsunternehmern vorgeschriebenen Anzeige jeder Veränderung in dem erhobenen Stande der Gewerbsunternehmung und der Dienstindividuen, wird eine Frist von 2 Tagen bestimmt, bei deren Außerachtlassung die in dem §. 34 und 37 des Kreisschreibens vom 5ten Juli 1829 festgesetzte fixe Geldstrafe eintritt.

8) Unterliegt es keinem Anstande, den Partheien zu gestatten, den Abfindungs- oder Pachtbetrag für mehrere Monate oder auch für die ganze Dauer des Vertrags vorhinein auf einmal berichtigen zu dürfen, ohne daß jedoch dadurch die in dem Anhange zum §. 22 enthaltene Bestimmung, in wie weit Pächter von abgefundenen Partheien Vorauszahlungen annehmen dürfen, aufgehoben wird.

9) Der §. 28 des Kreisschreibens vom 5ten Juli 1829 enthält die Bestimmung, daß, wenn eine abgefundene steuerpflichtige Parthei mit dem Erlage einer Monatsrate des Abfindungspauschales die vorgeschriebene Frist nicht einhält, die Sicherstellung und Hereinbringung des Ausstandes eingeleitet werde, — der Abfindungsvertrag aber gleichzeitig erlischt. Von dieser gleichzeitigen Erlöschung des Abfindungsvertrages hat es für die Folge abzukommen.

Es ist vielmehr in den künftig abzuschliessenden Abfindungsverträgen ausdrücklich zu bedingen, daß der Vertrag für die ganze Zeit seiner Dauer seine Wirksamkeit behält, und daß, wenn der Steuerpflichtige mit einer Zahlungsrate im Rückstande bleibt, der Gefällen-Verwaltung es unbenommen bleibe, den Abfindungsvertrag als erloschen zu erklären, oder aber auf dessen Fortsetzung zu dringen, und zur Sicherstellung und Hereinbringung der weiteren Zahlungsraten in den festgesetzten Terminen nach ihrem Gutdünken die erforderlichen Einleitungen auf Gefahr und Kosten der abgefundenen Parthei zu treffen.

zaraz bezpośrednio drogę dla skarbu naykorzystnieyszą obrać nie można było.

6) Jeżeli przedsiębierstwo podatkowi konsumcyynemu podlegaiące, nie przez właściciela, ale przez dzierzawcę wykonywane bywa, zostawia się do wyboru administracyi, iak dalece tego korzyść i bezpieczeństwo Skarbu wymaga, ugodę albo z samym właścicielem, alboteż z dzierzawcą zawierać; przyczém iednak na Dominia, iak dalece onym monopolium piwa i wódki przynależy, w tym sposobie wzgląd miany być może, iż z onemi naprzód ugody doświadczać, a potém dopiéro do dzierzawy przeyść należy.

7) Do przepisanego w §. 15. okolnika z dnia 5. Lipca 1829 doniesienia o każdéy zmianie w znalezionym stanie professyi i służebnych, wyznacza się termin dwudniowy; w razie zaniedbania terminu, stała kara pieniężna §. 34, i 37 okolnika z dnia 5. Lipca 1829 ustanowiona, nastąpić ma.

8) Żadnéy nie podpada trudności: stronóm pozwolić, aby ilość ugodzoną ryczałtem i zakontraktowaną, za kilka miesięcy, lub też za cały czas trwaiącego kontraktu naraz z góry zapłaciły; wszakże przez to nie znosi się bynaymniéy przepis w §. 22. dodatku zawarty, iak dalece dzierzawcy, od strón ugodzonych przedpłaty przyymować mogą.

9) §. 28. okolnika z dnia 5. Lipca 1829 zawiéra przepis: iż ieżeli podatkowi podlegaiąca dobrowolnie ugodzona strona, w złożeniu raty miesięcznéy z ryczałtowego układu pochodzącéy, przepisanego terminu nie dotrzymuie, zabezpieczenie i wyexekwowanie zaległości przedsięwzięte być ma, i że zarazem kontrakt ugody ryczałtowéy ustaie. Na przyszłość iednoczesne uchylenie kontraktu ryczałtowego mieysca nie ma.

Owszém w układach ryczałtowych na przyszłość zawiéranych, ten warunek wyraźnie dodanym być ma; iż układ ten na cały czas swego trwania obowiązuiącym iest, i że gdy podatkuiący z opłatą iednéy raty w zaległość popadnie, wolno będzie Administracyi układ ryczałtowy za zgasły ogłosić, alboteż na dotrzymanie takowego nastawać, i dla zapewnienia i wyexekwowania dalszych rat w terminach oznaczonych, przyzwoitych środków podług swego rozumienia, na koszt i niebezpieczeństwo strony ugodzonéy, użyć.

10) Das Verzehrungssteuergesetz hat im Allgemeinen bei Abfindungen den Erlag einer Kauzion oder die Leistung einer sonstigen Sicherstellung nicht vorgeschrieben, weil das Aerar in der Regel durch das demselben zustehende Pfand- und Vorzugsrecht auf das Vermögen des Abgefundenen gedeckt ist.

Dieß hindert indessen nicht, daß bei jenen Abfindungen, wo es die Administrazion zum Schutze des Gefalls für nothwendig erachtet, eine Sicherstellung für die richtige Erfüllung des Abfindungsvertrags verlangt werde.

11) Jenen Wein- und Obstmost-Producenten auf dem Lande und in den kleineren Städten, welche ihr eigenes Braugut verfassungsmässig auszuschenken befugt sind, und welche kein abgesondertes Ausschankslokale besitzen, und daher ihre, sowohl zum Großhandel als zum Kleinverschleiße bestimmten Vorräthe in demselben Lokale aufbewahren, wird die Erleichterung gewährt, daß sie die Verzehrungssteuer nur von jenen Getränken entrichten dürfen, welche sie zum Kleinverschleiße bestimmen, und am Zapfen halten.

Es müssen jedoch sämmtliche, in dem Lokale vorhandenen Vorräthe von dem Gefällsbeamten oder Pächter gemeinschaftlich mit dem Steuerpflichtigen genau aufgenommen, und in der Vorschreibung gehalten werden.

Kann es ohne Hemmung der nöthigen Manipulazion mit den Getränken geschehen, was der Beurtheilung der k. k. vereinten Gefällen-Verwaltung überlassen wird, so sind zugleich die nicht versteuerten Vorräthe von dem Gefälls-Individuum dergestalt zu versiegeln, daß aus dem Gefäße weder etwas herausgenommen, noch etwas eingefüllt werden kann. Im entgegengesetzten Falle ist sich mit der Evidenzhaltung sämmtlicher Vorräthe zu begnügen.

Die Parthei darf ohne vorläufige Anmeldung weder eine neue Einkellerung, noch auch eine Auskellerung vornehmen, widrigens sie in die im §. 36 der allgemeinen Kundmachung festgesetzte Strafe verfällt, welcher sie auch unterliegt, wenn sie die ämtlichen Siegel verletzt.

Will die Parthei ein Gefäß mit Getränke zum Kleinverschleiße verwenden, so hat sie davon vorläufig binnen der festgesetzten Zeit die Anmeldung zu machen, und die Zahlungsbollete zu lösen. Uebrigens hat die Parthei nebstbei auch die vorgeschriebenen Empfangs- und Ausgabsregister über das zum Kleinverschleiße angemeldete Getränke vorschriftsmässig zu führen.

12) Sowohl die Abfindungs- als Pachtverträge sind nur für die Dauer des Verwaltungs-Jahrs 1831 abzuschließen.

Dieß wird anmit zur allgemeinen Kenntniß und Darnachachtung kund gemacht.

Gubernial-Kundmachung vom 7. September 1830, Gub. Zahl 48043.

10) Ustawa podatku konsumcyynego w powszechności nie przepisuie dla układów ryczałtowych złożenia kaucyi lub innego zabezpieczenia; ponieważ Skarb z porządku rzeczy przez służące sobie prawo grabieży i pierwszeństwa do maiątku strony ugodzonéy, zasłonionym iest.

Z tém wszystkiém nie przeszkadza to bynaymniéy, aby przy ugodach, gdzieby Administracya dla pewności Skarbu potrzebném uznała, bezpieczeństwo na punktualne dotrzymanie kontraktu żądaném było.

11) Producentóm moszczu winnego i owocowego po wsiach i mnieyszych miastach, co swóy własny produkt prawomocnie szynkować upoważnieni są, i oddzielnego mieysca szynkownego nie maią, a tém samém zapasy swoie tak do hurtownéy iak i drobnéy przedaży w iednymże lokalu przetrzymuią, czyni się ta ulga, że podatek konsumcyyny tylko od owych trunków opłacać mogą, które na przedaż drobną przeznaczą, i takowe do utoczenia pod ręką trzymaią.

Wszakże wszystkie w lokalu znayduiące się zapasy przez urzędnika konsumowego lub dzierżawcę spólnie z podatkuiącym ściśle policzone i zapisane być maią.

Jeżeli bez zatamowania potrzebnego zachodu z trunkami zrobić się da, co iednak rozsądzeniu c. k. połączonéy Administracyi dochodowéy zostawiono iest, tedy zarazem i nieopłatne zapasy przez urzędników konsumowych tym sposobem opieczętowane być maią, aby ani z naczynia toczyć, ani do niego doléwać nie można było. W razie przeciwnym poprzestać należy na trzymaniu w ewidencyi wszystkich zapasów. Nie wolno stronie bez poprzedniego opowiedzenia ani nowych trunków do piwnicy sprowadzać, ani takowych wyprowadzać, inaczéy podpadnie karze §. 36. powszechnego uwiadomienia ustanowionéy, któréy i wtenczas podlega, gdy urzędowe pieczęci naruszy.

Jeżeli strona którą beczkę użyć chce do drobnéy sprzedaży, oznaymić to ma przódy w oznaczonym okresie i o bilety opłaty postarać się. Oprócz tego obowiązana iest strona prowadzić także przepisane reiestra przychodu i rozchodu trunków na drobną przedaż oznaymionych.

12) Tak układy ryczałtowe dobrowolne, iako i dzierżawne tylko na rok administracyyny 1831 zawierane być maią.

Co ninieyszém dla powszechnéy wiadomości i zachowania ogłasza się.

Uwiadomienie gub. z dnia 7. Września 1830 do liczby gub. 48643.

169.

Dominien und Ortsobrigkeiten haben für die gehörige Bekleidung der zur Waffenübung eingerückten Beurlaubten Sorge zu tragen.

Bisher war in der k. k. Armee die Begünstigung eingeführt, daß den Beurlaubten nach beendeter Waffenübung ein Paar Schuhe und die einfache Leibeswäsche beibelassen und nach Hause mitgegeben werden durfte.

Da diese Montursstücke, welche nach einem so kurzen Gebrauche der Mannschaft bisher belassen worden sind, dem Aerarium einen bedeutenden Aufwand jährlich verursachen, so haben Seine Majestät mittelst allerhöchsten Entschliessung vom 24. Juli d. J. zu befehlen geruhet, daß es noch für das laufende Jahr 1830 bei der bisherigen Gepflogenheit gelassen werde, aber vom Jahre 1831 an, künftighin von der Mitgabe des einen Paars Schuhe und der einfachen Leibeswäsche für die zur jährlichen Waffenübung auf die jeweil bestimmte Zeit einzurücken habenden, so wie für jene Beurlaubte, welche zur zeitlichen Erhöhung des Lokalstandes binnen der Sommermonate einberufen werden, abzukommen habe, wornach dieselben von der obgenannten Zeit an, nach der Exerzierzeit ganz in ihrer mitgebrachten eigenen Kleidung nach Hause zurückkehren werden.

Von dieser allerhöchsten Entschliessung werden die k. k. Kreisämter zu Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 11ten v. M. Zahl 18794|1521 mit dem Bedeuten in die Kenntniß gesetzt, hiernach alle Urlauber durch ihre Dominien und Ortsobrigkeiten verständigen zu lassen und die Letzteren anzuweisen, daß sie für die gehörige Bekleidung der zur Waffenübung einrückenden Beurlaubten Sorge tragen, indem von Seite des Militärs dafür gesorgt werden wird, daß die eigenen Kleidungsstücke, welche die vom Urlaube zur jeweiligen Waffenübung oder zur zeitlichen Erhöhung des Lokostandes binnen der Sommermonate einrückende Mannschaft mitbringt, während der Zeit der Dienstleistung gehörig aufbewahrt und vor dem Zugrundegehen gesichert werden.

Gubernial-Dekret vom 9. September 1830. Gub. Zahl 55899.

169.

Dominia i Zwierzchności mieyscowe łożyć maią staranie na odzież należytą dla urlopników idących dla ćwiczenia się w broni.

Dotąd był w c. k. armii zwyczay zaprowadzony, że urlopnikóm po skończoném ćwiczeniu w broni parę trzewików i poiedyńczą bieliznę na ciało zostawiano, i onym takowe z sobą do domu brać pozwalano.

A ponieważ dopiéro wspomniona odzież, która po tak krótkiém użyciu urlopnikóm dotąd dawano, dla skarbu znacznych wydatków corocznie przyczyniała; przeto Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z dnia 24. Lipca r. b. rozkazać raczył, aby w biegącym roku 1830 ieszcze dotąd istnący zwyczay pozostał, lecz aby na przyszłość, zacząwszy od roku 1831 dawania do domu wspomnionéy pary trzewików i bielizny poiedyńczéy, tak dla tych urlopników, którzy dla corocznego ćwiczenia się w broni na wyznaczony czas przychodzą, iako też dla owych, którzy w celu czasowego powiększenia stanu mieyscowego w miesiącach letnich zwołani bywaią, zaniechać; podług czego zatém urlopnicy zaczawszy od wyżéy wspomnionego czasu, po skończeniu ćwiczenia się w broni, całkiem w swéy własnéy, z sobą przyniesionéy odzieży do domu powrócą.

W skutku dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 11. z. m. do liczby 18794|1521 podaie się ta naywyższa uchwała c. k. Urzędóm cyrkułowym z tym dokładem do wiadomości, aby o tém wszystkich urlopników przez ich Dominia zawiadomić kazali, i Dominióm zalecili, iżby o należytą odzież dla urlopników na ćwiczenie w broni idacych tém bardziéy staranie mieli, ile że ze strony woyskowości baczność na to dana będzie, aby odzież własna, którą urlopnicy na czasowe ćwiczenie się w broni, albo dla czasowego powiększenia stanu mieyscowego w miesiecach letnich z urlopu przychodzący, z sobą przyniosą, podczas służby należycie chowaną, i od zniweczenia zabezpieczoną była.

Dekret gub. z dnia 9. Września 1830 do liczby gub. 55899.

170.

Quieszenten oder jubilirte Staatsdiener, deren Gesammt-Dienstzeit nicht ein volles Dezennium beträgt, müssen ihre Abfertigungen, wenn sie vor Verlauf eines Jahres wieder angestellt werden, pro rata zurückersetzen.

Da die Abfertigung mit einem Jahresbetrage des zuletzt bezogenen Gehaltes, welche den in den Quieszenten-oder Jubilazionsstand übertretenden Staatsdienern, in so ferne ihre zur Anrechnung geeignete Gesammtdienstzeit nicht ein volles Dezennium beträgt, nach den österreichischen Pensionsvorschriften ein für allemal erfolgt wird, die Stelle des den länger dienenden Individuen zu verabreichenden fortlaufenden Ruhegenußes (Quieszentengehaltes, der Pension oder Provision) vertritt, so liegt es in dem Geiste gedachter Vorschriften, daß, wenn ein derlei abgefertigtes Individuum noch vor Verlauf eines Jahres vom Tage der Einstellung des Aktivitätsbezuges an gerechnet (gleichviel, ob provisorisch, substitutorisch oder stabil) mit Gehalt wieder angestellt wird, das mit der Abfertigung betheilte Individuum die empfangene Jahresbesoldung wieder pro rata dem Aerar zurück zu ersetzen habe, und daß nur dann keine Rückvergütung mehr zu leisten sey, wenn die Unterbringung in einem mit Gehaltsgenüssen verbundenen Dienstesposten, erst nach Verlaufe des Abfertigungs-Jahres sich ergiebt.

Gubernial-Erledigung vom 12. September 1830. Gub. Zahl 56261.

171.

Assentirung paßloser bereits reklamirter Unterthanen auf ihr Bezirksregiment.

Ueber die zur Sprache gekommene Frage, für welches Regiment die außerhalb ihres Geburtsortes ohne Paß betretenen und von dem ergreifenden Dominium zum Militär gestellten Individuen assentirt werden sollen, hat zu Folge Eröffnung des k. k. General-Militär-Kommando der k. k. Hofkriegsrath entschieden, daß paßlose, oder mit ungültigen Pässen versehene Individuen, welche zur Zeit ihrer auswärtigen Stellung bereits reklamirt waren, auf ihr Bezirksregiment, zu wel-

170.

Kwieskowani albo pensyonowani urzędnicy kraiowi, których cały czas służby dziesięć lat pełnych nie wynosi, muszą swoie płacy odprawne, ieśliby przed wyyściem roku znowu do służby przyięci zostali, pro rata zwrócić.

Gdy odprawienie z roczną wypłatą pensyi ostatnią razą pobiéranéy, która urzędnikóm kraiowym, do stanu kwiescentów albo pensyonistów przechodzącym, ieśli cały czas służby ich, pełnych dziesięć lat nie wynosi, podług austryiackich ustanów o pensyonowaniu raz na zawsze uiszczoną bywa, mieysce pensyi lub prowizyi zastępuie, która osobóm przez dłuższy czas służącym ciągle wypłacana być ma; zasadza się więc na wspomnionych ustanowach, że ieśli osoba tym sposobem odprawiona ieszcze przed wyyściem iednego roku, rachuiąc od dnia zamknięcia gaży w czynnéy służbie pobiéranéy, (bez różnicy, bądź takowa prowizorycznie, substytuorycznie lub stale) znowu z gażą umieszczona zostanie, osoba z płacą roczną odprawiona, z téy płacy pro rata Skarbowi nazad zwrócić ma, i że tylko wtedy zwrócenie takowe więcéy mieysca mieć nie powinno, ieżeli umieszczenie na urzędzie, z pobiéraniem gaży połączonym, dopiéro po wyyściu roku odprawienia wydarzy się.

Rozporządzenie gub. z dnia 12. Września 1830 do liczby gub. 56264.

171.

Przyięcie do woyska (assentyrowanie) bezpaszportowych i iuż reklamowanych poddanych na rzecz ich pułku powiatowego.

Na uczynione pytanie, do którego pułku ci ludzie assentyrowani być powinni, którzy przez Dominium za mieyscem ich urodzenia bez paszportu przytrzymani, schwytani i do woyska oddani zostaną, c. k. nadworna Rada woienna według zawiadomienia c. k. ieneralnéy Komendy woyskowéy, postanowiła: że bezpaszportowi, albo nieważnémi paszportami opatrzeni ludzie, którzy podczas ich zastronnego stawienia do woyska iuż reklamowanymi byli, do ich

chem sie nach ihrer Obrigkeit gehören, zu assentiren, und gelegenheitlich eines Transports an denselben abzuschicken seyen. Die übrigen auswärts gestellten Uebertreter der Paßvorschriften ohne Unterschied sollen für jenes Bezirksregiment, zu welchem das ergreifende Dominium gehört, assentirt, und erst in der Folge, allenfalls bei einer Beurlaubung oder einem anderen Anlasse, wo es ohne besonderen Auslagen für das Aerar geschehen kann, zu ihrem eigentlichen Bezirksregimente transferiret werden.

Wovon die Kreisämter im Nachhange zu dem Gubernial-Erlasse vom 22ten Mai d. J. Zahl 29255 zur Wissenschaft, Darnachachtung und weiteren Kundmachung in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 13. September 1830. Gub. Zahl 51772.

172.

Erneuerung der Vorschriften über gerichtliche Leichenbeschau.

Aus einer vom k. k. Appellazionsgerichte unterm 10ten August d. J. Zahl 10922 anher gemachten Eröffnung hat man entnommen, daß von Seite der Dominien und Magisträte die für Fälle einer nothwendigen gerichtlichen Leichenbeschau, und insbesondere in Betreff der Ausstellung von Befundscheinen in Kriminalfällen mit h. Hofkanzleidekrete vom 19ten Jänner 1815 vorgezeichneten und mit Kreisschreiben vom 16ten Juni 1815 Zahl 21256 bekannt gemachten Vorschriften überhaupt nicht genau befolgt werden, insbesondere aber, daß von denselben bei einer vorkommenden gerichtlichen Leichenbeschau nicht immer ein abgesondertes Protokoll, wie dieses dabei ausdrücklich vorgeschrieben ist, aufgenommen werde.

Die k. Kreisämter werden daher angewiesen, sämmtlichen unterstehenden Dominien und Magisträten auch dem gesammten Sanitätspersonale die bezogenen Vorschriften neuerdings mit dem gehörigen Nachdrucke in Erinnerung zu bringen, dieselben zur genauesten Beobachtung derselben anzuweisen und selbst unabläßig strenge zu überwachen, daß solche in jedem vorkommenden Falle stets unabweichlich befolgt werden.

Gubernial-Dekret vom 13. September 1830. Gub. Zahl 53691.

pułku powiatowego, do którego podług swoiéy Zwierzchności należą, assentyrowani, i przy wydarzeniu się transportu do tegoż odesłani być maią. Inni zaś za mieyscem swego urodzenia lub pobytu do woyska stawieni przestępcy przepisów paszportowych, assentyrowani byc maią bez różnicy do tego pułku powiatowego, do którego Dominium, które ich schwytało, należy; a dopiéro w następności, przy urlopowaniu lub z innego powodu, gdzie to bez osobnych wydatków dla skarbu stać się może, do ich własnego pułku powiatowego przeniesieni być mogą.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym w dodatek do gubernialnego rozporządzenia z dnia 22. Maia r. b. do liczby 29255 do wiadomości, zachowania i dalszego obwieszczenia podaie się.

Rozporządzenie gub. z dnia 13. Września 1830 do l. gub. 51772.

172.

Ponowienie przepisów o sądowém oglądaniu (wizyi) trupów.

Z uczynionego tu przez c. k. Sąd appellacyyny pod dniem 10. Sierpnia r. b. do liczby 10922 zawiadomienia powzięto; że ze strony Dominiów i Magistratów przepisy — w przypadkach potrzebnego oglądania sądowego (wizyi) trupów, a w szczególności względem wydawania doktorskich poświadczeń (visa et reperta) w przypadkach kryminalnych, dekretem wysokiéy Kancelaryi nadworuéy z dnia 19. Stycznia 1815 przepisane, i okólnikiem z dnia 16. Czerwca 1815 do liczby 21256 ogłoszone, w ogólności nie ściśle zachowane i dopełniane bywaią; w szczególności zaś, że Dominia i Magistraty przy wydarzaiącéy się sądowéy wizyi trupa nie zawsze osobny protokół, iak to w tym względzie wyraźnie przepisano iest, przedsiębiorą.

C. k. Urzędóm cyrkułowym zaleca się zatém, wszystkim podrzędnym Dominióm i Magistratóm, tudzież wszystkim indywiduóm sanitalnym wspomnione przepisy na nowo z należytą surowością na pamięć przywieść, takowym nayściśleysze zachowanie tychże zalecić, i ciągle ostro na to czuwać, aby te przepisy w każdym wydarzonym przypadku zawsze bez naymnieyszego zboczenia dopełniane były.

Dekret gub. z dnia 13. Września 1830 do liczby gub. 53691.

173.

Bestimmungen für die Durchfuhr des ausländischen Salzes.

Die k. k. Hofkammer hat, um das Benehmen bei der Durchfuhr des ausländischen Salzes für die Zukunft genau zu bestimmen, aus Anlaß eines vorgekommenen Falles mit Dekret vom 29ten August l. J. Zahl 29057 im Nachhange zu den §§. 1 und 21 der mit Kreisschreiben vom 29ten Mai v. J. Zahl 29749 bekannt gemachten hohen Entscheidung ddto. 8ten April 1829 folgendes festgesetzt:

a) Für die Durchfuhr vom ausländischen Salze ist vorher eine besondere Bewilligung unter gehöriger Nachweisung der Menge und der Gattung des durchzuführenden Materials bei der k. k. Administrazion anzusuchen.

b) Diese Bewilligung muß gleich bei dem Eintritte des Materials über den äußersten Gränzpunkt in den Händen der Parthei seyn, widrigens das Materiale, wo es immer betreten wird, als Kontraband zu betrachten, daher dasselbe zu konfiszeiren, und überdieß die betretene Parthei mit den gesetzlichen Kontrabandstrafen zu belegen ist

c) Dasjenige Salz, welches zwar nicht heimlich ein- oder durchgeführt wird, jedoch nicht mit der ad a) bemerkten Bewilligung versehen ist, unterliegt ebenfalls der Konfiszirung, in welchem Falle jedoch keine weitere Strafe Platz zu greifen hat.

Dieß wird hiemit zur genauesten Beobachtung bekannt gemacht.

Gubernial-Kundmachung vom 14. September 1830. Gub. Zahl 56175.

174.

Behandlung der am 2ten September d. J. in der Serie 222 verlosten vierperzentigen Hofkammer-Obligazionen.

In Folge eines Dekretes der k. k. allgemeinen Hofkammer vom 7ten d. M. wird mit Beziehung auf das Kreisschreiben vom 19ten November 1829 Zahl 8345 zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die Finanz-Verwaltung beschlossen habe, die am 1ten September d. J. in der Serie 222 verlosten vierperzentigen Hofkammer-Obligazionen nach, den Bestimmungen

173.

Ustawy dla przewożenia zagraniczney soli.

C. k. Kamera nadworna, chcąc sposób postępowania przy przewożeniu soli zagraniczney na przyszłość dokładnie oznaczyć, z powodu zaszłego szczegółowego zdarzenia dekretem z dnia 29. Sierpnia r. b. do liczby 29057 dodatkowo do §§. 1. i 21. wysokiego postanowienia z dnia 8. Kwietnia 1829, okolnikiem z dnia 29. Maia r. z. do liczby 29749 ogłoszonego, postanowiła, co następuie:

a) Do przewiezienia (transito) soli zagraniczney, potrzeba pierwey osobne pozwolenie, z należnem wykazaniem ilości i gatunku przewożoney soli od c. k. Administracyi uzyskać.

b) To pozwolenie musi zaraz przy wstępie soli na naypierwszy punkt granicy, w ręku strony przewożącey znaydować się, inaczey materyał ten gdziekolwiekby przydybanym był, iako kontrabant uważany, a zatem skonfiskowany zostałby, nadto strona prawnym kontrabantem byłaby obłożona.

c) Sól, która wprawdzie nie skrycie przywiezioną i przewożoną będzie, ale iednak pozwoleniem ad a) wzmiankowanem opatrzoną nie iest, podlega także konfiskacie, lecz w tym przypadku nałożenie dalszey kary mieysca nie ma.

Co ninieyszem do ścisłego zachowania ogłasza się.

Uwiadomienie gub. z dnia 14. Września 1830 do liczby gub. 56175.

174.

Postępowanie z 4procentowemi obligacyami Kamery nadworney, w dniu 1. Września r. b. w rzędzie 222 wylosowanemi.

W skutek dekretu c. k. Kamery nadworney z dnia 7. b. m. z odwołaniem się na okolnik z dnia 19. Listopada 1829 do liczby 8345, podaie się do powszechney wiadomości: że Administracya Skarbu uchwaliła, aby 4procentowe obligacye Kamery nadworney na dniu 1. Września r. b. w rzędzie 222 wylosowane, podług przepisów naywyższego patentu z dnia

des a. h. Patents vom 21ten März 1818 gegen vierperzentige in Convenzions = Münze verzinsliche Staatsschuld = Verschreibungen umwechseln zu lassen.

Gubernial=Kundmachung vom 18. September 1830. Präsidial Zahl 6972.

175.

Toleranzmässiges Betragen bei Vorübertragung des Hochwürdigsten.

Obgleich mit hierortiger Verordnung vom 24ten Hornung 1826 Zahl 7693 das in Folge a. h. Entschliessung vom 9ten September 1783 ergangene Kreisschreiben vom 26ten September 1783 republizirt worden ist, damit sich im Allgemeinen alle nicht katholischen Religionsbekenner bei öffentlichen Prozessionen, oder wenn das Hochwürdigste zu den Kranken getragen wird, anständig benehmen, und entweder mit abgezogenem Hute oder Mütze ruhig stehen bleiben, oder sich mit entblößtem Haupte entfernen, ist anher die Anzeige gemacht worden, daß bei Vorübertragung des Hochwürdigsten, vorzüglich von Juden nicht die gehörige Achtung beobachtet wird.

Man findet daher die bezogene Vorschrift den k. Kreisämtern neuerdings in Erinnerung zu bringen, und für die genaue Befolgung derselben die Ortsobrigkeiten, und jene Lokalbehörden, die über die Handhabung der bestehenden Vorschriften zu wachen haben, mit dem Bedeuten verantwortlich zu machen, daß hievon sämmtliche Ortsobrigkeiten verständigt, und von den letzteren dem Polizeiaufsichtspersonale eine verschärfte Weisung, die einzelnen Fälle sogleich zur Kenntniß der Ortsobrigkeit zu bringen, ertheilt werde.

Gubernial=Verordnung vom 18. September 1830. Gub. Zahl 52899.

176.

Wie sich wegen Abschiebung angeblich ausländischer Sträflinge zu benehmen sey.

Nach den bestehenden Vorschriften soll die Abschiebung eines angeblichen Ausländers in seine Heimath erst dann Statt finden, wenn die Beweise seiner fremden Unterthanschaft außer Zweifel gesetzt sind.

Bei Außerachtlassung dieser Vorsicht erheben die jenseitigen Gränzbehörden wegen Uebernahme eines solchen Schüblings

21. Marca 1818 na 4procentowe w mon. kon. prowizye przynoszące zapisy długu Stanu wymienione zostały.

Uwiadomienie gub. z dnia 18. Września 1830 do l. gub. 6972.

175.

Stosowne do przepisów tolerancyi zachowanie się podczas niesienia Sanctissimum.

Chociaż tuteyszém rozporządzeniem z dnia 24. Lutego 1826 do liczby 7693 wydany w skutku naywyższéy uchwały z dnia 9. Września 1783 okolnik z dnia 26. Września 1783 republikowany został, aby w ogólności wszyscy niekatolicy współwyznawcy, podczas publicznych processyy, albo gdy Przenayświętszy Sakrament do chorego niesiony bywa, przyzwoicie zachowywali się, i albo zdiąwszy kapelusz lub czapkę spokoynie zastanowili się, albo też z odkrytą głową oddalili się; iednak uczyniono tu doniesienie, że podczas niesienia Sanctissimum, osobliwie przez żydów należne uszanowanie zachowaném nie bywa.

Uznano zatém za potrzebną, wyżéy przytoczony przepis c. k. Urzędóm cyrkułowym na nowo przypomniéć, i za ścisłe dopełnienie tegoż przepisu, Zwierzchności mieyscowe i owe Urzędy, które na zachowanie istnących przepisów czuwać maią, z tym dokładem odpowiedzialnemi uczynić; aby o tém wszystkie Zwierzchności mieyscowe uwiadomione były, a te znowu, aby nadzorcóm policyi ostry nakaz wydały, by poiedyncze przypadki zaraz do wiadomości Zwierzchności mieyscowéy donosili.

Rozporządzenie gub. z dnia 18. Września 1830 do l. gub. 52899.

176.

Jak przy odsyłaniu mniemanych cudzoziemców po odbyciu kary postępować należy.

Podlug istnących przepisów, odsyłanie mniemanego cudzoziemca do iego oyczyzny tylko wtedy mieysce miéć powinno, ieśli dowody o iego zagraniczném poddaństwie żadnéy wątpliwości nie podlégaią.

Przy opuszczeniu téy ostrożności, zagraniczne Urzędy robią trudności w przyieciu takowego odesłanego cudzo-

Anstände, welche die Nothwendigkeit nachträglicher, oft durch Monate auch Jahre währender Erörterungen über die Nazionalität des Schüblings herbeiführen, und den bedeutenden Kostenaufwand für die Erhaltung desselben, bis zu dem Ausgange der erwähnten Erörterung zur Folge haben.

Zur Beseitigung dieses pekuniären Nachtheiles in Beziehung auf jene Kriminalsträflinge, welche sich für Ausländer erklären, und seiner Zeit in ihre Heimath abgeschoben werden sollen, hat daher das k. k. Appellazionsgericht sämmtlichen hierländigen Strafgerichten unterm 30ten August l. J. Zahl 10777 aufgetragen, bei der im §. 454 des 1ten Th. des St. G. B. anbefohlenen Mittheilung des Urtheiles und der Personsbeschreibung an das betreffende Kreisamt, in allen Fällen, wo das Urtheil gegen einen derlei Fremden gefällt wird, zugleich die Beweise, wodurch der Umstand, daß der Abgeurtheilte ein Ausländer sey, rechtlich dargethan wird, oder aber den die dießfällige Aussage des Verhörten enthaltenden Auszug des Untersuchungsprotokolls, beizuschliessen.

Hievon werden die k. Kreisämter mit der Weisung verständiget, solche denselben von dem betreffenden Strafgerichte zukommenden Daten genau zu prüfen, und wenn durch dieselben der Beweis der fremden Unterthanschaft nicht vollkommen hergestellt wäre, in dieser Beziehung mit Beschleunigung die weiteren Erhebungen zu pflegen, wenn aber auch eine Rücksprache mit den jenseitigen Behörden erforderlich wäre, hierwegen einige Monate vor Ausgang der Strafzeit des Abgeurtheilten hierorts einzuschreiten, damit sohin die Aufnahme des Sträflings von Seite der jenseitigen Gränzbehörden, wenn derselbe wirklich ein Ausländer ist, bei Zeiten zugesichert werde.

Endlich haben die k. Kreisämter die Namen solcher zur Außerlandesschaffung bestimmten Sträflinge, wegen deren Nazionalität Verhandlungen gepflogen wurden, in genauer Evidenz zu halten, damit, wenn es sich nach überstandener Strafzeit um ihre Abschiebung handeln wird, in Absicht auf ihre Nazionalität allenfalls durch Vergessenheit der hierwegen bereits gepflogenen Verhandlungen, nicht neue wieder aufgenommen werden.

Gubernial-Dekret vom 23. September 1830. Gub. Zahl 55896.

177.

Vorschrift über Ergänzung der Reserve-Vorräthe, wozu die Subarrendatoren verpflichtet sind.

Durch die sich hierlandes ergebene unbefugte und kontrakts-

ziemca, które potém konieczność dodatkowych, częstokroć przez kilka miesięcy i lat trwaiących dochodzeń o iego narodowości za sobą ściągaią, i znaczne koszta na utrzymanie tegoż aż do ukończenia wspomnionych dochodzeń przyczyniaią.

Dla uchylenia tych pieniężnych wydatków na tych kryminalnych aresztantów, którzy za cudzoziemców udaią się, i swego czasu do ich oyczyzny odesłani być muszą, c. k. Sąd appellacyyny rozkazał pod dniem 30. Sierpnia r. b. do liczby 10777 wszystkim tuteyszo-kraiowym Sądóm karzącym, by przy nakazaném w §. 454. I. części księgi ustaw karnych udzieleniu wyroku i opisania osoby dotyczącemu Urzędowi cyrkułowemu, we wszystkich razach, gdzie wyrok przeciw takowemu cudzoziemcowi wypadnie, oraz dowody, które o téy okoliczności, że osądzony cudzoziemcem iest, prawnie przekonywaią, lub też wyciąg protokołu inkwizycyynego, zawieraiący w sobie takowe wyznanie inkwizyta, załączali.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe z tym rozkazem uwiadomione zostaią, że takowe onym przez dotyczący Sąd kryminalny udzielone daty ściśle dochodzone, i ieśliby przez takowe dowód zagranicznego poddaństwa zupełnie okazany nie był, w tym względzie spiesznie dalsze dochodzenia przedsięwzięte być maią, a gdyby także znoszenia się z zagranicznemi Urzędami potrzeba, natenczas kilku miesiącami przed wyyściem czasu kary osądzonego, tu udać się należy, aby potém przyięcie aresztanta z strony zagranicznego Urzędu, ieśli tenże istotnie cudzoziemcem iest, zawczasu zapewnione było.

Nakoniec c. k. Urzędy cyrkułowe utrzymować maią w dokładnéy ewidencyi imiona tych aresztantów, którzy do wysłania za granicę przeznaczeni są, aby, gdy po odbytéy karze o ich wysłanie za granicę rzecz iść będzie, względem ich narodowości, być może przez zapomnienie o przedsięwziętych iuż w téy mierze śledztwach, powtórnie nowe dochodzenia przedsiębrane nie były.

Dekret gub. z dnia 23. Września 1830 do liczby gub. 55896.

177.

Przepis względem uzupełniania zapasów rezerwowych, do czego Subarendatorowie obowiązani są.

Z powodu wydarzonego w kraiu tuteyszym nieprawnego i

widrige Vorrathsaufzehrung der Subarrendatoren, wodurch vielfältige augenbli 'liche und nachtheilige Verlegenheiten eingetreten sind, fand sich der k. k. Hofkriegsrath veranlaßt, durch das in Abschrift anverwahrte Cirkulare, .|· aus der Vorschrift für die Subarrendirungskontrakts-Bedingnisse die Punkte, welche die Ergänzung dieses Vorrathes betreffen, erneuert, insbesondere zur genauen verantwortlichen Beobachtung der Militär-Stazions-Kommandanten, Magazins-Kontrolleurs und Rechnungsführer in Erinnerung zu bringen.

Wovon die k. Kreisämter in Folge h. Hofkanzleidekrets vom 18ten v. M. Zahl 19514|1585 und im Nachhange zu der Gubernial-Verordnung vom 9ten v. M. Zahl 48901 zur Wissenschaft und gleichmässigen Darnachachtung in die Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 23. September 1830. Gub. Zahl. 56612.

·|·

Verordnung

des k. k. Hofkriegsraths ddto. 5ten August 1830 A. 3536.

Damit den plötzlichen Verlegenheiten, welche sich zum Nachtheile sowohl des Dienstes als des Aerars, aus der Verletzung des §. 5 der vorgeschriebenen Subarrendirungs-Bedingnisse ergeben haben, vorgebeugt werde, wird zu der Anordnung vom 23ten v. M. A. 3393 zur genauen Beobachtung bei den zukünftigen Subarrendirungs-Behandlungen noch nachgetragen:

a) Daß für die volle Ergänzung des durch diesen §. bedungenen Reserve-Vorraths zwar der Termin mit dem Ablaufe des 1ten Drittheils der ganzen Kontraktszeit statuirt bleibe; daß aber diese Vorraths-Sammlung ausdrücklich sukzessiv, und in verhältnißmässig monatlich untergetheilten Raten dergestalt zu vollziehen sey, daß bei einer jährlichen Dauer der vorbehaltene ganzmonatliche Reservevorrath in jedem der ersten 4 Monate mit dem 4ten Theile eingeliefert werde.

b) Den Vollzug dieser Verbindlichkeit haben die Verpflegs-Magazins-Kontrolleurs und Rechnungsführer in den Haupt-, und die Militär-Stazions-Kommandanten in den auswärtigen Quartiersstazionen unter ihrer Verantwortlichkeit streng zu handhaben, deßhalb wöchentlich sich von dem unangegriffenen Bestand dieses Subarrendators zu überzeugen, letzterem hievon nur in außerordentlichen Witterungshindernissen, doch nicht mehr als einen 5tägigen Fassungsbedarf, und diesen nur unter der Verbindlichkeit für den kurrenten Bedarf zu verwenden, gestatten,

kontraktowi sprzeciwiaiącego się spotrzebowania zapasu u Sub-arendatorów, przez co wielokrotne momentalne i szkodliwe niedogodności zdarzały się, c. k. nadworna Rada woienna uznała za potrzebną, cyrkularzem .|. w kopii załączonym, z przepisu dla warunków do kontraktu subarendownego te punkta, które dopełniania tegoż zasobu tyczą się, na nowo w szczególności dla ścisłego i odpowiedzialnego zachowania Komendantom woyskowych stanowisk, magazynowym kontrollorom i prowadzącym rachunki przypomnieć.

Co c. k. Urzędom cyrkułowym w skutek dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 18. z. m. do liczby 19514|1585 i w dodatek do tuteyszego rozporządzenia z dnia 9. z. m. do liczby 48901 do wiadomości i zachowania podaie się.

Rozporządzenie gub. z dnia 23. Września 1830 do liczby gub. 56612.

.|.

Rozporządzenie c. k. nadwornéy Rady woiennéy z dnia 5. Sierpnia 1830 A. 3536.

Aby nagłym niedogodnościom, które ze szkodą tak służby, iako też Skarbu z nadwerężenia §. 5. przepisanych warunków subarendowania zdarzyły się, zapobiédz, dodaie się ieszcze do rozporządzenia z dnia 23. z. m. A. 3393 do ścisłego zachowania przy przyszłych licytacyach subarendownych, co następuie:

a) że do zupełnego kompletowania zasobu rezerwowego, tym §fem obwarowanego, w prawdzie termin z wyyściem piérwszéy trzeciéy części całego terminu kontraktowego ustanowiony pozostaie, lecz, że zbiéranie tego zasobu wyraźnie następnie i w proporcyonalnych na miesiące podzielonych ratach w ten sposób wykonane być ma, by przy roczném trwaniu zastrzeżony całomiesięczny zasob rezerwowy w każdym z piérwszych cztérych miesięcy w czwartéy części dostarczony był.

b) Na dopełnienie tego obowiązku kontrolorowie magazynów prowiantowych i rachmistrze w głównych stacyach leży, a komendanci stanowisk woyskowych w innych stacyach leży, pod własną odpowiedzialnością pilnie czuwać, z tego względu co tydzień o nietykanym zapasie Subarendatora przekonywać się, temuż z zapasu tylko w nadzwyczaynych trudnościach z powodu niepogody, iednak nie więcéy, iak co do zaopatrzenia na pięć dni potrzeba, i to tylko pod warunkiem obrócenia wziątku na potoczną potrzebę, i zwrócenia całkiem

daß der Ersatz vollständig binnen den nächstfolgenden 5 Tagen eingeliefert werde.

c) Jeder Rückstand oder Defekt an diesem Vorrathe ist dem Hauptmagazine, und von diesem dem Kreisamte zur Verhaltung des Subarrendators zu seiner Pflichterfüllung, gleichzeitig aber auch dem General = Kommando anzuzeigen.

178.

Kontumaz = Verfahren mit dem aus dem jenseitigen Gebiethe eingetriebenen Horn = und Borstenvieh, den Reit =, Trag = und Zug = Thieren, dann Schafen und Wildpretgattungen.

Nach Eröffnung des k. k. General=Militär=Kommando, hat der k. k. Hofkriegsrath im Einvernehmen mit der hohen k. k. Hofkanzlei vermög Reskriptes vom 27ten August Zahl 3182 das für die Reinigung des Horn= und Borstenviehes, der Reit=, Trag= und Zugthiere, dann Schaafe und Wildpretgattungen, provisorisch vorgeschriebene, und dem k. k. Kreisamte mit der dießortigen Verordnung vom 2ten September 1829 Z. 52926 bekannt gegebene Kontumazverfahren, ganz aufzuheben, und nach dem neuern Gutachten der Pestkomittee mit Beistimmung der hohen Hofkanzlei folgendes den dortigen Kontumazämtern bereits bekannt gemachtes Verfahren festzusetzen befunden:

a) In gesunden Zeiten sind die aus dem jenseitigen Gebiethe einzeln oder in Heerden herübergebrachten Hausthiere in Gegenwart eines Kontumazbeamten und eines Reinigungsdieners oder Ueberreiters durch Strommaufwärtstreiben im Wasser so zu schwemmen, daß der ganze Körper des Thieres folglich auch der Kopf desselben genäßt werde.

Die abgezählten Thiere werden sodann zur Ausfolgung an den dießseitigen Uebernehmer auf den dazu bestimmten Platz getrieben.

b) In verdächtigen Zeiten, wenn nämlich die zweite Kontumazperiode besteht, reicht das einmahlige Schwemmen des großen Horn =, Huf= und Borstenviehes zur Reinigung desselben zu, Schaafe aber sollen, wenn es nur immer thunlich ist, nach Verlauf von 3 Stunden zum 2tenmale geschwemmt werden.

tegoż w nayblizszych następuiących pięciu dniach pozwalać maią.

c) O każdéy zaległości lub o każdym braku (defekcie) tegoż zapasu, donieść należy magazynowi głównemu, a od tego znowu Urzędowi cyrkułowemu dla zmuszenia Subarendatora do dopełnienia iego obowiązku, a równocześnie także jeneralnéy Komendzie.

178.

Kontumacyyne postępowanie z przypędzoném z zagranicy bydłem rogatém, nierogacizną, z bydlętami wierzchowemi, iucznemi i pociągowemi, tudzież z owcami i gatunkami zwierzyny.

Podług odezwy c. k. jeneralnéy Komendy woyskowéy, wysoka c. k. nadworna Rada woienna za porozumieniem się z wysoką c. k. nadworną Kancelaryą, reskryptem z dnia 27. Sierpnia do liczby 3182, sposób postępowania kontumacyynego, dla czyszczenia bydła rogatego i nierogacizny, bydlat wierzchowych, iucznych i ciągowych, tudzież owiec i gatunków zwierzyny prowizorycznie przepisany, i c. k. Urzędowi cyrkułowemu tuteyszém rozporządzeniem z dnia 2. Września 1829 do liczby 52926 ogłoszony, zniesła, i według późnieyszego zdania Komitetu, w rzeczach morowego powietrza ustanowionego, z przyzwoleniem wysokiéy Kancelaryi nadwornéy następuiące tamteyszym Urzędóm kontumacyynym, iuż ogłoszone postępowanie przepisała:

a) W czasach zdrowych, bydlęta domowe, z zagranicy poiedyńczo, lub trzodami na tuteysze stronę przypędzone, należy w przytomności urzędnika kontumacyynego i sługi czyszczącego lub przeieżdzacza, pędząc takowe przeciw wodzie, tym sposobem pławić, aby całe ciało bydlęcia, a zatém i głowa zmaczana była.

   Odrachowane bydło pędzi się potém, dla wydania go znayduiącemu się na téy stronie odbieraczowi, na mieysce do tego przeznaczone.

b) W czasach podeyrzanych t. i. gdy druga peryoda kontumacyi istnieie, dość iest na iedynokrotném pławieniu wielkiego bydła rogatego, kopyciastego i nierogacizny, dla oczyszczenia onego; ale owce, ieśli to tylko być może, po trzech godzinach drugi raz pławione być muszą.

c) In der gefährlichen Zeit, oder wenn die 3te Kontumaz-Periode angeordnet ist, sollen alle Thiergattungen drei Stunden nach der ersten Schwemmung zum 2tenmale geschwemmt werden.

Von dieser 2ten Schwemmung ist großes Horn- und das Borstenvieh in Heerden nur dann zu entheben, wenn solches bei bedeutender Menge der Thiere nicht ohne Gefahr des Ausreißens, Versprengens, oder Zurückscheuchens in das jenseitige Gebieth, oder örtlicher Verhältnisse wegen, nicht ausführbar wäre.

Ist die Viehschwemme entfernt, so müssen die vorläufig abgezählten Thiere unter Wache zum Schwemmplatze geführt, und dabei jede Vermischung verhüthet werden.

d) Dort, wo an den Schwemmstazionen, oder ganz in ihrer Nähe Thierärzte angestellt sind, haben diese das zu schwemmende Vieh vor, während und nach der Reinigung genau zu besichtigen, und die mit ansteckenden Krankheiten behafteten Stücke zurückzuweisen. Wo die Aerzte fehlen, muß ein anderer Arzt oder mit ärztlichen Kenntnißen ausgerüsteter Kontumazbeamte Aushilfe leisten.

e) Dem jenseits geschlachteten Viehe und Fleische darf zu keiner Zeit und unter keinem Vorwande der Eintritt in das dießseitige Gebieth gestattet werden.

Was die Wildpretgattungen betrifft, so ist zu bestimmen befunden worden, daß

1) In der ersten, das ist pestfreien Zeit, alle Wildgattungen ohne sonstiger Reinigung nach vorhergegangener 6 stündiger Lüftung frei passirt werden können.

2) In der 2ten oder pestverdächtigen Zeit, müssen alle Wildgattungen im fliessendem Wasser eingetaucht, gebürstet und gewaschen, dann durch 12 Stunden gelüftet werden.

3) In der 3ten oder pestgefährlichen Zeit, darf unter keinem Vorwande, welch immer Wildgattung die Einfuhr gestattet werden, und es hat das Wild sowohl vom Handel als der Einfuhr ganz ausgeschlossen zu bleiben.

Wovon die k. Kreisämter zu ihrer Wissenschaft mit dem Bedeuten in die Kenntniß gesetzt werden, daß diese Vorschrift nur bei den für die Menschenpest bestimmten Kontumazperioden ihre Anwendung habe, für den Fall der Rinderpest aber, hat es bis auf weitere Weisung bei den dermal bestehenden Einleitungen zu verbleiben.

Gubernial-Verordnung vom 24. September 1830. Gub. Zahl 58458.

c) W czasie niebezpieczném, albo gdy trzecią peryodę nakazano, muszą wszystkie gatunki bydła we trzy godziny po piérwszém pławieniu, drugi raz być pławione.

Od tego drugiego pławienia trzodami wielkie bydło rogatę i nierogacizna tylko wtedy uwolnione być ma, gdyby to przy znacznéy liczbie bydła bez niebezpieczeństwa rozbiegnienia się, rozproszenia i spłoszenia tegoż nazad za granicę, albo dla mieyscowych okoliczności, do wykonania niepodobném było.

Jeżeli mieysce pławienia oddalone iest, natenczas trzeba bydło uprzednio porachowane, pod strażą do tego mieysca pędzić, i przytém żadnego zmieszania z innem bydlem nie dopuszczać.

d) Gdzie na stacyiach pławienia, albo też w onych bliskości lekarze bydła ustanowieni są, tam powinni ciż bydło pławić się maiące przed, podczas, i po oczyszczeniu dokładnie oglądać, i sztuki zaraźliwemi chorobami obłożone, nazad cofnąć kazać. Gdzie zaś takowych lekarzy nie ma, tam musi inny lekarz, albo też urzędnik kontumacyyny, wiadomości sztuki lekarskiéy posiadaiący, pomoc dawać.

e) Przywóz bydła bitego i mięsa z zagranicy nie może pod żadnym pozorem i w żadnym czasie do tuteyszego kraiu być dozwolony.

Co się zaś tycze źwierzyny, postanowiono nastepuiące przepisy: że

1) w piérwszym t. i. niezaraźliwym czasie wszystkie gatunki źwierzyny, bez osobnego czyszczenia, po uprzedniém 6 godzinném przewietrzeniu wolno wpuszczane być mogą; że

2) w drugiéy, czyli o zarazę podeyrzanéy peryodzie, wszystkie gatunki źwierzyny w płynącéy wodzie maczane, szczotką czesane, i myte, a potém przez 12 godzin wietrzone być muszą, że nakoniec

3) w trzeciéy albo zaraźliwéy peryodzie żaden gatunek źwierzyny, pod żadnym pozorem do kraiu wpuszczony być nie powinien, i źwierzyna wtedy tak z handlu iak też przywozu całkiem wyłączona być powinna.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym dla ich wiedzy z tym dokładem ogłoszono zostaie, że ten przepis tylko podczas peryodów kontumacyi, na morowe powietrze między ludźmi ustanowionych, zastosowany być ma, w przypadku zaś morowéy zarazy bydła, aż do dalszego rozporządzenia przy dotąd istnących urządzeniach pozostać należy.

Rozporządzenie gub. z dnia 24. Września 1830 do l. gub. 58458.

179.

Vorschriften in Ansehung der Transenalbequartierung und der Absteigquartiere in Stabsstazionen.

Ueber die vom k. k. General = Militär = Kommando dem k. k. Hofkriegsrathe zur Entscheidung vorgelegten Anfragen in Militärbequartierungsangelegenheiten:

a) welche Zeitdauer für eine Transenalbequartierung anzusehen sey, dann

b) ob bei den bisherigen Absteigquartieren in den Stabsstazionen außer den im Reglement ausgemessenen zwei Zimmern auch eine Stallung für die von den zeitweise zum Stabe einberufenen Stabs = und Oberoffizieren mitgebrachten Pferde zu bestehen habe?

Hat derselbe mit Reskript vom 10ten Juli d. J. Zahl 2191 und 2224 N. bedeutet; daß

ad a) in Bezug auf die Bequartierung der außer ihrer eigentlichen Dislokazionsstazion im Dienste irgendwo befindlichen Offiziere bei der Berathung über Bequartierungsangelegenheiten von sämmtlichen Hofstellen einstweilen der Grundsatz aufgestellt worden sey, daß bei der Schwierigkeit einen Termin festsetzen zu können, ein in einem solchen Falle befindlicher Offizier sich gefallen lassen müsse, wenn es zur Erleichterung des Quartiersträgers gefordert wird, alle acht Tage umquartiert zu werden, und auch nicht auf seine ganze Kompetenz, wenn solche nicht thunlich geleistet werden kann, Anspruch machen dürfe, sondern sich mit einer anständigen Unterkunft begnügen müsse; und daß, da hiernach

ad b) die Bequartierung der zum Stabe berufenen Offiziere in die Reihe der Transenalbequartierung gehört, es sich von selbst verstehe, daß Kavallerie = Offiziere auch für die mitgebrachten Pferde die Unterkunft anzusprechen berechtiget seyen.

Aus dieser Entscheidung ergab sich auch die unmittelbare Schlußfolge, daß alle Absteigquartiere, welche bisher in den Stabsstazionen stabil und gegen Zinszahlung aufgenommen wurden, da sie ihrer Bestimmung nach nur einzig und allein für die des Dienstes wegen zum Stabe berufenen Individuen da waren, sogleich aufzulassen seyen, und der k. k. Hofkriegsrath hat auf die Vorstellung des k. k. General = Militär = Kommando, daß sich die stabilen Absteigquartiere in den Stabsstazionen auf das Bequartierungs = Reglement vom Jahre 1748

179.

Przepis względem przemiiaiącego (transenalnego) kwaterunku, i kwatér zaiézdnych w stacyiach sztabowych.

Na pytania w rzeczach kwaterunku woyskowego, przez c. k. jeneralną Komendę woyskową, c. k. nadworney Radzie woienney do rozstrzygnienia przełożone:

a) iaki przeciąg czasu na kwaterunek przemiiaiący (transenalny) uważanym być ma? tudzież

b) czyli przy dotychczasowych kwatérach zaiézdnych w stacyach sztabowych, oprócz wymierzonych w regulaminie dwóch pokoiów, także staynia na konie, które z sztabowemi i wyższemi oficerami, do sztabu na czas powołanemi, przyprowadzone bywaią, należy się?

Wspomniona Rada woienna reskryktem z dnia 10. Lipca r. b. do liczby 2191 i 2224 N. odpowiedziała; że

do a) w względzie kwaterunku oficerów, za właściwém ich stanowiskiem dyslokacyyném gdziebądź w służbie znayduiących się, przy naradzeniu się w rzeczach kwaterunku, od wszystkich Instancyy nadwornych tymczasowie za posadę przyięto zostało; iż przy niemożności oznaczenia terminu, oficer w tym przypadku znayduiący się, na to przystać musi, że; ieżeli dla ulgi kwatérę daiącego potrzeba będzie, co 8 dni przekwaterowanym zostanie, i że także do całéy swoiéy kompetencyi, ieśli takowéy dać nie można, prawa rościć nie może, ale przyzwoitém umieszczeniem kontentować się musi; i że

do b) gdy według tego kwaterunek oficerów, do sztabu powołanych, do rzędu kwaterunku przemiiaiącego (transenalnego) należy, samo z siebie rozumié się, iż oficerowie iazdy także o umieszczenie znaduiących się przy nich koni upomnieć się prawo maią.

Z tego wyroku powstała także bezpośrednia konkluzya; że wszystkie kwatéry zaiézdne, które dotąd w stacyach sztabowych stale i za opłatą czynszu naięte były, gdy takowe podług swego przeznaczenia tylko iedynie dla oficerów w służbie do sztabu powołanych istniały, natychmiast wypróżnione i wypowiedziane być maią, a c. k. nadworna Rada woienna na przełożenie c. k. jeneralnéy Komendy woyskowéy, że stałe kwatéry zaiézdne w stacyach sztabowych na regulaminie kwaterunku z roku 1748 gruntuią się reskryp-

gründen, mit Reskript vom 28ten v. M. Zahl 2743 erwiedert, daß sich seither die Umstände und Verhältnisse sehr geändert hätten, und das Militär-Aerar die Bestreitung dieser Zinse um so weniger auf sich nehmen könne, als der Anlaß dieser Unterkünfte seiner Natur nach nur als Transen zu betrachten, und sich daher dabei nach den für Transenalbequartierungen bestehenden Vorschriften zu benehmen sey.

Das k. k. General-Militär-Kommando hat demnach sämmtliche Truppenkörper beauftraget, die beihabenden stabilen Absteigquartiere sogleich aufzulassen, und sich rücksichtlich der unentgeldlichen Bequartierung der zum Stabe einberufenen Individuen nach obiger Vorschrift mit den politischen Behörden einzuvernehmen.

Die k. Kreisämter werden von dieser Verfügung zur genauen Darnachachtung und weiteren Anweisung der Ortsobrigkeiten die es betrifft, in die Kenntniß gesetzt.

Gubernial-Verordnung vom 25. September 1830. Gub. Zahl 58017.

180.

Wie sich wegen zeitlicher Befreiung der Studierenden vom Militär und Fortsetzung ihrer Studien nach der Assentirung zu benehmen sey.

Seine Majestät haben am 23ten August l. J. allergnädigst zu beschliessen geruht: »Zur Beurtheilung, ob Studierende »auf die zeitliche Befreiung von der Stellung zum Militär Anspruch haben, sind stets die Studienzeugnisse des letzten Jahres »oder Semesters, zum Anhaltspunkte zu nehmen; jedoch bewillige Ich, daß den Studierenden, welche während ihre Prüfungen »im Zuge sind, dem Militärstand gewidmet werden frei, stehe, »die noch abgängigen Prüfungen nachzutragen, wie auch, wenn »sie gleich nach der Assentirung beurlaubt werden, während des »Urlaubes die Studien fortzusetzen, im Falle sie sich zur Fort»setzung in der vorschriftsmässigen Zeit melden, und während »der Fortsetzung sich allen akademischen Vorschriften genau un»terziehen, und Folge leisten.«

»Zu den Semestral- oder Jahrsprüfungen sind solche »Individuen nur dann zuzulassen, wenn sie dem betreffenden »Studium nach der vorgeschriebenen Zeit und Ordnung ob»lagen.«

Diese mit Dekret der h. Studienhofkommission vom 10. d. M. Zahl 4576 herabgelangte a. h. Entschliessung wird den Kreisämtern zur Wissenschaft und genauen Nachachtung eröffnet.

Gubernial-Dekret vom 26. September 1830. Gub. Zahl 60035.

tem z dnia 26. z. m. do liczby 2743 N. odpowiedziała, iż od owego czasu okoliczności i stosunki bardzo zmieniły się, a skarb woyskowy opędzenie tych czynszów tém mniéy na siebie przyiąć może, ile że powód tych kwatér według swéy natury tylko za przemiiaiący (transen) uważanym być ma, i że następnie przy tém podług przepisów istnacych dla kwatérunków przemiiaiących postępować należy.

C. k. ieneralna Komenda woyskowa wydała zatém rozkaz do wszystkich korpusów woyska, aby miane dotąd stałe kwatéry zaiézdne natychmiast opuściły, i względem bezpłatnego kwaterunku osób, do sztabu powołanych, podług powyższego przepisu z Urzędami politycznemi porozumieli się.

To rozporządzenie podaie się c. k. Urzędóm cyrkułowym do wiadomości, zachowania, i dalszego ogłoszenia dotyczącym Zwierzchnościom mieyscowym.

Rozporządzenie gub. z dnia 25. Września 1830 do l. gub. 58017.

180.

Jak względem doczesnego uwolnienia uczącéy się młodzieży od woyska, i dalszego ciągu iéy nauk po assenterunku postąpić należy.

Nayiaśnieyszy Pan raczył pod dniem 23. Sierpnia r. b. nayłaskawéy postanowić, iak następuie: »Dla rozpoznania, »czyli ucząca się młodzież do uwolnienia doczesnego od sta»wienia się do woyska prawo ma, za posadę brać trzeba »zawsze zaświadczenia z nauk ostatniego roku lub półrocza; »iednak pozwalam, aby uczącym się, którzy podczas exami»nów do woyska oddani będą, wolno było, brakuiace ieszcze »examina dodatkowo składać, równie też, ieśli zaraz po »assentyrunku na urlop puszczeni zostaną, podczas urlopu »nauki daléy kontynuować, ieżeli do kontyunowania tako»wych w przepisanym czasie zgloszą się, i podczas konty»nuowania wszystkim przepisóm akademicznym ulégać i »powodować się będą.«

»Do examinów półrocznych albo całorocznych przypu»szczeni być maią takowi ucznie tylko wtedy, ieśli się doty»czącéy nauce w przepisanym czasie i porządku oddawali.«

Ta naywyższa uchwała, dekretem wysokiéy Komissyi nadwornéy studiiów z dnia 10. t. m. do liczby 4576 obiawiona, c. k. Urzędóm cyrkułowym podaie się do wiadomości i zachowania.

Dekret gub. z dnia 26. Września 1830 do liczby gub. 60035.

181.

Auch bei Anlagen landartiger Strassen ist das vorläufige Einvernehmen mit der Militärbehörde zu pflegen.

Nachträglich zu den hohen Dekreten vom 15ten Dezember 1820 Zahl 37186 und 3ten Juli 1823 Zahl 20542. wornach der a. h. Anordnung gemäß, bei der Anlage neuer Strassenzüge jedesmal vorläufig das Einvernehmen mit der Militarbehörde gepflogen werden soll, hat die h. Hofkanzlei unterm 17. August l. J. Zahl 19013 anher bedeutet, daß zu Folge einer aus Anlaß eines speziellen Falles unterm 17ten Februar 1827 erflossenen a. h. Entschliessung, die gedachte Norm sich auch auf die Anlage landartiger Strassen bezieht.

Wovon die k. Kreisämter im Nachhange der hierortigen Verfügung vom 17ten Juli 1828 Zahl 32679 verständigt werden.

Gubernial=Verordnung vom 30. September 1830. Gub. Zahl 55085.

182.

Uebersetzung des Homonauer Zoll=Inspektorats nach Sambor.

Die hohe Hofkammer hat mit Dekret vom 27ten Juli l. J. Zahl 23219 die Uebersetzung des Homonauer Zoll = Inspektorats nach Sambor angeordnet.

Welches mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird, daß dasselbe seine Amtshandlung mit 1ten Oktober 1830 in der Eigenschaft eines vereinten Zoll = Dreißigst= und Verzehrungssteuer = Inspektorats beginnen werde.

Gubernial=Kundmachung vom 30. September 1830. Gub. Zahl 55407.

183.

Theologen müssen die Erziehungskunde öffentlich hören.

Um Mißverständnissen in Beziehung auf die Auslegung des §. 18 des Kreisschreibens vom 26ten April 1827 Zahl 24861 über das Privatstudieren vorzubeugen, hat die h. Studienhof=

181.

Także zakładaiąc drogi na sposób kraiowy potrzeba uprzedniego porozumienia się z Władzą woyskową.

Dodatkowo do wysokich dekretów z dnia 15. Grudnia 1820 do liczby 37186 i z 3. Lipca 1823 do liczby 20542, według których stosownie do naywyższego rozporządzenia przy założeniu nowych traktów, zawsze uprzednio z Władzą woyskową porozumieć się należy, wysoka nadworna Kancelarya pod dniem 17. Sierpnia r. b. do liczby 19013 tu zawiadomiła, że w skutek naywyższéy uchwały, z powodu szczególnego wypadku pod dniem 17. Lutego 1827 zapadłéy, wspomnione prawidło także na założenie drogi sposobem w kraiu zwykłym rościąga się.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe w dodatek do tuteyszego rozporządzenia z dnia 17. Lipca 1828 do liczby 32679 uwiadomione zostaią.

Rozporządzenie gub. z dnia 30. Września 1830 do l. gub. 55085.

182.

O przeniesieniu Inspektoratu cłowego z Homonau do Sambora.

Wysoka nadworna Kamera dekretem z dnia 27. Lipca r. b. do liczby 23219 nakazała, aby Inspektorat cłowy z Homonau do Sambora przeniesiony został.

Co z tym dodatkiem do powszechnéy wiadomości podaie się, że ten Inspektorat urzędowanie swoie z dniem 1. Października 1830 w charakterze połączonego Inspektoratu cłowego trzydziestowego i podatku konsumcyynego, rozpocznie.

Uwiadomienie gub. z dnia 30. Września 1830 do l. gub. 55407.

183.

Teologowie muszą pedagogii publicznie słuchać.

Aby mylnym rozumieniom względem wykładania §. 18. okolnika z dnia 26. Kwietnia 1827 do liczby 24861 o naukach prywatnych zapobieżdz, wysoka nadworna Komissya

kommission unterm 11ten d. M. Zahl 4550 erinnert, daß, nachdem den Theologen das Privatstudieren überhaupt nicht erlaubt, und das Studium der Erziehungskunde für dieselben vorgeschrieben ist, folglich zu ihren Obligatstudien gehört, der §. 18 des gedachten Kreisschreibens auf die Hörer der Theologie keine Anwendung habe, sondern daß dieselben gehalten seyen, die Erziehungskunde öffentlich zu hören.

Wovon die Direktorate zur Nachachtung und weiteren Kundmachung an die unterstehenden Professoren und Schüler in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Dekret vom 30. September 1830. Gub. Zahl 60399.

184.

An öffentlichen Studienanstalten angestellte Professoren, Präfekte und Katecheten, sind zum Unterrichte der Privatstudierenden nicht befugt.

Aus Veranlassung eines vorgekommenen Falles, wird den Direktoraten erinnert, daß die im §. 23 des Kreisschreibens vom 26ten April 1827 Zahl 24861 enthaltene Bestimmung, in Folge welcher Angestellte in Staatsdiensten zur Unterrichtsertheilung an Privatstudierende nicht befugt sind, auch auf die an öffentlichen Studienanstalten angestellten Professoren, Präfekte und Katecheten, Anwendung habe.

Gubernial-Dekret vom 1. Oktober 1830. Gub. Zahl 55255.

185.

Behandlung mündlicher Ansuchen, um die Legalisirung einer Urkunde.

Seine k. k. Majestät haben durch allergnädigstes Kabinetschreiben vom 28ten August 1830 zu befehlen geruhet: daß sämmtlichen Gerichtsbehörden zur Pflicht gemacht werden soll, in Zukunft über jedes mündliche Ansuchen um die Legalisirung einer Urkunde, ein ordentliches Protokoll aufzunehmen, und die Legalisirung nur auf der Grundlage eines solchen Protokolls auszufertigen.

Diese allerhöchste Vorschrift wird in Gemäßheit hohen Hofkanzleidekretes vom 16ten September 1830 Zahl 21650 hiermit zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 1. Oktober Gub. 1830. Zahl 60902.

nadzoru nad naukami pod dniem 11. t. m. do liczby 4550 oznaymiła, że gdy teologóm prywatne uczenie się w ogólności dozwolone nie iest, i nauka pedagogii dla nich przepisaną iest, a zatém do ich nauk zobowiązuiących należy; §. 18. wspomnionego okolnika do słuchaczów teologii żadnego zastosowania nie ma; lecz że ciż obowiązani są pedagogii publicznie słuchać.

Co c. k. Dyrektoratóm dla zachowania i dalszego ogłoszenia podrządnym professoróm i szkołóm do wiadomości podaie się.

Dekret gub. z dnia 30. Września 1830 do liczby gub. 60399.

184.

Professorowie, prefekci i katecheci, przy publicznych Instytutach nauk umieszczeni, nie maią prawa dawać nauki, prywatnie uczącym się.

Z powodu wydarzonego przypadku czyni się Dyrektoratom napomnienie, że ustanowa w §. 23. okolnika z dnia 26. Kwietnia 1827 do liczby 24861 zawarta, w skutek którey osobóm, w służbie rządowéy umieszczonym, dawanie nauk prywatnie uczącym się nie iest dozwolone, także do professorów, prefektów i katechetów, w publicznych Instytutach nauk umieszczonych, zastosowaną iest.

Dekret gub. z dnia 1. Października 1830 do liczby gub. 55255.

185.

Postępowanie z ustnemi prośbami o legalizowanie dokumentu.

Jego c. k. Mość naywyższym listem Swoim gabinetowym z dnia 28. Sierpnia 1830 nayłaskawiey rozkazać raczył; że wszystkim Instancyóm sądowniczym za obowiązek nałożono być ma, aby w przyszłości, na każdą ustna prośbę o legalizowanie dokumentu, porządny protokół spisanym i legalizacyia tylko na posadzie takiego protokołu wydaną była.

Ten naywyższy przepis stosownie do dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 16. Września 1830 do liczby 21650 ninieyszém do publicznéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 1. Października 1830 do l. gub. 60902.

186.

Mauthfreiheit der Kommissäre und Oberkommissäre der Gränzwache.

Die k. k. allgemeine Hofkammer hat zu Folge hohen Dekrets vom 14ten v. M. Zahl 33502 festzusetzen befunden, daß den Kommissären und Oberkommissären der Gränzwache vom 1ten November d. J. an, bei allen Dienstreisen, die sie inner des ihnen zugewiesenen Bezirkes vollziehen, wenn sie in Uniform erscheinen, die Befreiung von der Entrichtung der Aerarial Weg- und Brückenmäuthe zukomme.

Diese Bestimmung wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 2. Oktober 1830. Gub. Zahl 60033.

187.

Bestimmungen für den Uebertritt noch dienender Soldaten und Landwehrmänner in die Gränzwache.

Der k. k. Hofkriegsrath hat laut Eröffnung des k. k. General-Militär-Kommando über die Frage, ob den in der Linie dienenden Soldaten vor Vollstreckung ihrer Kapitulazion, dann ob jenen Leuten, welche entweder schon in die Landwehr eingereihet wurden, oder ihre Eintheilung in dieselbe nach vollstreckter Dienstleistung bald zu gewärtigen haben, der Uebertritt in die Gränzwache gestattet werden dürfe, mit dem Reskripte vom 2ten August d. J. Zahl 2329 K. Folgendes erlassen:

1) Die Entlassung von Leuten aus der Linie, um bei der neu kreirten Gränzwache aufgenommen zu werden, findet in dem Falle, als diese die gesetzliche Kapitulazion noch nicht vollstreckt haben, in der Regel nicht Statt.

2) Den Leuten, welche schon in die Landwehr eingereihet wurden, und zur Entlassung aus derselben nach den dermal bestehenden Vorschriften sich noch nicht eignen, kann eben so wenig als den Leuten, welche nach Beendigung der Dienstleistung in der Linie unmittelbar in die Landwehr einzureihen sind, vor der Hand die Bewilligung zum Uebertritte in die neu kreirte Gränzwache ertheilt werden, da der k. k. Hofkriegsrath noch eine a. h. Entschliessung Seiner Majestät gewärtiget, ob solchen Leuten der Eintritt in die Gränzwache gestattet werden könne; endlich

186.

Uwolnienie od opłaty myta dla Komissarzów i Nadkomissarzów, straży graniczney.

C. k. powszechna Kamera nadworna wysokim dekretem z dnia 14. b. m. do liczby 33502 postanowiła, że Komissarzóm i Nadkomissarzóm straży graniczney, zacząwszy od 1. Listopada r. b. we wszystkich podróżach urzędowych, które ciż w poruczonym sobie obwodzie przedsiębiorą, kiedy w mundurze okażą się, uwolnienie od opłaty skarbowego myta drogowego i mostowego przynależy.

Które postanowienie do powszechney wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 2. Października 1830 do l. gub. 60033.

187.

Przepisy względem przeyścia zostaiących ieszcze w służbie żołniérzy i milicyantów kraiowych (landwerystów) do straży graniczney.

Podług oświadczenia c. k. jeneralney Komendy woyskowey, c. k. nadworna Rada woienna na uczynione zapytanie, czyli żołniérzom, w woysku liniowém służącym przed wyyściem ich kapitulacyi, tudzież czyli tym ludziom, którzy albo iuż do kraiowey obrony (landwery) wcieleni zostali, albo swego wcielenia do téyże po skończoney służbie wkrótce spodziewać się maią, przeyście do straży graniczney dozwoloném być może? reskryptem z dnia 2. Sierpnia r. b. do liczby 2329 K. następuiące wydała przepisy:

1) Uwolnienie ludzi, w woysku liniowym służących, aby do nowoutworzoney straży graniczney przyięci byli, w tym przypadku, gdy ciż prawney kapitulacyi ieszcze nie wysłużyli, według prawidła mieysca nie ma.

2) Ludziom, którzy iuż do kraiowey obrony wzięci zostali, i do uwolnienia z téyże, podług istnących teraz przepisów ieszcze uzdolnieni nie są, równie iak i ludziom, którzy po skończoney służbie w woysku liniowém, bezpośrednio do kraiowey obrony (landwehre) wcielone być maia, zaraz teraz pozwolenie przeyścia do nowo utworzoney straży graniczney udzielone być nie może, gdyż c. k. nadworna Rada woienna ieszcze naywyższego postanowienia od Nayiaśnieyszego Pana na to oczekuie, czyli takowym ludziom wstąpienie do straży graniczney pozwolone być może; nakoniec

3) ist dem Eintritte in die Gränzwache solchen Leuten aus dem Populazionsstande kein Hinderniß in den Weg zu legen, welche nach den dermal bestehenden Rekrutirungsvorschriften zwar landwehrpflichtig sind, deren Einreihung aber noch nicht erfolgt ist.

Wovon die k. Kreisämter zur Wissenschaft und weiteren Kundmachung mit dem Beisatz in die Kenntniß gesetzt werden, daß das k. General-Militär-Kommando von diesem hofkriegsräthlichen Reskripte sämmtliche Truppenkörper in die Kenntniß gesetzt hat.

Gubernial-Verordnung vom 5. Oktober 1830. Gub. Zahl 57398.

188.

Die Vereheligung der Wittwen und weiblicher, mit Pensionen, Provisionen oder Gnadengehalten betheilter Waisen, ist sogleich anzuzeigen.

Aus Anlaß eines vorgekommenen Falles, daß die Gnadengabe einer Offizierswaise, noch durch mehrere Jahre, nach deren bereits erfolgter Vereheligung behoben worden ist, hat die hohe Hofkammer mit Dekret vom 30ten Juli 1830 Zahl 23730|1514 zur unfehlbaren Vermeidung ähnlicher ungebührlicher Zahlungen für die Zukunft verordnet, daß die mit Cirkulare der k. k. vereinigten Hofkanzlei vom 20. September 1811 Z. 14228|4256 (welches mit hierortiger Verordnung vom 18ten Oktober 1811 Zahl 44247 kund gemacht wurde, und im 37ten Bande der politischen Gesetzsammlung Seite 61 Nro. 38 abgedruckt ist,) vorgeschriebene Anzeige der Ortsobrigkeit oder des Pfarrers, in dessen Pfarrbezirke die Trauung geschieht, nicht nur allein bei Wittwen, sondern auch bei weiblichen mit Pensionen, Provisionen oder Gnadengehalten betheilten Waisen jedesmal allsogleich zu geschehen habe.

Wovon die k. Kreisämter mit dem Auftrage in die Kenntniß gesetzt werden, sämmtliche im dortigen Kreise befindlichen Ortsobrigkeiten und Seelsorger hievon zu verständigen, und selbe zur genauesten Darnachachtung anzuweisen.

Gubernial-Dekret vom 6. Oktober 1830. Gub. Zahl 56618.

3) nie należy wstąpienia do straży graniczney takim ludziom z stanu ludności przeszkadzać, którzy podług istnących teraz przepisów o brance (rekrutowaniu) wprawdzie do służby w milicyi (obronie) kraiowéy obowiązani są, lecz ich wcielenie ieszcze nie nastąpiło.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym dla wiedzy i dalszego ogłoszenia z tym dokładem do wiadomości podaném zostaie, że c. k. jeneralna Komenda woyskowa o tym reskrypcie nadworney Rady woienney wszystkie woysk korpusy uwiadomiła.

Rozporządzenie gub. z dnia 5. Października 1830 do l. gub. 57398.

188.

O zaślubieniu wdów i sierot płci żeńskiéy, które pobieraią pensye, prowizye lub inną płacę z łaski, natychmiast donosić należy.

Z powodu zdarzonego wypadku, że pensya pewnéy sieroty po oficerze, ieszcze przez kilka lat po iéy zaślubieniu pobieraną była, wysoka Kamera nadworna dekretem z dnia 30. Lipca 1830 do liczby 23730|1514 dla nieuchybnego zapobieżenia podobnym nienależnym wypłatom na przyszłość postanowiła, że przepisane okolnikiem c. k. połączonéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 20. Września 1811 do liczby 14228|4256 (który tuteyszém rozporządzeniem z dnia 18. Października 1811 do liczby 44247 obwieszczoném został, (i w 37. tomie zbioru praw politycznych na str. 61. Nr. 38. drukowany znayduie się): doniesienie Zwierzchności mieyscowéy, albo plebana, w którego parafii ślub dany iest, nie tylko względem wdów, ale także i sierót płci żeńskiéy, które pensyę, prowizyę lub inną łaskawą płacę pobieraią, każdego razu natychmiast uczynione być ma.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym z tym dodatkiem ogłasza się, by wszystkie w tamecznym cyrkule znayduiące się Zwierzchności i Duchownych o tém uwiadomić, i onym ścisłe zachowanie tegoż zalecić.

Dekret gub. z dnia 6. Października 1830 do liczby gub. 56618.

189.

Erneuerung des Verboths der Anstellung verwandter oder verschwägerter Individuen, bei einem und demselben Amte, und insbesondere bei Kassabedienstungen.

Mit hohem Finanzministerial-Erlasse vom 31ten August l. J. Zahl 10886 ist erinnert worden, daß bei mehreren Gelegenheiten bemerkt worden sey, wienach die mit dem Gubernial-Kreisschreiben vom 6ten Juli 1827 Zahl 43272 und dem gleichzeitigen besonderen Gubernial-Erlasse bekannt gegebene a. h. Vorschrift Sr. Majestät in Absicht auf das Verboth der Anstellung verwandter oder verschwägerter Individuen bei einem und demselben Amte, insbesondere bei Anstellungen für erledigte Kassabedienstungen nicht aller Orten genau beobachtet werde, indem der Umstand, ob die um den erledigten Dienstplatz kompetirenden oder vorgeschlagenen Individuen mit den Beamten der betreffenden Kasse verwandt oder verschwägert sind, oder nicht? oft gänzlich übergangen werde, die strenge Handhabung des in Rede stehenden Verbothes jedoch besonders bei Kassen und verrechnenden Aemtern von der größten Wichtigkeit ist, so wird zu Folge des bezogenen h. Finanzministerial-Erlasses den k. k. Kreiskassen die bezogene Cirkular-Vorschrift zur genauesten Befolgung in Erinnerung gebracht.

Gubernial-Verordnung vom 6. Oktober 1330. Gub. Zahl 57410.

190.

Zeitliche Befreiung der Schulgehilfen von der Militär-Dienstpflicht.

In den unterm 7ten August 1827 bekannt gemachten neuen Rekrutirungsgrundsätzen wird die zeitliche Befreiung von der Militär-Dienstpflicht jenen Schulgehilfen zugesichert, die durch Dekrete höherer Behörden angestellt sind.

Zufolge hohen Hofkanzleidekrets vom 25ten August d. J. Zahl 19999 wird obige Stelle der erlassenen Direktiven dahin modifizirt, daß mit gänzlicher Beseitigung der Worte höherer Behörden die mit Dekreten angestellten Schulgehilfen als von der Militärwidmung zeitlich befreiet erklärt werden.

Gubernial-Kundmachung vom 8. Oktober 1830. Gub. Zahl 57229.

189.

Ponowienie zakazu umieszczania w iednym i tymże samym urzędzie spokrewnionych i spowinowaconych osób, a osobliwie w służbach Kassy.

Wysokiém rozporządzeniem ministerstwa przychodów (finansów) z 31. Sierpnia r. b. do liczby 10886 napomniono że przy różnych zdarzeniach dostrzeżono zostało, iż naywyższy przepis Nayiaśnieyszego Pana, okolnikiem gubernialnym z dnia 6. Lipca 1827 do liczby 43272 i równoczesném osobném rozporządzeniem gubernialném względem zakazu umieszczania spokrewnionych i spowinowaconych osób w iednym i tymże samym urzędzie, a w szczególności przy osadzeniu opróżnionych mieysc w urzędach kassowych ogłoszony, nie wszędzie ściśle zachowanym bywa, gdyż okoliczność ta, czyli osoby o mieysce urzędu opróżnione, ubiegaiące się, lub proponowane, z urzędnikami dotyczącéy Kassy spokrewnione lub spowinowacone są, lub nie? częstokroć całkiem niezważana bywa, gdzie iednak ścisłe zachowanie zakazu w mowie będącego, a osobliwie przy Kassach i Urzędach rachunki składaiących (rachunkowych) naywiększéy iest wagi, przeto w skutku wzmiankowanego wysokiego rozporządzenia ministerstwa finansów, Kassom cyrkułowym wspomniony przepis dla nayściśleyszego zachowania przypomina się.

Rozporządzenie gub. z dnia 6. Października 1830 do l. gub. 57410.

190.

Doczasowe uwolnienie pomocników nauczycielskich od obowiązku służenia woyskowo.

W zasadach nowego urządzenia rekrutacyi pod dniem 7. Sierpnia 1827 ogłoszonego, doczasowe uwolnienie od obowiązku służenia woyskowo owym pomocnikom nauczycieli zapewnione iest, którzy za dekretami wyższych Instancyy umieszczeni są.

W moc dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 25. Sierpnia r. b. do liczby 19999 mieysce powyższe wydanych przepisów w ten sposób odmienia się, iż z zupełném uchyleniem wyrazów Instancyy wyższych, pomocnicy nauczycieli za dekretami umieszczeni za uwolnionych doczasowie od zawodu woyskowego ogłoszonymi zostaią.

Uwiadomienie gub. z dnia 8. Października 1830 do l. gub. 57229.

191.

Vorschrift wegen genauer Ueberwachung, größerer Garantie und Vorbeugung der heimlichen Verwendung der von Subarrendatoren zu unterhaltenden Reserve-Vorräthe.

In der Anlage .|. wird den k. Kreisämtern eine Abschrift derjenigen Verordnung mitgetheilt, welche das k. k. General-Militär-Kommando in Folge des hofkriegsräthlichen Reskripts vom 16ten September l. J. Zahl 4188 A. in Ansehung der künftigen genaueren Ueberwachung der von den Pächtern der Militärverpflegung zu unterhaltenden kontraktmässigen Reservevorräthe, und der grösseren Garantie für das wirkliche Vorhandenseyn derselben, dann Vorbeugung der willkührlichen und heimlichen Verwendung dieser Vorräthe von Seite der Subarrendatoren an sammtliche Truppen-Kommandanten nnd Verpflegs-Magazine erlassen hat.

Die k. Kreisämter werden von dieser Verordnung im Nachhange des hierortigen Erlasses vom 23ten v. M. Z. 56612 mit dem Auftrage in die Kenntniß gesetzt, zur Beobachtung derselben sowohl die zu den Subarrendirungsbehandlungen abzusendenden Kommissäre, als auch die Ortsobrigkeiten in so weit sie selbe angehet, anzuweisen.

Gubernial-Dekret vom 9. Oktober 1830. Gub. Zahl 62776.

.|.

Verordnung

des k. k. General-Kommando ddto. 30. September 1830 S. 4947.

Um die im Laufe des gegenwärtigen Jahres häufig vorgekommenen Fälle, wo die Subarrendatoren der Militärverpflegung ihre kontraktmässigen Reservevorräthe auf verschiedene Art bei Seite zu schaffen wußten, und am Ende ihre Kontrakte heimsagten, im künftigen Jahre nicht wieder zum Nachtheil des Aerars und Gefährdung der Militärverpflegung eintreten zu lassen, findet man zur Vorbeugung der willkührlichen Verwendungen der nach den Kontrakten zu unterhalten habenden Reservevorräthe der Subarrendatoren die mehr aus Auffichtslosigkeit als aus einer Unverhütbarkeit entstanden sind, im Grunde des h. hofkriegsräthlichen Reskripts vom 16. d. M. A. 4188 Folgendes hiemit zu verordnen:

191.

Przepis względem lepszego czuwania na większą odpowiedzialność (rękoymę) i zapobieżenie taynemu użyciu zapasów rezerwowych, które przez subarendatorów utrzymywane być maią.

W załączeniu .|. przesyła się c. k. Urzędóm cyrkułowym wypis tego rozporządzenia, które c. k. ieneralna Komenda woyskowa w skutku reskryptu c. k. nadworney Rady woienney z dnia 16. Września r. b. do liczby 4188 A. względem przyszłego ściśleyszego czuwania na zapasy rezerwowe, które przez dzierzawców zaopatrzenia woyskowego według kontraktu utrzymywane być muszą, i względem zapobieżenia dowolnemu i taynemu użyciu tych zapasów z strony subarendatorów, do wszystkich Komend woyskowych i magazynów prowiiantowych wydała.

C. k. Urzędy cyrkułowe uwiadamiaią się o tém rozporządzeniu, w dodatek do tuteyszego rozporządzenia z dnia 23. z. m. do liczby 56612 z tym rozkazem, aby do zachowania tegoż tak Komissarzóm do przedsięwzięcia licytacyi subarendowania delegować się maiącym, iako też Zwierzchnościom mieyscowym, iak dalece to ich się tyczy, zaleciły.

Dekret gub. z dnia 9. Października 1830 do liczby gub. 62776.

.|.

Rozporządzenie c. k. jeneralney Komendy z dnia 30. Września 1830 S. 4947.

Aby wydatków, w biegu roku teraźnieyszego często wydarzonych, gdzie Subarendatorowie zaopatrzenia woyska, swoie do kontraktu stosuiace się zapasy rezerwowe na różne sposoby ustronić umieli, i nakoniec od swych kontraktów odstąpili, w roku przyszłym znowu ze szkodą skarbu i niebezpieczeństwem w względzie zaopatrzenia woyska nie dopuścić, które bardziey z niedozoru, iak z nieochroności powstały, uznano na mocy reskryptu wysokiey nadworney Rady woienney z dnia 16. t. m. do liczby A. 4188 za rzecz potrzebną, następuiące wydać rozporządzenie:

a) Die Lokalkommissionen haben bei den Subarrendirungs-Behandlungen den Unternehmern in Gegenwart der ortsobrigkeitlichen Personen den 5ten und 6ten §. des Subarrendirungskontrakts genau und deutlich zu erklären, daß nämlich dieser Reservevorrath, welcher nach der Verpflichtung der Pächter in dem mit Verordnung vom 23. d. M. S. 4791 vorgezeichneten Termine zu sammeln, und ergänzt zu erhalten ist, als ein der Disposizion des General-Kommando zustehendes Depositum anzusehen sey, mithin ohne ausdrückliche Bewilligung desselben nicht angegriffen werden dürfe, ohne daß die Ergänzung dessen allsogleich erfolge, daß

b) die Obrigkeiten, welche die Verläßlichkeit der Konkurenten zu bestättigen haben, um sich der pünktlichen Kontraktserfüllung von Seite der von ihnen als verläßlich empfohlenen Unternehmer zu versichern, ihrerseits dadurch zum Zwecke mitzuwirken haben, daß sie die Hauseigenthümer, bei welchen die Pächter ihre Reservevorräthe niedergelegt haben, von dem Eigenthumsverhältnisse mit der Weisung unterrichten, daß wenn der Militärstazions-Kommandant der Verpflegsrechnungsführer oder sie Obrigkeit selbst eine Unverläßlichkeit bei ein oder dem anderen Pächter wahrnimmt, und der Eigenthümer des Vorrathsdepot von einer der erst erwähnten drei Behörden darum angegangen wird, derselbe jede ohne Vorwissen und Anweisung des Militär-Verpflegs-Magazins, und wo diese nicht bestehen, des Militär-Stazions-Kommandanten vom Subarrendator beabsichtete Wegführung dieser Vorräthe, den ersteren augenblicklich anzeige.

c) Denen Subarrendatoren selbst ist zu bedeuten, und als ein Kontraktspunkt festzusetzen, daß sie von den Reservevorräthen ohne Wissen und Erlaubniß der Militär-Verpflegs-Magazine, und in den auswärtigen Quartierorten der Militär-Stazions-Kommandanten nie, und in dringenden Fällen mit Bewilligung derselben nur höchstens für eine fünftägige Fassung die Aushilfe gegen dem zu nehmen berechtiget seyn sollen, daß der Ersatz hiefür in den nächsten fünf Tagen sicher geleistet werde.

Uebrigens kann den Pächtern der offene Zugang zu den Vorräthen, so wie Austauschung derselben mit frischem Naturale wegen der ihnen obliegenden Konservazion nicht verwehrt werden.

a) Komissye mieyscowe przy licytacyach subarendowania oświadczyć maią dokładnie i wyraźnie przedsiębiercóm w obecności zwierzchniczych osób §. 5. i 6. kontraktu subarendownego, a mianowicie: że zasob rezerwowy, który według obowiązku dzierzawców w terminach rozporządzeniem z dnia 23. b. m. do liczby S. 4791 przepisanych zebranym i uzupełnionym utrzymowany być ma, iako depozyt do jeneralnéy Komendy należący, uważanym być powinien, a zatém bez wyraźnego pozwolenia téyże Komendy nadpoczętym być nie może, wyiąwszy gdyby uzupełnienie tegoż natychmiast nastąpić miało.

b) Zwierzchności mieyscowe, które pewność konkurentów potwierdzić maią, aby sobie punktualne dopełnienie kontraktu przez poleconych od Zwierzchności iako pewnych przedsiebierców zabezpieczyć, z swoiéy strony przez to do osiągnienia celu współdziałać maią, gdy właścicielów budynków, w których dzierzawcy swoie zapasy złożyli, o stosnnku własności z tém zaleceniem uwiadomią, że ieżeliby iakie uchybienie iednego lub drugiego dzierzawcy przez Komendanta stacyi woyskowéy, lub rachmistrza prowiiantowego albo przez nią (Zwierzchność) samą dostrzeżono było i właściciel składu zapasu od iednéy z dopiéro wspomnionych władz o to wezwany został, tenże o każdem bez uprzedniéy wiedzy i assygnacyi woyskowego magazynu prowiiantowego, a gdzie takowego nie ma, Komendanta stacyi woyskowéy, zamierzoném przez subarendatora uprowadzeniu tych zapasów takowéy w ten moment donieść ma.

c) Zaś samym subarendatoróm zalecić trzeba, i iako warunek kontraktu ustanowić, żeby z zapasów rezerwowych bez wiedzy i pozwolenia woyskowych magazynów zaopatrzenia (prowiiantowych), a w odrębnych mieyscach leży, bez wiedzy i pozwolenia Komendantów stacyy woyskowych nigdy, w nagłych zaś przypadkach za pozwoleniem tychże tylko na pięćdniowe zaopatrzenie, z tychże zapasów iako zapomogę wziąć z tém zastrzeżeniem uprawnieni być powinni, że zwrócenie wziątku w nayblizszych pięciu dniach pewnie nastąpi.

Wreście dzierzawcóm wolny wstęp do zapasów, równie iak i wymiana tychże za świeże naturalia, z powodu obowiązku konserwowania naturaliów, wzbronnemi być nie mogą.

192.

Erläuterung des Präsidialdekrets, rücksichtlich der den galizischen Bauernfuhren zugestandenen Mauthbegünstigung.

Den k. Kreisämtern ist mit Präsidialdekrete vom 10ten d. M. Zahl 7565 die Entscheidung der hohen Hofkammer vom 28ten September d. J. Zahl 35205 bekannt gemacht worden, nach welcher die den galizischen Bauernfuhren zugestandene Erleichterung in der Mauthentrichtung denselben im Allgemeinen ohne Berücksichtigung der weitern Beschaffenheit und Bestimmung der Fuhren bewilligt worden ist.

Nachdem es von Wichtigkeit ist, daß diese Erläuterung, obwohl sie schon in dem klaren Sinne des Kreisschreibens vom 20ten August d. J. liegt, dennoch zur allgemeinen Kenntniß der interessirten Theile gelange, so wird den k. Kreisämtern verordnet, die in dem erwähnten Präsidialdekrete ausführlich enthaltene Auslegung des Ausdrucks: Bauernfuhren sammt der Begründung und dem Anlasse, aus welchem das hohe Hofkammerdekret erfloß, sogleich im Kreise allen Ortsobrigkeiten, Magistraten und Dominien zur Verlautbarung und Kenntniß bekannt zu machen.

Gubernial-Verordnung vom 12. Oktober 1830. Gub. Zahl 63666.

193.

Erläuterung des 4ten Absatzes des Kreisschreibens vom 7ten September d. J. wegen der Verzehrungssteuer vom geschlachteten Vieh.

Laut h. Hofkammerpräsidialdekretes vom 9ten September d. J. Zahl 33057|2726 haben Seine Majestät mit allerhöchster Entschliessung vom 4ten September d. J. allergnädigst zu bestimmen befunden, daß die in dem 4ten Absatze des Kreisschreibens vom 7ten September l. J. Zahl 48643 enthaltene Verordnung der Versteuerung des geschlachteten Viehes nach Stücken, in den durch den 3ten Absatz Lit. a. jenes Kreisschreibens vorgesehenen Fällen, wo Private von den größeren selbst geschlachteten Viehgattungen nur Theile zum Verkaufe und somit zur Versteuerung bringen, wo also die Versteuerung nicht nach Stücken, sondern nur nach dem Gewichte geschehen kann, keine Anwendung findet.

Welches hiemit öffentlich kund gemacht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 15. Oktober 1830. Gub. Zahl 61292.

192.

Obiaśnienie dekretu prezydyalnego względem przyznanéy chłopóm galicyyskim ulgi w opłacie myta.

C. k. Urzędóm cyrkułowym dekretem prezydyalnym z dnia 10. b. m. do liczby 7565 ogłoszone zostało postanowienie wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 28. Września r. b. do liczby 35205, podług którego przyznana galicyyskim furóm (podwodom) chłopskim ulga w opłacie myta, tymże w powszechności bez względu na ich dalszą własność i przeznaczenie dozwoloną została.

Ponieważ zaś rzeczą iest ważną, aby to obiaśnienie, chociaż iuż takowe w iasnym zmyśle okolnika z dnia 20. Sierpnia r. b. znayduie się, iednak do powszechnéy wiadomości strón interesowanych doszło; przeto c. k. Urzędóm cyrkułowym zalecono zostaie zawarty w wspomnionym dekrecie prezydyalnym wykład wyrazu »chłopskie podwody (fury)« wraz z zasadą i powodem, z których dekret Kamery nadwornéy wypadł, natychmiast w cyrkule wszystkim Zwierzchnościom mieyscowym, Magistratóm i Dominióm dla ogłoszenia i do wiadomosci podać.

Rozporządzenie gub. z dnia 12. Października 1830 do l. gub. 63666.

193.

Obiaśnienie 4. punktu okolnika z dnia 7. Września r. b. względem podatku konsumcyynego od bitego bydła.

Podług wysokiego prezydyalnego dekretu Kamery nadwornéy z dnia 9. Września r. b. do liczby 33057/2726 raczył Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z dnia 4. Września r. b. nayłaskawiéy postanowić, że rozporządzenie względem opłaty podatku od bitego bydła na sztuki w 4. punkcie okolnika z dnia 7. Września r. b. do liczby 48643 zawarte, w przypadkach, punktem trzecim pod lit. a) tegoż okolnika zastrzeżonych, gdzie prywatni z większych przez siebie bitych gatunków bydła tylko części na przedaż wystawiaią, a zatém tylko te części pod opłatę podatku podciągaią, i gdzie opłata podatku nie od sztuki, lecz tylko podług wagi nastąpić może, żadnego zastosowania nie ma.

Co ninieyszém powszechnie ogłasza się.

Uwiadomienie gub. z dnia 15. Października 1830 do l. gub. 61292.

194.

Abänderung des Kreisschreibens von 7ten September 1830 Nro. 1 welcher Verkauf von Wein, Weinmost oder Obstmost als ein Kleinverschleiß anzusehen sey, welcher der Verzehrungssteuer unterliegt.

In dem Kreisschreiben vom 7ten September 1830 Z. 48643 unter Nro. 1, wurde für das Jahr 1831, als versteuerbarer Kleinverschleiß jeder Verkauf von Wein, Weinmost und Obstmost, unter fünf niederösterreichischen Eimern erklärt.

Da von mehreren Seiten Vorstellungen eingelangt sind, daß diese Erweiterung hauptsächlich auf die Produzenten nachtheilig zurückwirken würde, so hat die hohe Hofkammer mit Dekret vom 27ten September d. J. Zahl 35599|2946 zu bestimmen befunden, daß es von jener Erweiterung abzukommen, sonach bei der ursprünglichen Anordnung des §. 5 des Kreisschreibens vom 5ten Juli 1829 Zahl 5039 zu verbleiben habe, wornach die Versteuerung, des Weines, Wein- und Obstmostes, solcher mag blos eigenes oder fremdes Erzeugniß seyn, beim Kleinverkauf dann der Verzehrungssteuer unterliegt, wenn dieser unter Einem niederösterreichischen Eimer betrieben wird. Dagegen bleibt die mit dem Eingangs bezogenen Kreisschreiben ausgesprochene Erweiterung des steuerbaren Kleinverkaufes des Brandweines, des Brandweingeistes und der versüßten geistigen Getränke bis zu Einem niederösterreichischen Eimer aufrecht.

Welches hiemit zu Jedermanns Wissenschaft öffentlich kund gemacht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 15. Oktober 1830. Gub. Zahl 62027.

195.

Juden dürfen auch im Jahre 1831 zur Pachtung der Verzehrungssteuer zugelassen werden.

Die hohe Hofkanzlei hat mit Dekret vom 28. September d. J. Zahl 3441|St. zu bestimmen befunden, daß die Juden zu den Pachtungen der Verzehrungssteuer provisorisch unter denselben Modalitäten, welche den k. Kreisämtern mit dem Landespräsidialerlasse vom 27ten September v. J. Zahl 7283 und der nachträglichen Gubernial-Verordnung vom 19ten Februar d. J. Zahl 5148 bekannt gegeben wurden, auch noch im Verwal-

194.

Odmiana okolnika z dnia 7. Września 1830 do liczby 1, która przedaż wina, moszczu winnego i owocowego iako w małym wyszynku uznać należy, która podatkowi konsumcyynemu podlega.

W okolniku z dnia 7. Września 1830, do liczby 48643 pod liczbą 1, każda przedaż wina, winnego i owocowego moszczu, mniey iak pięć wiader niższo austr. wynosząca, iako opłatna przedaż drobna na rok 1831 ogłoszoną została.

Gdy z różnych stron przedstawienia poczynione zostały, że to ustawy rościągnienie naygłówniey dla producentów szkodliwie działałoby, wysoka Kamera nadworna dekretem z 27. Września r. b. do liczby 35599|2946 postanowiła; iż od tegoż rościągnienia odstąpić, a przy pierwiastkowém rozporządzeniu §. 5. okolnika z dnia 5. Lipca 1829 do liczby 5039 pozostać się ma; podług czego zatem wino, moszcz winny i owocowy, czyli takowy własnym lub obcym iest płodem, przy drobney sprzedaży wtenczas podatkowi konsumcyynemu podlegaią, kiedy niżey iednego wiadra niższ. austr. przedawane są. Przeciwnie zaś rościągnienie opłatney przedaży drobney co do gorzałki, gorzałczanego spirytusu i słodzonych trunków mocnych wyrzeczone na początku powołanego okolnika, pozostaie przy iedném wiadrze niższoaustryiackiey miary.

Co ninieyszém dla wiadomości powszechney, publicznie ogłasza się.

Uwiadomienie gub. z dnia 15. Października 1830 do l. gub. 62027.

195.

Żydzi mogą także w roku 1831 do dzierzawy podatku konsumcyynego być przypuszczeni.

Wysoka Kancelarya nadworna dekretem z dnia 28. Września r. b. do liczby 3441|St. postanowiła, że żydzi do dzierzaw podatku konsumcyynego prowizorycznie pod temi samemi warunkami, które c. k. Urzędóm cyrkułowym rozporządzeniem prezydyalném z dnia 27. Września r. z. pod liczbą 7283 i dodatkowém rozporządzeniem gub. z dnia 19. Lutego r. t. do liczby 5148 ogłoszone zostały, także ieszcze w roku admini-

tungsjahr 1831 gegen dem zuzulassen seyen, daß die jüdischen Pächter die Namen ihrer Afterpächter, Bestellten, Manipulanten und Revisoren, welche in Ortschaften, wo den Juden sonst der Aufenthalt untersagt ist, aufgestellt werden, im Voraus dem k. Kreisamte anzeigen.

Die k. Kreisämter haben diese Individuen mit Aufenthaltsbefugnissen zu betheilen, mit welchen sie sich gegenüber jedem Kreisbeamten jederzeit ausweisen müssen und der obigen Verordnung vom 19ten Hornung 1830 Zahl 5148 gemäß darauf zu sehen, daß in keinem Orte unter dem Titel des Verzehrungssteuergeschäfts mehr als eine Judenfamilie untergebracht werde.

Würde diese Maßregel nicht getroffen, so ist voraus zu sehen; daß beinahe jede Untersuchung eines unbefugten Judenaufenthaltes dadurch vereitelt werden würde; in dem beinahe jeder betretene Jude sich nachträglich durch ein fingirtes Creditiv als Machthaber eines der Verzehrungssteuerpächter legitimiren und hierdurch der Strafe entziehen kann.

Die k. Kreisämter haben hiernach bei Untersuchung und Entscheidung unbefugter Judenaufenthalte auf derlei nachträgliche Beweise der Eigenschaft eines Verzehrungssteuer = Afterpächters, Bestellten, Manipulanten oder Revisors gar keine Rücksicht zu nehmen.

Die gegenwärtige Vorschrift ist allen Obrigkeiten und Judengemeinden kund zu machen. Die k. Kreisämter werden hiemit zur entsprechenden Handhabung der bestehenden Judenaufenthaltsvorschriften aufgefordert.

Gubernial = Dekret vom 17. Oktober 1830. Gub. Zahl 64457.

196.

Die Stellung der Supplenten für Militärpflichtige kann nur bei dem Werbbezirks = Regimente der Letzteren geschehen.

Nach Eröffnung des k. k. General = Militär = Kommando ist bei der letzten Rekrutirung bemerkt worden, daß

1) die Paßvorschriften von den Obrigkeiten nicht genau gehandhabt werden, indem bei der Stadt Brody allein 309 Juden aus den militärspflichtigen Altersklassen schon seit mehreren Jahren als im In = und Auslande unbefugt abwesend angegeben werden; dann hat sich

stracyynym 1831 z tym dokładem przypuszczeni być maią, iżby dzierżawcy żydzi o nazwiskach swoich poddzierżawców (subarendarzów), komissantów, manipulantów i rewizorów, których w tych mieyscach, gdzie żydóm w innym razie pobyt dozwolonym nie iest, ustanowią, c. k. Urzędowi cyrkułowemu naprzód donieśli.

C. k. Urzędy cyrkułowe takowym żydóm pozwolenia na pobyt, którémi ciż przed każdym urzędnikiem cyrkularnym każdego czasu wywieść się muszą, wydać, i stosownie do powyższego rozporządzenia z dnia 19. Lutego 1830 do liczby 5148 na to czuwać maią, aby nigdzie pod pozorem dzierżawy podatku konsumcyynego więcéy, iak iedna rodzina żydowska nie przebywała.

Nieuczyniwszy tego rozrządzenia, można przewidywać, że nieomal każde dochodzenie niedozwolonego pobytu żydów przez to byłoby udaremnionem, gdyżby właśnie każdy przydybany żyd, przez późniéy nadrobioną kredytywę (zawierzytelnienie) za pełnomocnika dzierżawcy podatku konsumcyynego wykazać się, i tym sposobem kary uniknąć mógł.

C. k. Urzędy cyrkułowe przeto przy śledzeniu i rozpoznawaniu niedozwolonych pobytów żydowskich, na podobne dodatkowe dowody kondycyi poddzierżawcy, komissanta, manipulanta lub rewizora podatku konsumcyynego, żadnego względu mieć nie powinny.

Ninieyszy przepis wszystkim Zwierzchnościom i gminom żydowskim obwieścić należy. C. k. Urzędy cyrkułowe wzywaią się ninieyszém do stosownego czuwania na istnące przepisy względem pobytu żydów.

Dekret gub. z dnia 17. Października 1830 do liczby gub. 64457.

196.

Stawienie zastępców za obowiązanych do woyska, może tylko w pułku powiatu zaciągowego tych ostatnich nastąpić.

Według odezwy c. k. ieneralney Komendy woyskowey dostrzeżono przy ostatnim naborze rekrutów, iż

1) przepisy paszportowe przez Zwierzchności nie dokładnie zachowane bywaią, gdyż w samém mieście Brodach do 309 żydów, z klas wieku, obowiązkowi służenia w woysku podległych, iuż od wielu lat za nieobecnych bez otrzymanego na to pozwolenia bądź to w kraiu lub za granicą, podanych zostało, tudzież że

2) bei Abstellung der Supplenten der Uebelstand eingeschliechen, daß die Juden, welche wegen Aufbringung der Supplenten das ganze Land durchstreichen, die aufgebrachten Supplenten bei andern Werbbezirken zur Abstellung vorführen, als zu denen die zu vertretenden Rekruten gehören, wodurch nicht nur den fremden Werbbezirken eine Geschäftsvermehrung zugeht, sondern auch das Rekrutirungsgeschäft verzögert wird, indem bei dieser Art Supplentenaufbringung der dem Rekruten zur Abstellung des Supplenten anberaumte Termin häufig fruchtlos verstreicht und so das Kontingent der betreffenden Stellungsbehörden durch längere Zeit unerfüllet bleibt, dann aber die den fremden Werbbezirken gänzlich unbekannten Supplenten ungeachtet des beigebrachten Moralitätszeugnisses bei nächster Gelegenheit entweichen, wofür der Ersatz dem Lande zur Last fällt.

Den k. Kreisämtern wird demnach ad 1) aufgetragen, sämmtlichen Dominien und Magistraten die genaue Beobachtung der Paßvorschriften einzuschärfen, und selbe sonach mit Beziehung auf die hierortige Verordnung vom 16ten November 1815 Zahl 47602 anzuweisen, die unbefugt Abwesenden ihres Konskripzionsbezirkes, entweder sogleich zu reklamiren, falls ihr Aufenthaltsort bekannt ist, oder ihrem Aufenthaltsorte nachzuforschen, und wenn das eine, oder das andere fruchtlos war, dem Kreisamte die weitere Anzeige zu erstatten, damit gegen dieselben die Ediktalzitazion und nach Umständen das Verfahren nach dem Auswanderungs = Patent eingeleitet werden kann;

ad 2) ist man aber mit dem k. k. General= Militär=Kommando dahin übereingekommen, daß, so wie es bei der ganzen Armee der Fall ist, künftig auch hierlandes die Stellung des Supplenten nur bei jenem Werbbezirke Statt finden dürfe, zu welchem die Stellungsobrigkeit des zu vertretenden Rekruten gehört, und daß derjenige Rekrut, welcher sich vertreten lassen will, und zu diesem Ende die vorgeschriebene Kauzion erlegt hat, unnachsichtlich zur Eintretung in den Militärdienst zu verhalten sey, falls er den zur Stellung des Supplenten festgesetzten Termin von 30 Tagen fruchtlos verstreichen läßt.

So wie nun die Werbbezirkskommanden von dieser Bestimmung vom k. k. General=Militär=Kommando in die Kenntniß gesetzt werden, eben so haben auch die k. Kreisämter die sämmtlichen Stellungsobrigkeiten hiervon zur weiteren Belehrung der Militärpflichtigen zu verständigen und sich selbst hiernach genau zu benehmen.

Gubernial = Verordnung vom 18. Oktober 1830. Gub. Zahl 55009.

2) przy odstawieniu zastępców (supplentów) ta niedogodność wkradła się, iż żydzi, którzy w celu wyszukania zastępców cały kray przebiegaią, i wyszukanych zastępców w innych powiatach werbowniczych, a nie w tych, do których zastąpionymi być maiący naborowi (rekruci) należą, do stawienia przyprowadzaią, przez co nie tylko dla obcych powiatów werbowniczych zatrudnienia pomnażaią się, ale także nabór rekrutów opieszale idzie, gdyż przy tym sposobie wyszukania zastępców termin naborowemu do stawienia za siebie zastępcy przepisany, częstokroć bezskutecznie upływa, i tym sposobem przydział (kontygent) dotyczącéy władzy, rekrutów stawiącéy, przez dłuższy czas niedopełnionym zostaie; tudzież że zastępcy, obcym powiatóm werbowniczym całkiem niewiadomi, za naypiérwszą okazyą mimo ukazanego zaświadczenia ich moralności uchodzą, gdzie potém zwrócenie kosztów za nich kraiowi ciężarem staie się.

C. k. Urzędóm cyrkułowym nakazuie się zatém, co do 1) aby wszystkim Dominiom i Magistratom ściśle zachowanie przepisów paszportowych ostro zaleconém, i onym z odwołaniem się do tuteyszego rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1815 do liczby 47602 nakazano było, tych, co bez pozwolenia z swego powiatu konskrypcyynego oddalili się, albo natychmiast reklamować, ieżeli mieysce ich pobytu wiadome iest, albo też mieysce ich przebywania wyśledzić, a ieżeli iedno albo drugie bezskutecznem było, Urzędowi cyrkułowemu dalsze doniesienie uczynić, aby przeciw nieobecnym przypozwanie edyktalne, i podług okoliczności postępowanie według patentu emigracyynego zarządzić można.

Co do 2) zaś, porozumiano się z c. k. ieneralną Komendą woyskową, że, iak to w całey armii zaprowadzono, na przyszłość także w kraiu tuteyszym stawienie zastępcy tylko w tym powiecie werbowniczym mieysce mieć może, do którego Zwierzchność stawiąca zastąpić się maiącego rekruta należy, i że ten rekrut, który zastępcę za siebie stawić chce, i tym końcem przepisaną kaucyę złożył, bezwzględnie do wstąpienia do służby woyskowéy zmuszonym być powinien, ieżeli przepisanemu do stawienia zastępcy terminowi dni 30 bezskutecznie upłynąć da.

Gdy więc Komendy powiatów werbowniczych o téy ustanowic przez c. k. ieneralną Komendę woyskową uwiadomione zostaia, a zatém także i c. k. Urzędy cyrkułowe o tém, wszystkie Zwierzchności stawiące dla dalszéy informacyi uwiadomić i sami według téyże ściśle zachować się maią.

Rozporządzenie gub. z dnia 18. Października 1830 do l. gub. 55009.

197.

Versetzung des Mauthschrankens von Dembica nach Zawada, und Erhöhung der Mauthgebühr zu Pilsno auf zwei Meilen.

Die allgemeine Hofkammer hat zu genehmigen befunden, daß im Tarnower Kreise der Mauthschranken von Dembica nach dem Dorfe Zawada versetzt werde, und daß mit dieser Uebertragung zugleich die Erhöhung der Mauthgebühr zu Pilsno für eine — auf zwei Meilen Statt zu finden habe.

Welches in Folge hohen Hofkammerdekretes vom 22ten September d. J. Zahl 33026/2112 mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird, daß sowohl die Uebertragung dieses Mauthschrankens als auch die Erhöhung der Mauthgebühr zu Pilsno, vom 1ten November l. J. Platz greife.

Gubernial-Kundmachung vom 18. Oktober 1830. Gub. Zahl 61625.

198.

Berichtigung einiger in dem, unterm 29ten April l. J. erlassenen Kreisschreiben, im Zolltariffe hinweggelassenen Artikel.

Unter die, bei der Post 10 des dem Kreisschreiben vom 29ten April 1830 Zahl 25880, womit die Aufhebung der Eingangsverbothe für einige Artikel, die Festsetzung neuer Ein- und Ausgangszölle für diese und für andere Gegenstände, und die gänzliche Aufhebung der bisherigen Beschränkungen der Ausfuhr von Waffen und sonstigen Kriegsbedürfnissen bekannt gemacht wurde, angeschlossenen Zolltariffs angeführten Artikel gehören auch gemeine Fuchsbälge, derlei Klauen und Schweife.

Diese nachträgliche Berichtigung wird hiermit zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 19. Oktober 1830. Gub. Zahl. 61038.

199.

Erneuerung der Bestimmungen der allgemeinen Zollordnung §. 85 und 112, dann des Tabakpatentes §. 33 über die von den Obrigkeiten, den Gefällsbeamten zu leistende Hilfe.

Nachdem wahrgenommen wurde, daß die Bestimmungen der

197.

Przeniesienie rogatki z Dębicy do Zawady i podwyższenie myta drogowego w Pilznie na dwie mile.

C. k. powszechna Kamera nadworna uchwaliła, aby w cyrkule Tarnowskim rogatka myta drogowego z Dembicy do wsi Zawady przeniesioną i żeby wraz z tém przeniesieniem należytość myta drogowego w Pilznie, za iedną — na dwie mile podwyższoną była.

Co w skutek dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z d. 22. Września r. b. do liczby 33026|2112 z tym dokładem do powszechnéy wiadomości podaie się, iż tak przeniesienie owéy rogatki iako i podwyższenie myta w Pilznie od 1. Listopada r. b. nastąpi.

Uwiadomienie gub. z dnia 18. Października 1830 do l. gub. 61625.

198.

Sprostowanie niektórych w okólniku z dnia 29. Kwietnia r. b. w taryfie cełł wypuszczonych artykułów.

Do artykułów pod Nrem. porządkowym 10 taryfy cłowéy do okólnika z dnia 29. Kwietnia 1830 do liczby 25880 załączonéy, którym okolnikiem zniesienie zakazów wprowadzania niektórych artykułów, ustanowienie nowych cełł wchodowych i wychodowych od iednych i drugich przedmiotów, i zupełne uchylenie dotąd istniących ograniczeń wywozu broni i innych potrzeb woiennych, ogłoszonemi zostały, wyszczególnionych, należą także proste lisie skórki, tychże łapy i ogony.

To dodatkowe sprostowanie podaie się niniéyszém do powszechnéy wiadomości.

Uwiadomienie gub. z dnia 19. Października 1830 do l. gub. 61038.

199.

Odnowienie przepisów powszechnego porządku cłowego w §. 85 i 112, tudzież patentu tabakowego w §. 33 względem dawania pomocy przez Zwierzchności Urzędnikom poborowym.

Gdy dostrzeżono, że przepisy powszechnego porządku cło-

allgemeinen Zollordnung vom 2ten Jäner 1788 §. 85 und 112, dann des Tabakpatents vom 22ten April 1784 §. 33 über die von den Obrigkeiten den Gefällsbeamten zu leistende Hilfe nicht allgemein befolgt werden, so wird zur Beseitigung der, aus der Nichtbefolgung jener a. h. Anordnungen, für die Obrigkeiten und Partheien entstehenden nachtheiligen Folgen, zu Folge h. Hofkammerdekrets vom 21 September l. J. Z. 25344 der wörtliche Inhalt der erwähnten Absätze der Zollordnung und des Tabakpatents, den Behörden und Partheien wiederholt in Erinnerung gebracht; und zwar:

§. 85. In diesen und allen übrigen Fällen, in welchen die Zoll- oder Mauthbeamten den Beistand der Gerichte, Ortsobrigkeiten und Militär-Kommandanten ansuchen, sind diese schuldig, den verlangten Beistand unverzüglich zu leisten.

§. 112. Obrigkeiten, und obrigkeitliche Beamte, welche Zollbeamten den von ihnen angesuchten Beistand zur Ergreifung eines Schwärzers oder eines Kontrabands versagen, oder die Hilfsleistung geflissentlich verzögern, werden als Theilnehmer an der Schwärzung angesehen, und für jeden solchen Fall zu einer Strafe von fünfzig Spezies-Dukaten verurtheilt.

§. 33. Gutsbesitzer, Obrigkeiten, Beamte, Richter, Magistrate und Geschworene, welche Unsern Tabakbeamten zur Anhaltung eines Schwärzers oder eines solchen, der auf offener Strasse sich der Visitazion widersetzt, oder zu Nachsuchungen in den Häusern den begehrten Beistand verweigern, oder die in ihren Gemeinden sich aufhaltenden und handelnden offenbaren Schwärzer, nicht selbst aufheben, oder endlich, welche den Tabakbeamten auf ihr Ruffen gegen Rotten von Schwärzern nicht zu Hilfe eilen, unterliegen, falls wegen versagten Beistands eine bekannte Einschwärzung geschehen ist, der nämlichen Geld- oder körperlichen Strafe, als ob sie selbst diese Schwärzung gemacht hätten. Aber auch, wenn ungeachtet des unterbliebenen Beistands kein Kontraband erfolgt wäre, sollen sie dennoch mit 50 fl. bestraft werden.

Gubernial-Kundmachung vom 22. Oktober 1830. Gub. Zahl 62079.

200.

Organisirung der griechisch-nicht unirten theologischen Lehranstalt zu Czernowitz.

Seine Majestät haben mittelst allerhöchster Entschliessung vom 10ten d. M. die definitive Organisirung der griechisch-nicht unirten theologische Lehranstalt zu Czernowitz gnädigst zu geneh-

wego z dnia 2. Stycznia 1788 §. 85 i 112, tudzież patentu tabakowego z dnia 22. Kwietnia 1784 §. 33 względem dawania Urzędnikóm poborowym pomocy przez Zwierzchności, nie zawsze zachowywane bywaią, przeto w celu zapobieżenia szkodliwym skutkóm dla Zwierzchności i strón z niezachowania onych naywyższych rozporządzeń wypływaiących, i w skutek dekretu wysokiéy Kamery nadworney z dnia 21. Września r. b. do liczby 25344 dosłowne brzmienie pomienionych paragrafów porządku cłowego i patentu tabakowego Instancyiom i stronóm do pamięci przywodzi się, mianowicie:

§. 85. W tych i we wszystkich innych przypadkach, w których urzędnicy cła lub myta drogowego pomocy u Sądów, Zwierzchności mieyscowych i dowodców woyskowych domagaią się, ci ostatni obowiązani są żądaną pomoc niezwłocznie dawać.

§. 112. Zwierzchności i tychże urzędnicy, którzy urzędnikóm cłowym żądanéy pomocy do schwytania przemytników albo kontrabandy odmawiaią, albotéż z daniem pomocy umyślnie ociągaią się, za maiących udział w przemycaniu uważanymi, i za każdym takim razem na karę pięćdziesiąt sztuk czerwonych złotych skazanymi zostaną.

§. 33. Posiadacze dóbr, Zwierzchności, Urzędnicy, Sędziowie, Magistraty i przysiężni, którzyby Naszym tabakowym oficyalistóm do przytrzymania przemytnika, lub takiego, któryby się na publicznéy drodze rewizyi wzbraniał, lub do rewizyi po domach, żądanéy pomocy odmawiali, lub iawnych przemytników w ich gromadach znaydniących się i handlniących sami niezatrzymali, lub nakoniec, którzyby tabakowym oficyalistóm na ich zawołanie przeciw kupom przemytników na pomoc nie przybywali, ieżeli dla odmowionéy pomocy wiadome iakie przemycenie nastąpiło, podpadaią téyże saméy pieniężnéy lub cielesnéy karze, iak gdyby sami takowego przemycenia dopuścili się. Nawet, choćby i nie dla tego, że pomoc nie nastąpiła, kontraband żaden schwytany nie był, 50 ZR. za karę odmówionéy pomocy wyliczyć powinni.

Uwiadomienie gub. z d. 22. Października 1830 do liczby 62079.

200.

Urządzenie (organizacya) grecko-nieuniackiego zakładu nauk teologicznych w Czerniowcach.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z dnia 10. b. m. i roku ostateczne uporządkowanie grecko-nieuniackiego zakładu nauk teologicznych nayłaskawiéy potwierdzić, i dla

migen, und für dieselbe folgenden Personal- und Besoldungs-Stand aus dem Bukowinaer Religionsfonde zu systemisiren geruhet, and zwar sechs Professoren, deren

1ter	(a die Kirchengeschichte mit dem Gehalte von .	600 fl.
	(b das Kirchenrecht mit	300 —
2ter	(a das Bibelstudium alten Bundes mit . .	600 —
	(b die orientalische Dialekte mit einer Remunerazion von	150 —
3ter	das Bibelstudiums neuen Bundes mit . . .	600 —
4ter	die Dogmatik mit	600 —
5ter	die Moral-Theologie mit	600 —
6ter	die Pastoral-Theologie mit	600 —
	vorzutragen hat, welche mit Einschluß der Remunerazion von	200 —
	für die Katechetik und Methodik, einen vereinigten Aufwand von	4250 —

erfordern.

Gubernial-Kundmachung vom 24. Oktober 1830. Gub. Zahl 63678.

201.

Wasserbauunternehmern darf nur auf Bescheinigung der Ingenieure, Buhnenmeister oder sonstigen Rechnungsführer die Vergütung flüssig gemacht werden.

Es sind Fälle vorgekommen, daß die, den Wasserbaubezirks-Ingenieuren zugetheilten Praktikanten, bei Abwesenheit derselben in Dienstgeschäften außer dem Amtsorte sich nicht nur der Amtirung anmaßten, aber auch den Unternehmern über die durch dieselben bewirkten Baulichkeiten und Herstellungen, Bescheinigungen zum Behufe der Behebung der denselben gebührenden Vergütung ausgestellt haben.

Da die den Wasserbau-Ingenieuren zugewiesenen Praktikanten bloß zur Aushilfe, und um sich praktische Kenntnisse zu sammeln, und sich auszubilden, zugetheilt sind, somit jede selbstständige Besorgung der Amtsgeschäfte ihnen ganz fremd ist, und übrigens der Bezirk eines Wasserbau-Ingenieurs keineswegs von so großem Umfange zu seyn pflegt, daß demselben in dessen Dienstes-Abwesenheit vom Amtsorte dringende Amtsgeschäfte nicht nachgeschickt werden könnten, so findet man um den Eingangs erwähnten eingeschlichenen Mißbrauch zu beseitigen, zu bestimmen; daß nur die von dem Wasserbau-Ingenieur und dem Buhnenmeister, oder sonstigen Wasserbau-Rechnungsführer ausgestellte Bescheinigung als gültig anzusehen, und auf dieselbe

takowego następuiący stan (etat) osób i płacy z Bukowińskiego funduszu religii ustanowić raczył, a mianowicie sześciu professorów, z których ZłR.

		ZłR.
1szy	(a. dzieie kościelne z płacą	600
	(b. prawo kościelne z płacą	300
2gi	(a. naukę biblii starego testamentu z płacą . .	600
	(b. wschodnie ięzyki za wynagrodzeniem (renumeracyę)	150
3ci	naukę biblii nowego testamentu z płacą . . .	600
4ty	dogmatykę z detto	600
5ty	teologię moralną z detto	600
6ty	teologię pastoralną z detto	600

tradować ma, którzy z włączeniem renumeracyi . . 200 za katechetykę i metodykę, razem ogólnego wydatku 4250 wymagaią.

Obwieszczenie gub. z dnia 24. Października 1830 do l. gub. 63678.

201.

Przedsiębiercóm budow wodnych tylko za poswiadczeniem inżenierów, maystrów ciesielskich (architektów), lub innych urzędników rachunki prowadzących, wynagrodzenie assygnowaném być może.

Wydarzały się przypadki, że praktykanci powiątowym inżenierów założeń (budów) wodnych przydzieleni, podczas niebytności tychże w przedmiotach służby za mieyscem urzędu nie tylko urzędowanie sobie przywłaszczali, ale nawet przedsiębiercóm na uskutecznione przez nich budowy i reparacye, poświadczenia w celu podniesienia należącey onym zapłaty wydawali.

Gdy zaś praktykanci inżenierom budów wodnych dodani, iedynie tylko dla pomocy i uzyskania wiadomości praktycznych i wykształcenia się, tymże przydzieleni są, a zatém z każdém samoistném sprawowaniem Urzędu nieobeznani są, i wreście zakres działania inżeniera założeń wodnych nigdy tak wielkiego obwodu bywać nie zwykł, aby onemu podczas iego niebytności w mieyscu Urzędu nagłe interesa urzędowe przesłane być nie mogły, uznano zatém za potrzebną, zapobiegaiąc wciśnionemu się wyżey wspomnionemu nadużyciu, że tylko poświadczenie, przez inżeniera budów wodnych i architekta (maystra ciesielskiego), lub innego urzędnika, rachunki budów wodnych prowadzą-

die dem betreffenden Unternehmer gebührende Vergütung flüssig gemacht werden könne.

Gubernial-Dekret vom 26. Oktober 1830. Gub. Zahl 64983.

202.

Der Durchlauchtigste Herr Erzherzog Ferdinand nimmt den Titel eines Königs von Ungarn und Kronprinzen der übrigen kaiserl. österreichischen Staaten an.

Vermög hohen Hofkanzleidekret vom 8ten Oktober l. J. Zahl 23664/2488 haben Seine k. k. Majestät mit a. h. Kabinetsschreiben vom 2ten d. M. zu eröffnen geruhet, daß nach der nun vollzogenen Krönung des durchlauchtigsten Herrn Erzherzogs Ferdinand, Höchstderselbe den Titel »König von Ungarn, und Kronprinz der übrigen kaiserl. österreichischen Staaten« führen werden; wornach sich von selbst verstehe; daß die gegen denselben zu beobachtende Courtoisie »Euere Majestät« seyn werde.

Diese a. h. Entschliessung wird zur Richtschnur und weiteren Verfügung bekannt gemacht.

Gubernial-Kundmachung vom 29ten Oktober 1830. Gub. Zahl 64718.

203.

Behandlung der Erklärungen der Partheien über Anweis- und Durchzugsgüter bei den Lemberger Linienämtern.

In Erledigung des Berichtes vom 10ten August d. J. Zahl 19505 erhält der Lemberger Magistrat eine Verordnung ./. der Gefällen-Verwaltung an das hiesige Verzehrungssteuer-Inspektorat in Absicht auf die von den Partheien einzulegenden Erklärungen, mit dem Bedeuten, daß da in Folge derselben die Erklärungen, welche die, in dem §. 24 des Kreisschreibens vom 5ten Juli 1829 Zahl 5039 vorgeschriebenen Daten enthalten, von den Linienämtern nicht zurückgewiesen werden dürfen, dasselbe über das Verfahren der Linienämter zu wachen, und jede zu seiner Kenntniß gelangende, dieser Anordnung zuwiederlaufende Behandlung der Partheien hieher vorzulegen habe.

Gubernial-Verordnung vom 1. November 1830. Gub. Zahl 56596.

dzącego, wydane, za ważne uznane i tylko za témi wynagrodzenie, dotyczącym przedsiębiercom należące, zaassygnowane być może.

Dekret gub. z dnia 26. Października 1830 do liczby gub. 64983.

202.

Nayiaśnieyszy Arcy-Xiążę Ferdynand przyymuie tytuł Króla węgierskiego i Następcy tronu innych ces. austryiackich Państw.

Według wysokiego dekretu Kancelaryi nadwornéy z dnia 8. Października r. b. do liczby 23664|2488 raczył Nayiaśnieyszy Pan naywyższym listem gabinetowym z dnia 2. t. m. ogłosić, że po uskutecznionéy koronacyi Nayiaśnieyszego Arcy-Xięcia Ferdynanda, tenże tytuł Króla węgierskiego i Następcy tronu wszystkich innych ces. austryiackich Państw mieć będzie, podług czego samo z siebie rozumić się, iż przy zachowaniu ku Jego osobie kortezyi w mowie tytułu »Nayiaśnieyszy Panie!« używać należy.

Która naywyższa uchwała do zachowania i dalszego rozrządzenia ogłoszoną zostaie.

Uwiadomienie gub. z dnia 29. Października 1830 do l. gub. 64718.

203.

Postępowanie z oświadczeniami strón na towary assygnowane i przechodzące na lwowskich urzędach liniiowych (rogatkach.)

W odpowiedź na doniesienie z dnia 10. Sierpnia roku teraznieyszego do liczby 19505 otrzymuie lwowski Magistrat rozporządzenie .|. Administracyi przychodów, do tuteyszego Inspektoratu podatku konsumcyynego względem oświadczeń, przez strony podać się maiących, wydane z tym dokładem, że gdy w skutku tego rozporządzenia, oświadczenia, które w sobie daty §fem 24. okolnika z dnia 5. Lipca 1829 do liczby 5039 przepisane zawieraią, od Urzędów liniiowych odrzucone być nie mogą, wspomniony Inspektorat na postępowanie Urzędów liniiowych czuwać, i każde do iego wiadomości doszłe, niniéyszemu rozporządzeniu sprzeciwiaiące się postępowanie z stronami, tu przełożyć ma.

Rozporządzenie gub. z dnia 1. Listopada 1830 do l. gub. 56596

.|.

Verordnung der vereinigten Gefällen-Verwaltung an das Lemberger Inspektorat ddto. 20ten Oktober 1830.

Zahl 11095.

Den mit Bericht vom 14ten März d. J. Zahl 854 zur Bestättigung anher vorgelegten Entwurf einer an die Linien-Aemter über die Behandlung der Durchzugs- und Anweisgüter zu erlassenden Verordnung findet man unter nachstehenden Modifikazionen zu genehmigen:

Sind die Erklärungen der Partheien über Anweis- und Durchzugsgüter, welche Erklärungen bezüglich der Anweisgüter nach hierämtlicher Verfügung Zahl 18100 vom 24ten Dezember 1829 schriftlich überreicht werden müssen, jene hingegen bezüglich der Durchzugsgüter nach dem 16ten §. der Linienamts-Instrukzion schriftlich oder mündlich gemacht werden können, so bald sie mit den im §. 24 des Kreisschreibens vom 5ten Juli v. J. Zahl 5039 ausgedrückten Erfordernissen versehen sind, wenn sie nämlich die Gattung und die Menge des Steuerobjektes genau bezeichnen, nicht zurückzuweisen, sondern lediglich sich damit zu begnügen auf die Partheien im geeigneten Wege, jedoch ohne Anwendung eines Zwanges zu wirken, daß in den Erklärungen auch die in dem erwähnten Entwurfe bezeichneten Daten, die Zahl der Collien nach ihrer Benennung (Kisten, Fässer und dergleichen) dann die Menge der Frachtwägen und der Bespannung erscheinen, weil es unverkennbar ist, daß diese zur Erhöhung der Kontrolle wesentlich beitragen.

204.

Abnahme der allgemeinen Verzehrungssteuer von dem nach Lemberg eingeführten Brennholz nach Fuhren.

Die in Abschrift beifolgende Verordnung .|. der k. k. galizischen vereinten Gefällen-Verwaltung an das Lemberger Verzehrungssteuer-Inspektorat, und sämmtliche Linienämter vom 18ten v. M. Zahl 37956 wegen Abnahme der allgemeinen Verzehrungssteuer von dem nach Lemberg eingebrachten Brennholze nach Fuhren, haben die k. k. Kreisämter im Kreise auf die gewöhnliche Weise zu publiziren.

Gubernial-Verordnung vom 2. November 1830, Gub. Zahl 66195.

.|.

Rozporządzenie połączonéy Administracyi przychodów, do lwowskiego Inspektoratu z dnia 20. Października 1830 do liczby 11095.

Przesłany tu do potwierdzenia z relacyą z dnia 14. r. t. pod liczbą 854 koncept rozporządzenia, do Urzędów liniiowych względem postępowania z artykułami przechodzącemi i assygnowanemi wydać się maiącego, zostaie pod następuiącemi umiarkowaniami potwierdzony:

Oświadczenia strón na towary przekazane (assygnowane) i przechodowe, które to oświadczenia co do towarów assygnowanych podług tuteyszego rozporządzenia z dnia 24. Grudnia 1829 do liczby 18100, na piśmie podane być muszą, zaś owe względem towarów przechodowych, podług 16. §. wydanéy dla Urzędów liniowych instrukcyi, pisemnie lub ustnie uczynione być mogą, iak tylko potrzebnemi datami, w §. 24. okolnika z dnia 5. Lipca r. z. do liczby 5039 wyrażonemi opatrzone są, to iest: ieżeli w nich gatunek i iłość przedmiotu podatkowi podlegaiącego dokładnie oznaczone są, odrzucane być nie maią, tylko iedynie tém kontentować się należy, aby na strony w drodze przyzwoitéy iednak bez użycia przymusu działać, by w oświadczeniach także daty, w wspomnionym koncepcie oznaczone, liczba pak (skrzyń, beczek i tym podobnych), tudzież ilość bryk i zaprzęgu wyszczególnione były, gdyż to iest oczywistém, że te daty do polepszenia kontrolli istotnie przyczyniaią się.

204.

Pobór powszechnego podatku konsumcyynego od fur ze drwami na opał, do Lwowa przychodzących.

Załączone w kopii rozporządzenie, .|. przez c. k. galicyyską połączona Administracyę przychodów pod dniem 18. z. m. Nr. 37956 do lwowskiego Inspektoratu podatku konsumcyynego, i do wszystkich Urzędów liniowych, względem poboru powszechnego podatku konsumcyynego, od fur ze drwami na opał do Lwowa przyieżdżaiących, wydane, maią c. k. Urzędy cyrkułowe zwykłym sposobem obwieścić.

Rozporządzenie gub. z dnia 2. Listopada 1830 do liczby gub. 66195.

Verordnung der k. k. galizischen vereinten Zoll- und Tabak-gefällen-Verwaltung ddto. 18. Oktober 1830 Z. 37956.

Zur thunlichsten Erleichterung derjenigen Partheien, welche Brennholz nach Lemberg einführen, und zur schnelleren Abfertigung derselben an den Linien bei der Abnahme der allgemeinen Verzehrungssteuer hat man beschlossen, folgendes provisorisch zu bestimmen:

1) Auf eine Kubik- oder zwei n. österr. Klafter Brennholz haben die Linienämter acht, und auf eine halbe Kubik- oder eine n. österr. Klafter vier große Fuhren die man allgemein unter der Benennung »deutsche Kolonistenfuhren« kennt, anzunehmen.

2) Von den galizischen Bauernfuhren sind hingegen auf eine Kubikklafter zwölf, oder auf eine n. österr. Klafter sechs Bauernfuhren zu rechnen.

3) Nach dem ad 1. und 2. festgesetzten Verhältniße des Fuhrwerkes hat die Abnahme der für eine Fuhr entfallenden Verzehrungssteuer sammt dem Gemeindezuschlage zu geschehen.

4) Die Beschaffenheit einer großen, so genannten Kolonistenfuhr ist wohl allgemein bekannt.

Um jedoch allenfälligen Bedenklichkeiten zu begegnen, wird bemerkt, daß für eine große Fuhr dasjenige Fuhrwerk anzusehen sey, welches mit Pferden vom größeren Schlage, als es die gewöhnlichen galizischen Bauerpferde sind, oder mit starken Ochsen bespannt ist, und bei welchem die Räder, gegen die hierlandes üblichen Bauernwägen offenbar größer und das ganze Wagengestell, so wie die Leiter augenscheinlich breiter, länger, überhaupt für einen beträchtlicheren Ladungsumfang gebaut sind, woraus fließt, daß auch das Fuhrwerk eines Kolonisten, wenn es nicht alle diese Eigenschaften hat, nur als galizische Bauernfuhr zu behandeln sey.

Sollte aber dessen ungeachtet, ein Zweifel obwalten, ob eine Fuhr als Bauern- oder als eine große Fuhr anzusehen sey, so haben die Linienämter in solchen Fällen die Fuhr als eine Bauernfuhr zu behandeln.

6) Mit dem Eintritte der gegenwärtigen Bestimmungen in die Wirksamkeit hat es von der Einlegung schriftlicher oder mündlicher Erklärungen ganz abzukommen, und die Versteuerung des Brennholzes von dem erwähnten Zeitpunkte an, hat ausschließlich auf die vorstehend im §. 1, 2 und 3 bestimmte Art selbst in dem Falle zu geschehen, wenn auch von der Parthei eine Erklärung oder sonst ein Ladungsschein beigebracht worden wäre. Endlich

.|.

Rozporządzenie c. k. galicyyskiéy połączonéy Administracyi przychodów cłowych i tabakowych z dnia 18. Października 1830 do liczby 37956.

Aby, ile tylko można, ulgę przynieść tym stronóm, które drwa do Lwowa sprowadzaią, i dla prętszego expedyowania tychże na rogatkach (liniach) przy poborze powszechnego podatku konsumcyynego, uchwalono postanowić prowizorycznie co następuie:

1) Na ieden kubiczny sąg, albo na dwa niższo-austryiackie sążni drew opałowych, brać maią Urzędy liniowe ośm, a na pół kubicznego sążnia, albo na ieden niższo-austryiacki sążeń, cztéry wielkich fur, które powszechnie pod nazwiskiem: niemiecko-osadniczych fur, wiadome są.

2) Co się zaś tycze galicyyskich fur chłopskich, takowych trzeba dwanaście na ieden sążeń kubiczny, albo sześć chłopskich fur na ieden sążeń niższo-austryiacki brać.

3) Podług przyiętego pod 1 i 2 stosunku wozu, pobór podatku konsumcyynego z dodatkiem gminnym, od iednéy fury wypadaiący, uskuteczniony być ma.

4) Skład wielkiéy, tak zwanéy osadniczéy (kolonistowskiéy) fury iest wszakże powszechnie wiadomy.

Aby iednak wszelkim wątpliwościom zapobiedz, czyni się uwaga, że za wielką furę ten wóz uważanym być ma, u którego konie większego rodzaiu, iak zwykłe galicyyskie konie chłopskie, albo większe i mocnieysze woły zaprzężone są, i u którego koła w porównaniu z zwyczaynemi w tuteyszym kraiu wozami chłopskiemi oczywiście większe, i cały spód wozu równie iak i drabiny oczywiście szérsze, dłuższe, a w ogólności na umieszczenie większego ładunku zbudowane są, z czego wypływa; że także wóz kolonisty, ieżeli tych wszystkich własności nie ma, tylko za galicyyską chłopską furę uważany być powinien.

Gdyby zaś mimo to wątpliwość zaszła, czyli fura za chłopską, albo za wielką furę uważana być ma, w takich wypadkach Urzędy liniowe z tą furą iak z chłopską postąpić maią.

6) Z zaczęciem działalności niniejszych przepisów, podawanie oświadczeń, na piśmie lub ustnych, całkiem ustać, a opłata podatku od drew opałowych, zacząwszy od wspomnionego czasu, wyłącznie na powyższy sposób w §. 1. i 2. przepisany, nawet w tym razie pobieraną być ma, chociażby strona oświadczenie albo certyfikat ładunku podawała. Nakoniec

7) Da Fälle eintreten können, z. B. bei schlechten Wegen, wo Fuhren noch leichter beladen sind, als es in dem 1. und 2. §. bestimmt ist; so haben die Linienämter, wenn die Parthei gegen die Besteuerung nach dem §. 3 Einwendungen machen sollte, die Verzehrungssteuer nach der Beschau abzunehmen.

Hiernach haben sich das Inspektorat und die Linienämter genau zu achten, und diese Bestimmungen vom 19ten Oktober 1830 in Wirksamkeit treten zu lassen.

205.

Bestimmung der Diäten städtischer Beamten für gepflogene Kriminaluntersuchungen.

Die hohe Hofkanzlei hat mit Dekret vom 7ten Oktober l. J. Zahl 21681 verordnet, daß bei Rektifizirung der von städtischen Beamten aus Anlaß gepflogener Kriminaluntersuchungen aufgerechneten Diäten, sich in Zukunft nach der Vorschrift des mit dem hohen Hofkammerdekrete vom 20ten Mai 1813 Z. 13393 festgesetzten, und mit der hierortigen Verordnung vom 2ten Juli 1813 Zahl 23321 bekannt gegebenen Diätenschema, mit der im Jahre 1825 erfolgten Herabsetzung um ein Fünftheil zu benehmen sey.

Wovon die k. Kreisämter im Nachhange zu der hierortigen Verordnung vom 3ten März 1828 Zahl 14490 zur Verständigung der unterstehenden Magistrate in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Dekret vom 4. November 1830. Gub. Zahl 65125.

206.

Studierende dürfen zu Supplirungen der Lehrämter nicht verwendet werden.

Aus Anlaß eines besondern Falles hat die hohe Studienhofkommission unterm 9ten v. M. Zahl 5078 verordnet, daß wirklich studierende Individuen zu Supplirungen von Lehrämtern durchaus nicht verwendet werden dürfen.

Welches zur genauen Nachachtung zu dienen hat.

Gubernial-Verordnung vom 4. November 1830. Gub. Zahl 68041.

7) gdy się przypadki wydarzyć mogą, iak n. p. podczas złych dróg, gdzie fury ieszcze lżéy ładowane są, iak w 1. i 2. §. oznaczono; wtedy Urzędy liniowe, ieżeliby strona wymierzeniu podatku podług §. 3. opiérała się, podatek konsumcyyny podług oglądu pobiérać maią.

Podług czego Inspektorat i Urzędy na liniach miasta ściśle zachować się, i powyższe przepisy od 19. Października 1830 zastosować maią.

205.

Oznaczenie dyurn dla mieyskich urzędników za przedsięwzięte śledztwa kryminalne.

Wysoka nadworna Kancelarya dekretem z dnia 7. Października r. b. do liczby 21681 rozporządziła, że przy sprostowaniu narachowanych dyurn przez urzędników mieyskich, z powodu przedsięwziętych przez nich śledztw kryminalnych, na przyszłość podług przepisu schematu (porządku) o dyurnach, dekretem wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 20. Maia 1813 do liczby 13393 postanowionego, i tuteyszém rozporządzeniem z dnia 2. Lipca 1813 do liczby 23321 ogłoszonego, z nastąpioném w roku 1825 zmnieyszeniem o piątą część, postępować należy.

Co c. k. Urzędom cyrkułowym w dodatek do tuteyszego rozporządzenia z dnia 3. Marca 1828 do liczby 14490 dla uwiadomienia podrzędnych Magistratów do wiadomości podaném zostaie.

Dekret gub. z dnia 4. Listopada 1830 do liczby gub. 65125.

106.

Uczących się nie należy do zastępowania nauczycieli publicznych używać.

Z powodu szczególnego wypadku, wysoka nadworna Komissya nauk pod dniem 9. z. m. do liczby 5078 rozporządziła, że rzeczywiście uczące się osoby, do zastępowania mieysc nauczycielskich użytemi być nie mogą.

Co do ścisłego zachowania służyć ma.

Rozporządzenie gub. z dnia 4. Listopada 1830 do l. gub. 68041.

207.

In Wiener-Währung vorgeschriebene Erbsteuerbeträge können auch in Convenzionsmünze berichtiget werden.

Die hohe Hofkanzlei hat im Einverständnisse mit der hohen Hofkammer, mit dem Dekrete vom 23ten September 1830 Z. 3414 zu erinnern befunden, daß es keinem Anstande unterliege, daß die in Wiener-Währung vorgeschriebenen Erbsteuerbeträge, eben so, wie es zu Folge der mit dem hierortigen Erlasse vom 6ten Juli d. J. Zahl 36209 bekannt gegebenen h. Hofkanzlei-Verordnung vom 25ten Mai 1830 Zahl 1816 bei den übrigen in Wiener-Währung vorgeschriebenen Steuerrückständen der Fall ist, auch in Convenzionsmünze nach dem Kursverhältnisse von 100 zu 250 berichtigt werden können, daß jedoch die Vorschreibung und Bemessung der Erbsteuer in den durch das Gesetz vorgeschriebenen Fällen stets in Wienerwährung zu geschehen habe.

Wovon die k. Kreiskassen zur Darnachachtung in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 6. November 1830. Gub. Zahl 62463.

208.

Schuldistriktsaufseher haben bei Untersuchungen der Lehrer auch an Hauptschulen keine Reisevergütung anzusprechen.

Die hohe Studienhofkommission hat unterm 9ten d. M. Zahl 5117 entschieden, das mit hierortiger Verfügung vom 18. September 1825 Zahl 51192 bekannt gemachte Hofdekret vom 13ten August 1825 Zahl 5251, in Folge dessen Reisen zu Untersuchungskommissionen über Gebrechen nnd Fehler der Schullehrer zu den ordentlichen Dienstreisen des Kreisamtes gehören, wornach auch die Schuldistriktsaufseher für Untersuchungen über Disziplinar- und moralische Gebrechen der Schullehrer keine besondere Reisevergütung hinsichtlich der Schulen ihres Distriktes anzusprechen haben, — habe auch auf Untersuchungs-Reisen bei Lehrern an den Hauptschulen volle Anwendung, welche demnach ebenfalls zu den ordentlichen Dienstreisen gehören.

Diese Normal-Vorschrift wird den k. Kreisämtern zur Nachachtung bekannt gemacht.

Gubernial-Dekret vom 6. November 1830. Gub. Zahl 67183.

207.

Przepisane w walucie wiédeńskiéy kwoty podatku spadkowego, mogą także w monecie konwencyynéy zapłacone być.

Wysoka nadworna Kancelarya za porozumieniem się z wys. Kamerą nadworną, dekretem z dnia 23. Września 1830 do liczby 3414 obiawiła, iż to żadnéy wątpliwości nie podlega, że przepisane w walucie wiédeńskiéy kwoty podatku spadkowego, podobnie iak to w skutek rozporządzenia wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 25. Maia 1830 do liczby 1816, uwiadomieniem tuteyszém pod dniem 6. Lipca r. b. do liczby 36200 ogłoszonego, przy innych w walucie wiédeńskiéy przepisanych zaległościach wydarza się, także w monecie konwencyynéy podług stosunku kursu od 100 do 250 uiszczone być mogą; że iednak przepisanie i wymierzenie podatku spadkowego w przypadkach, prawem oznaczonych, zawsze w walucie wiédeńskiéy dziać się ma.

O czém c. k. Kassy cyrkułowe, dla zachowania się podług tego, uwiadomione zostaią.

Rozporządzenie gub. z dnia 6. Listopada 1830 do l. gub. 62463.

208.

Nadzorcy powiatowi szkół, także przy śledztwach nauczycieli szkół głównych, żadnego wynagrodzenia kosztów podróży domagać się nie powinni.

Wysoka nadworna Komissya nauk pod dniem 9. b. m. do liczby 5117 postanowiła, że ogłoszony tuteyszém rozporządzeniem z dnia 18. Września 1825 do liczby 51192 dekret nadworny z dnia 13. Sierpnia 1825 do liczby 5251, w skutek którego podróże na Komissye śledcze, względem wad i błędów nauczycieli szkolnych, do porządkowych urzędowych podróżowań Urzędu cyrkułowego należą; podług czego także powiatowi nadzorcy szkół za śledztwa wad w karności i obyczayności nauczycieli szkolnych, o żadne osobne wynagrodzenie kosztów podróży względnie szkół swego powiatu upominać się nie powinni, — także do podróżowań dla przedsięwzięcia śledztwa z nauczycielami szkół głównych, całkiem zastosowany być ma, które zatém podobnież do porządkowych podróżowań urzędowych należą.

Który przepis c. k. Urzędóm cyrkułowym do zachowania ogłoszonym zostaie.

Dekret gub. z dnia 6. Listopada 1830 do liczby gub. 67183.

209.

Bestimmung der Fonde, in welche Geldstrafen wegen Disziplinarvergehen der Beamten einzufliessen haben.

Im Nachhange der hierortigen Zirkular-Verordnung vom 12. August l. J. Zahl 41438 wird den k. Kreisämtern zur Vorbeugung eines jeden Mißverständnisses, und gehöriger Anwendung des denselben mit der bezogenen Verordnung intimirten hohen Hofkanzleidekrets vom 24ten Juni l. J. Zahl 14300|1661 bedeutet, daß nach dem hohen Hofkanzleidekrete vom 5ten v. M. Zahl 23224|2570 nur jene Strafgelder in den Kameralfond einzufliessen haben, die den Beamten wegen Disziplinarvergehen und vernachlässigter Ausübung des Richteramts über schwere Polizei-Uebertretungen zuerkannt wurden, und nach dem Hof-Dekrete vom 15ten März 1790 in den Taxfond jedes Gerichts zu fliessen hatten, hingegen jene Geldstrafen, welche den Dominien oder ihren Beamten wegen Nichtbefolgung oder Uebertretung der Gesetze auferlegt werden, noch ferner für den Landes-Polizeyfond einzuheben, und wie bisher für denselben zu verrechnen sind.

Gubernial-Verordnung vom 8. November 1830. Gub. Zahl 65565.

210.

Behandlung der von politischen Behörden zur Auslieferung übergebenen, angeblich ausländischen Militär-Flüchtlinge.

Im Nachhange zu der Präsidial-Verordnung vom 24ten Juni l. J. Zahl 5402 in Betreff der Uebernahme ausländischer zur Auslieferung bestimmten Militärflüchtlinge von Seite der hierländigen Truppenkommandanten wird den k. Kreisämtern bedeutet: daß sobald die Angabe eines von einer politischen Behörde als Deserteur einer fremden Macht, mit welcher ein Auslieferungs-Kartel besteht, an das k. k. Militär zur Auslieferungsveranlassung überbrachten Mannes, gleich auf der Stelle und ohne erst eine Erhebung in dem von ihm angegebenen Auslande einzuleiten widerlegt werden kann, es sich von selbst verstehe, daß ein solcher Mann weder übernommen noch ausgeliefert werden dürfe.

209.

Oznaczenie funduszów, do których kary pieniężne za wykroczenia urzędników przeciw karności urzędowéy wpływać powinny.

W dodatek do tuteyszego cyrkularza z dnia 12. Sierpnia r. b. do liczby 41438 c. k. Urzędóm cyrkułowym dla zapobieżenia każdemu mylnemu wykładaniu, i dla należytego zastosowania dekretu wysokiéy Kancelaryi nadworney z dnia 24. Czerwca r. b. do liczby 14303|1661, wyżéy wspomnionym cyrkularzem c. k. Urzędóm cyrkułowym intymowanego, zalecono zostaie; że podług dekretu wys. Kancelaryi nadworney z dnia 5. z. m. do liczby 23224|2570 tylko te kary pieniężne do kameralnego funduszu wpływać maią, które na urzędników za wykroczenia przeciw karności, i zaniedbane sprawowanie urzędu sędziego w ciężkich przestępstwach policyynych nałożone są, i podług dekretu nadwornego z dnia 15. Marca 1790 do funduszu taxalnego każdego sądu wpływać miały; owe zaś kary pieniężne, które na Dominia lub ich urzędników za niedopełnienie lub przestąpienie ustaw nałożone bywaią, ieszcze nadal dla funduszu policyi kraiowéy pobiérane, i iak dotąd dla tegoż porachowane być powinny.

Rozporządzenie gub. z dnia 8. Listopada 1830 do l. gub. 65565.

210.

Sposób postępowania z mniemanymi zagranicznymi zbiegami woyskowymi, których Urzędy polityczne, w celu wydania onych za granicę, odstawiaią.

W dodatek do rozporządzenia prezydyalnego z dnia 24. Czerwca r. b. do liczby 5402 względem odbiérania zagranicznych zbiegów woyskowych, do wydania przeznaczonych, z strony tuteyszo-kraiowych komendantów woysk, oświadcza się c. k. Urzędóm cyrkułowym: że iak tylko udanie człowieka, który przez polityczny Urząd iako dezerter obcego mocarstwa, z którem kartel względem wydania istnieie, do c. k. woyska dla wydania go odstawionym będzie, zaraz natychmiast i nie zarządzaiąc piérwéy śledztwa w podanym przezeń obcym kraiu, iako fałszywe okazaném być może; samo z siebie rozumie się, że taki człowiek ani odbiéranym ani wydawanym być nie powinien.

Man ist jedoch mit dem k. k. General-Militär-Kommando übereingekommen, daß die betreffenden Militär-Kommanden in derlei Fällen gehalten seyen, mit dem angeblichen Ueberläufer unter Beitritt der politischen Ortsobrigkeit, ein besonderes Protokoll aufzunehmen, in welchem der Beweis, daß der Konstitut kein ausländischer Deserteur sey, hinlänglich nachgewiesen werden muß, welches Protokoll der politischen Obrigkeit, die den angeblichen Deserteur übersendet hat, sammt dem Letzteren zur weiteren Verfügung zurückzustellen ist.

Gleichwohl aber bleibt bei einem solchen Konstitute die Unkenntniß der Sprache oder Mundart des angeblichen Vaterlandes, als auch der ungewöhnliche Name als Hauptbeweis zur Ueberführung des Konstituten ausgeschlossen, indem die Eigenschaft eines Ausländers nicht immer durch die genaue Kenntniß der Muttersprache bedingt ist. Im Falle bei dieser Konstituirung, ein solcher, für einen ausländischen Deserteur sich ausgebende Mann, als Deserteur einer österr. Truppengattung erkannt und überwiesen werden sollte, so wird derselbe, wie es vorgeschrieben ist, vom Militär-Kommando übernommen und nach Vorschrift behandelt werden.

Hiervon werden die k. Kreisämter zur Belehrung der unterstehenden Ortsobrigkeiten mit dem Bemerken in die Kenntniß gesetzt, daß die Werbbezirks-Kommanden durch das General-Militär-Kommando hiernach angewiesen werden.

Gubernial-Dekret vom 8. November 1830. Gub. Zahl 67982.

211.

Uebertragung der Haupt-Zoll-Legstätte von Podgorze nach Tarnow, Erweiterung der Amtswirksamkeit der Kommerzial-Zollämter Babice und Borek, Herabsetzung des Kommerzial-Zollamtes Rybaki zu einem Zollamte, dann Unterordnung der Zoll- und Dreißigst-Aemter Körösmesö, Loordina, Luhy, Ruszkopolyana und Borsa unter das Verzehrungssteuer-Inspektorat zu Stanislawow.

Mit h. Hofkammerdekrete vom 27. Juli d. Zahl 16561/1899 wurde

Jednak porozumiano się z c. k. naczelną Komendą woyskową, że dotyczące Komendy woyskowe w takich zdarzeniach obowiązane są, z mniemanym zbiegiem, za przyzwaniem Zwierzchności mieyscowéy, osobny protokół spisać, w którym dowód, że konstytut zagranicznym zbiegiem woyskowym nie iest, dokładnie wykazany być musi; któryto protokół wraz z zbiegiem téy polityczněy Zwierzchności, która mniemanego zbiega woyskowego przystawiła, dla dalszego rozrządzenia nazad odesłany być ma.

Wszelakoż przy takowym konstytucie niewiadomość ięzyka albo dyalektu mniemanéy oyczyzny, równie iak i niezwyczayne nazwisko, iako główny dowód do przekonania konstytuta, mieysca nie maią, (wyłączone są) gdyż właściwość cudzoziemca nie zawsze na warunku dokładnéy wiadomości ięzyka oyczystego zasadza się. Gdyby zaś przy tym wywodzie słownym, takowy za zagranicznego zbiega woyskowego udaiący się człowiek, za zbiega z którego oddziału woyska austryiackiego poznanym i przekonanym został; wtedy tenże według przepisu przez woyskową władzę odebranym będzie.

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym dla zawiadomienia podrzędnych Zwierzchności mieyscowych z tym dokładem do wiadomości podaie się, że werbownicze powiatowe Komendy od naczelnéy Komendy woyskowéy stosowny do tego rozkaz otrzymały.

Dekret gub. z dnia 8. Listopada 1830 do liczby gub. 67982.

241.

Przeniesienie główněy Komory składowéy z Podgórza do Tarnowa, rozszérzenie działalności Urzędów cłowych komercyionalnych w Babicach i Borku, zamienienie Urzędu cłowego handlowego w Rybakach na Urząd cłowy zwyczayny; potém poddanie Urzędów cłowych i trzydziestowych w Körösmesö, Loordina, Luchy, Ruszkopoliana i Borsa, pod Inspektorat podatku konsumcyynego w Stanisławowie.

Dekretem wysokiéy Kamery nadworněy z dnia 27. Lipca r. b. do liczby 16561|1899 uchwalono:

1) die Uebertragung der Haupt-Zoll-Legstätte von Podgorze nach Tarnow, und Vereinigung derselben mit dem dortigen Zollrevisoriate,

2) die Erweiterung der Befugniß, der, in dem Wadowicer Zoll-Inspektoratsbezirke aufgestellten Kommerzial-Zollämter Babice und Borek zu legstattämtlichen Expedizionen, und zwar vor der Hand nur auf die Dauer eines Jahres,

3) Die Herabsetzung des, in demselben Bezirke gelegenen Kommerzial-Zollamts Rybaki zu einem Zollamte für den täglichen Verkehr, bewilliget,

Dieß wird mit dem Beisatze zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die besagte Veränderung sowohl in der Uebertragung, als auch in der Erweiterung und Verringerung der Amtswirksamkeit der genannten Zollämter mit 1ten November d. J. in Ausführung gekommen sey.

Ueberdieß wird mit Beziehung auf das Kreisschreiben vom 30ten September l. J. Zahl 55407 allgemein bekannt gemacht, daß die bisher dem Homonauer Inspektorate zugewiesenen Zoll- und Dreißigst-Aemter Körösmesö, Loordina, Luhy, Ruszkopolyana und Borsa vom 1ten November 1830, dem Verzehrungssteuer-Inspektorate zu Stanislawow untergeordnet worden sind, und dieses Inspektorat dadurch in Folge der hohen Hofkammer-Genehmigung vom 19ten Oktober 1830 Zahl 37598|4166 in die Reihe der vereinten Zoll-Dreißigst- und Verzehrungssteuer-Inspektorate getreten ist.

Gubernial-Kundmachung vom 9. November 1830. Gub. Zahl 69897.

212.

Erhebungen über Elementarschäden sind selbst bei verspäteten Anzeigen vorzunehmen, wenn der Thatbestand noch erhoben werden kann.

Die hohe Hofkanzlei hat mit Dekret vom 12ten v. M. Zahl 3572|St. angeordnet, daß künftig die vorgeschriebenen Erhebungen über die Elementarschäden selbst bei verspäteten Anzeigen vorzunehmen seyen, wenn der Thatbestand noch erhoben werden kann, da die wegen Verspätung der Anzeige erfolgende Verweigerung der Nachlaßberechnung noch den Berufungsweg offen laßt, welcher niemals eine Folge haben könnte, wenn die möglich gewesene Schadenserhebung gänzlich unterbliebe, und somit die Behelfe zur Würdigung des Anspruches auf den gesetzlichen Steuernachlaß fehlen würden.

1) główna Komorę w Podgórzu, przenieść do Tarnowa i takową z Rewizoryatem cłowym połączyć;

2) upoważnienie Urzędów cłowych komercyionalnych w obwodzie Inspektoratu Wadowickiego położonych, Babice i Borki do uiszczania exepedycyi Urzędom cłowym składowym właściwych, a to tymczasowie tylko na rok ieden rozprzestrzenić, i

3) komercyionalny Urzad cłowy Rybaki, w tym samym obwodzie położony, zamienić na Urząd cłowy dla codziennego obiegu.

Co z tym dokładem do powszechnéy wiadomości podaie się, iż pomieniona zmiana tak, co do przeniesienia, iako powiększenia i ściśnienia działalności w urzędowaniu pomienionych Urzędów cłowych z dniem 1. Listopada r. b. do skutku przywiedzioną została.

Oprócz tego z odwołaniem się na okolnik z dnia 30. Września r. b. do liczby 55407 powszechnie ogłasza się, iż Urzędy cłowe i trzydziestowe Körösmesö, Loordina, Luchy, Ruszkopolyana i Borsa, Inspektoratowi Homonawskiemu przydzielone, od 1. Listopada 1830 Inspektoratowi podatku konsumcyynego w Stanisławowie podwładnie oddane zostały, i że tém samém ów Inspektorat w skutek uchwały wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 19. Października 1830 do liczby 37598|4166 w rzędzie połaczonych Inspektoratów cłowych trzydziestowych i konsumcyynych umieszczony zostaie.

Uwiadomienie gub. z dnia 9. Listopada 1830 do liczby gub. 69897.

212.

Dochodzenia szkód elementarnych nawet przy spóźnionych doniesieniach, ieżeli stan tychże ieszcze docieczonym być może, przedsięwzięte być maią.

Wysoka nadworna Kancelarya dekretem z dnia 12. z. m. do liczby 3572|St. postanowiła: że na przyszłość przepisane dochodzenia szkód elementarnych nawet przy spóźnionych doniesieniach przedsiębrać należy, ieżeli stan tychże szkód ieszcze wyśledzonym być może; gdyż nastąpione dla spóźnionego doniesienia odrzucenie obrachowania darować się maiącego podatku, ieszcze wolną drogę do odwołania się (rekursu) zostawia, coby nigdy nastąpić nie mogło, gdyby dochodzenia szkody, które przedsięwziąć można było, całkiem nie przedsiębrano, i z téy przyczyny, daty do rozpoznania roszczenia prawa do opuszczenia podatku brakowały.

Die k. Kreisämter werden hievon zur eigenen Wissenschaft und Darnachachtung mit dem Auftrage in die Kenntniß gesetzt, bei Vorlegung der Liquidazionen über derlei Elementarschadenserhebungen, welche jedesmal auf das schleunigste vorzunehmen sind, auch die gutächtliche Aeußerung zu geben, ob über die Terminsüberschreitung die Nachsicht zu ertheilen wäre.

Gubernial-Verordnung vom 10. November 1830. Gub. Zahl 67450.

213.

Wirksamkeit der neu organisirten Kameral-Magistrate von Mailand und Venedig.

Nachdem die neu organisirten Kameral-Magistrate von Mailand und Venedig am 1ten August l. J. in Wirksamkeit getreten sind, so ist sich in Folge hohen Finanzministerial-Erlasses vom 4. v. M. Zahl 12166 in allen Dienstesangelegenheiten, welche Kameral- und Finanzgegenstände betreffen, und welche früher dem Finanzsenate des Mailänder und Venediger-Guberniums zugewiesen waren, nunmehr direkte an die Kameral-Magistrate zu wenden.

Gubernial-Erledigung vom 11. November 1830. Gub. 64812.

214.

Behandlung der am 2ten November d. J. in der Serie 148 verlosten vierperzentigen Banko-Obligazionen.

In Folge eines Dekretes der k. k. allgemeinen Hofkammer vom 3ten d. M. wird mit Beziehung auf das Kreisschreiben vom 19. November v. J. Zahl 8345 zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die Finanz-Verwaltung beschlossen habe, die am 2. November d. J. in der Serie 148 verlosten vierperzentigen Banko- und Banko-Lotto-Obligazionen nach den Bestimmungen des allerhöchsten Patentes vom 21ten März 1818 gegen neue, mit Vier von Hundert in Conv.-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umwechseln zu lassen.

Gubernial-Kundmachung vom 15. November 1830. Päsidial Zahl 8487.

215.

Beschreibung der Brechruhr (Cholera morbus.)

Obschon man mit Zuversicht erwarten darf, daß die gegen-

Co c. k. Urzędóm cyrkułowym dla ich własnéy wiedzy i stosowania się z tym rozkazem ogłasza się, aby przy odsyłaniu likwidacyy na takowe dochodzenia szkody elementarnéy, które zawsze iak nayśpieszniéy przedsięwzięte być powinny, także swoie zdanie dawali, czyli przekroczenie terminu przebaczyć należy.

Rozporządzenie gub. z dnia 10. Listopada 1830 do l. gub. 67450.

213.

O działalności nowo-organizowanych Magistratów kameralnych w Medyolanie i Wenecyi.

Gdy nowo-organizowane Magistraty kameralne w Medyolanie i Wenecyi dnia 1. Sierpnia r. b. działać zaczęły; przeto w skutek rozporządzenia wysokiego ministeryum finansowego z dnia 4. z. m. do liczby 12166 we wszystkich sprawach służby, które przedmiotów kameralnych i finansowych tyczą się, a które dawniéy finansowemu senatowi Medyolańskiego i Weneckiego Gubernium przydzielone były, teraz wprost do kameralnych Magistratów udawać się należy.

Rezolucya gub. z dnia 11. Listopada 1830 do liczby gub. 64812.

214.

Postępowanie sobie z bankowemi 4procentowemi obligacyami, które na dniu 2. Listopada r. b. w rzędzie 148, przez losowanie wyciągnione zostały.

W skutku dekretu c. k. powszechnéy Kamery nadwornéy z dnia 3. b. m. z odwołaniem się do okolnika z dnia 19. Listopada r. z. do liczby 8345 wydanego, podaie się do powszechnéy wiadomości, że Administracya skarbu (finansowa) uchwaliła, aby 4procentowe obligacye bankowe i bankowo-loteryyne, które na dniu 2. Listopada roku teraźnieyszego przez losowanie w rędzie 148 wyciągnione zostały, podług przepisów naywyższego Uniwersału z dnia 21. Marca 1818 za nowe po cztéry od sta prowizyi w monecie konwencyynéy przynoszące zapisy długu Stanu wymieniane były.

Uwiadomienie gub. z dnia 15. Listopada 1830 do l. prezyd. 8487.

215.

Opisanie biegungi: Cholera morbus.

Jakkolwiek z pewnością tuszyć sobie należy, iż rozszę-

wärtig in dem kais. russischen Gebiethe verbreitete Cholera durch die kräftigen Anstalten der kais. russischen Behörden werde beschränkt und getilgt werden, und daß durch zweckmässige Maßregeln an der Landesgränze, wenn sich dieß Uebel derselben dennoch nähern sollte, dessen Uebertragung nach Galizien verhindert werden wird, so erachtet diese Landesstelle dennoch für angemessen; den Einwohnern Galiziens schon dermalen für den wenn auch nur möglichen Fall die Kennzeichen, Erscheinungen und den Verlauf dieser Krankheit, so wie die Mittel, wie derselben vorgebeugt werden kann, bekannt zu machen. Dadurch erlangen die Geistlichkeit, die Ortsobrigkeiten und jeder um das Gesundheitswohl der Seinigen besorgte Hausvater zur Abwendung dieses Uebels und zu dessen zeitlichen Erkenntniß die nöthigen Belehrungen und werden dadurch in den Stand gesetzt, ungegründete Besorgnisse, und beunruhigende Gerüchte zu beseitigen.

Gubernial=Kundmachung vom 15. November 1830. Gub. Zahl 71531.

Beschreibung
des Verlaufes der Cholera oder Brech=Ruhr.

Die Cholera befällt den Menschen meistens plötzlich im besten Wohlbefinden, manchmal aber geht derselben vor ihrem wirklichen Ausbruche einiges Uebelbefinden voraus.

Diese vorausgehenden Erscheinungen sind: Schwäche, anhaltender oder manchmal rückkehrender Schwindel, Nebel vor den Augen, trüber Blick, Harthörigkeit, Gefühl von Kühle im Kopf, blasses Gesicht, Schlaflosigkeit und ein Gefühl von Angst.

Bei dem Ausbruch der Krankheit, seufzen die Kranken, sie fühlen ziehende Schmerzen in den Waden, Ohrensausen, ein Drucken in der Brust und Herzgrube, Klopfen der Adern in den Eingeweiden des Bauches oder Herzklopfen, überlaufenden Frost und Hitze mit kaltem Schweiße auf der Stirn, zugleich tritt ein auch hörbares Kollern im Bauche, mit oft wiederkehrendem Schmerz oberhalb des Nabels ein, die Kranken haben keinen Appetit, vielmehr das Gefühl von Magenüberladung, selbst wenn sie gar nichts genossen haben.

Bricht die Krankheit wirklich aus, so entstehet ein sehr oft wiederkehrender die Kräfte erschöpfender Durchfall, das damit Ausgeleerte ist wässericht, und verursacht ein Brennen im After wie heißes Wasser, bald darauf erfolgt das Erbrechen einer ähnlichen wässrigen Flüssigkeit mit Klumpen von Schleim; Galle wird wenig, oder nie ausgebrochen.

rzona obecnie w kraiach Państwa Rossyyskiego choroba zwana Cholera, dzielnemi środkami Cesarsko-rossyyskiego Rządu zatamowaną i utłumioną zostanie, i że odpowiedne celowi urządzenia na granicy, gdyby się iednak owa plaga ku téyże zbliżać miała, przeniesieniu onéy do Galicyi, zapobiegną; uznał iednak Rząd kraiowy stosownêm do okoliczności, mieszkańcóm Galicyi iuż na sam przypadek możności ziawienia się; poznaki, ziawiska i bieg téy choroby, niemniéy środki uchronienia się od téyże, ogłosić; przezco Duchowieństwo iako i Zwierzchności mieyscowe, i każdy o zdrowie domowych troskliwy oyciec familii, odbierą potrzebną naukę: iak tę chorobę odwracać i wcześnie rozpoznać, a bezzasadne obawy i niepokoiące wieści uprzątać maia.

Uwiadomienie gub. z dnia 16 Listopada 1830 do liczby gub. 71531.

Opisanie biegu Cholery, czyli biegunki z wymiotami.

Cholera pospolicie napada człowieka nagle, przy nayiepszém zdrowiu; czasem wszelako iéy rzeczywisty wybuch iakaś niemoc poprzedzać zwykła.

Te poprzednicze ziawiska są: osłabienie, ciągły a czasem przemiiaiący zawrót głowy, pomroka w oczach, wzrok posępny, słuch trudny, czucie zimna w głowie, bladość w twarzy, bezsenność i teskliwość.

Podczas wybuchu choroby chory wzdycha, czuie kurczowe boleści w łytkach, szum w uszach, ciśnienie w piersi i dołku sercowym, bicie żył we wnętrznościach brzucha, lub tłuczenie się serca; przechodzące zimno i gorąco z wystąpieniem zimnego potu na czoło; przytém zaczyna się głośne bułkotanie w brzuchu z odnawiaiącemi się często bolami powyżey pępka; chory nie ma apetytu, owszem czuie przepełnienie żołądka, chociaż nic nie iadł.

Gdy choroba iuż w saméy rzeczy wybuchnie, powstaie biegunka bardzo często powracaiąca i wyczerpuiąca siły; stolec iest wodnisty i sprawia pieczenie w uyściu kątnicy, iakby od gorącéy wody; zaraz potém następuią wymioty podobnież wodnistego płynu, z którym wychodzi flegma kłębami, a żółci mało, albo wcale nic.

Hiebei wird das Athemhohlen mehr und mehr beschwerlich, und meistens seltner, begleitet mit Hitze und Druck in der Brust, so daß die Kranken die Empfindung von Erstickung haben. Auch im Unterleib fühlen sie Hitze und Schmerz, der Drang zum Stuhl und, zum Erbrechen vermehrt sich, das Erbrechen ist jedoch vielmehr ein Würgen, der Durst wird sehr groß.

Unter diesem Fortgange der Krankheit nimmt die Schwäche zusehends zu, der Kranke ist kleinmüthig, der Kopf schmerzt, die Augen werden röther, die Zunge ist bald weiß, oder gelblich belegt, bald rein; es erfolgen Ohnmachten, das Gesicht fällt ein, Hände und Füsse erkalten, dann der ganze Körper, die Lippen und Nägel werden blau, die Haut besonders an den Fingern und Zehenspitzen runzlicht.

Nun erscheinen Krämpfe und Zuckungen in Händen und Füssen, welche zwar in denselben am heftigsten sind, aber auch allgemein im ganzen Körper und so heftig werden, daß man die Kranken in ihrer Lage nicht erhalten kann, indem sie sich aus Angst stets herum werfen; sie ächzen, bis endlich das Erkalten des Körpers zunimmt, das Athemhohlen immer schwerer wird, der Blutumlauf still steht, die ausgeathmete Luft kalt wird, und das Gesicht einer Leiche ähnelt; der Kranke wird zwar endlich ruhiger, jedoch nur scheinbar besser; es zeigen sich stellenweise Flecken im Gesicht, Händen und Füssen, und der Tod erfolgt meistens bei vollkommenen Gefühl und ganzen Bewußtseyn, bisweilen aber auch ohne Bewußtseyn.

Diese seit mehreren Jahren aus Ostindien über Persien in die südlichen Provinzen des russischen Reiches gewanderte Krankheit ist nun im gegenwärtigen Jahre bis Moskau vorgedrungen, und droht, sich bei diesem raschen und verbreiteten Fortgange auch uns zu nähern.

Da selbe, wo sie ausbricht, für den davon Erkrankten mit Lebensgefahr verbunden ist, und auch durch Ansteckung verbreitet werden kann, so dürfte die Bekanntmachung der Zufälle und Erscheinungen an den daran Erkrankten in vielen Beziehungen nöthig und wichtig seyn, wenn gleich noch die Gefahr bis nun von uns entfernt ist.

Zu den Vorbauungsmitteln, um sich gegen diese Krankheit zu schützen, gehören außer den von der Regierung nöthigenfalls getroffenen Anstalten noch folgende von Jedermann leicht zu befolgende Maßregeln:

1) Das Vermeiden des Schlafens in freier Luft, des plötzlichen Wechsels der Wärme mit der Kälte; nach dem Schlafe oder gar gerade aus dem Bette ist nicht in die freie Luft zu ge-

Oddech przytém coraz uciążliwszym staie się, pospolicie z towarzyszącém rzadziéy gorącem i ciśnieniem w piersiach, tak iż się zdaie chorym, że ich udusi. I po niżéy pępka czuią w brzuchu gorąco i boleści. Naglenie do stolca i womitowania wzmaga się. Womity iednak są więcéy krztuszeniem; pragnienie bardzo mocne.

W ciągu takiego choroby postępu, wzmaga się widocznie opadanie z sił, chory upada na umyśle, głowa go boli, oczy bardziéy czerwienieią, iężyk raz białą, to znowu żółtawą osadą powleczony, i znowu się czystym okazuie. Przychodzą mdłości, twarz zapada, ręce i nogi ziębnieią, potém całe ciało; usta i paznokcie sinieią, skóra osobliwie na końcach palców, u rąk i nóg marszczy się.

Tu dopiére powstaią spazmy i drgania w rękach i nogach, które wprawdzie w tych członkach naymocniéy obiawiaią się, atoli i w całém ciele ogólnie tak silnie działaią, że chorego na mieyscu utrzymać nie można, ponieważ z tęskliwego udręczenia nieustannie się tarza, ięczy; aż nakoniec stygnienie ciała powiększa się, oddech coraz uciążliwszy, obieg krwi ustaie, powietrze wyziewane zimne: i twarz postać umarłego przybiera; chory wprawdzie uspokaia się na końcu, wszakże tylko na pozór zdaie się mu lepiéy; występuią mieyscami plamy po twarzy, rękach i nogach i nayczęściéy przy zupełném czuciu i zupełnéy przytomności, czasem iednak i bez przytomności, następuie śmierć.

Ta od kilku lat w Indyiach wschodnich przez Persyią do południowych prowincyy Państwa Rossyyskiego zaszła choroba, teraz w roku bieżącym posunęła się aż do Moskwy, i zagraża swoiém szybkiém i szérzącém się postępowaniem, zbliżyć się także do nas.

Ponieważ ta choroba, tam, gdzie się obiawi, dla choruiących z niebezpieczeństwém życia połączona iest, a nawet iako zaraza rozszérzoną być może, ogłoszenie przypadłości (symptomatów) i ziawisk, u tych, co się nań rozchorowali, wielowzględnie potrzebném i ważném stać się może, iakkolwiek niebezpieczeństwo, iak dotąd, od nas iest dalekiém.

Do środków zapobiegaiących dla uchronienia się od téy chorob , należą oprócz urządzeń przez Rząd w razie potrzeby czy ionych, także i następuiące dla każdego łatwe do zachowania sposoby:

1) Nie spać na otwartém powietrzu; nie wystawiać się na raptowną zmianę ciepła i zimna; ze snu lub prosto

hen, besonders bei schlechter und nicht hinlänglicher warmen Bekleidung.

2) Der Genuß roher Früchte, des besonders nicht gehörig gegohrenen Biers, säuerlicher Getränke, vorzüglich in grösserer Menge, der saueren Milch und der Schwämme ist zu vermeiden.

3) Schädlich ist die Ueberladung des Magens mit Speisen, besonders Abends, auch der zu häufige Genuß des Brandweins und anderer geistigen Getränke.

4) Die Unterdrückung der Hautausdünstung oder des Schweißes folglich auch der Gebrauch warmer Bäder oder gar der Schwitzbäder mit schnellem Uebergange in die kühlere Luft, ist schädlich.

5) Vortheilhaft ist das Reiben des Körpers mit wollenen Tüchern, auch mit gewärmten Essig, besonders bei feuchter kühler Witterung, wenn man jedoch zu Hause bleibt; Vermöglichere können in diesem Falle auch Flanell-Bekleidung oder Gurten um den Unterleib tragen.

6) Ein vorzügliches Verwahrungsmittel ist die mässige gleiche Wärme, möglichste Reinlichkeit in den Häusern und Wohnungen, Trockenheit und Erneuerung der Luft in denselben, besonders wo sich mehrere Menschen aufhalten.

Es ist also die Ueberhäufung der Menschen in den Wohnungen vorzüglich zu vermeiden, und das Vieh aus denselben zu entfernen.

7) Gemüthsruhe und Vermeidung aller übertriebenen und nicht gegründeten Aengstlichkeit vor Erkrankung sind vorzüglich nothwendig, dann

8) Sorge für gesunde und hinlängliche Nahrung.

216.

Wann schlechte Klassen im Gymnasium die Befreiung von Entrichtung des Unterrichtsgeldes schon nach dem 1ten wann nach dem 2ten Semester verwirken.

Im Punkte c) der Vorschrift vom 19ten Dezember 1826 Z. 72695 ist verordnet, daß die Wohlthat der Befreiung von Entrichtung des Unterrichtsgeldes durch eine zweite Klasse bei der Endprüfung verwirkt werde; daß aber eine zweite Klasse im ersten Semester diese Folge noch nicht nach sich ziehe, sobald sie durch die 1te Klasse bei der Endprüfung getilgt wird.

z łóżka nie wychodzić na wolne powietrze, osobliwie w złém lub niedostatecznie ciepłém odzieniu.

2) Owoców surowych, osobliwie piwa nie należycie wyrobionego tudzież kwaskowatych napoiów, osobliwie w większéy ilości, nie używać, podobnież kwasnego mléka i grzybów.

3) Szkodliwém iest przeładowanie żołądka potrawami, osobliwie na wieczór, niemniéy mnogie używanie gorzałki i innych gorących napoiów.

4) Zatamowanie transpiracyi skóry lub potu, azatém używanie ciepłych kąpieli, a tém bardziéy parowych, przy prędkim wychodzeniu na powietrze chłodnieysze, iest szkodliwém.

5) Pożyteczném atoli iest nacieranie ciała płatami wełnianemi, równieteż ogrzanym octem, osobliwie podczas wilgotnego i chłodnego powietrza, ieżeli się iednak zostaie w domu; zamożnieyszym nie od rzeczy będzie, nosić kaftaniki albo pasy flanelowe na brzuchu.

6) Szczególnieyszym środkiem zachowawczym iest utrzymywanie miernego, zawsze iednakiego ciepła, iak nayważniejszego ochędostwa w domu i pomieszkaniu, suchości i świéżego powietrza w tychże, osobliwie, gdzie więcéy ludzi przebywa.

Strzédz się zatém wypada naygłówniéy, aby wiele ludzi w iedném pomieszkaniu nie przebywało, i by się w nich nieznaydowało bydło.

7) Szczególniéy też potrzebna iest spokoyność umysłu i chronienie się wszelkiéy przesadzonéy a bezzasadnéy obawy o tę chorobę, i

8) Staranność o zdrowe i dostateczne pożywienie.

216.

Kiedy dla otrzymanéy złéy klassy w gymnazyum, uwolnienie od opłaty dydaktrum iuż po piérwszém, a kiedy po drugiém półroczu utraca się.

W punkcie c) przepisu z dnia 19. Grudnia 1826 do liczby 72695 rozporządzono; że dobrodzieystwo uwolnienia od opłaty dydaktru przez drugą klassę, przy egzaminie na końcu roku szkolnego otrzymaną, utraca się; że zaś druga klassa w piérwszém półroczu tego skutku ieszcze za sobą nie ściąga, iak skoro takowa przez piérwszą klassę na egzaminie końcowym poprawioną zostanie.

Da man wahrgenommen hat, daß diese Bestimmung nicht an allen Studienanstalten, wo die Zahlung des Unterrichtsgeldes eingeführt ist, gleich verstanden, sich daher in Beziehung auf dieselbe verschieden benommen werde, so findet man sie dahin zu erläutern, daß von nun an

1) jede auch im ersten Semester aus was immer für einem Gegenstande erhaltene dritte Klasse, oder eine schlechte Note in den Sitten, den Verlust der Befreiung schon für das zweite Semester des nämlichen Jahres nach sich ziehe, und

2) daß dieses auch der Fall sey, wenn der vom Unterrichtsgelde befreite Schüler im ersten Semester, nebst der 2ten Klasse aus was immer für einem Gegenstande, auch aus der Verwendung eine nachtheilige Note, oder wenn er aus der Religion und dem klassischen Studium zugleich, oder endlich aus einem dieser beiden Hauptgegenstände und aus noch zwei anderen Nebengegenständen die 2te Klasse erhält. Mit einer zweiten Klasse bei der Endprüfung geht die Befreiung vom Unterrichtsgelde für das nächste Studienjahr verloren.

Hiernach ist sich genau zu benehmen, die Kundmachung an die Gymnasialschüler zu veranlassen, und das mit Einhebung und Verrechnung der Unterrichtsgelder beauftragte Individuum anzuweisen.

Gubernial-Verordnung vom 19. November 1830. Gub. Zahl 64412.

217.

Bestimmung der Adoptions-Verhältnisse der Lemberger Judenschaft.

Auf einen hierortigen Bericht ist mit hohem Hofkanzleidekrete vom 7ten Oktober l. J. Zahl 22808|1484 Folgendes erwiedert worden:

1) Es steht den Juden in Lemberg das Recht zur Abschliessung der Adoptions-Verträge auch in dem Falle zu, wenn das zu adoptirende Kind nicht zur Lemberger Judengemeinde eingeschrieben ist, sondern einer auswärtigen Judengemeinde angehöret.

2) Kann in einzelnen Fällen der Beweis geliefert werden, daß von Juden geschlossene Adoptions-Verträge blos Scheinverträge seyen, so hat im Sinne des §. 916 des a. b. G. B. die Amtshandlung einzutreten.

3) Ist jedoch der Fall eines Scheinvertrages nicht vorhanden, so ist das Recht des Adoptiv-Vaters, welcher in Lemberg wohnt, sein Adoptiv-Kind nach Lemberg zu ziehen, um

Gdy zaś dostrzeżono, że ten przepis nie we wszystkich instytutach naukowych, gdzie płacenie dydaktru zaprowadzone iest, iednakowo zrozumianym, a zatém w tym względzie różnie postępowano bywa; więc uznaie się za potrzebną, takowy w ten sposób obiaśnić, iż odtąd

1) każda nawet w piérwszém półroczu z iakiegokolwiek bądź obiektu otrzymana trzecia klassa, lub zła nota z obyczaiów, utratę uwolnienia iuż na drugie półrocze tegoż samego roku za sobą ciągnie; i że

2) taż utrata uwolnienia także i w tym razie ma mieysce, ieżeli uczeń, od opłaty dydaktru uwolniony, w pierwszém półroczu przy drugiéy klasie z iakiego kolwiek bądź obiektu, także z sprawowania się złą notę, albo ieżeli tenże z religii i z nauki klassyczney zarazem, albo nakoniec z iednego z tych obudwóch głównych obiektów i z dwóch innych obocznych przedmiotów (obiektów) drugą klasę otrzyma. Z otrzymaną zaś na egzaminie końcowym drugą klasą traci się uwolnienie od opłaty dydaktrum na naybliższy rok szkolny.

Podług czego ściśle zachować się, obwieszczenie do uczniów gymnazyalnych wydać i osobie do wybierania dydaktru i składania rachunku upoważnionéy, zalecić należy.

Rozporządzenie gub. z dnia 19. Listopada 1830 do l. gub. 64412.

217.

Oznaczenie stosunków adopcyynych (przybrania na mieysce własnych dzieci) żydowsta lwowskiego.

Na tuteyszą relacyę, wysoka nadworna Kancelarya dekretem z dnia 7. Października r. b. pod liczbą 22808|1484 dała następuiącą odpowiedź:

1) Żydóm we Lwowie przynależy prawo zawiérania umów przysposabiania (przybiérania za własne dzieci) nawet w tym razie, kiedy dziécię, które za własne przybrane być ma, do lwowskiéy gminy żydowskiéy nie iest zapisane, ale do postronnéy (obcéy) gminy żydowskiéy należy.

2) Jeżeli w szczególnych przypadkach udowodniono być może, iż zawarte przez żydów umowy przysposobienia, są tylko umowami na pozór zdziałanemi, wtedy podług myśli §. 916 księgi powszechnych ustaw cywilnych urząd pełnić należy.

3) Gdy zaś przypadku umowy na pozór, nie ma, więc prawo oyca przysposobiaiącego, który we Lwowie mieszka, swoie przysposobione dziécię do Lwowa sprowadzić, aby

daselbst für seine bessere Erziehung und den Unterhalt zu sorgen, in dem Gesetze §§. 139 und 145 gegründet, und darf nicht beeinträchtigt werden.

4) Dieses Recht des Wahlvaters sein Wahlkind bei sich zu halten, wird jedoch einzig und allein durch die Dauer der väterlichen Gewalt, und rücksichtlich in der Regel §. 172 des a. b. G. B. durch jene der Minderjährigkeit des Wahlkindes bedingt, und wenn gleich lezteres während dieser Zeit die Vortheile der Lemberger Judengemeinde genießt, so ist dasselbe doch um so weniger als ein Lemberger Gemeindeglied rechtlich zu betrachten, als dasselbe diese Vortheile nur durch seinen Wahlvater, und wegen eines bestimmten Zweckes genießt, weil übrigens auch die im §. 182 ausgedrückte, wesentliche, rechtliche Wirkung der Annahme an Kindesstatt, nämlich die Führung des wahlväterlichen Namens an keinen bestimmten Aufenthalts-Ort gebunden, der Zweck der Erziehung unter der unmittelbaren Leitung und Aufsicht des Wahlvaters bereits erreicht ist, und selbst die Erfüllung der Verbindlichkeit: die Wahlväter, wenn sie in Dürftigkeit verfallen, anständig zu erhalten, den Aufenthalt des Wahlkindes in Lemberg nicht erfordert.

5) Dieser Aufenthalt hat daher in jenem Momente aufzuhören, in welchem das Adoptivkind seine Großjährigkeit erreicht hat. Das Wahlkind hat daher nach erreichter Großjährigkeit seinen blos zeitweiligen Aufenthalt in Lemberg sogleich zu verlassen, und zu seiner ursprünglichen Judengemeinde zurückzukehren, oder wegen Verlängerung seines Aufenthalts in Lemberg oder wegen Einverleibung einer anderen Judengemeinde sein besonderes Gesuch zur weiteren Amtshandlung zu überreichen.

Es versteht sich jedoch von selbst, daß davon in dem Falle eine Ausnahme Statt findet, wenn der Wahlvater sich mit Rücksicht auf den §. 173 des a. b. G. B. über die gerichtlich erwirkte Fortdauer der väterlichen Gewalt ausweiset. In einem solchen Falle wird aber die Gerichtsbehörde anzugehen seyn, daß sie von dem Austritte des Wahlkindes aus der Gewalt des Wahlvaters der politischen Behörde die Eröffnung mache.

6) Auch während der Minderjährigkeit des zu einer andern Gemeinde gehörenden jüdischen Wahlkindes haben die Vortheile des Wahlvertrages sogleich aufzuhören, wenn das durch denselben gegründete Rechtsverhältniß durch den Tod des Wahlvaters §. 1448 oder der Wahlmutter, oder auf eine andere gesetzliche Art §. 185 erloschen ist.

7) Bei bereits großjährigen Adoptivkindern begründet der Wahlvertrag für sich allein keinen Anspruch auf einen auch nur zeitweiligen Aufenthalt in Lemberg, mithin um so weniger auf

tam o iego lepsze wychowanie i utrzymanie staranie miał, na przepisie §§. 139 i 145 gruntuie się, i takowemu prawu iego uwłaczać nie można.

4) To prawo oyca przysposabiaiacego, swoie przybrane dziécię przy sobie trzymać, iednak tylko i iedynie na przeciąg trwania władzy oycowskiéy, a względnie w regule §. 172 księgi powszechnych ustaw cywilnych przez czas małoletności dziecka przysposobionego obwarowaném zostaie, i chociaż takowe dziecko przez ten czas swobód lwowskiéy gminy żydowskiéy używa, przecież takowego za członka lwowskiéy gminy uważać nie należy, a to tém mniéy, ile że przysposobiony swobody tylko przez swego przysposobiaiącego oyca i dla pewnego zamiaru używa; gdyż wreszcie także istotny prawny skutek przybrania za dziécię własne, w §. 182 wyrażony, to iest: przybrania imienia oyca przysposabiaiącego, do żadnego oznaczonego mieysca pobytu przywiązanym nie iest, cel wychowania pod bezpośrednim przewodem i dozorem oyca przysposobiaiącego iuż osiągnionym został, i nawet dopełnienie obowiązku rodziców przysposobiaiących, ieżeli podupadną, przyzwoicie utrzymować, pobytu dziecka przybranego we Lwowie nie wymaga.

5) Ten pobyt zatém ustać ma w tym momencie, w którym dziécię przysposobione do wieloletności doszło. Dziécię przysposobione zatém po osiagnionéy wieloletności opuścić ma natychmiast swóy iedynie tymczasowy pobyt we Lwowie, i do swoiéy pierwotnéy gminy żydowskiéy powrócić, albo o przedłużenie swego pobytu we Lwowie, lub o wcielenie go do innéy gminy żydowskiéy, osobną prośbę dla dalszego pełnienia urzędu podać.

Jednak rozumié się samo z siebie, że wyiątek w tym przypadku ma mieysce, ieśli oyciec przysposobiaiący względnie na §. 173 księgi powszechnych ustaw cywilnych sądownie uzyskane dalsze trwanie władzy oycowskiéy dowody złoży. Lecz w takim razie Instancyę sądową wezwać, aby o wyyściu przybranego dziecka z pod władzy oyca przysposobiaiącego, Urzędowi politycznemu doniosła.

6) Także podczas małoletności należącego do innéy gminy przybranego dziecka żydowskiego, korzyści umowy przysposobienia ustać maią, ieśli stosunek prawny, na téy umowie oparty, przez śmierć oyca przysposobiaiącego §. 1448 albo matki przysposobiaiącéy, lub na inny iaki sposób zgaśnie.

7) Przy dzieciach przysposobionych, iuż wieloletnich, nie stanowi umowa przysposobienia sama przez się prawa na pobyt, nawet tylko tymczasowy we Lwowie, a zatém

die Einverleibung zur Lemberger Judengemeinde. Es steht daher den Behörden das in den politischen Gesetzen gelegene Beschränkungsrecht jederzeit zu.

8) Um die Einschleichung der minderjährigen jüdischen Wahlkinder aus andern Gemeinden in jene von Lemberg zu verhindern, ist es erforderlich, daß schon bei Bestättigung des Adopzions-Vertrages durch die Landesstelle der Beisatz gemacht werde, daß der Aufenthalt des minderjährigen Adoptivkindes in Lemberg nur auf die Dauer der Minderjährigkeit beschränkt und dasselbe während dieser Zeit keineswegs noch als der Judengemeinde von Lemberg einverleibt zu betrachten sey, sondern ein Mitglied seiner ursprünglichen Gemeinde bleibe, und dahin nach erlangter Großjährigkeit, oder auch noch früher, zurückzukehren habe, wenn während seiner Minderjährigkeit der oben ad 6) bemerkte Fall eintreten sollte.

Die k. Kreisämter haben diese näheren Bestimmungen in Ansehung der Folgen und Wirkungen, welche die von Lemberger Juden geschlossenen Adopzions-Verträge in Beziehung auf den Aufenthalt der Wahlkinder zu Lemberg haben, allgemein kund zu machen, und hievon die Judengemeinden des Kreises besonders verständigen zu lassen.

Gubernial-Dekret vom 19. November 1830. Gub. Zahl 65711.

218.

Kostzöglinge der Regimentserziehungshäuser, welche öffentliche Hauptschulen besuchen, sind von Entrichtung des Schulgeldes befreit.

Ueber die Frage, ob Kostzöglinge der Regimentserziehungshäuser, welche öffentliche Hauptschulen besuchen, ein Schulgeld zu entrichten haben, hat die hohe Studienhofkommission unterm 23ten v. M. Zahl 5259 entschieden, daß alle derlei Zöglinge, und zwar ohne Unterschied, ob sie vom Militär- oder Civilstande sind, kein Schulgeld zu entrichten haben, sondern davon befreit sind.

Wovon die Konsistorien zur Wissenschaft und für den Fall, daß dereinst auch an den hierländigen Hauptschulen die Abnahme eines Schulgeldes eingeführt werden sollte, zur Nachachtung in Kenntniß gesetzt werden.

Gubernial-Verordnung vom 22. November 1830. Gub. Zahl 70035.

tém mniéy na wcielenie do lwowskiéy gminy żydowskiéy. Urzędóm przynależy zatém każdego czasu prawo ograniczenia, na politycznych ustawach zasadzaiące się.

8) Aby wkradnieniu się małoletnych żydowskich dzieci przybranych, z innych gmin do lwowskiéy zapobiédz, potrzeba by iuż przy potwierdzeniu umowy przysposobienia przez Rząd kraiowy, ten dodatek umieszczono, że pobyt małoletnego dziecka przyspsobionego we Lwowie, tylko na czas trwania małoletności ograniczonym, i to dziécię w ciągu tego czasu na żaden sposób iako wcielone do żydowskiéy gminy lwowskiéy, uważaném być nie ma, ale członkiem swéy pierwotnéy gminy pozostaie, i do téyże po osiągnieniu wieloletności, albo ieszcze wcześniéy, ieżeliby podczas iego małoletności przypadek, wyżéy pod 6) wspomniony, wydarzył się, powrócić powinno.

C. k. Urzędóm cyrkułowym zalecono zostaie, aby te dokładnieysze przepisy względem nastepności i skutków, które umowy przysposobienia, przez lwowskich żydów zawarte, co do pobytu we Lwowie przysposobionych dzieci za sobą ciągną, powszechnie ogłosiły, i o tém gminy żydowskie, w cyrkule znayduiące się, osobno uwiadomić kazały.

Dekret gub. z dnia 19. Listopada 1830 do liczby gub. 65711.

218.

Wychowańcy w pułkowych domach edukacyynych (konwiktach), którzy do głównych szkół publicznych chodzą, od płacenia dydaktrum są uwolnieni.

Na zapytanie, czyli wychowańcy pułkowych domów edukacyynych, którzy do głównych szkół publicznych chodzą, dydaktrum płacić powinni; wysoka nadworna Komissya nauk pod dniem 23. przeszłego miesiąca do liczby 5259 postanowiła, że wszyscy takowi wychowańcy bez różnicy, czyli oni stanu woyskowego, bądź cywilnego są, żadnego dydaktrum płacić nie powinni i od takowego uwolnieni są.

Co Konsystorzom do wiadomości, i na ten przypadek, że gdyby kiedyś także w tuteyszo-kraiowych szkołach głównych opłata dydaktru zaprowadzoną była, do zachowania podaie się.

Rozporządzenie gub. z dnia 22. Listopada 1830 do l. gub. 70035.

219.

Nach mißlungenen Nachtragsprüfungen wird zur Verbesserung ungünstiger Klassen keine Wiederholungsprüfung weiter gestattet.

Es liegt im Geiste der wegen Gestattung der Nachtrags- und Wiederholungsprüfungen bestehenden Vorschriften, daß bei mißlungenen Nachtragsprüfungen zur Verbesserung der erhaltenen ungünstigen Klasse keine Wiederholungsprüfung gestattet werden darf.

Gubernial-Dekret vom 22. November 1830. Gub. Zahl 71900.

220.

In wieferne Mieth- und Pachtverträge mit den Partheien von Ausübung des Richteramtes ausschliessen.

Das k. k. Appellazionsgericht hat am 25ten Oktober d. J. Z. 15708 die Abschrift eines Dekrets der k. k. obersten Justizhofstelle vom 2. desselben Monats und Jahrs Zahl 5602 anher mitgetheilt, vermöge welchem Seine k. k. Majestät durch a. h. Entschliessung vom 23ten September d. J. anzuordnen geruhet haben, daß ein zwischen dem Richter und der rechtsuchenden Parthei oder ihrem Bevollmächtigten, oder Vertreter bestehender Mieth- oder Pachtvertrag, für die Zeit seines Bestandes den Richter von jeder Ausübung des Richteramtes in der Streitsache dieser Parthei ausschliessen soll.

Wovon die k. Kreisämter die in ihrem Kreise befindlichen ortsobrigkeitlichen Gerichte in die Kenntniß zu setzen haben.

Gubernial-Verordnung vom 23. November 1830. Gub. Zahl 70542.

221.

Zur Grundbuchsführung und Vogtei-Verwaltung dürfen nur tadellose Individuen zugelassen werden.

Aus Anlaß einer vorgekommenen Anfrage: ob die a. h. Entschliessung vom 22ten März 1828, welche die eines Verbrechens schuldig befundenen, aus Mangel der Beweise losgesprochenen, oder überhaupt nicht ganz tadellosen Individuen von Bekleidung der Bezirkskommissär- und Richter-Stellen ausschließt,

219.

Po nieudanych się egzaminach dodatkowych, dla poprawienia niepomyślnie wypadłych klass, żaden powtórny egzamin więcéy dozwolonym nie będzie.

Myślą przepisów względem pozwalania dodatkowego zdawania i powtarzania egzaminów istnących iest; że po nieudanych się egzaminach dodatkowych, dla poprawienia otrzymanéy niepomyślnéy klasy, żadnego powtórnego egzaminu pozwolić nie można.

Dekret gub. z dnia 22. Listopada 1830 do liczby gub. 71900.

220.

Jak dalece kontrakty naymu i dzierżawy z stronami zawarte, od wykonywania urzędu sędziego wyłączaią.

C. k. Sąd appellacyyny przesłał tu pod dniem 25. Października r. t. do liczby 15708 kopię dekretu c. k. naywyższéy nadwornéy Instancyi sprawiedliwości z dnia 2. tegoż miesiąca i roku do liczby 5602, podług którego Jego c. k. Mość naywyższa uchwałą z dnia 23. Września r. b. postanowić raczył, że istnący między sędzią i stroną prawa poszukiwaiącą, lub onéy pełnomocnikiem, albo zastępcą, kontrakt naymu lub dzierżawy, przez czas iego istnienia, sędziego od każdego wykonywania urzędu sędziowskiego w sporze téyże strony wyłączać powinien.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe znayduiące się w swych cyrkułach sądy dominikalne zawiadomić maią.

Rozporządzenie gub. z dnia 23. Listopada 1830 do liczby gub. 70542.

221.

Do prowadzenia ksiąg gruntowych i zarządu wóytowstwa, tylko beznaganne osoby przypuszczone być mogą.

Z powodu uczynionego zapytania: czyliby naywyższe postanowienie z dnia 22. Marca 1828, które osoby za zbrodni winne uznane, dla braku dowodów z pod sądu uwolnione, lub w ogólności nie ze wszystkiem beznaganne, od piastowania urzędów komissarza powiatowego i sędziego wyłącza,

nicht auch auf Grundbuchsführer, und Vogteiverwalter auszudehnen wäre? hat die vereinigte h. Hofkanzlei im Einvernehmen mit der k. k. obersten Justizstelle zu erklären befunden, daß, da die Grundbuchsführung und Vogtei-Verwaltung ein Zweig der öffentlichen politischen Administrazion ist, und das eine wie das andere Geschäft, nur ganz vorwurfsfreien Männern mit Beruhigung anvertraut werden kann, sowohl Grundbuchsführer als Vogtei-Verwalter, unter diejenigen Personen gehören, welche nach der mit dem Kreisschreiben vom 22ten April 1828 Zahl 24966 in Folge h. Hofkanzleidekrets vom 29ten März 1828 Zahl 7283|609 bekannt gemachten a. h. Entschliessung vom 22ten März 1828 zu behandeln sind, daher zu solchen Dienstplätzen Personen nicht zugelassen, oder bei denselben nicht belassen werden können, welche entweder eines Verbrechens bereits schuldig erkannt, oder nur aus Mangel rechtlicher Beweise losgesprochen worden, oder überhaupt nicht ganz tadellos sind.

Wovon die k. k. Kreisämter in Folge h. Hofkanzleidekrets vom 25ten Oktober 1830 Zahl 24599|2300 zur Wissenschaft und Darnachachtung und zur Verlautbarung im unterstehenden Kreise verständigt werden.

Gubernial-Dekret vom 26. November 1830. Gub. Zahl 69521.

222.

Grundsätze über das Verfahren bei Wasserbauten, und die Bedeckung des dazu erforderlichen Aufwandes.

Seine k. k. Majestät haben mit allerhöchster Entschliessung vom 30ten Oktober d. J. folgende Grundsätze über das Verfahren bei Wasserbauten und die Bedeckung des dazu erforderlichen Aufwandes zur Richtschnur vorzuschreiben geruhet:

1) Vor jedem Wasserbau soll der relative Nutzen desselben im Verhältnisse zu dem, dazu erforderlichen Aufwande mit Zuziehung der dazu gehörigen Interessenten ausgemittelt werden.

Unter der Nützlichkeit eines Baues wird sowohl der positive Vortheil, der davon erwartet wird, als die Abwendung der Nachtheile, die aus der Unterlassung des projektirten Baues zu besorgen sind, verstanden.

Unter den Interessenten ist sowohl das Aerarium, wenn es zu konkuriren berufen ist, also die das Aerarium vertretenden Behörden, wie auch die Privaten, deren Interesse in Berührung kömmt, gemeint.

także na prowadzących księgi gruntowe i zawiadowców wóytowstwa rozciągnąć nie należało? połączona wysoka nadworna Kancelarya, za porozumieniem się z c. k. naywyższą Instancyą sprawiedliwości oznaymiła; że gdy prowadzenie ksiąg gruntowych, i zarząd woytowstwem, iest gałęzią publiczney polityczney Administracyi, i tak ieden iak i drugi Urząd tylko mężom, od wszelkiego zarzutu wolnym, bez obawy powierzonym być może; tak prowadzący księgi gruntowe, iako też zawiadowca wóytowstwa, do tych osób należą, z któremi podług naywyższey uchwały z dnia 22. Marca 1828, w skutek dekretu wysokiey Kancelaryi nadworney z dnia 29. Marca 1828 do liczby 7283|609, okolnikiem z dnia 22. Kwietnia 1828 pod liczbą 24966 ogłoszoney, postąpiono być ma, a zatém do takich Urzędów osoby ani przypuszczone, ani na tychże zostawione być nie mogą, które albo zbrodni iuż winnemi uznane, albo tylko dla braku prawnych dowodów z pod sądu uwolnione zostały, lub w ogólności nie ze wszystkiém beznaganne są.

O czém c. k. Urzędy cyrkułowe w skutek dekretu wysokiey Kancelaryi nadworney z dnia 25. Października 1830, do liczby 24599|2300 dla wiedzy, zachowania i obwieszczenia w podwładnym cyrkule uwiadomione zostaią.

Dekret gub. z dnia 26. Listopada 1830 do liczby gub. 69521.

222.

Zasady w postępowaniu przy budowlach wodnych i w zastąpieniu potrzebnych na to wydatków.

Jego c. k. Mość naywyższą uchwalą z dnia 30. Października r. b. następniące zasady względem postępowania przy budowlach wodnych i zastąpienia potrzebnych nato wydatków, za prawidło postanowić raczył:

1) Przed rozpoczęciem każdéy budowy wodnéy, stosunkowy pożytek téyże w miarę potrzebnego na to nakładu z przyzwaniem do tego strón interessowanych, wyrachowany być ma.

Przez wyraz użyteczności budowli, rozumie się tak pożytek rzeczywisty z takowéy spodziewany, iakoteż odwrócenie szkód, którychby się z opuszczenia przedłożonéy budowy obawiać należało.

Przez wyraz strony interessowane rozumie się tak Skarb, ieżeli do spółnależenia powołanym iest, a zatém Urzędy Skarb zastępuiące, iako i osoby prywatne, których interes w to wchodzi.

2) Ueber die Vollziehung eines projektirten Wasserbaues haben die dazu berufenen Behörden nach Maßgabe ihres Wirkungskreises zu entscheiden.

3) Zur Bedeckung des Aufwandes eines, als nothwendig oder nützlich erkannten und gehörig beschlossenen Wasserbaues sind nach den weiter folgenden Bestimmungen der Staat und die Privat-Interessenten berufen.

4) Wasserbauten für reine Staatszwecke sind ausschliessend auf Kosten des Staats-Aerars zu vollziehen.

Dahin gehören insbesondere alle Wasserbauten, welche ausschliessend auf den Zweck der Befahrung der Flüße mit Schiffen oder Flößen, oder bei Gränzflüßen gegen das Ausland oder Ungarn, auf die Versicherung der Ufer als Staats-Territorium gerichtet sind.

5) Wasserbauten, welche nur allein zur Erreichung von Privatzwecken unternommen werden, sollen auch nur auf Kosten derjenigen Privaten, denen daraus ein Vortheil zugeht, oder von denen dadurch ein Nachtheil abgewendet wird, getragen werden.

6) Wenn ein Wasserbau, obgleich vorzugsweise aus Staatszwecken unternommen, auch Privaten zum Nutzen gereicht, oder wenn ein solcher Bau für Privatzwecke zunächst berechnet auch dem Staate direkte und berechenbare Vortheile gewährt, so haben im ersten Falle auch die Privaten, und im letztern Falle auch der Staat zu den Kosten verhältnißmässig beizutragen.

7) Die gehörig berechneten Kosten eines beschlossenen Wasserbaues sind, wenn dazu theils der Staat theils Privat-Interessenten beizutragen berufen sind, vor Allem mit Zuziehung der Interessenten von den dazu geeigneten Behörden von Fall zu Fall, nach dem Verhältnisse des erwarteten Nutzens oder abgewendeten Schadens, zwischen dem Staate und den Privat-Interessenten festzusetzen in der Art, daß auch für die letztern vorläufig nur die, auf sie im Ganzen ausfallende Summe mit dem Vorbehalte der Subrepartizion ausgemittelt wird.

8) Die Subrepartizion der Baukösten auf die Privat-Interessenten, diese mögen mit dem Staate gemeinschaftlich, oder allein und ausschliessend konkuriren, ist jedesmal mit ihrer Zuziehung von der dazu berufenen Behörde durch geeignete Kunstverständige auszumitteln.

9) In so ferne die Privat-Interessenten eines Fluß-Wasserbaues vorzugsweise aus den Flußanreinern bestehen, ist zu bemerken, daß darunter nur jene verstanden werden, deren Realbesitzthum inner dem Inundazionsgebiethe des Flußes ge-

2) Względem uskutecznienia przełożonéy budowy wodnéy, powołane do tego Urzędy w miarę zakresu działalności swoiéy stanowić maią.

3) Do zastąpienia nakładów budowy wodnéy, za potrzebną lub pożyteczną uznanéy i należycie uchwalonéy, powołani są podług następuiących niżéy przepisów, Rząd i Prywatni w tém interessowani.

4) Budowy wodne, iedynie dla celów Rządu przedsiębrane, wyłacznie na koszt Skarbu Państwa dziać się maią.

Do tych należą w szczególności wszystkie budowy, które wyłacznie w zamiarze zrobienia rzék dla statków lub tratew spławnemi, albo przy rzékach rozgraniczaiących od kraiów zagranicznych lub Węgier, zabezpieczenia brzegów iako terrytorium Państwa, przedsiębrane być maią.

5) Budowy wodne tylko dla osiągnienia celów prywatnych przedsiębrane, podobnież tylko na koszt owych strón prywatuych przedsięwzięte być maią, które z tąd korzystać będą, lub od których przezto iakowa szkoda odwrócona zostanie.

6) Jeżeli budowa wodna, chociażby naygłówniéy dla celów Państwa przedsięwzięta, także i dla prywatnych pożytek przynosić może, lub gdyby budowa, naygłówniéy dla celów prywatnych podięta Rządowi korzyści bezpośrednie i wyrachować się daiące nastręczała, w piérwszym przypadku także i prywatne strony, a w drugim, i Skarb Państwa do nakładów stosunkowo należyć maią.

7) Wydatki należycie wyrachowane budowy wodnéy uchwalonéy, ieżeli do tego w częsci Skarb Państwa, a w części strony prywatne przykładać się powołane są, przedewszystkiem, za przyzwaniem strón interessowanych przez Urzędy do tego uwłaściwione, za każdym razem, w stosunku spodziéwanéy korzyści lub odwróconéy szkody, między Skarb Państwa, a prywatnych interessentów w ten sposób podzielić należy, że i na prywatnych uprzednio tylko ilość na nich ogółowo przypadaiąca, z zastrzeżeniem podpodziału (subrepartycyi) wyrachowana będzie.

8) Subrepartycya kosztów budowy na interessentów prywatnych, czyby takowi ze Skarbem spólnie, lub też sami i wyłacznie do tego należeli, zawsze z przyzwaniem tychże przez powołane do tego Urzędy, od biegłych w sztuce uczyniona być ma.

9) Jak dalece interessentami prywatnemi budowy wodnéy na rzéce, są głównie posiadacze nadbrzeża rzéki, przydać wypada, że pod tém nazwiskiem ci tylko rozumieć się maią, których posiadłość gruntowa (realność) w obwo-

legen ist, daß aber dieser Begriff außer den unmittelbaren Grundbesitzern auch auf die Grund- und Zehentobrigkeiten nach dem Verhältnisse ihres Nutzantheils an den bezeichneten Gründen und Realitäten auszudehnen sey.

10) Unter den Privat-Interessenten werden ferners auch jene öffentlichen Fonde verstanden, welche, obschon sie unter der Verwaltung der Staatsbehörden stehen, gleichwohl nach den Grundsätzen des Privatrechtes administrirt werden, welche Fonde daher in Beziehung auf Wasserbauten, bei welchen sie interessirt sind, genau wie andere Private zu behandeln seyn werden.

11) Zum Maßstabe der Beitragsleistung soll der Kapitalswerth dienen, um welchen die Grundstücke oder Realitäten eines jeden einzelnen Interessenten entweder positiv, durch Vermehrung desselben, oder negativ, durch Vermeidung ihrer Abwerthung, erhöht werden.

12) Jedem Privat-Interessenten ist von der Behörde der Betrag der auf ihn entfällt, und der Maßstab, nach welchen derselbe berechnet worden ist, in einem gehörig verfaßten Ausweise bekannt zu geben.

Sollte ein Privat-Interessent durch die von der Behörde ihm zugestellte Berechnung seines Beitrags oder des Maßstabes der Ausmittlung sich beschwert finden, so steht es ihm frei, binnen einer Frist von höchstens 14 Tagen um eine gerichtliche Würdigung des auf ihn angewendeten Maßstabes anzusuchen, welche in jedem Falle zu bewilligen ist, und nach deren Ausspruch sich zu benehmen seyn wird, ohne einen weiteren Rechtszug oder Beschwerde zuzulassen.

Die Kosten der gerichtlichen Schätzung wird der Rekurrent nur dann zu tragen haben, wenn die von ihm eingebrachte Beschwerde als ungegründet erkannt werden sollte.

13) Wer nach Verlauf der festgesetzten Frist von 14 Tagen das Ansuchen um eine gerichtliche Schätzung nicht gestellt haben sollte, ist zur Leistung des ihm zugetheilten Beitrages verpflichtet.

14) Sollte jemand es vorziehen, den Grund oder die Realität, für welche er einen definitiv ausgemittelten Betrag zu leisten hätte, lieber ganz aufzugeben, als sich diesem Beitrage zu unterziehen, so steht ihm solches frei, nur muß die Erklärung darüber in einer Frist von 14 Tagen, nach definitiver Feststellung des Beitrags abgegeben werden.

Solche überlassene Grundstücke oder Realitäten sind zum Vortheile der Baukosten-Konkurrenz im Wege der öffentlichen Versteigerung zu veräußern.

15) Um die Vollziehung eines beschlossenen Wasserbaues

dzie wylewu rzéki położona iest, że atoli to określenie rzeczy oprócz bezpośrednich posiadaczy gruntów, także na Zwierzchności gruntowe i dziesięcinę pobieraiące, w miarę ich udziału w użytku z oznaczonych gruntów i realności, rościągnąć należy.

10) Pod interessentami prywatnemi rozumieią się także owe publiczne fundusze, które, aczkolwiek pod zarządem Urzędów kraiowych zostaią, wszelako podług zasad prawa prywatnego zawiadowane są, które przeto fundusze co do budowli wodnych, na których im zależy, ściśle tak iak inne prywatne strony uważane być maią.

11) Za podstawę rozkładu wydatków służyć ma wartość kapitału o ile grunta lub realności, każdego poiedynczego interessenta albo dodatnie (p o s i t i v e) przez powiększenie ich wartości, lub też niemnie (n e g a t i v e) przez zapobieżenie zmnieyszeniu, w wartości swoiéy podniesione zostały.

12) Każdemu interessentowi prywatnemu, ilość na niego przypadaiąca i podstawa (s c a l a) do wyrachowania takowéy przez Urząd, należycie ułożonym wykazem oznaymione być maią.

Gdyby interessent prywatny wyrachowaniem ilości, lub podstawą do wyrachowania przez Urząd doręczonego użytą, sądził się być uciążonym, wolno mu w przeciągu naydaléy dni 14 o sądowe rozpoznanie podstawy wymiaru nań użytéy prosić, na co w każdym razie zezwolić i podług wyroku sądowego postąpić należy, nie dopuszczaiąc dalszych kroków prawnych lub skargi.

Koszta oszacowania sądowego rekursuiący w tenczas tylko ponosić ma, gdyby skarga przez niego zaniesiona za niegruntowną uznana była.

13) Kto po upłynieniu terminu dni 14, o szacunek sądowy nie prosił, do uiszczenia ilości wyznaczonéy obowiązany iest.

14) Gdyby kto wolał grunt lub realność, za którą ilość stanowczo wyrachowaną uyścićby miał, raczéy całkiem odstąpić, aniżeli nakład podług wymiaru ponosić, wolno mu to uczynić; oświadczenie na to iednak w ciągu dni 14 po ostatecznem ustanowieniu ilości, podane być musi.

Takowe odstąpione grunta lub realności na korzyść konkurencyi do kosztów budowy, przez publiczną licytacyę sprzedane być maią.

15) Aby doprowadzenie do skutku uchwalonéy budo-

nicht aus Mangel an den dazu erforderlichen Geldmitteln ins Stocken zu bringen, ist sich nach der Beschaffenheit der Konkurrenz darüber die vollkommene Sicherheit zu verschaffen, in welcher Beziehung folgende Bestimmungen festgesetzt werden:

a) In den Fällen, wo der Staat den Aufwand allein zu bestreiten hat, kann die angemessene Erfolglassung der erforderlichen Summen mit Rücksicht auf die bestehenden Vorschriften ohnehin keinem Anstande unterliegen.

b) In jenen Fällen, wo die Konkurrenz zwischen dem Staate und den Privaten getheilt ist, der Bau jedoch für jeden Fall aus Staatsrücksichten unternommen werden muß, ist der ganze Kostenbetrag aus dem Aerarium vorschußweise zu berichtigen, und der, auf die Privaten entfallende Antheil für das Aerarium gehörig einzubringen.

c) In allen andern Fällen ist den Behörden die Sorge überlassen, die von Privaten einzuzahlenden Summen gehörig sicher zu stellen und einzubringen, ohne daß auf Aerarial-Vorschüße gerechnet werden darf.

Diese Grundsätze haben mit dem Militär-Jahr 1831 in Wirksamkeit zu treten.

Diese allerhöchste Entschliessung wird in Gemäßheit des hohen Hofkanzleidekrets vom 10. November l. J. Z. 25657|2300 hiemit zur allgemeinen Wissenschaft bekannt gemacht.

Gubernial-Kundmachung vom 2. Dezember 1830. Gub. Zahl 73000.

223.

Bestimmung der Nebenzollgebühren zur Erleichterung des Ausfuhrshandels.

Die k. k. Hofkammer hat, um der Waaren-Ausfuhr jede zuläßige Erleichterung zu gewähren, mit Dekret vom 26ten Oktober 1830 Zahl 37313 anzuordnen befunden, daß von den im Ausgange vorkommenden Gütern, bei der Vornahme der Ausfuhrs-Amtshandlung an den vorgeschriebenen Nebengebühren des Zettelgeldes und der Siegeltaxe, dann der Waggebühr nie ein den gebührenden Ausgangs-Zoll übersteigender Betrag einzuheben sey. Der Betrag, um welchen die gedachten Nebengebühren nach den über dieselben bestehenden Bestimmungen bei einer Ausfuhrszoll-Expedizion vereint höher als die Ausgangs-Zollgebühr selbst entfallen, ist von der Parthei nicht zu fordern. Es versteht sich, daß, wo die Nebengebühren nach den, für dieselben vorgeschriebenen Sätzen, ohnehin

wy wodnéy dla braku potrzebnych zapasów pienięžnych nie zatamować, w miarę składu konkurencyi zabezpieczyć się należy; w którymto względzie stanowią się przepisy następuiace:

a) W przypadkach, gdzie wydatki sam tylko Rząd ponosić ma, stosowna wypłata summ potrzebnych z uwagą na istnace przepisy, żadnéy prócz tego nie może podlegać trudności.

b) W przypadkach, gdzie konkurencyia między Rządem a prywatnymi podzielona iest, iednakże budowa w każdym razie ze względów Stanu (publicznych) przedsięwziętą być musi, cała ilość kosztów ze Skarbu przez zaliczenie wypłaconą, a część na strony prywatne przypadaiąca, dla Skarbu od nich odebraną być ma.

c) We wszystkich innych przypadkach zostawiona być ma Urzędóm staranność, o należyte zabezpieczenie i wyexekwowanie summ od strón prywatnych należących bez żadnéy rachuby na zaliczenia ze Skarbu.

Zasady te obowiązywać maią z początkiem roku woyskowego 1831.

Ta naywyższa uchwała stosownie do dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z dnia 10. Listopada r. b. do liczby 25657|2300 podaie się ninieyszém do powszechnéy wiadomości.

Uwiadomienie gub. z dnia 2. Grudnia 1830 do liczby gub. 73000.

223.

Ustanowienie dopłaty cłowéy dla ułatwienia handlu wychodowego.

C. k. Kamera nadworna, dla ułatwienia handlu wychodowego ile możność dozwala, dekretem z dnia 26. Października 1830 do liczby 37318 rozporządziła, że od towarów wyprowadzanych przy przedsiębraniu urzędowania dla wywozu, przepisanéy dopłaty cłowéy: cedułowego, pieczęciowego, i wagowego, nigdy w ilości należne cło wychodowe przewyższaiacéy pobiérać nie należy. Ilość, o którą pomieniona dopłata podług przepisów w téy mierze ustanowionych przy expedycyi cła wychodowego, razem wzięta, więcéy iak samo cło wychodowe wynosi, od strony żądaną być nie ma. Rozumie się, że gdzie dopłaty cłowe podług tax dla tychże

die Ausgangs-Zollgebühr nicht erreichen, dieselben wie bisher zu bemessen sind.

Dagegen soll in dem Falle, wo auf Ansuchen, oder wegen Verschulden der Parthei, nachdem die vorschriftsmässige Ausfuhramtshandlung bereits gepflogen war, eine neue Bollete ausgefertigt, die Abwage vorgenommen, oder die Anlegung der Siegel erneuert werden muß, die dießfällige Gebühr ohne Rücksicht auf die Größe des Ausgangszolles, nach den bestehenden Bestimmungen eingehoben werden.

Die gegenwärtige Anordnung ist nicht bloß auf die Ausfuhr nach dem Auslande, sondern auch auf die in dem Verkehr zwischen den Ländern der ungarischen Krone und den übrigen Provinzen des Kaiserstaates sich ergebende Essito-Behandlung anzuwenden, und tritt bei jedem Zollamte von dem Zeitpunkte, in welchem dieselbe dem Amte zukömmt, in Wirksamkeit.

Gubernial-Kundmachung vom 2. Dezember 1830. Gub. Zahl 74592.

224.

Kandidaten um erste Anstellungen im Kassadienste müssen sich mit Zeugnissen über die erlernte Staatsrechnungswissenschaft ausweisen.

In dem zweiten Absatze der mit Verordnung vom 24. September 1819 Zahl 47732 bekannt gemachten Normalvorschrift über die Erfordernisse zu ersten Anstellungen im Kassadienste ist festgesetzt worden, daß jeder Bewerber um eine solche Anstellung außer den philosophischen oder doch wenigstens den Gymnasialstudien auch das Studium der Staatsrechnungswissenschaft mit gutem Erfolge zurückgelegt haben müsse, und nur in jenen Provinzen, wo diese Wissenschaft nicht öffentlich gelehrt wird, die Zeugnisse von der Realakademie oder der letzten Normalklasse, welche den guten Fortgang über die erlernte Rechnungswissenschaft bestättigen, genügen können.

Da nun in Galizien die Kanzel der Staatsrechnungswissenschaft an der Lemberger Universität dermal schon besetzt, und der einjährige Lehrkurs nun auch schon eröffnet worden ist, so entfällt gegenwärtig jede Ursache einer Nachsicht von Beibringung der Studienzeugnisse über die gute Erlernung der Staatsrechnungswissenschaft für galizische Bewerber um die ersten Dienstposten im Kassafache, und es wird hiermit unter Berücksichtigung des Umstandes, daß es wohl vielen Individuen nicht mehr thunlich seyn dürfte, schon in dem laufen-

ustanowionych, należytość cła wychodowego prócz tego nie dosięgaią, tak iak dotąd wymierzane być maią.

Przeciwnie w razie, gdzie na żądanie, lub dla przewinienia strony, iuż po sprawioném przepisaném urzędowaniu, nowy bilet wydanym, przeważenie towaru przedsięwziętém, albo przyłożenie pieczęci odnowioném być musi, należytość wypadaiąca bez względu na ilość cła wychodowego podług istnieiących przepisów pobiérana być ma.

Ninieysze rozporządzenie nie tylko do wywozu zagranicę, ale nawet do urzędowania wychodowego w handlu między kraiami korony węgierskiéy a resztą prowincyy Cesarstwa, wydarzaiącego się, zastosowane być ma i działalność takowego w każdym Urzędzie cłowym, od chwili iak do takowego nadeydzie, rozpoczyna się.

Uwiadomienie gub. z dnia 2. Grudnia 1830 do liczby gub. 74592.

224.

Kandydaci ubiegaiący się o piérwsze umieszczenie w służbie kassowéy, wywieść się muszą zaświadczeniami z nabytéy naukowéy wiadomości rachunków rządowych.

W drugim oddziale przepisu normalnego, rozporządzeniem z dnia 24. Września 1819 do liczby 47732 ogłoszonego, względem potrzebnych wiadomości do piérwszego postąpienia w służbę kassową, postanowiono zostało, że każdy ubiegaiący się o takowe umieszczenie w służbie, oprócz nauk filozoficznych, albo przynaymniéy gymnazyialnych, także naukę wiadomości rachunków rządowych z dobrym postępem skończyć musi, i że tylko w tych prowincyiach, gdzie ta umieiętność publicznie dawaną nie jest, zaświadczenia z akademii realnéy, albo z ostatniéy klassy wzorowéy (normalnéy), które dobry postęp w umieiętności rachunków uczyniony potwierdzaią, dostatecznemi być mogą.

Lecz gdy w Galicyi katedra umieiętności rachunków rządowych w uniwersytecie lwowskim teraz iuż osadzoną została, i iednoroczny kurs naukowy także iuż zaczął się, więc upada obecnie każda przyczyna pobłażania w podawaniu zaświadczeń naukowych na dobrze zdany popis z umieiętności rachunków rządowych dla kandydatów galicyyskich, o piérwsze mieysca służby w wydziale kassowym; wszelakoż zważywszy tę okoliczność, że wielu nie byłoby może

den Schuljahre an jenem Unterrichte Theil zu nehmen, das Ende des Schuljahres 1832 als derjenige Zeitpunkt festgesetzt, von welchem an, kein Kandidat eine Anstellung bei dem Zahlamte oder den Kreiskassen erhalten wird, der sich nicht über die Erlernung der Staatsrechnungswissenschaft mit einem empfehlenden Zeugnisse auszuweisen vermag. Dadurch ist jedoch die mit jener Normalvorschrift im 6ten Absatze allen Bewerbern auferlegte Verpflichtung, sich vorher insbesondere noch einer Prüfung aus dem Kassa- und Rechnungswesen bei einer landesfürstlichen Kasse zu unterziehen nicht aufgehoben, sondern wird mit Hinweisung auf die spätere Normalweisung vom 11ten Jäner 1820 Zahl 65185, wornach jede solche Prüfung nur für den Ver.u.f eines Jahres, vom Tage ihrer Ablegung an gerechnet, Gültigkeit hat, und bei Fortsetzung der Bewerbung für den Kassadienst wiederholt werden muß, ausdrücklich aufrecht erhalten.

Guberuial-Verordnung vom 3. Dezember 1830. Gub. Zahl 75238.

225.

Seminariumskleriker aller drei Ritus, und der nicht unirten griechischen Geistlichkeit in der Bukowina, welche die Phylosophie studieren, sind vom Militär befreit.

Seine k. k. Majestät haben mit a. h. Entschliessung vom 14ten v. M. allergnädigst zu befehlen geruhet, daß das was wegen der Militärbefreiung der griech. katho. Seminariumskleriker in Galizien, welche die Ppilosophie studieren, angeordnet ist, auf jene aller drei Ritus und auch auf die nicht unirte griechische Geistlichkeit in der Bukowina ihre Anwendung zu finden habe, jedoch mit der Beschränkung, daß die auf diese Art befreiten Individuen, wenn sie in der Folge nicht Theologen werden, gleich den die Theologie verlassenden Individuen der Militär-Widmung zu unterziehen seyen.

Indem man von dieser mit hohem Hofkanzleidekrete vom 19ten v. M. Zahl 26917 herabgelangten a. h. Entschliessung die Ordinariate der lateinischen, armenischen und des griechischen nicht unirten Ritus, dann das k. k. General-Militär-Kommando in die Kenntniß setzt, und letzteres zugleich ersucht, hiernach die Werbbezirks-Kommanden anzuweisen, erhalten die Kreisämter den Auftrag, dafür zu sorgen, daß nunmehr alle Seminariumskleriker nach jener Bestimmung behandelt

więcéy dogodnie, iuż w bieżącym roku téy nauki być uczestnikami; przeto stanowi się koniec roku szkolnego 1832 iako termin, od którego zacząwszy żaden kandydat przy urzędzie płatniczym, albo przy kassie cyrkułowéy umieszczonym nie będzie, który z skończonéy nauki umieiętności rachunków nie wywiedzie się. Atoli iednak obowiązek, wspomnionym przepisem normalnym w 6. punkcie na wszystkich kandydatów włożony, że piérwéy ieszcze pod osobny egzamin z rachunków kassowych, w iednéy z kass monarchicznych podciągnąć się muszą, zniesionym nie iest, ale owszém z odwołaniem się do późnieyszego przepisu normalnego, dnia 11. Stycznia 1820 pod liczbą 65185 wydanego, według którego każdy takowy egzamin tylko na przeciąg iednego roku, rachuiąc od dnia złożenia egzaminu, walor ma, i przy dalszém staraniu się o służbę kassową powtarzanym być musi, utrzymany zostaie.

Rozporządzenie gub. z dnia 3. Grudnia 1830 do liczby gub. 75238.

225.

Klerycy w seminarium wszystkich trzech obrządków, i nieuniacko - greckiego duchowieństwa na Bukowinie, którzy filozofii uczą się, są od woyskowości uwolnieni.

Jego c. k. Mość naywyższą uchwałą z dnia 14. z. m. nayłaskawiéy rozkazać raczył, że co względem uwolnienia od woyska grecko katolickich kleryków seminaryyskich w Galicyi, którzy filozofii uczą się, rozporządzono zostało, to także do kleryków wszystkich trzech obrządków, i do nieuniacko - greckiego duchowieństwa na Bukowinie zastosowaném być ma, iednak z tém ograniczeniem, że osoby w ten sposób od woyskowości uwolnione, ieżeli w następności teologami nie zostaną, zarówno z osobami teologią opuszczaiącemi, do służby woyskowéy pociągnione być maią.

Gdy więc o téy naywyższéy uchwale, dekretem wys. Kancelaryi nadwornéy z dnia 19. z. m. pod liczbą 26917 tu ogłoszonéy, Konsystorze obrządków łacińskiego, ormiańskiego i grecko-nieuniackiego, tudzież naczelna Komenda Woyskowa uwiadomionemi zostaią, a zarazem naczelną Komendę o zawiadomienie o tém powiatowo - werbowniczych Komend wezwano; przeto Urzędy cyrkułowe otrzymuią rozkaz, mieć o tém staranie, aby teraz ze wszystkiemi kleryk-

werden, welche mit hierortigen Erlasse vom 20ten Mai d. J. Zahl 31257 für die Seminariumskleriker des griech. katho. Ritus vorgezeichnet worden ist.

Gubernial-Dekret vom 4. Dezember 1830. Gub. Zahl 74593.

227.

Vorschrift wegen guter Verpflegung der Soldaten mit Brod, und Verhütung jeder Verkürzung derselben an ihrer Gebühr.

In der Anlage ./. erhalten die k. Kreisämter ein Exemplar derjenigen Verordnung, welche der k. k. Hofkriegsrath auf allerhöchsten Befehl Seiner k. k. Majestät in Ansehung der guten Brodverpflegung der Soldaten und Verhütung jeder Verkürzung derselben an ihrer dießfälligen Gebühr erlassen hat, zur Wissenschaft und Darnachachtung mit dem Beisatze, daß das k. k. General-Militär-Kommando hiernach sämmtliche Militär-Behörden angewiesen hat.

Gubernial-Verordnung vom 5. Dezember 1830. Gub. Zahl 73773.

./.

Verordnung

des k. k. Hofkriegsrathes vom 23ten September 1830 A. 4349 an sämmtliche General-Kommanden, und das Festungs-Gouvernement zu Mainz; womit die zur Verhütung einer Verkürzung des Soldaten an seiner Brodgebühr in Bezug auf Quantität und Qualität bestehenden Vorschriften auf allerhöchsten Befehl allgemein in Erinnerung gebracht werden.

Seine k. k. Majestät haben über die Frage: »durch welche wirklich in Ausübung stehende Maaßregeln sich die Ueberzeugung verschaft werde, ob die Brodporzionen des Soldaten, der Quantität und Qualität nach, wirklich so beschaffen seyen, wie er sie erhalten soll, und ob diese Maaßregeln sich als genügend darstellen; von dem Hofkriegsrathe die Auskunft abzuverlangen, und über den hierauf erstatteten allerunterthänigsten Vortrag vermittelst der allerhochsten Entschliessung vom 12ten laufenden Monats demselben zur strengsten Pflicht zu machen geruhet, darauf zu sehen und sehen zu lassen, daß der Soldat in seinen Gebühren nicht verkürzt werde, daher auch, daß diejenigen,

kami seminaryyskiemi podług tego przepisu postępowano, który tuteyszém rozporządzeniem z dnia 20. Maia r. b. pod liczbą 31257 iedynie dla seminaryyskich kleryków gr. kat. obrządku wydany został.

Dekret gub. z dnia 4. Grudnia 1830 do liczby gub. 74593.

226.

Przepis względem dobrego zaopatrywania żołniérzy chlebem i zapobieżenia każdemu pokrzywdzeniu tychże w ich należności.

W załączeniu .|· otrzymuią c. k. Urzędy cyrkułowe exemplarz rozporządzenia, które c. k. nadworna Rada woienna za naywyższym rozkazem Jego c. k. Mości, względem zaopatrywania żołniérzy dobrym chlebem i niedopuszczania żadnego pokrzywdzenia tychże w ich takowéy przynależytości, wydała, do wiadomości i zachowania z tym dokładem, że c. k. naczelna Komenda woyskowa stosowne do tego rozporządzenia rozkazy, do wszystkich władz woyskowych wydała.

Rozporządzenie gub. z dnia 5. Grudnia 1830 do liczby gub. 73773.

.|·

Rozporządzenie c. k. nadwornéy Rady woiennéy z dnia 23. Września 1830, A 4349 do wszystkich naczelnych Komend i dowództwa twierdzy Monguncyi wydane; którém przepisy, dla zapobieżenia pokrzywdzeniu żołniérza w iego przynależytości co do ilości i dobroci chleba istnące, za naywyższym rozkazem powszechnie przypominaią się.

Jego c. k. Mość raczył na zapytanie: przez iakie w wykonywaniu będące środki przekonać się można, czyli chlebowe porcye żołniérza co do ilości i dobroci istotnie takie są, iakie ón otrzymać powinien; i czyli te środki iako dostateczne okazuią się? od nadwornéy Rady woiennéy sobie kazać zdać sprawę, i na uczyniony w tym przedmiocie naypokornieyszy wniosek, naywyższą uchwałą z dnia 12. b. m. wspomnionéy Radzie w nayściśleyszy włożyć obowiązek, na to uważać, i czuwać kazać, aby żołniérz w swoich należytościach krzywdzony nie był, a zatém także, aby ci, do

die darüber zu wachen haben, ihre Pflicht in dieser Hinsicht vollständig erfüllen.

Die bestehenden Vorschriften, welche das Militärbrod zum Gegenstand haben, umfassen in den allerhöchst bezeichneten Beziehungen alles dasjenige, was vieljährige Erfahrung als geeignet erprobte, dem Manne das gebührmässige Brod zu sichern.

Obwohl diese Vorschriften, weil sie täglich in Anwendung zu kommen haben, auch bei jeglichem Anlasse zur genauesten Handhabung eingeschärft werden, sattsam bekannt seyn sollen, so ergeben sich doch von Zeit zu Zeit Beschwerden über Brodgebrechen, deren Erscheinung öfter in dem Mangel an vollständiger Kenntniß der Vorschriften, als an gutem Willen, sie zu befolgen ihren Grund hat. Es müssen daher dieselben zur möglichsten Realisirung der das Gesundheitswohl des Soldaten bezielenden Absicht, welche Seine Majestät in allerhöchst Ihrer Sorgfalt durch obige allerhöchste Entschliessung erneuert ausgesprochen haben, allgemein in Erinnerung gebracht werden.

A) In Beziehung auf die Quantität des Brodes schreibt schon die Verpflegs=Instrukzion vom Jahre 1782 §. 36 Pag. 77 und mit ihr übereinstimmend die Naturalien=Gebührs=Vorschrift (Belehrung zu den Naturalien) vom Jahre 1786 vor, daß die Porzion Brod 1 3/4, mithin der zu 2 Porzionen ausgebackene Laib 3 1/2 Pfund wiegen, und um dieses Gewicht zu erreichen, der Laib zu 4 Pfund im Teige richtig aufgewogen und in den Ofen gebracht werden soll.

Es enthält weiter diese Instrukzion im nämlichen §. Pag. 78, daß bei warmer Sommerzeit dort, wo bloßes Kornmehl verbacken wird, das Brod, um es besonders in Feldzügen vor Schimmel zu bewahren, länger in den Oefen bleiben könne, und daß in solchem Falle der Soldat durch das bei stärker ausgebackenem Brode verminderte Gewicht, welches nur wegen der mehr ausgezogenen Feuchtigkeit entsteht, an Nahrungsstoff nichts verliehre.

Ein Maximum dieser Gewichtsschwendung ist für das Brod der gedachten Gattung in der Instrukzion nicht festgesetzt, was jedoch bei dem in Folge der allerhöchsten Genehmigung in den italienischen Provinzen und in Dalmazien eingeführten Brode weißerer Gattung der Fall war. Es ist nämlich für diese weißere Brodgattung, welche aus halb Weizen = und halb Kornmehl mit 12 Perzent Kleyenauszug erzeugt wird, und ausgebacken im Gewichte 51 1/2 Loth pr. Porzion oder 3 Pfund 7 Loth pr. Laib halten soll, bei den sachkündigen Vermahlungs= und Verbackungsproben, welche man in den Jahreszeiten abführen ließ, wo die stärkere Ausbackung nothwendig,

których czuwanie na to należy, swóy obowiazek w tym względzie ściśle pełnili.

Przepisy istnące w przedmiocie chleba żołniérskiego, obeymuią w naylaskawiéy określonych stosunkach to wszystko, co przez wieloletnie doświadczenie za stosowne uznano, aby żołniérzowi chléb według należytości zabezpieczyć.

Chociaż przepisy te dla tego, że codzień zastosowywane być powinny, także przy każdéy okazyi do nayściśleyszego zachowania ostro zalecone zostaią, dostatecznie wiadome być powinny, atoli iednak zachodzą od czasu do czasu skargi na wady w chlebie, których poiawienie się częściéy na braku dokładnych wiadomości przepisów, iak na dobréy woli w onych dopełnianiu zasadza się.

Należy zatém te przepisy, ile tylko można, do urzetelnienia zamiaru, dobre zdrowie żołniérza za cel maiącego, który N. Pan w naywyższéy swoiéy troskliwości przez wyżéy wspomnioną naywyższą uchwałę znowu wyrzekł, powszechnie przypomnieć.

A. Co do ilości chleba, przepisuie iuż instrukcya o prowiantach z roku 1782 w §. 36 na stron. 77 i zgodnie z taż, ustawa o należytości w naturze (instrukcya o naturaliach) z roku 1786, że porcya chleba 1 3/4, azatém bochon po 2 porcye pieczony, 3 1/2 funta ważyć, i aby tę wagę osiągnąć, bochen w surowém ciaście po 4 funty odważonym i do pieca wsadzonym być powinien.

Daléy zawiéra w sobie taż instrukcya w tymże samym §. na stron. 78, że podczas ciepłéy pory w lecie, tam, gdzie z saméy żytnéy mąki chléb pieczony bywa, takowy, aby go w wyprawach woiennych od pleśni zachować, dłużéy w piecu siedzieć może, i że w takim razie żołniérz przez zmnieyszenie wagi chleba lepiéy wypieczonego, które tylko z tąd pochodzi, że z chleba więcéy wilgoci wyciągniono, na pożywności nic nie traci.

Maximum tego zmnieyszenia wagi dla chleba gatunku wspomnionego w instrukcyi oznaczone nie iest, co iednak przy chlebie gatunku bielszego, w skutek naywyższego zezwolenia w prowincyach włoskich i w Dalmacyi zaprowadzonym, nastąpiło. To iest: że dla tego bielszego gatunku chleba, który z mąki pszennéy i żytnéy na pół mieszanéy z 12 procentu wyciągu otrębowego wyrabianym bywa, i upieczony w wadze 51 1/2 łótów porcya, albo 3 funty 7 łótów bochenek ważyć powinien, przy doświadczonych próbach mełcia i pieczywa, które w takich porach roku przedsiębrać kazano, gdzie lepszego wypieczenia chleba

und die Austrocknung bis zur Abfassung am größten ist, das Maximum des Austrockungs = Calo selbst bis zum 5ten Tage mit 3 Loth konstatirt, und mit dem Normalreskripte vom 17ten Junius 1826 A. 2646 vorgeschrieben worden.

Für das ordinäre Militärbrod aus Korn= und Halbfrucht=mehl mit 6 Pf. Kleyenauszug im höheren Gewichte von 1 3/4 Pfund pr. Porzion oder 3 1/2 Pfund pr. Laib, welches nach der Natur dieses Mehles, und der darin gelassenen mehreren Kleyen noch nach der Ausbackung mehr Feuchte enthalt, ist wegen der Verschiedenheit der beiden Fruchtgattungen die Erweisung des Schwendungsmaximums mit jenen Kommissional=Vermahlungs = und Verbackungsproben verbunden worden, welche

B) Zur Sicherung der Qualität vorgeschrieben worden waren.

Für die eigene Regie sind diese Musterproben von jeder neuen, in das Magazin abgelieferten Fruchtgattung durch derselben kommissional abzuführende Vermahlung gangweise zu nehmen, in dem §. 34 der Verpflegs = Instrukzion Pag. 67 angeordnet.

Mit diesem unter gemeinschaftlicher Sperre des Verpflegs=Magazins = Controlleurs und Rechnungsführers zu haltenden Mustermehl muß jede folgende Mehlabfuhr der Müller verglichen und auch von demselben Probemehl durch Commissional=Verbackung, die Brodmuster für die vorschrift = und gebührgemässe Qualität erzeugt und unterhalten werden.

Bei dem Systeme der Subarrendirung besteht nach den Reskripten vom 6ten August 1820 A. 3921 und 16ten Oktober 1821 A. 5043 die Sicherheitsmaßregel, daß beim Anbeginne jedes neuen Kontraktes die Commissional = Vermahlungs = und Verbackungsproben abgeführt, die hierdurch gewonnenen Brodmuster bis zur nächsten Fassung aufbewahrt, dann von dem bei dieser Fassung ganz anstandlos befundenen Brode 6 bis 8 Laib, wieder bis zur nächst künftigen Fassung reservirt, dergestalt aber immer von einer Fassung zur andern die frischen Musterlaibe aufbehalten würden.

Sobald sich bei einer der folgenden Fassungen ein Qualitätsgebrechen zeigt, und dieses mit Beiziehung des Arztes, und der beeideten Sachkündigen erwiesen ist, sollen die Commissional = Vermahlungs = und Verbackungsproben wieder eintreten, und neue Musterbrode hergestellt werden.

Mit diesen Commissional = Musterbrod = Backungen ist zur Ueberzeugung sowohl des Militärs von der Unvermeidlichkeit,

potrzeba, i wyschnięcie aż do brania (fassowania) naywiększém iest, maximum ubytku przez wyschnięcie aż do 5ciu dni na 3 łóty udowodniono, i reskryptem normalnym z dnia 17. Czerwca 1826 do liczby A. 2646 przepisano zostało.

Co do zwyczaynego chleba żołniérskiego, z mąki żytnéy i suspicowéy (z mieszanego zboża) z 6ciu funtami wyciągu otrębnego, w większéy wadze po 1 3/4 funta na porcyę, albo po 3 1/2 funta na bochen, który to chléb podług natury téy mąki, i pozostałych w niéy więcéy otrębów, po upieczeniu ieszcze więcéy wilgoci w sobie zawiéra, dla różności obudwóch gatunków zboża, udowodnienie naywiększego ubytku (maximum), zostaie w związku z owemi komissyonalnemi próbami mléwa i pieczywa, które

B. dla zapewnienia gatunku (dobroci) przepisane były.

W §. 34. instrukcyi o prowiiantach na stronicy 67. przepisane są te próby wzorowe dla własnego zarządu, które z każdego gatunku zboża, do magazynu odstawionego, przez komissyonalne przedsięwzięcie zmełcia onegoż potocznie brane być maia.

Z tą próbkową (wzorową) mąką, pod wspólném zamknięciem kontrolora magazynu prowiantowego i rachmistrza, zostawać maiącą, musi być każda następna, przez mielników odstawiana mąka, porównaną, i także z téy saméy mąki próbkowéy przez komissyonalne wypieczenie, próba chleba, co do przepisanéy i należytego gatunku (dobroci), zrobioną i utrzymowaną.

Przy systemie subarendowania, istnieie według reskryptów z dnia 6. Sierpnia 1820 A. 3921 i z dnia 16. Października 1821 A. 5043 środek zabezpieczenia, z zaczęciem każdego kontraktu komissyonalne próby mléwa i pieczywa przedsięwzięte, dotrzymane przez to wzory (próby) chleba do naybliższego brania (fassowania) schowane, potém z tego przy fassowaniu za całkiem niepodlégaiący żadnéy wątpliwości uznanego chleba, 6 do 8 bochenków znowu aż do przyszłego naybliższego fassowania zachowane, i tym sposobem zawsze od iednego brania (fassowania), do drugiego, świéże bochenki wzorowe zatrzymane były.

Jak skoro przy iedném z następuiących fassowań, wada w dobroci chleba okaże się, i takowa za przyzwaniem lekarza i przysięgłych ludzi w rzeczy biegłych dowiedzioną zostanie, nastąpić maią znowu komissyonalne próby mléwa i pieczywa, i nowe próby chleba.

Z témi komissyonalnemi pieczywami chleba wzorowego, dla przekonania tak woyska o nieuchronności, iako też sub-

als auch des Subarrendators von dem Maximum der Schwendung eines aufrecht im Teige hergebührten Brodes, auch die tägliche Nachwägung der Musterbrode bis zum 5ten Tage vorgeschrieben, und hierdurch nach Behebung der unrichtigen Anlässe, woraus größere Schwendungen erwiesen werden wollten, successive für alle Provinzen das Maximum der Gewichtsschwendung vom Laib des ordinären Militärbrodes bis zum 5ten Tage mit 4 höchstens 5 Lothen bestimmt worden.

C) Als Maaßregel zur wirksamen Durchführung der ad A. et B. angedeuteten Vorschriften ist die Auf- und Nachsichtsverpflichtung genauestens bezeichnet worden, welche den Divisions- und Brigadegeneralen bei Gelegenheit der Truppenbereisung, Kasernvisitazion und Musterung oder Revision mit der Ueberzeugung von der Quantität und Qualität des Brodes, dem Kommandanten der Truppen, mit der öftern, dem Verpflegs-Magazins-Kontrollor und Rechnungsführer, mit der jedesmaligen Untersuchung der vorbereiteten Fassung und dem zur Visitazion der Verpflegsmagazine jährlich abgesehdeten Verpflegsoberbeamten mit der gründlichen Details-Aufnahme aller Vorgänge obliegt.

Ferner darf die Fassung nicht den Unteroffizieren oder Fourieren übertragen, sondern es muß dazu immer ein Offizier kommandirt werden, welchem, wenn Anstände gegen die Qualität vorkommen, sogleich der Arzt zur gründlicheren Erkenntniß beizugeben ist.

Endlich muß, wenn sich ein Qualitätsgebrechen oder ein Gewichtsabgang bestättiget, im ersteren Falle jedesmal das Brod ganz rückgestossen, und die Mannschaft auf Kosten des Schuldtragenden Pächters nach dem höhern Lokal-Satzungspreise, im letzteren Falle aber pro rata in Geld entschädiget, diese Ausgleichung aber von dem Kommandanten der Truppen kommissionaliter, wo kein Kriegskommissariats- und Verpflegsbeamter ist, mit Zuziehung der Ortsobrigkeit getroffen werden, indem solche niemals den Fassenden überlassen werden darf.

Dieses sind die Hauptgrundsätze der für den wichtigsten Nahrungsartikel des Soldaten bestehenden Vorschriften, zu deren unverbrüchlichsten Beobachtung bei sonst zu befahrender strenger Verantwortlichkeit, der allerhöchsten Willensmeinung gemäß, Alle, die es betrifft aufgefordert und angewiesen werden.

arendatora o maximum ubytku chleba, w surowym ciaście dać należącego, także zarazem codzienne przeważenie chleba wzorowego (próby chleba) aż do 5. dnia przepisaném, a przez to po usunięciu nieprawnych powodów, z którychby większe ubycia dowieść chciano, za czasem dla wszystkich prowincyy, maximum ubycia wagi w bochenku zwyczaynego chleba żołniérskiego, aż do 5. dnia na 4, a naywięcéy na 5 łotów ustanowioném zostało.

C. Jako środek do skutecznego dopełnienia przepisów ad A. i B. wskazanych, oznaczona iest iak naydokładniéy powinność dozorowania i doglądania, do któréy jenerałowie dywizyy i brygad przy okazyi obieżdżania woysk, wizytacyi koszar i przeglądzie albo rewii, z przekonaniem się o ilości i gatunku (dobroci) chleba; dowódzce woysk z częstém, a kontrolor magazynu prowiiantowego i rachmistrz z każdém śledztwem przygotowanego do brania chleba, i wyższy urzędnik prowiiantowy, który dla wizatycyi magazynów corocznie posyłany bywa, z gruntownem i okoliczném spisaniem wszystkich zdarzeń „ obowiązani są.

Wreszcie branie chleba nie można podoficerom albo pisarzóm (furyeróm) poruczać, ale zawsze do tego musi być oficer komenderowany, któremu ieżeli watpliwości o dobroci chleba zachodzą, natychmiast lékarza dla gruntowego rozpoznania dodać należy.

Nakonice, ieżeli wada w dobroci chleba, lub brak w wadze potwierdzi się, należy w piérwszym przypadku każdą razą chléb całkiem odrznció, i woysku na koszt winnego dzierżawcy podług wyższéy mieyscowéy ceny taryfowéy, a w drugim pro rata w pieniądzach wynagrodzić, to załagodzenie zaś przez komendanta woysk komissyonalnie, gdzie żadnego urzędnika woiennego komissaryatu i prowiiantowego nie ma, załatwić; gdyż takowe nigdy chléb pobiéraiącym poruczone być nie może.

Oto są zasady główne przepisów, względem nayważnieyszego artykułu żywności żołniérza istnących, do których nayściśleyszego zachowania pod ostrą odpowiedzialnością, stosownie do naywyższéy woli wszyscy, których się to tycze, wezwani zostaią, i im takowo zaleca się.

227.

Birken und Erlen gehören in die Kathegorie der weichen Hölzer, und die Verzehrungssteuer muß für sie nach dem 51ten Tarifssatze entrichtet werden.

Die h. k. k. Hofkammer hat aus Anlaß der von der k. k. Gefällen-Verwaltung an das Lemberger Inspektorat und sämmtliche Linienämter in Betreff der Bestimmung der harten und weichen Holzgattungen erlassenen anliegenden Verordnung .|. der Gefällen-Verwaltung mit hohen Dekrete vom 10. September laufenden Jahrs Zahl 58610 zur Richtschnur bedeutet, daß Birken und Erlen nicht wie die k. k. Gefällen-Verwaltung der Meinung ist, in die Kathegorie der harten, sondern in jene der weichen Hölzer gehören, daher auch nicht nach dem 50ten sondern nach dem 51ten Tarifssatze zu versteuern sind.

Wovon der Lemberger Magistrat zu seiner Wissenschaft und Darnachachtung verständiget wird.

Gubernial-Dekret vom 7. Dezember 1830. Gub. Zahl 72960.

.|.

Verordnung

der Gefällen-Verwaltung vom 20. Hornung 1830 Z. 2936.

Um in Absicht auf die Besteuerung des zur Einfuhr in die Stadt Lemberg vorkommenden Brennholzes eine Gleichförmigkeit zu erzielen, findet man sich veranlaßt, die untergeordneten Linienämter zu belehren, welche Holzarten die harte, und welche die weiche Brennholzgattung in sich begreift; zu der harten (Tarifspost 50) gehört der Ahorn, die Roth- und Weißbuche, Esche, Eiche, Ulme, Birke, und Erle, zu der weichen (Tarifspost 51) die Aespe, Linde, Schwarzpappel, dann alle Weidenarten und Nadelhölzer, als: Kiefer, Tannen, Fichten und Lärchen.

Wornach die Linienämter sich genau zu benehmen haben.

228.

Bestimmung der Pensions- und Provisionsfähigkeit des Aufsichtspersonals der Untersuchungsarreste und Strafanstalten.

Da die verschiedene Behandlung, welche bisher bei der Pen-

227.

Brzozy i olchy należą do kategoryi drew miękkich, i podatek konsumcyyny od nich opłacony być musi podług 51éy pozycyi taryfowéy.

Wysoka c. k. Kamera nadworna, z powodu załączonego tu rozporządzenia .|· przez c. k. Administracyę przychodów do Inspektoratu lwowskiego, i do wszystkich Urzędów, na liniach miasta ustanowionych, względem oznaczenia gatunków drew twardych i miękkich wydanego, Administracyi przychodów wysokim dekretem z dnia 10. Września r. b. do l. 38610 za prawidło przepisała; że brzozy i olchy nie iak c. k. Administracya przychodów mniema, do kategoryi drew twardych, lecz do miękkich należą, a zatém też nie podług 50téy, ale podług 51széy pozycyi taryfy pod opłatę podatku podciągnione być maią.

O czém Magistrat lwowski dla swéy wiedzy i zachowania uwiadomionym zostaie.

Dekret gub. z dnia 7. Grudnia 1830 do liczby gub. 72960.

.|·

Rozporządzenie Administracyi przychodów z dnia 20. Lutego 1830 do liczby 2936.

Aby osiągnąć iednakowość w nałożeniu podatku na drwa opałowe, do miasta Lwowa przywożone, uznano za potrzebną, podrzędnym Urzędóm na liniach miasta wydać informacyię, które gatunki drew do twardych, a które do miękkich drew należą? do twardych, (pozycya taryfy 50) należą: iawor, buk, grab, iesion, dąb, wiąz, brzoza i olcha, zaś do miękkich, (pozycya taryfy 51): osika, lipa, czarna topola czyli sokora, tudzież wszystkie rodzaie drzewa wierzbowego, i drzewo kolkowe, iak to: sosna, iodła, choia i modrzew.

Podług czego Urzędy liniowe ściśle zachować się maią.

228.

Oznaczenie możności pobiérania pensyi i prowizyi dozorców inkwizycyynego więzienia i instytutów karnych.

Gdy różny sposób postępowania, dotąd przy udzielaniu pen-

sions= und Provisionsbetheilung des Aufsichtspersonals der Untersuchungsarreste für Verbrecher und schwere Polizeiübertreter, dann der Strafanstalten, so wie bei jener ihrer Wittwen und Waisen Statt fand, hauptsächlich ihren Grund darin hatte, daß noch keine genaue Bestimmung besteht, wer von diesem Personale mit seinen Angehörigen, sich der Pensionsfähigkeit, und wer nur der Provisionsfähigkeit zu erfreuen habe, so hat die hohe Hofkanzlei um diese Unzukömmlichkeit zu beseitigen, mit Dekret vom 12ten November 1830 Zahl 21977 im Einverständnisse mit der k. k. allgemeinen Hofkammer und der k. k. obersten Justizstelle mit Berücksichtigung der beiden Justizhofdekrete vom 18. September 1820 Zahl 1704 und vom 12ten September 1828 Zahl 5199 dasjenige, was hierüber in dem lombardisch=venezianischen Königreiche eingeführt ist, auch in den übrigen Provinzen der Monarchie als Norm festzusetzen befunden; dem gemäß von dem Eingangserwähnten Personale jene Individuen, welche so, wie die in dem so eben genannten Königreiche die Capo Custodi und Vice Capo Custodi, bei den Case di pena, dann die Custodi und Sotto Custodi bei den Inquisizionsarresten der Tribunale und Präturen, nebstdem, daß sie bei dem Dienstantritte in Eidespflicht genommen werden, Jahresgehalte beziehen, und förmliche Anstellungsdekrete erhalten, eine Oberaufsicht über die Inquisiten, und Sträflinge führen, in welchem sich also die Obliegenheiten der Oberaufsicht oder der Leitung eines untergeordneten Aufsichtspersonals vereinigen, mit ihren Wittwen und Waisen pensionsfähig, wo hingegen die ihnen allenfalls untergeordnete mindere Individuen, auf welche sich eigentlich der in den zitirten beiden Justizhofdekreten vorkommende Ausdruck gemeine Gefangenwärter bezieht, gleich den Ajutant und Secundini im lombardisch= venezianischen Königreiche mit ihren Angehörigen blos provisionsfähig seyen.

Wovon die k. k. Strafgerichte zur Nachachtung bei Einbegleitung dießfälliger Pensions= und Provisionsgesuche verständigt werden.

Gubernial=Verordnung vom 9. Dezember 1830. Gub. Zahl 71591.

229.

Instrukzion wegen Behandlung der epidemischen Brechruhr (Cholera morbus.)

Im Nachhange zu dem hierortigen Kreisschreiben vom 16ten

syi i prowizyi dozorcóm w więzieniach inkwizycyynych, dla zbrodniarzy i popełniaiących ciężkie przestępstwa policyyne przeznaczonych, tudzież w instytutach karnych, równie iak przy udzielaniu tychże, ich wdowóm i sierotóm istniały, osobliwie na tém zasadzał się, że ieszcze żadnéy ustanowy nie ma, kto z tych dozorców z swoiémi należącemi, zdolność do pensyionowania, a kto tylko do pobiérania prowizyi posiadać ma; wysoka nadworna Kancelaryia chcąc tę niedogodnoś usunąć, dekretem z dnia 12. Listopada 1830 pod liczbą 21977 za porozumieniem się z c. k. powszechną Kamerą nadworną, i c. k. naywyższą Instancyą sprawiedliwości, i z zwróceniem uwagi na obadwa dekreta nadwornéy Instancyi sprawiedliwości z dnia 18. Września 1820 do liczby 7104 i z dnia, 12. Września 1828 do liczby 5199 uznała, aby to, co w tym względzie w lombardzko-weneckiém królewstwie zaprowadzono, także w innych prowincyiach monarchii za prawidło ustanowioném było, stosownie więc do tego owe osoby wspomnionych na wstępie dozorców, które równie iak w wspomnioném właśnie królestwie nadzorcy (Capo Custodi) i zastępcy czyli właśnie namiestnicy tychże (Vice Capo-Custodi) w instytutach karnych (Case di pena), tudzież dozorcy i poddozorcy (Custodi i Sotto Custodi) w więzieniach inkwizycyynych Trybubunałów i Pretur obok tego, że przy wstępie do służby przysięgę składaią, roczną płacę pobiéraią, i formalne dekreta instalacyyne otrzymuią, tudzież że nadzor nad inkwizytami i więźniami maią, do czego zatém obowiązki nadzoru, albo kierowania podrzędnych dozorców przyłączone są, z ich wdowami i siérotami zdolność do pensyonowania, owi zaś, którzy poprzedniczym podlegli i od nich niżsi są, i do których właściwie wyraz, w przytoczonych obudwóch dekretach nadwornéy Instancyi sprawiedliwości zachodzący, prości dozorcy więzienia, ściąga się, podobnie iak adjutanci i sekundanci w lombardzko-weneckiém królewstwie z swoiémi należącemi tylko zdolność do pobiérania prowizyi posiadaią.

O czém c. k. Sądy kryminalne dla zachowania przy konkomitacyi prożb o udzielenie pensyi lub prowizyi uwiadomione zostaią.

Rozporządzenie gub. z dnia 9. Grudnia 1830 do liczby gub. 74591.

229.

Nauka postępowania przeciw epidemicznéy biegunce przy womitach (Cholera morbus.)

Dodatkowo do tuteyszego okolnika z dnia 16. Listopada

November d. J. Zahl 71531 wird in Folge hohen Hofkanzleidekrets vom 4ten d. M. hierneben die aus besonderer Vorsorge allerhöchst Sr. Majestät für das Wohl seiner Staaten und ihrer Bewohner noch umständlicher abgefaßte Instrukzion .|. wegen Behandlung und Verhinderung der Verbreitung der gegenwärtig im russischen Reiche herrschenden epidemischen Brechruhr (Cholera morbus) zur allgemeinen Wissenschaft und Nachachtung bekannt gegeben.

Gubernial-Kundmachung vom 10. Dezember 1830. Gub. Zahl 77081.

.|.

Instrukzion

für die Sanitäts-Behörden, und für das bei den Kontumaz-Anstalten verwendete Personale, zum Behufe die Gränzen der k. k. österreichischen Staaten vor dem Einbruche der im kais. russischen Reiche herrschenden epidemischen Brechruhr (Cholera morbus) zu sichern, und im möglichen Falle des Eindringens, ihre Verbreitung zu hemmen.

Summarium.

I.

Nothwendigkeit gegen die epidemische Cholera alle jene Gesundheits-polizeilichen Vorsichtsmaßregeln zu treffen, welche im Allgemeinen gegen ansteckende Seuchen vorgeschrieben sind.

II.

Verhütung des Eindringens der Krankheit, so lange sie noch auf den Nachbarstaat beschränkt bleibt.

III.

Verhinderung der Verbreitung, im Falle sich die Cholera an der Gränze der kaiserlichen Staaten zeigen sollte.

1) Erkenntniß der Krankheit und ihres Verlaufes.
2) Verhütung der Gemeinschaft zwischen Cholera-Kranken und Gesunden.

r. b. do liczby 71531, i stosownie do dekretu wysokiéy Kancelaryi nadworněy z dnia 4. b. m. nauka o postępowaniu przeciw grasuiącéy teraz w Państwie Rossyyskiém epidemiczněy biegunce przy womitach (Cholera morbus), i o zapobieženiu szérzeniu się téyže, przez szczególnieyszą troskliwość Jego c. k. Mości o dobro Swoich Państw i tychže mieszkańców, dokładniéy ieszcze ułożona, dla powszechnéy wiadomości i zachowania ogłoszoną zostaie.

Uwiadomienie gub. z dnia 10. Grudnia 1830 do liczby gub. 77081.

N a u k a

dla Urzędów zdrowia i dla užytych przy Instytutach kwarantany urzędników, celem zabezpieczania granic c. k. Państw Austryiackich od wtargnienia panuiącéy w Państwie Cesarsko - Rossyyskiém epidemicznéy biegunki z wymiotami (Cholera morbus), a na przypadek wtargnienia, dla zapobieženia szérzeniu się onéyže.

Spis rzeczy.

3) Sorge für den allgemeinen Gesundheitszustand der Einwohner, und besonders derjenigen, welche mit den Cholera-Kranken in irgend eine Verbindung treten, um sie vor möglicher Ansteckung zu schützen.
4) Zerstörung des Miasma.

IV.

Behandlung der Kranken.

I.

Nothwendigkeit gegen die epidemische Brechruhr alle jene gesundheitspolizeilichen Vorsichtsmaßregeln zu treffen, welche im Allgemeinen gegen ansteckende Seuchen vorgeschrieben sind.

§. 1.

Obwohl die ansteckende Natur der morgenländischen Brechruhr (Cholera morbus), — welche im Jahre 1817 an den Ufern des Ganges ausbrach, und in den folgenden Jahren nicht nur beinahe ganz Ostindien verheerte, sondern sich auch bis nach Ceylon (1818), Siam (1819), China (1820); Java (1821), nach Persien und Syrien (1822), ans Caspische Meer (1823) verbreitete, und schon im Jahre 1824, besonders aber im Jahre 1829 und 1830 bei Astrachan und Orenburg in das russische Gebieth einbrach, — vielen Aerzten noch nicht bis zur vollen Evidenz erwiesen zu seyn scheint, ja sogar von verschiedenen, besonders englischen Aerzten gänzlich geläugnet wird; so sind jedoch sehr viele und auffallende Beweise vorhanden, welche für das Ansteckungsvermögen dieser Krankheit sprechen, wodurch sie sich gesunden Individuen selbst auf eine gewisse Entfernung mittheilen kann.

§. 2.

Bei dieser Unentschiedenheit über die bestimmte, vielleicht überall identische, vielleicht aber durch Nebenumstände modificirte Verbreitungsart dieser mörderischen Seuche, welche schon Millionen von Opfern hinwegraffte, zugleich aber bei den so laut sprechenden Beweisen für ihre kontagiöse Natur, gebiethet es die Klugheit und der philantropische Sinn jedes civilisirten Staates zum Wohl seiner Unterthanen und zur Sicherstellung der angränzenden Länder immer den schlimmsten und gefahrdrohendsten Fall vor Augen zu haben, und kein Mittel außer

3) Staranność o stan zdrowia mieszkańców w powszechności a w szczególności tych, co z chorymi na Cholerę w iakąkolwiek przychodzą styczność, aby ich od możności zarażenia się uchronić.

4) O zniszczeniu materyi chorobnéy zaraźliwéy (zarodu chorobnego.)

IV.

O léczeniu chorych na Cholerę.

I.

O potrzebie użycia przeciwko epidemicznéy biegunce z wymiotami tych wszystkich policyynych środków ostrożności dla zdrowia, które na zaraźliwe choroby w powszechności przepisane są.

§. 1.

Chociaż zaraźliwość biegunki z womitami, kraiów wschodnich, (Cholera morbus), która w roku 1817, na brzegach Gangesu wybuchnęła, a w latach następnych nie tylko całe prawie Indyie wschodnie pustoszyła, ale nawet aż do Ceylonu (1818), Siamu (1819), Chin (1820), Jawy (1821), do Persyi i Syryi (1822), ku morzu Kaspiyskiemu (1823), posunęła się, i iuż w roku 1824, osobliwie zaś w latach 1829 i 1830 do Astrachanu i Orenburga, w Państwo Rossyyskie wtargnęła — wielu lékarzóm nie zdaie się być aż do oczywistości dowiedzioną, a nawet różni, osobliwie angielscy lékarze takową całkiem zaprzeczaią; mamy przecie bardzo wiele i uderzaiących dowodów za możnością zarażenia się tą chorobą przemawiaiących, przezco zdrowym ludziom w nieiakiéy nawet odległości udzielać się może.

§. 2.

Przy takiéy niepewności względem oznaczyć się maiącego, może wszędzie iednakowego, a możeteż z powodu postronnych okoliczności odmiennego sposobu szérzenia się téy zabóyczéy choroby, która iuż miliony ofiar posprzątała; obok tak głośno przemawiaiących dowodów, że iest zaraźliwą, nakazuie rostropność i ludzkość każdego ucywilizowanego Państwa, aby dla dobra poddanych swoich i ubezpieczenia kraiów przyległych, zawsze na naygorszy i naywiększém niebezpieczeństwem grożący przypadek być przygoto-

Acht zu setzen, welches der ferneren Ausbreitung einer so schrecklichen Geißel Einhalt thun könnte.

§. 3.

Es muß daher die morgenländische epidemische Cholera in medizinisch = politischer Hinsicht von diesem Standpunkte betrachtet, und es müssen gegen selbe alle jene Maßregeln eingeleitet werden, welche eine auf Erfahrung und Vernunft gestützte Gesundheitspolizei, gegen pestartige Krankheiten vorschreibt.

II.

Verhütung des Eindringens der Krankheit, so lange sie noch auf den Nachbarstaat beschränkt bleibt.

§. 4.

So lange die Cholera auf die weit entfernten Provinzen des russischen Reiches beschränkt bleibt, ist dort, wo derzeit der Kordon bereits besteht, gegen alle aus jenen Gegenden, in welchen sie sich bisher geäußert hat, kommende Provenienzen, eben so wie gegen die Pestverdächtigen nach dem zweiten Grade zu verfahren. Dasselbe ist im Küstenlande gegen alle aus verdächtigen russischen Häfen anlangenden Provenienzen zu beobachten, im eintretenden Bedürfnißfalle aber gleich der Kordon zu verstärken, und auf die ganze Gränze gegen Rußland auszudehnen. Wenn die Gefahr sich nähern sollte, ist den Behörden, öffentlichen Sanitäts = Beamten und Aerzten die sorgfältigste Ueberwachung des Gesundheitszustandes einzuschärfen; und denselben aufzutragen, jeden nur den mindesten Verdacht erregenden Krankheitsfall der Landesregierung anzuzeigen, überdieß aber alles dasjenige zu verfügen, was bei Annäherung der Pest vorgeschrieben ist. Indessen sind alle Briefschaften, welche aus Rußland einlangen, an der Gränze derselben Behandlung zu unterwerfen, wie jene Briefe, welche aus notorisch von der Pest angesteckten Ländern vorkommen.

III.

Verhinderung der Verbreitung, im Falle sich die Cholera in den Gränzorten des kaiserlichen Staates zeigen sollte.

§. 5.

Um gleich beim ersten Erscheinen des Uebels dessen Verbreitung so schnell als möglich durch die gehörigen Vorsichtsanstalten verhindern, oder wenigstens hemmen zu können, wird es vor allem erforderlich, von der Krankheit genaue Kenntniß zu haben. Diese wird überdieß auch aus jenem Grunde um so unentbehrlicher, als nach Aussage aller Aerzte, welche

wanym i żadnego środka nie opuszczać, któryby dalszemu rozszérzeniu się téy okropnéy chłosty położyć był mógł tamę.

§. 3.

Ta zatém wschodnia epidemiczna choroba (Cholera) we względzie lekarsko-politycznym z takiego stanowiska uważaną, i te wszystkie środki przeciwko niéy użytemi być powinny, które Policyia zdrowia na doświadczeniu i rozumie wsparta, w chorobach gatunku powietrza morowego przepisuie.

II.

O zapobieżeniu wtargnienia téy choroby, iak długo ieszcze w granicach Państwa sąsiednego pozostaie.

§. 4.

Dopóki Cholera na dalekie prowincyie Państwa rossyyskiego ograniczoną zostaie, tam gdzie iuż teraz kordon zaprowadzony iest, przeciwko wszystkiemu, co z owych okolic, gdzie się dotąd obiawiła, przychodzi, podobnie, iak przeciwko podéyrzanym o zarazę morowego powietrza, podług stopnia drugiego, postępować należy. To samo w kraiach nadbrzeżnych przeciwko wszystkiemu, co z podeyrzanych portów rossyyskich przybywa, w razie potrzeby zachowane, atoli zaraz kordon wzmocniony, i na całą granicę od Rossyi rozciągniony być ma. Gdyby niebezpieczeństwo zbliżać się miało, Władzóm, publicznym Urzędnikóm zdrowia i lékarzóm naytroskliwsze czuwanie nad stanem zdrowia zalecić i nakazać należy, aby o każdym przypadku choroby, acz naymnieysze podeyrzenie wzniecaiącym, Rządowi kraiowemu donosili, oprócz tego zaś to wszystko urządzić, co przy zbliżaniu się powietrza morowego przepisaném iest. Tymczasem wszelkie listy przychodzące z Rossyi, podlegaią takiemu postępowaniu na granicy, iak i owe listy, które z kraiów wiadomo powietrzem zarażonych przychodzą.

III.

O przeszkodzeniu szérzenia się Cholery, gdyby na granicach Państw cesarskich ziawić się miała.

§. 5.

Celem, aby zaraz przy piérwszém ziawieniu się tego nieszczęścia, szérzeniu się iego, użycie przyzwoitych środków ostrożności, tak prędko, iak tylko można, przeszkodzić, albo przynaymniey takowe wstrzymać, należy przedewszystkiém dokładną o téy chorobie mieć wiadomość, która prócz tego ieszcze i z tego powodu tém niezbędnieyszą iest,

bisher die epidemische Brechruhr zu beobachten und zu behandeln Gelegenheit hatten, die Rettung der Kranken gewöhnlich nur dann zu hoffen ist, wenn schleunige Hilfe geleistet werden kann.

Es muß daher Sorge getragen werden, nicht nur alle Aerzte, sondern auch Nichtärzte mit den vorzüglichen Erscheinungen bekannt zu machen, unter welchen die Cholera einzutreten und zu verlaufen pflegt, und sie von der augenscheinlichen Gefahr bei jeder Verabsäumung augenblicklicher ärztlicher Hülfe zu unterrichten.

1) Erkenntniß der Krankheit.

§. 6.

Die gewöhnlichsten Vorbothen des Uebels sind: Schwäche, Zittern und Abgeschlagenheit der Glieder, heftiges Kopfweh, Schwindel, Betäubung, Appetitmangel, Unruhe, Angst, Schlaflosigkeit, Herzklopfen, Gefühl von Druck in der Herzgrube, abwechselnd überlaufender Frost und Hitze mit kaltem Schweiße.

Gleichzeitig oder bald darauf folgt ein unausgesetztes Kollern im Unterleibe mit Auftreibung desselben, Eckel, heftiges Würgen, und das Gefühl von Sattheit und Magenüberladung.

§. 7.

Schnell geschieht der Ausbruch der Cholera selbst, welcher sich durch vermehrte erschöpfende Stuhlentleerungen mit Abgang häufiger, wässeriger, molkenartiger, im After ein Brennen erregender Flüssigkeiten, und durch Erbrechen einer ähnlichen, meist geruch- und geschmacklosen, weißlichen, mit Klumpen von Schleim vermischter Materie ausspricht. Galle bemerkt man meistens gar nicht, oder nur sehr wenig. Das Athemholen wird zu gleicher Zeit mehr und mehr beschwert, mit großer Aengstlichkeit, Beklommenheit und Gefühl von Zusammenschnürung um die Herzgegend verbunden, von Seufzen oft unterbrochen.

Im Unterleibe wechseln Schmerzen und Hitze mit einander ab, und der Drang zum Stuhle und zum Erbrechen nimmt immer zu, mit sparsamen oder gar keinem Uriniren. Der Durst wird unauslöschlich, mit dem heftigsten Verlangen nach kaltem Wasser, um das unerträgliche Brennen in der Magengegend einigermassen zu lindern. Die Unruhe steigt in Kurzem auf jenen Grad, daß die Kranken keinen Augenblick in derselben Lage verbleiben können. Der Mund wird trocken, die Zunge bläulich oder weiß, stammelnd. Bald darauf fangen die Extremitäten an kalt zu werden; es stellen sich Anfangs Schmerzen und Reißen in denselben ein, welchen Zuckungen und heftige Krämpfe, besonders in den Fingern, Zehen und Waden folgen;

że według twierdzenia wszystkich lekarzy, co mieli dotąd sposobność uważania i leczenia téy epidemiczney choroby, wtenczas tylko pospolicie spodziéwać się można uratowania chorych, gdy im prędka pomoc daną być może.

Potrzeba zatém, nie tylko wszystkich lékarzy, ale nawet i nielekarzy, z głównemi ziawiskami Cholery oznaiomić, pośród których wszczynać się i bieg swóy odbywać zwykła; niemniéy o widoczném niebezpieczeństwie z zaniedbania na chwilę lékarskiéy pomocy ostrzedz.

1) Poznanie choroby.

§. 6.

Pospolite oznaki chorobę tę poprzedzaiące, są: osłabienie, drzenie i obolałość członków, mocny ból głowy, zawrót, odurzenie, brak apetytu, niespokoyność, tęskliwość, bezsenność, tłuczenie serca, ciśnienie w dołku sercowym, przechodzące na przemian zimno i gorąco z zimnym potem.

Równocześnie, albo zaraz potém, następuie ciągłe bulkotanie w brzuchu niżéy pępka przy wzdymaniu, ckliwość, mocne dławienie, czucie sytości i przeładowania żołądka.

§. 7.

Prędki iest sam wybuch Cholery, który obiawia się przez częste wysilaiące wypróżnienia stolca z odchodem płynu mnogiego, wodnistego, serwatkowego, w uściu kątnicy pieczenie sprawuiącego i przez wymioty podobnegoż, nayczęściéy bez zapachu i smaku białawego płynu, i pomieszanéy z tymże flegmy zbitéy w kłęby. Żółci nayczęściéy nie widać, albo bardzo mało. Oddech zarazem staie się coraz trudnieyszy z wielką trwożliwością, tęskliwością i ściskaniem w okolicy serca połączony, i częstem wzdychaniem przerywany.

W brzuchu niżéy pępka boleści z gorącém przemieniaią się nawzaiem, i potrzeba na stolec i do wymiotowania wzmaga się coraz więcéy, przy skąpem, lub wcale żadném moczeniu. Pragnienie nie do ugaszenia z usilném żądaniem wody zimnéy dla uśmierzenia cokolwiek nieznośnego palenia w okolicy żołądka. Niespokoyność przychodzi wkrótce do tego stopnia, że chory ani iednéy chwili na mieyscu doleżyć nie może. W ustach sucho, ięzyk sinieie lub bieleie i kołkowacieie. Wnet potém ręce i nogi ziebną; naprzód powstaie w nich ból i rwanie; a potém drganie i gwałtowne kurcze (spazmy), osobliwie w palcach u rąk i nóg i w łytkach, które daléy posuwaią się do brzucha, lędźwi i spodniéy

diese verbreiten sich dann über den Bauch, die Lenden und den untern Theil des Brustkorbes. Der Puls sinkt, und wird zuweilen kaum fühlbar, die Augen werden geröthet, glasig, starr, sinken in ihre Höhlen ein, und sind mit einem dunkeln Ringe umgeben. Das Gesicht des Kranken fällt ein, und drückt unter schnell zunehmender Schwäche und Hinfälligkeit die größte Traurigkeit und die vorschwebende Todesangst aus. Das aus der Ader gelassene Blut ist meistens dick und schwarz.

§. 8.

Der Verlauf der epidemischen Brechruhr ist so rasch, daß gewöhnlich in den ersten 24 Stunden das Schicksal der Kranken entschieden zu seyn pflegt. Einige unterliegen schon nach 7, 10 oder 12 Stunden. Selten dauert das Uebel über zwei Tage, und läßt dann eher Genesung hoffen, welche eben so schnell erfolgt.

§. 9.

Wenn die Kälte der Oberfläche des Körpers bis zur Starrheit zunimmt, sich über die Herzgegend und die Zunge verbreitet; wenn kalter Schweiß ausbricht; wenn die Haut an den Fingern und Zehen einschrumpft, die Schmerzen plötzlich aufhören, und die Krämpfe in einen paralytischen Zustand übergehen; wenn mit den Zeichen einer scheinbaren Besserung vollkommene Gefühl- und Bewußtlosigkeit und stellenweise blaue Flecken im Gesichte und an den Extremitäten eintreten, dann pflegt der Tod nicht ferne zu seyn.

Vor dem Eintritte heftiger Krämpfe, wenn mit den wässerigen Flüssigkeiten auch etwas Galle nach oben oder unten entleert wird, und wenn die Kälte der Gliedmassen nicht zunimmt, kann man Hoffnung nähren, den Kranken zu retten.

2) Verhütung der Gemeinschaft zwischen Cholera-Kranken und Gesunden.

§. 10.

Sobald sich in irgend einem Orte der Gränzstaaten ein Fall ergibt, der die oben bezeichneten Symptome insgesammt, oder nur zum Theil offenbaret, muß alsogleich ein Arzt herbei geholt, und die unmittelbare Anzeige an die Ortsobrigkeit und von dieser mittelst des Kreisamtes an die Landesregierung gemacht werden. Jede Unterlassung oder Verheimlichung ist schärfestens zu ahnden, und nach Maßgabe der Gefahr, die daraus entspringt, zu bestrafen.

§. 11.

Hierauf folgt die Absonderung der Kranken nach allen jenen Vorschriften, welche für die Pest giltig sind. Die Kontumaz-Anstalt tritt nun in ihre volle Thätig-

części kosza piersiowego. Tętno żył słabnieie, a czasem zaledwo poczuwać się daie; oczy czerwienieią, śklnieią, słupieią, zapadaią w swe iamy, i dostaią ciemną obwódkę. Twarz choremu zapada i śród wzmagaiącego się szybko osłabienia i omdlałości wyraża naywiększy smutek i trwogę zbliżaiącéy się śmierci. Krew z żyły upuszczona bywa nayczęściéy gęsta i czarna.

§. 8.

Bieg epidemicznéy biegunki z wymiotami iest tak gwałtowny, iż los chorego zazwyczay w piérwszéy dobie rozstrygnionym bywa. Niektórzy ulegaią zaraz w 7, 10, albo 12 godzin. Rzadko trwa to złe dłużéy, iak dni dwa, i wtenczas prędzéy się wyzdrowienia spodziéwać można, które podobnież prędko następuie.

§. 9.

Kiedy zimno powierzchni ciała aż do strętwiałości pomnaża się i aż w okolicę serca i do ięzyka posuwa się; kiedy zimny pot występuie, kiedy skóra na palcach u rąk i nóg marszczy się, bole raptem ustaią, i kurcze (spazmy) przechodzą do stanu paraliżowego; kiedy ze znakami pozornego polepszenia, przychodzi zupełne bezczucie i nieprzytomność umysłu, a na twarzy, na rękach i nogach mieyscami sine plamy się ukazuią, wtenczas śmierć nie daleką być zwykła.

Przed nadeyściem gwałtownych kurczów, ieżeli przez womity lub stolcem z wodnistym płynem nieco także i żółci odchodzi, i zimno w członkach nie powiększa się, można mieć nadzieię uratowania chorego.

2) Chronienie społeczeństwa zdrowych z chorymi na Cholerę.

§. 10.

Jak tylko w którém mieyscu Państw pogranicznych wydarzy się przypadek powyżéy oznaczone symptomata ogólnie, albotež tylko po części obiawiaiący; natychmiast lekarz przywołanym, doniesienie o tém prosto do Zwierzchności mieyscowéy, od téy zaś przez Urząd cyrkułowy do kraiowego Rządu uczynione być ma. Każde zaniedbanie lub utaienie naysurowiéy skarcone i w miarę wynikaiącego z tąd niebezpieczeństwa, ukarane być powinno.

§. 11.

Potém nastąpić ma rozdzielenie chorych, podług wszytkich przepisów na powietrze morowe ustanowionych; kwarantana przyprowadzona ma być do zupełnéy działalności swoiéy.

keit. Man beruft sich also hier auf die bereits bekannten, und bei Pestausbrüchen anzuwendenden prophylactischen Maßregeln welche im gegebenen Falle in ihrer ganzen Ausdehnung und mit der gewissenhaftesten Genauigkeit in Ausführung gebracht werden müssen, um alle Kommunikazion mit angesteckten Personen und Effekten zu vermeiden.

3) Sorge für den allgemeinen Gesundheits-Zustand der Einwohner und besonders derjenigen, welche mit den Cholera-Kranken in irgend eine Verbindung treten, um sie vor der möglichen Ansteckung zu schützen.

§. 12.

Feuchte Luft, Verkühlung, besonders des Nachts, gesperrte feuchte Wohnung, körperliche und geistige Anstrengung, schlechte Nahrung, Unmässigkeit, Herabstimmung des Gemüths, Mangel an hinlänglich schützender Bekleidung, und alles, was Entkräftung nach sich zieht, sind die vorzüglichsten Umstände, welche die Entwickelung der Cholera begünstigen. Auch pflegt sie in sumpfigen, überschwemmten, und niedrig gelegenen Gegenden leichter zu entstehen, und verheerender zu seyn, als in trockenen Ebenen und hochliegenden Orten. Es ist daher von Seite der Ortsobrigkeit, der Sanitäts-Behörde und der Aerzte alles Nöthige einzuleiten, um den nachtheiligen Einfluß der erwähnten Schädlichkeiten nach Möglichkeit zu mindern oder zu verhüten.

§. 13.

Die Gebäude, welche man zur Aufnahme von Cholera-Kranken bestimmt, sollen wo möglich hoch gelegen und trocken seyn; auch dürfen sie nie mit zu vielen Pazienten überladen werden, damit die mit mephitischen Dünsten geschwängerte Luft weder den Kranken, noch den ihnen Hülfeleistenden nachtheilig werde.

§. 14.

In den Krankenzimmern muß stets für Reinlichkeit, Trockenheit und Erneuerung der Luft, und in der rauheren Jahreszeit für einen mässigen Grad der Temperatur von beiläufig 15 ° Reaumur Sorge getragen werden. Wenigstens zwei mal im Tage sind die Krankenzimmer mit Essigdämpfen, oder was noch vorzüglicher ist, mit Chlordämpfen zu räuchern. Zu diesem Behufe bediene man sich entweder der Guyton Morveaux'schen Mischung aus 2 Unzen Kochsalz, 1/2 Unze Braunstein-Oxyd, eben so viel Schwefelsäure und 1 Unze Wasser, welche auf warmen Sand gestellt, und öfters umgerührt wird; oder man bespritze die Zimmer zwei mal des Tages mit einer Auflösung

Odwołuiemy się w téy mierze do znanych iuż i w wybuchach powietrza zachować się maiących środków obronnych, które w pomienionym razie w całéy swoiéy rozciągłości z naysumiennieyszą dokładnością, dla uniknienia związku z osobami i rzeczami zarażonemi, uskutecznione być maią.

3) Staranność o stan zdrowia mieszkańców wpowszechności, a w szczególności tych, co z chorymi na Cholerę, w iakąkolwiek przychodzą styczność, aby ich od możności zarażenia się uchronić.

§. 12.

Wilgotne powietrze, oziębienie, osobliwie podczas nocy, zamknięte wilgotne pomieszkanie, natężenie ciała i umysłu, zły pokarm, życie nieumiarkowane, posępność umysłu, brak odzieży dostatecznie ochronnéy, i to wszystko co osłabienie za sobą pociąga, są naygłównieyszemi okolicznościami rozwinieniu się Cholery sprzyiącemi. Także w bagnistych, powodzią nawiedzonych i nisko położonych okolicach, łatwiéy powstawać i bardziéy pustosząca być zwykła, aniżeli w suchych równinach i na wzgórzach; a zatém Zwierzchności mieyscowe, Urzędy zdrowia i lekarze, wszystkie potrzebne przedsięwziąć maią urządzenia, aby szkodliwy wpływ pomienionych okoliczności, ile się to uczynić da, zmnieyszyć albo uchylić.

§. 13.

Budynki do umieszczania chorych na Cholerę, przeznaczone, ile możności wysoko położone i suche być maią; nigdy też zbyt wielu chorymi przepełniane być nie powinny, aby powietrze wyziewami rażącemi brzemienne, ani chorym, ani im pomoc daiącym szkodliwém nie stało się.

§. 14.

W izbach, gdzie chorzy leżą, zawsze czystość, suchość, i odświeżanie powietrza, a pod ostrzeyszą porę roku zawsze umiarkowany stopień ciepła, około 15 ° Reaumura utrzymywane, a izby te przynaymniéy dwa razy na dzień octem, a co ieszcze lepsza chloranem wykadzane być powinny. Do tego użyć albo mieszaniny Guytona Morveaux z 2 uncyi soli kuchennéy, 1/2 uncyi niedokwasu brunsztynowego, tyleż kwasu siarczanego i 1 uncyi wody, która na ciepły piasek położona często poruszana być ma; albo też izbę dwa razy na dzień rozciekiem chloranu wapna (1 uncyia na 1 funt wody) skrapiać. Rozwinienia iednak gazu chlorano-

von Chlorkalk (1 Unze auf 1 Pfund Wasser.) Es darf jedoch die Entwickelung des Chlorgases nie bis zu dem Grade gesteigert werden, daß es die Lungen beleidigt.

§. 15.

Den Einwohnern jenes Ortes, wo die Cholera ausgebrochen, ist eine gesunde, nährende und leicht verdauliche Kost anzuempfehlen. Der mässige Gebrauch von Küchengewürzen z. B. Pfeffer, spanischen Pfeffer, Kümmel, Aneis, Knoblauch, Zwiebel u. dgl. wäre ebenfalls nicht zu vernachlässigen. Alle rohen Früchte, besonders säuerliche, wässerige, und am meisten unreife, als: Weintrauben, Melonen, Arbusen (Wassermelonen,) Gurken, müssen vermieden werden. Eben so alles, was leicht der Gährung unterliegt, und die Verdauung beschwert, als: Bier, Meth, saure Milch, Quaß, der Barszcz der Polen (eine säuerliche Suppe mit Rüben,) Pilze, gesalzene oder schlechte Fische, fette Speisen. So zuträglich es auch ist, des Morgens etwas Branntwein oder Liqueur, vorzüglich der mit Kümmel, Aneis, Krausemünze oder Wachholderbeeren bereitet wird, und unter Tages ein Gläschen Wein zu sich zu nehmen, eben so nachtheilig ist jeder übermässige Gebrauch von geistigen Getränken und stark erhitzenden gewürzhaften Speisen. Jede Ueberladung des Magens mit Speisen nnd Getränken, besonders des Abends, wirkt nachtheilig; nichts aber macht für die Cholera empfänglicher als Trunkenheit. Die Ortsobrigkeit muß daher die Aufsicht über Schänken, Wirthshäuser, Viktualien und besonders über die gute Beschaffenheit des Brodes sich zur vorzüglichen Pflicht machen.

§. 16.

Es soll allen Einwohnern in jenen Ortschaften, wo sich Fälle von Cholera zeigen, aufgetragen werden, ihre Wohnungen täglich zu lüften, und mit Essig oder Chlor zu räuchern; nie mit nüchternen Magen auszugehen, un besonders des Morgens etwas Geistiges oder Wärmendes z. B. einen Thee von Kamillen, Melisse, Krausemünze zu sich zu nehmen.

§. 17.

Jede angestrengte und andauernde Arbeit, forcirte Märsche bei Soldaten und Bothen, unordentlicher Lebenswandel, so wie das Herumgehen des Nachts sind sorgfältig zu vermeiden.

§. 18.

Vor dem schädlichen Einfluße der Verkühlung und der Feuchtigkeit muß eine angemessene hinlänglich schützende Bekleidung sichern.

Es soll daher Niemand in freier Luft schlafen, und bei Nachts, besonders bald nach dem Schlafe nie ausgehen, ohne sich warm angezogen zu haben. Ueberhaupt ist es vortheilhaft

wego nigdy do tego stopnia posuwać nie należy, aby płuca raziło.

§. 15.

Mieszkańcom tego mieysca, gdzie Cholera wybuchnęła, zalecić trzeba potrawy zdrowe i łatwo strawne. Równieteż niezapominać na mierne używanie korzeni kuchennych n. p. pieprzu zwyczaynego, pieprzu hiszpańskiego, kminku, anyżu, czosnyku, cebuli i t. d. Wszystkich owoców, osobliwie kwaskowatych, wodnistych, a naybardziéy niedościgłych, iakoto: winogron, melonów, arbuzów, ogórków, chronić się należy, niemniéy tego wszystkiego, co łatwo burzy się i trawienie utrudnia, iako to: piwa, miodu, kwaśnego mléka, kwasu, barszczu, grzybów, solonych lub niedobrych ryb, tłustych potraw. Ile zdrowo iest napić się rano cokolwiek gorzałki albo likworu, szczególniéy kminkiem, anyżem, miętą alboteż iałowcem zaprawnego, a w dzień kieliszek wina, tyle szkodliwém iest nieumiarkowane nżywanie trunków gorących i mocno rospalaiących korzennych potraw; każde przepełnienie żołądka potrawami i napoiami, osobliwie pod wieczór, iest szkodliwe; nic atoli tyle nie przysposabia do Cholery, iak opilstwo. Zwierzchność mieyscowa zatém nadgląd na szynkami, domami gościnnemi, artykułami żywności, osobliwie zaś nad chlebem, aby był dobrego gatunku, za główny swóy obowiązek poczytać ma.

§. 16.

Wszystkim mieszkańcom mieysc, gdzie się Cholera pokazuie, nakazano być ma, aby pomieszkanie swoie codziennie przewietrzali, octem albo chlorem wykadzali, nigdy ze czczym żołądkiem z domu nie wychodzili, a szczególniéy z rana cokolwiek spirytusowego albo ogrzewaiącego, n. p. herbaty z rumianku, melisy, mięty, napić nie zaniedbywali.

§. 17.

Wszelkiéy natężonéy i przydłuższéy roboty, natężonych pochodów żołniérzy i posłańców, nieporządnego życia, i chodzenia po nocy naybardziéy wystrzegać się należy.

§. 18.

Od szkodliwego wpływu oziębienia i wilgoci bronić ma odzież przyzwoita, dostatecznie opatrzona.

Nie należy zatém spać na otwartém powietrzu; w nocy, osobliwie zaraz ze snu nigdy nie wychodzić nie ubrawszy się ciepło. W ogólności pożyteczna iest, utrzymać ciągle umiar-

immerwährend eine mässige Transpirazion des Körpers zu erhalten. Man trage daher unmittelbar auf dem Leibe eine Flanellkleidung, oder man versehe wenigstens den Unterleib mit einer tuchenen Binde, und verwahre die Füsse vor Feuchtigkeit, man reibe sich den ganzen Körper Morgens und Abends mit erwärmten wollenen Tüchern, oder, wenn es seyn kann, mit warmen Essig.

§. 19.

Auch könnte man den wohlthätigen Einfluß der Seelsorger in Anspruch nehmen, um durch Erweckung der Zuversicht auf die Vorsehung das Gemüth der Einwohner zu beruhigen und zu stärken.

§. 20.

Nie sollen Aerzte, Wundärzte, Seelsorger und Krankenwärter dem Dienste sich mit nüchternem Magen unterziehen, und ohne früher etwas Geistiges zu sich genommen zu haben. Man hüte sich so viel als möglich die den Kranken zunächst umgebende oder von ihm ausgebauchte Luft einzuathmen, weil diese gleich den Excrementen, als des Ansteckungsvermögens am meisten verdächtig zu seyn scheint. Auch ist es rathsam, bevor man sich in das Krankenzimmer begibt, die Hände mit Essig zu waschen, ein Fläschchen mit aufgelösten Chlorkalk oder starken (auch aromatischen) Essig bei sich zu tragen, mit selbem die Gegend um die Nase zu befeuchten, oder öfters daran zu riechen, dann sich den Mund mit verdünntem Essig, Kölnischen oder irgend einem andern aromatischen Wasser auszuspühlen. Nach beendigter Krankenvisite müssen die Kleider durchräuchert, und mit andern ausgetauscht werden.

§. 21.

Dieselben Vorsichten müssen auch die Todtengräber beobachten, und wo möglich jede unmittelbare Berührung der Leichname vermeiden. Anatomische Zergliederungen dürfen auch nicht anders, als mit der größten Behutsamkeit Sttat finden, und nur nachdem früher der ganze Leichnam und die eröffneten Eingeweide mit Chlorkalk-Auflösung bespritzt oder befeuchtet worden sind.

4) Zerstörung des Miasma.

§. 22.

Hierzu sind die zur Ausrottung des Pest-Contagiums vorgeschriebenen Maßregeln in Anwendung zu bringen, welche sich auf die Reinigung oder Vernichtung der inficirten oder sehr verdächtigen Effekten, und auf die Behandlung der angesteckten Personen und Wohngebäude beziehen.

kowaną transpiracyią ciała; dlategoteż nosić na gołém ciele odzienie flanelowe, albo przynaymniéy na brzuchu pas sukienny; nogi od wilgoci chronić; całe ciało z rana i w wieczór ogrzanémi wełnianemi płatami a ieżeli można, to ciepłym octem nacierać.

§. 19.

Użyćby wreście dobroczynnego wpływu duchownych wypadało, aby przez wzbudzenie zaufania w opatrzności Boskiéy, umysł ludzki uspokoić i umocnić.

§. 20.

Lekarze, chyrurgowie, duchowni i chorym usługuiacy nigdy naczczo do powinności swoich udawać się nie mogą, lub nie napiwszy się przódy iakiego cokolwiek spirytusu. Chronić się maią, ile tylko możności, aby powietrza chorych nayblizéy otaczaiącego lub przez nich wyziewanego, w siebie nie wciągali, ponieważ takowe równie iak i ekskrementa o możność szérzenia zarazy, naybardziéy podeyrzaném zdaie się. Dobrze też piérwéy nim się do izby chorych póydzie, umyć ręce octem i flaszeczkę roztworzonego chloranu wapna albo tęgiego (także aromatycznego) octu przy sobie nosić, tymże pod nosem naciérać, alboteż częściéy go wąchać, niemniéy gębę octem rospuszczonym, wódką kolońską, alboteż inną aromatyczną płókać. Po odwiedzeniu chorego suknie wykadzić i przemienić należy.

§. 21.

Te same ostrożności także i gróbarze zachować i chronić się ile możności maią bezpośredniego trupów dotykania. Sekcyie anatomiczne toż samo, nie inaczéy, iak tylko z największą ostrożnością dziać się powinny, i to nie pierwéy, aż cały trup i otworzone wnętrzności rozciekiem chloranu wapna skropione lub napuszczone zostaną.

4) Zniszczenie materyi chorobnéy zaraźliwéy (Miasma.)

§. 22.

W tym celu użyte być maią środki na wykorzenienie materyi zarazy morowéy (Contagium) przepisane, które na czyszczeniu i zniszczeniu zapowietrzonych lub bardzo podeyrzanych rzeczy i na postępowaniu z zapowietrzonemi osobami i domami, zasadzaia się.

IV.

Behandlung der Cholera - Kranken.

§. 23.

Nachdem die zweckmässigste Behandlungsweise der epidemischen Cholera, als einer neuen asiatischen Krankheitsform, welche Europa von der östlichen Seite bedroht, noch nicht allgemein bekannt ist, so wird es nothwendig, die Aerzte und Wundärzte der Gränzstaaten, wo ein Einbruch der Krankheit am meisten zu fürchten ist, oder wirklich sich schon ergeben haben sollte, mit den bisherigen Erfahrungen und der bis jetzt am meisten bewährten Heilmetode englischer und russischer Aerzte bekannt zu machen.

§. 24.

Wenn der Arzt beim ersten Beginnen der Krankheit, das ist vor dem Eintritt der Krämpfe und des Erkaltens der Gliedmassen gerufen wird, so ist ein Aderlaß gewöhnlich von der größten Wirksamkeit. Es dürfen jedoch bei Erwachsenen nicht weniger als 12 bis 15 Unzen Blut entzogen werden. Sollte bei Oeffnung der Ader das Blut nur sparsam hervorquellen, so ist es nothwendig die Oberfläche des Körpers und der Gliedmassen mit erwärmten Tüchern zu reiben und zu bedecken, und dann die Entziehung des Blutes fortzusetzen. Wenn es möglich ist, kann man auch ein warmes Bad von 30 ° Reaumur gebrauchen, um die Cirkulazion des Blutes in eine thätigere Bewegung zu bringen. Die Jahreszeit, das Klima, der epidemische Charakter, das Temperament, und die Leibeskonstituzion des Kranken müssen den Maßstab für die zu entziehende Blutmenge geben, wobei auch auf die Erleichterung zu sehen ist, welche der Kranke während des Aderlassens fühlt.

§. 25.

Nach vorausgeschickter Blutentleerung, oder wenn diese bereits wegen schon eingetretenen Magenschmerzen, Krämpfen und Kälte der Gliedmassen, und bei einem kleinen kaum fühlbaren Pulse nicht mehr anwendbar ist, (in welchem Falle sie sogar nachtheilig wäre,) gehe man alsogleich zum Gebrauche des Calomel's und Opium's über, welche zwei Heilmittel allen bisherigen Erfahrungen zu Folge in der epidemischen Brechruhr als die vorzüglichsten anzusehen sind. Jedoch ist nur von großen Gaben der erwünschte Erfolg zu erwarten.

§. 26.

Es werden 10, 15 bis 20 Gran Calomel mit etwas Zucker und arabischen Gummi in Pulverform, und nach einer halben Stunde 40 bis 50 Tropfen Laudanum liquidum Sy-

IV.

O léczeniu chorych na Cholerę.

§. 23.

Ponieważ nayskutecznieyszy sposób leczenia epidemiczney Cholery, iako nowéy azyiatyckiéy formy chorobnéy, Europie od Wschodu zagrażaiacéy, dotąd ieszcze znanym powszechnie nie iest, potrzeba lękarzy i chyrurgów kraiów pogranicznych, gdzieby się wtargnienia téy choroby naywięcéy obawiać należało, lub gdzieby iuż może rzeczywiście wtargnęła, z poczynionemi dotychczas doświadczeniami i ze sposobem leczenia dotąd naywięcéy utwierdzonym, tak angielskich iak rossyyskich lekarzy, obznaiomić.

§. 24.

Kiedy lekarz w samém powstaniu choroby, to iest przed nadeyściem spazmów i ziębnienia członków zawołanym zostanie, upuszczenie krwi bywa pospolicie nayskutecznieyszém. Wszakże dorosłym niemniey, iak 12 do 14 uncyi krwi upuścić należy. Gdyby za otworzeniem żyły, krew skąpo tylko puszczać się miała, natenczas powierzchnia ciała i członków ogrzanemi płatami rościerać i nakryć, a krew daléy upuszczać, tudzież ieżeli być może, użyć także kąpieli na 30 ° Reaumura ciepléy, dla przyprowadzenia krwi do większego ruchu. Pora roku, klimat, charakter epidemiczny, temperament, i budowa ciała chorego stanowić maią wymiar, ile krwi upuścić wypada, przyczém także uważać należy, iaką ulgę choroby podczas krwi upuszczania czuć będzie.

§. 25.

Po krwi puszczeniu, lub gdyby takowe dla nadeszłych iuż bolów w żołądku, kurczów i zimna w członkach i dla małego, ledwie czuć daiącego się pulsu, nastąpić nie mogło, (bo w takim razie nawet byłoby szkodliwém) zaraz do użycia słodzonego srebra żywego (kalomelu) i opium przystąpić należy, które to dwa lekarstwa podług wszystkich dotąd poczynionych doświadczeń w epidemiczney Cholerze za naycelnieysze uważać wypada. Wszakże tylko po wielkich dozach pożądanego skutku spodziewać się można.

§. 26.

Daie się więc 10, 15, do 20 gran kalomelu w proszkach z przydaniem trochę cukru, i gumy arabskiéy, w półgodziny 40 do 50 kropli Laudanum liquidum Siden-

denhami verabreicht, diese Gabe nach 2 oder 3 Stunden (nach Maßgabe der Gefahr) wiederholt, und auf diese Art fortgefahren, bis die Hauptzufälle, besonders das Erbrechen, die erschöpfenden Stuhlentleerungen, das Brennen im Unterleibe, und die schmerzhaften Krämpfe nachlassen. Für Kinder muß die Dosis wenigstens auf die Hälfe herabgesetzt werden.

§. 27.

Zu gleicher Zeit trage man Sorge, die erkalteten und sich krampfhaft zusammenziehenden Glieder, besonders aber die Herz- und Magengegend mit Branntwein, Seifen- oder Kampher-Spiritus, oder mit verdünntem Salmiakgeist zu reiben, und den Kranken mit erwärmten Tüchern einzuhüllen. Je heftiger die Krämpfe und die Kälte der Extremitäten, je mehr die Schwäche und Hinfälligkeit zunimmt, desto öfters müssen die geistigen Einreibungen wiederholt werden, welchen dann auch Senfteige auf die Fußsohlen und auf die Magengegend beizugesellen wären, nebst dem Gebrauche irgend eines aromatischen, mit den oben erwähnten Mitteln abwechselnd darzureichenden Wassers oder einiger Tropfen Pfeffermünzöhles auf Zucker.

§. 28.

Wenn der Kranke die ihm verabreichten Medikamente ausbricht (wie dieses sich leicht ereignet, wenn der Arzt zu spät gerufen wird) müssen selbe allsogleich in etwas kleineren, aber desto schneller auf einander folgenden Dosis wiederholt werden. Und sollte der Magen platterdings auch diese nicht vertragen, so kann man mit einem Gemische von 2 Gran Opium 15 Gran Calomel und 3 bis 4 Drachmen Honig die Zunge und die innere Fläche der Mundhöhle bestreichen, damit der Kranke durch langsames und unmerkliches Hinabschlingen des Speichels auch die aufgetragene Arznei hinab befördere.

§. 29.

Um den Stuhlzwang und die kramphaften Schmerzen im Unterleibe zu besänftigen, bedient man sich schleimiger Klistiere mit etwas Opium; nämlich 3 bis 4 Unzen irgend eines schleimigen Absudes von Reiß, Gerste, Salep- oder Ebischwurzel, oder von zerstossenen Leinsamen, mit 20 oder 30 Tropfen Laudanum Liquidum, alle 2 bis 3 Stunden wiederholt.

§. 30.

Den lästigen Durst lösche man mit einem Reiß- oder Gersten-Dekokt oder mit einem leichten Aufguß von Kamillenblüthen, welche jedoch lauwarm, und in kleinen öfters wiederholten Gaben gegeben werden müssen.

h a m i; dozys ta po 2 lub 3 godzinach (w miarę niebezpieczeństwa) powtarza się dopóty, póki główne przypadłości, osobliwie womity, wyniszczaiące laxacyie, pieczenie w brzuchu niżéy pępka i bolesne kurcze, nie ustaną. Dla dzieci dozys przynaymniéy na połowę zmnieyszona być ma.

§. 27.

Starać się oraz w tym samym czasie należy: oziębione i kurczowo ściągaiące się członki, osobliwie w okolicy serca i żołądka, wódką, spirytusem mydlanym lub kamforowym albo też rospuszczonym wyskokiem soli amoniaku nacierać, i chorego ogrzanemi platami okryć; im mocnieysze kurcze i zimno w rękach i nogach, im więcéy osłabienie mdłości napadaią, tém częściéy nacieranie spirytusami powtarzać wypada; przyczém także położyć należy synapizma na podeszwy i około żołądka; daiąc przy powyższych środkach pokolei iakiéy aromatycznéy tynktury lub oleyku mięty pieprzowéy po kilka kropel na cukrze.

§. 28.

Jeżeli chory dane sobie lekarstwa przez womity wyrzuci, (co się łatwo przytrafia, gdy lekarz późno zawołany został), takowe natychmiast w mnieyszych, ale zato tém prędzéy po sobie następuiących dozach powtarzane być maią; a gdyby żołądek i tych wcale znieść nie mógł, wtedy domieszawszy do 2 gran opium i 15 gran kalomelu 3 do 4 drachm miodu przaśnego, tém ięzyk i wewnętrzną powierzchnią iamy gębowéy smarować, aby chory powolném i nieznaczném połykaniem śliny, także i dane sobie lekarstwo połykał.

§. 29.

Aby uśmierzyć silenie na stolec i kurczowe bole w brzuchu, daie się enema z kleyków i nieco opium; mianowicie 3 do 4 uncyi kleyku ryżowego albo ięczmiennego, z salepu lub szlazowego korzenia; albo też z tłuczonego siemienia lnianego, przydawszy 20 do 30 kropli l a u d a n i l i q u i d i, co 2 do 3 godzin powtarzaiąc.

§. 30.

Nieznośne pragnienie gasi się odwarem (dekoktem) ryżowym lub ięczmiennym, lub lekką infuzyią kwiatu rumiankowego, co iednak tylko letnio i w małych często powtarzanych dozach dawać należy.

§. 31.

Wenn durch 5 bis 6 Stunden weder Erbrechen, noch schmerzhafte erschöpfende Stuhlentleerungen eintreten, die Krämpfe nachlassen, die Oberfläche des Körpers sich erwärmt und auszudünsten anfängt, und der Kranke die Wirkung des Mohnsaftes durch Betäubung und Schläfrigkeit, oder jene des versüßten Quecksilbers durch vermehrte Speichelabsonderung oder durch breiartige gallige Stuhlgänge andeutet, so ist der fernere Gebrauch dieser Arzneien zu unterlassen, nnd eine gelinde magenstärkende Mixtur aus Krausemünzen- oder Melissenwasser mit etwas Hoffmann'schen Geiste oder ein Paar Tropfen Pfeffermünzenöhles auf Zucker zu verabreichen.

§. 32.

Zum Schluße der Kur dient etwas Rhabarbar-Tinktur mit einem aromatischen Wasser und arabischen Gummischleim versetzt.

§. 33.

Sobald das Erbrechen aufhört, suche man auch den Kranken mit Kraftsuppen, Gersten- oder Reißschleim, und manchesmal mit einem Löffel voll guten Wein zu erquicken.

§. 34.

Sollte in der Convaleszenz Verstopfung des Leibes eintreten, dann bediene man sich einer Unze Ricinöhl, oder einer Mischung von einer Drachme Magnesie mit 10 bis 15 Gran Rhabarberpulver.

Die heftige Eßlust, welche nach überstandener Krankheit nicht selten eintrit, darf nur mit der größten Behutsamkeit und Mässigkeit befriediget werden.

* * *

§. 35.

Den Gränz-Sanitäts-Anstalten wird es zur Pflicht gemacht frühzeitig Sorge zu tragen, daß in allen Apotheken die bisher erwähnten Arzeneikörper, welche zur Prophylaxe und Heilung der Cholera nothwendig sind, in hinlänglicher Menge und von der beßten Qualität vorhanden seyn.

§. 36.

Die k. k. Kreisämter haben diesen Vorschriften die möglichste Allgemeinheit zu verschaffen, und auch die Einwohner der Gränzstaaten, in welchen ein Einbruch der Cholera möglich ist, oder wirklich schon Statt fand, mit allen jenen Vorsichtsmaßregeln bekannt zu machen, welche zu ihrem und ihrer Mitbürger Wohl erforderlich, besonders aber für jene, die sich dem Dienste und der unmittelbaren Pflege der Kranken widmen, von der größten Wichtigkeit sind.

§. 31.

Jeżeli przez 5 do 6 godzin ani się womity pokazuią, ani bolesne, wyniszczaiące wypróżnienia stolcowe, ieżeli kurcze ustaia, powierzchnia ciała ogrzéwa się i transpirować zaczyna, ieżeli chory skutek soku makowego (Opium) przez odurzenie i ospałość, albo słodzonego żywego srébra przez odchodzenie śliny lub famułowaty z żółcią zmieszany stolec obiawia, wtedy dalszego użycia tych lekarstw zaprzestać należy, a natomiast dawać łagodną żołądek umacniaiącą mixturę z mięty pospolitéy ogrodowéy albo melisy z nieco tynktury Hofmana, albo kilka kropli oleyku mięty pieprzowéy na cukrze.

§. 32.

Na zakończenie kuracyi służy tynktura rhebarbarowa z wodą iaką aromatyczną i rozciekiem gumy arabskiéy.

§. 33.

Jak tylko womity ustaną, starać się chorego pożywnemi zupami, kleykami, ięczmiennym lub ryżowym a czasem i łyżką dobrego wina zasilać.

§. 34.

Gdyby śród powracania do zdrowia zatwardzenie stolca nastąpiło, użyć nato uncyią oleiu z kleszczowiny (oleum ricini) albo proszku z iednéy drachmy magnezyi i 10 do 15 gran proszku rhebabarowego.

Gwałtowny apetyt, pospolicie po wytrzymanéy chorobie nastaiący, tylko z naywiększą ostrożnością i z naywiększém umiarkowaniem, zaspokoianym być może.

* *
*

§. 35.

Instytuty zdrowia graniczne, maią za obowiązek zawczasu postarać się, aby we wszystkich aptékach lekarstwa dotychczas tu wymienione, które ku ochronie i do léczenia Cholery potrzebne są, w dostatecznym zapasie i w naylepszym gatunku znaydowały się.

§. 36.

C. k. Urzędy cyrkułowe przepisy te, iak tylko można naypowszechniéy rozgłosić, a razem i mieszkańców pogranicza, gdzieby Cholera wtargnąć mogła, lub może istotnie iuż wtargnęła, z témi wszystkiemi środkami ostrożności obeznać maią, które dla ich własnego dobra i ich spółobywateli, potrzebnemi, a szczególniéy dla tych, co się na usługę i bezpośrednie pielęgnowanie chorych poświęcaią, naywiększéy są wagi.

§. 37.

Zum Gebrauche für das ärztliche Personale wird als eine wissenschaftliche Erweiterung und gleichsam Concentrirung der in dieser Instrukzion enthaltenen kürzer verfaßten Angaben hier noch eine besondere Abhandlung über die Cholera morbus angehängt.

Wien den 18ten November 1830.

§. 37.

Dla użytku lekarzy przyłącza się tu osobna ieszcze rosprawa o Cholerze, iako naukowy obszernieyszy wykład i prawie skoncentrowanie podań, w niniejszéy Instrukcyi pokrótce zebranych.

W Wiédniu dnia 18. Listopada 1830.

Aerztliche Abhandlung
über die
Cholera morbus.

I.

Historischer Ueberblick.

Schon seit Jahrhunderten war den Aerzten eine in Ostindien einheimische Krankheit, die Brechruhr, bekannt, welche man aber ihrer besonderen Eigenthümlichkeiten wegen von allen bisher bekannten Cholera-Arten diagnostisch zu trennen sich bemühte, sie als eine blos jenem Himmelsstriche ausschließlich zukommende Krankheit ansah, und zum Unterschiede mit dem Namen Indica oder Cholera morbus bezeichnete. Allein sie war theils ihrer Entfernung, theils der mangelnden Gelegenheit wegen, sie selbst beobachten zu können, immer nur den klimatischen Uebeln heißer Himmelstriche beigezählt, und sie wurde daher von europäischen Aerzten als eine exotische Seltenheit nur gleichsam historisch beachtet.

Schon in der Mitte des siebzehnten Jahrhunderts, also beinahe vor zwei hundert Jahren, machte ein französischer reisender Arzt, der sie in Ostindien zu beobachten Gelegenheit hatte, und unglücklicher Weise von ihr selbst ergriffen wurde, bei seiner Wiederkehr nach Frankreich in einer ausführlichen Reisebeschreibung die europäischen Aerzte mit den Symptomen und der Behandlungsweise derselben bekannt. (Dellonius Voyage aux Indes orientales. Amsterdam 1689.) Seine warnende Stimme verhallte, und es blieb nur die Notiz einer in Bengalen epidemisch grassirenden mörderischen Krankheit zurück. Diese menschenverheerende Seuche blieb also an ihrem Auftauchungsorte, fast könnte man sagen an der Ausmündung des Ganges, in der Folgezeit stehen, bis sie im jetzigen Jahrhunderte ausdrücklich im Jahre 1817 sich in ihrer furchbarsten Größe kund gab, und die Aufmerksamkeit dahin wandernder Europäer auf die schrecklichste Weise aufrüttelte.

Man erzitterte vor der Wuth einer Seuche, die das Menschengeschlecht in kurzer Zeit zu vertilgen drohte. Nun schickte England eine Menge der geschicktesten Aerzte dahin, von welchen wir in einem kurzen Zeitraume mehr als dreizehn Monographien über die pestartige Seuche zu erhalten so glücklich waren. Das Interesse Englands war am meisten dabei

betheiligt. Man mußte vor den Fortschritten der Seuche zittern, die nach Aussage dieses Monographen so plötzlich um sich griff, und in die entferntesten Gegenden Asiens drang, daß in Vorder- und Hinter-Indien binnen fünf Tagen sechzehn tausend Menschen, und binnen einigen Jahren mehr als vierthalb Millionen als Schlachtopfer fielen. Es konnte auch nicht anders seyn, da das Uebel nach allen Seiten nach den entferntesten Reichen mit Riesenschritten vordrang, und bald darauf in den ungeheuren Besitzungen China's, in Persien und in Arabien unerhört wüthete; Sumatra, Java, Borneo, Japan, und die entferntesten Inseln in jenem Ocean nicht verschonte, und selbst bis nach Syrien vorzudringen anfing. Dadurch gewann sie nun freilich ein europäisches Interesse. Allein der Leser blieb ruhig, sobald er sich auf Tausende von Meilen von den Würggefielden des Todes entfernt wähnte! — Unverhofft tauchte das Uebel in einer größeren Nähe auf. Im Jahre 1824 überschritt es den Kaukasus, und wälzte sich gegen die Wolga hin. Plötzlich erscholl es mit einem Jammergeschrei, daß man sie im Frühherbste im Gouvernement Orenburg, in Simbirsk, Saratow, und in der ganzen Strecke zwischen Kasan und Astrachan, selbst in dem von Moskau nicht weit entfernten Pensa erblickte. Sie drang aber noch schneller, als die Nachrichten von ihrem Erscheinen über die äußerste Gränze des asiatischen Rußlands nach Europa bis in den ehemaligen Czaaren-Sitz nach Moskau vor. Nun erzitterte nicht nur jeder Nachbar, sondern der ganze Welttheil vor diesem mächtigen Feinde des Menschengeschlechtes. Im October verflossenen Jahres erreichte sie ihre Höhe, schien dann im November und Dezember nachzulassen, und fast gänzlich zu erlöschen, als sie im Anfange Januar 1830 wieder an verschiedenen Orten ausbrach, und bis tief in den März fordauerte. Sie both den heilsamsten Sanitäts-Vorkehrungen Trotz, und täuschte die Hoffnung, die uns sonst die Wiederkehr der kälteren Jahreszeit bei pestartigen Epidemien durch den Trost des baldigen Aufhörens zu gewähren pflegt, auf die auffallendste Art.

Da nun Oesterreich als die mächtigste Vormauer gegen die orientalische Pest, und als die Vorhut Europa's mit unsäglichem Kostenaufwande sich bewährte, so ist es erfreulich und tröstend für jeden Bewohner Oesterreichs, auch im gegenwärtigen Zeitpuncte die Vatermilde und schützende Weisheit seines Monarchen selbst zu bewundern.

II.

Beschreibung der Krankheit.

Die kurze Andauer des Uebels, welches in einigen Fällen

kaum zwölf Minuten lang andauert, in einigen aber mit Blitzesschnelle den Gesunden niederschmettert; gestattet kaum den, selbst pestartigen Krankheiten eigenthümlichen Zeitraum der Vorbothen. Indessen gibt es doch Fälle, wo der Erkrankte einige derselben anzugeben im Stande ist. Diese beziehen sich fast allgemein auf das Ergriffenseyn des Nerven-Systems. Man beobachtet nicht selten eine plötzliche Schwäche, einen anhaltenden oder zeitweilig wiederkehrenden Schwindel, Umnebelung des Kopfes wie nach Kohlendunst, oder verschluckten narcotischen Substanzen, plötzliches Erlöschen des Glanzes der Augen, einen fremdartigen Blick, Entstellung und Blässe des Gesichtes, Ohrenbrausen mit abwechselnder Harthörigkeit, die Empfindung einer kühlen elektrischen Aura, wobey sich das Kopfhaar sträubt, und ein kühles Luftwehen längs der Rückenwirbelsäule empfunden wird; ein Drücken in den Schläfen, innere Unruhe und Angst, einen unruhigen Schlaf, oder eine vollständige Abwesenheit desselben. Bald darauf fängt der Erkrankte tief zu seufzen an, die Brusthöhle wird geengt, es erwacht ein namenloses Pressen und Zittern im Herzen, ein fremdartiges Gefühl unter den linken Rippen, eine Beklemmung in der Herzgrube, Pulsiren der Bauchschlagader, Sehnenhüpfen, und nun stellt sich abwechselnd Frost und Hitze zugleich mit kaltem Schweiße des Gesichtes, der obern und der untern Extremitäten ein. In der Bauchhöhle erhebt sich ein unaufhörliches Poltern und Kollern mit einem stechenden Schmerze in der Nabelgegend; man beobachtet ferner Aufgetriebenheit der oberen Schmeerbauchsgegend, in der Magengrube das Gefühl von Sattheit, wie nach einer bedeutenden Magenüberladung, und doch mit dem Gefühle von gänzlicher Leerheit. Der Ausbruch der Krankheit beginnt mit vermehrten Stuhlgängen, die bis zum erschöpfenden Durchfalle gesteigert werden.

Das Ausgeleerte ist wässerig, erregt im After ein Brennen, wie vom heißen Wasser. Fast zu gleicher Zeit entsteht ein Würgen, worauf unmittelbar ein häufiges Erbrechen ähnlicher Flüssigkeit mit Klumpen von Schleim erfolgt. Merkwürdig bleibt es aber, daß das Erbrochene ganz im Gegentheile mit den anderen Arten der Cholera nie nach Galle schmeckt, wodurch sich deren Gegenwart verriethe. Noch merkwürdiger bleibt es, daß diese Krankheit ganz im Gegensatze des gewöhnlichen Durchfalles nie in einem geringen Abgange der Exkremente bestehet, sondern die entleerte Flüssigkeit ist im Verhältnisse des genossenen Getränkes ungewöhnlich reichlicher und fast unglaublich groß, so zwar, daß das auf jedesmal Ausgeleerte mehrere Pfunde beträgt, und daß es daher das Ansehen gewinnt, als ob der ganze Körper bloß im jauchigen Wasser zerfließen möchte.

Je häufiger die Ausleerungen, desto bedeutender ist das Einschmelzen der Kraft. Das Athemholen wird mehr und mehr beinträchtiget, wird seltener, tiefer, stöhnend, ja nicht selten von asthmatischen Beschwerden beinahe bis zur Erstickung hintangehalten.

Nun erwacht eine Hitze in der Brust und Bauchhöhle, mit einem namenlosen Schmerze und Drang zum Brechen und Durchfall. Der Durst wird unauslöschlich, die nach kalten Getränken lechzende Zunge trocken, borkenartig, rissig. Allmählich erlischt die Kraft, die Augen erscheinen geröthet, wie mit Pulver eingestreut, daß Gesicht ändert sich, fällt ein, es erfolgen Ohnmachten, der Puls sinkt, die Extremitäten erkalten unter einem namenlosen Schmerz und Reißen, die Lippen und Nägel färben sich blau, die Haut wird blutlos und runzlich vorzüglich an den Fingern und Zehenspitzen. Nun treten Krämpfe, Zuckungen, ja nicht selten ein allgemeiner Starrkrampf ein. Der Kranke kann nur verzweifelnd stöhnen, der Körper erstarrt, der Kreislauf und das Athmen wird aussetzend, und das hippokratische Gesicht schließt die Scene. Jedes Schmerzgefühl erlischt; man bemerkt im Gesichte, auf dem Rumpfe und den Extremitäten häufige Todtenflecke, kurz das Leben erstarrt.

Merkwürdig bleibt es aber, daß die Harn-Excretion im ganzen Verlaufe der Krankheit bis zu einer unbezwinglichen Harn-Verhaltung gesteigert wird.

Dieses wären die gewöhnlichsten Erscheinungen, die, wenn sie gleich nicht in derselben Reihenfolge und bei jedem Individuum dieselben beobachtet werden, dennoch am häufigsten vorkommen. Die Länge und Ausdauer derselben differirt nach Umständen, je nachdem der Verlauf der Krankheit höchst oder minder akut ist; den der Cyclus derselben wird bei einigen Individuen in einigen Stunden, bei anderen erst nach einigen Tagen vollbracht. Eine zweckmäßige schnell angedeihte Hülfe kann die Symptome auch größtentheils hindanhalten, weil die kunstgemäß Besorgten auch eben so schnell der Gefahr entrissen werden können.

III.

Ursachen.

Die englischen Aerzte waren in Ostindien die ersten, die sich in der Auffindung der Ursachen der Cholera morbus beinahe erschöpften. Da sie von dem Standpunkte ausgingen, die Krankheit müsse von klimatischen Einflüssen unmittelbar abhängen; so konnte es nicht anders kommen, als daß sie streng die Lokal-Verhältnisse Ostindiens ins Auge faßten. Sie hatten in

Hinsicht der primitiven Entwicklung des Uebels nicht so ganz Unrecht.

Das Jahr 1817 war in Rücksicht der Witterungs-Constitution in Ostindien ganz regelwidrig. Denn man beobachtete, daß die sonst gewöhnliche heißeste Zeitperiode ungewöhnlich neblicht und kühl begann; plötzliche Gewitter und Regengüsse erfolgten in dem sonst gewöhnlichen Zeitraume der größten Dürre, und verursachten bedeutende Inundationen in der ganzen Gegend der Ausmündung des Ganges, die sonst kühlere Regenzeit erschien mit einer ungewöhnlich gesteigerten Hitze, welche durch kühle Nächte die Gesundheit der Einwohner zu gefährden begann.

Der Reis, der sonst die erste Ernte ziemlich reichlich zu liefern pflegte, verdarb größtentheils, schrumpfte ein, und lieferte eine beinahe unserem Mutterkorne ähnliche Frucht. Diese Erscheinung verführte daher die beobachtenden Aerzte, den Ursprung der Epidemie, wofür man sie allgemein hielt, den häufigen Ueberschwemmungen, dem größten Wechsel der Temperatur, und den verdorbenen Nahrungsmitteln zu imputiren. Die Bestrebungen der ostindischen Kompagnie, den Grund des Uebels auszumitteln, scheiterten fruchtlos an den Widersprüchen der Aerzte.

Einzelne erhoben ihre Stimmen für die ansteckende Natur der Krankheit, und führten den Grund an, daß ein im Ganges in einem Ruthenkorbe aufgefangener Leichnam ein ganzes Dorf angesteckt und vertilgt haben soll.

Man brachte aber die Contagionisten durch das Entgegenhalten mancher Thatsachen zum Schweigen, vorzüglich als es kund wurde, daß das österreichische nach China segelnde Schiff, die Karolina, schon am Vorgebirg der guten Hoffnung, (also lange vor seinem Erscheinen in Ostindien) mit der Cholera-Krankheit zu kämpfen hatte.

Zum Unglück blieb also die wahrscheinliche Ansteckung der Krankheit noch immer problematisch; zum Unglück, sage man, faßten die russischen Aerzte diese durch Tradizion bis zu ihnen herabgelangte Idee der Non-Contagiosität des Uebels, und erachteten es für überflüssig, zur Abwährung des Eindringens derselben Quarantaine-Anstalten zu errichten. Da man sie in Indien für bloß epidemisch hielt, da man wie eben dort glaubte, daß sie sich durch die Atmosphäre mittheilte, da man diese Behauptung auf die Bemerkung stützte, daß der Zug der Krankheit meistens gerade Richtungen und den Lauf der Flüsse verfolgte; da man ferner überzeugt zu seyn wähnte, daß die Krankheit nur sumpfige Gegenden, nie aber hoch gelegene Orte heim-

suche, so war es nicht zu verwundern, wenn man das Einhalten der Krankheit unter die unmöglichen Dinge zählte.

Selbst die ersten Berichte russischer Aerzte enthalten immer die Behauptung, daß die Krankheit bloß epidemisch sey, und gerade diese Behauptung benahm auch die Idee, Gesundheits-Kordone zu ziehen, und Quarantaine-Anstalten zu treffen.

Allein ein so gefährlicher Irrthum konnte die unbefangenen Beobachter des Uebels nicht lange blenden.

Eine aus Medizinal-Räthen und den vorzüglichsten Aerzten der Hauptstadt zusammengesetzte Kommission kam mit einer Stimmenmehrheit von neun Zehntheilen überein, daß die Krankheit wirklich ansteckend sey, und sich nur darin von der Pest unterscheide, doß diese letztere nothwendig und immer, die Cholera aber meistens kontagiös sey. Für diese Behauptung sammelte man schlagend zuverlässige Thatsachen, welche hier und da selbst die verborgensten Spuren des ansteckenden Uebels nachwiesen. Schon in Orenburg will man bemerkt haben, daß sie zuerst in denjenigen Ortschaften erschien, wo die Kaufleute aus China und der Bucharey bei ihrer Durchreise zur Messe in Nischnejnowgorod einkehrten. Ein Kreishauptmann begab sich mit noch fünf Begleitern in das von der Cholera heimgesuchte tartarische Dorf Nowjeschalti; in 2 Tagen erkrankte er, jeden Tag erkrankte ein Anderer seiner Begleiter, der einzige Wundarzt blieb verschont.

Der Arzt Pupüroff erzählt von einem Tartaren, daß er seinem Colerakranken Bruder Umschläge gemacht, und denselben mit lauwarmen Wasser gewaschen habe, er erkrankte plötzlich, und starb binnen 24 Sunden. Eine ganze Hochzeitgesellschaft, die aus einem gesunden Orte in ein von der Cholera morbus angesteckles Dorf kam, starb bei der Wiederkehr bis auf den letzten Mann hinweg. Eben derselbe Arzt behauptet, daß die Krankheit überall zu wüthen anfing, wo die Kranken Zuflucht suchten, oder wo sie starben; daß ferner alle jene von ihr ergriffen wurden, die die Leichen der Verstorbenen berührten, und er erzählt, daß von der Leiche eines Generals in Orenburg, sechs Personen angesteckt wurden.

Noch schlagender sind folgende ämtliche Berichte, daß in einem kleinen Orte am Don, Noviczerkask, der zur Hälfte von Tartaren bewohnt ist, der Ortsvorsteher aus freiem Antriebe die Russen absperrte, wodurch dann alle Tartaren, unter denen die Krankheit ausbrach, zu Grunde gingen, aber nicht ein einziger russischer Kosacke starb. In Tiflis wanderten die Einwohner größtentheils nach höher gelegenen Orten aus, allein sie brachten gerade die Sterblichkeit in die bisher verschonten

Orte hin. In einer Stadt im Gouvernement Astrachan wurde ein über Bord geworfener Leichnam aufgefangen; die Leute, die ihn berührten, erkrankten und starben. Ein Soldat desertirte aus Furcht vor der Krankheit aus Gourjew im Gouvernement Orenburg, er brachte, ohne selbst der Krankheit zu unterliegen, den Peststoff in ganz gesunde Ortschaften, in welchen später die Krankheit ausbrach. Den Hauptbeweis liefert wohl die Absperrung der Herrnhuter in Sarepta, welche die Gemeinde aus eigenem Antriebe besorgte, und von der Krankheit verschont blieb.

Diese auf ämtliche Dokumente gestützten Tatsachen erweisen wohl sattsam, daß das in Frage stehende Uebel ansteckend sey.

Was nun alle die übrigen Causal-Momente anbetrifft, die die Entwicklung der Epidemie veranlaßt haben, so kann man sie wohl als die Disposizion befördernd, aber nie als an und für sich selbst die Krankheit erzeugend ansehen; denn wenn man nur die klimatischen Verhältnisse der Indischen Cholera mit der identischen russischen vergleicht, so fallen auf den ersten Anblick alle übrigen Krankheitsursachen hinweg. Bengalen liegt unter dem 20. Grade vom Aequator; Sumatra und Borneo unmittelbar unter dem Aequator selbst, Orenburg und Moskau aber zwischen dem sechzigsten Grade, und eben deßhalb müssen dann die klimatischen Einflüsse höchst verschieden seyn.

Allerdings haben auch Beobachtungen bewiesen, daß folgende Umstände die Verbreitung der Epidemie oder vielmehr der Ansteckung selbst begünstigen könnten; nämlich feuchte und kalte Nachtluft nach sehr heißen Tagen; Speisen und Getränke, die nicht gehörig gekocht sind, hauptsachlich solche, die leicht in Gährung übergehen, als nämlich: Meth, Wein, Quaß, Milch, gesalzene und nicht frische, unreife Früchte, Pilze und s. f. Uebermaß im Essen und Trinken, so wie überhaupt die Unmässigkeit und Trunkenheit selbst, ferner niedrig gelegene sumpfige Gegenden, enge und unreinliche Wohnungen, Vernachlässigung der Hautkultur, Mißbrauch des Beischlafes; eben so als anstrengende den Körper erschöpfende Arbeiten, niederdrückende Affekte, als: Unruhe, Angst, Furcht, Zorn, u. s. w.

IV.

Behandlungsweise.

Diese ist bisher trotz der Mannigfaltigkeit und ungeheuren Anzahl der Erkrankten noch nicht hinreichend ausgemittelt, obwohl man es schon dahin gebracht zu haben glaubt, daß bei

schnell angewandter Hilfe eine glückliche Rettung vorhanden sey. Schon die englischen Aerzte gaben einen weit besseren Fingerzeig für die razionelle Behandlung des Uebels, als selbst die spanischen. Erstere betrachteten das Wesen der Krankheit als ein höchst akutes nervös = entzündliches Fieber. Letztere vermeinten ein Abbild des westindischen gelben Fiebers zu erblicken, und differirten daher im schroffsten Gegensatze durch Reitzmittel von der streng antiphlogistischen Behandlung der Engländer, die mit weit glücklicherem Erfolge ihre Kunst übten. Es scheint also außer allem Zweifel zu liegen, daß der Aderlaß und die Ansetzung der Blutegel bei der Bekämpfung der Krankheit den ersten Platz verdienen, um so mehr, wenn die Hilfe des Arztes zeitlich genug in Anspruch genommen wird. Denn man erzählt Wunder von frühzeitig gemachten Venäsekzionen, worauf die glückliche Genesung fast eben so rasch, als wie bei Vernachlässigung derselben, der Tod erfolgt.

Nach Maßgabe der Umstände soll der Aderlaß reichlich und zwar von einem bis anderthalb Pfunden auch wohl darüber gemacht werden, vorzüglich wenn der Kranke durch die empfundene Erleichterung den Arzt selbst ermuntert. Die Anwendung dieses Mittels beschränkt sich aber nur auf den ersten Zeitraum der Vorbothen und auf den Zustand der übermässig aufgeregten Kraft. Sinkt diese, wird der Puls klein und aussetzend, die Extremitäten kalt, so ist der Rettungsaugenblick vorüber, es fließt kein Blut mehr, und der Tod müßte eben dadurch nur um so früher herbei geführt werden. In demselben Zeitpunkte des Beginnens empfiehlt man außerdem schleimige lauwarme Getränke, Waschungen mit lauem Wasser, Umschläge, mucilaginöse Klystiere; Hautreitze durch Senfteige, sogar durch Bespritzung mit siedend heißem Wasser, und, wo es thunlich ist, mittels des Glüheisens selbst.

Der große Sydenham, der im Jahre 1666 eine mörderische Cholera-Epidemie in London mit seinem tiefen Forschungsgeiste zu beobachten Gelegenheit hatte, räth ein vortreffliches Mittel an, welches aus einer äußerst dünnen Fleischbrühe von einem Huhn besteht, das man in einer großen Menge Wassers kochen müsse, damit die Flüssigkeit kaum den leisesten Fleischgeschmack verrathe. Die Brühe soll in großer Menge auch selbst dann abgereicht werden, wenn sie der Kranke fortwährend wegbricht; man könne auch dieselbe in Form eines Klystiers beibringen.

Der schon erwähnte Dellonius ärgerte sich in Ostindien über das, ihm allzu roh scheinende, empirische Verfahren der dortigen Einwohner, die mit einem glühend gemachten Stücke Eisen den kallosen Theil der Ferse des Kranken bis zur

Schmerzäußerung brannten; doch hat ihn bald die Erfahrung belehrt, daß diese Methode glücklicher anschlug, als seine eigene. Als er selbst erkrankte, ließ er sich auch mit Glüheisen die Fersen brennen, und genas: Er gab nach Art großer Männer der Wahrheit die Ehre, und versicherte, Hunderte auf diese Art gerettet zu haben.

Ist aber der Zeitraum der aufgeregten Kraft einmahl vorüber, dann greifen die Aerzte zur Abreichung des versüßten Quecksilbers, in ziemlich heroischen Gaben, wo sie dann 15, 20 bis 30 Gran pro dosi in kurzen Zeiträumen abreichen, und dann zur Anwendung der Opiate, vorzüglich des Laudani liquidi schreiten. Dieses letztere Mittel wird sowohl durch den Mund, als auch durch den After beigebracht. Fangen an die Extremitäten zu erkalten, bricht ein kalter Schweiß auf der ganzen Oberfläche des Körpers aus, so empfiehlt man aromatische Mittel als Bähungen, versüßte Mineral-Naphthen, vorzüglich aber den verdünnten Salmiakgeist zum äußerlichen Gebrauche. Ueberhaupt ist die Beibringung der Wärme auf alle Art ein unerläßliches Postulat der Kunst. Zur Stillung des unlöschbaren Durstes empfiehlt man Gersten-, Reis-, arabischen Gummischleim und Salep; zur Befreiung des betäubten Kopfes, erwähnte Hautreitze jeder Art, zur Stillung der Diarrhöe vorzüglich in dem Zeitpunkte, wo ein dunstartiger Schweiß auf dem ganzen Körper ausbricht, und sich zugleich etwas gallig gefärbte Exkremente einzustellen anfangen (welche beide Erscheinungen als empirisch gute prognostische Kennzeichen zu betrachten sind,) schleimige aromatische Klystiere, Auflösungen von gelatinösen Substanzen, vorzüglich aus Reis, Hühnerbrühe, verfertigte Enemata, auch wohl innerlich etwas stärkende, aus Zimmt, Rheum in äußerst gebrochenen Gaben und Gewürzen verfertigte Arzneien. Jede andere Behandlungsweise stellt man der Klugheit des Arztes anheim.

V.

Verhütungsmittel.

Im Allgemeinen schlägt dieser Gegenstand mehr in die medizinische Polizei ein, findet aber auch hier zum Theil seinen angewiesenen Ort.

Strenge Einschliessung der angesteckten Orte, und unausgesetzte Wachsamkeit über Prävarikanten jeder Art, Verhinderung des Entfremdens oder Fortschickens ungereinigter Effekten, Aufmerksamkeit darauf, damit Niemand in freier

Luft schlafe, oder ohne Fußbekleidung ausgehe, rohe Früchte, Bier, Quaß, Meth im Uebermaße zu sich nehme, gehören zu den unerläßlichen Verhütungsmaßregeln. Eben so empfehle man vor Ueberladung des Magens mit Speisen, besonders zur Nachtzeit vor schneller Unterdrückung der Transpirazion oder wohl gar des Schweißes sich sorgfaltig zu hüten, eine angemessene besonders den Wohlhabenderen zusagende Flanellkleidung zu tragen, nicht nach dem Schwitzbade in die offene Luft zu gehen, sich in erhitzten Badestuben mit kaltem Wasser nie zu begissen, auch nie unmittelbar nach Erhitzungen kalt zu trinken. Empfehlungswerth ist der Genuß eines Thees von Kamillen, Krausemünze, Melissen, Salbei und andern aromatischen Kräutern. Sorgfältige Reinigung des ganzen Körpers, und wo es thunlich ist, tägliches Reiben des Stammes und der Extremitäten mit wollenen Tüchern, hauptsächlich aber Gemüthsruhe; die ihren Grund im festen religiösen Vertrauen und in der Zuversicht auf die Vorsehung findet.

230.

Beschreibung der Kleidungsstücke gefundener Leichname bei erregtem Verdachte eines Verbrechens.

Nach Eröffnung des k. k. Appellazionsgerichtes vom 23. November 1830 Zahl 17199 werden die Vorschriften der §§. 230 und 244 des I. Thl. des Strafgesetzbuches deren Sinn dahin geht, den Thäter schleunig auszuforschen und selben des begangenen Verbrechens zu überweisen, von den Ortsobrigkeiten bey den von ihnen gepflogenen Thatbestandserhebungen ganz außer Acht gelassen. Den k. Kreisämtern wird daher verordnet, sämmtliche unterstehende Dominien und Magistrate anzuweisen, in Fällen wo Leichname unbekannter getödteter Personen von was immer für einem Alter vorgefunden werden, bei erregtem Verdachte eines Verbrechens, nach den Bestimmungen der bezogenen Gesetzparagraphe alle Kleidungsstücke bis auf den geringsten Lumpen auf das genauste zu beschreiben, und solche sodann an das betreffende k. Strafgericht auszuliefern, oder bis zu dessen erfolgter weiteren Verfügung sorgfältig aufzubewahren, nicht aber, wie dieß bis nun meistens der Fall gewesen, zu verschleudern, oder mit dem Leichname selbst begraben zu lassen.

Gubernial-Dekret vom 11. Dezember 1830. Gub. Zahl 75633.

231.

Die galizischen Stipendien für Mediziner, werden nach der allgemeinen Vorschrift auf das sechste Studienjahr ausgedehnt.

Seine k. k. Majestät haben unterm 26ten September 1811 folgende a. h. Entscheidung zu erlassen geruhet:

»Bei den besonderen Umständen, die bei den die Medizin »Studierenden obwalten, und in der Hinsicht, das das sechste Jahr »von denselben auch zur Vorbereitung zu ihren Berufspflichten »und beziehungsweise zum Studieren verwendet wird, gestatte »Ich, daß ihnen solche Stipendien beibelassen werden, deren »Beibelassung der Eigenschaft des Stipendiums, oder der klaren »Vorschrift der Stiftung, zu welcher die Stipendien gehören, »nicht zuwider läuft.«

Da die hohe Studienhofkommission unterm 13ten v. M. Zahl 5232 entschieden hat, daß diese a. h. Entschliessung auch

230.

Opisanie odzienia znalezionych trupów, przy wznieconém podeyrzeniu zbrodni.

Podług otrzymanego zawiadomienia od c. k. Sądu appellacyynego z dnia 23. Listopada 1830 pod liczbą 17199 wypuszczone bywaią całkiem z uwagi przez Zwierzchności mieyscowe przy śledzeniach istot czynu przepisy §§. 239 i 244 I. części księgi ustaw karnych, których myśl ta iest, aby złoczyńcę prędko wyśledzić, i tegoż o popełnioną zbronię przekonać.

C. k. Urzędóm cyrkułowym nakazuie się zatém, wszystkim podrzędnym Dominiom i Magistratom rozkaz dać, aby w przypadkach, gdzie trupy niewiadomych umarłych osób, iakiegokolwiekbądź wieku znalezione zostaną, przy wznieconém podeyrzeniu o zbrodnię, podług przepisów paragrafów dopiéro wspomnionych, wszystkie sztuki odzienia aż do naylichszego gałgana, iak naydokładniey opisane, i takowe do dotyczącego c. k. Sądu karzącego odesłane, albo aż do iego dalszego rozporządzenia troskliwie schowane, ale nie tak, iak dotąd nayczęściey zdarzało się, zmarnotrawione, lub razem z trupem pogrzebane były.

Dekret gub. z dnia 11. Grudnia 1830 do liczby gub. 75633.

231.

Galicyyskie stypendya dla uczących się medycyny, podług powszechnego przepisu rościagaią się na szósty rok nauk.

Jego c. k. Mość pod dniem 26. Września 1811 raczył naywyższą uchwałą postanowić, iak następnie:

»Przy szczególnych okolicznościach, które przy ucz-»niach medycyny zachodzą, i ze względu, że szósty rok »nauki tychże, także dla przygotowania się do obowiązków »ich powołania, a względnie do nauk poświęcony bywa, ze-»zwalam na to, aby im te stypendya zostawione były, któ-»rych pozostawienie naturze tego stypendyum, albo wyraź-»nemu przepisowi fundacyi, do którey stypendya należą, »nie sprzeciwia się.«

Gdy zatém wysoka nadworna Komissya nauk pod dniem 13. z. m. do liczby 5232 zawyrokowała, że to naywyższe

auf die hierländigen Stipendien in Anwendung zu bringen sey; so werden hievon die Direktorate zur Wissenschaft mit dem Bemerken in Kenntniß gesetzt, daß hiernach die Kundmachung in den Hörsälen zu veranlassen sey.

Gubernial-Verordnung vom 14. Dezember 1330. Gub. Zahl 75046.

232.

Herabsetzung des Uścię Jezuickier Kommerzial-Zollamtes zu einem gemeinen Gränz-Zollamte, und Erhebung des Szczuciner Gränz-Zollamtes zu einem Kommerzial-Zollamte.

Die k. k. allgemeine Hofkammer hat das Kommerzial-Zollamt zu Uścię Jezuickie vom 1ten Dezember 1830 angefangen, provisorisch auf ein Jahr zu einem gemeinen Gränz-Zollamte herabgesetzt, und dagegen dem gemeinen Gränz-Zollamte in Szczucin die Befugniß eines Kommerzial-Zollamtes eingeräumt.

Welches in Folge h. Hofkammerdekrets vom 3ten d. M. Zahl 43420 zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial-Kundmachung vom 16. Dezember 1830. Gub. Zahl 77623.

233.

Bekanntmachung der schädlichen und unschädlichen Farben für Kinderspielzeug und Zuckerbäckereyen.

Um die Schädlichkeit und Unschädlichkeit der Farben, welche zum Färben des Spielzeuges für Kinder, und der Zuckerbäckerwaaren verwendet werden, zu Jedermanns Kenntniß zu bringen, indem mehrere Farben in ihrer Mischung giftige Bestandtheile enthalten, und somit der menschlichen Gesundheit schädlich, selbst lebensgefährlich werden können, wenn selbe in den damit bemahlten Zuckerbäckerwaaren genossen, oder in dem damit bestrichenen Spielzeug von Kindern in den Mund genommen werden; so sieht sich die Landesstelle veranlaßt, sowohl jene Farben, welche für die oben erwähnten Zwecke ohne einer Besorgniß benützet werden können, als auch jene Färbestoffe, welche giftartig auf die Gesundheit wirken, und zwar letztere zur Warnung vor deren Anwendung, hiemit zur allgemeinen Kenntniß zu bringen.

postanowienie także do tuteyszo-kraiowych stypendyiów zastosowane być powinno; przeto podaie się to Dyrektoratom do wiadomości z tym dodatkiem, że podług tego w słuchalniach (audytoryach) obwieszczenie wydać należy.

Rozporządzenie gub. z dnia 14. Grudnia 1830 do l. gub. 75046.

232.

Zniżenie komercyialnego Urzędu cłowego w Uściu Jezuickiém na pospolity Urząd cłowy graniczny, a podniesieniu granicznego Urzędu cłowego w Szczucinie na Urząd cłowy komercyialny.

C. k. Kamera nadworna Urząd cłowy komercyialny w Uściu Jezuickiém, począwszy od 1. Grudnia 1830 zniżyła tymczasowie na rok ieden na pospolity Urząd cłowy graniczny, a Urzędowi cłowemu granicznemu pospolitemu w Szczucinie władzę Urzędu cłowego komercyialnego nadała.

Co w skutek dekretu nadworney Kamery z dnia 3. b. m. do liczby 43420 ku powszechney wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 16. Grudnia 1830 do liczby gub. 77623.

233.

Obwieszczenie szkodliwych i nieszkodliwych farb do farbowania zabawek dla dzieci i wyrobów cukierniczych używanych.

Aby szkodliwość i nieszkodliwość farb, do farbowania zabawek dla dzieci i wyrobów cukierniczych używanych, powszechnie wiadomą uczynić, wiele bowiem gatunków farb w mieszaniu swoiém (kompozycyi) truiące części w sobie zawiéraią, a zatém ludzkiemu zdrowiu szkodliwe, a nawet dla życia niebezpieczne są, ieżeli takowe w powlékanych onemi wyrobach cukierniczych użytemi zostaną, albo gdy dzieci zabawki takowemi malowane do ust biorą; przeto Rząd kraiowy za rzecz potrzebną uznał, tak te farby, których do powyższych zamiarów bez obawy użyć można, iak też owe, które iak trucizny na zdrowie działaią, a mianowicie ostatnie dla przestrogi, aby onych nie używać, ninieyszém do powszechney podać wiadomości.

I. Zur Verfertigung von Spielzeug.

Schädliche Farben.

Weiße: Bleiweiß, Kremserweiß, Schieferweiß und Zinnoxid.

Gelbe: Operment oder Rauschgelb, Königsgelb, Neapelgelb, Baslergelb, Bleigelb oder Massikot, englisches Gelb, Mineralgelb, chronsaures Blei und Gummigutti.

Grüne: Grünspan, Braunschweiger Grün, Berggrün, Bremergrün, Schwedisch- oder Scheelsches-Grün, auch Mitisgrün genannt, Wiener-Grün, Schweinfurter-Grün.

Blaue: Bergblau, Mineralblau, Schmalte, kupferhältiges Berlinerblau.

Rothe: Malerzinober, Mennige.

Unschädliche Farben.

Weiße: Präparirte gut ausgewaschene Kreide; mit Wasser angerührter, wieder getrockneter und gepulverter Gyps, weißgebranntes Hirschhorn, Elfenbein-Knochenmehl.

Gelbe: Kurkumme-Wurzel, Schüttgelb, Saffran, Orlean, Ochergelb, eine Abkochung von Gelbholz, mit dem vierten Theile Alaun und Gummi versetzt.

Grüne: Saftgrün, und alles Grün, was man sich aus der mannigfachen Mischung der unschädlichen gelben und blauen Farben machen kann, z. B. eine Zusammensetzung aus reinem Berlinerblau und der gelben Farbe, aus Gelbholz oder Kurkumme-Wurzel, so wie die von vier Theilen konzentrirten Indigos, in der Vermischung mit einer Abkochung von Kurkumme-Wurzel und etwas Alaun; veronesische Grünerde.

Blaue: Reines Berlinerblau, Neublau, eine Verbindung von Stärke mit Indigoauflösung, sächsisches Blau, eine Auflösung von Indigo in Schwefelsäure, Indigo, Lakmus, Saftblau oder Kornblumenblau.

Rothe: Karmin, Gummilack, Stocklack, Körnerlack, Florentinerlack, Krapplack, armenischer Bolus, rothes jedoch nur aus Apotheken zu kaufendes Eisenoxid, Fernambuck- oder Brasilienholzabkochung mit Alaun und Gummi versetzt.

II. Für die Konditoren oder Zuckerbäcker.

Schädliche Farben.

Rothe: Zinnober, Mennige.

Gelbe: Auripigment, so wie die übrigen oben angegebenen schädlichen Substanzen.

I. Do fabrykacyi zabawek.

Szkodliwe farby.

Białe: Bleywas, bielidło krémskie, szyferwas i oxyd cynowy.

Żółte: Operment czyli złotokost, żółta farba królewska, takaż neapolitańska, bazyleyska, ołowiana czyli massikot, angielska, mineralna farba żółta, kwas ołowiu z chronu, i gummigutta.

Zielone: Grynszpan, zielona farba brunswicka, berggryn, zielona farba bremska, szwedzka czyli szelska, także mittisgryn zwana, wiédeńska i szwaynfurtska.

Niebieskie czyli sine: bergblau, czyli niebieska farba górnicza, tudzież mineralna, smalta i berlińska farba niebieska, miedź w sobie zawiéraiąca,

Czerwone: Cynober malarski i miniia.

Nieszkodliwe farby.

Białe: Preparowana dobrze oczyszczona kréda, wodą rozpuszczony, potém znowu wysuszony i na proszek utarty gips, białoupalony róg ieleni, mąka z kości słoniowéy.

Żółte: Korzeń kurkumy, szytgelb, szafran, orlean, okra, wywar z drzewa żółtego farbierskiego, czwartą częścią ałunu i gumy zaprawiony.

Zielone: Sowgryn czyli sok szakłakowy, i każda zielona farba, która z rozmaitéy kompozycyi nieszkodliwych farb żółtych i niebieskich zrobić można, n. p. kompozycya z czystéy berlińskiéy farby niebieskiéy i żółtéy, z żółtego drzewa farbierskiego, albo z korzenia kurkumy, tudzież farba z cztérech części skoncentrowanego indychtu, zmieszawszy wywar korzenia kurkumy i dodawszy trochę ałunu, werońska ziemia zielona.

Niebieskie: Czysta berlińska farba niebieska (Berlinerblau), nowa farba niebieska, kompozycya z krochmalu i rościeku indychtu, saska farba niebieska, rościek z indychtu w kwasie siarczanym, indycht, lakmus, sok chabrkowy (bławatowy).

Czerwone: Karmin, gumilak, sztoklak, ziarnolak (kernerlak), florentyńska laka, laka z marzany (kraplak), glinka ormiańska, czerwony niedokwas (oxyd) żelaza, iednakże tylko w aptékach kupować się maiący, wywar z fernambuku albo brezylii, z dodaniem ałunu i gummy.

II. Dla cukierników.

Szkodliwe farby.

Czerwone: Cynober i miniia.

Blaue: Bergblau, so wie die übrigen oben angeführten schädlichen Färbestoffe.

Grüne: Grünspann, so wie die oben angeführten schädlichen Färbemittel.

Orangegelb: Gemenge der oben angeführten schädlichen gelben und rothen Farben.

Gold- und Silberfarben: Unächtes oder Schaumgold, dann unächtes oder Schaumsilber.

Violette: Mischung der oben angezeigten schädlichen blauen und rothen Farben.

Unschädliche Farben.

Rothe: Eine Abkochung von Fernambuckholz mit Alaun, die Säfte rother unschädlicher Beeren, z. B. der Berberitzen, Kermessaft, rother Rübensaft, Zwiebelschaalen, eine Abkochung von Kochenille mit etwas Weinstein, ein Aufguß von rothen Klatschrosenblättern, Kornblumen mit Wasser bereitet.

Gelbe: Saffran, Safflor, Kurkumme-Wurzel, und ein mit Wasser bereiteter Aufguß der Blätter der gelben Ringelblume.

Blaue: Die ausgepreßten Säfte blauer Blumen, z B. der Kornblume, Veilchen und Schwertlilien, Lackmus.

Grüne: Der ausgepreßte Saft von Spinat, eine Zusammensetzung von unschädlichen blauen und gelben Farben.

Orangegelbe: Das Gelbe von Pomeranzen, ein Orleandekokt mit einem geringen Zusatze von Soda.

Violet: Ein Kochenille-Aufguß mit etwas Kalkwasser eine Zusammensetzung von unschädlichen blauen und rothen Farben.

Gold- und silberfärbige: Aechtes Blattgold, ächtes Blattsilber.

Gubernial-Kundmachung vom 17. Dezember 1830. Gub. Zahl 68816.

234.

Die Verzehrungssteuer von Mehl wird bei der Einfuhr nach Lemberg auf die Hälfte des Betrages, von 12 kr. auf 6 kr. für den Zentner herabgesetzt.

Da man im Einverständnisse mit der k. k. vereinigten Gefällen-Verwaltung beschlossen hat, die Verzehrungssteuer von Mehl bei der Einfuhr nach Lemberg auf die Hälfte des Betrages von 12 kr., das ist auf 6 kr. M. M. für den Wiener

Żółte: Złotokost czyli operment, równie też reszta innych wyżéy wskazanych szkodliwych substancyy.

Niebieskie czyli sine: Niebieska farba górnicza (Bergblau), podobnie też i inne wyżéy wzmiankowane materyały farbierskie i farby.

Zielone: Grynszpan i inne wyżéy wspomnione szkodliwe farby.

Pomarańczowo-żółte: Mieszanina wyżéy przytoczonych szkodliwych żółtych i czerwonych farb.

Złote i śrébrne farby: Fałszywe czyli szychowe złoto i takież śrébro.

Fioletowe: Mieszanina czyli kompozycya wyżéy wspomnionych szkodliwych farb niebieskich i czerwonych.

Nieszkodliwe farby.

Czerwone. Wywar z fernambuku z ałunem, soki czerwonych nieszkodliwych iagód, n. p. sok kiermesowy, sok z buraków czerwonych, łupy z cebuli, wywar z koszenili z nieco waysztynu, infuzya (wymoczenie) z listków maku polnego na wodzie preparowana.

Żółte: Szafran, saflor, korzeń kurkumy, i infuzya na wodzie z listków kwiatu nogietkowego.

Niebieskie: Wyciśnione soki z kwiatów niebieskich, n. p. z bławatu, fiałków, i z kosaćca błękitnego, lakmus.

Zielone: Wyciśniony sok z szpinaku, kompozycya z nieszkodliwych farb niebieskich i żółtych.

Pomarańczowo-żółte: Żółta farba z pomarańcz, wywar z orleanu, z małym dodatkiem sody.

Fioletowe: Infuzya (wymoczenie) koszenili z trochę wody wapiennéy, kompozycya z nieszkodliwych farb niebieskich i czerwonych.

Złote i śrébrne: Prawdziwe złoto płatkowe czyli malarskie, i prawdziwe takież śrébro.

Uwiadomienie gub. z dnia 17. Grudnia 1830 do liczby gub. 68816.

234.

Podatek konsumcyyny od mąki przy wprowadzeniu do Lwowa na połowę opłaty, z 12 kr. na 6 kr. od cetnara zmnieyszony zostaie.

Gdy za porozumieniem się z c. k. połaczoną Administracyią przychodów postanowiono zostało, że podatek konsumcyyny od mąki przy wprowadzeniu do Lwowa na połowę opłaty, t. i. z 12 kr. na 6 kr. mon. kon. od wiedeńskiego cetnara

Zentner zu mässigen, und diese Maßregel auch schon von 15ten l. M. in Wirksamkeit getreten ist, so wird den Kreisämtern aufgetragen, dieses ohne allen Verzug in dem unterstehenden Bezirke auf die herkömmliche Art kund zu machen.

Gubernial-Verordnung vom 21. Dezember 1830. Gub. Zahl 77525.

235.

Erhöhung des Postrittgeldes.

Die allgemeine k. k. Hofkammer hat in Berücksichtigung der gestiegenen Futterpreise sich veranlaßt gefunden, für den ersten Semester des Solarjahres 1831 in Galizien das Postrittgeld für ein Pferd und eine einfache Stazion sowohl für Aerarial- als Privatritte im Wadowicer, Bochniaer, Tarnower, Sandecer, Jasloer, Rzeßower und Sanoker Kreise, wo es derzeit mit 45 kr. bestimmt ist, auf fünfzig Kreuzer, in den übrigen Kreisen aber, wo es dermalen mit 40 kr. bemessen ist, auf 45 kr. in Conv. Münze zu erhöhen.

Die Gebühr für den Gebrauch eines gedeckten Wagens wird auf die Hälfte, und für einen offenen Wagen auf ein Viertel des Postrittgeldes von einem Pferde bestimmt.

Hinsichtlich des Schmiergeldes und des Postillionstrinkgeldes hingegen hat es bei der dermaligen Bestimmung auch ferner zu verbleiben.

In gleicher Berücksichtigung wird auch das Postrittgeld in Krain von 56 kr. auf einen Gulden, im Küstenlande von 1 fl. auf einen Gulden 6 kr., in Niederösterreich von 56 kr. auf einen Gulden in Conv. Münze erhöhet, die Gebühr für den Gebrauch eines gedeckten Wagens auf die Hälfte, und für einen offenen Wagen auf ein Viertel des Postrittgeldes von einem Pferde bestimmt, das Schmier- und Postillionstrinkgeld aber bei dem dermaligen Ausmaße belassen.

In den übrigen österreichisch-deutschen Provinzen, so wie auch in Kärnthen, haben sowohl das Postritt- und Postillionstrinkgeld, als auch die Schmier- und Wagengebühr bei dem dermaligen Ausmaße zu verbleiben.

Die Bestimmungen werden in Folge hohen Hofkammerdekrets vom 7ten d. M. Zahl 44601 zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 22. Dezember 1830. Gub. Zahl 78867.

zmnieyszonym być ma, i że to postanowienie iuż od 15. b. m. w skutku istnieć zaczęło; przeto c. k. Urzędóm cyrkułowym rozkazano, aby to w podwładnych im obwodach sposobem zwykłym niezwłocznie obwieściły.

Rozporządzenie gub. z dnia 21. Grudnia 1830 do liczby gub. 77525.

235.

Podwyższenie opłaty od iazdy pocztowéy.

C. k. powszechna Kamera nadworna przez wzgląd na podniesione ceny obroków spowodowaną została, opłatę iazdy pocztowéy w Galicyi na pierwsze półrocze roku słonecznego 1831, od konia i poiedyńczéy stacyi, tak od iazdy skarbowéy iako i prywatnéy, w cyrkułach Wadowickim, Bocheńskim, Tarnowskim, Sandeckim, Jasielskim, Rzeszowskim i Sanockim, gdzie teraz po 45 kr. płaciło się, na pięćdziesiąt kraycarów, w innych zaś cyrkułach, gdzie na 40 kr. wymierzone było, na czterdzieści pięć kraycarów w mon. kon. podnieść.

Należytość za użycie powozu krytego na połowę, a niekrytego na czwartą część opłaty za iazdę pocztową od iednego konia, oznaczoną zostaie.

Co do należytości za smarowidło i trynkielt dla pocztyliona, pozostać ma przy teraźnieyszym wymiarze.

W tym samym względzie opłata iazdy pocztowéy w Karnioli z 56 kr. na ieden ZłR., w kraiach nadbrzeżnych z 1 ZłR. na ieden ZłR. 6 kr., w Austryi niższéy z 56 kr. na ieden ZłR. w mon. kon. podwyższoną; należytość za użycie powozu krytego na połowę, niekrytego na czwartą część opłaty za iazdę pocztową od iednego konia pozostaie, a należytości za smarowidło i trynkielty pocztylionów podług teraźnieyszego wymiaru pozostaną.

W innych austryiacko-niemieckich prowincyiach, iakoteż i w Karyntyi, tak opłata iazdy pocztowéy, iako i trynkielty pocztylionów, niemniéy należytość za smarowidło i od powozów, podług teraznieyszego wymiaru pozostać maią.

Przepisy te w skutek dekretu wys. Kamery nadworney z dnia 7. b. m. do liczby 44601 podaią się do powszechnéy wiadomości.

Uwiadomienie gub. z dnia 22. Grudnia 1830 do liczby gub. 78867.

236.

Ausdehnung der Vorschriften wegen Uebertretung der Pestvorschriften auf die epidemische Brechruhr (Cholera morbus.)

Laut der dem Kreisschreiben vom 10ten Dezember l. J. Zahl 77081 angeschlossenen Instrukzion für die Sanitätsbehörden §. 2 und 3, finden gegen die epidemische Brechruhr (Cholera morbus,) dieselben Maßregeln als gegen die Pest Anwendung.

Demnach hat man beschlossen, daß das wegen Uebertretung der Pestvorschriften erlassene Kreisschreiben vom 1. März 1805 Zahl 8559, sammt den nachgefolgten Verordnungen seinem ganzen Inhalte nach auf die epidemische Brechruhr (Cholera morbus) und zwar nicht allein hinsichtlich des unter einem an der Landesgränze aufgestellten Kordones, sondern auch dann Anwendung finde, wenn diese Krankheit in dieser Provinz ausbrechen, und deshalb eine Sperre einer oder mehrerer Ortschaften Statt finden sollte.

Die Sperre eines Ortes im Inlande ist in Bezug auf die strafrechtlichen Wirkungen dem dritten Grade der Pestkontumaz an der Gränze gleich zu achten.

In dem Anhange .|· folgt das Kreisschreiben vom 1ten März 1805, Zahl 8559; nach seinem wörtlichen Inhalte.

Gubernial-Kundmachung vom 24. Dezember 1830: Gub. Zahl. 80369.

·|·

Strafgesetze für Pestvergehen.

§. 1.

In einem Bezirke, worin zur Hindanhaltung der drohenden Gefahr der Pest, Anstalten getroffen sind, macht man sich einer schweren Uebertretung durch jede Handlung schuldig, welche nach ihren natürlichen, leicht erkennbaren Folgen, oder vermöge der besonders bekannt gemachten Vorschriften das Uebel herbeiführen, oder es weiter verbreiten kann, die Handlung mag in einer Unternehmung oder Unterlassung bestehen, sie mag im Vorsatze, oder in einem Versehen gegründet seyn.

§. 2.

Die hauptsächlichsten Arten einer solchen Uebertretung sind

I. die Ueberschreitung des Kordons.

II. die Vereitlung der Kontumaz.

236.

Rościągnienie i zastosowanie do epidemicznéy biegunki z womitami (Cholera morbus), przepisów na przestępstwa przeciw urządzeniom w czasie morowego powietrza.

Podług instrukcyi do okolnika z dnia 10. Grudnia r. b. do liczby 77081, dla Urzędów zdrowia załączonéy, w §. 2. i 3. przeciw epidemicznéy biegunce z womitami (Cholera morbus) te same zabiegi, co przeciw morowemu powietrzu użyte być powinny.

Uchwalono zatém, że okolnik względem przestępstwa przepisów przeciw morowemu powietrzu z dnia 1. Marca 1805, Nr. 8559, wraz z nastąpionemi późniéy rozporządzeniami podług swoiéy całéy treści, także na epidemiczną biegunkę z womitami (Cholera morbus), nie tylko w względzie kordonu na granicy kraiowéy pociągnionego, ale nawet wtedy zastosowane być ma, ieżeliby ta choroba w téyże prowincyi wybuchnęła, i z tego względu zamknięcie iednego lub więcéy mieysc nastąpiło.

Zamknięcie mieysca iakiego w kraiu z względu na karne skutki, porównane być ma do trzeciego stopnia kwarantany morowéy.

Dla dokładnieyszéy wiadomości załączaią się tu .|· ustawy karzące dla przestępców morowych z dnia 1. Marca 1805, w dosłownéy treści.

Uwiadomienie gub. z dnia 24. Grudnia 1830 do liczby gub. 80369.

·|·

Ustawy karzące na przestępców morowych.

§. 1.

W powiecie, gdzie dla niedopuszczenia zagrażaiącego moru poczyniono zabiegi, zaciąga się cięższkiéy winny każdą czynnością, która swemi naturalnemi i łatwo poznać daiącemi się skutkami, lub według szczególnie ogłoszonych przepisów chorobę, sprowadzić lub rozszérzyć może, czy ta czynność zawisła na działaniu czego, lub opuszczeniu, czy się też funduie na przedsięwzięciu lub niedopilnowaniu.

§. 2.

Nayglównieysze gatunki takowego przewinienia są:

I. Przestąpienie kordonu.

II. Udaremnienie kontumacyi.

III. die Hindansetzung des bei einer solchen Veranstaltung aufgetragenen Amtes.

IV. die Verheimlichung der Gefahr.

§. 3.

Der ersten Gattung der Uebertretung macht sich schuldig

a) der aus einem Bezirke, gegen welchen die Kontumaz angeordnet, oder ein Kordon gezogen ist, zu Lande auf den nicht dazu bestimmten Wegen, oder zur See an unerlaubten Häfen und Gestaden auf das Land kommenden Waaren dahin führet, oder absetzt;

b) der den Kordon überschreitet, ohne sich bei dem daselbst bestellten Beamten zu melden;

c) der sich aus verdächtigen Gegenden eingeschlichen, und bei weiterer Fortsetzung seines Weges einen falschen Ort, von dem er gekommen sey, angibt;

d) der Personen oder Waaren zur Umgehung der ausgezeichneten Wege, durch Rath und Wegweiser, oder auf sonst immer für eine Weise behilflich ist;

e) der sich eine Urkunde zur Passirung selbst verfertiget, oder zur Verfertigung derselben mitwirket, wie auch Derjenige, der wissentlich von einer unächten oder zwar von einer ächten, jedoch auf einen Anderen ausgestellten Urkunde Gebrauch machet.

§. 4.

Der Ansteckung zuvorzukommen, hat die Wache den Auftrag, gegen Jeden, der den Kordon überschreitet, und auf Zurufen derselben nicht zurück weichet, oder wohl Gewalt braucht, auf der Stelle Feuer zu geben. Die Strafe der in dem §. 3 enthaltenen Uebertretungen ist schwerer Kerker von 5 bis 10, und bei besonders erschwerenden Umständen der größeren Gefahr, der schädlicheren Triebfeder, der besonderen Arglist, oder der Wiederholung wohl auch von 10 bis 20 Jahren. Nur in solchen Fällen, wo die Ueberschreitung offenbar aus einer Unvorsichtigkeit geschehen ist, und kein wirklicher Nachtheil daraus erfolgen konnte, kann die Strafe auf eine kürzere Dauer ausgemessen, und nach Beschaffenheit der Umstände durch eine Züchtigung mit Streichen verschärfet werdrn.

§. 5.

Wegen Vereitlung der Reinigungs-Anstalten wird verantwortlich:

a) Wer vor geendigter vorgeschriebener Reinigungszeit aus dem Kontumazhause entweichet.

b) Vor vollendeter Kontumaz ohne Bewilligung der Kontumazaufsicht sich gesunden Personen nähert, und mit denselben auf irgend eine Art Gemeinschaft pfleget.

III. Zaniedbanie Urzędu podczas takowéy dyspozycyi poleconego.

IV. Utaienie niebezpieczeństwa.

§. 3.

Piérwszego gatunku wina pada na tego:

a) Który towary z powiatu, przeciw któremu kontumacya nakazana, lub kordon rozpostarty, na lądzie drogami do tego nie wyznaczonemi, lub na morzu do niepozwolonych portów i brzegów na ląd przybywaiące dowozi lub odstawia.

b) Który przeydzie za kordon, niezgłosiwszy się u officyalistów tamże postanowionych.

c) Który wkradłszy się z okolic podeyrzanych, w dalszéy drodze fałszywe powiada mieysce, z kąd przyszedł.

d) Który osobom lub towarom do omiiania dróg wyznaczonych radą i przewodnikiem, lub innym iakim sposobem dopomaga.

e) Który sam sobie zrobi dokument przepuszczalny, lub do zrobienia go przyłoży się, tudzież ów, co fałszywego dokumentu, wiedząc o tym, lub co prawdziwego lecz na inną osobę wydanego używa.

§. 4.

Dla uniknienia zarazy warta ma nakaz, strzélać natychmiast do każdego, ktokolwiek przeszedłszy kordon na zawołanie nie wróci się, lub wcale gwałtu użyie. Na przestępstwa w §. 3. wyrażone, karze się ciężkim więzieniem od 5 do 10, a kiedy zachodzą szczególnie obciążaiące okoliczności większego niebezpieczeństwa, szkodliwych sprężyn, osobliwéy chytrości, lub powtórzenia, nawet od 10 do 20 lat. W takowych tylko przypadkach, kiedy przewinienie oczywiście z nieprzezorności nastąpiło, i w saméy rzeczy szkodzić niemogło, karę na czas krótszy wyznaczyć, a wedle składu okoliczności plagami obostrzyć można.

§. 5.

Za udaremnienie kontumacyi, czyli porządków oczyszczenia odpowiada:

a) Ktokolwiek przed wyyściem czasu na oczyszczenie przepisanego z kontumacyynego domu ucieknie.

b) Przed ukończeniem kontumacyi bez pozwolenia straży kontumacyynéy do zdrowych osób zbliża się, i z niémi iakimkolwiek sposobem obcuie.

c) Wer Personen oder Waaren aus verdächtigen Gegenden ohne gehöriges Gesundheitszeugniß, und ohne Paß übernimmt, frachtet, befördert.

d) Der in den, dem Kordon nahe liegenden Orten, fremde Personen oder Waaren ohne Gesundheitszeugniß, oder ohne daß das Gesundheitszeugniß nach Vorschrift von der Ortsobrigkeit berichtiget worden, beherberget, oder ihnen Unterstand gibt.

e) Der Sachen, die nach der Vorschrift des G.setzes, des Arztes oder des Beamten, der Reinigung unterzogen werden sollen, verbirgt, oder verheimlichet; so wie überhaupt

f) der strengsten Verantwortung alle bei den Kontumazhäusern angestellte Beamten und Diener sich aussetzen, welche durch die Uebertretung ihrer Amtsinstrukzion, zur möglichen Herbeiführung einiger Gefahr die Gelegenheit eröffnen würden.

§. 6.

Die Uebertreter werden auf die nämliche Art behandelt, welche in dem §. 4 vorgeschrieben ist.

§. 7.

Durch Hindansetzung des Amtes macht sich überhaupt derjenige schuldig, welcher die ihm vermöge seines Amtes nach dem Gesetze, oder nach der besondern Anmerkung des Beamten oder des Arztes obliegenden Pflichten außer Acht setzet; insbesondere

a) Wer die ihm obliegenden Anzeigen oder Berichte zu erstatten unterläßt, oder auch nur verzögert.

b) Der Arzt, welcher in den die Pest-Polizei betreffenden Amtsgeschäften Geschenke annimmt.

c) Der gegen die ihm anvertraute Aufsicht, Personen oder Waaren auf unerlaubtem Wege, aber ohne gehaltene Kontumaz in das Land läßt, oder vor der zur Kontumaz vorgeschriebenen Zeit aus der Kontumaz entläßt.

d) Der gegen die Vorschrift einen Gesundheits-Paß ertheilt.

e) Der auf einen falschen oder unrechtmässig gebrauchten Gesundheits-Paß Jemanden durchläßt.

f) Der Pestarzt oder Beamte, welcher bei seinem Geschäfte in die Gefahr der Ansteckung gerathen ist, und sich nicht selbst in die Kontumaz verfüget.

§. 8.

Eine solche Uebertretung, wenn sie aus Eigennutz, oder doch wissentlich geschehen ist, soll mit schwerem Kerker von 10 bis 20, außerdem aber von 5 bis 10 Jahre, und nur bei besonders mildernden Umständen nach deren Beschaffenheit unter 5 Jahre bestrafet werden.

c) Osoby lub towary z podeyrzanych okolic bez należytego zaświadczenia o zdrowiu, i bez paszportu przyymuie, ładuie i dalėy odsėła.
d) W mieyscach nad kordonem blisko położonych obco osoby lub towary bez zaświadczenia o zdrowiu, lub bez stwierdzenia go według przepisu przez Zwierzchność, na gospodę przyymuie, lub im przytułek daie.
e) Rzeczy, które według przepisu prawa, lekarza lub urzędnika pod oczyszczenie poddawać należy, przechowuie lub tai; iako też w ogólności
f) w naysurowszą odpowiedź podaią się wszyscy w kontumacyynych domach ampliowani urzędnicy i słudzy, którzyby przekraczaiac swe instrukcyie urzędowe, dali okazyię podobnemu ściągnieniu iakiegokolwiek niebezpieczeństwa.

§. 6.

Ci przestępcy traktuią się sposobem przepisanym w §. 4tym.

§. 7.

Zaniedbaniem Urzędu grzeszy w ogólności ten, co nie pilnuie obowiązków Urzędu swego według prawa, z uwagi szczególnėy urzędnika albo lekarza na siebie włożonych; w szczególności zaś:

a) Ktokolwiek powinnych doniesień lub relacyy nie poda, lub podanie ich zwlecze.
b) Lekarz, który w interessach urzędowych, policyi morowėy tyczących się, podarunki przyymuie.
c) Ktokolwiek przeciw powierzonėy sobie straży osoby lub towary niepozwolonemi drogami, ale bez odbytėy kontumacyi w kray przepuszcza, lub przed wyyściem czasu na koutumacyę przepisanego z kontumacyi wypuszcza.
d) Przeciwko przepisowi paszport zdrowia daie.
e) Za fałszywym lub nieprawie użytym paszportem zdrowia kogokolwiek przepuszcza.
f) Ten lekarz morowy i urzędnik, który przy zatrudnieniu swoiém wpadłszy w niebezpieczeństwo zarażenia się, sam do kontumacyi nie póydzie.

§. 8.

Takowe przekroczenie, ieżeli z chciwości, lub wszelako wiadomie popełnione, ciężkim więzieniem od 10 do 20, inaczy zaś od 5 do 10 lat, i tylko w okolicznościach szczególnie uniewiniaiących niżėy lat 5 karać się powinno.

§. 9.

Die Verheimlichung der Gefahr fällt Jedem zur Schuld, der von einer der oben angeführten Uebertretungen, von welcher Art sie seyn möge, Wissenschaft erhält, und davon nicht unverweilt der nächsten Obrigkeit Anzeige macht.

§. 10.

Die Strafe der Verheimlichung ist Kerker von 1 bis 5 Jahre: sie kann aber bei besonders erschwerenden Umständen der Bestechung, der gefährlicheren verheimlichten Uebertretung, oder bei Wiederholung auch auf schweren Kerker von 5 bis 10 Jahren ausgedehnt werden.

§. 11.

Die übrigen in dem 1ten §. nur allgemein angedeuteten Uebertretungen sollen nach dem Verhältniß, in welchem sie mit den hier ausgedrückten Fallen stehen, bestraft werden.

§. 12.

Wenn die Uebertretungen der Pest = Anstalten auf eine so gefährliche Weise um sich greifen, daß durch schnelles abschreckendes Verfahren Einhalt gethan werden muß: so tritt das Standrecht ein. Wer nach kundgemachtem Standrecht sich einer gewaltthätigen, oder doch schwereren Uebertretung aus denjenigen, welche in den §§. 3 und 5 angeführt sind, schuldig macht, soll durch Erschießung hingerichtet; die Uebrigen aber sollen mit den oben angemessenen Strafen belegt werden.

§. 13.

Außer den Fällen des Standrechts ist das von dem untern Richter gefällte Urtheil, es mag wie immer ausfallen, dem Obergerichte vorzulegen, welches dasselbe zu bestättigen, oder nach dem Gesetze zu verschärfen, oder zu mildern hat.

I. Instrukzion

für die Ortsobrigkeiten in Galizien und der Bukowina bei dem Ausbruche der epidemischen Brechruhr (Cholera morbus.)

Die epidemische Brechruhr (Cholora morbus) hat sich bis in die an Galizien unmittelbar gränzenden russischen Provinzen verbreitet; obwohl die russische Regierung gegen diese mörderische Krankheit die energieschesten Maßregeln ergriffen hat, um dieselbe durch gezogene Kordone auf die davon ergriffenen Ortschaften zu beschränken, so kann doch leider die Möglichkeit einer Verbreitung dieses Uebels nach Galizien nicht bestritten werden.

§. 9.

Utaieniem niebezpieczeństwa każdy grzészy, ktokolwiek dowiedziawszy się o iakim z wyszczególnionych powyżéy wykroczeń któregokolwiek bądź gatunku, nayblizszéy Zwierchności bez przewłoki nie donosi.

§. 10.

Kara za utaienie stanowi się więzienie od 1 do 5 lat, lecz w okolicznościach szczególnie obciążaiących przekupienia, niebezpiecznego wykroczenia utaionego, lub za powtórzeniem nawet i ciężkiém więzieniem od lat 5 do 10 karać można.

§. 11.

Reszta w §. 1. tylko ogólnie wytkniętych przekroczeń karać się powinna wedle proprocyi, w którey zostaią z przypadkami tu wyrażonemi.

§. 12.

Kiedy przekraczauia porządków morowych tak niebezpiecznie górę biorą, iż prędkiém i groźném postąpieniem sobie powściągnąć ie wypada, tedy się sąd gorący (Jus statarium) wprowadza. Ktokolwiek po ogłoszonym sądzie goracym stanie się winnym gwałtownego, lub wszelako ciężkiego wykroczenia z pomiędzy wyszczególnionych w §. 3. i 5. tego na śmierć skazawszy, zastrzelić, innym zaś kary powyżéy ustanowione wymierzyć należy.

§. 13.

Oprócz przypadków sądn gorącego wyrok sędziego niższego, iakokolwiek wypadły, do sądu wyższego odsyłać się powinien, który go ma potwierdzić, lub według prawa zaostrzyć albo zwolnić.

I. Instrukcyia
dla Zwierzchności mieyscowych w Galicyi i Bukowinie, w razie wybuchnienia epidemiczney biegunki z wymiotami (Cholera morbus.)

Epidemiczna biegunka z wymiotami (Cholera morbus) rozpostarła się w Rossyi, aż na prowincyie z Galicyią bezpośrednio graniczace.

Chociaż Rząd Rossyyski naprzeciw téy morderczéy chorobie użył naydzielnieyszych środków, aby ią pociągnieniem kordonu woyskowego, ograniczyć w mieyscach, dokąd wtargnęła, trudno iednak niestety zaprzeczyć możności rozszérzenia się téy klęski na Galicyią.

Die Vorsicht gebiethet demnach die Ortsobrigkeiten in Galizien und der Bukowina bei Zeiten mit den Maßregeln bekannt zu machen, welche bei dem Ausbruche dieser Krankheit unverzüglich zu ergreifen sind, um dieselbe wo möglich im Keime zu ersticken, und ihre weitere Fortschritte zu hemmen.

§. 1.

Die Grundlage aller gesundheitspolizeilichen Fürkehrungen ist die schleunige Erkenntniß dieser durch mittel- und unmittelbare Berührung sich fortpflanzenden Seuche.

Daher haben Hauseigenthümer, Familien-Väter, dann alle mündigen Hausgenossen ohne Unterschied des Geschlechtes auf verdächtige Krankheits- und Todesfälle aufmerksam zu seyn, und selbe augenblicklich der Ortsobrigkeit anzuzeigen.

Die Verpflichtung wird auch jedem in Erkrankungsfällen herbeigerufenen Seelsorger ohne Unterschied des Glaubensbekenntnißes auferlegt.

Aerzte und Wundärzte sind ohnehin nach den bestehenden Gesetzen zu derlei Anzeigen verpflichtet.

§. 2.

Die Merkmale, an denen die epidemische Brechruhr (Cholera morbus) erkannt wird, sind zwar in den dem Kreisschreiben vom 16ten November 1830 Zahl 71531 dann jenem vom 10ten September l. J. Zahl 77081 angeschlossenen Belehrungen angegeben worden.

Da aber die richtige Auffassung und Beobachtung aller dieser Merkmale von dem zahlreichsten Theile der Bevölkerung nach seiner Bildungsstuffe nicht wohl verlangt werden kann, so ist im Allgemeinen kund zu machen, daß jede Krankheit, die sich durch Eckel, heftiges Würgen, häufige wässerigte Stuhlgänge und eben so häufiges mit den Stuhlgängen wechselndes Erbrechen ähnlicher Flüssigkeit mit Klumpen von Schleime, Krämpfe, dann durch brennenden Durst, ein Gefühl von Drücken in der Herzgrube und große Hinfälligkeit äußert, wenn alle diese Symptome zusammen genommen Statt finden, den Verdacht des Vorhandenseyns der epidemischen Brechruhr (Cholera morbus) errege, und der Obrigkeit zu melden sey.

Dieser Verdacht wird noch dringender, wenn ähnliche Krankheitsfälle gleichzeitig, oder in kurzen Zwischenräumen an einer oder mehreren andern Personen beobachtet werden, oder wenn auch nur ein derlei Kranker in kurzer Zeit binnen einem, zwei längstens drei Tagen mit Tode abgeht.

§. 3.

Im Falle einer solchen Meldung, oder wenn die Orts-

Przezorność zatem nakazuie, Zwierzchności mieyscowe w Galicyi i Bukowinie, zawczasu z owemi środkami oznaiomić, których się w razie wybuchnienia téyże choroby, niezwłocznie chwycić potrzeba, by takową ile możność w samym zarodzie utłumić i dalsze iéy posuwanie się wstrzymać.

Środki te są następuiące:

§. 1.

Posadą wszystkich policyynych urządzeń dla zdrowia, iest prędkie poznanie téy, pośredniém i bezpośredniém dotykaniem krzewiącéy się zarazy.

Wszyscy zatém właściciele domów, głowy rodzin i wszyscy dorosłego wieku domownicy płci oboiéy, na podeyrzane choroby i przypadki śmierci uważnymi być i o takowych Zwierzchności mieyscowéy natychmiast donosić maią.

Obowiązek ten wkłada się także na każdego duchownego bez różnicy wiary lub wyznania, do chorych wołanego.

Lekarze i chyrurgowie prócz tego iuż istnieiącemi ustawami do tego są zobowiązani.

§. 2.

Znaki, po których epidemiczna biegunka z wymiotami (Cholera morbus) rozpoznawać się daie, iuż wprawdzie w instrukcyiach, iednéy do okolnika z dnia 16. Listopada 1830 do liczby 71531; drugiéy, do okolnika z dnia 10. Grudnia t. r. do liczby 77081 dołączonéy, wskazanemi zostały.

Gdy atoli należytego poięcia i uważania wszystkich tych znaków po nayliczniéyszéy części mieszkańców w miarę ich umysłowego wykształcenia, wymagać nie można, w ogólności zatém obwieścić wypada, że wszelka choroba, która przez ckliwość, mocne dławienie, częsty i wodnisty stolec i równie tak częste z laxacyiami przemieniaiące się womity podobnego płynu z kawałami flegmy, przez kurcze, (spazmy), tudzież przez palące pragnienie, ciśnienie w dołku sercowym i wielkie omdlenie, obiawia się, gdy te wszystkie symptomata razem się zeydą, wznieca podeyrzenie, że iest epidemiczną biegunką z wymiotami (Cholera morbus) i Zwierzchności doniesioną być ma.

Podeyrzenie to staie się tém większém, ieżeli podobne przypadki choroby równocześnie, albo w krótkich przerwach u drugiéy lub więcéy osób postrzegane będą, alboteż gdyby tylko ieden z takich chorych w krótkim czasie w ciągu 2 naydaléy 3 dni umarł.

§. 3.

Na takie doniesienie, lub gdy Zwierzchność mieyscowa

obrigkeit durch unmittelbare pflichtmässige Wachsamkeit oder durch den Ruf zur Kenntniß eines derlei Krankheits- oder Todesfalles gelangt, hat sich der Dominikalbeamte (in Städten ein Abgeordneter des Magistrats) ohne den mindesten Verzug an Ort und Stelle zu begeben, und unter der Vorsicht: daß keine Berührung mit dem Kranken oder Todten den in demselben Hause wohnenden Personen und den darin befindlichen Sachen Statt finde, die angegebene Thatsache zu konstatiren und zu erheben, welche Personen seit dem Ausbruche der Krankheit dieses Haus, und insbesondere die Wohnung des Kranken betreten, und wieder verlassen haben.

§. 4.

Findet die Obrigkeit den Verdacht des Vorhandenseyns der epidemischen Brechruhr (Cholera morbus) nach den oben §. 2 angegebenen Merkmalen bestättigt, so hat dieselbe den Kranken und allen zur Zeit im Hause angetroffenen Personen zu bedeuten, daß sie sich aus dem Hause unter keinem Vorwande entfernen dürfen.

Das Haus ist sogleich mit bewaffneten Wachen zu umgeben, und diesen der strengste Befehl zu ertheilen, Niemanden den Eintritt in das Haus, so wie den Austritt aus demselben, dann die Hinwegbringung von was immer für Sachen oder Thieren zu gestatten, und jede unmittelbare Berührung mit den Hausgenossen und ihren Sachen zu vermeiden.

§. 5.

Ist der Kranke an der verdächtigen Krankheit gestorben, so soll der Leichnam von den Hausgenossen mit Vermeidung jeder Berührung in einen Trog gelegt, dieser aber in eine abgesonderte nicht beheitzte und unbewohnte Kammer, oder in demselben Hause in einem Schopfen untergebracht werden.

Die Beerdigung darf nicht vor der ärztlichen Besichtigung — wovon weiter unten gesprochen werden wird, vorgenommen werden.

§. 6.

Bewehrt die Untersuchung; daß einige Personen seit dem Ausbruch der verdächtigen Krankheit das Haus des Kranken betreten haben, so sind dieselben verdächtig, von dem Kranken angesteckt worden zu seyn.

Gegen diese Personen und ihre Hausgenossen finden die im §. 4 und 5 bezeichneten Maßregeln ebenfalls Anwendung.

§. 7.

Für die Verpflegung der eingesperrten Familien, welche weder mit Nahrungsmitteln noch mit den Mitteln um sich diese beizuschaffen versehen sind, hat die Ortsobrigkeit Sorge zu tragen. Die Beförderung der Lebensmittel in die gesperrten

w skutek bezpośredniego obowiązkowego nadczuwania, lub z pogłoski o podobnym przypadku choroby albo śmierci dowié się. Urzędnik dominikalny (w miastach, delegowany z Magistratu) udać się ma bez naymnieyszéy zwłoki na mieysce, z tą ostrożnością: aby się chorego, albo umarłego, równie też osób w takim domu mieszkaiących i znayduiących się tam rzeczy nie dotykał, doniesiony przypadek dowodnie sprawdzić i wybadać, które osoby od wybuchnienia choroby ten dóm, a w szczególności mieszkanie chorego odwiedzały i znowu opuszczały.

§. 4.

Jeżeli Zwierzchność podeyrzenie ziawienia się epidemicznéy biegunki z womitami (Cholera morbus) podług wskazanych wyżéy w §. 2. znaków, potwierdzoném znaydzie, choremu i wszystkim podtenczas w domu obecnym osobóm oznaymi, iż pod żadnym pozorem z domu tego oddalać się nie mogą.

Dóm taki natychmiast uzbroioną strażą otoczyć i téyże naysurowszy rozkaz wydać należy: aby nikogo do tego domu nie wpuszczała i nikogo z tamtąd nie wypuszczała, anitéż iakichkolwiekbąć rzeczy lub zwierząt wyprowadzać dozwalała, oraz wszelkiego dotknienia się domowników, lub ich rzeczy wystrzegała się.

§. 5.

Gdy chory na podeyrzaną chorobę umrze, domownicy ciało unikaiąc wszelkiego dotknięcia się złożą do trunny, takową potém w izbie odosobnionéy, nieopalonéy i niezamieszkanéy, lub w znayduiacéy się w tym domu szopie umieszczą.

Pogrzebanie umarłego, przed wizyią lekarską, o czém niżéy mówiono będzie, przedsiębraném być nie ma.

§. 6.

Okaże się ze śledztwa, że niektóre osoby od wybuchnienia podeyrzanéy choroby dóm chorego odwiedzały, tém samém podeyrzani są, że się od chorego zaraziły.

Względem tych osób i ich domowników, przepisy §§mi 4 i 5 określone, zastosowane być maią.

§. 7.

O żywność dla zamkniętych rodzin, które ani artykułami żywności, ani środkami przysposobienia takowych opatrzonemi nie są, Zwierzchność mieyscowa starać się będzie. Dostarczanie artykułów żywności dla domów zamkniętych,

Häuser hat nach Zulässigkeit für mehrere Tage auf einmal und jedenfalls mit Vermeidung jeder Berührung zu geschehen.

§. 8.

Die Ortsobrigkeit hat ferner in dem §. 4 angegebenen Falle unverzüglich den nächsten, wenn gleich in einem fremden Kreise befindlichen Arzt oder Wundarzt ohne Unterschied, ob dieser in öffentlichen Diensten steht oder nicht, unter Anführung der erhobenen Umstände aufzufordern, daß sich derselbe an Ort und Stelle begebe und nach den weiter unten folgenden Vorschriften sein Amt handle.

§. 9.

Alle getroffenen Veranlassungen hat die Obrigkeit gleichzeitig den benachbarten Ortsobrigkeiten und dem Kreisamte, zugleich aber dem Landeschef unmittelbar mittelst Staffete anzuzeigen, und um Absendung des Kreisarztes oder eines anderen Sanitätsbeamten zu bitten. Dieser Bericht hat insbesondere zu enthalten, Namen, Stand und Wohnort der Kranken und Verstorbenen, und ihrer Hausgenossen, Tag und Stunde des Anfanges der Krankheit der erhaltenen Anzeige und der gepflogenen Untersuchung, dann den Namen und Wohnort des Arztes oder Wundarztes, um welchen geschickt wurde.

Die Symptome der Krankheit, sind umständlich zu beschreiben. In diesen Fällen muß der Beschleunigung der Anzeige als Hauptsache die Gründlichkeit derselben untergeordnet und daher die Erstattung des Berichts wegen Ermanglung einiger zur Stunde noch nicht aufgeklärten Verhältnisse in keinem Falle verschoben werden.

§. 10.

Das im §. 8. angedeutete Sanitäts-Individuum hat sich mit Beseitigung aller anderen demselben allenfalls übertragenen selbst ämtlichen Funkzionen unverzüglich an Ort und Stelle zu verfügen, und vor allen zu untersuchen, ob die verdächtige Krankheit wirklich die epidemische Brechruhr (Cholera morbus) sey oder nicht. Zu diesem Behufe ist ihm der Zutritt zu den Kranken unter Beobachtung der instrukzionsmässigen Vorsichten gegen die Ansteckung zu gestatten. Fällt auch das Gutachten dahin aus: daß diese Krankheit eine ganz andere sey, so darf dennoch von den von der Ortsobrigkeit eingeleiteten Vorsichtsmaßregeln vor dem Eintreffen des von dem Kreisamte abgeordneten zu diesem Ausspruche ermächtigten Sanitäts-Beamten nicht abgegangen werden. Im Gegentheile hat der herbeigeholte Arzt oder Wundarzt darauf zu sehen, daß die obige Anordnung §. 3 und 7 genau in Vollzug gebracht, die allfälli-

ile okoliczności dozwolą, naraz na kilka dni, a zawsze z uniknieniem wszelkiego dotykania się, dziać się ma.

§. 8.

Zwierzchność w przypadku §. 4. określonym, ma natychmiast naybliższego, chociażby w obcym cyrkule znayduiącego się lekarza lub chyrurga i to bez różnicy, czyliby takowy w służbie publiczney znaydował się lub nie, udzieleniem wyśledzonych okoliczności wezwać, aby się natychmiast do wszkazanego mieysca udał i podług przepisów tu niżey następuiących powinność swoię pełnił.

§. 9.

Wszystkie poczynione urządzenia oznaymić ma Zwierzchność iednocześnie ościennym Zwierzchnościom mieyscowym i cyrkułowemu Urzędowi a razem i Rządcy kraiowemu bezpośrednio przez sztafetę, i o wysłanie lekarza cyrkułowego lub innego urzędnika zdrowia, prosić.

Raport ten zawierać ma w szczególności: nazwisko, stan i mieysce mieszkania chorych i zmarłych i ich domowników, dzień i godzinę początku choroby, otrzymanego doniesienia i przedsięwziętego śledztwa, tudzież nazwisko i mieysce mieszkania lekarza lub chyrurga, po którego było posłano.

Symptomata choroby z wszelkiemi okoliczuościami, opisać należy. W takich przypadkach na pośpiech w doniesieniu, iako rzecz główną, bardziey nawet iak na dokładność doniesienia wzgląd obrócić należy; nie może zatém raport dla braku niektórych w tym czasie ieszcze nie wyiaśnionych okoliczności na żaden sposób być odwlékanym.

§. 10.

Urzędnik zdrowia w §. 8. wspomniony, uchyliwszy na stronę wszelkie inne sobie poruczone, gdyby nawet urzędowe czynności, udać się ma natychmiast do wskazanego mieysca i przedewszystkiém dochodzić: czyli choroba podeyrzana iest istotnie epidemiczną biegunką z wymiotami (Cholera morbus), albo nie. Tym końcem, powinien mu przystęp do chorego, z zachowaniem ostrożności, tą Instrukcyią przepisanych być dozwolonym. A gdyby i takie wypadło zdanie: że choroba iest wcale innego rodzaiu, przecież od przedsięwziętych przez Zwierzchność mieyscową środków ostrożności, przed przybyciem urzędnika zdrowia, przez Urząd cyrkułowy nato wysłanego i do roztrzygnienia téy rzeczy upoważnionego, odstępować nie wolno.

Owszém sprowadzony lekarz lub chyrurg na to baczyć obowiązany, by powyższe rozporządzenia w §§. 3 i 7 ściśle

gen Mängel der Ortsobrigkeit bemerkbar gemacht, und von der Letztern abgestellt werden.

§. 11.

Findet jedoch dieser Arzt den Verdacht bestättigt, daß die epidemische Brechruhr (Cholera morbus) vorhanden sey, so hat derselbe im Einvernehmen mit der Ortsobrigkeit die tägliche Besichtigung aller Inwohner des Ortes einzuleiten. Zu diesem Behufe sind die nach den obigen Veranlassungen noch nicht gesperrten Häuser unter mehrere vertraute Einwohner des Orts so einzutheilen, daß jeder die ihm zugewiesenen Häuser täglich zweimal bequem besuchen kann.

Jeder dieser Aufseher hat alle Inwohner der ihm zugewiesenen Häuser vor die Thüre vorzurufen und zu besehen, ob an denselben auch nur das mindeste Uebelbefinden wahrzunehmen sey, und es der Ortsobrigkeit anzuzeigen, diese wird den Arzt oder Wundarzt auffordern, nähere Untersuchung zu pflegen, in deren Folge nach Befund die oben §. 4—7 bezeichneten Vorsichtsmaßregeln zu ergreifen sind.

Damit dem Unfuge vorgebeugt werde, daß die Ortsbeschauer nachlässig sind, oder gar entdeckte Kranke verhehlen, wird das Sanitäts-Individuum täglich unvermuthet einige Häuser selbst untersuchen, und befundene Nachlässigkeit oder Verheimlichung jedes Kranken auf das Nachdrücklichste durch die Ortsobrigkeit bestrafen lassen.

§. 12.

Nebstdem müssen alle Kirchen, Schulen, Schankhäuser und was immer für Versammlungsplätze gesperrt, alle Zusammenkünfte, insbesondere Märkte, untersagt werden. Bei den Fleischbänken, Bäckerläden und Schänken ist der Verkauf auf einem aus dem Hause hervorstehenden Tische zu verrichten, und zu jedem Hause eine Wache zu stellen, welche die Käufer nur einzeln zuläßt.

§. 13.

Alle Kundmachungen geschehen durch die Häuserbeschauer.

§. 14.

Oeffentliche Leichenbegängnisse sind abzustellen, und zu den Leichen kein Zutritt zu gestatten. Die Leichen der nicht an der Cholera morbus sondern anderen Krankheiten verstorbenen Insassen, werden auf dem gewöhnlichen Freidhof durch die Hausgenössen auf den Leichenhof gebracht, und von dem bestellten Todengräber übernommen.

§. 15.

Alle eingesperrten Familien sind zur Reinigung ihres Hauses und Hausgeräthes anzuhalten.

dopełnione były, i wszelakie niedokładności Zwierzchnictwu mieyscowemu wytknięte i przez takowe uchylone zostały.

§. 11.

Gdyby iednak ów lekarz podeyrzenie ziawienia się zaraźliwéy biegunki z womitami (Cholera morbus) znalazł ziszczoném, nateuczas zniosłszy się ze Zwierzchnością mieyscową, wszystkich mieszkańców mieysca tego codziennie odwiédzać ma.

Do tego celu, domy podług powyższych rozporządzeń ieszcze niepozamykane, między stosowną liczbę poufnych mieszkańców mieyscowych podzielone być maią w ten sposób: by każdy przydzielone sobie domy codziennie po dwa razy wygodnie odwiédzać był w stanie; każdy taki dozorca powinien wszystkich mieszkańców przydzielonych sobie domów do drzwi przywołać i obeyrzéć, czyliteż u nich by naymnieysza odmiana w zdrowiu postrzegać się nie daie? i o tém Zwierzchność donieść ma. Ta wezwie lekarza albo chyrurga do bliższego wyśledzenia, w skutek czego podług okoliczności, środki powyżéy §§. 4.—7. wskazane, użytemi być maią.

Celem zapobieżenia bezprawiu, aby nadzorcy mieyscowi nie byli opieszałymi, albo wcale odkrytych chorych nie taili, urzędnik zdrowia codziennie sam kilka domów niespodzianie zwiedzać będzie, a odkrytą opieszałość lub zataienie każdego chorego, przez Zwierzchność meyscową nayprzykładniéy ukarać każe.

§. 12.

Oprócz tego wszystkie kościoły, szkoły, szynkownie i wszelkie mieysca zgromadzenia zamknięte, wszystkie schadzki, w szczególności targi, zakazane być muszą.

W iatkach rzeźniczych, składach piekarskich i szynkowniach przedaż odbywać się na stołach za iatki, lub za dóm wystawionych, a do każdego takiego domu lub iatki straż postawiona być ma, która kupuiących tylko poiedyńczo przypuszczać będzie.

§. 13.

Wszystkie obwieszczenia dziać się będą przez nadzorców domów.

§. 14.

Publiczne obchody pogrzebowe zakazane i odwiedzanie trupów wzbronione zostaną. Zwłoki umarłych nie na Cholerę, ale na inną chorobę, zanieść maią domownicy na zwyczayny cmętarz, od których takowe ustanowiony gróbarz odbierze.

§. 15.

Każdą zamkniętą rodzinę dopilnować należy, aby dóm

Der Arzt oder Wundarzt hat täglich in Absicht auf den Gesundheitszustand nachzusehen.

§. 16.

Das nach §. 8 herbeigeruffene Sanitäts-Individuum hat von seinem Befunde und den getroffenen Einleitungen umständlichen Bericht an das Kreisamt zu erstatten, und die Ankunft und weiteren Verfügungen des vom Kreisamte abgesendeten Sanitäts-Individuums abzuwarten.

§. 17.

Das Kreisamt wird, sobald dasselbe den im §. 9. erwähnten Bericht erhält, augenblicklich den Kreisarzt, und nur in dessen Ermanglung ein anderes vollkommen vertrauenswürdiges, in öffentlichen Diensten stehendes Sanitäts-Individuum an Ort und Stelle abordnen.

Kein wie immer geartetes anderweitiges Geschäft darf einen Aufschub in dieser Angelegenheit rechtfertigen.

Der Kreisarzt oder sein Stellvertreter hat eine angemessene Quantität der bei der epidemischen Brechruhr (Cholera morbus) angezeigten Medikamente mitzunehmen, wenn in dem Orte, wo die Krankheit ausbrach, nicht ohnehin eine Apotheke vorhanden ist.

§. 18.

Stimmt das vom Kreisamte abgeordnete, mit dem von der Obrigkeit herbeigeruffenen Sanitäts-Individuum darin überein, daß die epidemische Brechruhr (Cholera morbus) nicht vorhanden sey, so hat die Obrigkeit über eine dießfällige schriftliche Eröffnung beider Sanitäts-Individuen die Aufhebung aller oben erwähnten polizeilichen Vorkehrungen und Hemmungen des Verkehrs zu verfügen, und von dem Geschehenen die Anzeige an das k. Kreisamt unter Anschluß des ärztlichen Befundes zu erstatten, und die benachbarten Ortsobrigkeiten davon in Kenntniß zu setzen.

§. 19.

Im Falle einer Meinungsverschiedenheit darf an den ergriffenen Vorsichtsmaßregeln nichts geändert werden, die Beobachtungen sind aufmerksam fortzusetzen, da sich der Zweifel in einigen Tagen gründlich beheben muß.

§. 20.

Zeigt sich sodann, daß die epidemische Brechruhr (Cholera morbus) wirklich vorhanden sey, so hat der Kreisarzt oder sein Stellvertreter unverzüglich dem Kreisamte die Anzeige zu machen, zugleich aber die Einleitung zu treffen, damit die epidemische Brechruhr (Cholera morbus) aus dem bereits angesteckten Orte nicht in mehrere übertragen, und zu diesem Behufe um diesen

i domowe sprzęty czyszczone były. Lekarz albo chyrurg nadzierać ma codziennie względem stanu zdrowia.

§. 16.

Urzędnik zdrowia podług §. 8. przywołany o rezultatach swoiéy bytności i poczynionych urządzeniach dokładny raport Urzędowi cyrkułowemu podać i przybycia oraz dalszego rozporządzenia wysłanego przez Urząd cyrkułowy lekarza albo chyrurga oczekiwać ma.

§. 17.

Urząd cyrkułowy, otrzymawszy raport w §. 9. wyrażony, wyśle natychmiast na doniesione mieysce lekarza cyrkułowego, a tylko w niedostatku tego, innego na zupełne zaufanie zasługuiącego i w publicznéy służbie zostaiącego lekarza, albo chyrurga.

Żadna czynność iakkolwiek ważna i iakiegobądź rodzaiu, zwłoki w téy okoliczności usprawiedliwiać nie może.

Lekarz cyrkułowy i tegoż zastępca, ma z sobą wziąć przyzwoitą ilość lekarstw na epidemiczną biegunkę z womitami (Cholera morbus) wskazanych, ieżeli w tém mieścu, gdzie Cholera wybuchnęła, nie ma prócz tego apteki.

§. 18.

Jeżeli urzędnik zdrowia, wysłany przez Urząd cyrkułowy ze zdaniem urzędnika zdrowia przez Zwierzchność przywołanego, w tém się zgodzi: że choroba epidemiczną biegunką z womitami (Cholera morbus) nie iest, Zwierzchność, na uczynione w téy mierze przez obu Urzędników zdrowia pismienne oznaymienie, uchylenie wszystkich powyżéy rzeczonych policyynych urządzeń i przerwania komunikacyi nakaże i o tém c. k. Urzędowi cyrkułowemu z załączeniem lekarskiéy opinii doniesie, niemniéy sąsiedne Zwierzchności mieyscowe o tém uwiadomi.

§. 19.

Gdyby się zdania różniły, w przedsięwziętych środkach ostrożności nic odmienić nie wolno, i dalsze postrzeżenia z pilnością uczynić należy, ponieważ kilka dni wątpliwość gruntownie rozstrzygną.

§. 20.

Jeżeli się następnie pokaże, iż to iest istotnie epidemiczna biegunka zwymiotami (Cholera morbus), lekarz cyrkułowy lub iego zastępca, natychmiast o tém Urzędowi cyrkułowemu donieść, a razem takie urządzenia poczynić ma, aby epidemiczna biegunka z womitami (Cholera) z mieysca iuż zarażonego, do innych zaniesioną nie była, aby w tym celu dokoła tego mieysca kordon pociągnionym, a ra-

Ort ein Kordon gezogen, zugleich aber die Ausbreitung in dem Orte selbst gehemmt, und die Ansteckung getilgt werde.

Zu diesem Behufe hat der Kreisarzt für den Kordon provisorisch einen Kordons-Kommissär, für das Innere der angesteckten Ortschaften aus den Dominikalbeamten ein verläßliches Individuum, als politischen Kommissär und einen Arzt nach Befund und Zulässigkeit der Umstände auch mehrere, aufzustellen, welche nach den besondern Instrukzionen ihr Amt handeln werden. Hat der Kreisarzt diese Amtshandlung vollendet, den zurückgelassenen Arzt gehörig instruirt, und sich wirklich gereiniget, so begibt sich derselbe in seine Stazion zurück.

§. 21.

Alle benachbarten Ortsobrigkeiten haben in dieser Beziehung alle vom Kreisarzte erhaltenen vorläufigen Aufträge wegen Stellung der nöthigen Wächter, Errichtung von Erdhütten, Beischaffung von Lebensmitteln u. s. w. auf das pünktlichste und schnellste zu vollziehen.

§. 22.

Bei allen Korrespondenzen in diesen Angelegenheiten sind zur Beförderung des Dienstes reitende Bothen zu gebrauchen, wenn nicht nach der besonderen Beschaffenheit der nächsten Wege Fußbothen schneller vorkommen.

Den Sanitäts-Individuen wird zur Beschleunigung ihrer Reise bei schlechten Landwegen und ungünstiger Witterung der Gebrauch der doppelten Zahl Vorspann als nach den allgemeinen Direktiven gestattet ist, doch nicht über 4 Vorspannspferde zugestanden.

§. 23.

Die von den Dominien in allen obigen Fällen aufgestellten Wächter werden einen angemessenen Lohn aus dem Staatsschatze erhalten, auch haben die Dominien gerechten Anspruch auf Vergütung der im Drange der Umstände bestrittenen Auslagen, wenn diese nach den für die Pestanstalten bestehenden Direktiven den Staatsschatz treffen.

§. 24.

Die Uebertretung der vorausgeschickten Vorschriften ist in Fällen, für welche nicht ohnehin ein besonderes Strafgesetz besteht, mit willkührlichen Strafen, und zwar Dominien mit Geldstrafen von 25 bis 1000 fl. — obrigkeitliche Beamte, Aerzte, Wundärzte, Geistliche u. s. w. mit strengem, nach Umständen mit Fasten zu verschärfendem Arreste von 3 Monaten, Civil-Wächter und Aufseher, dann Reinigungsknechte, Krankenwärter und Todtengräber ohne Unterschied, ob sie der

zem i w samém mieyscu rozkrzewienie się onéy zatamowanémn, i zaraza utłumiona została.

Tym końcem lekarz cyrkułowy ma do kordonu ustanowić tymczasowego komissarza kordonowego dla zarażonego mieysca wewnątrz, a to osobę nayufnieysza z pomiedzy urzędników dominikalnych, iako komissarza polityczngo, i lekarza; a w miarę potrzeby i okoliczności dozwalaiących, także i więcéy osób takowych, które podług osobnéy Instrukcyi swóy Urząd pełnić będą.

Gdy lekarz cyrkułowy téy czynności urzędowania swego dopełnił, zostawionemu lekarzowi należytą dał instrukcyią i oczyścił się, natenczas powrócić ma do swoiéy stacyi.

§. 21.

Wszystkie ościenne Zwierzchności, wszystkie w tym względzie od lekarza cyrkułowego otrzymane przygotowawcze rozkazy do stawienia potrzebnych strażników, postawienia czartaków, dostarczania żywności i t. d. iak naydokładniéy i nayspieszniéy wykonywać maią.

§. 22.

Do wszelkich korespondencyy w téy okoliczności, używać należy dla przyspieszenia służby posłańców konnych, ieżeliby z powodu szczególnego położenia dróg nayblizszych, posłaniec pieszy nie mógł zayść prędzéy.

Urzędnikóm zdrowia, dla prędszéy iazdy po złych drogach i podczas nieprzyiaźnéy pory; pozwala się użyć podwóyną liczbę zaprzęgu podług powszechnych przepisów dozwolonego, wszakże nie więcéy nad 4 konie.

§. 23.

Strażniki od dominiów we wszystkich powyższych przypadkach ustanowieni, odbiéra ze Skarbu kraiowego przyzwoitą zapłatę.

Równie też i dominia maią słuszne prawo żądania nagrody za poniesione w nagłych okolicznościach wydatki, ieżeli te podług przepisów dla urządzeń w powietrzu morowém istniciących, kraiowego Skarbu dotyczą.

§. 24.

Przekroczenie powyższych przepisów w przypadkach, w których oprócz tego szczególna ustawa karna nie istnieie, karaue być ma dowolnie; a mianowicie na przekroczaiące dominia kara pieniężna od 25 ZlR. do 1000 ZlR. na urzędników dominikalnych, lekarzy, chyrurgów, duchownych i t. d. areszt surowy, podług okoliczności ścisły, i postem zaostrzony od 3 dni do 3 miesięcy, na cywilnych strażników oczyszczaiących, chorym usługuiących (infirmarzy) i groba-

Kathegorie der Grundwirthe angehören oder nicht, aber nach Befund auch mit körperlicher Züchtigung zu bestrafen.

Diese letztere Strafart ist vorzüglich in Fällen, wo es an der Auswahl von Individuen mangelt, anzuwenden, und zum erspiegelnden Beispiele sogleich ohne Gestattung eines Rekurses zu vollziehen.

II. Belehrung

für Aerzte und Wundärzte, wie sie sich und andere vor Ueberkommung ansteckender Krankheiten zu verwahren haben, und wie die Reinigung der verdächtigen Wohnungen und Effekten einzuleiten und vorzunehmen ist.

Wenn auch nur eine Person in einem Hause, oder in einer Familie mit einer ansteckenden lebensgefährlichen oder gar schnell tödtenden Krankheit befallen wird, so sind folgende Maßregeln ungesäumt zu ergreifen:

1) Ist der Kranke alsogleich, wo es nur möglich ist, von den übrigen Einwohnern abzusondern, und in ein größeres Zimmer zu übertragen, oder es sind jene, welche zu seiner Pflege nicht nothwendig sind, von ihm zu entfernen, und Niemanden andern also auch nicht Anverwandten, Nachbarn und Bekannten, außer jenen, welche ihn zu warten und zu pflegen haben, der Zutritt zu selben zu gestatten.

2) Die Wäsche und das Bettgewand, welches diese Kranke ablegen, ist mit Berührung z. B. mit hölzernen Stäben in die Auflösung von Chlorkalk Nro. I. wie selbe am Ende angegeben ist, durch ungefähr 12 Stunden einzuweichen, dann erst mit Seife oder verdünnter Lauge im reinen Wasser, wie gewöhnlich rein zu waschen.

Da die Chlorkalk-Auflösung besonders der feineren Wäsche nachtheilig ist, so kann man die Auflösung einer wohlfeilern Chlor-Soda Nro. II. hiezu benutzen.

3) Wo keines dieser Reinigungsmittel zu haben ist, wird diese infizirte Wäsche mit möglichster Vermeidung aller Berührung mit den Händen, zuerst öfters mit kalten Wasser mehrmal übergossen, und dann wie gewöhnlich gewaschen, das kalte Wasser muß jedoch nicht auf der Wäsche bleiben, sondern immer abfließen können; es muß selbe daher in ein durchlöchertes Gefäß, oder in einen Korb zu diesem Uebergießen mit kalten Wasser gelegt werden.

rzy, bez różnicy, czyli są gospodarzami lub nie, podług okoliczności także i chłosta cielesna.

Ten ostatni sposób karania szczególniéy w razach, ieżeli iest brak na osobach do wyboru, użytym dla iawnego przykładu natychmiast bez dozwolenia rekursu, wykonanym być ma.

II. Instrukcyia
dla lekarzów i chyrurgów, iak siebie i drugich od chorób zaraźliwych zachować maią, i iak czyszczenie podeyrzanych pomieszkań i rzeczy zarządzone i przedsiębrane być powinno.

Chociażby tylko iedna osoba w iakim domu, lub iakiéy rodzinie w zaraźliwą niebezpieczeństwem życia grożącą, albo też zbyt nagle zabiiaiącą chorobę popadła; należy niezwłocznie następuiących użyć środków:

1) Należy chorego natychmiast gdzie to tylko być może, od innych mieszkańców oddzielić, i do większéy izby przenieść, albo też tych, którzy do iego pielęgnowania nie są potrzebni, od niego oddalić, i nikomu innemu, a zatém nawet krewnym, sąsiadóm i znaiomym, oprócz tych, którzy go pilnować i koło niego chodzić (pielęgnować) maią, przystępu nie dozwalać.

2) Bieliznę i pokrycie pościeli, które takowi chorzy z siebie zrzucaią, trzeba narzędziem, n. p. drewnianemi kiiami brać, i w rościeku wapna chlorowego Nr. 1., iak to przy końcu podano, przez blisko 12 godzin moczyć, a dopiéro potém mydłem albo rozpuszczonym ługiem w czystéy wodzie iak zwykle na czysto prać.

Ponieważ rościek wapna chlorkowego osobliwie cieńszéy bieliznie szkodzi, więc można rościeku sody chlorowéy Nr. 2, która tańszą iest, do tego użyć.

3) Gdzie żadnego z tych środków czyszczenia mieć nie można; tam należy takową zarażoną bieliznę, strzegąc się ile tylko można dotykania się onéy rękami, naprzód częściéy zimną wodą po kilka razy poléwać, a potém iak zwyczaynie prać, iednak potrzeba, aby ta woda na bieliznie nie pozostała, ale zawsze odpływać mogła; trzeba więc bieliznę do naczynia podziurkowanego, lub do kosza, dla poléwania zimną wodą włożyć.

4) Personen, die den Kranken umgeben, oder pflegen, werden vorsichtig handeln, sich von den Ausdünstungen und dem Athem des Kranken entfernt zu halten, und sich am wenigsten dann demselben zu sehr nähern, wenn er sich aufdeckt.

Die Wäsche und Alles, was der Kranke benützt und beschmutzt, der Fußboden, das Bettgeräth, und die Gefäße, in welche er seine Nothdurft verrichtet, werden mit der unter I. angeführten Chlorkalk-Auflösung begossen, und dann aus dem Zimmer entfernt, die letzteren Gefäße, wenn sie wieder gebraucht werden, müssen in freier Luft mit dieser Auflösung noch einmal rein und vollständig gewaschen werden.

5) Jene, welche den Kranken warten und pflegen, oder Aerzte, welche denselben besuchen und behandeln, haben ein gut verstopftes Fläschchen bei der Hand zu haben, oder bei sich zu tragen, in welchem die Chlorkalk-Auflösung Nro. I. mit oder ohne Bodensatz enthalten ist.

6) Mit dieser Auflösung bestreichen sich die Aerzte, welche solche Kranke behandeln, und jene, welche selbe pflegen, oder Geräthe und Effekte, die die Kranken benutzten und berührten, berühren müssen, die Hände, die Schläfe, die Ohren, und die Oberlippe sowohl vor der Annäherung oder Berührung als nach derselben, wornach sie sich besonders die Hände damit zu waschen haben; auch wird gerathen, in diesem Falle, wenn man zu Hause bleibt, den ganzen Körper mit einer Chlorkalk-Auflösung mittels eines Schwammes zu reiben; zum Ausspülen des Mundes, wenn man sich den Kranken zu nähern hat, und von ihm entfernt, kann eine Mischung von 1/2 Kaffeelöffel Chlorkalk-Auflösung mit etwas Branntwein, oder Lavendelgeist oder kölnischen Wasser in einer Kaffeeschale Wasser benützet werden.

Bei dem Mangel eines solchen desinfizirenden Mittels, kann zum Waschen der Hände ꝛc. und zum Ausspülen des Mundes ein guter Essig verwendet werden.

7) Bei einer solchen bedenklichen Krankheit ist Jenen, welche um den Kranken sind, oder selben besuchen müssen, zu rathen, daß sie sich demselben nicht nüchtern nähern, sondern es ist der Gebrauch eines Thee aus aromatischen Kräutern, z. B. Melisse, Krausemünz, Pfeffermünz, mit etwas geistigen z. B. hoffmanischer Geist zu 10—15 Tropfen, oder mit etwas Branntwein, Arrak, (2—3mal im Tag) zu empfehlen.

8) Um die Luft in dem Krankenzimmer zu verbessern, können unter verschiedenen Umständen auch verschiedene Desinfekzions-Mittel angewendet werden, nämlich:

A. Die mineralsauren Räucherungen;

B. Chlorkalk.

4) Osoby chorego otaczaiące, lub pielęgnuiące, ostrożność zachować maią, aby od wyziewów, i oddechu chorego z daleka były, a natenczas naymniéy do niego bardzo przybliżały się, gdy chory odkryie się.

Bieliznę i wszystko, co chory używa, i zbrucze, podłogę, sprzęty pościelne i naczynie, do którego chory na potrzebę chodzi, trzeba rościekiem wapna chlorkowego Nr. 1. polewać, i potém z pokoiu wynieść, naczynia stolcowe chcąc one znowu użyć, należy na otwartém powietrzu tym rościekiem ieszcze raz czysto i dobrze wymyć.

5) Ci, którzy chorego dogladaią i pielęgnuią, albo lekarze, którzy go odwiedzaią, i w kuracyi maią, powinni dobrze zatkaną flaszeczkę, rościekiem chlorkowym Nr. 1, z ustoinami lub bez tychże napełnioną, na doręczu mieć, lub z sobą nosić.

6) Lekarze, co takich chorych kuruią, i ci, co ich doglądaią, albo sprzętów i rzeczy, których chorzy używali lub dotykali się, dotykać się muszą, naciérać sobie maią tym rościekiem ręce, skronia, uszy, i górną wargę (pod nosem), tak przed zbliżeniem się lub dotknięciem, iako też i po takowém, po czém sobie osobliwie ręce tym rościekiem myć powinni; także dobrze w tym razie, zostaiąc w domu, całe ciało gąbką, w rościeku chlorkowym umaczaną, naciérać; do płókania gęby, maiąc się przybliżyć do chorego, i oddaliwszy się od niego, można użyć mixtury z 1/2 łyżeczki od kawy rościeku wapna chlorkowego z trochę wódki, lub spirytusu lewandowego, albo wody kolońskiéy w filiżance wody rozpuszczonéy.

W niedostatku tego, zarazie przeciwnego środka, użytym być może dobry ocet do umycia rąk i t. d. i do płókania gęby.

7) Przy tak niebezpieczné chorobie, wypada radzić tym, którzy koło chorego chodzą, albo go odwiédzać muszą, aby naczczo do niego nie przybliżali się, ale wprzód herbaty z ziół aromatycznych, n. p. z melissy, mięty kiędzierzawéy (ogrodowéy), mięty pieprzowéy (angielskiéy), z trochę kroplami spirytusowemi, n. p. z 10—12 kroplami spiritusu Hofmana, albo dodawszy trochę wódki lub araku (2—3 razy na dzień) używali.

8) Aby powietrze w izbie chorego polepszyć, można przy różnych okolicznościach także użyć różnych środków przeciw zarazie (desinfekcyynych), iako to:

A. Kadzideł z kwasów mineralnych;

B. wapna chlorkowego.

A.

Mineralsaure Räucherungen.

Die Räucherungen können auf eine dreifache Art veranstaltet werden:

a) mittels der Dämpfe der vollkommenen Salpetersäure (acidum nitri concentratum seu nitricum.)
b) mittels der Dämpfe der konzentrirten Salzsäure (acidum salis concentratum) oder
c) mittels der Dämpfe der oxygenirten Salzsäure (acidum salis oxygenatum.)

a) Vorschrift zur Gewinnung der salpetersauren Dämpfe.

Man gießt in eine Schale von Porzellän, Glas oder Steingut, z. B. in eine Kaffeeschale ein Loth starkes Vitriolöhl (Schwefelsäure) und rührt nach und nach ein Loth feingepulverten Salpeter mit einem gläsernen Stab, oder Stückchen länglichen Glas hinein. Es entbinden sich dabei schnell und in großer Menge blaßweiße salpetersaure Dämpfe, welche sich im ganzen Zimmer verbreiten. Das Gemisch wird von Zeit zu Zeit mit dem Glasstängel umgerührt, wobei die Entwicklung der Dämpfe wohl ein paar Stunden fortdauert.

Zuweilen entwickeln sich rothe, den Lungen schädliche Dämpfe, was man so viel möglich zu vermeiden suchen muß, und man wird dieß vermeiden, wenn man 1 alles Metall, Holz, Stroh, und thierische Substanzen von der Berührung mit dieser Mischung ausschließt, 2. wenn man die Hitze vermeidet, deßwegen soll man die Schwefelsäure vor der Mischung nicht erwärmen, und nie eine größere Menge als oben gesagt wurde, in einem Gefäße vermischen, sondern wenn eine stärkere Räucherung nöthig ist, lieber mehrere Gefaße aneinander, auch nie die ganze Quantität an bewohnten Orten auf einmal zusammen mengen, sondern diese Mischung nach und nach verrichten. 3. Man entfernt daher vor dieser Räucherung alles Metall aus dem Zimmer soviel als möglich, und hüte sich die Dämpfe aus gewöhnlichen glasirten Töpfergeschirren zu entbinden.

b) Vorschrift zur Gewinnung der gemeinen salzsauren Dämpfe.

Man nimmt vier Theile gut pulverisirtes folglich trockenes gemeines Kochsalz z. B. 1 Loth, und 5 Theile starke Schwefelsäure (5 Quentchen) mischt diese in einem Glas oder Porzellän eben so zusammen, wie bei dem vorigen Verfahren, und

A.

Kadzidła z kwasów mineralnych.

Te kadzenia można troiakim sposobem przedsięwziąć:

a) przez pary doskonałego kwasu saletry (acidum nitri concentratum seu nitricum);

b) przez pary skoncentrowanego kwasu solnego (acidum salis concentratum), albo

c) przez pary kwasoczynem zaprawionego kwasu soli (acidum salis oxygenatum).

a) Przepis do zyskania par kwasu saletrzanego.

Wlać do czaszki porcelanowéy, szklannéy lub farfurowéy, n. p. do filiżanki ieden łót mocnego oleiu witriolowego (kwasu siarczanego), wsypać do tego po trochę i mięszać szklanym pręcikiem, albo kawałkiem szkła podługowatego, ieden łót saletry na miałki proszek utartéy. Z tego rozwiązuią się prędko i w wielkiéy ilości bladobiałe pary kwasu saletrzanego, które po całym pokoiu rozpostrzeniaią się. Tę przyprawę trzeba często szklanym pręcikiem mięszać, przy czém rozwinięcie par przez parę godzin ciągle trwa.

Czasami rozwiiaią się pary czerwone, płucom szkodliwe, czemu ile możności zapobiédz starać się potrzeba, a zapobieżono tém bywa, gdy 1) wszystkie kruszce (metale), drzewo, słomę, i substancye źwierzęce od styczności z tą mieszaniną usunięte zostaną; 2) przestrzegaiąc gorąca, i dla tego nie należy przed mieszaniem kwasu siarczanego ogrzywać, i nigdy większéy ilości, iak wyżéy powiedzieno, w iednem naczyniu nie preparować, ale ieśli mocnieyszego kadzenia potrzeba, lepiéy więcéy naczyń iedno koło drugiego ułożyć, a nigdy całéy ilości w mieyscach zamieszkałych na raz do kupy nie mieszać, ale to mieszanie zwolna uskuteczniać.

3) Przed tém więc kadzeniem ile możności oddalić potrzeba wszystkie kruszce (metale) pokoiu, i nie używać prostego poléwanego naczynia ganczarskiego do rozwinięcia par.

b) Przepis do zyskania par kwasu soli pospolitéy.

Wziąć cztéry części dobrze na proszek utartéy, a zatém suchéy pospolitéy soli warzonki, n. p. łót iedeu, i pięć części mocnego kwasu siarczanego (5 drachm) zmieszać to razem, iak w powyższéy przyprawie, w szklance, albo w kubku

rührt das Gemische mit einem gläsernen Stäbchen um. Es entbinden sich dabei die weißlichen salzsauren Dämpfe in großer Menge und Stärke. Ist es nöthig, so darf man sich hier nicht scheuen; größere Quantitäten in einem Gefäße zusammen zu mischen; doch erlangt man auch den nämlichen Erfolg, wenn man kleinere Quantitäten in mehreren Apparaten (Schalen) abgesondert verwendet.

Man darf sich ebenfalls keiner metallenen Gefäße oder Spattel zum Umrühren bei der Entbindung der salzsauren Dämpfe bedienen.

c) Vorschrift zur Gewinnung der oxygenirten salzsauren Dämpfe.

Man nimmt acht Theile trockenes gepulvertes Kochsalz (z. B. acht Quentchen), 2 Theile gepulverten Braunstein (z. B. 2 Quentchen), 4 Theile Wasser (z. B. 4 Quentchen), und 2 Theile starke Schwefelsaure (z. B. 2 Quentchen), das Pulver des Braunsteins und des Kochsalzes reibt man sorgfältig unter einander, bringt dann dieß Gemenge in eine Schale von Glas, Porzellän oder Steingut, setzt zuerst die vorgeschriebene Menge Wasser hinzu, dann die Schwefelsäure. Sind an dem Orte, wo dieses geschieht, Menschen zugegen, so darf das Vitriol nicht anders als langsam und tropfenweise zu der übrigen Mischung hinzugefügt werden. Dieses bewerkstelliget man leicht, wenn man einen gläsernen Trichter mit einer sehr engen Endspitze über der Mischung des Salzes und Braunsteins anbringt, aus welchem die Schwefelsäure nur tropfenweise und allmählig herabfließt. Ist der Ort menschenleer, so schüttet man die Schwefelsäure auf einmal zu, und hüthet sich dabei mit Mund oder Nase zu nahe darüber zu kommen, und verläßt alsogleich das Zimmer, welches sogleich verschlossen wird, weil sich dann die Dämpfe plötzlich und mit der größten Gewalt, und in außerordentlich schneller und großer Expansion entbinden, wodurch sie auf die Lunge des Menschen sehr nachtheilig wirken, und die heftigsten Erstickungsfälle hervorbringen können.

Man kann diese Dämpfe auf folgende Art bereiten, und zwar:

Die größte Sorte für große Säle.

Man nimmt ein starkes weißes Zuckerglas, welches wenigstens 3 Wiener Seitel, höchstens ein Wiener Maaß oder anderthalb Quart enthält, gießt in selbes Salpetersäure 7 Wiener Loth, Salzsäure 6 3/4 Wiener Loth zusammen, und wirft dann gepulverten Braunstein 5 Quentchen hinein, verstopft es sogleich mit einem guten Korkstöpsel, der mit

porcelanowym, i zamieszać tę przyprawę szklanym prętkiem. Z tego rozwiną się pary białawe kwasu solnego w wielkiéy ilości i mocy. Tu nie trzeba się obawiać, ieżeli potrzeba, także większe ilości w iedném naczyniu razem zmieszać; atoli tenże sam skutek osiągniony będzie, gdy mnieysze ilości w kilku naczyniach (kubkach) osobno użyte zostaną.

Lecz i tu nie można żadnych metalowych naczyń, albo szpatlek do mieszania, podczas rozwiiania się par kwasu solnego używać.

c) Przepis do rozwinięcia kwasorodnych kwasów soli.

Wziąć ośm części suchéy, na proch utartéy soli warzonki (n. p. ośm drachm), 2 części utartego na proszek bronsztynu (n. p. 2 drachmy), 4 części wody (n. p. 4 drachmy), 2 części mocnego kwasu siarczanego (n. p. 2 drachmy), proszek bronsztynowy i solny zmieszać ścieraiąc dobrze razem, wsypać ten zmiészany proszek do czaszki (kubka) szklanéy, porcelanowéy albo farfurowéy, dodać do niego wprzód przepisaną ilość wody, a potém kwasu siarczanego (witryolu). Jeżeli w tém mieyscu, gdzie się to robi, ludzie są obecni, nie można do téy mieszaniny inaczéy witryolu dodawać, iak tylko zwolna i kroplami. To daie się łatwo uskutecznić, umieściwszy nad wspomnioną mieszaniną soli i bronsztynu szklaną léykę z bardzo wązkim (małym) otworem końcowym, z którego kwas siarczany tylko kroplami i zwolna spływać będzie. Jeżeli mieysce (pomieszkanie) przez ludzi nie iest zamieszkałe, lecz próżne, natenczas wlać do mieszaniny kwas siarczany na raz, i strzédz się gębą lub nosem nad tém za blisko być, i wyyść natychmiast z pokoiu, który zaraz zamknąć należy, gdyż potém pary nagle, z bardzo wielką siłą, i w nadzwyczaynie prędkiém i wielkiém rozprzestrzeniu rozwiiaią się, przezco na płuca ludzkie bardzo szkodliwie skutkuią, i naymocnieysze przypadki zaduszenia zrządzić mogą.

Pary te można w następuiący sposób preparować, a mianowicie:

Naywiększa doza dla wielkich sal.

Wziąć mocną białą flaszkę, kszałt głowy cukru maiącą, która w sobie naymniéy trzy wiédeńskie zaydle, a naywięcéy miarę wiédeńską (mass), czyli półtora kwarty zawiéra, wlać do niéy kwasu saletrzanego 7 łótów wiédeńskich, kwasu solnego 6 3|4 łót wiéd. razem, i wsypać potém bronsztynu, na proszek utartego, pięć drachm, zatkać ią zaraz korkiem, który oliwą i woskiem na gorąco

Oehl und Wachs heiß getränkt, und mit einem Leder oder Blase festgebunden wird, um es an dem Orte der Anwendung wieder zu öffnen.

Sollte ein sehr großer Raum, oder ein sehr gefährlicher Ort beräuchert werden, so wendet man mehrere dergleichen Gefäße an.

Kleinere Sorte.

Man nimmt ein dem vorigen ähnliches großes Glas, welches einen weiten Hals, und gut schliessenden eingeriebenen Glasstöpsel hat, und welches wenigstens eine halbe Quart enthält, und mischt in selben nach voriger Art:

Salpetersäure vier Wr. Loth,
Salzsäure drei und ein halb Wr. Loth,
Gepulverten Braunstein zwei Wr. Loth,

und schließt sogleich das Gefäß mit dem Glasstöpsel zu. Personen, welche sich zünächst mit den verdächtigen, oder angesteckten Personen oder Sachen beschäftigen müssen, können die Gefahr der Ansteckung für sich vermindern, wenn sie von Zeit zu Zeit mineralsaure Dämpfe um sich entwickeln.

Dieß geschieht mittels starker Fläschchen, welche den erst beschriebenen gleichen, nur daß sie viel kleiner sind, und nur etwa einen Rauminhalt von 2 1/2 Kubikzoll fassen, und welche man in einer hölzernen Kapsel bei sich trägt. In dieß Fläschchen giebt man 56 Gran fein pulverisirten Braunstein, und von reiner Salpeter- und Salzsäure von gleichen Theilen so viel, daß von dem Fläschchen nur ein Drittheil voll wird.

So oft man nun Dämpfe um sich entwickeln will, öffnet man das Fläschchen, und schließt es dann wieder.

Hiebei ist noch zu bemerken:

1) Daß diese vorräthigen verschlossenen Gläser so viel möglich in kühlen und finstern Orten am besten in Kellern müssen aufbewahrt werden.

2) Daß das Oeffnen der Gläser an dem Orte der Bestimmung vorsichtig, mit zurückgehaltenen Gesicht, und nie zu nahe an einem Krankenbette, oder an dem Kopfe eines Menschen geschehen muß, um nicht zu viel Dampf auf einmal zu empfangen.

3) Man läßt das Gefäß so lange offen an dem zu reinigenden Orte stehen, bis man den Geruch überall deutlich merket. Sobald er aber anfängt den anwesenden Menschen lästig zu werden, verschließt man das Glas, und trägt es wieder an seinen Aufbewahrungsort, oder in ein anderes Zimmer, das man reinigen will; 5 — 10 Minuten des Offenstehens sind gewöhnlich hinlänglich. An menschenleeren Orten kann man sie offen stehen lassen, so lang man will.

napuszcza się, i skórką lub pęcherzem mocno obwiązuie się tak, aby go na mieyscu, gdzie tych par użyć potrzeba, odetkać można.

Gdy bardzo obszérne, lub bardzo niebezpieczne mieysce wykadzać wypadnie, natenczas więcéy takich naczyń użyć należy.

M n i e y s z a d o z a.

Wziąć podobną do powyższéy mocną flaszkę z szeroką szyią, i dobrze zamykaiącą zatyczką szklaną, i zawieraiącą w sobie półkwarty przynaymniéy, i dać do niéy sposobem powyższym:

Kwasu salétrzanego cztéry wiéd. łóty,
kwasu solnego półczwarta wiéd. łóta,
bronsztynu na proszek utartego dwa łóty wiéd.,

i zatkać natychmiast tę flaszkę zatyczką szklaną. Osoby, które z bliska z podeyrzanemi, lub zarażonemi osobami albo rzeczami czynność maią, mogą co do siebie, niebezpieczeństwo zarażenia się zmnieyszyć, rozwiiaiąc koło siebie od czasu do czasu pary kwasów mineralnych.

To dzieie się za pomocą mocnych flaszeczek, które do opisanych dopiéro podobne, ale tylko daleko mnieysze są, i w sobie tylko blisko 2 1/2 cala kubiczn. mieysca obeymuią, i które w drewnianym pokrowcu przy sobie nosić należy. Do téy flaszeczki daie się 56 granów bronsztynu, na miałki proszek utartego, i w równych częściach czystego kwasu salétrzanego i solnego tyle, aby trzecia część flaszeczki napełniona była. Ile razy kto te pary koło siebie rozwinąć zechce, odetka tę flaszeczkę, a potém znowu zatka.

Przy tém należy ieszcze to zamieścić:

1) Że te w zapasie znayduiące się zamknięte flaszeczki, ile możności w chłodnych i ciemnych mieyscach, a naylepiéy w piwnicach chować trzeba.

2) Że odtykanie flaszek w mieyscu przeznaczenia ostrożnie, z odwróconą twarzą, i nigdy za blisko łóżka chorego, albo głowy osoby iakiéy dziać się powinno, aby za wiele pary na raz w siebie nie wciągnąć.

3) Flaszkę takową zostawia się w mieyscu czyścić się maiącém tak długo, póki odor wszędzie wyraźnie czuć się nie da. Jak zaś dla obecnych zacznie uciążliwym (przykrym) być, natenczas zatkać ią i wynieść do mieysca schowania, albo do innego pokoiu, czyścić się maiącego; 5 do 10 minut zostawiania flaszki odetkanéy, są zwyczaynie dostatecznemi. W mieyscach, przez ludzi niezamieszkałych, można tak długo, iak kto chce, flaszkę odetkaną zostawić.

Anwendung über diese Ingredienzen für den Arzt und Apotheker.

Die Salpetersäure muß sehr stark und weiß seyn, von der Art, welche die Chemisten vollkommene Salpetersäure (acidum nitricum) nennen. Sie soll eine spezifische Schwere von 1,450 nach Meißners Aräometer haben.

Die Salzsäure muß acidum muriaticum concentratum, oder spiritus salis fumans seyn, von einer Schwere von 1,200 nach Meißners Aräometer.

Die Schwefelsäure, acidum sulphuricum, muß weiß seyn, und nach Meißners Aräometer das spezifische Gewicht von 1840 haben.

Der Braunstein, oder Magnesia vitroriorum, muß rein seyn, keine erdigen Theile, wenig Eisen enthalten, und mit Essig begossen nicht aufbrausen.

Nutzen und Wirkungen der Räucherungen mit Mineralsäure.

Die Räucherungen mit Mineralsäure sind ein kräftiges und wirksames Mittel:

1) Um die Luft an Orten zu reinigen, welche durch das Zusammenwohnen vieler Menschen, durch die Aufnahme vieler Kranken, durch faule schädliche Ausdünstungen faulender thierischer oder vegetabilischer Substanzen u. s. w. infizirt sind.

2) Um das Gift und den Ansteckungsstoff bösartiger und ansteckender Krankheiten zu zerstören und Gesunde vor der Ansteckung zu sichern.

3) Sie sind also ein vortreffliches Mittel, um infizirte Krankensäle, Lazarethe, Kleidungen, Geräthe 2c. zu reinigen, und das in ihnen enthaltene Ansteckungsgift zu zerstören, und die weitere Ausbreitung oder Uebertragung zu verhindern.

4) Gehörig mit Vorschrift angewendet, äußern sie auf Gesunde und Kranke nicht nur keine widrigen, und in andern Hinsichten schädliche, sondern in allem Betrachte wohlthätige Wirkungen, und befördern selbst die Heilung mit bösartigen Fieber behafteter Kranken.

Gebrauch und Verfahren mit den Räucherungen mittelst der Mineralsäure.

Mit diesen Räucherungen müssen:

1) Alle verdächtigen Lazarethe, Baraken, alle Wohnungen und Orte, in denen sich ansteckender tödlicher Krankheiten

Informacyia dla lekarzy i aptékarzów o użyciu tych ingrendyencyi.

Kwas salétrzany powinien być bardzo mocny i biały, i tego rodzaiu, który chimiści doskonałym kwasem salétry (acidum nitricum) zowią; tenże powinien mieć właściwą wagę z 1,450 podług araiometru Meissnera.

Kwas solny powinien być acidum muriaticum concentratum, czyli spiritus salis fumans, i trzymać wagę 1,200 podług araiometru Meissnera.

Kwas siarczany, acidum sulphricum, powinien być biały, i podług araiometru Meissnera mieć właściwą wagę 1,840.

Bronsztyn, Magnesia vitroriorum, powinien być czysty, nie mieć w sobie żadnych części ziemnych, mało zawiérać żelaza, i polany będąc octem, nie wrzeć.

Pożytek i skutki kadzeń kwasami mineralnemi.

Kadzenia kwasami mineralnemi są mocnym i skutecznym środkiem:

1) Aby oczyścić powietrze w tych mieyscach, które przez mieszkanie razem wielu ludzi, przez naprzyimowanie wielu chorych; przez zgniłe szkodliwe wyziewy gniiących substancyy zwiérzęcych lub roślinnych i t. d. zarażone są.

2) Aby iad i zaród zarazy, niebezpiecznych i zaraźliwych chorób zniszczyć, i zdrowych od zarazy zabezpieczyć.

3) Są zatém one wybranym środkiem do czyszczenia zapowietrzonych sal, gdzie chorzy leżą, łazaretów, sukień, sprzętów i t. d. do zniszczenia iadu zarazy, i do przeszkodzenia dalszemu szérzeniu się lub przeniesieniu zarazy.

4) Używszy należycie onych według przepisu, skutkuią one na zdrowych i chorych nie tylko że nieprzeciwnie, a w innych względach nieszkodliwie, ale owszém w każdym względzie ciągną za sobą pomyślne skutki, i przyspieszała leczenie chorych, w niebezpieczne febry popadłych.

Użycie i sposób postępowania przy kadzeniach kwasami mineralnemi.

Temi kadzidłami należy:

1) Wszystkie podeyrzane łazarety, baraki, wszystkie pomieszkania i mieysca, w których osoby, o zaraźliwe i

verdächtige Personen aufhalten, oder aufgehalten haben, wiederholt, und letztere täglich gereiniget werden.

2) Den nämlichen sorgfältigen Räucherungen müssen auch alle verdächtigen Waaren und Effekten, welche durch diese Räucherungen nicht verdorben werden, unterzogen werden.

3) Dinge und Waaren, welche die Räucherungen mit Mineralsäure nicht vertragen, werden mittelst Räuchern, Lüften, Waschen oder Essig gereiniget. Hieher gehören Briefe, Schriften, gefärbte Waaren, und das Farbenmateriale, wie auch das Materiale, welches einen Geruch hat, und Metalle.

Alle diese Dinge leiden durch die Räucherungen mit Mineralsäure, werden von selben angegriffen oder zerstört.

4) Zeigt sich irgendwo der Ausbruch einer so bedenklichen Krankheit, so muß täglich zweimal der Ort, wo sich solche Kranke befinden, sorgfältig beräuchert, und so lange fortgefahren werden, als Spuren der Krankheit sich zeigen, und einige Zeit auch noch nach dem gänzlichen Verschwinden derselben.

5) Bei den Räucherungen der Wohnungen müssen während ihrer Anwendung alle Thüren, Fenster und Oeffnungen wohl verschlossen, nach beiläufig einer Stunde aber geöffnet werden.

Menschenleere Zimmer läßt man 7 bis 8 Stunden verschlossen.

6) Vor diesen mineralsauren Räucherungen entferne man alles Metall aus den Zimmern, auch Betten und Kleider.

7) Geräthschaften, welche nicht mit Wasser behandelt werden können, müssen wenigstens einigemal wohl durchräuchert werden.

8) Die Geschiere, in welche man die Räucherungsmittel gebracht, werden in gehöriger Entfernung von einander, und nicht zu nahe an den Köpfen der Kranken, auf dem Fußboden, zwischen den Betten, oder in dem mittleren Raum des Zimmers, oder auf Tische gestellt, oder die Krankenwärter können selbe in den Krankenzimmern herumtragen, wobei die Mischung von Zeit zu Zeit mit einem gläsernen Stäbchen so lange fortgesetzt wird, bis alle sauren Dünste aus dem Gemisch entbunden sind, und das Zimmer deutlich und stark mit diesen grauen Dämpfen wie mit einem Nebel angefüllt ist, jedoch mit der Vorsicht, damit selbe die Kranken und Umstehenden nicht beschweren, keinen Husten erzeugen, und das Athemholen nicht leidet.

Auswahl dieser mineralsauren Räucherungen.

Alle oben angeführten Räucherungen mit Mineralsäure leisten die angeführten Wirkungen, und können daher alle zu den berührten Zwecken angewendet werden, doch verdienen Räucherungen mit den Dämpfen der vollkommenen Sal-

zabiiaiące choroby podeyrzane przebywaią, lub przebywały, kilka razy, a ostatnie codziennie wykadzać.

2) Pod takoweż staranne kadzenia podciągnąć potrzeba także wszystkie podeyrzane towary i rzeczy, które przez te kadzenia uszkodzeniu i zepsuciu nie podpadaią.

3) Rzeczy i towary, które kadzenia kwasami mineralnemi znieść nie mogą, trzeba czyścić innym kadzidłem, przewietrzaniem, myciem lub octem. Tu należą listy, pisma, kolorowe (farbowane) towary i materyał farbowy, tudzież materyał zapach maiący, i metale.

Wszystkie te rzeczy nie znoszą kadzenia mineralnemi kwasami, bywaią od nich uszkodzone, albo zniszczone.

4) Jeżeli gdzie tak niebezpieczna choroba wybuchnie, trzeba to mieysce, gdzie takowi chorzy znayduią się, każdego dnia dwa razy starannie wykadzać, i to tak długo czynić, póki tylko ślady choroby poiawiaią się i także ieszcze przez nieiaki czas po zupełném zniknieniu téyże.

5) Przy kadzeniach pomieszkań należy podczas użycia tychże wszystkie drzwi, okna i otwory dobrze pozamykać, a po wyyściu iednéy godziny blisko, pootwierać.

Próżne pokoie zostawić przez 7 do 8 godzin zamknięte.

6) Przed kadzeniem kwasami mineralnemi kazać powynosić z pokoiów wszelki metal, tudzież pościel i suknie.

7) Sprzęty, które wodą czyszczone być nie mogą, trzeba przynaymniéy kilka razy dobrze wykadzać.

8) Naczynia z temi kadzidłami, powinny być w należytéy odległości iedno od drugiego, i nie zablisko głowy chorego, na podłodze, między łóżkami, albo na środku pokoiu, lub na stole stawiane, albo też dogladacze chorych mogą takowe po pokoiach, gdzie chorzy znayduią się, obnosić, przyczém kadzidło od czasu do czasu szklanym pręcikiem tak długo mieszać należy, póki wszystkie kwaśne pary z téy mieszaniny nie rozwiną się, i pokóy znacznie i mocno temi siwemi parami, iak gdyby mgłą napełnionym nie będzie, iednak z tą ostrożnością, aby takowe chorym i obecnym przykremi nie stały się, kaszlu nie wzniecały, i oddechowi nie szkodziły.

Wybór tych mineralno-kwaśnych kadzideł.

Wszystkie wyżéy wspomnione kadzenia kwasami mineralnemi, czynią przytoczone skutki, iednak kadzenia parami doskonałego kwasu saletrzanego zasługuią na piérwszeństwo, gdy sale z choremi, pokoie i mieysca, gdzie wielu ludzi przebywa, czyszczone być maią, albowiem

petersäure einen Vorzug, wenn Krankensäle, Zimmer und Orte, wo viele Menschen sich aufhalten, gereiniget werden sollen, weil selbe der Brust der Anwesenden, wenn anders die Entwicklung der rothen Dämpfe vermieden wird, und selbe nicht zu übermässig und zu unvorsichtig gebraucht werden, nicht nachtheilig sind, und von Gesunden und Kranken unter allen mineralsauren Dämpfen am besten vertragen werden.

Die Dämpfe der gemeinen Salzsäure werden zwar von den Respirazions-Organen leichter vertragen, als jene der oxygenirten Salzsäure, und können in Ermanglung der Ingredienzen zur Bereitung der Salpetersäuren auch in bewohnten Zimmern und Gebäuden mit Vorsicht, daß man sie nicht in zu großer Menge, und nicht allzunahe an Köpfen der Kranken entwickeln lasse, zum Räuchern angewendet werden, doch erregen sie leichter als die vorhergehenden Husten, und sticken auf der Brust; Kranke vertragen sie in der Regel weniger, als die salpetersauren Dämpfe. Uebrigens ist der Gebrauch der Räucherungen mit den Dämpfen der gemeinen Salzsäure in leeren und unbewohnten Zimmern, Häusern rc. zur Zerstörung der Ansteckung und zur Sicherung vor ihr, wie auch zur Reinigung der Luft allerdings höchst wichtig und schätzbar.

Die Dämpfe der oxygenirten Salzsäure wirken leicht auf die Lungen nachtheilig, können Husten, Brustschmerzen, Beklemmung, Blutspeyen, und in größeren Quantitäten eingeathmet, auch leicht Erstickungsfälle erregen. Sie sollen daher zu Räucherungen unter Menschen und in bewohnten Häusern, Zimmern oder Krankensälen nicht ohne Noth angewendet werden. Doch wirken sie am mächtigsten aus allen auf Zerstörung der Ansteckungsstoffe, und verdienen daher zur Reinigung der Luft als ansteckungswidriges Mittel in leeren unbewohnten Zimmern allen andern Räucherungen vorgezogen zu werden.

Menge der zu den jedesmaligen Räucherungen nöthigen Materialien.

Die Quantität der Materialien, welche zur jedesmaligen hinreichenden Räucherung eines Zimmers von bestimmter Größe erfordert wird, läßt sich wegen Mannigfaltigkeit der Umstände, die eintreten können, nicht ganz genau angeben, und es muß nothwendig immer das Gefühl der Kranken und Gesunden mit zu Rath gezogen werden. Indessen kann man doch als allgemeinen Maßstab Folgendes annehmen:

Für ein Zimmer von mittlerer Größe, und ansehnlicher Höhe das z. B. 20 Schuhe in der Länge, eben so viel in der Breite und wenigstens 12 Schuhe in der Höhe hätte, und wo-

takowe piersiom obecnych, iak tylko rozwinięcia czerwonych par nie dopuści się, i takowych niezbytnie i nie bez ostrożności używa się, szkodliwemi nie są, i tak zdrowi iak i chorzy z pomiędzy wszystkich mineralno-kwaśnych par te naylepiéy znieść mogą.

Pary pospolitego kwasu solnego wprawdzie mogą organy oddechowe łatwiéy znieść, iak owe, kwasoczynem zaprawionego kwasu soli, i można takowych w niedostatku ingrendyencyy do preparowania kwasów salétrzanych także w zamieszkałych przez ludzi pokoiach i budynkach z tą ostrożnością, aby onym nie w zawielkiéy ilości, i nie zablisko głów chorych rozwiiać się dawać, do kadzenia użyć; iednakże wzniecaią one łatwiéy iak poprzedzaiące kaszel i duszą w piersiach; chorzy zwykle mniéy takowe znieść mogą, iak pary kwasu salétrzanego. Wreście kadzenie parami pospolitego kwasu solnego w próżnych i niezamieszkałych pokoiach, domach i t. d. w celu zniszczenia zarazy i zabezpieczenia od niéy, tudzież dla oczyszczenia powietrza, iest zawsze bardzo ważném i szacownem.

Pary zakwasoczynionego kwasu soli (acid. sol. oxygenat.) szkodliwie skutkuią na płuca, mogą wzniecić kaszel, ból w piersiach, ściśnienie, plucie krwią, a wciągnawszy ie w większych ilościach w siebie, także łatwo być przyczyną uduszenia. Nie należy onych zatém do kadzenia między ludźmi, i w zamieszkałych domach, pokoiach, i salach, gdzie chorzy znayduią się, bez potrzeby używać. Jednak skutkuią one naydzielniéy z pomiędzy wszystkich innych na zniszczenie zarodu zarazy, i zasługuią zatém dla czyszczenia powietrza, iako środek przeciw zarazie, w próżnych niezamieszkałych pokoiach przed wszystkiemi innemi kadzidłami na pierwszeństwo.

Ilość materyałów, do każdego kadzenia potrzebnych.

Ilości materyałów, iakiéy za każdą razą dla dostatecznego wykadzenia pokoiu oznaczonéy wielkości potrzeba, nie można dla rozmaitych zayść mogących okoliczności z ścisłą dokładnością oznaczyć, i należy zawsze do czucia chorych i zdrowych stosowac się. Jednak można wziąć za powszechną miarę, co następuie:

Na ieden pokóy średniéy wielkości i znacznéy wysokości, n. p. 20 stóp wzdłuż, tyleż w szerz, i przynaymniéy 12 stóp wzwyż maiący, w którym cztéry łóżka z choremi

rin sich 4 Betten mit Kranken befinden, würde zu einer jedesmaligen Räucherung mit Salpetersäuere ungefähr 2 Loth Salpeter und eben so viel Schwefelsäuere (a) die man in 2, 3, 4 Schalen vertheilen könnte, erforderlich seyn; bei größeren Zimmern werden diese Materialien und Apparate (Schalen) verhältnißmässig vermehrt, bei kleineren vermindert.

Immer muß dabei auf die Zahl der Kranken die in einem Zimmer liegen, besondere Rücksicht genommen werden, denn ein Zimmer von gleichem Raume, das aber mehrere Kranke enthält, erfordert auch eine größere Quantität der Räucherungen.

Zu den Räucherungen mit gemeiner Salzsäuere (b) braucht man ungefähr dieselbe Quantität von Materialien, wie zu der Salpetersäuere, nur daß man immer etwas mehr (ein Fünftheil mehr) Kochsalz als Schwefelsäuere nimmt.

Zu den Räucherungen der oxygenirten Salzsäuere (c) bedarf man für einen größeren Saal von 10 und 12 Betten, (denn für kleine Zimmern sind die beiden vorhergehenden Räucherungen a) und b) bequemer) ungefähr sechs Loth Kochsalz, und die übrigen Ingredienzen in dem oben angezeigten Verhältniße. Damit kann man in wenigen Minuten das ganze, auch größte Zimmer, mit Dampf anfüllen.

In noch größeren Sälen, Gewölben, Kirchen, zu welchen sich die oxygenirt-salzsaueren Räucherungen vorzüglich schicken, darf man die Quantitäten der Materialien verhältnißmäßig vervielfältigen.

B.

Die Reinigung der Luft und die Zerstörung der Ansteckungsstoffe in den Wohnungen, Effekten und Waaren, so wie an den Menschen selbst, geschieht auch mit Chlorkalk.

Es werden nämlich nach der Größe des Zimmers 2—3 flache Schüsseln von Glas, Porzellain, oder Steingut (nicht in Töpfergeschirre) in getheilten Plätzen entfernt von dem Kranken aufgestellt, und in jede Schüssel (im Nothfalle auch in Trinkgläser) 2—3 Quentchen Chlorkalk etwas mit Wasser befeuchtet, aufgestellt.

Wenn man eine schnellere Entwicklung des Chlorgases erzeugen will, so mische man gepulverten Alaun in gleichen Theilen vor der Aufstellung mit Chlorkalk.

Auch hier muß berücksichtiget werden, daß der aufgestellte Chlorkalk aus den bewohnten oder Krankenzimmern dann zu entfernen ist, wenn das entwickelte Gas Husten erzeugt, oder das Athemholen erschwert.

znayduią się, trzebaby na każde wykadzenie kwasem saletrzanym blisko dwa łóty saletry i tyleż kwasu siarczanego (a), który do 2, 3, 4 czarek rozdzielić, w większych pokoiach należy te materyały i aparaty (czarki) stosownie pomnożyć, a w mnieyszych umnieyszyć.

Szczególną uwagę przytém zawsze na liczbę chorych, w iednym pokoiu leżących, zwracać należy, albowiem pokóy równéy obiętości, ale więcéy chorych w sobie zawieraiący, wymaga także większéy ilości kadzideł.

Do kadzeń pospolitym kwasem solnym (b) potrzeba blisko téyże saméy ilości materyałów, iak i do kwasu saletrzanego, tylko że zawsze trochę więcéy (o piątą część więcéy) soli warzonki iak kwasu siarczanego (witryolu) bierze się.

Do kadzeń zakwasoczynionym kwasem soli (acid. sal. oxygenat.) (c), potrzeba dla większych sal, w których od 10 do 12 łóżek znayduie się, (gdyż dla mnieyszych pokoiów obadwa poprzedzaiące kadzidła a) i b) dogodnieysze są), blisko sześć łótów soli warzonki, a reszta ingrendyencyy w powyższéy proporcyi. Tém kadzidłem można w kilku minutach cały, chociażby i naywiększy pokóy parą napełnić.

W ieszcze większych salach, sklepach, kościołach, dla których kadzidła z zakwasoczynionego kwasu soli osobliwie stosowne są, można ilość materyałów proporcyonalnie powiększyć.

B.

Czyszczenie powietrza i zniszczenie zarodów zarazy w pomieszkaniach, rzeczach i towarach, równie iak i w ludziach samych dzieie się także za pomocą wapna chlorkowego.

To iest: podług wielkości pokoiu stawia się 2—3 płytkie miseczki szklanne, porcelanowe lub farfurowe (ale nie naczynie garnczarskie) w oddzielnych mieyscach, lecz o podal od chorego, dawszy do każdéy miseczki (a w razie nagłym także do szklanek) 2—3 drachmy wapna chlorkowego i skropiwszy go trochę wodą.

Jeżeliby chciano prędsze rozwinięcie się gazu chlorowego utworzyć, trzeba dodać w równych częściach ałunu na proszek utartego do wapna chlorowego przed postawieniem.

Także i tu na to wzgląd mieć potrzeba, że porozstawiane wapno chlorkowe z zamieszkałych pokoiów, albo w których chorzy są, zaraz oddalić należy, iak tylko gaz wywinięty, kaszel sprawia, albo dla oddechu ciężkim się staie.

Ein eigenthümlicher im Zimmer sich verbreitender Geruch wird die vor sich gehende Entwicklung des Chlorgases bemerklich machen.

Diese Gefäße können auch im Zimmer entfernt vom Munde herumgetragen werden.

Wenn sich auf den Chlorkalk ein Häutchen bildet, so wird derselbe mit einen Glasstäbchen umgerührt.

Nebst dieser Entwicklung des Chlorgases, können auch die Fußboden und die Wände des Krankenzimmers mit der am Ende angeführten Chlorkalkauflösung Nro. I. mäßig, damit keine bleibende Nässe im Zimmer entstehe, besprengt, und Leinwandlappen in diese Chlorkalkauflösung getaucht, aufgehangen werden, jedoch muß auch dieß in dem Maße geschehen, damit die Lungen der Einwohner nicht beschwert werden.

9) So wie die oben angeführten mineralsaueren Räucherungen zur Reinigung unbewohnter Wohnungen verwendet werden, so kann auch der Chlorkalk in denselben zu diesem Zwecke benützet werden.

Es werden nämlich Thüren, Fenster und alle Oeffnungen des zu reinigenden menschenleeren Lokale gut verschlossen, die Schüsseln mit der unter 7 angedeuteten Menge Chlorkalk aufgestellt, und zur schnellen Entwickelung des Gases etwas Essig auf den Chlorkalk gegossen, wornach man sich dann schnell unter Verschliessung der Thüre entfernt; nach 12 — 24 Stunden werden dann behutsam Thüren und Fenster geöffnet, und der freien Luft der Zutritt gestattet.

Nach der Größe des zu reinigenden Zimmers, und nach der Anzahl der darin gewesenen Kranken muß auch die Menge des anzuwendenden Chlorka'ks bestimmt werden; die unter 7 angesetzte Menge ist für ein Zimmer von mittlerer Größe mit einigen Kranken belegt, berechnet.

Zur sicheren Reinigung eines unbewohnten Zimmers können noch Fenster, Thüre, Wände und die hölzernen Geräthschaften in diesem Zimmer mit der Chlorkalkauflösung Nro. I. gewaschen werden.

Sowohl die Bestandtheile zu den mineralsaueren Räucherungen als der Chlorkalk müssen, wenn sie nicht gebraucht werden, in einem kühlen trockenen und dunklen Ort aufbewahrt werden.

10) Wo es an diesen Desinfekzionsmitteln mangelt, müssen nebst der möglichsten Lüftung und Reinigung der Wohnungen, wo Kranke sind, oder waren, Essigdämpfe angewendet werden.

Man verdunstet entweder den Essig auf dem warmen Ofen, oder auf einem gelinden Feuer, oder in einem heißen

Właściwy po pokoiu rozchodzący się odor, daie poznać rozwiianie się gazu chlorowego.

Te naczynia z chlorkiem można także po pokoiu, tylko o podal od ust, obnosić.

Gdy na wapnie chlorkowym skóreczka (błonka) robi się, miésza go się pręcikiem szklannym.

Oprócz tego rozwinięcia się gazu chlorowego, można także podłogi i ściany pokoiu, gdzie chorzy znayduią się, opisanym przy końcu rościekiem chlorkowym Nr. 1. miernie, (aby w pokoiu ciągłéy wilgoci nie zrobić), skrapiać, i szmaty płócienne zmaczawszy w tymże rozcieku chlorkowym porozwiészać; lecz i to w miarę dziać się powinno, aby płuców mieszkańców nie nadwerężało.

9) Równie, iak wyżéy wzmiankowane kadzidła z kwasów mineralnych, do czyszczenia niezamieszkałych pomieszkań użyte zostaią; można także do tego zamiaru w tychże wapna chlorowego użyć.

To iest: pozamykać dobrze drzwi, okna i wszystkie otwory czyścić się maiącego i od ludzi niezamieszkałego lokału; porozstawiać miseczki z przepisaną pod §. 7. ilością wapna chlorkowego, i dla prędszego rozwinięcia się gazu wlać trochę octu na wapno chlorowe, po czém wtedy prędko z tego lokału, zamykaiąc za sobą drzwi, oddalić się; po 12tu do 24ch godziu, pootwierać z przezornością drzwi i okna, dla wpuszczenia świéżego powietrza, i dla przewietrzenia.

Podług wielkości pokoiu, który czyszczonym być ma, i podług liczby chorych, tamże byłych, należy także ilość wapna chlorowego, które w tym celu użyte być ma, oznaczyć; ilość pod punktem 7) wskazana, wymierzoną iest na pokóy średniéy wielkości, w którym kilku chorych mieszczono.

Dla pewnieyszego wyczyszczenia pokoiu niezamieszkałego, można także ieszcze w tym pokoiu okna, drzwi, ściany i drewniane sprzęty rościekiem chlorkowym I. obmyć.

Tak ingrendyencye mineralno-kwasowych kadzideł, iak i wapno chlorowe trzeba, gdy bez użycia stoią, w chłodném, suchém i ciemném mieyscu schować.

10) Gdzie na tych środkach zarazę niszczących brakuie, tam obok ile możności częstego przewietrzania i czyszczenia pokoiów, gdzie chorzy są, lub byli, par octowych użyć należy.

Ocet obracać w parę albo na ciepłym piecu, albo na wolnym (lekkim) ogniu, lub też w gorącym piasku, polé-

Sand; das Begießen des glühenden Eisens mit Essig ist zweckwidrig.

11) Die Todten begieße man alsogleich mit der unter I. angegebenen Chlorkalk-Auflösung vor aller Berührung, welche so wie der Kleidung und Wäsche, die sie benützten, möglichst zu vermeiden ist.

Das Stroh und Fetzwerk von Kranken und Todten wird verbrannt, derselben Leib- und Bettwäsche von Hanf, Flachs oder Baumwolle mit Auflösung 1. wie unter 11. angeführt wurde, gereiniget, die Kleidungsstücke von Tuch, Pelzwerk rc. können in einer wohlverschlossenen Kiste, in ein Faß, oder in einer wohlverschlossenen Kammer mit einer Menge von 1—2 Quentchen Chlorkalk in 15 bis 20 Theilen Wasser aufgelößt, in einer Entfernung von 1/2 bis einer ganzen Elle der Chlorgas-Räucherung durch 6—8 Stunden ausgesetzt werden, wo sie dann noch durch 20 Täge in einem luftigen Orte (Dachboden) gelüftet, und endlich mit einem feuchten Schwam gewaschen werden müssen, bevor sie von andern gebraucht werden.

Die Eß- und Trinkgeschiere, welche die Kranken benützten, sind vor dem weiteren Gebrauch von andern Personen mit der Chlorkalk-Auflösung I. zu waschen, was auch an den chirurgischen bei solchen Kranken angewendeten Instrumenten zu geschehen hat.

12) Jene, welche bei Kranken waren, haben, wenn sie nach Hause kommen, die Wäsche und Kleidung zu wechseln, und beides, wie unter 2 und 10 gesagt wurde, zu reinigen.

13) Die Absicht, warum die Luftverbesserungs- und Reinigungsart sowohl mit mineralsaueren Räucherungen als mit Chlorkalk zur Benützung bekannt gemacht wird, ist, damit man die eine oder andere nach Umständen benützen, und von dem Arzt angegeben werden könnte, jedoch muß bemerkt werden, daß die mineralsaueren Räucherungen theuerer als jene mit Chlorkalk sind, daß die Bereitung der ersteren beschwerlicher ist, und mit mehr Vorsicht wegen der ätzenden Kraft der Säueren geschehen muß, endlich hat man die Entwickelung des Chlorgases aus der Chlorkalk-Auflösung mehr in seiner Gewalt.

Chlorkalk-Auflösung Nro. I.

Man nimmt 2 Wiener Loth, oder eine Unze Apothekergewicht und mischt selbe mit 1/2 Quart Wasser.

Die Mischung ist in einer wohlverkorkten und verbundenen Flasche einigemal zu rütteln, und dann zum Gebrauch auf die Seite zu stellen, wo sich dann die unauflöslichen Kalktheile zu Boden setzen.

wanie octem rozpalonego do czerwoności żelaza iest zamiarowi przeciwném.

11) Umarłych, przed wszelkim onych dotknięciem, polewać należy zaraz natychmiast rościekiem chlorkowym, pod I. wskazanym; dotykania się tychże, iako też ich odzienia i bielizny trzeba ile możności wystrzegać się.

Słomę i szmaty po chorych i umarłych należy spalić, ich konopną, lnianą lub bawełnianą bieliznę z ciała i pościeli rościekiem I. iak pod II. przepisano, czyścić, odzienie sukienne, futra i t. d. można w dobrze zamkniętéy szafie, w beczce, albo w dobrze zamkniętéy komorze rozpuszczoném wapnem chlorowém w ilości od 1 do 2ch drachm z 15 do 20 częściami wody, w oddaleniu od pół do całego łokcia na kadzenie gazem chlorowym przez 6—8 godzin wystawić, gdzie potém ieszcze przez 20 dni w przewiewném mieyscu (na strychu) przewietrzane, i nakoniec, niżeli od kogo innego użyte będą, wilgotną gąbką chędożone (myte) być muszą.

Naczynia od iadła i napoiu, których chorzy używali, przed dalszém użyciem onych dla innych osób, trzeba rościekiem chlorkowym Nr. 1. umyć, to stać się ma także z instrumentami chirurgicznemi, przy takich chorych używanemi.

12) Ci, co u chorych byli, powróciwszy do domu, powinni bieliznę i suknie (odzienie) odmienić, i oboie, iak w punkcie 2 i 10 powiedziano, czyścić.

13) Zamiar, dla czego sposób czyszczenia i ulepszenia powietrza tak przez kadzenia kwasami mineralnemi, iako też wapnem chlorowém dla użycia ogłoszonym zostaie, iest ten, aby lekarz podług okoliczności z tych sposobów iednego lub drugiego użyć i doradzić mógł; iednak zamieścić tu wypada, że kadzenia mineralnemi kwasami drożéy kosztuią, iak wapnem chlorowém; że preparowanie piérwszych iest trudnieysze, i dla gryzącéy mocy kwasów z większą ostrożnością przedsiębraném być musi; i że nakoniec rozwiniecie gazu chlorowego z roztworu wapna chlorowego więcéy iest w mocy działaiącego.

Rościek chlorowy Nr. I.

Wziać dwa łóty wiédeńskie, albo uncyę aptékarską i wlać do tego półkwarty wody.

Tę mieszaninę, w dobrze zakorkowanéy i obwiązanéy flaszce zrobioną, trzeba kilka razy wstrząść, i potém do użytku na bok położyć, gdzie potém nierozitworzalne części wapna na dnie osiądną.

Die dann klare, ober den Kalktheilen befindliche Flüssigkeit kann dann schnell zu verschiedenen Zwecken in kleinere Flaschen und Fläschchen, welche am besten mit eingeriebenen Glasstöpseln versehen und verbunden sind, schnell übergegossen und zu den verschiedenen angeführten Zwecken benützt werden.

Chlorkalk - Auflösung Nro. II.

Man nimmt 1/2 Theil (1 Quentchen) kohlensauere Soda mineralisches Laugensalz (Carbonas sodae, sal alcali minerale,) 1 Theil (2 Quentchen) Chlorkalk und mischet selbe mit 1 Quart Wasser in dem verschlossenen Gefäße.

Die hiezu verwendete Soda muß nicht kristallisirt, sondern trocken und zu Pulver gerieben seyn.

14) Die Aerzte besonders die Kreisphysiker müssen über die Güte und Aechtheit der Bestandtheile dieser Reinigungsmittel wachen.

Wie die Ingredienzen zu den mineralsaueren Räucherungen beschaffen seyn müssen, ist unter 6 gesagt.

Der Chlorkalk muß trocken seyn, wenn er angekauft wird, und eben so trocken zur Benützung erhalten und aufbewahrt werden, einen eigenthümlichen Geruch haben, und eine bestimmte Menge einer Indigo-Auflösung ganz entfärben, auch durch Zusatz von etwas Essig den eigentlichen Chlorgeruch deutlich zu erkennen geben.

Zu dem Versuch mit der Indigo-Auflösung werden 10 Gran ächten Indigo in einer Reibschale zu feinem Pulver gerieben, dann mit 70 Gran rauchender Schwefelsäuere übergossen; dieß Gemisch wird dann durch 5—6 Stunden einer gelinden Digestion auf einem warmen Orte ausgesetzt, dann werden tropfenweis, um das Gefäß nicht bersten zu machen, 33 Loth destillirtes Wasser zugegossen, die schön blaue Flüssigkeit dann filtrirt, und in einem finstern Orte in einer gut verwahrten Flasche aufbewahrt, da das Licht selbe entfärbt.

Um nun die Güte des Chlorkalks zu prüfen, wird ein Quentchen Chlorkalk in einer gläsernen Reibschale zu Pulver gerieben, dann mit 60 Quentchen oder 15 Loth destillirten Wasser in einer gut verschlossenen Flasche gemischt, mehrmal geschüttelt, dann durch 1/4 Stunde stehen gelassen, damit sich der unaufgelößte Kalk setze, und die übrige Flüssigkeit klar werde, wo sie dann in eine andere gut zu verstopfende Flasche abgegossen wird.

Man nehme dann 4 Quentchen von der Indigo-Tink-

Płyn czysty nad ustoinami wapna znayduiący się można potém prędko do różnych zamiarów w mnieysze flaszki i flaszeczki, które naylepiéy byłoby, aby szklannemi szlifowanemi zatyczkami opatrzone i obwiązane były, szybko przelać i do różnych wyżéy wspomnionych zamiarów używać.

Rościek wapna chlorowego Nr. II.

Wziąć 1/2 części (1 drachmę) sody kwasu węglowego, mineralnéy soli ługowéy, (Carbonas sodae, sal alcali minerale), 1 część (2 drachmy) wapna chlorowego, zmieszawszy to razem dać do 1 kwarty wody w naczyniu zamkniętém.

Użyta do tego soda nie powinna być krystalizowana, ale sucha i na proszek utarta.

14) Lekarze, a osobliwie fizycy obwodowi czuwać maią nad dobrocią i prawdziwością tych środków do czyszczenia.

Jakiéy natury powinny być ingredyencye, do kadzeń mineralnemi kwasami użyte, o tém powiedziano iuż w punkcie 6tym.

Zaś do wapna chlorowego, takowe, kupuiąc go, powinno być suche i równie w suchym stanie do użytku utrzymowane i chowane, swóy właściwy zapach mieć, i oznaczoną ilość rościeku indychtowego całkiem dekolorować (odbarwić), tudzież przez dodanie trochę octu, właściwy zapach chlorku wyraźnie uczuć dać.

Do próbowania rościekiem indychtu, wziąć indychtu prawdziwego, w czarce na miałki proszek utartego, granów 10, potém wlać na to 70 granów kurzącego kwasu siarczanego, postawić potém mieszaninę na ciepłém mieyscu dla powolnego rozpuszczenia przez 5—6 godzin, a nakoniec dolać do tego, ale kroplami, aby naczynie nie pękło, 33 łótów dystylowanéy wody, potém ten piękny niebieski płyn przecedzić i w ciemném mieyscu w dobrze opatrzonéy flaszce schować, gdyż światło uymuie koloru.

Chcąc więc dobroci wapna chlorowego dochodzić, bierze się 1 drachmę wapna chlorowego, w miseczce aptécznéy na proszek utartego, dodaie się do tego 60 drachm, czyli 15 łótów dystylowanéy wody w dobrze zakorkowanéy flaszce, wskłóciwszy tę mieszaninę kilka razy, zostawić ią potém przez 1/4 godziny spokoynie, aby wapno nieroztworzone ustało się, a reszta płynu wyklarowała się, gdzie potém takowy płyn do innéy flaszki dobrze zatkanéy zlać należy.

Wziąć potém 4 drachmy tynktury indychtowéy do

tur in ein Trinkglas, und in ein zweites Glas 1 Quentchen von der klaren Chlorkalk-Auflösung, und giesse diese rasch zur ersteren, wo dann, wenn der Chlorkalk gut ist, diese Mischung, durch ein Glasstäbchen gerührt, eine bräunlich gelbe Farbe annimmt; wenn zu dieser Entfärbung weniger als 4 Theile Indigo-Tinktur schon hinreichen, so ist der Chlorkalk schlecht und nicht zu gebrauchen, ein guter Chlorkalk wird auch mehr als 4 Theile Indigo-Tinktur entfärben.

III. Instrukzion

für den politischen Kommissär, der außer den angesteckten Ortschaften an der Sperrlinie aufgestellt wird.

§. 1.

Sobald das Kreisamt die Bestättigung über die in einem Orte ausgebrochene epidemische Brechruhr (Cholera morbus) durch den Kreisarzt erhält, hat dasselbe einen Kordon um die angesteckte Ortschaft ziehen zu lassen, dessen Leitung einem zu diesem Behufe aufzustellenden politischen Kommissär anzuvertrauen ist, der auch aus dem minderen, jedoch ganz verläßlichen Kreisamtspersonale gewählt werden kann.

§. 2.

Das erste, was hier in Erwägung zu ziehen kömmt, ist die Bestimmung der Sperrungslinie.

Diese muß in einiger Entfernung von den Wohnungen mit Ausschluß der Grundstücke aufgestellt werden, damit sich Niemand aus dem angesteckten Orte entferne, und keine Sachen verschleppe.

§. 3.

Sollten sich vor Ziehung des Kordons einige Einwohner der angesteckten Ortschaft aus derselben entfernt haben, so sind sie sammt den mitgenommenen Habseligkeiten von den Ortsobrigkeiten, wo sie sich zur Zeit aufhalten, mittels Bewachung, jedoch ohne Berührung in die Sperrungslinie zurückzuweisen, in welcher Beziehung diese Obrigkeiten sich mit dem Kordons-Kommissär ins Einvernehmen zu setzen haben.

§. 4.

Diese Sperrungslinie muß nach Jahreszeit, Umständen und Lokalität mit hinlänglichen Wachtposten besetzt seyn, die sich beim Tage übersehen, bei Nacht durch Zurufen vernehmen können, da diese Sperrungslinie ganz unzugänglich gemacht werden muß.

iednéy szklanki, a do drugiéy 1 drachmę czystego rościeku chlorowego, i wlać takowy szybko do piérwszéy, gdzie ieżeli wapno chlorowe iest dobre, zamieszawszy tę mieszaninę pręcikiem szklannym, takową brunatnawo - żółtego koloru nabierze; ieśli do tego zmienienia koloru mniéy iak 4 drachmy tynktury indychtowéy iuż dostateczne są, wapno chlorowe iest złego gatunku i nie do użycia; dobre wapno chlorowe zmieni kolor tynktury indychtowéy, chociażby téy więcéy iak 4 części było.

III. Instrukcyia.

dla politycznego komissarza ustanowionego zewnątrz mieysca zarażonego na linii zamknięcia.

Skoro Urząd cyrkularny otrzyma od fizyka cyrkularnego potwierdzenie, że w mieyscu iakiém wybuchnęła epidemiczna biegunka z womitami (Cholera morbus), nakaże natychmiast opasać mieysce zarażone kordonem, nad którym zawiadywanie poruczy ustanowionemu ku temu celowi politycznemu komissarzowi. Komissarz ten może być wybrany i z pomiędzy niższych urzędników cyrkularnych, takich iednak którzy na zupełną ufność zasługuią.

§. 2.

Tu naypierwéy należy zwrócić uwagę na oznaczenie linii zamknięcia.

Liniia ta powinna być zakreślona w nieiakiém od pomieszkań oddaleniu, wyłączaiąc iednak grunta; aby z mieysca zarażonego nikt nie mógł się oddalić i żadnych rzeczy wynieść.

§. 3.

Jeżeliby przed zaciągnieniem kordonu niektórzy mieszkańcy zarażonego mieysca, z tego się oddalili: powinni być z wziętémi z sobą rzeczami przez Zwierzchność mieyscową, w któréy obwodzie pod ówczas znaydować się będą, pod strażą, nie dotykaiąc ich się iednak, wewnątrz linii zamknięcia odesłani. W tym względzie ta Zwierzchność mieyscowa powinna się porozumieć z komissarzem kordonu.

§. 4.

Liniia powinna być, stosownie do pory roku, do okoliczności i położenia mieysca dostateczną strażą tak osadzona, aby straże w dzień mogły iedna drugą widzieć, a w nocy iedna drugiéy wołaniem dać się słyszeć; albowiem liniia zamknięcia powinna być w cale niedostępną.

tur in ein Trinkglas, und in ein zweites Glas 1 Quentchen von der klaren Chlorkalk-Auflösung, und giesse diese rasch zur ersteren, wo dann, wenn der Chlorkalk gut ist, diese Mischung, durch ein Glasstäbchen gerührt, eine bräunlich gelbe Farbe annimmt; wenn zu dieser Entfärbung weniger als 4 Theile Indigo-Tinktur schon hinreichen, so ist der Chlorkalk schlecht und nicht zu gebrauchen, ein guter Chlorkalk wird auch mehr als 4 Theile Indigo-Tinktur entfärben.

III. Instrukzion

für den politischen Kommissär, der außer den angesteckten Ortschaften an der Sperrlinie aufgestellt wird.

§. 1.

Sobald das Kreisamt die Bestättigung über die in einem Orte ausgebrochene epidemische Brechruhr (Cholera morbus) durch den Kreisarzt erhält, hat dasselbe einen Kordon um die angesteckte Ortschaft ziehen zu lassen, dessen Leitung einem zu diesem Behufe aufzustellenden politischen Kommissär anzuvertrauen ist, der auch aus dem minderen, jedoch ganz verläßlichen Kreisamtspersonale gewählt werden kann.

§. 2.

Das erste, was hier in Erwägung zu ziehen kömmt, ist die Bestimmung der Sperrungslinie.

Diese muß in einiger Entfernung von den Wohnungen mit Ausschluß der Grundstücke aufgestellt werden, damit sich Niemand aus dem angesteckten Orte entferne, und keine Sachen verschleppe.

§. 3.

Sollten sich vor Ziehung des Kordons einige Einwohner der angesteckten Ortschaft aus derselben entfernt haben, so sind sie sammt den mitgenommenen Habseligkeiten von den Ortsobrigkeiten, wo sie sich zur Zeit aufhalten, mittels Bewachung, jedoch ohne Berührung in die Sperrungslinie zurückzuweisen, in welcher Beziehung diese Obrigkeiten sich mit dem Kordons-Kommissär ins Einvernehmen zu setzen haben.

§. 4.

Diese Sperrungslinie muß nach Jahreszeit, Umständen und Lokalität mit hinlänglichen Wachtposten besetzt seyn, die sich beim Tage übersehen, bei Nacht durch Zurufen vernehmen können, da diese Sperrungslinie ganz unzugänglich gemacht werden muß.

iednéy szklanki, a do drugiéy 1 drachmę czystego rościeku chlorowego, i wlać takowy szybko do pierwszéy, gdzie ieżeli wapno chlorowe iest dobre, zamieszawszy tę mieszaninę pręcikiem szklannym, takową brunatnawo-żółtego koloru nabierze; ieśli do tego zmienienia koloru mniéy iak 4 drachmy tynktury indychtowéy już dostateczne są, wapno chlorowe iest złego gatunku i nie do użycia; dobre wapno chlorowe zmieni kolor tynktury indychtowéy, chociażby téy więcéy iak 4 części było.

III. Instrukcyia.

dla politycznego komissarza ustanowionego zewnątrz mieysca zarażonego na linii zamknięcia.

Skoro Urząd cyrkularny otrzyma od fizyka cyrkularnego potwierdzenie, że w mieyscu iakiém wybuchnęła epidemiczna biegunka z womitami (Cholera morbus), nakaże natychmiast opasać mieysce zarażone kordonem, nad którym zawiadywanie poruczy ustanowionemu ku temu celowi politycznemu komissarzowi. Komissarz ten może być wybrany i z pomiędzy niższych urzędników cyrkularnych, takich iednak którzy na zupełną ufność zasługuią.

§. 2.

Tu naypierwéy należy zwrócić uwagę na oznaczenie linii zamknięcia.

Liniia ta powinna być zakreślona w nieiakiém od pomieszkań oddaleniu, wyłączaiąc iednak grunta; aby z mieysca zarażonego nikt nie mógł się oddalić i żadnych rzeczy wynieść.

§. 3.

Jeżeliby przed zaciągnieniem kordonu niektórzy mieszkańcy zarażonego mieysca, z tego się oddalili; powinni być z wziętémi z sobą rzeczami przez Zwierzchność mieyscową, w któréy obwodzie pod ówczas znaydować się będą, pod strażą, nie dotykaiąc ich się iednak, wewnątrz linii zamknięcia odesłani. W tym względzie ta Zwierzchność mieyscowa powinna się porozumieć z komissarzem kordonu.

§. 4.

Liniia powinna być, stosownie do pory roku, do okoliczności i położenia mieysca dostateczną strażą tak osadzona, aby straże w dzień mogły iedna drugą widzieć, a w nocy iedna drugiéy wołaniem dać się słyszeć; albowiem liniia zamknięcia powinna być w cale niedostępną.

Die Erdhütten oder Czartaquen dieser Wachtposten sind zu numeriren, damit der Sperrungs-Kommissär selbe leichter kontrolliren kann.

§. 5.

Diese Hütten müssen der Anzahl der Wächter angemessen groß, und in zweckgemässer Entfernung aufgestellt seyn.

§. 6.

Um die Bestellung des Kordons mit der größten Beschleunigung zu veranlassen, sind die Wächter aus der Bauernklasse zu nehmen, und in dieser Beziehung haben die benachbarten Ortsobrigkeiten den Anforderungen des Sperr-Kommissärs auf das schnellste und pünktlichste Genüge zu leisten.

Diese Wächter müssen verläßlich, gesund und nüchtern seyn, und von Zeit zu Zeit nach der speziellen Weisung des Kordons-Kommissärs durch andere abgelößt werden.

§. 7.

Die Wachtposten müssen ein Feldgeschrei bekommen, fleißig, besonders zur Nachtzeit von Hütte zu Hütte patrouilliren, mit dem Gesichte gegen den eingesperrten Ort stehen; mit den Einwohnern dürfen sie nicht sprechen, oder gar verhandeln, selbe auch mit Gewalt von der Sperrungslinie abhalten. Hausthiere sind an selben gar nicht zu dulden.

§. 8.

Civilwächter erhalten den Wächterlohn, und außerdem in den Czartaquen Holz, Licht und Stroh, für deren Beischaffung der Kordons-Kommissär Sorge zu tragen hat.

§. 9.

Sollte das Kreisamt die Besetzung des Kordons durch Militär und Landwächter gemeinschaftlich verfügen, so hat sich der Kordons-Kommissär mit dem Kommandanten des Militärs über die Eintheilung und Besetzung der Czartaquen ins Einvernehmen zu setzen.

§. 10.

Der Kordons-Kommissär als Aufseher über die Sperrungslinie hat die Erfüllung der Pflichten der Wachtposten zu überwachen, die Linie täglich zu untersuchen, die zweckmässige Unterbringung der Mannschaft zu bewerkstelligen, die erkrankte Mannschaft durch ein Sanitäts-Individuum untersuchen zu lassen und das Nöthige nach Befund des Arztes zu verfügen.

§. 11.

Der Kordons-Kommissär hat das im eingesperrten Orte befindliche lästige, überflüssige, gehörig konsignirte geschwemmte und mit Strohwischen abgeriebene Vieh, welches im eingesperten

Wystawione dla tych straży szałasze czyli czartaki powinny być ponumerowane, aby komissarz kordonowy łatwiéy mógł ie kontrolować.

§. 5.

Szałasze te powinny być stosownie do liczby strażników obszérne i w stosownéy od siebie odległości postawione.

§. 6.

Aby zaprowadzenie kordonu z naywiększym pospiechem uskutecznić, strażnicy z klassy chłopów wzięci być powinni, a w tym względzie przyległe Zwierzchności mieyscowe powinny żądania komissarza kordonowego iak nayrychléy i iak nayściśléy wypełniać.

Strażnicy powinni być ludzie pewni, zdrowi i trzeźwi, i od czasu do czasu, podług szczególnego wskazania komissarza kordonowego przez innych luzowani być maią.

§. 7.

Straże kordonowe powinny otrzymać hasło, pilnie, osobliwie w nocy od szałaszu do szałaszu przechodzić się (patrolować), stać twarzą ku mieyscu zamkniętemu obrócona, z mieszkańcami nie powinni wdawać się w rozmowy a tém mniéy w układy, od linii zamknięcia powinni ich nawet mocą oddalać; zwierząt domowych nie potrzeba wcale ciérpić przy linii.

§. 8.

Strażnicy cywilni będą pobierali płacę strażniczą a oprócz tego do czartaków drzewo, światło i słomę, o których dostawienie komissarz kordonowy starać się będzie.

§. 9.

Gdyby Urząd cyrkularny nakazał otoczyć kordon wspólnie woyskiem i strażą wieyską, natenczas komissarz kordonowy porozumié się z komendantem woyskowym względem podziału i osadzenia czartaków.

§. 10.

Komissarz kordonowy iako dozorca linii zamknięcia będzie czuwał nadtém, aby straże swoie powinności wypełniały, linią będzie codziennie zwiédzał, będzie się starał o stosowne umieszczenie ludzi do straży należących, a którzyby z nich zachorowali, każe ich przez lekarza opatrzyć i podług zdania lekarza, co będzie potrzeba, rozporządzi.

§. 11.

Znayduiace się w mieyscu zamkniétém, zbyteczne i uciążliwe bydło, któreby w tém mieyscu wyżywić było trudno, albo któreby do uprawy gruntów, leżących zewnątrz

Orte nicht unterhalten werden kann, oder zur Bearbeitung der außer der Kordonslinie liegenden Grundstücke nothwendig ist, sammt den gehörig gereinigten Stricken und Lederwerke unter Aufsicht zu übernehmen, und einer benachbarten Ortsobrigkeit zur Besorgung zu übergeben.

§. 12.

Die Felder, welche den Bewohnern der angesteckten Ortschaft gehören, und nach §. 2 von denselben nicht bebaut werden können, sind von den Bewohnern der angränzenden Ortschaften unter Aufsicht der betreffenden Ortsobrigkeiten ordnungsmässig zu bestellen, in welcher Beziehung der Kordons-Kommissär eine entsprechende Einleitung zu treffen hat.

§. 13.

Der Kordons-Kommissär hat über alle ihm untergebene Diener, als: Aufseher, Reinigungsknechte, Wächter u. s. w. ein namentliches Verzeichniß mit Angabe des Dienstesantrittes und der Verwendung zu führen, das zum Belag der Verrechnung der Kordons-Auslagen zu dienen hat.

§. 14.

Im Falle diese Sperrungslinie von einem der Abgesperrten überschritten würde, ist diese Ueberschreitung von Jedermann, der zur Kenntniß gelangt, ungesaumt dem Kordons-Kommissär anzuzeigen, damit dem Kordons-Uebertreter nachgeforscht und er, wo er immer gefunden wird, unter Wache gesetzt, abgesperrt, und weiters in Absicht auf seine Gesundheit untersucht werde.

§. 15.

Der unumgänglich nöthige Verkehr mit den Eingesperrten ist an den gewöhnlichen Zugängen zur eingesperrten Ortschaft zu pflegen.

Nur an diesem Orte dürfen sich die Einwohner des abgesperrten Ortes, und die Auswärtigen der Sperrungslinie nähern, und dort die Bedürfnisse für die Eingesperrten abgegeben werden.

Damit dieser Austausch ohne wechselseitige Berührung geschehe, ist die Vorrichtung zu treffen, damit die Abgesperrten, und die Fremden durch 2 entgegengesetzte Schranken getrennt bleiben, zwischen welchen nur der sogenannte Rastellaufseher sich befindet, und den Austausch der Bedürfnisse ohne Berührung besorgt; die hier von den Eingesperrten abgegebene klingende Münze wird in ein Gefäß von Essig gegeben, und aus demselben den Nichtabgesperrten eingehändigt, das Papiergeld jedoch geräuchert, und zwar in einem einfachen vorzurichtenden Fasse, welches unten eine Oeffnung, um eine Gluthpfanne her-

linii kordonowéy, było potrzebném, powinien komissarz kordonowy należycie spisane, pławione i wiechciem słomianym wyszurowane, wraz z oczyszczonémi należycie postronkami i rzemieniami wziąć w swóy dozór i oddać w opiekę sąsiedniéy Zwierzchności mieyscowéy.

§. 12.

Pola należące do mieszkańców mieysc zarażonych, któreby podług §. 2. przez tychże mieszkańców nie mogły być uprawiane, powinny, stosownie do zaprowadzonego w nich porządku, przez mieszkańców przyległych mieysc, pod dozorem właściwéy Zwierzchności mieyscowéy, być uprawione. Komissarz kordonowy uczyni w téy mierze stosowne ku temu rozrządzenie.

§. 13.

Komissarz kordonowy powinien utrzymać imienny reiestr wszystkich podległych sobie sług, iako to: dozorców, parobków do czyszczenia przeznaczonych, strażników i t. d. z wyrażeniem, kiedy który wstąpił w służbę i do czego był użyty. Ten reiestr będzie służył za alegat do rachunków z wydatków kordonowych.

§. 14.

Jeżeliby kto z zamkniętych przekroczył liniią zamknięcia, powinien każdy, ktokolwiek się o przekroczeniu dowiedział, natychmiast uwiadomić o tém komissarza kordonowego, aby przekraczaiącego śledzić, a wyśledzonego, gdziekolwiekby się znaydował, pod straż wziąć, od wszelkiéy z innymi komunikacyi odłączyć i dalsze względem iego zdrowia badania przedsięwziąć.

§. 15.

Konieczna komunikacyia z zamkniętymi odbywać się powinna tylko w mieyscach zwyczaynego przystępu do mieysca zamkniętego.

Tylko w tém mieyscu wolno mieszkańcóm zamkniętego mieysca i obcym zbliżyć się do linii zamknięcia, i potrzeby dla zamkniętych oddawać.

Aby ta zamiana bez wzaiemnego dotknięcia się mogła być uskuteczniona, wystawić potrzeba w nieiakiém od siebie oddaleniu dwie przeciwległe przegrody na kstałt poręczy, rozdzielaiące przychodzących z zewnątrz mieysca zamkniętego od obcych; między témi przegrodami znayduie się tylko wyznaczony ku temu dozorca (Rastell = Aufseher) który, nie dotykaiąc się, zamianę uskutecznia. Oddana tu przez zamkniętych moneta brzęcząca, wrzuconą będzie w napełnione octem naczynie, z którego dopiéro niezamkniętym wręczoną zostanie. Pieniądze zaś papiérowe powinny być

einstellen zu können, in der Mitte eine Abtheilung durch ein Drathgitter hat, damit das Papiergeld nicht verbrenne, und oben mit einem gut passenden Deckel geschlossen ist. Dieser Rauch oder dieses Räucherungspulver wird bereitet aus drei Theilen Schwefel, drei Theilen Salpeter, und ein Theil gemeinen Kleyen.

Einfache Briefschaften werden von einem dazu gewählten exponirten Reinigungsknecht mit einer Ahle an mehreren Orten durchlöchert, auf das Drathgitter gelegt, und der Räucherung durch mehrere Minuten ausgesetzt. Versiegelte Paquette, welche mit der Ahl nicht vollkommen durchstochen werden können, welche auch andere Sachen, z. B. von Tuch, Seide, Wolle, 2c. enthalten dürften, und durch welche die Räucherung auch nicht dringen könnte, sind zur Räucherung und Absendung gar nicht geeignet, und nicht anzunehmen.

§. 16.

Der Arzt muß aber nicht in dem befallenen Orte wohnen, besonders wenn er mehrere benachbarte Orte zu beaufsichtigen hat, es versteht sich von selbst, daß er hoch verpflichtet ist, seine Amtsverrichtung bei seiner bedenklichen Erkrankung einzustellen. Er kann mehrere befallene Orte zu besorgen haben, jedoch nur so viele, daß er sie täglich besuchen kann, doch ist er verpflichtet sich bei dem Austritte aus einem angesteckten Orte, der vorgeschriebenen Reinigung zu unterziehen.

§. 17.

Vorgesetzte und die Aufsicht führende Aerzte, dann vom Kreisamte durch eigene Dekrete hiezu ermächtigte Beamte, können ohne eine Kontumaz überall hin- und herkommen, folglich sich auch in die angesteckte Ortschaft und wieder heraus begeben, jedoch sich nie vermischen, müssen sich aber vor dem Austritte aus der gesperrten Ortschaft vorschriftsmässig reinigen. Doch muß immer der Kordons-Kommissär selbst vorläufig von dem Austritte dieser Delegirten aus der angesteckten Ortschaft verständigt werden.

§. 18.

Die Uebertretung der vorausgeschickten Vorschriften ist in Fällen, für welche nicht ohnehin ein besonderes Strafgesetz besteht, mit willkührlichen Strafen, und zwar Dominien mit Geldstrafen, von 25 fl. bis 1000 fl., obrigkeitliche Beamte, Aerzte, Wundärzte, Geistliche u. s. w. mit strengem, nach Umständen mit Fasten zu verschärfenden Arreste von 3 Tagen bis zu 3 Monaten, Civilwächter und Aufseher, dann Reinigungsknechte, Krankenwächter nnd Todtengräber ohne Unterschied,

wykadzone w prostém, umyślnie ku temu sporządzoném naczyniu, maiącém u spodu otwór, aby można w nie włożyć fajerkę z zarzącémi się węglami, we środku przedzieloném kratą drócianą, aby się pieniądze papiérowe nie spaliły, a u góry dobrze przystaiącą pokrywką zamkniętém. To kadzidło, czyli raczéy ten proszek do kadzenia, robi się z 3 części siarki, 3 części salétry i iednéy części zwyczaynych otrąb.

Poiedyńcze listy powinny być przez wybranego ku temu i exponowanego sługę za pomocą szydła w kilku mieyscach przekłóte, na rzeczoną krato drócianą położone i przez kilka minut przekadzone. Opieczętowane pakiety, które szydłem nie mogą być dostatecznie przekłóte, a które nawet inne rzeczy n. p. z sukna, iedwabiu lub wełny i t. d. zawiérać w sobie mogą, któreby więc kadzenie wskroś przeniknąć nie mogło, nie są sposobne do wykadzenia i do przesyłania, a zatém nie powinny być przyimowane.

§. 16.

Lekarz iednak niekoniecznie mieszkać w mieyscu zarażoném musi, osobliwie kiedy ma doziérać kilku sąsiednich mieysc; samo przez się rozumié się, że iest mocno obowiązany poprzestać swego urzędowania, iak tylko zachoruie na chorobę sprawiaiącą obawę. Może wprawdzie miéć dozór nad kilkoma zarażonémi mieyscami, iednak nad tylo tylko, aby codzień mógł ie odwiédzać: iest atoli obowiązany, ile razy wyidzie z zarażonego mieysca, poddać się prepisanemu oczyszczeniu.

§. 17.

Przełożeni i dozoruiący lekarze, iakoteż upoważnieni do tegoż przez Urząd cyrkularny mocą osobnych dekretów urzędnicy mogą, bez kontumacyi, wszędzie, a zatém i do mieysc zarażonych wchodzić i z nich wychodzić, nie powinni atoli nigdy miészać [illegible] (stykać się z mieszkańcami); a przy wystąpieniu z mie[illegible]a zamkniętego, powinni się podług przepisów oczyścić. O wystąpieniu tych delegowanych z mieysca zarażonego powinien iednak każdą razą sam komissarz kordonowy być wprzód uwiadomionym.

§. 18.

Przestępcy przeciw powyżéy wymienionym przepisóm, w tych przypadkach, na które nie ma wydanéy iuż osobnéy ustawy karnéy, powinni być dowolnie ukarani: mianowicie Dominia karą pieniężną, od 25 ZłR. do 1000 ZłR., dominikalni urzędnicy, lekarze, chyrurgowie, duchowni i t. p. ścisłym, według okoliczności postem zaostrzonym aresztem od 3 dni do 3 miesięcy, stróże cywilni i dozorcy, parobcy do czyszczenia przeznaczeni, słudzy przy chorych i gruba-

ob sie der Kathegorie der Grundwirthe angehören, oder nicht, aber nach Befund auch mit körperlicher Züchtigung zu bestrafen.

Diese letztere Strafart ist vorzüglich in Fällen, wo es an der Auswahl der Individuen mangelt, anzuwenden, und zum erspiegelnden Beispiele sogleich ohne Gestattung eines Rekurses zu vollziehen.

§. 19.

Es ist ungemein wünschenswerth, daß dem Kordon-Kommissär ein eigener Arzt oder Wundarzt beigegeben werde, welcher über die Gesundheit der Kordonsmannschaft wacht, und die in Rastellplätzen vorkommenden ärztlichen Amtshandlungen, als: Räucherungen, Reinigungen u. s. w. leitet.

Wo dieß wegen Mangel an Personale durchaus nicht ausführbar ist, hat der in der angesteckten Ortschaft wirkende Arzt unter den nöthigen Vorsichten auch den oben erwähnten Verpflichtungen zu genügen.

§. 20.

Von 3 zu 3 Tagen hat der Kordons-Kommissär über den Fortgang seiner Amtsführung Bericht an das Kreisamt zu erstatten. Bei besondern und dringenden Vorfällen ist aber ohne allen Verzug dem Kreisamte, ohne dessen Anordnung übrigens auch der Kordon nicht aufgelößt werden darf, die Anzeige zu erstatten.

IV. Instrukzion

für den, in einer angesteckten Ortschaft angestellten politischen Kommissär und Arzt.

§. 1.

In jeder Ortschaft, wo die epidemische Brechruhr (Cholera morbus) ausgebrochen ist, hat der Kreisarzt oder dessen Stellvertreter provisorisch einen verläßlichen Dominikalbeamten zur Leitung der gesundheitspolizeilichen Fürkehrungen, dann ein Sanitäts-Individuum im Orte zu bestimmen, und diese Verfügung dem Kreisamte anzuzeigen. Diese Behörde wird nach Umständen diese Verfügung genehmigen, oder einen anderen kreisämtlichen oder städtischen Beamten zum politischen Kommissär, und wo es nöthig ist einen anderen Arzt oder Wundarzt nach Befund auch mehrere ernennen.

rze bez różnicy, czyli należą do kategoryi właścicieli gruntów czyli nie, lecz w miarę iak będą kary godnymi znalezieni, nawet chłostą cielesną.

Ten ostatni rodzay kary powinien być osobliwie w tym przypadku wymierzony, kiedy brak pewnych i zaufanych ludzi do wyboru zachodzi, i dla przykładu natychmiast, bez dozwolenia rekursu, wykonany.

§. 19.

Nieskończenie życzyćby sobie należało, aby komissarzowi kordonowemu dodany był lékarz lub chyrurg, któryby nad zdrowiem ludzi do kordonu należących czuwał i urzędowémi czynnościami, odbywaiącémi się na oddzielném mieyscu (Rastellplatz) iako to: kadzeniem, czyszczeniem i t. d. kierował.

Gdzie iednak dla braku takich osób uskutecznić to nie podobna, powinien lékarz działaiący w zarażoném mieyscu, z potrzebną przezornością i wyżéy wymienionym obowiązkóm zadosyć czynić.

§. 20.

Co trzy dni powinien komissarz kordonowy o postępie swego urzędowania donieść Urzędowi cyrkularnemu. O szczególnych zaś i nagłych wypadkach należy natychmiast, bez naymnieyszéy zwłoki, uwiadomić Urząd cyrkularny, bez którego rozporządzenia także kordon nie może być uchylony.

IV. Instrukcyia

dla ustanowionego w zarażoném mieyscu politycznego komissarza i lekarza.

§. 1.

W każdém mieyscu, gdzie epidemiczna biegunka z womitami (Cholera morbus) wybuchnie, fizyk cyrkularny lub iego zastępca ustanowić ma poufnego urzędnika dominikalnego do zawiadywania w urządzeniach policyynych stanu zdrowia dotyczących, i tudzież lekarza lub chyrurga i o tém ustanowieniu Urząd cyrkułowy zawiadomić. Urząd cyrkułowy podług zachodzących okoliczności ustanowienie takowe albo potwierdzi, albo innego cyrkułowego, albo mieyskiego urzędnika na komissarza politycznego, i tam gdzie iego potrzeba wymagać będzie, innego lekarza, lub chyrurga, a według potrzeby i więcéy takowych wyznaczy.

§. 2.

Die äußere Einschliessungslinie des Ortes bestimmt der Kreisarzt oder sein Stellvertreter, ebenfalls sogleich provisorisch mit Rücksicht auf den Zweck, die Ausbreitung der Seuche zu hemmen.

Wo es die Ausdehnung des Ortes, die Lokalität, die Zahl und Lage der Wohnungen, der Kranken, Vermischten und Verdächtigen zuläßt, kann ein Theil der Ortschaft außer der Einschliessungslinie bleiben.

§. 3.

Der politische Kommissär wird im Einverständnisse mit dem Arzte für die Aufstellung der nöthigen Zahl Wächter, Reinigungsknechte, Aufseher, Krankenwärter und Todtengräber sorgen.

§. 4.

Die mit der epidemischen Brechruhr befallenen Kranken müssen von den vermischten, das ist: den mit den Kranken in demselben Hause befindlichen, dann den Verdächtigen, das ist jenen, welche seit dem Ausbruche der Krankheit, in dem Hause des Kranken waren, um so mehr von den Gesunden abgesondert werden.

§. 5.

Für diese Kränke muß eine abgelegene von anderen Häusern getrennte, und deshalb leicht zu überwachende Unterkunft im Einverständniße mit dem Arzte in der Nähe der Kontumaz soviel möglich hoch gelegen ausgemittelt werden, welche wo möglich mit Planken, Ruthenzäunen oder Gräben zu umziehen ist.

§. 6.

Ist diese Unterkunft bereit, so werden die Kranken, in soferne ihr Zustand dieses nicht absolut unmöglich macht, oder sie die Unkosten der Einschliessung in ihrem Wohnhause tragen wollen und können, dann das Haus, in welchem sie sich befinden, ganz abgesondert zernirt werden kann, einzeln unter Begleitung eines Sanitäts-Individuums mit der Wache in das Lazareth abgeführt. Für jene, welche nicht zu Fuß gehen können, muß ein ausschliessend zu diesem Zwecke bestimmter Wagen ausgemittelt werden.

§. 7.

Für bloß der Cholera-Krankheit verdächtige Kranke sind abgesonderte Hütten, mit einem exponirten Wächter, oder einem Wärter aus der nämlichen Familie fürzuwählen. Entwickelt sich die Cholera, so kömmt der Kranke in das Lazareth, ansonst in die Kontumaz.

§. 2.

Zewnętrzną liniią opasania (zamknięcia) mieysca, oznaczy lekarz cyrkułowy, lub iego zastępca także natychmiast tymczasowie (prowizorycznie), zwracaiąc przytém wzgląd na zamiar tamowania szérzenia się téy zarazy.

Gdzie przestrzeń mieysca, lokalność, liczba i położenie pomieszkań, chorych, pomieszanych i podeyrzanych dozwala, można iedną część posady za liniią zamknięcia zostawić.

§. 3.

Komissarz polityczny za porozumieniem się z lekarzem, postara się o ustanowienie potrzebnéy liczby stróżów, parobków do oczyszczenia, nadzorców, infirmarzów (posługaczów przy chorych) i grobarzów.

§. 4.

Chorzy na biegunkę z womitami oddzielone być muszą od mieszanych, to iest takich, którzy z chorym w tymże samym domu znaydowali się, tudzież od podeyrzanych, to iest takich, którzy od poiawienia się zarazy w domu chorego przybywali, a tém bardziéy od zdrowych.

§. 5.

Dla chorych za porozumieniem się z lekarzem odległe, od innych domów oddzielne, i do nadzorowania łatwe umieszczenie w pobliskości kwaranteny ile możności, na wyniosłém mieyscu wyznaczyć; te według możności parkanem, płotem albo rowem opasać należy.

§. 6.

Po wynalezieniu takowego umieszczenia, chorzy wyiąwszy, ieżeli stan ich to wyraźnie niepodobném czyni, albo ieżeli koszt opasania w swoim domu ponosić chcą i mogą; a dóm, w którym się znayduią, osobno opasanym być może, powinni poiedyńczo przy assystencyi lekarza lub chyrurga (urzędnika zdrowia) pod strażą do szpitalu być odprowadzeni, dla tych zaś, co piechotą iść nie mogą, należy użyć powozu, wyłącznie do tego celu wyznaczonego.

§. 7.

Dla chorych, o chorobę na cholerę tylko podeyrzanych, oddzielne chaty z exponowanym (odosobnionym) stróżem albo posługaczem przeznaczyć należy. Gdy się okaże cholera, natenczas oddaie się chorego do szpitalu, w przeciwnym zaś razie odsyła go się do kwaranteny.

§. 8.

Die Verpflegung und Bewachung der Kranken ist durch eigene Krankenwärter mit Beseitigung jeder Berührung zu vollziehen.

§. 9.

Rekonvaleszenten werden wieder aus dem Lazarethe, oder aus dem Hause, wo sie erkrankt verbleiben mußten, mit neuer Kleidung und Wäsche, gut gewaschen, und gereiniget mit Auflösung von Chlorkalk, in die Kontumaz gesetzt, und dort zur weiteren Reinigung des Körpers und der Habseligkeiten angehalten.

§. 10.

Die Generalabsoluzion der Kontumazisten und Kranken hat in der Entfernung zu geschehen. Die heilige Kommunion soll aber auf einem langen metallenen oder hölzernen Löffel gereicht werden, wovon der erstere mit Chlorkalk gewaschen, der zweite hingegen verbrannt werden muß.

§. 11.

Alle an der Cholera Verstorbenen werden von hiezu bestimmten Todtengräbern, nicht den Krankenwärtern oder Reinigungsdienern übernommen; sie haben eine den Todten umfassende Zange, Hacken an einer Stange, und einen gut verschlossenen Karren; der Todtenacker ist übersehbar entfernt vom Lazareth zu bestimmen und gut zu versichern; die Todten müssen wenigstens eine Klafter tief, nackt, wo möglich mit Kalk bestreuet begraben, die Kleidung, Wäsche, 2c. verbrannt, die Asche aber mit der Leiche verscharrt werden. Diese Todtengräber sind am Lazarethe in eine abgesonderte Kontumaz zu versetzen.

§. 12.

Die Vermischten und Verdächtigen (§. 4.) kommen in die Kontumaz, für welche eine Unterkunft nächst dem Lazarethe auszumitteln ist, die erhaben liegt, und Luft und Wasser hat.

Darin ist jede Familie abgesondert einzusperren. Die §. §. 7. 8. und 10, finden auf Kontumazisten gleichmässige Anwendung.

§. 13.

Alle Kontumazisten müssen täglich von dem Sanitäts-Individuum genau visitirt werden, damit selbe bei einem vorgefundenen Verdacht alsogleich abgesondert werden.

§. 14.

In der Kontumaz müssen die Kontumazisten alles Mitgebrachte waschen, lüften und räuchern, es müssen also Wasser, Geländer, Stangen, auch Chlorkalk zu haben seyn.

§. 8.

Opatrzenie, pielęgnowanie i pilnowanie chorych nastąpić ma przez oddzielnych infirmarzów, iednak bez wszelkiego dotknienia.

§. 9.

Rekonwalescenci wychodzący z spitalu, albo z domu, gdzie chorowali, w nowych sukniach i bieliznie rościekiem wapna chlorowego, dobrze obmyci i oczyszczani, poddać się muszą pod dalsze czyszczenie ciała i rzeczy w kwarantenie.

§. 10.

Jeneralna absolucya dla kwarantenistów i chorych na cholerę, dziać się powinna z daleka. Święta komuniia dawana być ma na długiéy łyżce metalowéy lub drewnianéy; po użyciu takowém, metalową łyżkę chlorowém rościekiem umyć, a drewnianą spalić należy.

§. 11.

Zmarli na cholerę, odbierani będą przez wyznaczonych do tego gróbarzów, nie zaś przez infirmarzów, albo parobków do czyszczenia, ci piérwsi maią klészcze zmarłego obeymuiące, hak na żerdzi, i dobrze zamknięty wózek; cmentarz czyli mieysce pogrzebania należy tak wyznaczyć, aby go z szpitalu zoczyć można, i takowy dobrze opatrzyć; umarli naymniéy na sążeń głęboko, nago i gdzie możność dozwala, wapnem posypani, pogrzebani być maią; odzienia, bieliznę i t. p. spalić a popiół z ciałem zagrzebać należy. Ciż gróbarze umieszczeni być maią przy lazarecie w osobnéy kwarantenie.

§. 12.

Mieszani i podeyrzani (§. 4.) idą do kwaranteny, na którą umieszczenie blisko szpitalu wysoko położone, przystęp powietrza i wodę maiące wyznaczyć należy.

Tam każdą rodzinę oddzielnie zamknąć należy. Paragrafy 7. 8. 10. dla kwarantenistów przepisane, także tu zastosowane być maią.

§. 13.

Wszyscy kwarantenişci muszą w dzień przez lekarza lub chyrurga być rewidowani, aby przy ziawiaiącém się podeyrzeniu, natychmiast oddzieleni zostali.

§. 14.

W kwarantenie, muszą kwarantenişci wszystko, co z sobą przyniesą prać, (myć), przewietrzać i wykadzać, a zatem potrzeba, aby woda, poręcze, żerdzi i wapno chlorowe tamże znaydowało się.

§. 15.

Die Kontumazfrist hat durch 20 Tage zu dauern, und selbe fängt, wenn ein Kontumazist an der Cholera erkrankt ist, für den mit ihm in demselben Lokale Abgesperrten von Neuem an.

§. 16.

Der Arzt, welcher die Visitazion der Kontumazisten, jedoch ohne Berührung vornimmt, muß in der Nähe der Kontumaz wohnen, wenn er sich einer Berührung aussetzt, muß er auch kontumaziren.

§. 17.

In Bezug auf die Gesunden hat der politische Kommissär einverständlich mit dem aufgestellten Sanitäts-Individuum dafür zu sorgen, daß die in der Instrukzion für die Ortsobrigkeiten angeordneten Sicherstellungsmaßregeln fortdauernd gehandhabt werden.

§. 18.

Schlechte zur Reinigung nicht geeignete Hütten sind zu zerschlagen und zu verbrennen, worüber dann Wasser zu gießen ist. Von den besseren Häusern sind jene, wo Kranke waren, zuerst, dann aus welchen Kontumazisten erkrankten, worin giftfangende Waaren sich befinden, welche zu Diebstählen reitzen, nahe an einander liegen und nicht gut versperrt sind, vor allem zu reinigen. Die Reinigung geschieht durch eigends aufgenommene Reinigungsknechte, welche nach der Arbeit unter Wache in die Kontumaz abzuführen sind.

§. 19.

Diese Reinigungsknechte haben ihre eigene Hütte im Bezirke der Kontumaz, woher sie früh unter Begleitung der Wache mit dem nöthigen Mundvorrathe zur Arbeit geführt, und Abends zurück geführt werden, ihre Arbeiten hat ein Sanitäts-Individuum oder ein anderer Aufseher zu überwachen, sie müssen auch wegen Entwendungen oder Erkrankung täglich ohne Berührung visitirt werden. Der Aufseher oder Leiter dieser Reinigung sorgt für ihre Verpflegung. Erst nach Beendigung dieser Reinigung haben diese exponirten Knechte ihre Kontumazfrist von 20 Tagen anzufangen.

§. 20.

Hunde, Katzen und Federvieh sind zu tödten, die übrigen Hausthiere von den Eigenthümern oder exponirten Reinigungsknechten zu waschen, Stricke zu verbrennen, das Lederwerk zu reinigen, und dann der Ortsobrigkeit zu übergeben. Das Kehricht und anderer Mist ist zu sammeln und zu verbrennen. Die Reinigung der Hütten selbst geschieht folgender Maßen:

§. 15.

Termin kwaranteny trwać ma przez dni 20, gdy kwarantenista na cholerę zapadnie, dla zamkniętych razem z nim w tymże lokalu na nowo zaczyna się.

§. 16.

Lekarz, który ogląd kwarantenistów iednak bez dotykania się tychże przedsiębierze, musi blisko kwaranteny mieszkać, a ieżeli na dotykanie tychże wystawi się, powinien także kwarantenę odbyć.

§. 17.

Względem zdrowych, kommissarz polityczny za porozumieniem się z urzędnikiem zdrowia (lekarzem lub chyrurgiem) o to postarać się ma, aby prawidła zabezpieczenia, w wydanéy dla Zwierzchności mieyscowych instrukcyi zawarte, ciągle zachowywane były.

§. 18.

Chaty złe i do czyszczenia niezdatne maią być obalone i spalone, a potém mieysce wodą polane. Z lepszych zaś domów te, w których się chorzy znaydowali, a potém te, w których kwaranteniści zachorowali, w których zarazę przyimuiące towary znaydowały się, które dla złodzieiów przydatnemi zdaią się, blisko siebie położone, i niedobrze zamknięte są; maią być naypierwéy czyszczone. Czyszczenie przedsięwzięte być ma przez umyślnie do tego przyiętych parobków, którzy po skończoném czyszczeniu pod strażą do kwaranteny odprowadzeni być maią.

§. 19.

Ci parobcy maią swoie oddzielne chaty, w obwodzie kwaranteny położone, z których rano przy assystencyi straży, potrzebną żywnością opatrzeni, do roboty przyprowadzeni, a wieczorem nazad tamże odprowadzeni być powinni; ich roboty doglądać ma urzędnik zdrowia, albo inny nadzorca; także z powodu kradzieży lub zachorowania codzień rewidowane być maią. Nadzorca albo zawiaduiący temiż parobkami postara się o ich utrzymanie i opatrzenie.

Dopiéro po skończeniu czyszczenia takowego odbyć maią ciż parobcy 20dniową kwarantenę.

§. 20.

Psy, koty i drób należy wyniszczyć, inne zaś bydlęta domowe przez właścicielów albo wyznaczonych do czyszczenia ludzi obmyć, powrozy spalić, rzemień obchędożyć i potém do Zwierzchności oddać.

Śmiecie i inny gnóy zgromadzić i spalić. Czyszczenie zaś chalup przedsięwzięte ma być w sposób następuiący:

a) Alle Fenster und Zuglöcher werden geschlossen, und dann ein aus 3 Theilen Schwefel, 3 Theilen Salpeter und einem Theile gemeiner Kleye bestehendes Rauchpulver oder Chlorkalk angewendet, nach 24 Stunden aber wieder geöffnet und gelüftet.

b) Dann wird alles aus den Zimmern, Dächern, Kellern, Küchen, Kammern, Ställen u. s. w. in den Hof getragen, das Holzwerk verbrannt, die übrigen Geräthe in den Hof oder Schopfen getragen, und dort mit Chlorkalk-Auflösung gereinigt. Um alles etwa Vergrabene aufzufinden, muß das Haus genau durchsucht und die Familienglieder strenge darum befragt werden.

c) Dann, wenn alles leer ist, werden die Mauern und Wände abgekratzt, der Fußboden ein halb bis ein Fuß tief ausgehöhlt, ins Freie ausgeschütet, darüber Feuer gemacht und dann alles mit Wasser begossen. Die Mauern und Wände werden neu beworfen und geweißt, der Fußboden mit neuer Erde ausgefüllt. Thüre, Fenster, Fußboden, alles Holzwerk mit Chlorkalkauflösung gewaschen, dann bleibt das Haus der Lüftung ausgesetzt, am Ende der Kontumaz muß einer der Inwohner die Waschung noch einmal vornehmen, und die Obrigkeit sich von der guten Reinigung überzeugen, dann erst kehrt die Familie nach geendigter Kontumazfrist zurück, und bleibt noch 10 Tage unter Wache von allem Verkehr ausgeschlossen. Die Obrigkeiten haben sich über die Art und Weise, wie die Räucherung u. Reinigung der Menschen, Effekten, Wohnungen und Waaren entweder durch die mineralsäuren Räucherungen oder mittels Chorkalk zu geschehen habe, mit dem betreffenden aufgestellten Sanitäts-Individuum in das Einvernehmen zu setzen, damit diese Räucherung und Reinigung nach der Instrukzion, welche sie zu diesem Zwecke besitzen, genau vorgenommen werde.

§. 21.

Die Geräthschaften werden nach ihrem Gehalt mit Wasser oder Chlorkalk-Auflösung gewaschen, und gelüftet, die Kleidungsstücke und Effekten gleichfalls durch 20 Tage gelüftet, und alle Wochen nach ihrem Gehalte gewaschen oder geräuchert.

§. 22.

Der Arzt hat ein Protokoll von Tag zu Tag zu führen, mit den Rubriken; Monat, Tag, Witterung, Zahl der Kranken vom vorigen Tage, Namen und Alter der neuen Kranken, aus der Wohnung, aus der Kontumaz, im wievielten Tage der Kontumazirung, Namen der Genesenen, der Rekonvalescenten, der Verstorbenen, fernerer Zustand und Gang der

a) Wszystkie okna, kwatéry i otwory u okień zamykaią się, a potém używa się do kadzenia złożony z 3ch części siarki, 3ch części saletry i z iednéy części otręb zwyczaynych proszek, lub wapno chlorowe, po 24 godzinach zaś pomieszkanie otwiéra się i przewietrza.

b) Potém wynosi się wszystko z izb, strychów, piwnic, kucheń, komórek, staień i t. d. na podwórze, rzeczy drewniane spalone, inne zaś narzędzia i naczynia na podwórze albo do szopy zniesione, i tam rościekiem chlorkowym myte zostaią. Aby zaś wszystko, co może iest zakopane, wyszukać, potrzeba dóm dobrze przeglądnąć i członki rodzinne o to ostro badać.

c) Gdy dóm z wszystkiego wypróżni się, oskrobnie się mur i ściany, podłoga wykopuie się na pół lub do całéy stopy głęboko, wysypuie się ziemia z téyże na dwór, ad tém robi się ogień, a potém wszystko wodą zaléwa się; mur i ściany narzucaią się na nowo wapnem, t. i. trynkuią i bielą się; pod podłogę nasypuie się świéżéy ziemi; drzwi, okna, podłoga i wszystkie drzewo myie się rościekiem chlorkowym, potém przewietrza się dóm, na końcu kwaranteny musi ieden z mieszkańców takowe mycie ieszcze raz przedsięwziąć, a Zwierzchność o dobrém czyszczeniu przekonać się; wtedy dopiéro powraca rodzina po skończonym terminie kwaranteny nazad do domu, i pozostaie ieszcze przez 10 dni pod strażą, od wszelkiéy komunikacyi wyłączona.

Zwierzchności mieyscowe powinny o sposobie, iak kadzenie i czyszczenie ludzi, rzeczy, pomieszkań i towarów albo kwasami mineralnemi, lub wapnem chlorkowém przedsięwzięte być ma, z dotyczącym urzędnikiem zdrowia porozumiéć się, aby takowe kadzenie i czyszczenie, podług instrukcyi, która onym w tym celu doręczona iest, przedsięwzięte było.

§. 21.

Sprzęty podług gatunku myią się wodą, albo rościekiem chlorkowym i przewietrzaią się potém, suknie i rzeczy przewietrzaią się także przez dni 20, i co tydzień stosownie do materyy piorą albo wykadzaią się.

§. 22.

Lekarz prowadzić ma codzień protokół z rubrykami: miesiąc, dzień, pogoda, liczba chorych z dnia przeszłego, imię, nazwisko i wiek nowo przybyłych chorych z pomieszkania, z kwaranteny, wielu dniach przebywania na kwarantenie, imię wyzdrowiałych, rekonwalescentów, zmarłych,

Polizeianstalten, welches er alle 3 Tage mittels des politischen Kommissärs dem Kreisamte, laut der vorgezeichneten Tabellen einzusenden hat.

§. 23.

Alle Auslagen auf Errichtung der Lazarethe, Kontumazen und Medikamente, der darin untergebrachten Wächter, Reinigungsknechte u. s. w. bestreitet der Staatsschatz nach den für die Pestanstalten bestehenden Direktiven.

Die politische Ortsobrigkeit hat für das im Drange der Umstände im Voraus Beigeschafte den Ersatz anzusprechen.

§. 24.

Die Erhaltung liegt vor allem jedem Insassen unmittelbar selbst ob, nur für den Fall, als er sich diese zu verschaffen durch die eingeleiteten Sicherheitsmaßregeln daran gehindert seyn sollte, und die Grundobrigkeiten nach den bestehenden Unterthansvorschriften hiezu nicht verpflichtet werden könnten, geht diese Verpflichtung für den Augenblick auf die Regierung über.

Der politische Kommissär hat im Einverständnisse mit dem Kordons-Kommissär unter strengster Verantwortung dafür zu sorgen, daß Lebensmitteln vorhanden seyn, und daß nicht eine allfällige Hungersnoth die Veranlassung zur Ueberschreitung des Kordons werde.

Im Nothfalle kann sogar zur Deckung des augenblicklichen Bedarfs bei den benachbarten Obrigkeiten mit Vorbehalt der Vergütung nach den in dem nächsten Marktorte bestehenden Preisen requirirt werden. Ueber die Art dieser Vergütung werden die näheren Weisungen nachfolgen. Die in der eingesperrten Ortschaft befindlichen, von der Regierung bezahlten Wächter, Aufseher u. s. w. haben aus ihren Löhnungen ihren Lebensunterhalt sich beizuschaffen.

§. 25.

Größere Dörfer, Märkte, und Städte sind in Bezirke Viertel u. s. w. abzutheilen, die sich einzeln abschliessen lassen, ohne daß gleich der ganze Ort abgeschlossen werden muß, wenn in einem Bezirke, oder in einer Vorstadt die ansteckende Krankheit ausbricht. Jedoch muß der Vermischung der Bewohner anderer Viertel nachgespürt werden, um darnach die Absperrung zu bestimmen. Jedoch können die Umstände auch die Absperrung eines ganzen Ortes nothwendig machen.

§. 26.

Wenn auch nur ein Theil abgesperrt ist, so müssen doch alle Einwohner des nicht abgesperrten Ortstheiles besonders berücksichtigt werden, es darf daher:

tudzież stan, postęp instytucyy policyynych; a ten protokół w trzy dni przez komissarza politycznego do Urzędu cyrkułowego podług przepisanych tabelli przesyłać.

§. 23.

Wszystkie koszta na utworzenie łazaretów, kwaranten i lekarstw, wydatki na umieszczonych tamże infirmarzów, parobków do czyszczenia i t. d. opędza skarb rządowy podług prawideł istnących dla instytucyy morowych.

Polityczna Zwierzchność mieyscowa upomnieć się ma o zwrócenie kosztów za to, coby w natłoku okoliczności naprzód sprawiła.

§. 24.

Utrzymanie należy przedewszystkiém do każdego mieszkańca bezpośrednio, i tylko w tym przypadku, gdyby przez zaprowadzenie środków bezpieczeństwa sam w postaraniu się o takowe doznał przeszkody, a Zwierzchności gruntowe podług istnących przepisów poddańczych do tego zobowiązanemi być nie mogły, przechodzi ten obowiązek do czasu (na piérwszy moment) na Rząd.

Komissarz polityczny za porozumieniem się z komissarzem kordonu pod naycięższą odpowiedzialnością o to starać się ma, aby dostateczne były zapasy żywności, i żeby nastąpić mogący głód nie stał się powodem do przekroczenia kordonu.

W nagłéy potrzebie można nawet i dla zasłonienia momentalnych potrzeb ościennym Zwierzchnościom, z zastrzeżeniem wynagrodzenia podług cen na naybliższym targu istnieiących, dostawę żywności nakazać (rekwirować). O sposobie takowych wynagrodzeń dokładnieysze przepisy późniéy wydane zostaną. Znayduiący się w opasanych mieyscach, i od Rządu płaceni stróże, nadzorcy, i t. p. z płacy utrzymanie swoie opędzać będą.

§. 25.

Większe wsie, i miasteczka podzielone być maią na obwody, ćwierci i t. d., które poiedyńczo opasać się daią, nie potrzebuiąc, aby zaraz cała posada zamknięta była, gdy w iednym obwodzie albo na którem przedmieściu zaraźliwa choroba wybuchnie. Jednakże potrzeba na związki mieszkańców innych części mieysca uwagę zwrócić, aby podług tego zamknięcie oznaczyć. Atoli mogą okoliczności także opasanie całego mieysca potrzebném uczynić.

§. 26.

Gdy nawet iedna tylko część posady zamknięta iest, wszyscy mieszkańcy nieopasanéy części, mieysca oddzielnie dostrzegani być muszą, a zatem:

sind, sich mit der gehörigen Vorsicht dem Kranken zu nähern, und jeden verdächtigen Kranken der aufgestellten Obrigkeit anzuzeigen, im eigenen Erkrankungsfalle sich gleichfalls bei derselben zu melden.

§. 27.

Zur Unterbringung solcher verdächtigen Kranken, und derselben Absonderung von den Ihrigen so wie von den andern Kranken, sind eigene Krankenhäuser auszumitteln, und dieselben von dem hiezu aufgestellten Arzte dahin schriftlich anzuweisen, und unter gehöriger Bewachung dahin zu bringen; in den für andere Kranke bestimmten Krankenhäusern sind mit der Cholera befallene Kranke nicht unterzubringen.

§. 28.

Wenn auch ein anderes Viertel oder Theil der Stadt oder sonstigen Ortschaft gesperrt werden muß, so ist besonders darauf zu sehen, selbe von der Einschliessung bald möglichst zu befreien; dieß kann nur durch die strenge Einschliessung des befallenen Viertels, und dann geschehen, wenn die Kranken in den anderen Vierteln aufgefunden, und abgesondert worden sind, und sich seit 20 Tagen in diesen Vierteln kein neuer Kranker gezeigt hat, es muß zu diesem Zwecke:

a) Bei Errichtung der Kontumazen und Lazarethe in größeren Orten auf die Verschiedenheit der unterzubringenden und zu versorgenden Menschenklassen fürgedacht werden, und diese Lokalitäten darum sehr geräumig seyn.

b) Aus gut gebauten Häusern müssen nur die Vermischten in Kontumaz abgeführt werden, die Verdächtigen können zu Hause kontumaziren.

c) Alle überflüssige Wäsche, Kleidungen, Geräthe, wenn sie vorher gewaschen wurden, alle überflüssigen giftfangenden Waaren, sind in besondere Gewölber, Kisten und Gemächer einzusperren, dann hat ein Arzt mit dem Polizeibeamten die Einwohner zu besichtigen, und wenn er selbe gesund findet, werden die Gemächer, Kisten, Gewölbe versiegelt und ein Protokoll hierüber geführt; bricht in einem solchen Hause das ansteckende Uebel aus, so sind viele Sachen der Ansteckung entzogen, und der Reinigung nach Umständen enthoben; verläßt die Familie das Haus, so werden diese Sachen unter Aufsicht in eine gemeinschaftliche Niederlage gebracht.

d) Alle Einwohner sind über die Natur des Uebels und ihre wechselseitigen Pflichten zu belehren, damit sie nichts verbergen und verheimlichen.

rze i chyrurgowie nayściśléy są obowiązani, do chorego z należytą ostrożnością przybliżać się, i każdego podeyrzanego chorego ustanowionéy Zwierzchności wskazywać, a na przypadek, gdyby sam zachorował, podobnie do téyże zgłosić się.

§. 27.

Dla umieszczenia podéyrzanych chorych i oddzielenia tychże od swoich, równie też i od innych chorych, należy osobne łazarety pozakładać, chorych do tychże przez ustanowionego do tego lekarza na pismie assygnować i pod należytą strażą tamże odesłać, w szpitalach, dla innych chorych przeznaczonych, na cholerę chorzy umieszczani być nie powinni.

§. 28.

Jeżliby i druga ćwierć lub część miasta lub innego iakiego mieysca zamknięta być musiała, na to szczególnie uważać potrzeba, aby ią ile możności od zamknięcia prędko uwolnić, co tylko przez ściste opasanie zarażonéy ćwierci i w ten czas stać się może, ieżeli chorzy w innych ćwierciach lub częściach wyśledzeni, oddzieleni zostaną; i ieśli w tych częściach przez 20 dni żaden chory nie okaże się; w tym celu zatém potrzeba

a) przy zakładaniu kwaranten i łazaretów w większych mieyscach na różność klas ludzi tamże umieścić i opatrywać się maiących pamiętać, i dla tego te pomieszkania bardzo obszérne być, i

b) z dobrze pobudowanych domów składać się muszą, do których dla odbycia kwaranteny tylko mieszani, t. i. ci co mieli związek z chorymi, odprowadzeni być maią, podéyrzani zaś w domu kwarantenę odbywać mogą.

c) Wszystka nad potrzebę zbywaiąca bielizna, wszystkie zbędne suknie i sprzęty, gdy były wprzód prane lub myte; wszystkie zbywaiące i zarazę w siebie chwytaiace towary zamknięte być muszą w oddzielnych sklepach, pakach, lub skrzyniach i gmachach; potém ma lekarz z urzędnikiem Policyi mieszkańców opatrzyć ieżeli zdrowych znaydzie, wtedy te gmachy, paki i sklepy zostaną opieczętowane, i na to osobny protokół sporządzony; ieśli w takowym domu zaraza wybuchnie, przez to iuż wiele rzeczy od zarazy i podług okoliczności także od czyszczenia usuniętych zostanie; ieżeli rodzina dóm opuści, takowe rzeczy pod strażą do spólnego składu złożone zostaną.

d) Wszyscy mieszkańcy oświeceni być maią o naturze choroby, i o swoich wzaiemnych obowiązkach, aby niczego nie ukryli lub nie zataili.

e) Der Zusammenfluß von Menschen ist abzuhalten.

f) Ueber Nahrungslose ist vorzüglich zu wachen, die Beamten und sonstige obrigkeitlichen Personen müssen sich über die Bedürfnisse derselben Kenntniß verschaffen.

g) An der Sperrungslinie sind Rastelle nach Bedarf und Menge der Einwohner zu errichten.

§. 29.

In solchen großen Ortschaften mit verschiedenen Menschenklassen ist eine allgemeine Hauskontumaz einzuführen, nämlich:

1) Alle Einwohner, außer den Beamten und bestellten Aerzten, bleiben in ihrem Hause, die Hausväter haben Ruhe und Ordnung zu erhalten, und die Wachen auf den Gassen und Patrouillen selbe zu versichern, und das Entschlüpfen der Abgesperrten zu hindern.

2) Alle Gewölber mit Ausnahme jener, wo Lebensmittel und Lebensbedürfnisse verkauft werden, werden versperrt gehalten.

3) Die Absatzplätze der Lebensbedürfnisse sind zu vermehren, deren Ankauf nicht die Hausväter, sondern die dazu bestellten Gassenwächter unter Aufsicht der Polizeibeamten zu besorgen, das Nöthige einzukaufen, und es zum Hause zu bringen haben, wo es rastellmässig, das ist ohne Berührung übernommen wird, auch haben dieselben den nicht verdächtigen Kranken die Arzneien zu bringen, und zu diesen auch den Seelsorger zu führen.

4) Der Preis der Lebensmittel ist möglichst festzusetzen, um allen Erpressungen Schranken zu setzen.

5) Die Bedürfnisse, welche über die Sperrungslinie hereingebracht werden, müssen durch eigene für jede Gasse bestellte Leute bei den Rastellen angekauft, und den Familien durch die bestellten Gassendiener zugesendet werden, es können Bedürfnisse auch für mehrere Tage und Wochen, auf einmal beigeschafft werden.

6) Sind für jede Gasse zur Zufuhr der Bedürfnisse Wägen zu bestellen, welche unter dem Gebothe der aufgestellten Beamten stehen, und über Nacht in bestimmten Lokalitäten zu unterbringen sind.

7) Die Wachen und Diener sind während der Gefahr ohne Noth und Grund nicht zu wechseln, erkranken welche an dem kontagiösen Uebel, so werden alle in die Kontumaz gesetzt, die Kranken in das Lazareth abgeführt, und andere gemiethet, sie müssen gut gewählt, richtig bezahlt, aber auch streng gehalten werden, auch die Wachen bei der Kontumaz und bei dem Lazareth sind nicht zu wechseln.

e) Skupienia się ludzi dopuszczać nie należy.

f) Nad niemaiącemi pożywienia szczególnie czuwać potrzeba, urzędnicy i inni przełożeni powinni o potrzebach rodzin mieć wiadomość.

g) Na linii opasania według potrzeby i wielości mieszkańców Rastella, mieysca przystępu utworzyć.

§. 29.

W wielkich posadach, gdzie różne klassy ludzi znayduią się, zaprowadzić należy powszechną kwarantenę domową, to iest:

1) Wszyscy mieszkańcy, wyiąwszy urzędników i ustanowionych lekarzów, pozostaną w domu, gospodarze utrzymywać maią spokoyność i porządek, a rozstawione na ulicy straże i patrole takowe zabezpieczać, i wymknięciu się opasanych przeszkadzać.

2) Wszystkie sklepy wyiąwszy te, w których żywność i inne potrzeby do życia sprzedaią się, będą zamknięte.

3) Place do sprzedaży żywności maią być pomnożone; nakupieniem żywności nie gospodarze, ale wyznaczeni do tego wartownicy uliczni pod dozorem urzędników Policyi truduić się, potrzebne żywności nakupić i takowe do domów przynieść powinni, gdzie takowe na sposób rastellowy, to iest bez dotykania się odebrane zostaną; tudzież maią ciż wartownicy dla niepodeyrzanych chorych lekarstwa nosić, i do nich duchownego sprowadzać.

4) Cenę wiktuałów należy, ile możność dozwala, ustanowić, aby wszelakiemu żdzierstwu tamę położyć.

5) Potrzeby, które przez liniią opasania przywożone będą, przez umyślnych, dla każdéy ulicy ustanowionych ludzi przy Rastellach kupowane, i rodzinom przez postanowionych sług ulicznych odesłane być muszą. Można zatém potrzeby takie na więcéy dni i tygodni razem nakupić.

6) Dla przywozu potrzeb dla każdéy ulicy przeznaczone będą wozy, które pod rozkazami ustanowionych urzędników zostawać, i przez noc w wyznaczoném mieyscu umieszczone być maią.

7) Stróże i słudzy w czasie niebezpieczeństwa bez potrzeby i przyczyny odmieniani być nie powinni; a gdy niektórzy z nich na zaraźliwą chorobę zachoruią, wszystkich poddać pod kwarantenę, chorych oddać do szpitalu, a na ich mieyscu innych przyiąć należy; ludzi ci powinni być z uwagą wybierani, regularnie płaceni, ale też i ostro utrzymowani; stróżów przy kwarantenie i szpitalu także odmieniać nie należy.

8) Nach Aufhebung der allgemeinen Hauskontumaz, welche sich nach den Zufällen und Erscheinungen der Kranken in dieser Zeit richtet, ist nicht gleich den Einwohnern volle Freiheit zum Verkehr zu geben, sondern es hat das Visitazionsgeschäft noch 20 Tage fortzudauern, dann kann zur Eröffnung des angesteckten Bezirkes geschritten werden, wenn die Kontumaz und das Lazareth besonders abgeschlossen sind.

§. 30.

Die Uebertretung der vorausgeschickten Vorschriften ist in Fällen, für welche nicht ohnehin ein besonderes Strafgesetz besteht, mit willkührlichen Strafen, und zwar: Dominien mit Geldstrafen von 25 bis 1000 fl. obrigkeitliche Beamte, Aerzte, Wundärzte, Geistliche u. s. w. mit strengem, nach Umständen mit Fasten zu verschärfenden Arreste von 3 Tagen bis zu 3 Monaten, Civilwächter und Aufseher, dann Reinigungsknechte, Krankenwärter und Todtengräber, ohne Unterschied, ob sie der Kathegorie der Grundwirthe angehören oder nicht, aber nach Befund auch mit körperlicher Züchtigung zu bestrafen. Diese letztere Strafart ist vorzüglich in Fällen, wo es an Auswahl der Individuen mangelt, und zum erspiegelnden Beispiele, sogleich ohne Gestattung eines Rekurses zu vollziehen.

§. 31.

Um die infizirten und zernirten Orte bald eröffnen zu können, müssen die Kontumazen und Spitäler solcher Kranken unabhängig von dem Orte abgesondert seyn, wo dann nach Absendung der letzten Kranken, so wie der Vermischten und Verdächtigen, dann nach Reinigung des Ortes selbst, wenn der Reinigungstermin von 20 Tagen ohne einen ferneren Krankenzuwachs verflossen ist, nach vom Kreisphysikus geschöpfter Ueberzeugung das Kreisamt die Bewilligung zur Eröffnung des Ortes zu ertheilen hat.

237.

Defizientengehalte der Seelsorger sind gleich den Pensionen, am 25ten eines jeden Monats auszuzahlen.

Aus Anlaß eines vorgekommenen Falles, daß der Gehalt eines in den Defizientenstand versetzten Seelsorgers mit Beziehung auf das unterm 1ten April 1823 Zahl 16747 bekannt gegebene h. Hofkanzleidekret vom 13ten März 1823 Z. 7350/970 anticipative am 1ten des Monats ausgezahlt worden sey, findet man den kais. königl. Kreiskassen zu bedeuten, daß das obige h. Hofkanzleidekret sich ausdrücklich und zwar ausnahms-

8) Po uchyleniu powszechnéy kwaranteny domowéy, które do symtomatów (przypadłości) i ziawisk na chorych stosować się ma, mieszkańcom zupełnéy wolności do komunikacyi razem dawać nie należy, owszém wizytowanie ieszcze przez 20 dni trwać powinno, potém dopiéro można do otworzenia zarażonego obwodu przystąpić, gdy kwarantena i szpital oddzielnie zamknięte pozostaną.

§. 30.

Przestąpienie poprzedzaiących przepisów, w przypadkach tych, na które osobna ustawa karna nie istnieie, ukarać należy dowolnemi karami; a wprawdzie Dominia karą pieniężną, od 25 do 1000 ZłR., urzędników, lekarzy, chyrurgów, duchownych i t. d. ostrym, a według okoliczności postem zaostrzonym aresztem od 3ch dni do 3ch miesięcy, stróżów zaś cywilnych, dozorców czyszczących, infirmarzów i grubarzów bez różnicy, czyli takowi do kategoryi gospodarzy osiadłych należą lub nie, podług okoliczności także cielesną chłostą.

Tę ostatnią karę osobliwie w przypadkach, gdzie do wyboru osób braknie, dla dzielnieyszego przykładu natychmiast bez dozwolenia rekursu wykonać należy.

§. 31.

Aby zarażone i opasane mieysca rychło otworzyć można, muszą kwaranteny i szpitale takowych chorych, niezawisło od mieysca oddzielone być, gdzie potém po odesłaniu ostatnich chorych, tudzież mieszanych i podeyrzanych, oraz po oczyszczeniu mieysca samego, gdy termin oczyszczenia 20dniowéy bez dalszego przyrostu chorych upłynął, po oświadczoném przez fizyka cyrkułowego przekonaniu, Urząd cyrkułowy pozwolenie do otworzenia mieysca udzielić ma.

237.

Deficyenckie płace duchownych, zarówno iak pensye, dnia 25. każdego miesiąca wypłacane być powinny.

Z powodu wydarzonego przypadku, że płaca pewnego do stanu deficyentów przeniesionego duchownego, z odwołaniem się do dekretu wys. Kancelaryi nadwornéy z dnia 13. Marca 1823 do liczby 7350|970 pod dniem 1. Kwietnia 1823 do liczby 16747 ogłoszonego, z góry (anticipative) dnia 1. miesiąca wypłaconą została, uznano za potrzebną, c. k. Kassom cyrkułowym zalecić, że powyższy dekret wy-

weise nur auf die Exreligiosen beziehe, und im Grunde desselben nur die Pensionen der Exreligiösen am 1ten eines jeden Monats auszuzahlen seyen, und für den im Laufe des Monats sich ereignenden Sterbefall, der bereits ausbezahlte Betrag aus der Verlassenschaftsmasse des Pensionisten nicht mehr zurückgefordert werden darf, daß dagegen im Allgemeinen in Absicht auf die Pesionen wohin allerdings auch die Gehalte der in den Defizientenstand versetzten Seelsorger gehören, das unterm 14. Mai 1821 Zahl 20472 bekannt gegebene h. Hofkammerdekret vom 30ten März 1821 Zahl 12234 und das h. Hofkanzleidekret vom 12ten April 1821 Zahl 10099 als Norm zu gelten habe, wornach die Pensionisten ihre Pension erst am 25ten eines jeden Monats zu beheben haben, und nur in jenem Falle, wenn sie nach dem 25ten des Monats sterben, ihre Verlassenschaftsmassen wegen eines Rückersatzes nicht in Anspruch genommen werden dürfen, außerdem aber mit dem Sterbetage verfallen. Nach welchen Bestimmungen sich genau zu benehmen ist.

Gubernial-Verordnung vom 28. Dezember 1830. Gub. Zahl 75926.

238.

Die Zurückvergütung zu viel entrichteter Gefällsbeträge, darf nur gegen Beibringung der Original-Zahlungs-Bolleten Statt finden.

Um das allerhöchste Aerarium gegen die nochmalige Anforderung zu viel bezahlter Gefallsbeträge zu sichern, besteht bereits seit dem Jahre 1792 die Anordnung, daß die Zurückvergütung zu viel entrichteter Gefällsbeträge nur gegen Beibringung der Originalzahlungsbolleten Statt finden dürfe.

Den Partheien müssen jedoch auf ihr Verlangen, zu ihrer Bedeckung oder allenfälligen weiteren Bezugsausweisung, von den abgenommenen Original-Zahlungsbolleten wörtliche Abschriften ertheilt, und diese durch die Unterschrift der vorgesetzten Beamten des betreffenden Amtes als legal bestättiget werden.

Nur für den einzigen Fall, nämlich bei Transitoexpeditionen, besteht die Ausnahme, daß die zu viel bezahlte Transitogebühr blos gegen Quittungen zurück vergütet werden könne.

Diese Quittungen müssen jedoch sowohl von der Parthei mit ihrem Namen, oder wenn sie des Schreibens nicht kündig

sokiéy Kancelaryi nadworney wyraźnie i wyłącznie tylko do Ex-zakonników i Ex-zakonnic ściąga się, i na mocy tegoż tylko pensye tych ostatnich, na dniu 1. każdego miesiąca wypłacone być powinny, i na przypadek śmierci, w ciągu miesiąca wydarzyć się mogącéy, zwrócenie nazad wypłaconéy iuż ilości z massy puścizny pensyonisty, więcéy żądaném być nie może, że zaś w ogólności co do pensyy, do których także i pensye duchownych, do stanu deficyentów przeniesionych, należą, ogłoszony pod dniem 14. Maia 1821 do liczby 20472 dekret wysokiéy Kamery nadworney z dnia 30. Marca 1821 do liczby 12234 i dekret wysokiéy Kancelaryi nadworney z dnia 12. Kwietnia 1821 do liczby 10099 za prawidło służyć ma, podług którego pensyoniści swoie pensye dopiéro dnia 25. każdego miesiąca pobiérać maią, i tylko w tym razie, ieżeli po 25. dniu miesiąca umieraią, do ich puścizn, o zwrócenie reszty pensyi, żadnéy pretensyi rościć nie można, inaczéy zaś wypłata pensyi z dniem śmierci ustaie. Podług których przepisów ściśle postępować należy.

Rozporządzenie gub. z dnia 28. Grudnia 1830 do l. gub. 75926.

238.

Zwrócenie nadzwyżku w opłacie poborów skarbowych, tylko za okazaniem oryginalnych biletów płatnych nastąpić może.

Dla zabezpieczenia naywyższego Skarbu od powtórnego żądania zwrotu ilości przy opłacie poboru skarbowego nadpłaconéy, istnieie iuż od roku 1792 rozporządzenie: iż zwrócenie ilości przy opłacie poboru skarbowego nadpłaconéy, tylko za okazaniem oryginalnego biletu płatnego nastąpić może.

Wszakże stronóm na ich żądanie, dla ich zasłony lub wszelkiego dalszego wywiedzenia się z odebranych pieniędzy, należy wydać dosłowne kopie odebranych oryginalnych biletów płatnych i takowe podpisem przełożonych urzędników dotyczącego Urzędu, iako legalne potwierdzić.

Tylko na ieden przypadek, to iest przy expedycyiach przechodowych, (tranzyto) iest wyiątek: że nadpłacona ilość należytości przechodowéy, za samemi kwitami (bez biletów) zwrócona być może.

Kwity te iednakże tak przez stronę podpisem nazwiska, lub gdy pisać nie umie, znakiem ręki i podpisem nazwiska

ist, mit ihrem Handzeichen, und dem Namen der Gerichtsperson, oder in Ermanglung derselben eines andern glaubwürdigen Mannes; als auch von den beiden ersten Beamten, oder wo nur Einer ist, von diesem, und dem Lokalaufseher unter ihrer Verantwortung bestättiget, übrigens aber die Rückzahlungen in allen Transitofällen von der Parthei bei der leitenden Behörde schriftlich angesucht, und die Bescheide den klassenmäßig gestempelten Quittungen beigelegt werden.

Um den Gesuchen wegen Zurückvergütung zu viel entrichteter Gefällsbeträge blos gegen Quittungen zu begegnen, wird die oben bezeichnete Anordnung im Grunde hohen Hofkammerdekretes vom 30ten November d. J. Zahl 42361j4636 anmit zur öffentlichen Kenntniß gebracht.

Gubernial-Kundmachung vom 30. Dezember 1830. Gub. Zahl 80927.

239.

Maaßregeln zur Verwahrung der Hauptstadt Lemberg vor dem Eindringen der epidemischen Brechruhr.

Aus dem im Anschluße abschriftlich mitfolgenden Erlasse .|. an den Lemberger Magistrat, wird das k. Kreisamt die wesentlichsten Maßregeln, die zur Verwahrung der Hauptstadt Lemberg vor dem Eindringen der epidemischen Brechruhr (Cholera morbus) getroffen wurden, entnehmen. Das k. Kreisamt ist dabei in einer der wichtigsten Beziehungen mitzuwirken verpflichtet.

Kommen nämlich Reisende aller Art, aus Gegenden von Kreisen, in welchen die epidemische Brechruhr bereits ausgebrochen ist, nach dem 10ten Jäner k. J. in Lemberg an, so wird man sie an den Schranken zurückweisen, wenn sie sich nicht durch einen Gesundheitspaß legitimiren, daß in dem Orte, aus welchem sie kommen, die epidemische Brechruhr nicht vorhanden sey.

Um nun in dieser Beziehung die Amtshandlungen der Kreisämter und Ortsobrigkeiten, zu erleichtern und ihnen die möglichste Einfachheit zu verschaffen, will man von der Ausstellung eines besondern Gesundheitspasses, außer dem vorgeschriebenen Reisepasse oder Geleitscheine abgehen, sondern es wird genügen, wenn auf den letzteren bloß beigefügt wird, »daß in dem Orte woraus der Reisende kömmt, die epidemische Brechruhr (Cholera »morbus) nicht vorhanden sey, und daß gegen den Reisenden »und gegen seine Dienerschaft, in Sanitätsrücksichten kein Anstand obwalte.«

osoby sądowéy, albo w niedostatku takowéy, innego wiarygodnego męża, iakoteż przez obu piérwszych urzędników, lub gdzie tylko ieden iest, przez tegoż i dozorcę mieyscowego, pod ich odpowiedzialnością, potwierdzone być muszą; wreście zaś opłaty we wszystkich przypadkach tranzytowych przez stronę u dyryguiącego Urzędu żądane i rezolucyie do kwitów podług klassy stęplowanych dołożone być maią.

Aby prośbom o zwrócenie ilości w uiszczeniu poboru skarbowego nadpłaconych na samo zakwitówanie zapobiédz, rozporządzenie powyższe na mocy dekretu wysokiéy Kamery nadwornéy z dnia 30. Listopada r. b. do liczby 42361|4636 niniéyszém do publiczněy wiadomości podaném zostaie.

Uwiadomienie gub. z dnia 30. Grudnia 1830 do liczby gub. 80927.

239.

Środki dla ochronienia miasta Lwowa od wtargnienia epidemicznéy biegunki z womitami.

Z załączonego tu w kopii rozporządzenia .|. do lwowskiego Magistratu wydanego, c. k. Urząd cyrkułowy poweźmie wiadomość o naywłaściwszych środkach dla zasłonienia miasta Lwowa od wtargnienia epidemicznéy biegunki z womitami (Cholera morbus) przedsięwziętych. C. k. Urząd cyrkułowy obowiązany iest przytém do współdziałania w iednym z nayważnieyszych względów.

Jeżeli zatém rozmaici podróżni z okolic tych cyrkułów; w których epidemiczna biegunka z womitami (Cholera) iuż wybuchnęła, po 10. Stycznia r. przysz. do Lwowa przybędą, natenczas takowi od rogatki nazad odesłani zostaną, ieśli się paszportem zdrowia nie wylegitymuią, że w tém mieyscu, z którego przebywaią, epidemiczna biegunka z womitami nie istnieie.

Aby w tym względzie Urzędom cyrkułowym i Zwierzchnościom mieyscowym w ich czynnościach urzędowych ulgę przynieść i dla onych ile możności o iednostayność postarać się, uchwalono, by od wydawania osobnego zaświadczenia zdrowia, oprócz przepisanego paszportu albo listu gleytowego, odstąpić, i że na tém dość będzie, ieśli na tym drugim tylko dodano zostanie, »że w mieyscu, z którego podróżny przybywa, epidemicznéy biegunki z womitami (Cholery) nie ma »i że w względach zdrowia przeciw podróżnemu i iego sługóm żadna wątpliwość nie zachodzi.«

Aus obigen Erlasse wird dasselbe ersehen, daß wenn mitlerweile in einem, auf der Reiseroute befindlichen Orte diese Krankheit ausgebrochen wäre, diese Gesundheitsbestattigungen oder Päße auch von den Obrigkeiten jener Orte, die der Reisende passirte, beigesetzt werden müßten, und daß Militärpersonen in Uniform dieser Regel nicht unterliegen.

Derlei Bestättigungen sind unentgeldlich zu ertheilen.

Diese Verfügung ist auf der Stelle im Kreise kund zu machen, und die Obrigkeiten darnach anzuweisen.

Schlüßlich wird dem k. Kreisamte die oben angeschlossene Abschrift der an den Lemberger Magistrat erlassenen Verordnung, welche die wesentlichsten Maßregeln zur Sicherung der Hauptstadt vor diesem Uebel enthält, zur eigenen Wissenschaft auch zu dem Ende zugestellt, um für den Fall des Ausbruches der epidemischen Brechruhr in größeren Ortschaften, die zweckdienlichen und den Lokalumständen angemessenen Maßregeln, daraus zu entnehmen, und in Verbindung mit andern nothwendigen Modalitäten, die ganz der vorsichtigen Beurtheilung des k. Kreisamtes überlassen bleiben, in Anwendung zu bringen.

Gubernial=Dekret vom 30. Dezember 1830. Gub. Zahl 81532.

·|·

Instrukzion

für die in Lemberg zur Erforschung des Ausbruches der epidemischen Brechruhr (Cholera morbus) bestimmten Individuen, sogenannten Zehendmänner, dann für die Hauseigenthümer und Hausverwalter.

1) Um den Ausbruch der epidemischen Brechruhr (Cholera morbus) so schleunig als möglich zu entdecken, diese Seuche zu vertilgen, und ihrer weitern Verbreitung Schranken zu setzen, ist es nothwendig den Gesundheitszustand aller Bewohner dieser Hauptstadt fortwährend zu beaufsichtigen.

Diese Aufsicht wird mittelst der von dem Magistrate in jedem Viertel aufgestellten sogenannten Zehendmänner ausgeübt.

Jeder von der Obrigkeit hiezu bestimmte Bürger oder Hausinhaber hat diese Verrichtung ohne Weigerung zu übernehmen, den Fall einer schweren Erkrankung ausgenommen.

2) Jeder Zehendmann erhält von der Obrigkeit ein Verzeichniß der ihm zugewiesenen Häuser nach den Konskripzions-Numern, mit Angabe der Hauseigenthümer, und ein eigenes nur für seine Person geltendes Creditiv.

Z powyższego rozporządzenia poweźmie Urząd cyrkułowy; że ieżliby w iakiém na trakcio znayduiącém się mieyscu ta choroba wybuchnęła, te poświadczenia zdrowia czyli paszporty, także od Zwierzchności tych mieysc, przez które podróżny przeieżdżał, dodane być muszą, i że osoby woyskowe w uniformie temu przepisowi nie podlégaią.

Wspomnione potwierdzenia bezpłatnie wydawane być powinny.

Ninieysze rozporządzenie należy natychmiast w cyrkule obwieścić i zachowania onego Zwierzchnościom zalecić.

Nakoniec wyżéy załączona kopia rozporządzenia lwowskiemu Magistratowi wydanego, i nayistotnieysze środki dla zabezpieczenia miasta głównego od téy choroby w sobie zawiéraiącego, c. k. Urzędowi cyrkułowemu dla własnéy wiadomości i oraz na ten koniec doręczoną zostaie, aby w przypadku wybuchnienia epidemicznéy cholery w większych posadach, z tąd środki do zamiaru służące i do mieyscowych okoliczności stosowne powziąć, i w związku z innemi potrzebnemi środkami, które całkiem rozsądnemu zdaniu c. k. Urzędu cyrkułowego zostawione są, zastosować.

Dekret gub. z dnia 30. Grudnia 1830 do liczby gub. 81532.

Instrukcyia

dla osób, do wyśledzenia wybuchnienia we Lwowie epidemiczuéy biegunki z womitami (Cholera morbus) wyznaczonych, tak zwanych dziesiątników, tudzież dla właścicieli, domów i zastępców tychże.

1) Aby wybuchnienie epidemicznéy biegunki z womitami (Cholera morbus) ile możności prędko odkryć, a po odkryciu tę zarazę zniszczyć i onéy szérzeniu się tamę założyć, nad stanem zdrowia wszystkich mieszkańców tegoż głównego miasta ciągle czuwać potrzeba.

To czuwanie (czyli nadzór) wykonywane będzie przez dziesiątników, w każdéy części miasta od Magistratu postanowionych.

Każdy od Zwierzchności do tego wyznaczony mieszczanin albo właściciel domu przyiąć takowy obowiązek bez sprzeciwiania się, wyiąwszy przypadek ciężkiego zachorowania, powinien.

2) Każdy dziesiątnik otrzyma od Zwierzchności spis domów pod iego nadzór oddanych, podług numerów konskrypcyynych, z wymienieniem właścicieli domu, i zawierzytelniaiące iedynie na iego osobę opiewaiące pismo (kredytyw),

Für den Fall, als der Hauseigenthümer unbekannt, abwesend, minderjährig, oder aus andern Gründen zur Verwaltung nicht geeignet ist, dann für den Fall, wenn ein und dasselbe Haus mehreren Eigenthümern gehört, ist ein Hausverwalter zu bestimmen, welcher die weiter unten auseinandergesetzten Verpflichtungen zu erfüllen hat.

In Gebäuden, welche ganz oder zum Theil von Aemtern eingenommen werden, geht diese Verpflichtung auf den vom Amte bestellten Hausmeister über.

3) Den Zehendmännern sowohl, als den Hauseigenthümern wird der Name und die Wohnung des Bezirkswundarztes, dann der für das ganze Viertel bestimmte politische Kommissär und Arzt bekannt gegeben.

Diese Letztern werden ihre Verrichtungen in der Grundamtskanzlei vollziehen.

Dort haben Zehendmänner, Hauseigenthümer, Familienväter und mündige Hausgenossen jeden den Verdacht des Vorhandenseyns der epidemischen Brechruhr erregenden Vorfall zu hinterbringen.

4) Die Pflicht der Zehendmänner ist, mit Zuziehung der ihnen zugewiesenen Hauseigenthümer oder Hausverwalter täglich ein, und wenn es insbesonders angeordnet wird, auch zweimal Früh und Abends alle Inwohner der ihnen zugewiesenen Häuser zu besichtigen, ob an denselben auch nur das mindeste Uebelbefinden wahrgenommen werde, und sich zu diesem Behufe in alle bewohnten Bestandtheile zu verfügen, wobei denselben, insbesonders bei wiederholten Revisionen der Wohnungen die nöthige Bescheidenheit zur Pflicht gemacht wird.

Bei der zweiten und jeder weitern Revision ist die Besichtigung sämmtlicher Wohnbestandtheile zu unterlassen, und es genügt, wenn der Zehendmann die Inwohner sich persönlich vorstellen läßt.

Die Hauseigenthümer und Hausverwalter sind schuldig, alle Inwohner des Hauses namentlich zu bezeichnen und vorzustellen. Jeder Inwohner ohne Unterschied des Ranges, muß sich dieser Maßregel fügen.

Ueber Personen, die zur Zeit der Revision gerade abwesend sind, geben die Hausverwalter und Familienväter die verlangte Auskunft.

Findet sich ein Kranker, so hat der Zehendmann zu erörtern, ob und von welchem Arzte oder Wundarzte derselbe behandelt werde.

Einquartierte Soldaten unterliegen der Revision der Zehendmänner nicht, weil selbe ohnehin einer täglichen Besichtigung militärischer Seits unterzogen werden, wohl aber Offiziere sammt ihren Angehörigen und Dienstboten.

Na przypadek zaś, gdyby gospodarz domu był niewiadomy, nieobecny, małoletni, albo z innych względów do administracyi domu niezdatny, tudzież gdyby ieden i tenże sam dóm do więcéy iak iednego właściciela należał, wyznaczony będzie administrator (zawiadowca) domu, który niżéy wyszczególnione obowiązki dopełniać ma.

W budynkach, które całkiem lub w części przez Urzędy są zaięte, przechodzi ten obowiązek na dozorcę domu (Hausmeistra) przez Urząd ustanowionego.

3) Dziesiątnikóm i właścicielóm domów oznaymione będzie nazwisko i pomieszkanie chirurga obwodowego, tudzież politycznego komissarza i lekarza, dla całéy części przeznaczonego,

Ci ostatni sprawować będą swoie urzędowanie w kancelaryi łandwóyta.

Tam maią dziesiątnicy, właściciele domów, głowy familii i pełnoletni domownicy o każdym wypadku donosić, któryby podeyrzenie epidemicznéy choroby Cholery wzniecał.

4) Obowiązkiem dziesiątników iest, w przytomności oddanych pod ich zawiadowanie właścicieli lub administratorów domu codziennie raz, a ieżeli osobno zalecono będzie, także dwa razy, rano i wieczór wszystkich mieskańców domów, pod ich zarząd poddanych, oglądać, czy u tychże by naymnieysza słabość nie okazała się; i w tym względzie wszystkie zamieszkałe części domu przeyrzéć; przyczém tymże w szczególności przy powtórzonych rewizyach pomieszkań przyzwoite skromne postępowanie zaleconém zostaie.

Przy powtórnéy i każdéy dalszéy rewizyi, należy oglądanie wszystkich części pomieszkania zaniechać, i na tém poprzestać, gdy dziesiątnik mieszkańców osobiście sobie postawić każe.

Właściciele i zawiadywacze domów są obowiązani, wszystkich mieszkańców domowych imiennie wyszczególnić i przedstawić. Każdy mieszkaniec bez różnicy stanu musi się tym przepisóm powodować.

O osobach, które właśnie podczas rewizyi obecnemi nie są, udzielą zawiadywacze domów, lub głowy familii żądaną wiadomość.

Jeżli chory gdzie spotkanym zostanie, wtedy ma dziesiątnik wywiedzieć się, który lekarz lub chyrurg tegoż odwiedza (kuruie).

Zakwaterowani żołniérze nie podlégaią rewizyi dziesiątników; gdyż ci oprócz tego pod codzienne oglądanie ze strony woyskowéy podciągnieni są, ale tylko oficerowie z należącemi sługami swoiemi.

In den Judenbezirken wird diese Revision von Christen — welchen Juden beigegeben werden, vorgenommen.

Eine weitere Verpflichtung der Zehendmänner ist, über die Reinlichkeit in den ihnen zugewiesenen Häusern zu wachen, und die bemerkten Gebrechen dem politischen Kommissär des Viertels zur Abhilfe anzuzeigen.

5) Ueber den Befund hat jeder Zehendmann an den politischen Kommissär des Viertels zu der von ihm festzusetzenden Stunde mündlich zu berichten, und insbesonders die krank vorgefundenen Personen mit Angabe des Haus = Nro. wo sie wohnen, und des Arztes durch welchen sie behandelt werden, nahmhaft zu machen.

In Fällen, welche den Verdacht des Vorhandenseyns der epidemischen Brechruhr (Cholera morbus) erregen, ist die bestimmte Rapportstunde nicht abzuwarten, sondern ohne das mindeste Zeitversaumniß, dem politischen Kommissär des Viertels die Anzeige zu machen.

6) Sollte ein Zehendmann die Revision bis 12 Uhr Mittags nicht vorgenommen haben, so geht diese Verpflichtung bis derselbe oder ein anderer Zehendmann seine Verrichtungen beginnt, an jeden Hauseigenthümer oder Hausverwalter über.

Dieser hat unverzüglich den Rapport mündlich zu erstatten, und zugleich das Ausbleiben des Zehendmanns anzuzeigen.

7) Da es ungemein wichtig ist, daß die hier angeordnete Krankenerforschung in geregeltem Gange erhalten werde, und nur dadurch allein die epidemische Brechruhr im Ursprunge entdeckt, und auf die geringste Zahl von Individuen beschränkt werden kann, so wird verordnet; daß jede Uebertretung der obigen Vorschriften nach Beschaffenheit der Umstände mit nahmhaften Geld-oder Arreststrafen, welche ohne Rücksicht auf eingelegte Rekurse sogleich zu vollziehen sind, geahndet werden soll.

240.

Die Ausfuhr der Waffen, Sensen Gabeln, und Picken, dann der Munizion nach Polen und Krakau wird verbothen.

Seine Majestät haben die Ausfuhr aller Arten Waffen, in deren Kathegorie auch die Sensen, Gabeln und Picken zu zählen sind, dann der Munizion nach dem Königreiche Polen und in den Freistaat Krakau allgemein zu verbiethen geruhet.

Welches in Folge hohen Finanzministerial = Erlasses vom 25ten Dezember 1830 Zahl 15234 zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Gubernial = Kundmachung vom 31. Dezember 1830. Präsidial Zahl 9934.

W obwodach, gdzie żydzi mieszkaią, rewizya takowa przedsięwziętą zostanie przez chrześciian, którym żydzi dodani będą.

Dalszym obowiązkiem dziesiątników iest, czuwać nad czystością w domach, pod ich zawiadowanie oddanych, i o dostrzeżonych wadach komissarzowi politycznemu swoiéy części, dla uchylenia tych wad, donosić.

5) O każdym wypadku donosić ma ustnie każdy dziesiątnik politycznemu komissarzowi części w godzinie przez ostatniego wyznaczonéy, a w szczególności wskazać ma osoby, które choremi znalazł, i oznaymić mu numer domu, pod którym chorzy mieszkaią, tudzież lekarza, który ich léczy.

W przypadkach zaś, które podeyrzenie epidemicznéy choroby (Cholera morbus) wzniecaią, nie potrzeba godziny do dania raportu przeznaczonéy oczekiwać, ale owszém bez naymnieyszéy zwłoki o tém komissarzowi politycznemu części donieść.

6) Gdyby dziesiątnik do 12 godziny z południa rewizyi nie przedsięwziął, przechodzi ten obowiązek, póki tenże sam lub inny dziesiątnik urzędowania swego nie zacznie, na gospodarza lub administratora domu.

Ten uczyni niezwłocznie raport ustny, i oraz o niebytności dziesiatnika doniesie.

7) Ponieważ bardzo ważną rzeczą iest, aby przepisane śledzenie chorych w regularnym toku utrzymywane było, gdyż tylko przez to iedynie epidemiczna biegunka z womitami odkrytą i na naymnieyszą liczbę ludzi ograniczoną być może, stanowi się, że każde przestąpienie powyższych przepisów podług okoliczności dotkliwemi sztrofami albo aresztem, które niezważaiąc na założone rekursa natychmiast wykonane być maią, ukaraném będzie.

240.

Wywóz broni, kos, wideł i pik, oraz municyi do Polski i Krakowa zakazany zostaie.

Nayiaśnieyszy Pan raczył wywóz wszelkiéy broni, do któréy także kosy, widły i piki liczyć należy, tudzież amunicyi do królewstwa polskiego i rzeczpospolitéy krakowskiéy ogólnie zakazać.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego Ministeryium Skarbu z dnia 25. Grudnia 1830 do liczby 15234, do powszechnéy wiadomości podaie się.

Uwiadomienie gub. z dnia 31. Grudnia 1830 do liczby prezyd. 9934.

Alphabetisches Verzeichniß
der
in der Provinzial-Gesetzsammlung des Königreichs Galizien für das Jahr 1830 enthaltenen Verordnungen.

40 *

C.

F.

	Zahl der Verordnungen	Seite

H.

J.

	Zahl der Verordnungen	Seite

K.

L.

	Zahl der Verordnungen	Seite

S.

T.

U.

W.

Z.

Spis alfabetyczny

rozporządzeń, w zbiórze ustaw prowincyonalnych królestwa Galicyi z roku 1830 zawartych.

B.

C.

D.

P.

U.

X.

Z.